

Jyväskylän kaupunki

Tilinpäätös 2025

Kaupunginhallitus 30.3.2026

Jyväskylän kaupunki

y-tunnus 0174666-4

Vapaudenkatu 32

PL 193

40101 Jyväskylä

www.jyvaskyla.fi

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	13
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	19
1.1.5 Kunnan henkilöstö	82
1.1.6 Ympäristöasiat	90
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	94
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	94
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	96
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	101
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	105
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	105
1.3.2 Toiminnan rahoitus	117
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	122
1.4.1 Tase ja sen tunnusluvut	122
1.4.2 Taseen tunnusluvut	123
1.5 Kokonaistulot ja -menot	127
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	129
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	129
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	130
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	131
1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	131
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	132
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	135
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	144
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	144
1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	146
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	148
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	148
2.1.1 Kaupunkistrategian toteutuminen	148
2.1.2 Hyvinvoinnin edistäminen	153
2.1.3 Toimialojen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	158
2.1.4 Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	181
2.1.5 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	184
2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	192
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen	192
2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	216
2.2.3 Investointien toteutuminen	219
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen	227
2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	229
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	230
3.1 Tuloslaskelma	230
3.2 Rahoituslaskelma	231
3.3 Tase	232
3.4 Konsernilaskelmat	234
3.4.1 Konsernituloslaskelma	234
3.4.2 Konsernin rahoituslaskelma	235
3.4.3 Konsernitase	236

4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	238
4.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	238
4.1.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	238
4.1.2	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	239
4.1.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	240
4.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	242
4.3	Tasetta koskevat liitetiedot	247
4.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	247
4.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	253
4.4	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	256
4.5	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	259
5	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	261
5.1	Liikelaitosten erillistilinpäätökset	261
5.1.1	Tilapalvelu-liikelaitos	261
5.1.2	Kylän Kattaus -liikelaitos	278
5.2	Liikelaitosten vaikutus kunnan talouteen	294
5.2.1	Liikelaitosten vaikutus kunnan tilikauden tulokseen	294
5.2.2	Liikelaitosten vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen	295
5.3	Muut eriytetyt laskelmat	296
5.3.1	Ulkoinen tilavuokraus	296
5.3.2	Ateriapalvelut	297
5.3.3	ICT-tukipalvelut	299
5.3.4	Museokauppa	300
5.3.5	Vertti-toiminta	301
6	LUETTELOT JA SELVITYKSET	304
7.1	Luettelo kirjanpitokirjoista ja aineistoista	304
7.2	Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	304
LIITTEET		305
	Yhdistelmälaskelmat	305

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Alijäämäinen tulos on merkittävä torjuntavoitto – talouden tasapainotus tuloksellista

Vuoden 2025 tulos toteutui 7,7 miljoonaa euroa alijäämäisenä, kuitenkin merkittävästi ennako-odotuksia parempana. Tilikauteen lähdettiin haastavista lähtökohdista. Kaupungin peruspalvelujen valtionosuuksia leikkaavat ns. sote-siirtoerät olivat vuonna 2025 suurimmillaan ja uudet TE-palvelut käynnistivät toimintansa haastavassa ja edelleen heikentyvässä työllisyystilanteessa. Kaupungin omien toimialojen ja liikelaitosten toiminta käänsi kuitenkin vaikean taloustilanteen talousarvioon nähden merkittävästi positiivisemmaksi. Kaikki toimialat pysyivät budjetissaan tai alittivat sen – näin tulos kääntyi selkeästi talousarviota paremmaksi. Henkilöstömäärä kasvoi maltillisesti ja ostopalveluita käytettiin harkiten. Palvelutasosta ei tingitty, vaan se pidettiin vähintään hyvällä tasolla.

Kaupungin toimialojen budjetin pitävyys muodostaa kestävän perustan tuleville vuosille. Se on tärkeää tilanteessa, jossa hallitusohjelman mukaisesti valmisteltu valtionosuusuudistus on jälleen siirtynyt ja sote-erät tulevat kurittamaan kaupungin perustoimintoja ja uhkaamaan taloutta ainakin tulevan taloussuunnitelmakauden 2027–2029 ajan. Jos oma toiminta pysyy annetussa talousarviossa ja talouden tasapainotuksessa sovituista toimenpiteistä pidetään kiinni, on talouteemme kertynyt sen verran ylijäämää, että selviämme vaikeista vuosista. Samalla jatkamme aktiivista edunvalvontatyötä valtionosuusjärjestelmän korjaamiseksi tulevalla hallituskaudella.

Kaupunki on pitänyt huolta paitsi palveluistaan kuntalaisille, myös kasvun ja vetovoiman edellyttämistä investoinneistaan. Kaupungin väkiluku ylitti alkusyksystä 150 000 asukkaan rajan. Viime vuonna kaupunki toteutti lähes 84 miljoonan euron investoinnit. Tästä huolimatta lainakanta kasvoi edellisvuosien tapaan maltillisesti (21 miljoonaa euroa) ja lainakanta 2 588 euroa asukasta kohti laskettuna on edelleen noin tuhat euroa alle Manner-Suomen kuntien keskiarvon.

Syksyllä 2025 käynnistyi Jyväskylän ja koko valtakunnan tasolla merkittävä elinvoimahanke eli Hippos-kokonaisuuden rakentaminen. Erityisen tärkeä ja odotettu piristysruiske Hippoksen käynnistyminen on kaupungin ja koko alueen työllisyydelle, mutta hankkeen käynnistäminen elvyttää alueen taloutta myös kokonaisuutena. Vuonna 2025 päätettiin myös historiallisesti merkittävästä Jyväskylän ammattikorkeakoulun siirtymisestä kaupunkikonsernista Jyväskylän korkeakoulukonserniin (Jyväskylä Universities). Omistusjärjestely vahvistaa korkeakoulujen vetovoimaa kansallisessa ja kansainvälisessä kilpailussa opiskelijoista, osaajista ja rahoituksesta sekä Jyväskylän yritysten kilpailukykyä ja pitovoimaa. Vetytalous Hankkeet, Toyota-yhteistyö ja jo käynnissä olevat merkittävät investoinnit tuovat kaupunkiin myös uusia työpaikkoja.

Käynnistyneellä valtuustokaudella kaupungin merkittävimpana strategisena painopistealueena onkin elinvoiman ja työllisyyden vahvistaminen. Teeman ympärille on koottu innovatiivinen Jyväskylän Malli -allianssi. Teemme töitä, että kaupunki kasvaa ja on houkutteleva myös tulevaisuudessa. Maa-ilmantilanne on epävarma, mutta uskomme kuitenkin tulevaan ja talouden hitaaseen elpymiseen, joka nopeasti heijastuu myös kaupunkimme talouteen.

Lämmin kiitos kaupungin henkilökunnalle ja päättäjille vuoden 2025 erinomaisesta onnistumisesta!

Timo Koivisto
kaupunginjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Toimielimet

Kaupunginvaltuusto

Jyväskylän kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto, johon kuului 31.5.2025 saakka 67 valtuutettua ja 1.6.2025 alkaen 63 valtuutettua. Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta.

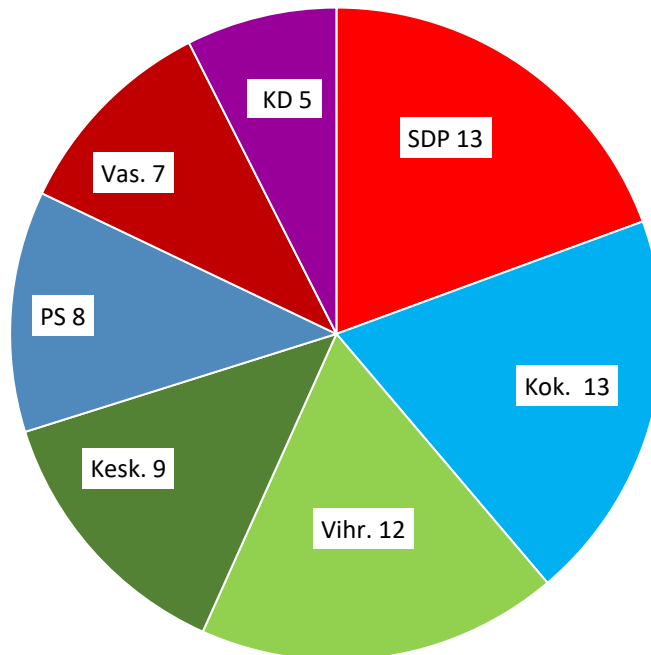
1.1. - 31.5.2025

Valtuuston paikkajako oli vuoden 2021 kuntavaalien mukaisesti 31.5.2025 saakka seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. 13 valtuutettua
- Kansallinen Kokoomus r.p. 13 valtuutettua
- Vihreä liitto r.p. 12 valtuutettua
- Suomen Keskusta r.p. 9 valtuutettua
- Perussuomalaiset r.p. 9 valtuutettua
- Vasemmistoliitto r.p. 7 valtuutettua
- Suomen Kristillisdemokraatit r.p. 4 valtuutettua

Valtuutettujen kokoonpanossa 1.1.-31.5.2025 tapahtui seuraava muutos: Valtuutettu Sirkku Inger-
volle (Vas.) myönnettiin ero luottamustehtävistä. Valtuutetun tehtävään nousi Sonja Karppinen (kv
17.3.2025 § 29).

Kaupunginvaltuuston kokoonpano valtuustoryhmittäin 31.5.2025 saakka:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi Jukka Hämäläinen (SDP) ja varapuheenjohtajina toimivat Janne Luoma-aho (PS), Eila Tiainen (Vas.) ja Jaakko Selin (Kok.).

Kaupunginvaltuusto kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 53 asiaa.

Kaupunginvaltuuston kokouksissa käsiteltiin mm. seuraavat asiat:

- Jyväskylän ja Muuramen työllisyysaluetta koskevan yhteistoimintasopimuksen muutosliitteen hyväksyminen (27.1.2025)
- Äströmin huvilan asemakaavan muutos ja tonttijaon hyväksyminen asemakaavan yhteydessä (27.1.2025)
- Ylämyllyjärvi II asemakaavan laajennus ja muutos sekä tonttijaon hyväksyminen asemakaavan yhteydessä (27.1.2025)
- Haapaniemen Ristonmäen asemakaavan muutos ja laajennus sekä tonttijaon hyväksyminen asemakaavan yhteydessä (27.1.2025)
- Taulumäen vesitornin asemakaavan muutos sekä tonttijaon hyväksyminen asemakaavan yhteydessä (27.1.2025)
- Jyväskylän kaupungin tilintarkastuspalvelujen optiovuosien 2025–2026 käyttö (27.1.2025)
- Jyväskylän kaupungin avaava tase 1.1.2025 (17.2.2025)
- Hallintosäännön tarkistaminen (1.3.2025 ja 1.6.2025 alkaen) (17.2.2025)
- Lehtisaaren Koulurannan asemakaavan muutos sekä tonttijaon hyväksyminen asemakaavan yhteydessä (17.2.2025)
- Kuntalaisten tekemät aloitteet vuonna 2024 (17.2.2025)
- Keskenäiset valtuustoaloitteet vuoden 2024 osalta (17.2.2025)
- Kevään 2025 talousarviomuutokset (17.3.2025)
- Jyväskylän ammattikorkeakoulun omistuspohjan laajentamista koskevan selvitystyön käynnistäminen ja Jyväskylän kaupungin ja Jyväskylän yliopiston selvitysvaiheen aiesopimuksen hyväksyminen (17.3.2025)
- Vaajakosken ohitustie, pohjoinen, Haapalahti-Hupeli asemakaavan muutos ja laajennus (17.3.2025)
- Vaajakosken ohitustie, eteläinen, Hupeli-Ruokosaari asemakaavan muutos, laajennus ja asemakaavan osittainen kumoaminen (17.3.2025)
- Sepänkatu 14 -asemakaavan muutos (28.4.2025)
- Kuntavaalien 2025 tuloksen julkaiseminen ja tiedottaminen (28.4.2025)
- Kaupunginjohtajan talousselonteko valtuustolle (26.5.2025)
- Jyväskylän kaupungin arviointikertomus 2024 (26.5.2025)
- Vuoden 2024 tilinpäätöksen hyväksyminen, tilintarkastuskertomus 2024 ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille (26.5.2025)
- Jyväskylän kaupungin talouden ja toiminnan neljännesvuosikatsaus 3/2025 (26.5.2025)
- Äijälän puutarhakorttelin asemakaavan muutos sekä tonttijaon hyväksyminen asemakaavan yhteydessä (26.5.2025)
- Asemakaavan muutos, Länsi-Palokan liikuntapuiston ympäristö (26.5.2025)
- Laaja hyvinvointikertomus 2021–2024 (26.5.2025)

Kaupunginvaltuusto piti 4 seminaaria, joissa käsiteltiin 9 asiaa. Tiedonantotilaisuuksia ei pidetty.

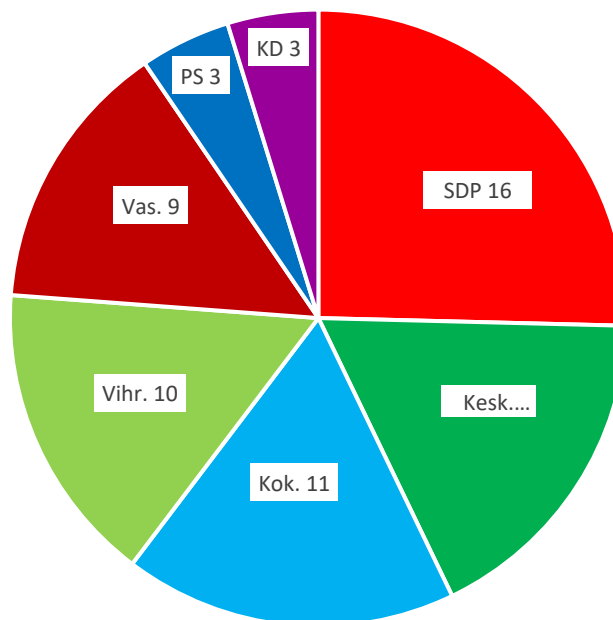
1.6. - 31.12.2025

Valtuuston paikkajako on vuoden 2025 kuntavaalien mukaisesti 1.6.2025 alkaen seuraava:

- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. 16 valtuutettua
- Suomen Keskusta r.p. 11 valtuutettua
- Kansallinen Kokoomus r.p. 11 valtuutettua
- Vihreä liitto r.p. 10 valtuutettua
- Vasemmistoliitto r.p. 9 valtuutettua
- Perussuomalaiset r.p. 3 valtuutettua
- Suomen Kristillisdemokraatit r.p. 3 valtuutettua

Valtuutettujen kokoonpanossa ei ollut muutoksia 1.6.-31.12.2025.

Kaupunginvaltuuston kokoonpano valtuustoryhmittäin 1.6.2025 alkaen:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi Mauri Pekkarinen (Kesk.) ja varapuheenjohtajina toimivat Eila Tiainen (Vas.), Janne Luoma-aho (PS) ja Petteri Muotka (KD).

Kaupunginvaltuusto piti ensimmäisen kokouksensa 9.6.2025. Ensimmäisessä kokouksessa päätettiin mm. järjestäytymiseen ja kokouskäytäntöihin liittyvistä asioista sekä tehtiin päätökset luottamus- ja henkilövalinnoista eri toimielimiin. Kaupunginvaltuusto kokoontui 7 kertaa ja käsitteli 90 asiaa.

Kauden aikana kaupunginvaltuuston kokouksissa käsiteltiin mm. seuraavat asiat:

- Jyväskylän kaupungin talouden ja toiminnan puolivuositarkastus 6/2025 (25.8.2025)
- Kaupunginhallituksen lausunto arviointikertomuksessa 2024 esitettyihin kehittämissuhteisiin ja kysymyksiin (25.8.2025)
- Kurjenkuja 2 -asemakaavamuutos sekä tonttijaon hyväksyminen asemakaavan yhteydessä (29.9.2025)
- Syksyn 2025 talousarviomuutokset (27.10.2025)
- Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy:n lainan takaaminen (27.10.2025)

- KymppiR2025-ohjelma: Jyväskylän kaupungin maankäytön, asumisen ja liikenteen toteuttamis-ohjelma (27.10.2025)
- Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen 2026 esittely (3.11.2025)
- Tuloveroprosentin määrittäminen vuodelle 2026 (3.11.2025)
- Kiinteistöveroprosentin määrittäminen vuodelle 2026 (3.11.2025)
- Jyväskylän kaupungin talouden ja toiminnan neljännesvuosikatsaus 9/2025 (3.11.2025)
- Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy:n enemmistöosuuden myynti (3.11.2025)
- Viitaniemen pintavesilaitoksen asemakaavan muutos sekä tonttijaon hyväksyminen asemakaavan yhteydessä (3.11.2025)
- Vuoden 2026 talousarvio sekä taloussuunnitelma vuosille 2026–2028 (24.11.2025)
- Kylän Kattaus -liikelaitoksen lakkauttaminen 31.12.2025 (24.11.2025)
- Hallintosäännön tarkistaminen 1.1.2026 alkaen (24.11.2025)
- Jyväskylän kaupungin Jyväskylän Jäähalli Oy:lle myöntämän antolainan muuttaminen sijoitukseksi yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (24.11.2025)
- Sidonnaisuudet (24.11.2025)
- Syksyn 2025 toiset talousarviomuutokset (8.12.2025)
- Jyväskylän kaupungin ja Laukaan kunnan välisen sopimuksen peruseläinlääkäripalveluista ja kiireellisestä eläinlääkäriavusta Äänekosken kaupungin alueella jatkaminen (8.12.2025)
- Maakunnallisen eläinlääkäripäivystyssopimuksen päivittäminen (8.12.2025)
- Keski-Suomen kuntien, Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen hyvinvointialueen strateginen yhteistyösopimus 1.1.2026 alkaen (8.12.2025)
- Lohikosken päiväkodin perustaminen (8.12.2025)

Kaupunginvaltuusto piti 5 seminaaria, joissa käsiteltiin 10 asiaa (sisältää strategiatyöpajan, 1 aihe). Tiedonantotilaisuuksia ei pidetty. Perehdyttämistilaisuuksia pidettiin yhteensä 7.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin hallinnosta ja taloudesta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitukseen kuuluu yhteensä 13 jäsentä.

1.1.- 31.5.2025

Kaupunginhallituksen kokoonpano oli seuraava 31.5.2025 saakka:

- Colliander Jari (Kesk.), varajäsen Lahti Markku
- Forsberg Caius (Kok.), varajäsen Vilkuna Janiika
- Hovikoski Mervi (SDP), varajäsen Väliniemi Tuulikki
- Lampila Arto (Vihr.), varajäsen Liukkonen Ari-Pekka
- Lehtonen Timo (PS), varajäsen Sorvali Henri
- Lumela Meri (Vihr.), varajäsen Lyytinen Leena
- Melville Tony (SDP), varajäsen Paananen Juha
- Parkkonen Joni (PS), varajäsen Rätty Mikko
- Puolimatka Tapio (KD), varajäsen Isomöttönen Katja (Kok.)
- Weijo Ilse (Kesk.), varajäsen Markkio Henna-Riikka
- Repo Jasmine (SDP), varajäsen Pesonen Emma
- Timperi Kati-Erika (Kok.), varajäsen Suonperä Juha
- Vainikainen Ira (Vas.), varajäsen Hirsjärvi Irma

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimi Caius Forsberg (Kok.) ja varapuheenjohtajina toimivat Meri Lumela (Vihr.) ja Jari Colliander (Kesk.).

Kaupunginhallitus piti yhteensä 19 kokousta ja käsitteli 220 asiaa. Valmistelevia iltakouluja pidettiin 15 ja niissä käsiteltiin 34 asiaa. Kaupunginhallitus piti yhden seminaarin.

1.6. - 31.12.2025

Kaupunginhallituksen kokoonpano oli seuraava 1.6.2025 alkaen:

- Blom Jari (SDP), varajäsen Liikanen Arto
- Colliander Jari (Kesk.), varajäsen Sivula Tapio
- Forsberg Caius (Kok.), varajäsen Kalavainen Tero
- Hovikoski Mervi (SDP), varajäsen Hietala Janita
- Hämäläinen Jukka (SDP), varajäsen Hyötyläinen Juha
- Isomöttönen Katja (Kok.), varajäsen Timperi Kati-Erika
- Käppi Matleena (Vas.), varajäsen Rantala Oskari
- Liukkonen Ari-Pekka (Vihr.), varajäsen Savolainen Katri
- Lumela Meri (Vihr.), varajäsen Helle Ilona
- Meriö Saija (SDP), varajäsen Perttula Suvi
- Selin Jaakko, varajäsen Suonperä Juha
- Suutari Jenni (Vas.), varajäsen Honkimäki Paula
- Weijo Ilse (Kesk.), varajäsen Kananen Emmili, (muutos 27.10.2025) Medjadji Sari

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimi Jukka Hämäläinen ja varapuheenjohtajina toimivat Caius Forsberg (Kok.) ja Meri Lumela (Vihr.).

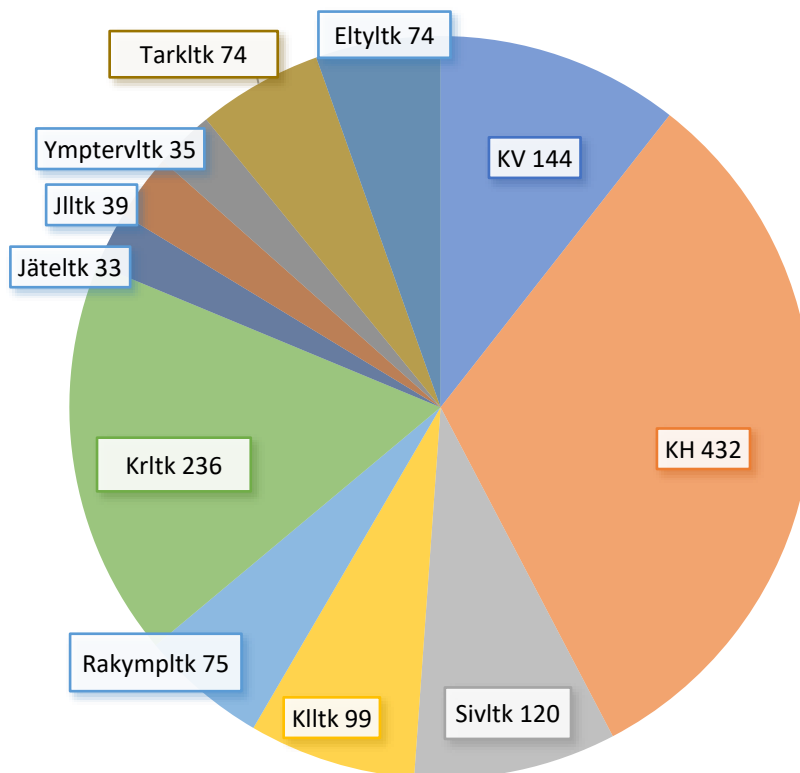
Kaupunginvaltuusto myönsi 27.10.2025 Emmili Kanaselle eron kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä ja valitsi hänen tilalleen uudeksi varajäseneksi Sari Medjadjin jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kaupunginhallitus piti yhteensä 19 kokousta ja käsitteli 212 asiaa. Valmistelevia iltakouluja pidettiin 16 ja niissä käsiteltiin 35 asiaa. Kaupunginhallitus piti yhden seminaarin.

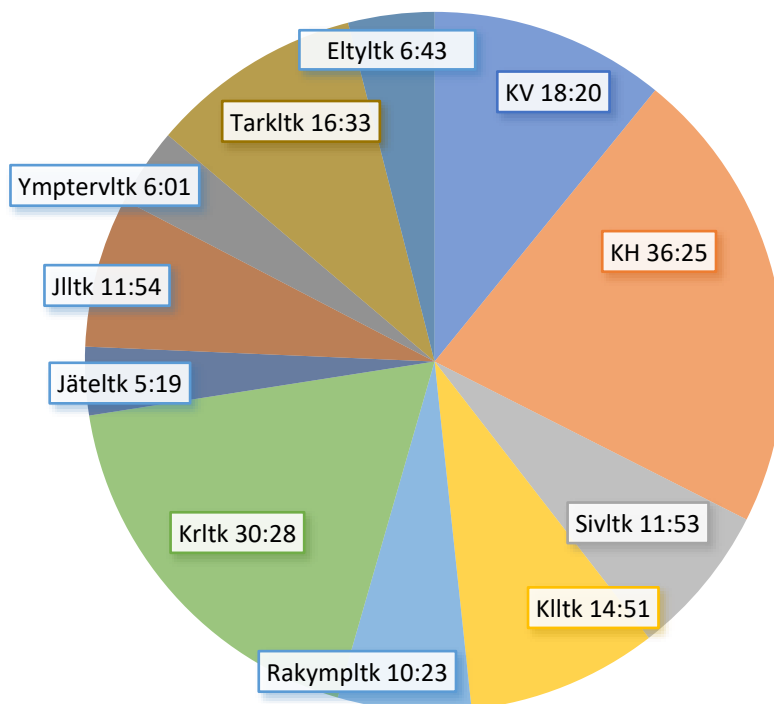
Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunkirakennelautakunnan, rakennus- ja ympäristölautakunnan, Jyväskylän seudun joukkoliikennelautakunnan, Jyväskylän seudun ympäristöterveyslautakunnan, Jyväskylän seudun jätelautakunnan, sivistyslautakunnan, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan, elinkeino- ja työllisyysjaoston/elinkeino- ja työllisyyslautakunnan (jaosto 31.5.2025 saakka ja lautakunta 1.6.2025 alkaen) ja tarkastuslautakunnan päätöskokousten kestot ja päätöksiä on kuvattu alla olevissa kaavioissa (yhteismäärät vuonna 2025). Ko. toimielimet pitivät myös iltakouluja. Hyvinvointitoimikunta piti yhden kokouksen keväällä ja sen toiminta päättyi 31.5.2025.

Lisäksi tarkastuslautakunnan alaiset jaostot, rakennus- ja ympäristölautakunnan alainen kaupunkikuvatoimikunta, kaupunginhallituksen alaiset vaikuttamistoimielimet sekä liikelaitosten johtokunnat kokoontuivat säännöllisesti. Myös keskusvaalilautakunta piti lakisääteiset kokouksensa.

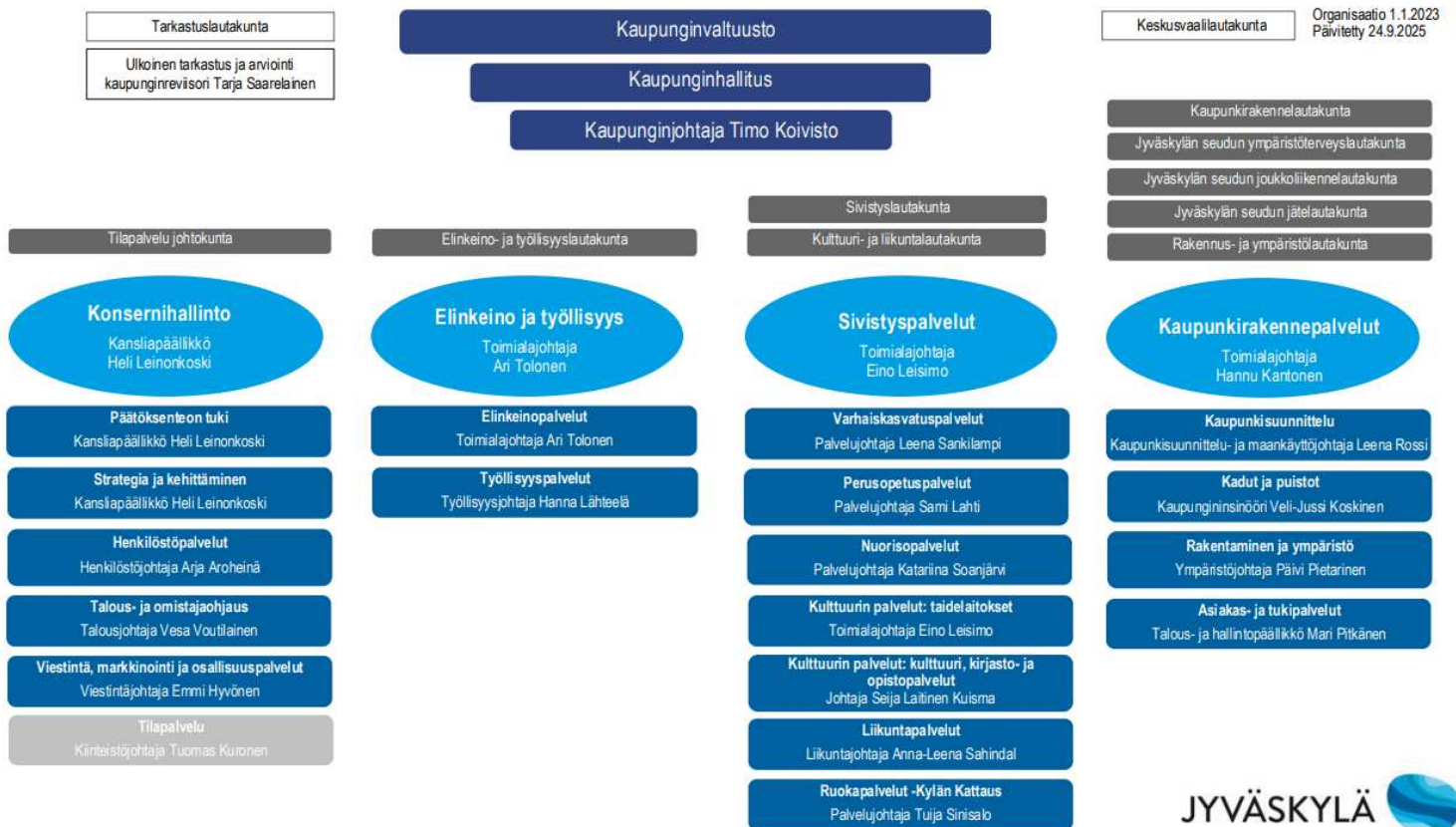
KÄSITELTYJEN PÄÄTÖSASIOIDEN MÄÄRÄ

PÄÄTÖSKOKOUSTEN KESTO

Jyväskylän kaupungin organisaatio

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2025 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talouden toipuminen on hidastunut vuonna 2025 kotimaisen kysynnän heikkouden vuoksi. Vaikka tulot ovat kasvaneet, kotitaloudet ovat lisänneet säästämistään ja lykanneet hankintoja epävarmuuden ja heikon työllisyystilanteen vuoksi. Kotitalouksien kulutuksen odotetaan kuitenkin vauhdittuvan, sillä ostovoima on kasvussa ja kasvu nopeutuu vuonna 2026. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat puolestaan kasvattavat investointeja. BKT kasvaa 1,1 prosenttia vuonna 2026, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia 2028.

Maailmantalouden kasvu pysyttelee taloudellisen katsauksen mukaan melko nopeana, vaikka näkymät vaihtelevat. Euroalueella on suuria eroja maiden kasvunäkymien suhteen ja kuluttajien luottamus elpyy hitaasti. Yhdysvalloissa talouskasvu on hidastumassa jännitteiden keskellä ja inflaation kiihtymisestä on merkkejä. Kiinan kasvunäkymät viittaavat hidastumiseen, kun kotimainen kysyntä ei ole elpynyt kestävästi. Maailmantalouden kasvu hidastuu 3,1 prosenttiin 2025 ja edelleen 3,0 prosenttiin 2026. Kasvu elpyy 3,2 prosenttiin vuonna 2027. Geopoliittiset jännitteet varjostavat näkymiä, mutta energiamarkkinoiden näkymät ovat vakaat.

Rahoitusmarkkinoilla rahapolitiikan keventämisen odotetaan jatkuvan etenkin Yhdysvalloissa, mutta hidastuvalla tahdilla. Sekä lyhyet markkinakorot että valtionlainojen korot ovat pysytelleet melko vakaina. Inflaation hidastuttua euroalueella lyhyiden korkojen näkymä on vakaa ennustejaksolla. Myös valtionlainojen korkojen osalta näkymät ovat melko vakaat. Runsas tarjonta pitää pitkien korkojen tasoa koholla lähivuosina

Taloudellisen katsauksen mukaan maailman tavarakauppa on heilahdellut vuonna 2025 voimakkaasti Yhdysvaltojen kauppapoliittisten toimien seurauksena. Kokonaisuudessaan tavarakauppa kasvaa nopeasti vuonna 2025, kun Yhdysvaltojen tavaratuonnin lasku loppuvuodesta on aiemmin odotettua pienempää ja nousevien talouksien tuonti on vahvaa. Myös euroalueen tuonti kasvaa melko nopeasti. Kiina suuntaa vientiään yhä enemmän Kaakkois-Aasiaan ja Eurooppaan. Maailman tavarakauppa kasvaa 4,5 prosenttia vuonna 2025, mutta kasvu hidastuu 1,5 prosenttiin vuonna 2026 Yhdysvaltojen tuonnin supistuessa voimakkaasti edellisvuodesta. Kasvu kiihtyy 2,6 prosenttiin vuonna 2027 laajalla rintamalla.

Työllisyyden arvioidaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026, ja merkkejä tästä on nähty jo syksyllä 2025. Tästä huolimatta työttömyys on jatkanut kasvuaan ja ylittänyt 10 prosentin rajan. Tämä antaa kuitenkin liian synkän kuvan työmarkkinoista, sillä työttömyyden kasvu johtuu ennen kaikkea työvoiman määrän lisääntymisestä, ei työllisyyden heikkenemisestä. Hallituksen työllisyystoimet ja maahanmuuton kasvu ovat lisänneet työvoiman tarjontaa, mutta työvoiman kysyntä ei ole vielä kasvanut vastaavasti. Talouskasvun vahvistuessa työllisyyden odotetaan lisääntyvän tasaisesti vuosina 2026–2028, keskimäärin vajaan prosentin vuosivauhtia. Työllisyysaste kohoaa arviolta 72,4 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä, mutta jää edelleen vuoden 2022 huipputasoon alapuolelle. Työttömyysasteen ennustetaan laskevan, vaikka se pysyy yhä rakenteellista tasoa korkeammalla.

Taloudellisen katsauksen mukaan heikosta suhdanteesta huolimatta julkisyhteisöjen alijäämä supistuu vuonna 2025 3,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun sopeutustoimet alkavat vaikuttaa. Suhdanteen kohenemisesta huolimatta julkisyhteisöjen alijäämä syvenee vuonna 2026 4,5 prosenttiin, kun vuodelle 2025 odotetut hävittäjähankinnat kirjataan vasta vuoden 2026 alijäämään. Pitkällä aikavälillä alijäämä pysyy syvänä: puolustus- ja korkomenojen kasvu sekä maltillinen talouskehitys pitävät sen yli 3,5 prosentissa suhteessa BKT:hen vielä vuonna 2030. Velkasuhde nousee vuonna 2025 yli 89 prosentin ja lähes 92 prosenttiin vuonna 2026. Kasvu jatkuu koko ennustejakson ajan, ja vuonna 2030 velka on jo yli 96 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty keskeisiä kokonaistaloudellisia tausta- ja ennustetietoja vuosien 2024–2028 osalta.

	2024	2025*	2026*	2027*	2028*
Volyymin muutos, %					
Bruttokansantuote markkinahintaan	0,4	0,2	1,1	1,7	1,6
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	-0,8	2,0	3,6	2,5	3,0
Kokonaistarjonta	0,1	0,7	1,8	2,0	2,0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	1,8	2,4	1,3	2,4	2,7
Kulutus	0,3	-0,5	0,7	1,1	1,3
yksityinen	-0,4	0,0	1,4	1,8	1,6
julkinen	1,7	-1,5	-0,5	-0,3	0,8
Investoinnit	-5,0	1,7	6,7	4,1	3,3
yksityiset	-7,7	1,9	2,8	6,7	4,2
julkiset	7,7	0,9	22,1	-4,4	-0,3
Kokonaiskysyntä	0,3	0,7	1,8	2,0	2,0
kotimainen kysyntä	-0,3	0,0	2,1	1,8	1,8

	2024	2025*	2026*	2027*	2028*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	281	290	302	314
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	0,7	1,7	2,1	2,3	2,3
Palvelut, volyymin muutos, %	0,0	0,0	1,2	1,3	1,5
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	4,0	1,1	1,5	1,9	1,5
Työn tuottavuus, muutos, %	1,3	1,0	0,9	0,9	0,8
Työlliset, muutos, %	-1,0	-0,3	0,2	0,9	0,9
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	76,7	76,2	76,1	76,6	77,1
Työttömyysaste, %	8,4	9,6	9,5	9,1	8,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,4	1,2	1,8	1,9
Ansiotasoindeksi, muutos, %	3,1	2,9	3,6	3,2	3,2
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,9	0,8	-1,1	-1,1	-1,4
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,7	0,3	-0,4	-0,4	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,6	2,2	2,0	2,0	2,0

	2024	2025*	2026*	2027*	2028*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	57,8	57,5	57,9	56,7	56,1
Veroaste	42,2	42,4	42,5	42,0	41,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-4,4	-3,9	-4,5	-4,0	-3,9
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,7	-4,0	-4,9	-4,3	-4,4
Julkisyhteisöjen velka	82,4	89,1	91,6	92,4	93,8
Valtionvelka	61,4	66,7	69,0	70,3	71,8

*) Valtiovarainministeriön ennuste vuosista 2025–2028.

VM:n viimeisin taloudellinen katsaus [Taloudellinen katsaus, talvi 2025 - Valto \(valtiovarainministerio.fi\)](https://www.valtiovarainministerio.fi/julkaisut/taloudellinen-katsaus-talvi-2025-valto)

Kuntatalouden kehitys 2025

Kuntien ja kuntayhtymien ilmoittamien vuoden 2025 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden tila heikkeni odotetusti vuodesta 2024. Kuntien ja kuntayhtymien nettotoimintakulut eli toimintakate heikkeni 7,8 prosenttia eli noin miljardi euroa vuonna 2025. Kuntien kulut kasvoivat vuonna 2025 lähes pelkästään työllisyyden hoidon aiheuttamien lisäkulujen vuoksi. Talouden tilan heikkenemistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset.

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos oli 740 miljoonaa euroa vuonna 2025. Yli sadalla kunnalla talous oli alijäämäinen tilikauden tuloksella mitattuna vuonna 2025. Tulokseltaan alijäämäisissä kunnissa asui noin 44 prosenttia Manner-Suomen väestöstä. Kuntatalouden heikko tilanne kasvatti myös velkamäärää, velkamäärä kasvoi 700 miljoonaa euroa eli 3,4 prosenttia vuodesta 2024. Kertaerät paransivat yksittäisten kuntien tulosta merkittävästi. Yli 80 prosenttia vuoden 2025 tuloksesta syntyi kolmessa kaupungissa; Helsingissä, Espoossa ja Porissa. Ilman näitä kolmea kaupunkia kuntien tilikauden tulos jäisi reiluun 100 miljoonaan euroon.

Vuosikatteella mitattuna kuntien väliset erot tasoittuivat edelleen vuonna 2025. Suurimpien kaupunkien talous heikkeni eniten, ja niiden vuosikatteet olivat enää vain lievästi muita vahvemmat. Verorahoitus ei riittänyt kattamaan kaikkia investointeja, sillä kunnat pitivät investointitasonsa korkealla tasolla myös vuonna 2025. Osa investoinneista jouduttiin kattamaan siis lainalla. Investoinnit keskittyivät suuriin kaupunkeihin, minkä seurauksena toiminnan ja investointien rahavirta syveni niissä reippaalle miinukselle. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien lainakanta kasvoi 3,7 prosenttia vuonna 2025, mutta suhteessa verotettaviin tuloihin velka ei kasvanut. Matalasuhdanteen pitkittyminen ja veropohjan heikkous on syytä noteerata myös investointeja tekevissä kunnissa ja kaupungeissa.

Toimintakulut kasvoivat 5,3 prosenttia vuonna 2025 (1 100 miljoonaa euroa). Merkittävät toimintakuluja kasvattaneet erät olivat kuntien tehtävien laajennukset, mm. TE-palvelu-uudistus ja kotoutumisen edistäminen (yli 700 miljoonaa euroa), työttömyysturvan laajentaminen (300 miljoonaa euroa), oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen (38 miljoonaa euroa). Lisäksi kuntien sopimuskorotukset lisäsivät palkkakustannuksia 2,8 prosenttia (260 miljoonaa euroa). Myös kuntien työttömyysturvan kuntaosuuden kustannukset kasvoivat peräti 300 miljoonalla, mikä johtui korkeasta työttömiä määräst.

Kuntien verotulot laskivat vuonna 2025 0,2 prosenttia (noin -21 miljoonaa euroa). Verovuoden 2024 kunnallisveroa oikaistiin yhteensä reilulla -150 miljoonalla eurolla. Veroperustemuutoksien netto vaikutus oli noin +307 miljoonaa euroa. Tämä arvio sisältää mm. kunnallisverotuksen

ansiotulovähennyksen poiston (+338 miljoonaa euroa), ansiotuloverotuksen inflaatiotarkistuksen sekä eläketulovähennyksen pienentämisen. Vakuutusmaksujen muutos oli yhteensä noin +90 miljoonaa euroa (työllisyysrahaston säästöjen kanavointi). Kunnallisveroa nosti vuonna 2025 68 kuntaa ja laski neljä kuntaa, näiden nettovaikutus oli +85 miljoonaa euroa.

Kuntien yhteisöverotulot laskivat 4,4 prosenttia eli noin -75 miljoonaa euroa. Bruttokansantuotteen volyymi pysyi vuonna 2025 vuoden 2024 tasolla. Kuntien osuus yhteisöverosta oli 23,65 %. Kiinteistöverot puolestaan kasvoivat vuonna 2025 2,1 prosenttia (noin +50 miljoonaa euroa). Suurin vaikutus oli rakennuskustannusindeksin nousulla, joka oli noin +0,9 prosenttia. Kiinteistöveroprosentin muutoksilla oli vaikutusta verotuloihin vain noin +7 miljoonaa euroa.

Kuntien saamat valtionosuudet kasvoivat vuonna 2025 noin 660 miljoonaa euroa (+19 %). Lisäykset liittyvät pääosin työvoimapalveluiden ja kotoutumislain uudistukseen (+607 miljoonaa euroa) sekä työttömyysturvan rahoitusvastuun siirtoon (+216 miljoonaa euroa). Lisäksi valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus lisäsi valtionosuuksia 64,5 miljoonaa euroa. Valtionosuuksia puolestaan vähensi Sote-siirtolaskelmat, -455 miljoonaa euroa. Summa sisältää -501 miljoonan euron pysyvän vähennyksen, vos-kompensoinnin +277 miljoonaa euroa, jälkikäteisperinnän vuosilta 2023 sekä 2024 (yhteensä 231 miljoonaa euroa). Lisäksi kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta väheni 343 miljoonaa euroa. Verotulomenetysten korvaus väheni 338 miljoonaa euroa, koska kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistui ja kuntien verotulot kasvoivat vastaavalla summalla. Muita valtionosuuksia vähentäviä eriä olivat: peruspalveluiden valtionosuuden indeksijarru (-25 miljoonaa euroa) ja valtion norminpurkuun liittyvän säästötavoitteen nimissä tehty vähennys (-22,7 miljoonaa euroa).

Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien lainakanta kasvoi 3,7 prosenttia vuonna 2025, mutta suhteessa verotettaviin tuloihin velka ei kasvanut. Verorahoitus ei riittänyt kutienkaan kattamaan kaikkia investointeja, sillä kunnat pitivät investointitasonsa korkealla tasolla myös vuonna 2025. Osa investoinneista jouduttiin kattamaan siis lainalla. Investoinnit keskittyivät suuriin kaupunkeihin, minkä seurauksena toiminnan ja investointien rahavirta syveni niissä reippaalle miinukselle. Matalasuhdanteen pitkittyminen ja veropohjan heikkous on syytä noteerata myös investointeja tekevissä kunnissa ja kaupungeissa.

Lähteet:

Kuntien taloustiedot Valtiokonttorin sivuilla [Kuntien tilinpäätösarvot - Tutkihallintoa.fi](https://www.valtiokonttori.fi/fi/tilinpaaotosarvot)

Kuntaliiton tilinpäätösanalyysi ja tiedote [Työttömyys kuritti kuntien taloutta vuonna 2025 | Kuntaliitto.fi](https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/tyottomyys-kuritti-kuntien-taloutta-vuonna-2025)

Toimintaympäristön kehityspiirteitä

Väestö

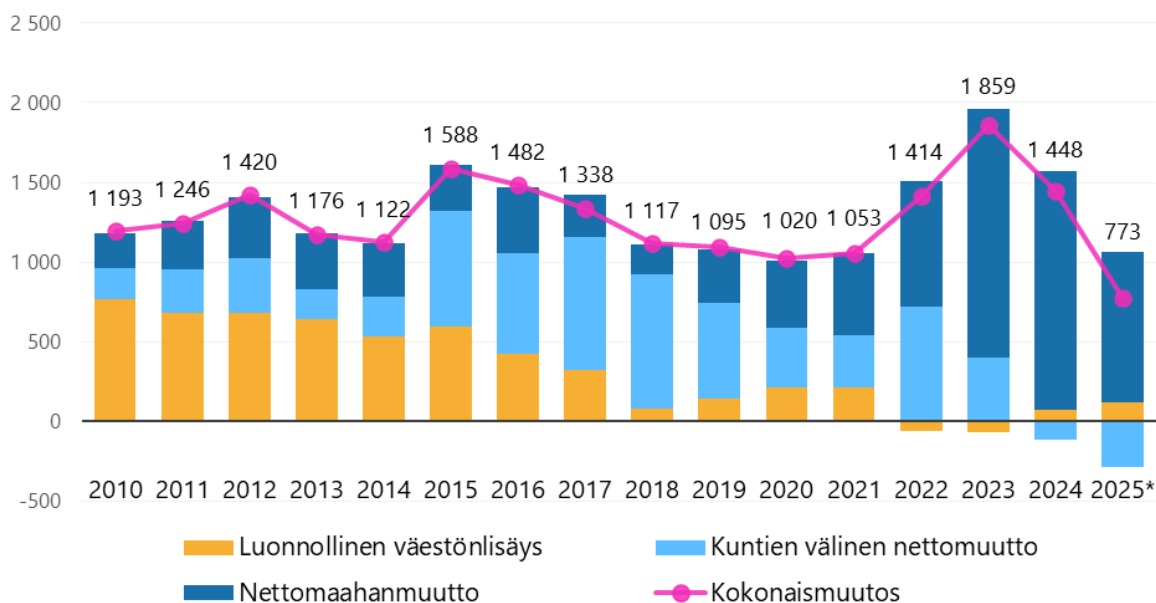
Jyväskylän väestönkasvu jatkui vuonna 2025, joskin selvästi aiempia vuosia hitaampana. Kaupungin väkiluku kasvoi vuoden aikana 773 henkilöllä (0,5 %), ja vuoden lopussa asukkaita oli yhteensä 149 967. Näin maltillinen kasvu on Jyväskylässä poikkeuksellista, sillä vuotuinen väestönlisäys on yleensä ylittänyt tuhannen henkilön rajan.

Väestönkasvu perustui lähes kokonaan nettomaahanmuuttoon, Jyväskylä sai ulkomailta muuttovoittoa 948 henkilöä. Vaikka maahanmuutto väheni koko maassa viime vuonna, sen taso pysyi edelleen korkeana. Ukrainan sodan vuoksi maahan tulleiden mahdollisuus hakea kotikuntaa vuoden oleskelun jälkeen näkyi erityisen suurina maahanmuuttolukuina vuosina 2023–2024, mutta kehitys tasapainottui odotetusti vuonna 2025.

Maan sisäisessä muuttoliikkeessä Jyväskylä menetti asukkaita toista vuotta peräkkäin. Kaupungista muutti muualle Suomeen 285 henkilöä enemmän kuin muualta muutti Jyväskylään.

Luonnollinen väestönlisäys oli vuonna 2025 jälleen hienoisesti positiivinen: syntyneitä oli 117 enemmän kuin kuolleita, mikä kasvatti osaltaan kaupungin väkilukua. Jyväskylään syntyi 1 328 lasta, 121 lasta enemmän kuin vuonna 2024. Syntyvyys on edelleen huomattavasti alemmalla tasolla kuin 2010-luvun taitteessa.

Väestönmuutokset Jyväskylässä 2010–2025, tammi-joulukuu

Jyväskylän seudun väkiluku kasvoi 604 asukkaalla edellisvuodesta. Seutukunnan kunnista väestönkehitys oli positiivista ainoastaan Jyväskylässä, Muuramessa ja Uuraisilla. Kymmenen suurimman kaupungin vertailussa suhteellinen väkiluvun kasvu oli voimakkainta Turussa (1,8 %), Helsingissä (1,7 %), Espoossa (1,7 %) ja Tampereella (1,3 %). Jyväskylän suhteellinen väestönkasvu oli kahdeksanneksi suurinta (0,5 %).

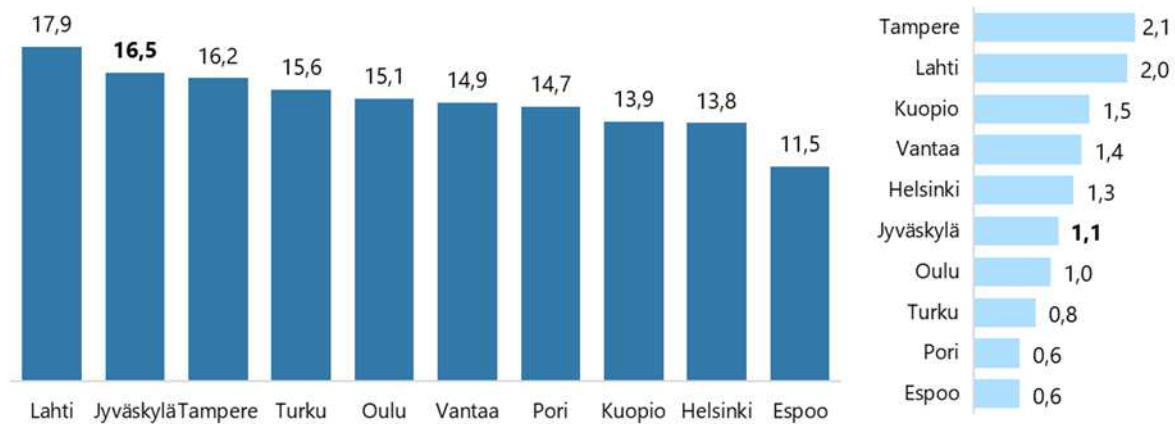
Työllisyys

Jyväskylän työllisyystilanne heikkeni edelleen vuonna 2025. Joulukuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli hieman yli 12 000, lähes tuhat henkilöä (8,9 %) enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työttömyysaste pysyi korkealla tasolla, pääosin 14–15 prosentin välillä. Kahdesti työttömyysaste nousi yli 16 prosentin ja oli joulukuussa korkeimmillaan, 16,5 prosenttia.

Kokoaikaisesti lomautettujen osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli 7 prosenttia, ja lomautettujen määrä väheni noin 90 henkilöllä vuoden takaisesta. Kymmenen suurimman kaupungin vertailussa Jyväskylän työttömyysaste oli toiseksi korkein Lahden jälkeen.

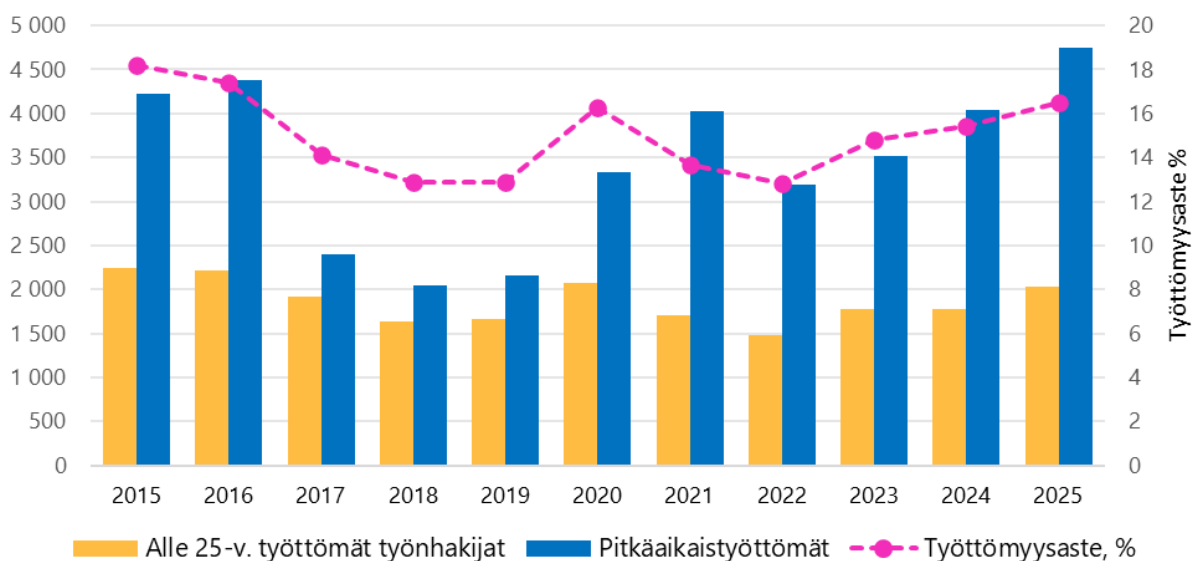
Kymmenen suurimman kaupungin työttömyysaste joulukuussa 2025 sekä muutos 12 kk (%-yks.)

Pitkäaikaistyöttömiä, eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Jyväskylässä vuoden 2025 lopussa 4 744, mikä on lähes 700 (+17,3 %) enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli Jyväskylässä noin 39 prosenttia, mikä vastasi koko maan tasoa. Työllisyyspalveluiden uudistus vuonna 2025 laajensi kuntien vastuuta työttömyystukien rahoituksessa. Jyväskylä maksoi työttömyyden pitkittymisestä aiheutuvia ns. sakkomaksuja vuonna 2025 yhteensä noin 31 miljoonaa euroa.

Nuorisotyöttömiä eli alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 2 032, mikä on 14 % enemmän kuin vuoden 2024 lopussa.

Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrä sekä työttömyysaste Jyväskylässä 2015–2025, joulukuu

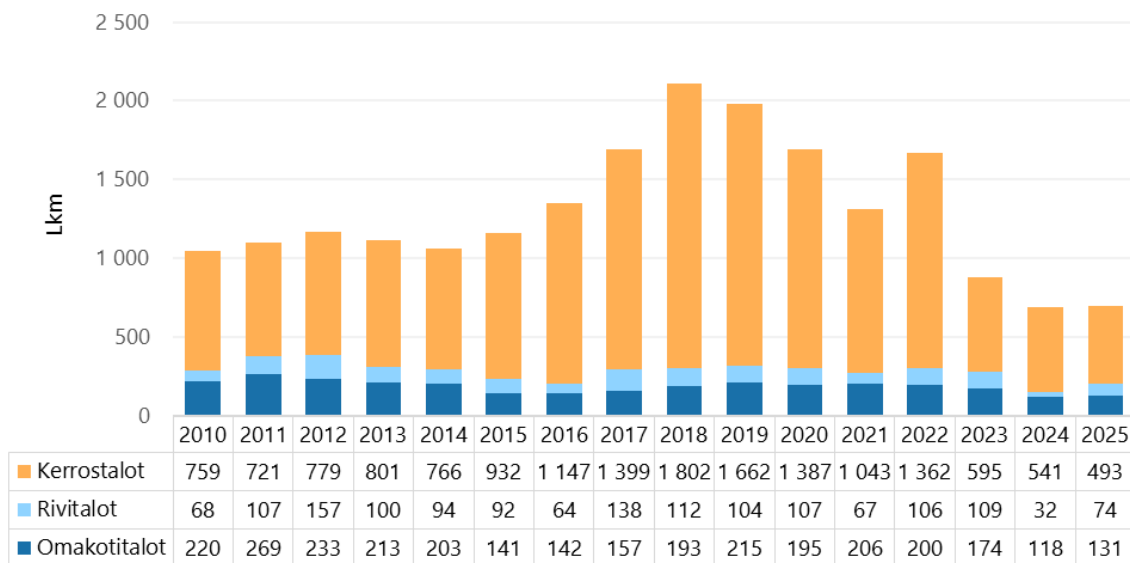

Asuntorakentaminen

Vuoden 2025 asuntotuotanto pysyi edellisvuoden tasolla. Asuntoja valmistui yhteensä 700*, mikä on pienin määrä vuoden 2024 ohella. Rivitalo- ja omakotitalotuotanto kasvoi hieman vuodesta 2024, mutta kerrostaloasuntojen määrä jatkoi laskuaan. Valmistuneista asunnoista noin 70 prosenttia sijoittui kerrostaloihin.

Vuonna 2025 rakennuslupia myönnettiin yhteensä 418 asunnolle. Vuonna 2024 lupia myönnettiin 672, joten määrä väheni merkittävästi. Suurin lasku myönnettyissä luvissa kohdistui kerrostaloasuntoihin.

Valmistuneet asunnot talotyypeittäin Jyväskylässä 2010–2025

*Sisältää sekä uudisrakennuksiin että vanhoihin rakennuksiin tehdyt uudet asunnot.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Jyväskylän talouden kehitys

Jyväskylän kaupungin talous kääntyi tilikauden 2025 aikana alijäämäiseksi viiden edellisen ylijäämäisen vuoden jälkeen. Vuoden 2025 tilikauden tulos oli 7,7 miljoonaa euroa alijäämäinen ja kaupungin ylijäämäkertymä vuoden lopussa on 110,2 miljoonaa euroa. Jyväskylän kaupungin taloudessa vallitsi pitkään rakenteellinen käyttötalouden alijäämä, jossa käyttötalouden menot ylittivät käyttötalouden tulot vuosittain noin 20-30 miljoonaa euroa. Kertaluonteisista omaisuusjärjestelyistä saadut myyntivoitot, vuosien 2020-2021 koronakorvaukset sekä vuodelle 2023 aikaisemmilta hyvinvointialueuudistusta edeltäneiltä verovuosilta korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla kertyneet verotulot pitivät kaupungin talouden kuitenkin ylijäämäisenä.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä käynnistettiin kaupungin talouden tasapainottamistyö, jonka pohjalta vuoden 2024 talousarvioon asetettiin yhteensä 40,8 miljoonan euron edestä taloutta tasapainottavia konkreettisia ja pysyviä toimenpiteitä. Vuoden 2024 sopeutustoimenpiteet onnistuivat verrattain hyvin ja kaupungin tulos toteutui 6,2 miljoonaa euroa ylijäämäisenä ilman edellisten vuosien kaltaisia merkittäviä tulosta parantaneita kertaluonteisia eriä. Talouden sopeutusta jatkettiin edelleen vuoden 2025 aikana ja talouden sopeuttamiseksi tehtäviä toimia sisältyi vuoden 2025 talousarvioon yhteensä 6,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 taloutta haastoi osaltaan vuoden alussa toteutunut TE-uudistus, jonka myötä työvoimapalveluiden sekä eräiden

kototutumispalveluiden järjestämisestä tuli kunnille uusia valtionosuutehtäviä. Palveluiden järjestämiseen saatu valtionosuusrahoitus oli lähtökohtaisesti noin 4,0 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kaupunginvaltuuston hyväksymät sopeutukset sekä tiukka taloudenpito toteutuivat myös vuoden 2025 osalta ja käyttötalouden toimintakate oli lopulta 18,6 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Työllisyyspalveluiden toimintaa onnistuttiin myös tehostamaan vuoden aikana siten, että toiminnan menot saatiin sovitettua saadun valtionosuusrahoituksen tasoon.

Toimintatuotot vuonna 2025 olivat 98,6 miljoonaa euroa ja toimintakulut 453,4 miljoonaa euroa. Toimintatuotot kasvoivat 6,0 miljoonaa euroa (+6,5 %) edellisvuodesta. Toimintatuottoja kasvattivat erityisesti kototutumiskorvaukset, joita saatiin 1,3 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän sekä joukko- ja palveluliikenteen toimintatulot, jotka kasvoivat 1,1 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Toimintatuottojen kasvuna näkyy myös uuden Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen jäsenosuuslaskutus 1,0 miljoonaa euroa Muuramen kunnalta sekä Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy:n osakassopimuksen mukaisesti yhtiöltä laskutetut kiinteistökehityssopimuksen kulut sekä pääomalle laskettu korko, yhteensä 1,0 miljoonaa euroa.

Toimintakulujen kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 34,0 miljoonaa euroa (+8,1 %). Toimintakulujen kasvusta 26,6 miljoonaa euroa oli TE-uudistuksen vaikutusta. Palkkojen sopimuskorotukset lisäsivät kaupungin henkilöstömenoja noin 5,2 miljoonaa euroa.

Kaupungin verotulot olivat vuonna 2025 yhteensä 338,0 miljoonaa euroa ja toteutuivat 13,6 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota heikompana. Kunnallisverojen osuus talousarvion alittumisesta oli 10,0 miljoonaa euroa. Talouskasvu ei ole lähtenyt elpymään ja työttömyys on kasvanut, mikä näkyi heikkona kunnallisveron kertymänä. Lisäksi kunnallisveron verovuoden 2024 ryhmäosuuteen koko maan tasolla tehty noin 150 miljoonan euron positiivinen oikaisu osoittautui perusteettomaksi ja verovuoden 2024 kunnallisveroa oikaistiin yli 150 miljoonalla eurolla vuoden 2025 aikana.

Yhteisöverotuotot jäivät 0,3 miljoonaa euroa ja kiinteistöverot 3,3 miljoonaa euroa alle alkuperäisen talousarvion. Vuoden 2025 kiinteistöveron perusteena olevat kiinteistöjen verotusarvot laskivat 0,8 % edellisvuodesta. Kiinteistöverojen verotuksen valmistuttua kiinteistöverojen verontilityksissä loppuvuodesta käyttöön otettu valmistuneeseen verotukseen perustuva jako-osuus oli myös vuoden 2024 jako-osuutta pienempi, jonka seurauksena vuoden 2025 kiinteistöveroihin kohdistui 0,6 miljoonan euroa negatiivinen oikaisu. Koulutuskuntayhtymä Gadian kiinteistöverotukseen tehtiin lisäksi tarkistus, jonka myötä kuntayhtymä sai kolmelta menneeltä verokaudelta kiinteistöveronpalautuksia yhteensä 1,7 miljoonaa euroa, joka vaikuttaa Gadian kiinteistöjen sijaintikuntien kiinteistöveron määrään.

Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot laskivat 5,1 miljoonaa euroa (-1,5 %). Kunnallisverotuottojen osuus laskusta oli 1,8 miljoonaa euroa (-0,7 %), kiinteistöverojen osuus 1,9 miljoonaa euroa (-3,3 %) ja yhteisöverotuottojen osuus 1,3 miljoonaa euroa (-4,8 %).

Kunnallisverotuottojen tilitykset verovuodelta kasvoivat 9,7 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna ja tästä arviolta 3,0 miljoonaa euroa oli seurausta tuloveroprosentin nostosta. Tuloveroprosentti oli 8,1 % vuonna 2025 ja sitä nostettiin 0,1 %-yksikköä edellisvuodesta. Verovuoden kunnallisverotuottojen kasvuun vaikutti osaltaan myös kunnallisverotuksen puolella tehty ansiotulovähennyksen poisto. Kunnallisveron tilitykset aikaisemmilta verovuosilta laskivat 11,5 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Valtionosuuksia kaupungille kertyi vuonna 2025 yhteensä 48,7 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikompana. Edellisvuodesta valtionosuudet kasvoivat yhteensä 18,7 miljoonaa euroa (+62,6 %). Peruspalvelujen valtionosuuden kasvu oli 29,9 miljoonaa euroa, josta TE-uudistuksen vaikutus oli 27,0 miljoonaa euroa. Sote-uudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ja niihin liittyvät rahoituksen kompensaatiot olivat yhteensä 31,0 miljoonaa euroa ja soteleikkauksista johtuva muutos valtionosuudessa oli -2,0 miljoonaa euroa vuosien 2024 ja 2025

välillä. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus sekä verotulomenetysten korvaus laskivat yhteensä 8,6 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Myös opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet vähensivät kaupungin valtionosuuksien kokonaismäärää 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Kaupungin rahoitustuotot olivat vuonna 2025 yhteensä 22,9 miljoonaa euroa ja ne laskivat 1,6 miljoonaa euroa edellisvuodesta pääosin Alva Oy:n korkotuloutuksen alentumisen seurauksena. Alvan antolainan korko ja korkotuloutuksen määrä muuttuvat vuosittain korkomarkkinamuutosten mukaisesti. Kaupungin korkokulut olivat 6,9 miljoonaa euroa ja ne laskivat 2,5 miljoonaa euroa korkotason ollessa keskimäärin edellisvuotta merkittävästi alemmalla tasolla.

Kaupungin vuosikate oli 50,8 miljoonaa euroa ja vuosikate toteutui 8,4 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Edellisvuodesta vuosikate heikkeni 13,3 miljoonalla eurolla. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 58,8 miljoonaa euroa. Kertaluonteisten lisäpoistojen osuus kokonaispoistoista oli 1,0 miljoonaa euroa ja arvonalentumisten osuus 1,0 miljoonaa euroa. Vuosikate kattoi poistoista 86,4 prosenttia ja tällä mittarilla arvioiden kaupungin tulorahoitus ei ollut tasapainossa.

Kaupungin investointien määrä oli yhteensä 83,9 miljoonaa euroa ja investointimenot kasvoivat 7,8 miljoonaa euroa (+10,3 %) edellisvuodesta. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna vuoden 2025 investointimenot toteutuivat 0,2 miljoonaa euroa suurempina. Suurimmat investointikohteet olivat kaupunginteatterin peruskorjaus (12,3 miljoonaa euroa), Hippos Ky:n pääomittaminen (7,2 miljoonaa euroa) sekä Harjun stadionin peruskorjaus (9,0 miljoonaa euroa). Talonrakennusinvestointeihin käytettiin yhteensä 33,4 miljoonaa euroa ja kunnallistekniikkaan 22,7 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainakanta oli vuoden lopussa 388,1 miljoonaa euroa eli 2 588 euroa asukasta kohti. Lainakanta kasvoi edellisestä vuodesta 23,0 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta asukasta kohti on koko kuntakentässä tarkasteltuna selvästi alle kuntien keskiarvon. Tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan kuntien yhteenlaskettu lainakanta asukasta kohden vuoden 2025 tilinpäätöksissä oli 3 547 euroa.

Kaupungin talouden toteutumista vuoden 2025 osalta voidaan pitää alijäämästä huolimatta onnistuneena. Tilikauden tulos toteutui merkittävästi alkuperäistä talousarviota parempana. Talouden lähtökohdat vuodelle 2025 olivat erityisen haastavat suunnittelukauden suurimpien valtionosuusleikkausten (ns. sote-siirtoerät) ja heikon työllisyystilanteen vuoksi. Kaupungin talous toteutui kuitenkin asetetuissa budjettiraameissa ja alkuperäisen talousarvion tavoitteet saavutettiin. Ennakoitua parempi tulos vähensi edellisten tilikausien ylijäämäkertymää ennakoitua vähemmän ja kaupungille jää edelleen ylijäämäpuskuria, jota tarvitaan myös tulevana vuosina.

Sote-uudistuksesta johtuvat valtionosuusleikkaukset pienentävät kaupungin saamaa valtionosuusrahoitusta myös tulevana vuosina noin 20 miljoonaa euroa vuositasona, sillä pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan kirjattu valtionosuusuudistus ei toteudu vuoden 2027 alussa. Työllisyystilanne on valtakunnallisestikin erittäin haastava ja talouden ennustetusta elpymisestä huolimatta tilanne korjaantuu hitaasti. Tämä näkyy heikentyneinä verotuloennusteina myös tulevalle talouden suunnitelmakaudelle.

Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 laadittiin oletuksella, että valtionosuusuudistus olisi toteutunut vuoden 2027 alussa. Tästä huolimatta tilikauden ylijäämällä mitattuna talouden tasapainoa ei vielä saavutettaisi taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä, vaan talous olisi alijääminen 2,6 miljoonaa euroa vuoden 2028 lopussa.

Haastavista lähtökohdista johtuen kaupungin on edelleen jatkettava tiukkaa taloudenpitoa ja toteutettava vuodelle 2026 asetetut 6,0 miljoonan euron sopeutustoimet kaupunginvaltuuston marraskuussa 2025 hyväksymän talousarvion mukaisesti. Jotta kaupungin taloutta tasapainottavilta sopeutustoimilta vältyttäisiin tulevana vuosina, edellyttää se myös yleistä talouden elpymistä sekä työllisyyden kohentumista ja sitä kautta kaupungin verotulopohjan vahvistumista. Kaupungin vuoden 2027

talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2029 tullaan valmistelemaan siltä pohjalta, että kaupungin talous on tasapainossa suunnitelmakauden viimeisenä vuonna 2029.

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat (toimintakate) olivat yhteenlaskettuna 351,8 miljoonaa euroa ja toteutuivat 9,6 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakate toteutui 18,6 miljoonaa euroa paremmin. Käyttötalouden toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 7,3 miljoonaa euroa. Käyttötaloustulot ja valmistus omaan käyttöön ylittivät yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakulujen alitus oli 14,0 miljoonaa euroa. Toimintatulot ja valmistus omaan käyttöön ylittivät alkuperäisen talousarvion 4,5 miljoonalla eurolla.

Konsernihallinnon käyttötalouden määräraha alitti muutetun talousarvion 1,5 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ylittivät noin 1,3 miljoonalla eurolla ja toimintamenot alittuivat 0,2 miljoonalla eurolla talousarvioon nähden. Toimintakatteen alitus johtuu pääosin ennakoimattomista tuloista. Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy:n osakassopimuksen mukaisesti yhtiöltä laskutettiin aikanaan maksetut kiinteistökehityssopimuksen kulut sekä pääomalle laskettu korko. Tämä kertaluonteinen tulo paransi Konsernihallinnon toimintakatetta noin 1,0 miljoonaa euroa.

Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden määräraha alitti muutetun talousarvion 2,6 miljoonaa euroa, toimintatuottojen ylittäessä talousarvion 0,1 miljoonaa euroa ja toimintamenojen alittaessa talousarvion 2,5 miljoonaa euroa. Toimintakatteen alitus johtui pääosin työllisyyspalvelujen talouden toteutumisesta merkittävästi talousarviota paremmin.

Työllisyyspalvelujen palvelu- ja koulutushankintojen osalta budjetti alittui 2,2 miljoonaa euroa. Palveluhankinnoissa kaikkia TE-palvelu-uudistuksen myötä siirtyneitä isoja hankintasopimuksia ei hyödynnetty täyteen arvoonsa saakka ja siirtyneitä optioita ei käytetty loppuvuodesta 2025. Jyväskylän kaupunki ja koulutuskuntayhtymä Gradia tekivät myös vuosille 2025-2026 sidosyksikköhankintasopimuksen, jonka tarkoituksena on varmistaa Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen koulutuksellisten työvoimapalveluiden nopeampi ja kohdennetumpi saatavuus työnhakija-asiakkaille. Tämä tuo tehokkuutta koulutusohjaukseen ja koulutukseen pääsyyn sekä mahdollistaa osaamisen ja henkilöstöresurssin tehokkaan hyödyntämisen.

Palvelu- ja koulutushankintojen lisäksi työllisyyspalvelujen talousarvio alittui erityisesti palkkatuen osalta (-0,5 miljoonaa euroa). Koko määrärahan talousarvion alittumiseen on vaikuttanut osaltaan myös varautuminen vuodelle 2026 asetettuihin säästötavoitteisiin. Kaikki vuoden 2025 aikana saavutetut säästöt ja tulojen lisäykset eivät kuitenkaan ole luonteeltaan pysyviä, vaan osa niistä johtuu esimerkiksi toimialan hankkeiden tai kehitykseen tähtäävän valmistelutyön siirtymisistä.

Kasvun ja oppimisen palveluiden määrärahan alittuminen 0,9 miljoonalla eurolla johtui pääosin varhaiskasvatuspalveluiden talouden toteutumisella talousarviossa ennakoitua paremmin. Varhaiskasvatuksen toimintatuotot alittivat talousarvion noin 0,2 miljoonaa euroa ja toimintamenot toteutuivat 0,9 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä. Merkittävin osa palvelualueen toimintatuotoista koostuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloista.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 0,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen talousarvioon sisältyi edellisen vuoden tapaan säästötavoite, noin 0,6 miljoonaa euroa. Säästötavoitetta toteutettiin laatimalla varhaiskasvatuksen kesä- ja loma-ajoille suunnitellut lomarahen vaihtamiseksi vapaaksi, pitämällä palkattomia vapaita ja säästövapaita. Lisäksi päiväkotien tiivistettyjä päivystysjärjestelyitä vakiinnutettiin. Varhaiskasvatuspalveluille kohdistui lisäksi vuodelle 2025 useita säästötoimenpiteitä, jotka kohdentuivat henkilöstökuluihin.

Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden määrärahan osalta toimintakate toteutui 0,4 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä johtuen pääosin liikuntapalveluiden talousarviota paremmasta toteumasta. Toimintatulojen osalta uimahallit ylittivät talousarvion 0,6 miljoonalla eurolla ja Hippoksen liikuntapaikat 0,1 miljoonalla eurolla. AaltoAlvarin pysäköinnin muuttuminen ei vaikuttanut asiakasmäärään

laskevasti toisin kuin ennakoitiin. Jyväskylän kaupunginteatterin osalta toimintatuotot jäivät noin 0,5 miljoonaa euroa alle talousarvion. Lipunmyynti jäi tavoitteesta teatterin siirryttyä peruskorjattavalta teatteritalolta väestötiloihin, jossa esitysmäärä putosi noin puolella ja suuren näyttämön koko pieneni 35 prosenttia.

Kaupunkirakennepalvelujen määräraha alitti muutetun talousarvion 2,5 miljoonaa euroa. Tuloja kertyi 1,4 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Tulojen poikkeamia oli mm. katutyölu-pamaksuissa + 0,4 miljoonaa euroa ja puun myyntituloissa +0,3 miljoonaa euroa. Kertakäyttöisistä muovituotteista saatavia SUP-korvauksia (+0,5 miljoonaa euroa) ja tonttien vuokratuloja (+0,2 miljoonaa euroa) kertyi myös ennakoitua enemmän.

Kaupunkirakennepalvelujen toimintamenot alittivat talousarvion 1,1 miljoonaa euroa. Katujen kunnossapidossa talvihoidon talousarviovarauksesta jäi käyttämättä reilu 1,0 miljoonaa euroa helpon syyskauden vuoksi.

Liikelaitosten osalta Tilapalvelu-liikelaitoksen toimintakate toteutui 2,7 miljoonaa euroa talousarviota paremmin. Säästöjä kertyi erityisesti sähkö- ja lämmityskuluista (-1,1 miljoonaa euroa). Ulkoisten vuokratilojen sopimusten päättymisen myötä vastikekuluista säästyi noin 0,7 miljoonaa euroa ja ennakoimattomia korjaustöitä tehtiin 0,5 miljoonaa euroa talousarviovarausta vähemmän.

Kylän Kattaus-liikelaitoksen talous toteutui 0,9 miljoonaa euroa talousarviota heikommin. Liikelaitoksen ulkoista myyntiä on vähennetty hallitusti vuodesta 2023 alkaen hankintalainsäädännön mukaisesti. Viimeinen yksityisen päiväkodin ruokapalvelusopimus päättyi keväällä 2025, eikä sopimusten päättymisestä ollut tietoa talousarvion laadintahetkellä.

Poikkeamia edelliseen vuoteen on kuvattu kappaleessa 1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.

Talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutuminen

Konsernihallinto

Kaupunginvaltuusto- ja hallitus

Talouden sopeuttamisen toimenpiteenä tarkasteltiin toimielinrakennetta ja kokousten määriä sekä pienennettiin kuntalaisille ja sidosryhmille suunnattujen tilaisuuksien järjestämisen kustannuksia. Vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa edelleen tiivistettiin ennakkoäänestyspaikkaverkkoa sekä luovuttiin kahdesta vaalipäivän äänestyspaikasta (Saakoski ja Vespuoli).

Päätöksenteon tuki

Talouden sopeuttamisen toimenpiteisiin liittyen tapahtuneen eläköitymisen myötä vapaaksi jäänyttä tehtävää ei ole täytetty luottamushenkilöpalveluissa ja asianhallinnassa. Aulapalveluiden tehtäviä on laajennettu tukemaan Tietotalon järjestelyjä sekä työaikajärjestelyitä on toteutettu säästöjen saavuttamiseksi. Lakipalveluissa toteutettiin säästöjä palveluiden ostoissa. Sisäiseen tarkastukseen ei säästösyistä palkattu tarkastuspäällikköä irtisanoutuneen tilalle. Konsernihallinnon yhteisiä palvelujen ostoja on supistettu.

Strategia ja kehittäminen

Kehittämisen tuen osalta henkilöstövähennys supisti osaltaan toimintaprosessien kehittämistä ja digitalisaation edistämistä. Digikokeiluja ei toteutettu. Kansainvälistä toimintaa supistettiin. EU-määrärahan leikkaus kavensi merkittävästi kaupungin mahdollisuuksia valmistella uusia avauksia EU:n suorista rahoitusohjelmista. Hyvinvoinnin edistämisen osalta palvelujen ostoja rajattiin. Hyvinvointitoimikunnan toiminta päättyi valtuustokauden vaihtuessa, mikä toi osaltaan säästöjä.

Henkilöstöpalvelut

Kesätyöllistämisen määräraha supistui suunnitelman mukaisesti entisestään osana talouden tasapainottamista. Painopiste supistetussa määrärahassa oli kesätyöseteleissä ja kaupungin palvelujen kesäajan toimintaa tukevissa kesätyöpaikoissa.

Talous- ja omistajaohjaus

Konserniyhtiöille tarjottavien rahoituspalveluiden veloituksia tarkistettiin vuonna 2024 vastaamaan todellisia niistä aiheutuneita kustannuksia. Talouden henkilöresurssia jaettiin tiimistä lisää toimialoille henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Toimintojen rajapintatarkastelua tehtiin Monetran kanssa maksukorttiprosessin osalta, jossa käsittelyprosessi siirtyi kaupungin omaksi työksi osaksi talouden ja HR-tiimien tehtäviä. MonetTieto –talousraportit otettiin käyttöön toimialoilla ja liikelaitoksissa, joka tukee toimintojen tehostamista ja tuottavuutta.

Vuonna 2025 digipalvelut on jatkanut jo aiemmin toteutettujen talouden tasapainottamistoimenpiteiden vaikutusten realisointia, mutta uusia merkittäviä sopeutustoimia ei ole pystytty edistämään. Perustietotekniikkapalveluiden ulkoistamisen jälkivaikutukset sitoivat edelleen resursseja palvelutuotannon hallintaan ja prosessien yhteensovittamiseen Tieran toimintamalleihin. Suunniteltuja toteuttamattomia tasapainotustoimenpiteitä ei olla toteutettu, koska ne todettiin taloudellisesti kannattamattomiksi tai toiminnallisesti toteuttamiskelvottomiksi ilman, että kaupungin ICT-kyvykkyyttä tai palveluiden jatkuvuutta vaarannettaisiin. Tulevaisuuden mahdollisena säästökeinona nähdään kuitenkin hankintalain päivitys, joka voi pakottaa IT-palveluiden kilpailuttamiseen ja siten avata mahdollisuuksia alentaa nykyistä kustannustasoa.

Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut

Osallisuuspalveluissa luovuttiin Keskustan Kortteliklubin toiminnasta ja lähitalotoiminta keskitettiin Piippurannan Klubitalolle. Vapaaehtoistoiminnan palveluiden Vaparin toimintaa tiivistettiin ja se siirrettiin kumppanuussopimuksella Keski-Suomen yhteisöjen tuen KYTin tuottamaksi. Toimenpiteet pienensivät konsernihallinnon henkilöstömäärää 3 henkilötyövuodella. Lisäksi säästöjä saatiin vuokratiloista luopumalla.

Tapahtumayhteistyössä pienten tapahtumien kriteeristöä tiukennettiin edelleen ja yhteistyösopimusten arvoa madallettiin. Rallien sopimuksessa määritellyt indeksikorotukset katettiin toimialan sisältä. Viestinnässä ja kaupunkimarkkinoinnissa ostopalveluiden määrää rajoitettiin edelleen.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Toimialalla kokonaisuudessaan onnistuttiin sopeuttamistoimissa erittäin hyvin ja toimiala alitti talousarvion reilusti. Suurin tekijä tähän on toimialalle vuodelle 2026 kohdistettavat talouden sopeutustoimet, johon liittyen toimenpiteitä tehtiin jo vuonna 2025. Toimialalla käytiin keväällä 2025 yhteistoimintaneuvottelut ja lisäksi työllisyyspalveluissa työvoimakoulutuksissa siirrettiin palveluita digitaalisen oppimisalustan ja oman tuotannon valmennuksiin sekä palkkatukien ja starttirahojen myöntöperusteisiin tehtiin tarkennuksia.

Toimialan yhteiset, hallinto ja talous -yksikön tasapainottamistoimenpiteenä ollut kunnan maksuosuus työttömyysuista ei pienentynyt vaan kasvoi huomattavasti johtuen erittäin huonosta työllisyys-tilanteesta.

Elinkeinopalveluissa tasapainottamistoimenpiteet vuodelle 2025 sisälsivät toiminnan tehostamista sekä elinkeinomarkkinoinnin ja palveluostojen pienentämistä. Näissä onnistuttiin ja talouden säästöissä saatiin vielä enemmän säästöä kuin oli säästötaavoite.

Työllisyyspalveluissa tasapainottamistoimenpiteinä oli TE-uudistuksen myötä valtiolta siirtyneiden palveluiden ja toiminnan uudelleen organisointi, työ- ja oppisopimusyksikön sekä dynaamisen pienhankinnan lopettaminen ja palveluostojen pienentäminen.

Sivistyspalvelut

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Kasvun ja oppimisen palveluohjauksen tehtävien tarkastelu ja kehittäminen 2025–2026

Sopeuttamistoimenpide ei ole toteutunut suunnitellusti. Varhaiskasvatuksen Edlevo-järjestelmän toiminnallisten haasteiden, uuden varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton sekä yksikön sisäisten tehtäväjärjestelyjen vuoksi tarvittiin määrääkainen henkilöstöresurssi, jotta keskeiset kehittämis- ja käyttöönotto tehtävät etenevät suunnitellusti.

Kasvun ja oppimisen koulutuspalvelujen ostot, asiantuntijapalvelujen ostot, palvelujen yhteistyösopimukset sekä matkustus- ja kokouskulut

Kasvun ja oppimisen palvelujen koulutuksia on järjestetty pääsääntöisesti kaupungin omien asiantuntijoiden osaamista ja ammattitaitoa hyödyntäen. Matkustamisen kustannuksia on karsittu hyödyntäen etäyhteyksiä tapaamisissa ja koulutuksissa. Majoittautuessa noudatetaan kaupungin yleisiä ohjeita ja kustannustehokkuutta.

Kasvun ja oppimisen ICT-tukipalvelujen uudelleenorganisointi

Kasvun ja oppimisen palvelujen TVT-tiimi siirtyi konsernihallinnon ja digipalvelujen alaisuuteen 1.1.2026 alkaen, mutta johtamis- ja organisoitumisjärjestelyt toteutettiin jo vuoden 2025 aikana. Kasvun ja oppimisen tietojärjestelmien pääkäyttäjätehtäviin tehtiin henkilöstömuutoksien, ICT-tukipalvelujen uudelleen organisoinnin ja perustietotekniikkapalvelujen ulkoistuksen takia sisäisiä tehtäväjärjestelyjä.

Kasvun ja oppimisen asiantuntijatiimin tehtävien uudelleentarkastelu

Kasvun ja oppimisen hallintoon keskitetyn asiantuntijatiimin tehtävänjakoihin sekä tehtävänkuviin tehtiin tarkasteluja, ja tasapainottamistoimenpiteen mukainen tavoite saavutettiin (henkilöstömenot alittivat talousarvion).

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Perhepäivähoidon palvelurahasta luovuttiin 1.8.2024 alkaen

Korvaus perhepäivähoitajien omien alle esiopetusikäisten lasten osalta päättyi vuoden 2024 talousarviopäätösten mukaisesti. Palvelurahasta luopuminen vähensi yksityiseksi perhepäivähoitajaksi hakeutumista.

Kasvun ja oppimisen ohjaajat työskentelevät joustavasti päiväkodin ja koulun ryhmissä

Päiväkotikoulujen yhteistä toimintakulttuuria ja 5–8-vuotiaiden lasten yhtenäistä opinpolkua on kehitetty. Muuan muassa **kasvun ja oppimisen ohjaajat työskentelevät joustavasti päiväkodin ja koulun ryhmissä**. Yhteinen henkilöstöresurssi päiväkotikouluissa voisi mahdollistaa kahden henkilötyövuoden vähentämisen avustaja- ja ohjaajaresurssista. Euromääräisesti säästö on saavutettu, mutta säästö ei ole kohdentunut edellä esitetyn mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen johtamisrakenteen arviointi

Uudistettu johtamisjärjestelmä otettiin käyttöön v. 2025. Hallinnollista työpanosta ohjattiin vahvemmin lapsiryhmiin. Johtamisalueita tiivistämällä päiväkodin johtajien määrä väheni kolmella. Jokaiselle johtamisalueelle nimettiin hallinnollinen apulaisjohtaja ja 1–2 ryhmässä toimivaa apulaisjohtajaa. Johtamisen rakenteiden tarkastelun tuloksena myös pedagogisista johtajista ja tiimivastaavista luovuttiin. Lisäksi myös mentorointiohjelmasta luovuttiin.

Asiakasmaksujen tuntivälyksiä vähennettiin viidestä kolmeen tuntivälykseen 1.8.2025 alkaen. Tuntivälysten muutos vähensi hallinnollista työtä palveluohjauksessa ja päiväkodeissa. **Asiakasmaksutulojen tulotavoitetta korotettiin (indeksikorotukset 1.8.2024 alkaen) ja tulotavoite asetettiin tilinpäätösennusteen 2024 mukaiseksi**. Tulotavoitteesta jäätin alle talousarvion.

Vuorohoidon palvelun tarpeen ja laajuuden arviointi.

Vuorohoidon palvelun tarvetta ja laajuutta arvioitiin alueellisesti. Vuorohoitoa tarjoavia päiväkoteja vähennettiin yhdellä. Vuorohoitoa tarjotaan tällä hetkellä seitsemässä (7) päiväkodissa, joista Tapiolan päiväkodissa järjestetään ympärivuorokautista varhaiskasvatusta.

Yhden päiväkodin johtajan vähentäminen 1.1.-31.7.2025 on mahdollista, koska Mäki-Matin päiväkodin johtajan alaisuuteen siirtyi Mannilan päiväkoti, jossa aikaisemmin toimi oma päiväkodin johtaja. Esihenkilöalueita on tarkasteltu uudelleen.

Lasten kotihoidontuen määrän supistaminen toteuttaa vastaavalle tasolle. Lapset ovat siirtyneet käyttämään varhaiskasvatuspalveluja.

Täyttö- ja käyttöasteen tehostamiseen kiinnitettiin vahvemmin huomiota. Lyhytaikaisia sijaisia palkattiin vain niissä tilanteissa, jolloin lakisääteinen suhdeluku ei toteudu. Henkilöstön määrä suhteutetaan lapsimäärään. Varhaiskasvatuksen tarve vaihtelee toimintavuoden aikana: syksyllä lapsia on vähemmän ja keväällä enemmän. Tämä tarkoittaa jatkuvaa käyttöasteen seurantaa, jotta henkilöstön määrä muuttuvissa tilanteissa on oikea suhteessa lasten määrään. Käyttö- ja täyttöasteen seurannan tehostamisella on saatu aikaan tavoiteltua kustannustehokkuutta.

Kasvun ja oppimisen ohjaajien vähennys

Päiväkotikouluissa työskentelevien kasvun ja oppimisen ohjaajien määrän vähentäminen heikensi esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheen tukea ja edellytti tehtävien uudelleenjärjestelyjä yksiköissä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajien vähentäminen

Varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää ei ole vähennetty.

Perusopetuksen palvelualue**Tuntijaon pienentäminen – 5 vuosiviikkotuntia**

Talousarvion 2024 yhteydessä tehtiin päätös perusopetuksen tuntijaon pienentämisestä. Lukuvuodesta 2024–2025 alkaen tuntijakoa pienennettiin viidellä vuosiviikkotunnilla, mikä vähensi perusopetuksessa annettavan opetuksen kokonaismäärää. Jyväskylän perusopetuksen kouluissa opetuksen määrä ylittää Valtioneuvoston asetuksessa säädetyn vähimmäistuntimäärän yhdellä tunnilla.

Koulunkäynninohjaajien toiminnan tehostaminen

Talousarviossa 2024 päätettiin koulunkäynninohjaajien toiminnan tehostamisesta, minkä seurauksena koulunkäynninohjaajaresurssia pienennettiin 1.8.2024 alkaen. Toimenpiteen taloudelliset vaikutukset ulottuivat myös vuoden 2025 kevätlukukaudelle. Resurssin vähentäminen heikensi oppilaille kohdennettavan tuen määrää ja lisäsi tarvetta järjestellä tehtäviä uudelleen yksiköissä.

Oppilaiden lähikoulun osoittamisen tehokkaampi koordinointi

Talousarviossa 2024 päätettiin oppilaiden lähikoulun osoittamisen tehokkaammasta koordinoinnista lukuvuodesta 2024–2025 alkaen. Opetuksen järjestäjä käytti vahvemmin toimivaltaansa osoittaa oppilaalle lähikoulu. Oppilaiden ja opetusryhmien määrän koulukohtainen ennakkosuunnittelu mahdollistui aiempia käytänteitä kokonaisvaltaisemmin.

Jyväskylän Normaalikoulu osoitettiin 1.8.2025 alkaen kaupungin lasten lähikouluksi samaan tapaan kaupungin muiden koulujen kanssa. Lähikoulumäärittelyllä pystyttiin ohjaamaan ja tasaamaan oppilasmääriä koulujen kesken aiempaa paremmin.

Luontokoulutoiminnan lakkauttaminen

Talousarvion 2024 yhteydessä päätettiin luontokoulutoiminnan lakkauttamisesta 1.8.2024 alkaen. Luontokoulu ei jatkanut toimintaansa enää lukuvuonna 2024–2025.

Palveluverkon supistaminen – Liinalammin koulu

Lukuvuodesta 2025–2026 alkaen Liinalammin koulussa opiskelevat vuosiluokkien 1–2 oppilaat. Vuosiluokkien 3–4 opetus siirtyi Luonetjärven koululle, mikä vapautti Liinalammin koulusta luokkatiloja varhaiskasvatuspalveluiden käyttöön. Vuosiluokkien 3–4 siirtyminen Luonetjärvelle mahdollisti opetusresurssin ja oppimateriaalien tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen, erityisesti englannin kielen ja käsityön opetuksessa.

Kulttuurikompassitoiminnan lopettaminen

Kulttuurikompassitoimintaa jatkettiin vuonna 2025 aiempaa pienemmällä resurssilla. Toiminnan supistuminen näkyi erityisesti siinä, että kulttuuriopetussuunnitelman mukaiset koulujen vierailut kulttuurikohteisiin vähenivät edellisvuosiin verrattuna.

Lukiotoiminnan tuen pienentäminen

Talousarvion 2025 yhteydessä päätettiin pienentää kaupungin Jyväskylän koulutusyhtymä Gradian lukiotoimintaan kohdentamaa taloudellista tukea.

Iltapäivätoiminnan toiminta-ajan rajaaminen klo 16.30 asti

Iltapäivätoiminnan toiminta-aikaa rajattiin puolella tunnilla ja toimintaa järjestettiin koulujen yhteydessä arkipäivisin klo 12–16.30. Aikarajauksen käyttöönotto vaikutti yksittäisten perheiden arkeen, sillä lyhyempi toiminta-aika ei kaikilta osin vastannut huoltajien työaikoihin liittyviä tarpeita.

Palveluntuottajien avustussopimusten irtisanominen Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kouluissa.

Lukuvuodesta 2025–2026 alkaen iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikissa Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kouluissa omana toimintana. Muissa oppilaitoksissa (Normaalikoulu, Kristillinen koulu, Steinerkoulu ja Valteri-koulu Onerva) jatkettiin toimintaa palveluntuottajamallin mukaisesti. Talousarviossa 2025 asetettu sopeutustavoite toteutui.

Koulujen hallinnon lisäresurssi (kehittämismääräraha ja tuntihuojennukset)

Sivistyslautakunta päätti talousarviossa 2023 myöntää koulujen hallintoon lisäresurssia rehtoreiden työmäärän keventämiseksi. Myönnetty lisärahoitus jaettiin osittain kehittämismäärärahana ja osittain tuntihuojennuksina. Kehittämismäärärahasta luovuttiin lukuvuonna 2024–2025 talousarvion 2024 jarrutustoimenpiteiden yhteydessä ja tuntihuojennuksista päätettiin luopua lukuvuodesta 2025–2026 alkaen osana talousarviota 2025.

Lisäresurssin poistaminen heikensi koulujen mahdollisuuksia jakaa hallinnollisia tehtäväkokonaisuuksia esimerkiksi opettajaviranhaltijoille, mikä lisäsi rehtoreiden työkuormaa entisestään.

Valmistavan opetuksen tarpeen vähentäminen

Valmistavan opetuksen ryhmien määrä on vaihdellut vuosittain. Lukuvuonna 2025–2026 valmistavan opetuksen ryhmien määrä väheni kahdella opetusryhmällä edelliseen lukuvuoteen verrattuna.

Ety-yksikön toiminnan päättäminen

Talousarvion 2025 yhteydessä päätettiin lakkauttaa Huhtasuon yhtenäiskoululla toimineen yläkouluikäisten kehitysvammaisten Ety -yksikön toiminta 1.8.2024 alkaen. Ety -yksikkö ei jatkanut toimintaansa enää lukuvuonna 2025–2026.

Kasvatusohjaajaresurssin pienentäminen

Kaupunginhallitus käytti Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta sivistyslautakunnan päätökseen Kasvun ja oppimisen palvelujen käyttösuunnitelmasta vuodelle 2025. Kaupunginhallitus muutti sivistyslautakunnan päätöstä siten, että suunniteltua kasvatusohjaajaresurssin pienentämistä ei toteutettu.

Koulujen hallinnon tarkastelu

Koulujen hallinnon henkilöstökulujen leikkaaminen nosti virka-apulaisrehtoreiden opetusvelvollisuuksia 1.8.2025 alkaen. Opetusvelvollisuus kasvoi kahdella vuosiviikkotunnilla Mankolan, Huhtasuon, Kuokkalan ja Keljonkankaan yhtenäiskouluissa sekä yhdellä vuosiviikkotunnilla Tikkakosken ja Vaajakummun yhtenäiskouluissa. Sopeutustoimi lisäsi hallinnollisten tehtävien ruuhkautumista ja viivästymistä sekä kasvatti koulujen hallinto henkilöstön kokemaa työkuormitusta.

Kasvun ja oppimisen ohjaajien vähennys

Päiväkotikouluissa työskentelevien kasvun ja oppimisen ohjaajien määrän vähentäminen heikensi esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheen tukea ja edellytti tehtävien uudelleenjärjestelyä yksiköissä.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat – määrärahan lisäys

Talousarviossa 2025 kohdennettiin lisämäärärahaa koulujen aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin. Lisäresurssi mahdollisti esimerkiksi opetusmateriaalien päivittämisen, vaurioituneiden kalusteiden uusimisen sekä tarvittavat materiaalihankinnat taito- ja taideaineiden monipuoliseen toteuttamiseen. Määrärahalisäys palautti opetusmateriaalihankinnat lähemmäs vuoden 2023 tasoa ja vahvisti opetuksen laadukasta toteuttamista.

Opetusresurssiin kohdennetun määrärahan lisäys

Talousarviossa 2025 myönnettyä lisämäärärahaa kohdennettiin Valteri Onerva –koulun kuluihin ennakoidun määrärahaylityksen pienentämiseksi. Lisäksi lisäresurssia suunnattiin koulujen opetusryhmien koon pienentämiseen sekä oppimisen tuen lakiuudistuksen mukaisiin opetusjärjestelyihin.

Nuorisopalvelujen palvelualue**Nuorisotilojen palveluverkon uudelleenjärjestäminen**

Nuorisopalvelut nuorten työpajatoiminta siirtyi pois Matarankatu 6:n kiinteistöstä ja toiminta jaettiin Veturitalleille ja Naattiantielle Kuokkalaan 1.7.2025 alkaen.

Esihenkilö- ja kehittämistyön tiivistäminen

Nuorisopalveluiden esihenkilötyöstä vähennettiin yksi esihenkilön tehtävä 1.6.2025 alkaen.

Nuorisotilojen ulosvuokrauksen lisääminen

Nuorisotilojen ulosvuokrauksen tehostamisen ei onnistunut palveluverkon uudelleenjärjestämisen aiheuttaman tilamuutosten takia.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut**Kulttuuripalvelut****Hankintojen ja ostopalvelujen vähentäminen sekä tapahtumien lipputulojen kasvattaminen**

Kulttuuripalvelujen tapahtumien myyntituotot toteutuivat jopa talousarviota parempina, eli lipputulojen kasvattaminen onnistui talousarviolle määritellyn toimenpiteen mukaisesti.

Kulttuurin palvelualueen johtamisen kustannuspaikka, joka kuuluu teknisesti kulttuuripalvelut-yksikön alle, on ollut talousarviossa vuodelle 2025 palvelujen ostojen suhteen lähtökohtaisesti miinuksella (sopeutustoimenpiteet vuodelta 2024) ja kuluneella tilikaudella kustannuksia on tullut lisää. Lisäksi ostopalvelut ylittyivät konsernihallinnon vyörytyserien osalta, joka myös kuuluu koko kulttuuri- ja liikuntapalvelujen palvelualueelle.

Jyväskylän kansalaisopisto**Kurssimaksujen nosto**

Tavoite ei toteutunut suunnitellusti. Osassa kursseja kurssimaksun nosto näkyi opiskelijoiden vähenemisenä, osassa kursseja täyttä suunniteltua 10 % nostoa kurssimaksuihin ei tehty.

Henkilöstösuunnittelu

Eläköitymiset hyödynnettiin suunnitelman mukaisesti ja uudet tehtävät täytettiin vastaamaan nykytarpeita.

Kirjastot

Kirjastopalveluiden karhu- ja myöhästymismaksujen ja vuokratuottojen korotus. Ostojen ja henkilöstömenojen karsiminen. Palveluverkkosuunnittelu

Kirjaston asiakkaille suunnattuja maksuja korotettiin 1.10.2024 alkaen ja tilavuokria 1.1.2025 alkaen. Ostoja tehtiin harkiten ja työvuoro- ja vuosilomasuunnittelut tehtiin huolella sijaistyövoiman tarpeen minimoimiseksi.

Museot

Aalto2- palvelusopimuksen mukaiset tulot Keski-Suomen museolle

Aalto2 osakeyhtiötä koskeva palvelusopimus kaupungin ja Alvar Aalto-säätiön kesken astui voimaan vuoden 2025 alussa. Kävijämäärän kasvun ollessa edelleen vähäistä, tulot ovat jääneet palvelusopimuksessa määriteltyä yhtiölle maksettavaa palvelumaksua pienemmäksi.

Henkilöstömenojen karsiminen

Henkilöstömenojen karsiminen on toteutunut suunnitellusti. Toimenkuvien tarkastelulla ja tehtäväjärjestelyillä on voitu kehittää toimintaa pienenevilläkin resursseilla.

Näyttelyohjelmien supistaminen

Näyttelyohjelman supistaminen vähensi näyttelyiden määrää kaikissa museoissa. Toistaiseksi näyttelyiden määrän vähentäminen ei ole näkynyt kävijämäärissä.

Jyväskylä Sinfonia

Tilapäisten muusikoiden kulukorvausten yhdenmukaistaminen

Toimenpide ja talousarvion mukainen tavoite on toteutunut ja säästöjä on kertynyt tavoitteen mukaisesti.

Freelance-muusikoiden vähentäminen

Toimenpide ja tavoite on toteutunut, ohjelmistosuunnittelussa on huomioitu pienempi lisäsoittajien tarve ja säästöt ovat toteutuneet.

Tulotavoitteen korotus

Tavoite toteutui ja talousarvion mukainen korotettu tulotavoite ylitettiin noin 56 000 eurolla.

Jyväskylän kaupunginteatteri

Teatterin toimintojen tarkastelu ja hankintojen supistaminen

Teatteri on toiminut kokonaisen vuoden väistöiloissa, jolloin toiminnan mittakaava on pienempi. Väistöiloissa ei ole saavutettu samankaltaista yleisömäärää kuin teatteritalossa. Lipputulosten vähenemässä käyttötaloutta on kevennetty menoihin vaikuttamalla ja toimintakulut alittivat talousarviolla suunnitellun. Hankinnat väistöaikana ovat pääosin liittyneet peruskorjaukseen ja esitystekniikan vahvistamiseen, mikä siirtyy uusittuun teatteritaloon.

Liikuntapalvelut

Kausityöntekijöistä ja polttoaine- ja muista ylläpitokuluista säästäminen

Määräaikaisten kausityöntekijöiden vähennys toteutui suunnitellusti. Henkilöstöresurssin pieneminen ei vaikuttanut operatiivisen toimintaan. Tähän vaikutti osaltaan myöhäinen talven alkaminen, joka vaikutti myös muihin ylläpitokuluihin. Vuonna 2025 toteutettiin latuselvitys, jonka lopputuloksena tavoitteena on talvella 2026–2027 järjestää latujen hoito nykyhetkeä organisoidummin hoitoluokkamallin avulla, jossa eri kohteet on määritelty hoitoluokkiin.

Uimarantojen ja palvelutason esim. vessojen tyhjentämisen optimointi

Uimarantojen ylläpito- sekä kunnossapitotöiden organisoinnin tueksi toteutettiin vuonna 2025 uimarantaselvitys. Selvityksen lopputuloksia tarkasteltiin uimarantakauden aikana sekä sen jälkeen. Tämän pohjalta uimarannoille on luotu hoitoluokitukset tukemaan hoitoa sekä ylläpitoa. Hoitoluokituksen mukaiset toimenpiteet on tarkoitus ottaa käyttöön kesällä 2026.

Vuokrattavien tilojen vuokra-asteen nostaminen vuoden 2024 tasosta

Vuokrattavien tilojen vuokra-asteen nostaminen vuoden 2024 tasosta toteutui suunnitellusti. Toimenpide kohdentui Hippoksen alueen liikuntapaikoille sekä AaltoAlvariin.

AaltoAlvarin pysäköintialueen SYK:n pysäköintisopimuksen irtisanominen

AaltoAlvarin pysäköintialueen vuokrasopimus irtisanottiin joulukuussa 2024 ja pysäköintialueen vuokrasopimus päättyi 30.6.2025. Pysäköintialueen vuokrasopimuksen irtisanominen ei syksyn aikana vaikuttanut AaltoAlvarin toimintatuloihin tai kävijämääriin. Suomen yliopistokiinteistöt operoi pysäköintialuetta tällä hetkellä maksullisena pysäköintialueena. Hippoksen alueelta on löytynyt edelleen myös maksuttomia pysäköintimahdollisuuksia pienen etäisyyden päästä.

Kaupunkirakennepalvelut

Asiakaspalvelu ja johdon tuki -palvelualueella toteutettiin yhden henkilötövuoden vähennys aiempien talouden tasapainotuspäätösten mukaisesti. Paikkatieto taksoituspäätökset on tehty.

Katu- ja viherpalveluissa suunnitellut talouden tasapainottamistoimet toteutuivat. Kesä- ja kausityöntekijöitten määrää vähennettiin ja käsityönä tehtäviä talvikunnossapitokohteita edelleen vähennettiin.

Kaupunkisuunnittelun talouden ja toiminnan sopeutustoimet koskivat kaupunkisuunnittelun kaikkia palveluyksiköitä. Suurimmat talousvaikutukset näkyivät tulo-odotuksina maanmyyntivoitossa, taksoissa ja joukkoliikenteen tuloissa. Odotukset eivät toteutuneet yleisen ja rakentamisen matalasuhdanteen vuoksi.

Rakentaminen ja ympäristö palvelualueella talouden ja toiminnan sopeutustoimina toteutettiin taksojen maltilliset korotukset. Tuloihin liittyi huomattavaa epävarmuutta etenkin rakentamisen suhdannevaihtelujen osalta, jotka konkretisoituivat siten, että palvelualueen tulot toteutuivat 320 000 euroa budjetoitua pienempinä. Palvelualueen tasolle suunnitellut kulusäästöt toteutuivat.

Tilapalvelu-liikelaitos

Vuoden 2025 tasapainotustoimenpiteistä osa aloitettiin kesken vuotta 2024, joten näistä toimenpiteistä aiheutui säästön häntävaikutus vuonna 2025. Toimenpiteet olivat tyhjien ja purettavien rakennusten käyttömenojen minimointi sekä energiansäästö ilmanvaihdon ja lämmön säätelyllä.

Tavoite tyhjien purettavaksi suunniteltujen rakennusten käyttömenojen minimoimisesta saavutettiin. Laskennassa on huomioitu Lehtisaaren koulukeskuksen, Puuppolan hoivasairaalan alueen, Kortepohjan vanhan päiväkodin ja Tikan päiväkodin juoksevien käyttömenojen säästön häntävaikutukset. Lisäksi Tikan päiväkodin purku kesällä 2025 lisää saavutettavaa juoksevien käyttömenojen säästöä. Lehtisaaren koulukeskuksen purun siirtyminen vuodelle 2026 pienensi saavutettavissa ollutta säästöä.

Energiansäästötoimenpiteiden tavoitellun säästön häntävaikutus toteutui tavoitetta pienempänä. Alkuvuodesta säästöä muodostui, mutta suuri määrä kunnossapitotöitä ja arviota lyhyempi yöaikainen sulkuaika vähensivät saavutettavissa olevan säästön määrää. Kulutusta ei saatu pienennettyä verrattuna vuoteen 2024, jolloin säästötoimia on jo toteutettu.

Keskustan kohteiden kasvi-istutuksista ja projektipankkiohjelmistosta luopuminen toteutui suunnitellusti, ja hankinnoista on luovuttu.

Ylläpidon asiantuntijapalveluissa, hankintojen vähentämisessä sekä kunnossapidon rahoituksen leikkauksessa tavoitteet toteutuivat. Ylläpidon asiantuntijapalveluostoa vähennettiin ja kunnossapitotöiden osalta pysyttiin tavoitteen rajoissa.

Valvonnan siirto omaksi toiminnaksi toteutui suunnitellusti ja rekrytoidut valvojat aloittivat Tilapalvelussa ennen kesää. Taloudellinen tavoite valvonnan siirron osalta toteutui ja vuoden 2026 aikana tullaan arvioimaan oman valvonnan laajentamista.

Tiloista luopumiset ja tilankäytön tiivistäminen ovat toteutuneet. Sievisenmäentie 8:n, Nevakatu 2:n ja Vapaudenkatu 28:n osalta häntävaikutus toteutui. Lisäksi Matarankatu 6:n, Vapaudenkatu 48–50:n ja muiden tilojen osalta toimenpiteet on toteutettu ja vuokrasopimukset päättyneet. Matarankadun toiminnoille on vuokrattu lisätilaa Mutterista, josta syystä siihen kohdistuva säästö ei toteutunut täysimääräisesti. Tikkakosken päiväkodin käytöstä luopuminen sekä rakennuksen purku toteutettiin kesällä. Juoksevien siivous- ja käyttömenojen säästötavoite toteutui ja loppu säästö toteutuu häntävaikutuksena vuonna 2026.

Kylän Kattaus-liikelaitos

Toiminnan rakenteelliset muutokset

Osana kaupungin taloudensopeutusta tehtiin vuonna 2023–2024 selvitys, jossa tarkasteltiin Kylän Kattauksen rakenteellisia muutoksia. Tarkastelun lopputuloksena käynnistettiin vuonna 2025 liikelaitoksen muuttaminen nettoyksikkömuotoon sivistyksen toimialan alaisuuteen vuoden 2026 alusta. Tarkoituksena on keventää nykyistä toimintojen hallinnollista ja taloudellista käsittelyä.

Tehtäväkuvat, henkilöstömitoitus, osaaminen ja hyvinvointi

1. Varhaiskasvatuksen ja Kylän Kattauksen henkilöstön yhteiskäyttö
 - Joustavien työnkuvien käyttöönotto on mahdollista pienissä päiväkodeissa. Joustavien työnkuvien laajentaminen ei edistynyt vuoden 2025 aikana. Edistykseen suunnittelu vaatii yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa. Varhaiskasvatuksen kanssa on sovittu, että selvittämistä jatketaan vuonna 2026.
2. Siivoustyön lisääminen tehtäväkuvaan
 - Siivoustyön lisääminen pienten yksiköiden ruokapalvelutehtäviin ei edistynyt vuoden 2025 aikana, mutta edellisten vuosien toimenpiteitä jatkettiin. Vuotuinen säästö kaupungille on noin 25 431 euroa. Siivoustyön lisääminen onnistuu tällä hetkellä vain uusissa kohteissa, koska Tilapalvelu kilpailutti suurimman osan kohteista vuonna 2022 ja kohteissa on tällä hetkellä voimassa olevat sopimukset. Vuonna 2026 osan sopimusten päättyessä arvioidaan ko. kohteissa siivous- ja ruokapalvelutyön yhdistäminen ja kilpailuttaminen yhteistyössä Tilapalvelun ja varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.
3. Palkattomat vapaat
 - Säästösyistä palkattomia lomia pidettiin 1 264 päivää, tästä saatiin säästöä 86 024 euroa. Kylän Kattauksen lomapalkkavelka kasvoi edelliseen tilikauteen verrattuna, mikä heikensi vuoden 2025 tulosta 39 074 eurolla. Vaikka ohjeistuksen mukaisesti lomien pitämistä tehostettiin vuoden 2025 aikana, palkankorotukset lisäsivät lomapalkkavelkaa ja selittävät kasvun.

Hankinnat

1. Elintarvikeostot ja muut hankinnat
 - Tavoitteena oli vähentää hankintakustannuksia kehittämällä osto-osaamista. Henkilöstölle suunniteltiin kolmiosainen koulutus, jonka ensimmäinen osa pidettiin

palveluvastaaville ja varahenkilöille loppuvuonna. Koulutus jatkuu vuonna 2026. Ruoan tilausosaamista lisättiin toiminnanohjausjärjestelmäkoulutusten ja ohjaamisen avulla. Elintarvikehankinnoissa korostettiin sopimustuotteiden ja tarkemman tilaamisen merkitystä. Tuotteita vaihdettiin vastaaviin edullisempiin vaihtoehtoihin ja omaa leipomista lisättiin. Vuoden 2025 talousarvion laadinnassa elintarvikekustannusten määrärahaa korotettiin 1,9 prosenttia verrattuna vuoden 2024 talousarvioon. Vuoden 2025 elintarvikekustannukset alittivat talousarvion 338 607 eurolla (8,4 prosenttia), alentamatta kuitenkaan palvelutasoa.

- Kaikkia hankintoja tarkasteltiin edelleen kriittisesti, tavoite saavutettiin osittain.
- Astioiden ja siivousvälineiden hankintatarpeet kartoitettiin koko palvelualueelta vuodelle 2025. Tarpeista vain palvelun sujumisen kannalta kriittisimmät huomioitiin. Toimisto- ja ensiaputarviketilauksia keskitettiin.

2. Hävikkiruuan hyödyntäminen

- Vuonna 2025 hävikkiruuan myynti kasvoi 10 430 eurolla (15,7 prosenttia) verrattuna vuoteen 2024. ResQ-myynti on vakiintunut yhdeksi hävikkiruuan hyödyntämistavaksi. Vuoden 2025 loppuun mennessä ResQ oli käytössä jo noin 50 keittiössä. Hävikkilounasruokailu jatkui 10 koululla.
- Hävikkiruokaa on hyödynnetty hävikkimyyntin lisäksi leivonnassa. Hävikkiin muuten menneistä raaka-aineista on valmistettu tuotteita ruokailuun, välipalamyyntiin ja sisäiseen Take Away -myyntiin.
- Kylän Kattaus osallistui 19.12.2025 MLL:n jouluruoka-apatapahtumaan lahjoittamalla lounaalta yli jäänyttä ruokaa. Lahjoituksia tehtiin yhteensä 13 koululta.

3. Hävikkiruuan vähentäminen

- Keittiöissä seurattiin hävikkiä ja siihen reagoitiin tarkentamalla elintarvike- ja ruokatilauksia.
- Aromin hävikinseurantaa tehtiin tehostetusti vuoden 2025 aikana. Hävikin mittaamiseen ja merkitsemiseen liittyvää koulutusta annettiin kaikille työntekijäryhmille.

4. Käytöstä poistetun irtaimiston myynti ja kierrättäminen

- Suurin osa tarpeettomasta irtaimistosta on myyty. Käytöstä poistettua irtaimistoa myytiin vuonna 2025 noin 1000 euron edestä. Käytöstä poistetun irtaimiston myyntiä ja kierrättämistä jatketaan normaalina toimintatapana.

5. Toimintajärjestelmien tarpeellisuuden arviointi

- Toimintajärjestelmien tarpeellisuus on arvioitu ja tarpeettomista luovuttu. Keväällä 2025 toteutettiin mitoitustyö Atop-mitoitusjärjestelmän avulla. Atop-mitoitusjärjestelmän tarpeellisuus arvioitiin loppuvuonna ja sen käyttöä jatketaan. Jatkossa mitoitussisällytetään osaksi esihenkilötyötä.

Tulorahoituspohjan vahvistaminen

1. Välipalamyyntin ja henkilöstöruokailun myyntin lisääminen

- Välipalan voi maksaa käteisellä tai Ceepos-sovelluksella, jonka käyttöönotosta ja käytöstä on tullut edelleen palautetta. Varsinkin sovelluksen käyttöönotto koetaan hankalaksi. Kylän Kattauksen henkilöstöltä tulleen palautteen mukaan myyntiä olisi enemmän, jos sovellus olisi helpokäyttöisempi. Puhelinten ja mobiililaitteiden käyttöä perusopetuksen tunneilla säätelevä laki tuli voimaan 1.8.2025. Jyväskylän perusopetuksen järjestyssääntöjä päivitettiin uuden lain mukaiseksi. Järjestyssäännöissä huomioitiin, että väli-tuntien aikana mobiililaitetta sai käyttää välipalamyyntiin liittyvässä käytössä.
- Välipalamyynti kasvoi edellisvuoteen verrattuna 11,5 prosenttia johtuen valikoiman laajentamisesta ja uudistamisesta.
- Yksiköiden sisäinen Take Away-myynti on vakiintunut osaan palvelukeittiöistä ja sitä pyritään laajentamaan mahdollisuuksien ja kysynnän mukaan.

Palveluverkko ja tilojen käytön tehostaminen

1. Mahdollisesti lakkautettavien koulujen ruokapalvelujen säästöt
 - Vuonna 2025 kouluja ei lakkautettu, joten tästä ei saatu ruokapalvelulle säästöjä.
2. Palvelukeittiöverkon jatkokehittäminen
 - Palveluvastaavatyön uudelleenorganisointia suunniteltiin pitkään ja muutokseen liittyvä tiedottaminen sekä henkilöstökeskustelut toteutettiin syksyn aikana. Varsinaiset muutokset tapahtuvat pääsääntöisesti vuoden 2026 alussa. Muutoksen tavoitteena oli sujuvoittaa palveluvastaavatyötä ja kehittää vuonna 2021–2025 tehtyjä muutoksia.
 - Kolmen pienen palvelukeittiön ruokapalvelutyö ulkoistettiin vuonna 2024 ja kokonaistaloudellisen tarkastelun perusteella palvelut päätettiin hankkia kiinteistöihin siivouspalveluja tuottavalta toimijalta, jotta voitaisiin hyödyntää yhdistelmätyöntekijää. Päiväkotii Punapaulan ruokapalvelutyö kilpailutettiin ja sopimus on toistaiseksi voimassa. Oravasaa- ren ja Kukkulan koulujen ruokapalvelutyön osuuksista tehtiin suora hankinnat ja määräai- kaiset sopimukset ovat voimassa 31.5.2026 saakka. Kukkulan koulun palvelun hallin- nointi siirrettiin perusopetukselta Kylän Kattaukselle. Toimenpiteiden yhteydessä sovit- tiin, että osuukoistettujen keittiöiden kustannuksia seurataan. Tehdyn kannattavuussel- vityksen perusteella todettiin syksyllä 2025, että Punapaulan ruokapalvelun tuottaminen tulisi edullisemmaksi kaupungin omana toimintana. Päätettiin, että Punapaulan sopimus tullaan irtisanomaan alkuvuodesta 2026 ja ruokapalvelu otetaan Kylän Kattauksen hoi- toon elokuun 2026 alusta alkaen. Kahden muun palvelukeittiön ruokapalveluiden jatkosta tehdään selvitys alkuvuonna 2026.

Tilikauden päättymisen jälkeen tapahtuneet olennaiset toiminnan ja talouden muu- tokset

Vuonna 2025 toteutumatta jääneitä investointimenoja esitetään uudelleenbudjetoitavaksi vuoden 2026 talousarvion muutosten yhteydessä yhteensä 10,6 miljoonaa euroa seuraavasti:

1000 euroa

Irtain käyttöomaisuus

Konsernihallinto, Tietohallinto, ict-investoinnit	1 352,0
Sivistyslautakunta	39,0
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	116,0
Kaupunkirakennelautakunta	329,5

Urheilu- ja retkeilyalueet

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	2 500,0
----------------------------------	---------

Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden pitkävaikutteiset menot

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	60,0
----------------------------------	------

Kunnallistekniikan investoinnit

Kaupunkirakennelautakunta	2 020,0
---------------------------	---------

Talonrakennusinvestoinnit

Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta	4 233,0
---------------------------------------	---------

Yhteensä	10 649,5
-----------------	-----------------

Toimialojen toiminnassa ja taloudessa tapahtuneet olennaiset muutokset

Konsernihallinto

Uusi valtuustokausi käynnistyi kesäkuussa 2025. Työskentelyn aloittivat 63 kaupunginvaltuutettua edelliskauden 67 valtuutetun sijaan. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi valittiin Mauri Pekkari-nen ja kaupunginhallituksen puheenjohtajaksi Jukka Hämäläinen. Valtuuston varapuheenjohtajiksi valittiin Eila Tiainen, Janne Luoma-aho ja Petteri Muotka. Kaupunginhallituksen varapuheenjohtajiksi valittiin Caius Forsberg ja Meri Lumela. Valtuusto- ja muu toimielintyö käynnistyi laajalla perehdytys-ohjelmalla.

Kaupunkistrategia valmisteltiin päätöksentekoon laajan osallistamiskierroksen jälkeen. Kaupungin-hallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle kaupunkistrategian hyväksymistä joulukuussa. Kaupun-ginvaltuusto hyväksyi kaupunkistrategian vuoden 2026 ensimmäisessä kokouksessaan.

Konsernihallinnosta tuettiin isoja muutoksia, kuten uuden Jyväskylän-Muurame-työllisyysalueen käynnistymistä ja uuden korkeakoulukonsernin (JYU-JAMK) syntymistä.

Digitalisaatiota edistävien ratkaisujen kehitystä jatkettiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Myös tekoälyä pilotoitiin suunnitelmallisesti. Toimialojen palveluiden kehittämistä tuettiin selkeyttä-mällä kaupungin kehittämisen Kehto-toimintamallia ja parantamalla projektisalkkujärjestelmän toi-minnallisuuksia.

Valmistautuminen hankintalain todennäköiseen muutokseen käynnistyi jo vuonna 2025. Tulevaan hankintalain muutokseen valmistauduttiin tarkentamalla ja aikatauluttamalla todennäköisiä kilpailu-tettavaksi tulevia sidosyksikköhankintoja.

Kansainvälisestä turvallisuustilanteesta johtuen riskienhallinta- ja turvallisuustyössä pääpaino oli va-rautumisessa ja palveluiden jatkuvuuden varmistamisessa. Erityisesti painotettiin varautumistoimen-piteiden yhteensovittamista muiden viranomaisten kanssa.

Konsernihallinnon vuoden 2025 talous toteutui noin 1,5 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Toimintatuotot ylittyivät noin 1,3 miljoonalla eurolla ja toimintamenot alittuivat noin 0,2 miljoonalla eurolla talousarvioon nähden. Toimintakatteen alitus johtuu suurilta osin ennakkoimattomista tuloista. Konsernihallinnon toimintamenot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Päätöksenteon tuki

Luottamushenkilöpalvelut ja asianhallinta

Kuntavaalit ja aluevaalit toimitettiin samanaikaisesti 13.4.2025. Kaupungin keskusvaalilautakunnan vastuulla oli kuntavaalien osalta ehdokasasettelutehtävät, ennakkoäänestyksen sekä koti- ja laito-säänestyksen järjestämiseen liittyvät tehtävät ja varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestämiseen liittyvät tehtävät sekä ennakkoään-ten laskennan ja vaalipäivän äänten laskennan ja tarkastuslas-kennan tehtävät sekä vaalien tuloksen vahvistaminen. Kaupungin keskusvaalilautakunnan vastuulla oli kuntavaalien yhteydessä myös aluevaalien ennakkoäänestyksen sekä koti- ja laitosaäänestyksen järjestämiseen liittyvät tehtävät ja varsinaisen vaalipäivän äänestämisen järjestämiseen liittyvät teh-tävät sekä ennakkoään-ten laskennan ja vaalipäivän äänten laskennan ja tarkastuslaskennan tehtä-vät sekä tulostietojen ilmoittaminen aluevaalilautakunnalle. Kuntavaalien järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kaupunki maksoi kokonaisuudessaan itse. Aluevaaleista aiheutui kaupungille kustan-nuksia, joista saatiin oikeusministeriön määrittämä kompensatio hyvinvointialueelta, joka ei sellai-senaan ollut riittävä kattamaan aluevaaleista syntyneitä kustannuksia.

Valtuustokauden vaihtumiseen liittyviä tehtäviä tehtiin vaalien ohessa ja kuntavaalien tuloksen vah-vistumisen jälkeen kevästä alkusyksyyn saakka. Luottamushenkilöiden perehdytystilaisuuksia pi-dettiin touko-marraskuun aikana yhteensä 7. Lisäksi valmisteltiin tarkistukset hallintosääntöön 1.6.2025 alkavaa valtuustokautta varten, tästä kaupunginvaltuuston teki päätöksen 17.2.2025.

Vuoden 2025 syksyn aikana valmisteltiin vielä tarkistuksia hallintosäätöön (keskeisimpänä asiana Kylän Kattaus -liikelaitoksen päättymisen 31.12.2025 alkaen ja toiminnan siirtyminen sivistyspalveluiden toimialalle 1.1.2026) jotka tulivat voimaan 1.1.2026, tästä kaupunginvaltuusto teki päätöksen 24.11.2025.

Vuoden aikana jatkettiin asianhallinnan ja päätösasioiden valmisteluun liittyvien prosessien kehittämistä yhdessä toimialojen kanssa sekä panostettiin valmistelijoiden kouluttamiseen ja samalla asianhallinnan sisällöllisen tuntemuksen syventämiseen. Uuden asianhallintajärjestelmän Kasemin (Tiera Tiedonhallinta SaaS –palvelu) perustoiminnallisuudet otettiin suunnitellusti käyttöön 2.1.2025. Kasemi vastaa toiminnallisuuksiltaan aiempaa paremmin lain asettamiin vaatimuksiin mm. prosessien ja metatietojen osalta. Kasemin kokoustyötila mahdollistaa toimielinten kokouksissa mm. sähköisesti tapahtuvan äänestyksen, esteellisyyskirjaukset sekä puheenvuoropyynnöt. Kevään aikana otettiin käyttöön myös luottamushenkilöille tarkoitettuja sähköisen asiointin lomakkeita 6 kpl, joilla on yhteys Kasemiin. Näin osaltaan sujuvoitettiin toimielintyöskentelyä ja siihen liittyvää asianhallinnan prosessia.

Myös aiemman asian- ja asiakirjahallinnan järjestelmän (Tweb) osalta päättäneiden asioiden siirto sähköiseen säilytysjärjestelmä Virtaan (X-archive) saatiin viimeistelyvaiheeseen vuoden 2025 aikana, varsinainen siirto tehdään vuoden 2026 alkupuolella. Kaupunkirakennepalvelujen Locus-paikkatietojärjestelmän tuottama sähköinen laajamittainen arkistoaineisto saatiin siirrettyä Twebistä Virtaan kesällä 2025.

Sähköistä allekirjoitusta ja säilytysjärjestelmä Virtaa hyödynnettiin edelleen eri tehtäväprosessien sähköistämisessä. Samoin jatkettiin käytöstä poistuvien järjestelmien tietoaaineistojen siirtoja Virtaan, jolloin poistuvien järjestelmien ylläpitokuluja saatiin vähennettyä.

Asiakirjahallinnon vaatimuksia nostettiin esiin kaupungin yhteisissä kehityshankkeissa, koulutuksissa ja ohjeistuksissa. Lisäksi jatkettiin tiedonhallintalaissa asetettujen vaatimusten työstämistä. Tiedonhallinnan kokonaisuuden hallinnoimiseen hankitun Digiturvamalli-työkalun käyttöönottoa jatkettiin toimialojen ja liikelaitosten kanssa myös laajemmin eri toiminnallisuuksien osalta.

Valtakunnalliseen kasvatuksen ja opetuksen digitaalisen palvelualustan (DigiOne) kehittämiseen osallistuttiin tietoaaineistojen arkistoinnin suunnitteluun liittyen. Tiedonhallintalain mukaisen muutosvaikutusten arvioinnin tekemisen merkitystä korostettiin erilaisten järjestelmä- tai hallinnollisten kehityshankkeiden suunnittelussa. Muutosvaikutusten arviointia tehtiin mm. Kylän Kattaus -liikelaitoksen toiminnan päättymisen ja siirtymisen yhteydessä sivistyspalveluiden toimialalle.

Säästötoimenpiteistä johtuen kaupunginarkistossa ei voitu vuonna 2025 jatkaa analogisen aineiston digitointia.

Lakipalvelut

Vuonna 2025 lakipalvelut oli tiiviisti toimialojen tukena niiden prosessien kehittämisessä, lainsäädäntömuutosten toimeenpanossa sekä merkittävässä uudistuksissa ja järjestelyissä, joista esimerkkinä muun muassa TE-palvelu-uudistus ja Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy:n enemmistöosuuden myynti. Valtuustokauden vaihtuessa lakipalvelut oli mukana uusien valtuutettujen perehdytyksessä.

Vuoden 2025 aikana Keski-Suomen sovittelutoimistoon tehtiin yhteensä 379 sovittelualoitetta (vuonna 2024 yhteensä 384 aloitetta). Aloitemäärä oli 1 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Aloitteet sisälsivät yhteensä 476 soviteltavaa rikos- ja riita-asiaa. Eniten aloitteita sovitteluun lähetti poliisi (86 %). Rikosasioista sovitteluun ohjattiin eniten väkivaltarikoksia (44,5 %), erilaisia anastusrikoksia (17 %) sekä omaisuusrikoksia (12 %). Toimintavuoden aikana vapaaehtoisille sovittelijoille järjestettiin täydennyskoulutuksia sekä vertaistuellisia tapaamisia sekä sovittelutoimiston että THL:n toimesta.

Sisäisen tarkastuksen toiminta on pohjautunut kaupunginjohtajan vuodelle 2025 hyväksymään vuosisuunnitelmaan ja kaupunginhallituksen hyväksymään sisäisen tarkastuksen toimintasääntöön. Vuosisuunnitelman valmistelussa on huomioitu mm. organisaatiossa tunnistetut riskit, niiden arvioitu vaikutus ja olemassa olevat riskienhallintatoimenpiteet sekä kaupunginhallituksen hyväksymät painopisteet sisäisen tarkastuksen toiminnalle vuosille 2022–2025. Talouden sopeuttamistoimenpiteenä vuonna 2024 jouduttiin jättämään täyttämättä sisäisen tarkastuksen päällikön tehtävä, mikä on vaikuttanut olennaisesti tarkastustoiminnan laajuuteen myös vuonna 2025. Tarkastustoiminnan tuloksista raportoidaan tarkemmin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon yhteydessä.

Jyväskylän kaupungin kansainväliset yhteydet

Japanin EXPO Osaka -maailmannäyttelyssä toteutettiin 9.9.2025 Jyväskylä Day yhteistyössä elinkeinopalveluiden kanssa.

Vuoden aikana Jyväskylässä vierailivat Ranskan, Iso-Britannian, Intian, Argentiinan, Japanin ja Saksan suurlähettiläät. Ystävyyskaupunkivieraita saapui Virossa (Tarton kunnan johtoa) ja Saksasta Jyväskylä–Potsdam –seura. Eskilstunasta nuorten Linden Hockey -joukkue vieraili JYP junioreiden kutsumana. Jyväskylästä osallistuttiin myös Potsdam–Jyväskylä-ystävyyssuhteen 40-vuotisjuhliin Saksassa sekä Korpilahden Pyrinnön lentopallonuoret vierailivat Unkarin Debrecenissä. Lisäksi järjestettiin Teams-tapaaminen kiinalaisen ystävyyskaupungin Mudanjiangin kaupunginjohtajan kanssa.

Student Ambassador -ohjelma ja kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden ilta (Jyväskylä for You) toteutettiin Jamkin ja Jyväskylän yliopiston kanssa. Kansainvälistä verkostoyhteistyötä tehtiin osallistumalla Eurotowns-verkoston online-tapaamisiin ja fasilitoimalla koulujen turvallisuutta käsittelevä workshop Union of the Baltic –verkoston seminaarissa Tukholmassa.

OECD:n Jyväskylän kiertotalouden tilaa kuvaava kansainvälinen raportti julkaistiin Pariisissa ja sen havainnoista viestittiin laajasti. Kansainvälistä näkökulmaa tuotiin kaupunkistrategian valmisteluun sparrauspoolin kautta. Kaupungintalolla järjestettiin vuoden aikana useita kansainvälisten ryhmien vierailuja ja esittelykierroksia ja lisäksi edistettiin Martti Ahtisaari -luennon valmisteluja.

Strategia ja kaupunkipolitiikka

Kaupunkistrategian päivitys valmisteltiin ja toteutettiin pääasiassa vuoden 2025 aikana. Jyväskylän kaupunkistrategian päivitystä valmistelevat toimet aloitettiin vuoden 2025 alussa arvioimalla päättyvän strategian toimeenpanon onnistumista sekä tunnistamalla keskeisiä ilmiöitä ja teemoja, joita päivitystyössä tulee ottaa huomioon. Päättävästä strategiasta kerättiin palautetta johtavilta viranhaltijoilta, henkilöstöltä, asukkailta sekä valtuustoryhmiltä. Palautteen perusteella tunnistettiin tarve päivittää kaupunkistrategia vastaamaan toimintaympäristössä ja organisaatiossa tapahtuneita muutoksia sekä valmistella strategiasta entistä toimivampi työkalu kaupungin toiminnan ja resurssien kohdentamiseen. Yksikön toiminnan keskipisteessä on vuonna 2025 ollut organisoida ja toteuttaa päivitysprosessi.

Kaupunginvaltuusto työskenteli kaupunkistrategian päivityksen parissa kolmessa työpajassa kesän ja syksyn aikana. Päivityksessä kuultiin valtuutettujen lisäksi kaupungin henkilöstöä, palvelujohtajia sekä toimialojen johtoryhmiä. Keskusteluja strategisista painopisteistä toteutettiin myös kaupungin keskeisten sidosryhmien, kuten Keski- Suomen liiton, Keski- Suomen hyvinvointialueen, yrittäjäjärjestöjen ja oppilaitosten kanssa. Asukasnäkökulmaa strategiatyöhön kerättiin sekä asukaskyselyn että satunnaisotannalla kootun asukaspaneelin avulla. Asukaspaneeli antoi suosituksensa strategiatyöhön julkilausuman muodossa elokuussa 2025. Lisäksi kaupunkistrategian päivityksen tueksi kultiin näkemyksiä vammaisneuvostolta, ikääntyneiden neuvostolta, nuorisovaltuustolta ja lasten parlamentilta. Kaupunginjohtajan esitys kaupunkistrategiasta valmistui marraskuussa 2025.

Edunvalvonnan osalta työ keskittyi vuoden 2025 aikana erityisesti valtiosuusuudistukseen liittyvään edunvalvontatyöhön, tavoitteena vaikuttaa siihen, että valtiosuusuusjärjestelmä vastaisi kuntien nykyisiä tehtäviä ja vastaisi kasvavien kaupunkien tarpeisiin. Vaikuttamista tehtiin erityisesti hyvinvointialueuudistuksessa järjestelmään muodostuneiden sote-siirtoerien poistamiseksi. Valtion rahoitus

lentoliikenteen ostoliikenteelle varmistui optiokaudelle 3/2026-2/2028. Syksyllä 2025 päivitettiin kaupungin edunvalvontasuunnitelma ja –tavoitteet sekä aloitettiin valmistelevat toimet vuoden 2027 eduskuntavaaleja ja hallitusohjelmaneuvoitteluja silmällä pitäen.

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvointityötä ja hyvinvoinnin tilaa raportoiva valtuustokausittain koottava laaja hyvinvointikertomus tuotiin valtuustolle hyväksyttäväksi toukokuussa 2025. Hyvinvointikertomusta uudistettiin ilmiölähtöisemmäksi, tavoitteena luoda aiempaa vahvempaa tietopohjaa hyvinvointityöhön sekä vahvistaa poikkihallinnollista näkökulmaa asukkaiden hyvinvoinnin edistämisisessä. Samalla keskityttiin kertomuksen luettavuuden parantamiseen.

Syksyn aikana yksikössä aloitettiin valmistelu vuonna 2026 toteutettavaa hyvinvointiohjelman päivitystä varten. Vuoden 2025 aikana painopiste ehkäisevän päihde- ja väkivaltatyön osalta oli erityisesti lapsissa ja nuorissa sekä koulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Vammaisneuvoston ja ikääntyneiden neuvoston toiminta käynnistyi uusilla kokoonpanoilla valtuustokauden vaihdoksen jälkeen.

Yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa jatkettiin ja yhteistyön rakenteita kehitettiin edelleen. Hyvinvointialueen ja Jyväskylän kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelu käytiin yhdessä Muuramen kunnan ja järjestöjen kanssa marraskuussa. Loppuvuodesta valmisteltiin kaupungin lausunto hyvinvointialueen palveluverkkopäätöksen valmisteluun.

Riskienhallinta ja turvallisuus

Riskienhallinnan ja turvallisuuden yksikön vastuulla on riskienhallinnan, turvallisuuden ja varautumisen koordinointi sekä tietosuojan ohjaus ja koordinointi. Yksikkö toimii vakuuttamisen yhteyspisteenä.

Vuonna 2025 käynnistettiin kaupungin, poliisin, hyvinvointialueen ja keskustan yrittäjien yhteinen suunnittelu keskustan turvallisuuden parantamiseksi. Kesällä 2025 aloitettiin pilottikokeilu, jossa em. Toimijat tuottavat yhdessä järjestyksenvalvonnan keskustan kauppakeskusten, sote-toimipaikkojen ja paikallisliikenneaseman alueelle. Kokeilu on saanut positiivisen vastaanoton. Riskienhallinta ja turvallisuus- yksikön vetämä Keskustan turvallisuusfoorumi on jatkanut työryhmän työtä turvallisuustilanteen seurannan ja sidosryhmävuoropuhelun osalta.

Vuoden 2025 varautumisen suunnittelua kehitettiin laatimalla yhteinen työkalu jatkuvuussuunnitelmien laatimista varten. Siinä hyödynnetään kattavasti maakunnallisen riskiarvion skenaarioita. Yhteisellä työkalulla uhkat ja riskit pystytään hallitsemaan yhtenäisellä tavalla. Jatkuvuussuunnitteluun liittyy olennaisesti kriittisten palvelujen dokumentointi ja riippuvuuksien tunnistaminen. Jatkuvuussuunnittelu on edellytys toimialakohtaisten valmiussuunnitelmien päivittämiselle.

Varautumisen yhteensovittamista on jatkettu tiiviisti Keski-Suomen hyvinvointialueen ja muiden alueen viranomaisten kanssa. K-S Turvan sihteeristölle päätettiin alkuvuonna antaa myös Väestönsuojelun yhteistyöryhmän tehtävä. Kuntien ja hyvinvointialueen varautumisen yhteensovittamista toteutetaan varautumisen yhteistyöryhmässä. Aluehallintovirastojen johtamat alueelliset valmiustoimikunnat siirtyivät vuoden 2026 alussa uusien Lupa- ja valvontavirastojen vastuulle ja noudattavat jatkossa sote yhteistoiminta-alueiden aluerajausta. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston vuotuinen valmiusharjoitus keskittyi syksyllä 2025 erityisesti kansalaisviestintään poikkeusoloissa ja siihen valmistauduttiin koko vuosi.

Reserviläisten kanssa jatkettiin Vapepa -hälytysryhminä toimivien väestönsuojajoukkueiden koulutuksia. Niin ikään jatkettiin reserviläisjärjestöjen kanssa varautumisen teemailtoja kaupunkilaisille. Kaupungin henkilöstölle järjestettiin koulutusta väestönsuojien käyttöönottoon. Koulutukset toistuvat säännöllisesti. Alueelliselle maanpuolustuskurssille osallistui yksi puheenjohtajiston edustaja ja yksi varautumisen parissa työskentelevä asiantuntija. Toimialoilta osallistuttiin Pelastusopiston varautumiskursseille. Riskienhallinta- ja turvallisuustiimi osallistui lisäksi valtakunnallisiin varautumissemiinaareihin ja Turvallinen ja kriisinkestävä kunta –verkoston toimintaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirja sekä Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje päivitettiin kokonaisvaltaisesti ja ne etenivät päätöksentekoon tammi-maaliskuussa 2026. Turvallisuus ja varautuminen sisältyvät tammikuussa 2026 hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan arvona ja "Näin me sen teemme" -osioon. Strategia tukee yksikön työtä palveluiden turvallisuuden ja kaupunkiorganisaation resilienssin vahvistamisessa. Turvallisuuden kokonaisviitekehyksen mukaista kehittämistä jatkettiin edelleen vuonna 2025.

Turvallisuus on keskeinen osa kuntalaisten hyvinvointia ja riskienhallinta- ja turvallisuustiimi osallistui tiiviisti hyvinvointiryhmän työskentelyyn, mm. Ilmiötyöpajoihin ja uuden hyvinvointisuunnitelman valmisteluun. Uuden Kulutuspalvelulain vaatimukset jalkautettiin palveluihin yhtenäisen riskiarviotyökalun ja turvallisuussuunnitelmamallin avulla.

Yksikön esihenkilön pitkä poissaolo töistä aiheutti jonkin verran viivästyksiä suunniteltujen tavoitteiden saavuttamiseen sijaisjärjestelyistä huolimatta.

Kehittämisen tuki

Kaupungin kehittämisen toimintamallia (Kehto) selkeytettiin ja projektisalkkujärjestelmän (Thinking Portfolio) toiminnallisuuksia parannettiin. Kehitystyö perustui palautekyselyn ja haastattelujen perusteella kerättyihin käyttäjäkokemuksiin.

Kehittämistyötä tekevien sisäisen verkoston yhteistyötä ja osaamisen kehittämistä tuettiin järjestämällä kuukausittaisia teematapaamisia sekä kaksi työpajaa. Aiheet liittyivät mm. kehittämishankkeiden tietosuojaan ja talouden hallintaan, Digipalvelujen toimintaan ja ICT-investointeihin sekä prosessien kehittämiseen.

Vieraskielisten perheiden varhaiskasvatuspaikan hakuprosessin Kitka-auditointi ja -koulutus käynnistettiin OECD:n ja valtioneuvoston kanslian kanssa.

Vuonna 2025 Kehittämisen tuki oli mukana valmistelemassa yhteensä 12 hankehakemusta, haettujen hankkeiden kokonaisbudjetti oli yhteensä 10,1 M€. Myönteisen rahoituspäätöksen sai muun muassa ESR+ -rahoitteinen PROTO-hanke, joka tukee Jyväskylän kaupunkia prosessien kehittämisessä vuosina 2025–2027. Kehittämisen tuen johdolla haettiin EU:n Life-rahoitusta vedyn liikennekäyttöä edistävälle Nordic H2 Transport -hankkeelle vuosille 2026-2029 yhteensä 5,1 M€. Hankerahoituksen kartoittaminen ja yhteistyön edistäminen aloitettu turvallisuusteemassa.

Kehittämisen tuki koordinoi alueellista EU-hankeyhteistyöverkostoa (JYU, JAMK, Gradia, Hyvaks, WFEO), joka kokoontui 16 kertaa vuoden 2025 aikana. Verkoston avulla alueen toimijoiden välistä yhteistyötä on tiivistetty EU-rahoitushauissa menestymiseksi. Vuonna 2025 Kehittämisen tuki oli mukana juurruttamassa myös kuntien kansallista EU-hankeyhteistyön verkostoa. EU-edunvalvontaan liittyvää yhteistyötä tiivistettiin Keski-Suomen liiton kanssa ja myös eri kaupunkien kanssa benchmarkaten ja oppien. Kuudelle maaseudun kehittämishankkeelle valmisteltiin väliarhoituslainapäätös.

Tilat auki kuntalaisille -projekti (Tilkku) käynnistyi elokuussa 2025. Projektin tavoitteena on parantaa kaupungin tilojen saavutettavuutta, käyttöastetta, hallintaa ja käyttäjäystävällisyyttä erityisesti kaupunkilaisten näkökulmasta. Projektissa hyödynnetään vahvasti digitalisaation mahdollisuuksia prosessien ja palveluiden kehittämisessä. Syksyn aikana käynnistettiin projektointi, projekti- ja ohjausryhmätyö sekä selvitettiin nykytilaa ja sisäisiä toimintatapoja. Eri kaupunkien ja yhteisöjen tilavarauksiin liittyviä käytäntöjä ja järjestelmiä benchmarkattiin ja käynnistettiin toteutuksen suunnittelu tavoitteiden mukaisesti. Selvitys projektiin liittyvästä teknisestä toteutuksesta aloitettiin yhteistyössä digipalveluiden kanssa.

Valmisteltiin Turun, Lahden ja Kuopion kaupunkien sekä Jyväskylän Ammattikorkeakoulun kanssa yhteistä prosessikehittämisen toimintamallit (PROTO) ESR+ -hanketta. Rahoituksen varmistuttua

käynnistettiin yhteishanke marraskuussa 2025. Jyväskylä on hankkeen päätoteuttaja. Hankkeessa rakennetaan kuntien ja muiden julkisorganisaatioiden käyttöön työntekijälähtöinen prosessikehittämisen toimintamalli sekä edistetään henkilöstön kehittävää työtettä, osaamista ja vaikuttamismahdollisuuksia oman työn kehittämiseen ja prosessien sujuvoittamiseen. Syksyn aikana järjestäydyttiin ja käynnistettiin hankekonsortion projektiryhmän sekä kaupunkien sisäisten ohjausryhmien työskentely, valmisteltiin hankkeen virallista kick offia sekä tulevan vuoden työpaketteja hankesuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Jyväskylässä prosessien kehittämisvalmennukset käynnistyivät vuoden loppupuolella kaupungin johtoryhmän valmennuksella.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluissa linjataan ja kehitetään henkilöstötyön eri osa-alueita. Kaupunkistrategiaan perustuvat, kaupunginhallituksen vuonna 2022 hyväksymät henkilöstötyön linjaukset (henkilöstöpolitiikka) ohjasi edelleen henkilöstötyötä ja -johtamista vuonna 2025. Linjausten mukaisia asioita on edistetty, mutta edelleen niissä on myös tavoiteltavaa. Toimeenpano on pääasiassa toimialojen konkreettista työtä, ja osan linjauksista toteutuminen on ollut sidoksissa myös toimialojen käytettävissä oleviin resursseihin.

Henkilöstöpalveluiden painopisteenä oli edelleen vuonna 2025 tukea ennakoiden ja systemaattisesti johtamista ja arjen esihenkilötyötä sekä työyhteisöjen toimivuutta. Tätä työtä tehtiin laajemmalla kokonaisohjauksella ja kehittämistyöllä, sekä sisällöltään ja tavoiteiltaan erilaisilla kohtaamisilla ja keskusteluilla työyhteisöjen ja esihenkilöiden kanssa.

TE-palvelut siirtyivät kuntien järjestämisvastuulle ja 1.1.2025 kaupungille siirtyi noin 160 työntekijää liikkeen luovutuksella valtion TE-palveluista. Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimialaa tuettiin laajasti muutokseen liittyvissä monissa erilaisissa henkilöstöasioissa. Muutoksen yhteydessä käydyissä yhteistoimintaneuvottelussa käsiteltiin sitä, millainen organisoituminen ja millaiset tehtävät palvelevat parhaiten uudistuksen myötä muuttunutta tehtävä- ja toimintakenttää. Myös talousarvioon 2025 liittyvien henkilöstövaikutteisten asioiden toimeenpano jatkui alkuvuoden. Perusopetuksessa toteutettiin keväällä aikaisempien vuosien tapaan virkasuunnittelu ja siihen liittyvä toimeenpano.

Henkilöstösuunnittelun painopiste oli edelleen talouden tasapainottamisessa ja siinä tehtiin tiivistä yhteistyötä palvelujen ja talouden kanssa. Tehtäväkuvia arvioitiin sekä tarkennettiin ja rekrytoinneissa toteutettiin kaupunkitasoista rekrytointilupamenettelyä. Henkilöstösuunnittelu- ja rekrytointityötä haastoi eri tarpeiden yhteensovittaminen, tulevaisuuden ennakointi sekä tarkoituksenmukainen liikkuvuus. Työn tarjoamisen velvoitteiden toteuttamisen eteen tehtiin paljon työtä ja korvaavina tehtävinä tarjotut työt olivat aina henkilöstösuunnitelman mukaisia avoimia tehtäviä. Nykyorganisaatiossa on kuitenkin aiempaa vähemmän vaihtoehtoja tarjolla esimerkiksi tilanteessa, jossa työkyvyssä on terveydellisiä rajoituksia. Kokonaisuudessa kuitenkin löydettiin myös uusia ja onnistuneita ratkaisuja.

Rekrytointien osalta tilanne oli helpompi aiempiin vuosiin verrattuna. Hakijoita kaupungin eri tehtäviin oli aiempia vuosia enemmän. Nuorten kesätyöllistämiseen varattu määräraha väheni osana talouden tasapainottamista entisestään ja kesätyöllistämisessä keskityttiin kesätyöseteleihin sekä niihin kaupungin omiin kesätyöpaikkoihin, jotka tukivat palveluiden kesäajan toimintaa.

Uudistettu koko kaupungin henkilöstökysely toteutettiin helmikuussa. Tätä on tavoitteena jatkaa kahden vuoden välein. Työyhteisöjä kannustettiin toteuttamaan Pulssi-kyselyjä tiedon saamiseksi työyhteisöjen vireestä ja hyvinvoinnista. Sekä henkilöstö- että pulssi-kyselyssä käytettiin Kevan työkaluja. Molempien tuloksia ohjattiin käsittelemään yksiköissä ja sopimaan tarvittavista kehittämistoimista. Henkilöstön osaamisen ja työkyvyn kehittämiseksi toteutettiin monenlaisia erilaisia toimenpiteitä. Työterveyshuollon kanssa jatkettiin tiivistä yhteistyötä. Esimerkiksi erilaista tilannekuvatietoa hyödyntäen (myös Reiska riskienhallinnan ja turvallisuuden tietojärjestelmästä) toteutettiin sivistyksen toimialalla kohdennettu työpaikkaväkiltaan liittyvä kehittämistarpeiden kartoituskysely, jonka jälkeen suunniteltiin ja käynnistettiin toimenpiteet. Esihenkilöiden velvoittava koulutusohjelma jatkui

ja noin 75 prosenttia esihenkilöistä on osallistunut näihin koulutuksiin. Uusille esihenkilöille laadittiin yksilöidyt perehdytysohjelmat.

Yksi työn painopiste oli edelleen myös toimivan ja tavoitteellisen vuorovaikutuksen tukeminen työyhteisöissä esihenkilön johdolla. Osaamisen kehittämisen painopisteinä olivat erityisesti digitalisoituva työelämä ja turvallisuuteen sekä vuorovaikutukseen liittyvät teemat. Osaamisen kehittämisessä hyödynnettiin edelleen myös Eduhousea, jonka kautta oli tarjolla laaja-alaiset verkkokoulutukset kohdennettuna myös julkiselle sektorille.

Keväällä 2025 solmittiin uudet virka- ja työehtosopimukset kunta-alalle. Sopimusmuutoksien toimeenpanoa isompi työ oli tasopalkkajärjestelmän käyttöönottamisessa. Jo vuoden vaihteessa valtakunnan sopimusosapuolet olivat päässeet yhteisymmärrykseen uudesta palkkausjärjestelmästä KVTES:ssa ja OVTES:ssa varhaiskasvatuksen henkilöstöä koskien. Tasopalkkajärjestelmä korvasi vanhan palkkausjärjestelmän lokakuun 2025 alussa. Muutosta varten Jyväskylä oli osallistunut jo aiempina vuosina simulointivaiheeseen. Tästä huolimatta uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto vaati paljon yhteistyötä esihenkilöiden ja henkilöstöjärjestöjen kanssa esimerkiksi tasokuvausten laatimiseksi sekä palkkauksen muuntamisessa uuteen järjestelmään. Uusi järjestelmä käyttöönotettiin määräpäivänä ja siihen kohdistettiin sopimusten mukaisia paikallisia eriä. Palkkausjärjestelmä vaatii kuitenkin edelleen tarkentamista ja eurollista yhteensovittamista tulevana vuosina. Tätä varten tehdään jatkuvasti työtä ja on laadittu päivittyvät suunnitelmat.

Vuosi 2025 oli järjestelmäprojektien vuosi. Syksyllä 2024 kilpailutettu uusi rekrytointijärjestelmä TalentAdore otettiin käyttöön vuoden 2025 alussa. Vuoden aikana tehtiin jatkokehittämistyötä järjestelmätöimittajan kanssa ja koulutettiin esihenkilöitä järjestelmän käytössä. Vuoden aikana käynnissä olivat myös HRM-järjestelmäprojekti (henkilö- ja palvelussuhdetietojen hallinta) sekä HRD-järjestelmän (järjestelmä esimerkiksi perehdytyksen, kehityskeskustelujen ja koulutustenhallinnan tueksi) vaatimusmäärittely, kilpailutus ja käyttöönottoprojekti. Molemmassa käyttöönottovaiheen on tarkoitus toteutua alkuvuodesta 2026. MonetTiedon henkilöstöraportoinnin kokonaisuutta kehitettiin vuoden 2025 aikana ja se pyritään ottamaan käyttöön kevään 2026 aikana porrastetusti. Edellisiin liittyvä valmistelutyö on vaatinut esimerkiksi paljon prosessien tarkastelua, määrittelyjä, valintoja, testausta sekä yhteistyötä.

Vuoden aikana toteutettiin henkilöstön kertaluonteinen palkitseminen vuoden 2024 tilinpäätöksestä. Palkitseminen toteutettiin 50 euron suuruisella vapaavalintaisella kertaluonteisella henkilöstöedulla Jyväskylän kaupungin omiin palveluihin.

Talous- ja omistajaohjaus

Talous- ja omistajaohjaus –palvelualueella on toteutettu tilikausille 2024–2025 talousarviossa päätettyjen, laajuudeltaan ja euromäärältään merkittävien sopeuttamistoimenpiteiden toteuttamisen tukeen sekä lähdetty sopeutusten pohjalle valmistelevaan kestävää ja vakauttavaa taloutta. Lisäksi palvelualueella on jatkettu tulevan hankintalain muutoksen valmistelua, joka arvioiden mukaan tulee aiheuttamaan järjestelyjä nykyisissä sidosyksikköhankeissa ja inhouse-yhtiöiden omistuksissa. Myös taloushallinnon järjestelmäuudistuksen valmistelua jatkettiin ja loppuvuonna 2025 käynnistettiin järjestelmäkilpailutus yhdessä palveluntuottajan Monetra Keski-Suomi Oy:n kanssa. Kaupungin vuodesta 2006 käyttämä SAP-järjestelmä korvataan uudella järjestelmällä vuoden 2027 aikana. Vuoden 2025 aikana palvelualueella on valmisteltu päätöksentekoon Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy:n enemmistöosuuden myyntiä Jyväskylän yliopistolle ja tarkasteltu kaupan rakenteellisia ja taloudellisia vaihtoehtoja sekä vaikutuksia Jyväskylän kaupungille.

Hankintapalvelujen toimintaan vaikutti toimintavuoden aikana hankintapäällikön vaihdos. Palvelut kyettiin kuitenkin toteuttamaan ja myös kehitystyötä jatkamaan lähes suunnitellun mukaisesti. Vuoden 2025 aikana jatkettiin tiedolla johtamisen ja suunnitelmallisuuden kehittämistä. Konkreettisina toimenpiteinä tämä toteutui mm. kaupunkitason hankinta- ja kilpailutustiedon raportointia ja analytiikkaa kehittämällä sekä aktivoimalla koko organisaatiossa suunniteltujen hankintojen ennakkollista ilmoittamista kilpailutuskalenteriin. Tulevien hankintojen ennakkollinen tunnistaminen ja ilmoittaminen

on mahdollistanut hankintapalvelujen asiantuntijatyön suunnitelmallisuuden, minkä vuoksi vuoden 2026 aikana asiantuntijatuki pystyttäneen suuntaamaan entistä paremmin ja tehokkaammin eniten tukea tarvitseviin ja strategisesti tärkeimpiin hankintoihin. Hankintapalvelut on tiivistänyt osallistumistaan kaupungin jatkuvuudenhallintaan ja varautumiseen liittyvään työhön esimerkiksi osallistamalla alueelliseen valmiusharjoitukseen. Hankintapäällikkö on osallistunut kaupungin valmiusryhmän työskentelyyn.

Hankintapalvelut toteutti syksyllä 2025 koko organisaatiolle hankintaosaamisen itsearvioinnin, jonka tuloksia käytetään hankintaosaamisen lisäämiseen (mm. koulutuksin) sekä hankintapalvelujen asiantuntijatuen kohdentamiseen. Tulevaan hankintalain muutokseen on valmistauduttu tarkentamalla ja aikatauluttamalla todennäköisiä kilpailutettavaksi tulevia sidosyksikköhankintoja. Hankintojen linjausten ja hankintaohjeiden päivityksen valmistelu on käynnistetty ja ne tullaan uudistamaan vuoden 2026 aikana uuden kaupunkistrategian ja uudistetun hankintalain pohjalta.

Tarkasti vuosikellon mukaisesti toteutettujen talouden suunnittelun, seurannan, ohjauksen ja tilinpäätösprosessien sekä rahoituksen keskitettyjen toimintojen lisäksi Talous ja omistajaohjaus –palvelualueen asiantuntijat osallistuivat tiiviisti kaupungin sääntöjen ja ohjeiden päivitykseen. Hallintosääntöä muutettiin keväällä 2025 mm. saatavien laskutukseen ja perintään liittyvien toimivaltuuksien osalta ja nämä muutokset päivitettiin muihin talouden ohjeisiin.

Talous- ja omistajaohjaus osallistui myös valtionosuusuudistuksen edunvalvontatyöhön. Yhteistyö oli tiivistä erityisesti niiden C21-kaupunkien kanssa, joilla valtionosuutta leikattiin merkittävästi hyvinvointialuemuutoksen myötä ns. sote-erillä. Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan kirjattu tavoite valtionosuusuudistuksen toteuttamisesta vastaamaan kuntien nykyisiä tehtäviä ja olosuhteita ei kuitenkaan toteutunut, vaan uudistus kaatui 21.11.2025. Uudistuksen kaatumisen myötä kaupungin taloussuunnitelmavuosille 2027–2028 arvioidut valtionosuustulot eivät tule toteutumaan, mikä lisää painetta tarkalle talouden suunnittelulle painelaskelmiseen ja aiempaa perusteellisemmalle totemaseurannalle.

Vuosi 2025 oli Jyväskylän kaupungin digipalveluille ensimmäinen kokonainen toimintavuosi uuden organisaatorakenteen ja toimintamallin mukaisesti. Vuonna 2024 toteutettu perustietotekniikkapalveluiden ulkoistus ja muutosprojekti Tiera Oy:n kanssa vaikuttivat edelleen toimintaan alkuvuonna, kun palvelutuotantoa hiottiin sopimuksen mukaiseen kokonaisuuteen ja prosessit sovitettiin Tieran kansallisiin tuotantomalleihin. Kaupunki jatkoi tietohallinnon organisaation uudelleenjärjestelyä ja digipalvelut-yksikkö vakiinnutti rooliaan digitalisaation edistäjänä, ICT-kehityksen koordinoijana ja perustietotekniikkapalveluiden hallinnoijana.

Vuoden aikana valmisteltiin varautumista hankintalainsäädännön päivityksiin, sillä sidosyksikköhankintojen asema vaati strategista pohdintaa ja suunnittelua. Kaupunki lähti arvioimaan nykyisiä IT-palveluiden järjestämismalleja ja varautui siihen, että hankintalain muutokset voivat edellyttää palveluiden uudelleenjärjestelyä lain vaatimukset täyttäväksi.

Digitalisaatiota edistävien ja mahdollistavien ratkaisujen kehitystä jatkettiin suunnitelmallisesti. Digione-hankkeessa allekirjoitettiin päivitetty muutossojimus ja aikataulu, jonka mukaisesti tuotantokäyttö siirtyi vuoden 2026 puolelle. Lisäksi kaupunki pilotoi ja otti käyttöön uusia tekoälykyvykkyksiä Microsoftin Copilot-lisenssien ja toiminnallisuuksien muodossa. Kaupunki hankki 100 Copilot-lisenssiä valituille pilottikäyttäjille ja koulutti heitä ja soveltuvien osin koko henkilöstöä tekoälyn hyödyntämiseen omassa työssä.

Digipalveluiden henkilöstövahvuus oli vuoden aikana noin 20 henkilöä. ICT-investoinnit kohdistuivat erityisesti lisenssitason nostoihin, tietoturvan kehittämiseen ja digitalisaatiota tukevien ratkaisujen jatkokehitykseen.

Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut

Viestinnässä ja markkinoinnissa jatkettiin aktiivista viestintää palveluiden ja kaupunkistrategian kärkien mukaisissa teemoissa. Palveluviestinnässä iso panostus oli työllisyyspalveluiden viestinnän vakiinnuttaminen Jyväskylän ja Muuramen yhteisellä työllisyysalueella osaksi päivittäistä työtä palvelukokonaisuuden siirtyessä vuoden 2025 alussa valtiolta kuntien vastuulle. Uuden työllisyysalueen asiakaspalvelu sai heti ensimmäisessä valtakunnallisessa vertailussa maan keskiarvoa paremman tuloksen. Vuosittaisessa kuntien imago tutkimuksessa (Taloustutkimus) yrityspäättäjien arvio kunnan tiedottamisesta yrityksille kohosi vertailukaupunkien (Tampere, Oulu, Lahti, Kuopio) parhaaksi, ollen Lahden kanssa ainoa, joka paransi tulosta edellisvuodesta.

Palveluviestinnässä kehitettiin lisäksi kaupungin kansainvälistä viestintää tehostamalla verkkosivujen ja -uutisten julkaisemista suomen lisäksi englanniksi. Merkittävä kokonaisuus oli myös Hipposhankkeen viestintä, jonka tueksi perustettiin Hippoksen palveluviestinnän tiimi. Rakennustöiden alkaessa rakennushankkeen aikaista viestintää varten perustetussa tiimissä on kaupungin palveluviestijöiden lisäksi hankkeen, rakennustyömaan ja Alvan edustus.

Verkkoviestinnässä käynnistettiin kaupungin pääsivuston jyvaskyla.fi-visuaalinen uudistus ja jatkettiin intran kehittämistä. Microsoft Copilot -pilottijakson aikana aloitettiin intrabotin toteutus, mikä helpottaa organisaation sisäisen tiedon löytämistä entisestään.

Kaupunkimarkkinoinnissa keskityttiin opiskelijakaupungin, kulttuurikaupungin ja liikuntapääkaupungin markkinoinnin vakiinnuttamiseen edellisinä vuosina niukentuneilla resursseilla erityisesti verkostomaista yhteistyötä vahvistamalla. Kaupungin strategiavalmistelun edetessä loppuvuodesta käynnistettiin kaupunkibrändin päivitys yhdessä paikallisen ulkopuolisen kumppanin kanssa. Työ valmistuu vuoden 2026 alkupuolella. Hippoksen alueen päätösten saatua lainvoiman ja rakentamisen käynnistyessä kilpailutettiin alueen markkinoinnin ja ilmeen suunnittelu. Brändi ja ilme valmistuvat maaliskuussa 2026.

Jyväskylä oli edelleen vilkas tapahtumakaupunki, jossa järjestettiin myös vuonna 2025 tuhansia eri kokoisia urheilu-, kulttuuri- ja messutapahtumia sekä kokouksia ja konferensseja. Rallien järjestäjän AKK:n kanssa jatkettiin tiivistä yhteistyötä ja panostettiin erityisesti rallien ohjelmaan. Maksuton rallien avaus eli niin sanottu Ceremonial Start lisäsi erityisesti lapsiperheiden kiinnostusta ralliin. Rallitutkimuksen mukaan rallikävijöiden viipymä alueella pidentyi ja yksi merkittävä syy tähän oli Ceremonial Startin vakiintuminen osaksi rallien ohjelmaa päivää ennen varsinaisen rallin alkamista.

Vuonna 2025 edistettiin tapahtumien tiedolla johtamista ja luotiin tilastointipohja, johon kerätään jatkossa tapahtumien kävijätietoja ja taloudellisia vaikutuksia. Tapahtumamatkailijat nostettiin merkittävään rooliin vuonna 2025 laaditussa Keski-Suomen matkailustrategiassa vuosille 2026–2030.

Tieteellisten kongressien ja kongressivieraiden määrät olivat vuonna 2025 vakiintuneella tasolla. Tulevien vuosien kongressihakuja jatkettiin aktiivisesti. Hakujen onnistumisesta kertoo se, että tulevina vuosina Jyväskylään on tulossa useita suurempia kongresseja. Hakuja koordinoidaan viestinnän ja markkinoinnin yksiköstä.

Osallisuuspalveluissa toteutettiin Sitran rahoituksella Asukaspaneelilla vaikuttavaa osallisuutta. Kyseessä oli jatkoa vuoden 2024 Kuntalaisten osallistuminen talouden suunnitteluun -hankkeelle. Vuoden 2025 hankkeen tehtävänä oli juurruttaa asukaspaneelitoiminta osaksi Jyväskylän kaupungin päätöksenteko suurissa ja asukkaiden elämää merkittävästi vaikuttavissa asiakokonaisuuksissa. Satunnaisotannalla koottu asukaspaneeli esitti julkilausumassaan näkemyksen strategian päivitykseen. Asukaspaneeli osallisuuden menetelmänä tekee paikallishallinnon prosesseja avoimemmaksi ja lisää päätöksenteon osallisuuden vaikuttavuutta.

Osana talouden sopeuttamista osallisuuspalveluissa luovuttiin keskustan lähitalosta Kortteli Klubista. Vapaaehtoistoiminnanpalvelut Vaparista luovuttiin omana toimintana ja vapaaehtoistoiminnan koordinointi jatkui Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry:n (KYT) alla kumppanuussopimuksen myötä.

Samalla henkilöstömäärää osallisuuspalveluissa sopeutettiin (-3 htv). Piippurannan klubilla saavutettiin uusi kävijäennätys, kun käyntikertoja oli avoimissa tapahtumissa yhteensä 21 870. Vuonna 2024 vastaava luku oli 15 000.

Syksyllä pidettiin järjestöilta kuntapäättäjille ja järjestötoimijoille yhteistyössä KYT:n kanssa. Vuotuisessa tapahtumassa keväällä valitut päättäjät sekä järjestöjen edustajat pääsivät keskustelemaan kumppanuuden tarpeista ja sisällöistä. Lisäksi vuoden lopulla järjestettiin avustusinfo ja uusittiin viimeksi vuonna 2022 tehty järjestökysely. Järjestökyselyn avulla asetetaan tavoitteita vuonna 2026 päätöksentekoon menevään osallisuusohjelmaan, joka on jatkossa osa hyvinvointisuunnitelmaa.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimiala muodostuu kahdesta palvelualueesta, elinkeinopalveluista ja työllisyyspalveluista. Tilikaudella 2025 elinkeinopalveluihin kuuluivat Elinvoiman kehittäminen (ent. Yritysympäristön kehittäminen), Yrityspalvelut ja Visit Jyväskylä Region -palveluyksiköt. Työllisyyspalveluiden palvelualue laajentui vuoden 2025 alussa toteutetun TE-uudistuksen myötä neljästä palveluyksiköstä kuuteen. Palvelualueen toimintayksiköitä ovat Alkupalvelut, Rekry- ja urapalvelut, Työkyvyn vahvistaminen, Osaamisen palvelut, Työnantajapalvelut (työnantajapalveluiden talouden raportointi vuoden 2025 raportoinnissa on elinkeinopalveluissa) sekä International House Jyväskylä. Toimialan tukena on talouden ja hallinnon palveluyksikkö. Lisäksi toimiala saa tukea konsernihallintoon keskitetystä viestintä-, markkinointi- ja osallisuuspalveluyksiköstä.

Toimialan yhteiset, hallinto ja talous

Toimialan yhteisiin kuluihin kuuluvat toimialajohtajan, talous- ja hallintoyksikön sekä elinkeino- ja työllisyyslautakunnan toiminnasta syntyvät kustannukset. Lisäksi toimialan yhteisissä kuluissa raportoidaan kunnan rahoitusosuus työttömyystuista aiemmin nimellä työmarkkinatuen kuntaosuus, palvelualueiden avustukset sekä toimialalle kohdistuva Kevan tasausmaksu.

Elinkeino- ja työllisyyslautakunta aloitti toimintansa 1.6.2025 ja kokoontui tilikauden aikana 6 kertaa. Ajalla 1.1.-31.5.2025 lautakunta toimi Elinkeino- ja työllisyysjaostona, jolloin se kokoontui 4 kertaa. Merkittävimmät tilikauden aikana tehdyt päätökset koskivat TE-palvelu-uudistukseen siirtyneitä vastuuta, sekä työttömyystukiin liittyviä periaatteita.

Kunnan rahoitusosuus työttömyystuista muodostaa suurimman osan Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimialan määrärahasta ja se on raportoitu toimialan yhteisissä kuluissa. Työmarkkinatuen kuntaosuus kehittyi 2025 vuoden aikana epäsuotuisasti suhteessa vuoden 2025 talousarvioon. Lopullinen kunnan rahoitusosuus työttömyystuista oli 31,0 miljoonaa euroa.

Visit Jyväskylä Region

Visit Jyväskylä Region jatkoi toimintaansa maakunnan virallisena matkailun alueorganisaationa ja DMO:na (Destination Management Organization) ja siihen liittyen vuoden 2025 alusta käynnistettiin edellisvuoden neuvottelujen pohjalta uusi kolmivuotinen sopimuskausi. Matkailun yhteisessä edistämistyössä vuosina 2025–2027 ovat mukana seuraavat 13 kuntaa: Jyväskylä, Muurame, Jämsä, Keuruu, Petäjävesi, Uurainen, Saarijärvi, Hankasalmi, Laukaa, Äänekoski, Konnevesi, Joutsa ja Toivakka.

Operatiivisesti vuosi 2025 eteni voimassa olevan Keski-Suomen matkailustrategian ja vuosisuunnitelman mukaisesti. Vuoden aikana maakuntaan työstiin Visit Jyväskylä Regionin johdolla, vahvasti sidosryhmiä osallistaen, vuosia 2026–2030 koskeva Keski-Suomen matkailustrategia. Visit Jyväskylä Regionin hallinnoima EAKR-rahoitteinen Kestävää kansainvälistä saavutettavuutta Keski-Suomeen-hanke eteni suunnitelman mukaisesti ja tuloksekkaasti.

Kansainvälinen matkailu lähti vuoden aikana voimakkaaseen kasvuun, kaikkiaan ulkomaiset rekisteröidyt yöpymiset lisääntyivät Keski-Suomessa 22 prosenttia (Visitory 1-11/2025). Eniten ulkomaisia yöpymisiä tuli Virosta, Saksasta ja Iso-Britanniasta. Suomalaisten yöpymiset puolestaan vähenivät Keski-Suomessa 14 prosenttia (Visitory 1-11/2025). Keski-Suomen matkailualueelle myönnettiin alkuvuodesta Visit Finlandin ylläpitämän Sustainable Travel Finland-ohjelman 'Sustainable Destination tunnus', mikä on osoitus Visit Jyväskylä Regionin ja alueen yritysten pitkäjänteisestä työstä vastuullisuuden eteen. Tunnus on merkityksellinen erityisesti kansainvälisen matkailun edistämistyössä.

Vuosittain seurattavan matkailun tulo- ja työllisyystutkimuksen (aineisto v. 2024) mukaan Keski-Suomen välitön matkailutulo oli 372 miljoonaa euroa (kokonaisvaikutus 520 miljoonaa euroa), josta Jyväskylän osuus oli 220 miljoonaa euroa (kokonaisvaikutus 308 miljoonaa euroa). Molemmat pienentyivät vuodentakaisesta, Keski-Suomessa -4,4 prosenttia ja Jyväskylässä 10,8 prosenttia.

Jyväskylässä matkailutulo palautui näin ollen vuoden 2022 tasolle. Kyseessä on valtakunnallinen ilmiö, joka johtuu kotimaisen matkailijan ostovoiman heikentymisestä. Keski-Suomessa matkailutulon vähennys kohdentui erityisesti vähittäiskauppaan ja polttoainemyyntiin. Matkailun aikaansaamat välittömät henkilötöyvuodet Keski-Suomessa olivat 1584 henkilötöyvuotta (-1,7 prosenttia) ja Jyväskylässä 1044 henkilötöyvuotta (-4,3 prosenttia).

Elinvoiman kehittäminen

Yritysympäristön kehittämisen palveluysikkö muuttui lokakuun lopussa 2025 elinvoiman kehittämisen palveluysiköksi, johon sijoitettiin ekosysteemityö ja tiedolla johtaminen, joka palvelee koko toimialaa.

Ekosysteemityö perustuu Jyväskylän kaupungin sekä työ- ja elinkeinoministeriön väliseen ekosysteemisopimukseen. Ekosysteemikehittämisen tavoitteena on luoda monialaisia innovaatio- ja liiketoimintaekosysteemejä, jotka vahvistavat alueen kilpailukykyä, kestäväää kasvua, TKI-toimintaa ja kansainvälistä vetovoimaa. Kehittämisessä yhdistetään kaupungin, yritysten, korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden voimavarat sekä kansalliset ja kansainväliset verkostot. Vuonna 2025 ekosysteemisopimuksen mukaisten hankkeiden kokonaismäärä nousi 19 hankkeeseen ja vuonna 2025 ekosysteemeissä oli mukana 337 organisaatiota, joista 243 oli yrityksiä. Ekosysteemikehittämisessä on vuosina 2021-2025 toteutettu yhteensä 102 aktiviteettiä, joissa on ollut osallistujina 838 organisaatiota, joista 627 oli yrityksiä.

Kansainvälinen yhteistyö on keskeinen osa ekosysteemikehittämistä. Kansainvälisen liiketoiminnan kehittämiseksi solmittiin Nordic Sportstech Allianssin yhteistyösopimus Pohjoismaiden urheiluteknologiakeskittymien yhteistyörintamaksi edistämään yritysten skaalautumista kansainvälisille markkinoille. Vuoden 2025 aikana kansainvälisiä ekosysteemitapahtumia oli 4, joissa mukana oli yhteensä 10 ulkomaista, ekosysteemikärkialoilla toimivaa kasvuyritystä. Tapahtumat loivat Jyväskylän alueen yrityksille näkymää kansainvälisille markkinoille ja synnyttivät myös yhteyksiä ja yhteistyötä paikallisten ja ulkomaisten yritysten välille.

International Venture Academyssa ja Business Rallyn Investor Day:ssa tarjottiin sijoittajaohjelma yhteensä 17 yritykselle. Rallien yhteydessä järjestetyssä urheiluun liittyvässä sijoittajatapahtumassa Sport-tech dayssä oli yhteensä 51 yritystä ja organisaatiota. Kansallisia ja kansainvälisiä sijoittajia oli näissä tapahtumissa yhteensä yli 100. Urheiluteemaiseen Slush Side Eventtiin osallistui puolestaan 80 yritystä ja 27 rahoittajaa. Elinkeinopalveluiden yhdessä kumppaneiden kanssa toteuttamaan Seed village TKI-kiihdyttämöohjelmaan osallistui 10 yritystä ja se keskittyi vetyyn (H2 Seed Village).

Tulevan kaupunkistrategiakauden ekosysteemikehittämisen kärjet tarkentuivat vuonna 2025 bio- ja kuitutalouteen, vetykehittämiseen, Hippoksen kasvu- ja TKI-ekosysteemiin sekä puolustuksen ja kaksikäytön kehittämiseen. Näihin liittyen ekosysteemiitiimi sai vuonna 2025 innokaupunkirahoituksen kolmelle uudelle hankkeelle, joissa keskitytään uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin, TKI-kehitykseen ja innovaatioiden kaupallistamiseen.

Maailmanpuu-hankkeen tavoitteena on alueellisen T&K- ja pilotointialustan rakentaminen kuituteknologialle ja biotaloudelle. Arctic Performance Network -hanke keskittyy puolustuksen ja kaksikäytön kehittämiseen Jyväskylän vahvuusalueilla eli sotilaan suorituskyvyssä, arktisessa resilienssissä ja kyberturvallisuudessa tähdäten sekä yritysten kansalliseen kasvuun, että kansainvälisen yhteistyön kiihdyttämiseen. Vetyinnovaatioita Jyväskylästä hanke kehittää vetyteknologioita ja -liiketoimintaa teollisuudessa, energiasektorilla, raskaassa liikenteessä ja kaupunkikehittämisessä. H2 Innovation Alliance perustettiin kumppanien kanssa vuonna 2025 vauhdittamaan vetytalouden TKI- ja liiketoimintakehitystä sekä rahoitusta. Jyväskylän kaupungin ja H2 Spring Boardin (ABB) välillä solmittiin sopimus vetykehittämisen liittyvään veturihankkeeseen osallistumisesta.

Hippoksen rakentamisvaiheen käynnistyttyä, päästiin myös ekosysteemikehittämisessä edistämään Hippoksen kasvu- ja TKI-ekosysteemin sekä kiihdyttämökonseptin kehittämistä yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Ekosysteemikehittäminen edisti ekosysteemisopimuksen tavoitteita vahvistamalla osaamis- ja innovaatioympäristöjä ja yritysten kytkeytymistä kansallisiin ja kansainvälisiin TKI-verkostoihin. Hanke määrän kasvu ja ekosysteemeissä mukana olleiden organisaatioiden ja yritysten määrä osoittivat ekosysteemitoinnin laajentumista ja yrityslähtöisyyden vahvistumista. Uudet bio- ja kuituteknologian, vetytalouden, liikunnan ja hyvinvoinnin sekä puolustuksen ja kaksikäytön hankkeet loivat uusia korkean tavoitetasen avauksia, jotka ovat ekosysteemisopimuksen painotusten mukaisia. Kansainvälinen yhteistyö vahvisti yritysten markkinapotentiaalia ja kansainvälistä näkyvyyttä. Hankkeissa kehitettävät innovaatioalustat tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategista tavoitetta vahvistaa innovaatioita, kilpailukykyä ja kasvua. Yhteisesti nämä toimenpiteet lisäsivät tutkimus- ja kehitystoinnin vaikuttavuutta, vauhdittivat elinkeinoelämän uudistumista ja loivat uusia kasvumahdollisuuksia sopimuksessa määritellyillä painopistealueilla.

Tiedolla johtamisen avulla tuetaan koko elinkeino- ja työllisyystoimialan strategisten, taktisten ja operatiivisten tavoitteiden suunnittelua, toimeenpanoa ja seurantaa.

Vuoden 2025 tiedolla johtamisen merkittävimpiä saavutuksia oli työllisyyspalveluiden KEHA-keskuksen toimittamaan raakatapakettiin perustuvan raportoinnin käynnistyminen. Sen ansiosta voidaan muodostaa virallisia tilastoja ajantasaisempi ja tarkempi tilannekuva. Tämä vahvistaa työllisyyspalveluiden operatiivista johtamista ja sekä tukee henkilöstö- ja tilaresurssien ennakointia.

Vuoden alussa asetettiin uusia ennakkoinnin tavoitteita, kuten työttömyysetuuden kuntaosuuden, kotoutumisen korvauksien, työmarkkinoiden kehityksen, työvoima- ja osaamistarpeiden ennakointi. Ennakointia kehitettiin monipuolisesti esimerkiksi mallintamalla, skenaariotyöskentelyllä ja hyödyntämällä asiantuntijoiden näkemyksiä. Ennakointi tukee koko toimialan työskentelyä esimerkiksi budjetoinnissa, koulutusten painopisteiden määrittämisessä ja laajemman strategisen päätöksenteon apuna.

Vuonna 2025 luotiin uusia toimintatapoja paremmalle tiedonkululle. Alkuvuodesta käynnistyneet työllisyyden toimialan henkilöstölle suunnatut toimialakatsaukset tarjoavat tilannekuva- ja ennakointitietoa työmarkkinoista, ja tukevat koko toimialan työskentelyä. Toimialatyöskentely on keskeinen väylä tiedolla johtamisen tiimin asiantuntijoiden koostaman työmarkkinatiedon välittämisessä henkilöstölle, kuten omavalmentajille. Lisäksi tietoa tuotetaan erikseen esimerkiksi osaamisen palveluille ja työnantajapalveluille.

Yrityspalvelut

Yritysten taloudellinen tilanne on ollut edelleen heikko, joka on näkynyt uusien sijoittumispäätösten toteutuksessa. Vuonna 2025 Jyväskylän kaupungin sijoittumispalveluiden avulla kaupunkiin sijoittumispäätöksen teki 5 uutta yritystä, määrä on noin puolet edellisten vuosien pitkäaikaisista toteutuksista. Nämä yritykset tekivät toimipaikkojensa perustamisen yhteydessä Jyväskylään reaali-investointeja arviolta yli 3 miljoonan euron edestä. Työllisyysvaikutukset Jyväskylään näiden yritysten osalta ovat uusien työpaikkojen osalta noin 11 henkilötyövuotta, lisäksi kertaluonteiset/rakennusaikaiset työllisyysvaikutukset tulevat olemaan noin 20 henkilötyövuotta. Sijoittuneiden yritysten aluetaloudelliset vaikutukset Jyväskylään ja ympäristökuntiin verotuloina ja tulovirtavaikutuksina mitattuna ovat vuosittaisina vaikutuksina noin 250 000 euroa ja kertaluontoisina vaikutuksina noin 390 000 euroa.

Yritystonttimarkkinoinnin prosessia kehitettiin yhdessä kaupunkirakennepalveluiden kanssa ja yritysalueiden kehittämiseen rekrytoitiin kehittämispäällikkö. Uudella yritysalueella Lintukankaalla on alettu rakentaa ensimmäisen sijoittuneen yrityksen toimesta toimitiloja, lisäksi aiemmin alkaneita yritystonttineuvotteluita jatketaan edelleen. Myös tonttien varaaminen ja kysyntä oli suhteelliseen heikkoa vuonna 2025.

Vuonna 2025 aloittavien yritysten palveluissa oli 408 jyvaskyläläistä asiakasta, jotka perustivat 134 uutta yritystä. Perustettuihin yrityksiin syntyi arviolta 174 työpaikkaa. Jyväskylän Yritystehtaan hautomoon hyväksyttiin 12 uutta yritystä. Kokonaismäärä hautomopalveluissa oli 24 yritystä. Jyväskylän

yrittäjähdistysten kanssa toteutettiin jälleen "Samassa veneessä"-yritystapahtuma yrittäjien ja kaupungin viranhaltijoiden yhteistyön vahvistamiseksi.

Kaupunkikeskustan kehittämisessä toteutettiin nykyisen pääkirjastorakennuksen kumppanihaku, johon ei kuitenkaan saatu ostotarjouksia. Suunnittelua Lyseon kulttuurikorttelin osalta jatkettiin. Uuden keskustavision laadinta ja uuden torin suunnittelu nykyiselle Asema-aukiolle on käynnistetty. Keskustan kehittämiseen kohdistuvana verkostohankkeena jatkettiin Good Cities -hanketta, jossa on mukana kumppanikaupunkeja eri puolilta Eurooppaa.

Kankaan rooli aluekehityshankkeena poistui sen siirryttyä vuoden 2025 aikana osaksi linjaorganisaatiota kaupunkirakennepalveluihin. Kankaan Sydän III ja IV-kortteleiden kaavoitusta pohjustava viitesuunnittelu käynnistyi keväällä 2025.

Työllisyyspalvelut

Vuonna 2025 työllisyystilanne jatkui haastavana. Avoimien työpaikkojen määrä oli edelleen laskussa ja työnhakijoiden määrä kasvussa. Joulukuussa työttömyysaste oli Jyväskylässä 16,5 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 12 090 (mukaan luettuna kokoaikaisesti lomautetut).

Työllisyyspalveluiden asiakasmäärä jatkoi kasvuaan. Joulukuussa 2025 työllisyysalueella oli yli 18 000 työnhakija asiakasta, joista noin 12 200 työttömiä tai lomautettuja asiakkaita. Vuoden 2025 viimeisellä kvartaalilla alkoi asiakasmäärässä näkymään myös KELAn aktiivinen ohjaus työllisyyspalveluiden asiakkuuteen osana toimeentulotukiuudistusta. Avoimien työpaikkojen määrä julkisissa työnhakukanavissa on laskenut koko vuoden 2025 ajan. Samalla sekä työttömien työnhakijoiden että pitkäaikaistyöttömien määrät kasvoivat. Pitkäaikaistyöttömiä oli joulukuussa 2025 4 744 ja alle 25-vuotiaita työttömiä 2 032.

Henkilöasiakastyön palveluprosessit saatiin uuden työllisyysalueen käynnistyessä nopeasti kuntoon, ja työnhakija-asiakkaille onnistuttiin tarjoamaan henkilökohtaista, kasvokkaista palvelua heti vuoden alusta lähtien. Tämän johdosta asiakkaiden työllistymissuunnitelmat saatiin pidettyä hyvin ajan tasalla.

Vuonna 2025 asiakastyössä keskityttiin erityisesti palveluprosessien sujuvaan ja tehokkaaseen etenemiseen. Toimintaa kehitettiin vahvistamalla työnantajalähtöistä otetta sekä selkiyttämällä toimialakohtaisia työskentelymalleja. Näillä toimilla pyrittiin parantamaan palvelujen laatua, yhdenmukaistamaan toimintatapoja sekä varmistamaan, että asiakkaiden tarpeisiin voitiin vastata entistä sujuvammin ja vaikuttavammin.

Työllisyyspalveluissa jatkettiin vuonna 2025 lakisääteisten palveluiden ohella kaupungin omia palveluhankintoja osana asiakkaiden palvelutarjontaa. Valtionosuusrahoitteisten työvoimakoulutuksien ja normaalien työvoimakoulutuksien määrissä pysyttiin aiempien vuosien tasolla, määrissä jopa arvioitu olevan kasvua vuoteen 2024 verrattuna. Hankinnoissa on sovellettu erilaisia hankintamenetelyjä ja suunnittelua on ohjattu entistä kustannusvaikuttavampiin ostopalveluihin. Puhtaasti suoriteperusteisten palveluhankintojen sijaan uusiin ostopalveluihin sisällytetään yhä vahvemmin tulospöytäkirjoista maksuosuutta. Vuonna 2025 vietiin loppuun joitain TE-uudistuksen myötä työllisyysalueelle siirtyneitä työvoimakoulutuskapasiteetteja ja valmennuksia, joiden lisäosto- ja optiomahdollisuuksia ei hyödynnetty. Loppuvuodelle valmennuspalveluihin liittyviä ostoja vähennettiin ja valmennusten painopistettä siirrettiin digitaalisen oppimisalustan ja oman tuotannon valmennuksiin. Vuonna 2025 uutena hankintamenettelynä otettiin käyttöön sidosyksikköhankinta.

Jyväskylän kaupunki ja koulutuskuntayhtymä Gradia tekivät vuosille 2025-2026 sidosyksikköhankintasopimuksen, jonka tarkoituksena on varmistaa Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen koulutussellisten työvoimapalveluiden nopeampi ja kohdennetumpi saatavuus työnhakija-asiakkaille. Tämä tuo tehokkuutta koulutusohjaukseen ja koulutukseen pääsyyn sekä mahdollistaa osaamisen ja henkilöstöresurssin tehokkaan hyödyntämisen. Sidosyksikköhankinnalla pyritään kehittämään myös kustannuksia laskevia toimenpiteitä ja tehostamaan palvelutuotantoa. Sidosyksikköhankinnan

koulutukset käynnistyivät maaliskuussa 2025 ja sen kautta toteutui yhteensä 27 983 opiskelijatyöpäivää 613 työnhakija-asiakkaalle. Vuonna 2025 jatkettiin myös dynaamista pienhankintaa valmennusten osalta sekä loppuvuodesta käynnistettiin dynaamisen pienhankinnan kehitystyö muutosturva 55+ koulutuksissa.

Myös erilaisia palvelupilotteja käynnistettiin vuoden 2025 aikana. Muun muassa vuonna 2025-2026 toteutetaan ostopalveluna uudentyyppistä ICT-asiantuntijatehtävien rekrytointiin tähtäävää vaikuttavuusperusteista koulutuspilottia. Pilotissa mallinnetaan ja testataan vaikuttavuuteen perustuvaa tulospäätteistä hinnoittelumallia, jonka painopiste on palvelun tuloksessa eli nopeassa suoraan työllistymisessä tai koulutuksen kautta työllistymisessä. Pitkällä tähtäimellä hinnoittelumallin testaamisella haetaan säästöjä mm. työttömyystukien maksusuuteen.

Työntalolla toimivassa uusien työnhakija-asiakkaiden alkupalvelussa kaikki uudet asiakkaat kohdataan alkuhaastattelun merkeissä pääsääntöisesti kasvokkain viiden arkipäivän kuluessa. Alkuhaastattelussa kartoitetaan asiakkaan tilanne ja palvelutarpeet, kerrotaan asiakkaalle sopivista työ- ja palvelumahdollisuuksista ja laaditaan yhdessä asiakkaan kanssa työllistymissuunnitelma. Asiakkaille annetaan neuvonta- ja ohjauspalveluja ajanvarauksella ja ilman ajanvarausta. Ohjausta ja neuvontaa annetaan paikan päällä sekä puhelimitse. Asiakkaille tuotetaan erilaisia yksilö- ja ryhmämuotoisia palveluita, joissa asiakas saa ideoita työnhakuunsa ja urasuunnitelmiinsa liittyen. Myös opinto-ohjaajan palvelua on tarjottu asiakkaille sopivien koulutusvaihtoehtojen löytämiseksi. Työllisyyspalveluissa järjestetään myös erilaisia tapahtumia työllistymisen ja palveluihin ohjautumisen tehostamiseksi ja tapahtumiin on luotu konseptit tapahtumien markkinoinnin ja asiakasviestinnän tehostamiseksi.

Erityisesti asiakkaiden pääsy hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan kuntouttavaan työtoimintaan on ollut haasteellista ja palveluihin on muodostunut koko vuoden 2025 ajan jonoa. Palveluiden käynnistymisessä asiakkaan jonotusaika on pisimmillään ollut 10-12 kuukautta. Aktivointisuunnitelmien laatiminen monialaisesti on prosessina kehittynyt vuoden aikana. Asiakasprosessien haajautuminen useammalle toimijalle pitkittää asiakkaan palvelutarpeen mukaisen suunnitelman toteutumista ja mahdollista työllistymistä.

Digitaitoja työmarkkinoille hanke päättyi 31.7.2025. Hankkeen rahoitti Euroopan sosiaalirahasto. Hankkeessa kehitettiin valmennuksellinen malli, joka on jalkautettu käytäntöön vuoden 2025 aikana. Vuoden 2025 loppupuolella myös digitaalinen oppimisalusta otettiin käyttöön. Alustan avulla sähköistä palvelutarjontaa laajennetaan henkilöasiakkaalle edelleen.

Vuonna 2025 palkkatuki ei enää kerryttänyt asiakkaan työssäoloa eikä katkaissut kunnan työttömyysetuuksien maksuvastuun kertymää. Työllisyysalueella palkkatukityöllistämiseen tehtiin tarkennuksia ja harkinnanvaraisuutta lisättiin. Palkkatuessa priorisoitiin pidempikestoiset työsuhteet sekä asiakaskohderyhmissä nuoret, maahanmuuttaneet ja pitkäaikaistyöttömät. Vuonna 2025 tehtiin 365 palkkatukipäätöstä, joista 260 myönteistä. Palkkatukea myönnettiin läpi koko vuoden. Palkkatuen myönteisistä päätösmääristä keskimäärin noin 50 prosenttia kohdistui yrityksiin ja 40-50 prosenttia pitkäaikaistyöttömiin. Rahankulutuksen näkökulmasta vuonna 2025 myönnetystä palkkatukimäärärahasta merkittävä osuus, noin 43 prosenttia, käytettiin alentuneesti työkykyisille kohdennettuun palkkatukeen ja noin 29 prosentti yhdistysten ja säätiöiden 100 prosenttisena palkkatuki muotona.

Vuonna 2025 alusta TE-palveluiden yrityspalvelut sisällytettiin toimialalla elinkeinopalveluiden kokonaisuuteen. 1.5.2025 alkaen organisaatiouudistuksen yhteydessä työnantajapalvelut organisoitiin palvelutuotannollisista syistä osaksi työllisyyspalveluita.

Yritys- ja työnantajapalveluiden toimintakenttään on erityisesti vuoden 2025 aikana vaikuttanut yritysten huono taloudellinen tilanne, joka on vähentänyt rekrytointeja monilla eri aloilla. Avointen työpaikkojen määrä Jyväskylässä väheni rajusti vuoden aikana: 01/2025 työpaikkoja oli auki 1 567 kappaletta, 12/2025 paikkoja oli avoinna 527 kappaletta. Heikon työmarkkinatilanteen vuoksi

työnantajilta ja yrityksiltä tulevia toimeksiantoja (muun muassa ehdokashakuja) ja muita rekrytointiin liittyviä yhteydenottoja on ollut normaalia vähemmän. Työnantajapalveluissa pilotoitiin yksin yrittäjälle suunnattu rahallinen tuki (kuntalisä) ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen. Tukea myönnettiin selvästi varattua määrärahaa vähemmän yritysten varovaisten rekrytointien vuoksi, mihin vaikutti olennaisesti myös huono työmarkkinatilanne. Heikosta työmarkkinatilanteesta ja yritysten taloudellisesta ahdingosta kertoi myös yritysten lisääntyneet palvelutarpeet muutosturvatilanteisiin (mm. yritysten/ toimipaikkojen lakkauttamiset, henkilöstön irtisanomiset ja lomauttamiset) liittyen. Vuoden 2025 aikana työllisyysalueelle tehtiin noin 300 yrityksen muutosturvatilanteen ilmoitusta. Alkavan yrittäjän tueksi myönnettävää starttirahaa haettiin edelleen hyvin. Vuonna 2025 päätöksiä tehtiin yhteensä 341 kappaletta, joista uusia hakemuksia oli 242 kappaletta ja jatkohakemuksia 99 kappaletta.

International House Jyväskylä vastaa Jyväskylän kotoutumisen alkuvaiheen palveluista ja Jyväskylä-Muurame työllisyysalueen vieraskielisten työhakijoiden työllisyyttä edistävistä palveluista, aina työnhakijaksi ilmoittautumisen rekisteröinnistä kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista tai alkuhaastattelusta alkaen. Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueella vieraskielisiä työnhakijoita on vuoden 2025 aikana ollut keskimäärin 3 061 ja ulkomaan kansalaisia työnhakijoina on ollut keskimäärin 2 403. (Lähde: Työnvälitystilasto, 2025 vuosikeskiarvo). Haasteellinen työllisyystilanne näkyy asiakkasmäärissä, toisaalta valtakunnallisista tilastoista on todettavissa Suomeen maahanmuuton jääneen edellisvuotta vähäisemmäksi.

Uusille kotoutujille lakisääteiseksi muuttuneiden yhteiskuntaorientaatioita toteutettiin International House Jyväskylän omana tuotantona kolmella eri kielellä: englanti, venäjä ja dari. Vuoden aikana toteutettiin viisi kurssia (kesto 70 tuntia/kurssi) uusille kotoutuja-asiakkaille. Niin ikään lakisääteiseksi muuttuneeseen maahanmuuttajien neuvontaan ja ohjaukseen yhteydenottoja tuli keskimäärin noin 340 kuukaudessa.

Maahanmuuttaneiden palveluja kehitetään siten, että ne vahvistavat asiakkaiden omatoimisuutta, kielitaitoa ja työllistymisen edellytyksiä. International House Jyväskylä haki useita kotoutumisen valtion erityisavustuksia, kuten pakolaisten kuntiin ohjaamisen ja tilapäisen suojelun avustuksia, sekä osallistui hankehakuihin, joista kaksi sai myönteisen päätöksen. Käynnissä olevassa Interreg MI-LEstone-hankkeessa myönnettiin lisärahoitus vuoden kestävään Pilot Action -toimeen, minkä tavoitteena on parantaa kansainvälisten opiskelijoiden työmarkkinaintegroitumista. Lisäksi valtakunnallisessa ESR+ Polkuja töihin -hankehaussa menestyi Jyväskylän työllisyyspalvelujen Kartta työelämään -hanke, joka alkoi 1.9.2025 ja jatkuu 31.1.2027 saakka. Hankkeen kohderyhmänä ovat kotoutumisajan ylittäneet ja kotivanhemmat, joille tarjotaan henkilökohtaista ja ryhmämuotoista työnhaun tukea ja ohjausta, suomen kielen luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä digiohjausta.

Sivistyspalvelut

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Sivistyksen toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon kokonaisuuteen kuuluvat palveluohjaus- ja asiantuntijatiimit, sivistystoimen ICT-tiimi, toimialan sekä kasvun ja oppimisen hallinnolliset palvelut. Lisäksi kasvun ja oppimisen palvelujen keskitettyjä hankkeita sekä määrärahan konsernihallinnon vyörytyseriä seurataan yhteisten palvelujen kokonaisuudessa.

Palveluohjaustiimin tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen palveluohjaus ja asiakasmaksut, yksityisen varhaiskasvatuksen valvontavastuu sekä erilaiset lain-säädännön muutoksiin ja hallintoon liittyvät valmistelutehtävät. 1.8.2025 alkaen palveluohjauksen esihenkilönä toimii kasvatus- ja opetuspäällikkö.

Toiminnanohjausjärjestelmän uudistus Efficasta Edlevoon jatkui kuluneen vuoden aikana. Jyväskylän sivistyslautakunnan päätöksen mukaisesti yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujärjestelmän tunti- ja vuorokausmaksut uudistettiin 1.8.2025 alkaen. Alle esiopetusikäisten lasten tunti- ja vuorokausmaksut väheni viidestä kolmeen. Muutoksen seurauksena osan perheistä asiakasmaksut sekä lapsikohtaisen palvelusetelin arvo muuttuivat.

Aikaisemmin sivistystoimen alla toimineen Kasvun ja oppimisen TVT-tiimin henkilöstö ja toiminta siirrettiin osaksi Digipalveluita. Tehtäviä laajennettiin koskemaan koko sivistystoimea ja tiimin nimeksi vaihtui Sivistystoimen ICT-tiimi. Palvelualuekohtainen ICT-asiakasvastaava -malli käynnistettiin. 2025 oli ensimmäinen vuosi, jolloin perustietotekniikkapalvelut olivat Kuntien Tieran vastuulla, liittyen kaupungin aikaisemmin tekemään ulkoistussopimukseen.

Sivistystoimen ICT-tiimi vastasi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lakisääteisistä oppilas- ja asiakasrekistereistä, tilastoinnista ja raportoinnista sekä ICT-tukipalveluista ja niiden kehittämisestä yhteistyössä palvelualueiden ja palveluntarjoajien kanssa. ICT-tiimi organisoii ICT- ja AV-laitteiden hankinnat yhteistyössä Digipalveluiden, palvelualueiden ja palveluntarjoajien kanssa. Sivistystoimen ICT-tiimin keskeinen tehtävä oli ulkoistettujen palveluiden palveluhallinta.

Varhaiskasvatuksen järjestelmiin liittyen käynnistettiin Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus -hanke, jonka tavoitteena on hankkia varhaiskasvatukseen uusi avoimen lähdekoodin toiminnanohjausjärjestelmä nykyisen järjestelmän tilalle. Loppuvuodesta 2025 tehtiin päätös, että hankittava järjestelmä on eVaka ja käynnistettiin käyttöönottoprojektin kilpailutuksen valmistelu.

DigiOne-hankkeessa kehitettiin perusopetuksen oppilashallinnon, opetuksen sekä kodin ja koulun yhteistyön sähköisiä palveluita. Jyväskylässä on kolme pilottikoulua (Huhtasuon yhtenäiskoulu, Keltinmäen koulu ja Puistokadun päiväkotikoulu). Vuonna 2025 tuotekehityksen päävastuu oli Kuntien Tieralla ja vaikka palveluiden valmistuminen eteni aikaisempaa selvästi paremmin, niin käyttöönotto siirtyi kuitenkin vuodelle 2026. Tuotekehitykseen ei esitetty lisärahoitusta, mutta jo aikaisemmin virheenkorjaukseen varatuista investoinneista kohdennettiin tuotekehitykseen 50 prosenttia.

Kasvun ja oppimisen asiantuntijatiimin vastuulla olleet kehittämisprosessit liittyivät erityisesti Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelman 2023–2025 toimenpiteiden edistämiseen, joista vuonna 2025 keskeisimpiä toimenpiteitä olivat tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen sekä tuen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toimeenpano. Kehittämisohjelma on ohjannut yksiköiden kehittämistä lukuvuosi- ja toimintasuunnitelmien sisältöjen avulla. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yksiköihin laadittuja vuorovaikutuksen pelisääntöjä ja toimintatapoja arvioitiin henkilöstön kanssa. Hyvinvoinnin vuosikelloa on juurrutettu osaksi arkea kouluttamalla ja tuottamalla tukimateriaalia. Tämän lisäksi muun muassa päivitettiin ohjaavia asiakirjoja, tuettiin joustavan ohjaajaresurssin käyttöä ja kohdentamista. Yhtenäisen opinpolun kehittämistyön tueksi valmistui keuhkolla 2025 pedagoginen käsikirja, jonka käyttöä on ohjattu yksiköihin syksyn aikana.

Vuoden 2025 aikana varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa vahvistettiin toimintamalleja, joiden avulla edistetään lasten, nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia sekä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaista toimintaa (vkhs-malli).

Asiantuntijatiimi vastasi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hankekokonaisuudesta. Vuonna 2025 hankerahoituksella edistettiin koulutuksellista laatua ja tasa-arvoa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen indikaattorialueilla. Laadun ja tasa-arvon erityisavustus kohdennettiin täysimääräisesti kasvua ja oppimista tukevan henkilöstön palkkaamiseen, minkä avulla voitiin vahvistaa yksilöllistä oppimisen tukea ja pienentää ryhmäkokoja. Korona-avustuksen viimeinen kevätlukukausi suunnattiin erityisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka tukivat poikkeusolojen aikana erityisiä haasteita kohdanneita lapsia ja oppilaita. Avustusrahalla palkattiin muun muassa varhaiskasvatuksen opettajia, erityisavustajia, perusopetuksen erityisopettajia ja kasvatusohjaajia, joiden avulla tukea saatiin yksilöllisesti kohdistettua lapsiin ja oppilaisiin, joiden oppimiseen poikkeusolot olivat erityisesti vaikuttaneet.

Yhteisessä koulussa -hanke jatkui toukokuussa 2025, kun Jyväskylän kaupunki sai Opetushallituksen myöntämää hankeavustusta kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn ja niihin puuttumiseen perusopetuksessa. Jyväskylän koordinoimassa hankkeessa on mukana yhteensä 17 Keski-Suomen kuntaa. Hankeaika on 07/2027 asti.

Kasvun ja oppimisen palveluille laadittiin yhteinen kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen strategia, joka ohjaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden toimintaa vuosina 2025–2029. Strategia vahvistaa yhdenvertaisuutta, tukee monikielisyyttä ja kulttuurista osallisuutta sekä edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja koulutuksellista tasa-arvoa. Asiakirjassa kartoitettiin kieli- ja kulttuuriryhmien nykytilanne ja tarpeet varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa ja laadittiin strategiset tavoitteet ja toimenpiteet kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen ja palveluiden järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Tämän työn perusteella aloitettiin Koko kunta lukee-hanke lukutaidon kehittämiseksi ja jatkettiin Hyvä kasvu kaikille-koulusegregaatiohankkeessa esiin nousseiden asioiden toimeenpanoa.

Erilaisilla hankkeilla kehitettiin siirtymistä edelleen valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen, kansainvälisyyskasvatusta ja koulusegregaation ehkäisyä. AGENDA-2030 -hanketyöskentely käynnistettiin. Kotoutumisen eri prosesseihin kiinnitettiin erityistä huomiota, koska lasten kielellinen eriytyminen Jyväskylässä on valtakunnallisesti suurempaa kuin pääkaupunkiseudulla. Vuonna 2025 liikuntapalvelut vastasivat Harrastamisen Suomen mallista ja Liikkuva koulu -hankerahoituksesta ja hankkeiden hallinnoinnista.

Sivistyksen keskitetyn talousyksikkö vastaa toimiala-, palvelualue- ja palveluyksikkötasoisista talouden ohjauksen, talouden suunnittelun ja seurannan tehtävistä, sekä toimialan keskitetyn maksuliikenteen (osto- ja myyntilaskutuksen) tehtäväkokonaisuuksista. Keskitetyssä yksikössä työskentelee yhteensä 15 työntekijää. Vuoden 2025 aikana jatkettiin toimialan talouden prosessien kehittämistä ja yhdenmukaistamista palvelujen erityispiirteet, erilaiset vaatimukset ja vastuunjaot huomioiden. Jyväskylä Sinfonian ja kaupunginteatterin talouden suunnittelun tehtävät siirrettiin keskitettyyn talousyksikköön lokakuusta 2025 alkaen. Lisäksi toimialan hankintojen resurssia täydennettiin yhden uuden työntekijän rekrytoinnilla syyskuussa 2025.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmä uudistettiin vuoden 2025 alussa. Uudistus toi muutoksia sekä esihenkilöalueisiin että tehtävänkuviin. Taloudellisten tavoitteiden lisäksi kehittämisen päämääränä oli luoda yhtenäiset johtamisrakenteet ja selkeät tehtävänkuvat esihenkilöalueille. Tavoitteena oli myös vahvistaa henkilöstön työajan kohdentumista lapsiryhmätyöhön. Uudistunut johtamisrakente sisältyy 27 päiväkodin johtajan esihenkilöaluetta. Jokaisella alueella toimii päätoiminen apulaisjohtaja sekä 1–2 lapsiryhmässä työskentelevää apulaisjohtajaa. Uudistuksen myötä pedagogisen johtajan nimike poistui käytöstä. Uudistuksen yhteydessä vähennettiin myös henkilöstön lisätehtäviä, esimerkiksi tiimivastaavista ja mentoreista luovuttiin. Johtamisrakenteen muutos on edellyttänyt uudenlaista työnjakoa ja uusien toimintamallien kehittämistä esihenkilöalueilla.

Vuonna 2025 kunnallisten palvelujen piirissä oli keskimäärin 5 516 lasta kevättoimintakaudella ja 5 056 lasta syystoimintakaudella. Yksityisissä palveluissa lapsia oli vastaavasti kevätkaudella

keskimäärin 1 383 ja syyspuolella 1 388. Kotihoidontukea sai noin 1 311 lasta kuukausittain. Joulukuussa 2025 palvelujen piirissä olevien lasten osallistumisaste 87,0 prosenttia on pysynyt lähes samana edellisvuoteen verrattuna (joulukuussa 2024 87,2 prosenttia). Alle 3-vuotiaiden osallistumisaste on hieman laskenut 67,7 prosentista (joulukuu 2024) 66,6 prosenttiin (joulukuu 2025). Syystoimintakaudella 2025 noin 56 prosenttia kunnallisten palvelujen piirissä olevista lapsista oli maksuttomassa varhaiskasvatuksessa. Vastaavasti noin 50 prosenttia yksityisten palvelujen piirissä olevista lapsista oli maksuttomassa varhaiskasvatuksessa.

Lohikosken päiväkoti otettiin käyttöön 1.8.2025. Samalla luovuttiin Ritonien päiväkodista osana itäisen Palokan palveluverkkosuunnitelmaa. Tikkakosken päiväkodin kiinteistö tuli elinkaarensa päähän, ja toiminta päättyi 31.7.2025. Päiväkodin lapset siirtyvät elokuusta 2025 alkaen Luonetjärven ja Liinalammin päiväkoteihin. Liinalammin päiväkotikoulusta vapautui tiloja varhaiskasvatusikäisille, kun Liinalammin 3.–4. -luokkalaiset siirtyivät Luonetjärven koululle. Kivistön ja Keskustan päiväkotien rakentaminen aloitettiin vuoden 2025 aikana. Suunnitelman mukaan Kivistön päiväkoti aukeaa 1.8.2026 ja Keskustan päiväkoti 1.1.2027. Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus aloitettiin vuonna 2025, ja tiloihin tulee alueen esiopetus 1.8.2026 alkaen. Kauramaen päiväkotikoulun hankesuunnittelu aloitettiin myös loppuvuodesta 2025.

Vuoden 2025 aikana yksityisen varhaiskasvatuksen paikkamäärissä ei tapahtunut muutoksia. Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausta, neuvontaa ja valvontaa toteutettiin vuosikellosuunnitelman mukaisesti. Palvelusetelin enimmäisarvoihin tehtiin indeksitarkistus 1.8.2025 alkaen, jolloin kaikille yksityisessä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille tehtiin uudet palvelusetelin arvopäätökset.

Paikalliset Jyväskylän kaupungin esiopetussuunnitelman perusteet otettiin käyttöön 1.8.2025. Painopisteinä olivat pedagogisesti tarkoituksenmukaiset opetusjärjestelyt, kielitietoisuus sekä moniammatillinen yhteistyö.

Henkilöstöä on perehdytetty kehittyvän kielitaidon tukeen sekä koulutettu oppimiseen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta. Henkilökuntaa on ohjattu osallistumaan Eduhousen koulutuksiin, jotka vastaavat osaamisen kehittämisen tarpeisiin. Aveckki-koulutuksia ja tunnetaitokoulutuksia järjestettiin edelleen säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Työyhteisöille on tarjottu konsultaatioita autismikirjosta, käyttäytymisellä reagoivien lasten ja neurokirjon lasten kanssa toimimiseen, monikulttuurisuudesta sekä kuulo- ja näkövammaisten lasten asioista.

Monikielisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt. Vuonna 2025 monikielisiä lapsia oli 633. Monikielisten lasten varhaiskasvatusta sekä henkilöstön kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisuutta tuettiin keväällä hanketyöntekijän toimesta, ja kesäkuusta 2025 lähtien työstä on vastannut varhaiskasvatuksen erityisopettaja 50 prosentin työajalla. Osaamista vahvistettiin koulutustallenteilla, yksiköihin jalkautuvalla konsultaatiolla sekä pedagogisilla keskusteluilla. Lisäksi Jyväskylän kaupunki ja Gradia käynnistivät ”Kulttuurinen moninaisuus kasvatusta ja ohjaustyössä” -koulutuksen, johon osallistui 11 monikielisten lasten kanssa työskentelevää varhaiskasvatuksen työntekijää.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Kunnallinen päivähoito, lapset lkm ka/kk, josta	5 243	5 236	5 162	5 209	-74	-1,4 %
päiväkodeissa	5 075	5 084	5 012	5 085	-72	-1,4 %
perhepäivähoidossa	97	95	93	95	-2	-2,1 %
kerhoissa	85	57	57	29	0	0,0 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	69,6	71,0	68,5	71,7	-2	-3,5 %
Yksityinen päivähoito (sis. esiopetuksen ja palvelu- rahan)						
lapset lkm ka/kk	1 390	1 179	1 214	1 309	35	3,0 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	18,5	16,0	16,6	18,0	1	3,8 %
Kotihoidon tuki, lapset ka/kk	1 539	1 331	1 311	1 338	-20	-1,5 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	20,4	18,0	17,9	18,4	0	-0,4 %
Mittarit						
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen bruttomenot / lapsi	15 295	15 318	-	15 500		
Tuottavuusindeksi	0,86	0,89	-	0,81		

* Toteumatiedot varhaiskasvatuksen mittaritiedoista valmistuvat vasta tilinpäätösaikataulun jälkeen.

Perusopetuksen palvelualue

Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut vastaa perusopetuksen järjestämisestä kaupungin peruskouluissa. Palvelualueeseen kuuluvat perusopetuksen koulut, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kieli- ja kulttuuriryhmien opetus. Vuonna 2025 perusopetusta järjestettiin 38 kouluyksikössä ja kaupungin kouluissa opiskeli vuoden lopussa yhteensä 12 041 oppilasta. Oppilasmäärä väheni vuoden aikana 440 oppilaalla, mutta maahanmuutto tasoitti laskua. Alle kuusi vuotta perusopetuksessa olleiden suomi toisena kielenä -oppilaiden määrä kasvoi 75 oppilaalla aikavälillä 1.1.-31.12.2025.

Jyväskylän kaupunkistrategiassa 2022–2025 on asetettu tavoitteeksi vahvistaa perusopetuksen resurssointia siten, että kaupunki sijoittuisi valtakunnallisessa suurten kaupunkien vertailussa viiden parhaan joukkoon, kun resursseja tarkastellaan suhteessa asukaslukuun. Perusresurssia onnistuttiin vahvistamaan osin kohdentamalla määrärahoja erityisesti opetusresurssiin sekä aine-, tarvike- ja tavaramäärärahoihin. Nämä kohdennukset tukivat resurssien riittävyyttä ja paransivat tilannetta aiempaan verrattuna, vaikka niiden vaikutusta strategisen tavoitteen toteutumiseen ei tilinpäätöksen yhteydessä voida vielä arvioida.

Perusopetuksen tuntijaon muutos valtakunnallisesti 1.8.2025 lisäsi perusopetuksen oppilaiden opetustuntimäärää kolme vuosiviikkotuntia. Lisäys kohdistui 1–3-vuosiluokkien äidinkielen ja matematiikkaan.

Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämisohjelman osana laaditun kasvun ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman (2024–2026) tavoitteita vietiin käytäntöön vuonna 2025. Suunnitelman tavoitteiden laadinnassa oli huomioitu 1.8.2025 voimaan tullut perusopetuksen lakiuudistus ja sen edellyttämä muutos toimintakulttuuriin. Perusopetuksen toimintaa ohjasi tavoite kehittää rakenteita ja prosesseja niin, että jokaisella lapsella, nuorella ja nuorella aikuisella olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvuun, oppimiseen, osallisuuteen ja oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.

Vuonna 2025 valmisteltiin laajasti 1.8.2025 voimaan tullutta tuen lakiuudistusta, joka korvasi kolmiportaisen tuen oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä ja ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla. Uudistus vahvisti ennaltaehkäisevää ja inklusiivista toimintakulttuuria kaikissa esi- ja perusopetuksen ryhmissä. Perusopetuksessa opetussuunnitelman päivitykset kytkettiin tuen uudistuksen toimeenpanoon, ja työ eteni rehtorikokouksissa ja työryhmissä painottuen tuen rakenteiden, arvioinnin ja toimintakulttuurin kehittämiseen. Henkilöstön osaamista vahvistettiin valtakunnallisilla ja paikallisilla koulutuksilla, erityisesti tuen arviointiin, pedagogisiin asiakirjoihin ja kielitietoisuuden vahvistamiseen liittyen.

Perusopetuksessa jatkettiin hyvinvoinnin vuosikellon, vkhs-mallin, Lainvastaiset teot koulussa -toimintamallin sekä poissaolomallin juurruttamista ja ylläpitoa henkilöstön perehdytysten ja uusien tukimateriaalien käyttöönoton myötä. Lisäksi perusopetuksen rehtorit, koulujen muut johtohenkilöt sekä oppilaanohjaajat saivat käyttöönsä koulupoissaolojen seurantaraportit. Syksyllä 2025 järjestettiin yläkouluikäisten oppilastoimijoiden päivä yhteistyössä Jyväskylän kaupungin perusopetuksen, Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän Normaalikoulun kanssa. Oppilaskunnan hallituksen edustajat, tukioppilaat ja liikuvaksit eli välitunneilla liikunnallisia aktiviteetteja ohjaavat oppilaat suunnittelivat yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia lisääviä toimintatapoja, joita he voivat edistää omilla kouluillaan.

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa (Jälkkäri) järjestettiin keväällä 2025 kaupungin omana toimintana 26 toimipisteessä ja yhteistyössä palveluntuottajien kanssa 16 toimipisteessä. Jälkkäri -toimintaa järjestettiin 1.–2. luokkien oppilaille sekä erityisen tuen päätöksen saaneille 3.–5. luokkien oppilaille. Keväällä 2025 Jälkkäriässä oli 1 364 lasta ja syksyllä 1 360. Jyväskylän kaupunki irtisanoi kaupungin perusopetuksen kouluissa toimivien palveluntuottajien avustussopimukset päättymään 3.8.2025. Palveluntuottajien avustussopimusten irtisanominen sisältyi kasvun ja oppimisen palvelujen käyttösuunnitelman mukaisiin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin vuodelle 2025. Siirtyvä henkilöstö sijoittui kasvun ja oppimisen palveluihin perusopetukseen koulunkäynnin ohjaajiksi. Henkilöstö sijoittui kymmenelle eri koululle ja heidän resurssinsa huomioitiin koulunkäynnin ohjaajien kokonaisuuden suunnittelussa. Avustussopimuksilla palvelun tuottamista jatkoivat Jyväskylän kristillisen koulun yhdistys ry, Jyväskylän steinerkoulun kannatusyhdistys, Jyväskylän seudun Nuorisoseurat ry ja Valteri Onervan koulu. Kesä-Jälkkäriä tarjottiin kesällä 2025 juhannukseen asti 11 koululla.

Vaativan erityisen tuen Vertti- iltapäivätoimintaa järjestettiin yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Keväällä 2025 Verttiin osallistui 128 oppilasta ja syksyllä 115. Hyvinvointialue vastasi aamutoiminnasta ja loma-ajan toiminnasta, kun taas kaupunki huolehti iltapäivätoiminnan järjestämisestä.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus vastaa maahanmuuttajien esi- ja perusopetukseen valmistavasta opetuksesta, oman äidinkielen opetuksesta sekä kotoutumiseen liittyvistä tehtävistä. Lisäksi yksikkö koordinoi vieraiden kielten, S2-opetuksen, katsomusaineiden ja kansainvälisyyskasvatuksen opetusta. Yksiköllä on yhteisiä opettajia Jyväskylän Normaalikoulun, Jyväskylän Steinerkoulun ja Jyväskylän Lyseon kanssa. Vuonna 2025 hanketoiminta painottui lukutaidon ja koulusegregaation kehittämiseen.

Vuonna 2025 esi- ja perusopetuksen valmistavaa opetusta järjestettiin kevätlukukaudella 13 ja syyslukukaudella 14 ryhmässä. Oppilaiden määrän on pysynyt ennallaan. Enintään 6 vuotta perusopetuksessa olleiden S2-oppilaiden määrä kasvoi kevätlukukauden 844:stä 919:sta ja oman äidinkielen opetukseen osallistui vuoden lopussa 723 oppilasta.

Maahanmuuttaneiden oppilaiden keskittyminen tietyille asuinalueille haastoi kouluja. Äidinkielenään muuta kuin suomea puhui eniten Kangasvuoren päiväkotikoulussa 46,49 prosenttia (v. 2024 32,06 prosenttia), Kortepohjan päiväkotikoulussa 37,74 prosenttia (v. 2024 25,54 prosenttia) Huhtasuon yhtenäiskoulussa 30,35 prosenttia (v. 2024 29,25 prosenttia). Kielellisesti tuetun opetuksen tarpeessa olevien oppilaiden määrä kasvoi, ja Viitaniemen koulussa sekä Kuokkalan yhtenäiskouluissa työskenteli kielellistä tukea antava opettaja. Opetuskielen tukiopetus tuli tuen lakiuudistuksen myötä velvoittavaksi. Perusopetukseen kohdennetuilla testamenttivaroilla täydennyskoulutettiin valmistavan opetuksen opettajia. Lisäksi Kortepohjan päiväkotikoulussa aloitettiin syyslukukaudella niin kutsuttu perhekoulumallin pilotointi.

Vuonna 2025 ylläpidettiin ja kehitettiin palvelujen ja laitteiden opetuskäytön osaamista. Henkilöstöllä oli pääasiassa ajantasaiset laitteet, mutta työpuhelimien uusiminen on edelleen ajankohtaista vuonna 2026. Oppilaiden laitekanta oli kohtuullisella tasolla, ja useimmat työskentelivät yhteiskäyttölaitteilla.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen palveluverkkoselvitys laaditaan vuosittain viiden vuoden ajanjaksolle. Tämä mahdollistaa tilakapasiteetin tehokkaan hyödyntämisen erityisesti nivelvaiheiden joustojen avulla. Jyväskylän yliopiston aloitteesta käynnistettiin syksyllä 2024 lisäselvitys, joka koskee Normaalikoulun oppilasmäärien kasvattamisen edellytyksiä. Selvitys ei valmistunut vielä vuoden 2025 aikana, vaan sen arvioidaan valmistuvan keväällä 2026. Jyväskylän Normaalikoulu osoitettiin 1.8.2025 alkaen kaupungin lasten lähikouluksi samaan tapaan kaupungin muiden koulujen kanssa. Lähikoulumäärittelyllä pystyttiin ohjaamaan ja tasaamaan oppilasmääriä koulujen kesken aiempaa paremmin.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Oppilasmäärä 20.9	12 591	12 468	12 080	12 060	-388	-3,1 %
Oppilaat, äidinkieli muu kuin suomi	929	1 216	1 176	995	-40	-3,3 %
Aamu- ja iltapäivätoiminnan lapset	1 645	1 504	1 438	1 504	-66	-4,4 %
Koulukuljetettavien määrä	1 821	1 781	1 724	1 850	-57	-3,2 %
Valmistavan opetuksen läsnäolokuukaudet			1 161	1 233	1 161	
Opetustuntien kokonaismäärä						
1-6 luokilla	10 669	10 646	10 424	9 721	-222	-2,1 %
7-9 luokilla	6 957	7 084	7 266	7 503	182	2,6 %
erityisopetus	4 173	4 148	4 205	3 742	57	1,4 %
Mittarit						
Opetuksen vuosiviikkotunnit/oppilas	1,73	1,74	1,75	1,71	0	0,6 %
Opetusryhmän laskennallinen koko/ryhmä						
1-6 luokilla	18,1	17,7	17,4	18,7	0	-1,7 %
7-9 luokilla	18,3	18,3	18,0	17,4	0	-1,6 %

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden kohderyhmänä ovat Nuorisolain (2016) mukaisesti kaikki alle 29-vuotiaat Jyväskylässä asuvat nuoret. Nuorisopalveluiden tehtävänä on parantaa jyväskyläläisten nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia, edistää heidän osallisuuttaan ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea heidän kasvuun, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä. Nuorisopalveluiden toimintaa tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden ja erilaisten verkostojen kanssa monialaisesti ja poikkihallinnollisesti. Nuorisopalveluiden toiminta huomioi nuorten tarpeet, toiveet ja lähtökohdat.

Nuorisopalveluiden toimintaa ohjaavan asiakirjan, *Nuorisopläänin*, päivitys valmistui vuonna 2025 (Nuorisoplääni 2025–2028). Päivityksen yhteydessä muotoiltiin mm. palvelulupauksia, joita nuorisopalvelut toiminnassaan toteuttaa.

Nuorisopalveluiden toiminnalle asetetut tavoitteet toteutuivat usealla osa-alueella vuonna 2025. Nuorten kohtaamiskerrat ja tuettujen nuorten määrät kasvoivat. Nuorisopalveluiden tekemä nuorisotyö oli laadukasta valtakunnallisten mittareiden ja paikallisten kyselyiden mukaan. Tavoitteiden

toteutuminen on pitkäjänteisen kehittämistyön tulosta. Yhä useampi nuori löysi nuorisopalveluiden tarjoamat palvelut.

Nuorisopalveluiden teema toimintavuonna 2025–2026 oli *Tulevaisuuden uskoa nuorille*. Teema nousi vuosittain julkaistavasta Nuorisobarometrasta, joka mittaa suomalaisten 15–29-vuotiaiden nuorten arvoja ja asenteita. Nuorisobarometrin (2024) mukaan nuorten usko tulevaisuuteen on heikentynyt (Nuoruuden kolme vuosikymmentä. Nuorisobarometri 2024. <https://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorisobarometri-2024/>).

Nuorten talolla toteutettiin TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen kunnille tammikuussa 2025 sekä kehitettiin edelleen yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Työpajatoiminnan ja alueellisen nuorisotyön toimintaa mukautettiin kaupungin talouden sopeuttamistoimenpiteiden aiheuttaman tilaverkon supistumisen ja uudelleenjärjestelyn myötä. Tällä oli vaikutusta sekä nuoriin että nuorisopalveluiden henkilöstöön. Nuorisopalvelut oli edelleen mukana lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämisessä (Suomen harrastamisen malli) yhteistyössä eri palveluiden kanssa. Nuorten liikkumisen edistämiseen osallistuttiin kaupungin liikkumisohjelman mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehdittiin henkilöstökoulutuksen, työnohjauksen, työkierron ja yhteisten keskusteluiden keinoin. Toiminnan ja palveluiden arviointia toteutettiin kehitetyn palautejärjestelmän avulla kaikissa nuorisopalveluiden palveluissa.

Alueellisessa nuorisotyössä toteutettiin nuorisotyötä mm. nuorisotilatoiminnan, liikkuvan ja jalkautuvan nuorisotyön, leiri- ja retkitoiminnan sekä tapahtumien muodossa. Kesällä 2025 järjestettiin viisi leiriä sekä neljä retkeä. Leireistä kaksi järjestettiin yhteistyössä kaupungin liikuntapalveluiden kanssa. Yksi leireistä oli suunnattu vammaisille ja erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Nuorisoteatteritoimintaa toteutettiin kumppanuussopimuksen turvin Kulttuuriyhdistys Väristys ry:n kanssa. Kesäkuussa 2025 toteutuneen organisaatiomuutoksen seurauksena kahvila Kiskon toiminta siirrettiin toiselle toiminta-alueelle ja digitaalinen nuorisotyö liitettiin osaksi alueellista nuorisotyötä. Toiminta-alueelta johdettavia hankkeita olivat syyskuussa käynnistynyt Väkivallaton nuoruus – nuorten katuväkivallan ehkäisyhanke (avustus 300 000 euroa, STM terveyden edistämisen määräraha), Nuorisotyön maakunnallinen koordinaatio (avustus 45 000 euroa, OKM), Paikallinen harrastus- ja toiminta (avustus 8 000 euroa, OKM) sekä Ilo auttaa 2025-lahjoitus (40 000 euroa, Keskimaa). Henkilöstöä on 29 htv, joista 26 kohdentuu nuorten ohjaustehtäviin.

Alueellisen nuorisotyön henkilöstömitoitus on ollut haasteellinen. Poissaolojen vuoksi nuorisotiloja jouduttiin väliaikaisesti sulkemaan ja tilaverkkoa sopeuttamaan yhdistämällä Kuokkanen ja Keljonkankaan nuorisotilojen sekä Palokan ja Tikkakosken nuorisotilojen toiminta. Laajemmat tiimit toivat helpotusta nuorille suunnattujen palveluiden ennakoitavuuteen. Veturitallit oli keväällä 2025 suljettuna kaksi kuukautta remontin ja nuorten työpajatoiminnan muuton vuoksi. Toiminta-ajat nuorille supistuivat jonkin verran suluista, tilaverkon sopeuttamisesta ja Veturitallien muutoksista johtuen.

Tilapäisistä suluista huolimatta käyntimäärien osalta vuoden 2025 tavoite toteutui (49 360), samoin tilojen käyttötuntien osalta saavutettiin tavoitteet (20 076,75 h).

Nuoret arvioivat nuorisotilojen toiminnan laadun edelleen erinomaiseksi: nuoret mm. saivat tukea yksilölliseen kasvuunsa ja kaverisuhteisiinsa. He myös kokivat saavansa apua aikuisilta ja kiusaamista tiloilla havaitaan vain vähän. Nuorten antamat arviot olivat valtakunnallisella tasolla. Tulokset käyvät ilmi vuosittaisesta nuorisotilojen käyttäjille suunnatusta kyselystä.

Kohdennetussa nuorisotyössä tehdään etsivää nuorisotyötä, erityisnuorisotyötä (Nuorten kohtaamispaikka Bostari, Ankkuritoiminta) ja nuorten työpajatoimintaa. Nuorten työpajatoiminnan ja erityisnuorisotyön toiminta-alueet yhdistyivät kohdennetun nuorisotyön toiminta-alueeksi 1.6.2025. Muutos oli seurausta talouden sopeuttamistoimenpiteenä toteutetusta esihenkilötyön tiivistämisestä. Kohdennetun nuorisotyön toiminnot kohdentuvat heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja tavoitteena on tavoittaa, kohdata, tukea ja auttaa heitä.

Etsiviä nuorisotyöntekijöitä on nuorisopalveluissa 11 henkilötyövuotta ja etsivään nuorisotyöhön saadaan vuosittain valtionavustusta. Työ kohdentuu NEET tilanteessa oleviin nuoriin (ei työelämässä, koulutuksessa tai harjoittelussa olevat nuoret), ja asiakkaana olevien nuorten elämäntilanteet ovat

haastavia ja monisyisiä. Kokonaisasiakasmäärä etsivässä nuorisotyössä vuonna 2025 oli 751 nuorta (2024 661 nuorta.) Vuonna 2025 etsivän nuorisotyön tavoittamista nuorista 78 prosenttia oli tavoittaessa NEET tilanteessa. Nuorilta kerätty palaute etsivästä nuorisotyöstä oli hyvää ja nuorten kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle Jyväskylässä Sovarin mukaan oli valtakunnallisella tasolla.

Nuorten kohtaamispaikka Bostarilla kävijämäärä pysyi edellisen vuoden tasolla. Vuonna 2025 käyntikertoja oli 6 494. (2024 6 514). Kohtaamispaikalla käy haastavassa elämäntilanteessa olevia nuoria sekä päihteileviä nuoria, jotka viettävät aikaa keskustassa. Nuorisopalveluiden erityisnuorisotyöntekijöitä Bostarilla on 2 henkilötyövuotta. Bostarin aukiolojen lisäämiselle on tunnistettu tarvetta. Nuorilta kerätyn palautteen mukaan nuoret ovat tyytyväisiä toimintaan. Avoimen toiminnan lisäksi tehdään yksilöohjausta, ryhmätoimintoja ja jalkaudutaan kadulle keskustaan. Toiminnassa on mukana laaja yhteistyöverkosto.

Ankkuritoiminnan erityisnuorisotyöntekijöillä oli vuonna 2025 yksilöohjauksessa 62 nuorta. Lisäksi Ankkuritoiminnan erityisnuorisotyöntekijät toteuttivat ennaltaehkäiseviä kouluvierailuja ja infoja ja osallistuivat myös Bostarin toimintaan ja jalkautumiseen sekä järjestävät pienryhmiä. Nuorten rikollisuus ja väkivaltainen käytös on kasvava ilmiö ja tämäntyyppiselle työlle on tarve. Ankkuritoimintahanke (OKM) päättyi 31.8.2025. Hanke toi tärkeän lisäresurssin ajankohtaiseen ilmiöön vastaamiseen.

Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on tukea nuoren työ- ja toimintakykyä sekä vahvistaa nuorta opintoihin, työelämään tai kiinnittymään muihin häntä tukeviin palveluihin. Nuorten työpajatoiminnassa työskenteli vuonna 2025 19 työvalmentajaa, 2 ryhmävalmentajaa Gradian Vivo-valmennuksessa sekä 2 vastaavaa työvalmentajaa. Lisäksi 31.5.2025 saakka nuorten työpajatoiminnan toiminta-alueella työskenteli palveluesihenkilö. Sopeuttamisen myötä tehtävästä vastaa kohdennetun nuorisotyön palvelupäällikkö. Nuorten työpajatoimintaan osallistui vuonna 2025 yhteensä 313 nuorta joista 103 oli Gradian Vivo-valmennuksen nuoria. Asiakasmäärä pieneni aiemmista vuosista eikä asetettua tavoitetta saavutettu. Nuorten työpajatoiminnan tiloista Mataralla luovuttiin säästösyistä ja prosessilla oli vaikutusta toiminnan pyörittämiseen. Muuton vuoksi keväällä ja kesällä oli sulku ja toiminnan käynnistyminen uusissa tiloissa vei aikansa. Nuorilta kerätty palaute nuorten työpajatoiminnasta oli erinomaista ja nuorten kokonaisarvosana nuorten työpajatoiminnalle oli edelleen yli valtakunnallisentason. Sosiaalista vahvistumista (Sovari) koki 98 prosenttia pajan nuorista (valtakunnallisesti 95 prosenttia). Pitkässä seurannassa nuorista positiivisesti sijoittui noin 75 prosenttia vastanneista.

Yhteiskunnallisen nuorisotyössä tehtiin koulunuorisotyötä koko vuoden 2025 ajan Tikkakosken, Palokan, Mankolan, Viitaniemen, Kilpisen ja Vaajakosken ylä- tai yhtenäiskouluilla. Muilla yhtenäiskouluilla koulunuorisotyötä toteutettiin osan vuodesta. Koulunuorisotyössä kertyi vuoden 2025 aikana 73 681 kohtaamista. Koulunuorisonohjaajat työskentelivät myös nuorisotiloilla, perjantai-iltojen jalkautuvassa nuorisotyössä sekä nuorisopalveluiden yhteisissä lomatoiminnoissa. Osa hanke-rahalla palkatuista nuorisonohjaajista työskenteli myös toisissa kaupungin hankkeissa, esim. harrastusohjaajina.

Osallisuuskasvatuksen tavoitteena oli sujuvoittaa lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia alakoulusta aina toisen asteen opintojen loppuun asti. Vuonna 2025 Nuorisovaltuuston toiminta kehittyi entistä tavoitteellisempaan suuntaan. Perustoimintojen ohella yhteistyökuviot kaupungin sisällä ja ulkopuolisten toimijoiden kanssa laajenivat mm. kansallisten dialogien myötä. Lasten parlamentin toimintaa uudistettiin niin arkipäiväisillä kokouskäytänteillä kuin myös lasten ja päättäjien samaan pöytään keräävän Skidialogin käyttönotolla.

Nuorten talon monialainen palvelukokonaisuus säilyi pääosin ennallaan vuonna 2025. Yhteistyö samoissa tiloissa toimivien Jyväskylän kaupungin työllisyyspalveluiden sekä Keski-Suomen hyvinvointialueen nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa jatkui tiiviinä. Nuorten talon walk in -palvelua tuotettiin yhteistyössä Ohjaamo Jyväskylän ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyön tiimin kanssa. Palvelussa asioi yhteensä 1 300 nuorta (v. 2024; 2935 nuorta). Kävijämäärän laskuun vaikuttivat yleisten aukioloaikojen supistuminen ja henkilöstömuutokset sekä mielenterveys- ja

päihdetyön tiimin vastaanottoaikojen lyheneminen sekä -päivien väheneminen. Nuorten talon palvelukokonaisuus herätti laajaa kiinnostusta sekä paikallisesti että kansainvälisesti.

Ohjaamo Jyväskylä toimii osana Nuorten talon palvelukokonaisuutta. Vuonna 2025 Ohjaamon käyttökertoja oli 6 588 (v. 2024; 11 311). Käyttökertojen vähenemiseen vaikuttivat kaupungin kesätyösetelien määrän merkittävä lasku sekä henkilöstömuutokset. Nuorilta kerätyn oman palautekyselyn pohjalta, saatu palaute oli erinomaista. Vuoden 2025 alussa voimaan astuneen työllisyyden monialaisen edistämisen lain (382/2023) myötä, Ohjaamo Jyväskylässä tuotetaan jatkossa Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen nuorille monialaista yhteispalvelua.

Lapset ja nuoret -SIB-vaikuttavuusinvestointihanke (2021–31) oli vuoden 2025 päättyessä toisen asteen kohderyhmässä mukana 175 nuorta. Tähän kohderyhmään ei enää vuoden 2024 jälkeen ole otettu uusia osallistujia, vaan työskentely jatkuu jo mukana olevien nuorten kanssa. Perusopetuksen kohderyhmässä oli vastaavasti mukana 210 lasta ja perhettä. Tällä hetkellä näyttää siltä, että hankkeen tavoitteet hankkeeseen osallistuvien lasten, nuorten ja perheiden kohdalla saavutetaan. Toiminta jatkuu yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Jyväskylän kaupunki maksoi vuonna 2025 tulospalkkioita 1 151 972,00 euroa, tästä laskutettiin Keski-Suomen hyvinvointialuetta 552 946,79 euroa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuori- sotyössä	49 354	47 915	49 360	40 000	1 445	3,0 %
Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä	821	878	884	740	6	0,7 %
Työpajatoimintaan osallistuneet nuoret	431	383	313	330	-70	-18,3 %
Nuorten kohtaamiskerrat koulunuorisotyössä	86 104	95 708	73 681	65 000	-22 027	-23,0 %
Ohjaamon käyttökerrat	11 114	11 311	6 588	10 500	-4 723	-41,8 %
Mittarit						
Bruttomenot / alle 30-vuotiaat	111,2	108,1	110,4	112,3	2	2,1 %
Nettomenot / alle 30-vuotiaat	98,7	95,5	99,7	101,1	4	4,4 %

Kulttuuri-, opisto- ja kirjastopalvelut

Kirjastopalvelut ja kansalaisopisto muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, joka on nimetty kulttuuri-, opisto- ja kirjastopalveluiksi. Kulttuuripalvelut-yksikkö on integroitu tähän palvelukokonaisuuteen ja kokonaisuuden johtaminen kuuluu kulttuuri-, opisto- ja kirjastopalvelujen johtajalle. Kokonaisuudelle perustettiin oma johtoryhmä, johon kuuluu edustajat kustakin yksiköstä ja johtoryhmän tarkoitus on edistää yksikön sisäistä yhteistoimintaa. Suomen Opetushallitus myönsi yksikölle Erasmus+ akkreditoinnin, jonka avulla kehitetään kansainvälisyyshankkeita tulevien vuosien aikana. Akkreditoinnin yksi päätavoitteista on uusiin yhteistyö-, toiminta- ja palvelumalleihin tutustuminen kulttuurikeskuksissa kansainvälisesti.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut edisti kulttuurin kasvuohjelmaa. Hankkeen rahoittamista jatkettiin AVI:n projektirahoituksella ja hankkeen keskiössä oli nuorten osallistuminen kasvuohjelman tekemiseen. Hanke järjesti kulttuurialan toimijoille ja nuorille työpajoja sekä kaikille kaupunkilaisille suunnatun avoimen

kyselyn. Kasvuohjelma, ja erityisesti sen tavoitteet strategiakaudelle 2026–2029, saatetaan valmiiksi vuoden 2026 aikana.

Kasvuohjelman ns. alahanke ja verkostoyhteistyönä vuonna 2023 käynnistynyt Musiikin metropoli -hanke eteni Musiikin Metropolin kannatusyhdistyksen perustamiseen. Mukana Musiikin Metropolin edistämisessä Jyväskylän kaupungin lisäksi toimivat Suomalainen Musiikkikampus ja Keski-Suomen liitto.

Syksyllä järjestettiin taiteen vapaan kentän toimijoille avoin kumppanuussopimushaku. Hakemuksia saapui yhteensä 16 kappaletta, joista kulttuuri- ja liikuntalautakunta tekee päätökset vuoden 2026 alussa. Lisäksi järjestettiin tapaaminen taiteen perusopetuksen toimijoiden kanssa valmisteilla olevasta taiteen perusopetuksen lakiuudistuksesta ja kaupungin avustumahdollisuuksista.

Lastenkulttuuripalvelut ja ikääntyneiden kulttuuripalvelut: Lapsille, nuorille tai perheille suunnattujen lastenkulttuuritapahtumien ja kulttuurikasvatussisältöjen osallistujamäärä oli yhteensä yli 33 000. Ikääntyneille suunnatun Taideapteekin tilaisuudet tavoittivat yli 5000 osallistujaa.

Jyväskylän koordinoiman, kymmenen kunnan seudullisen lastenkulttuurikeskus Kulttuuriantian uusi toimintamalli korostaa Jyväskylän roolia yhteisen ohjelman koordinoijana, myös talouden osalta. Kunnat maksavat lasten määrään perustuvan osallistumismaksun Kulttuuriantiaan ja saavat sen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksesta tietyn osuuden, jolla saavat tilata sisältöjä kuntaansa. Syksyllä toteutettiin ensimmäistä kertaa Kulttuuriantian avoin sisältöhaku vuodelle 2026. Uusi malli selkiyttää ja kehittää seudullista yhteistyömallia lastenkulttuurin osalta.

Kaupungille ja lasten- ja nuortenkulttuuriin kohdennetut kulttuuripalveluiden perintörahat mahdollistivat Jyväskylässä laajan tarjonnan ylläpitämisen ja etenkin kesäajan tapahtumakokonaisuuksien toteuttamisen. Toukokuussa järjestettiin ensimmäistä kertaa Lounaispuiston laulajaiset -tapahtuma yhteistyössä perusopetuksen musiikkityöryhmän kanssa. Perintörahalta toteutettiin nuorten TaidFest-tapahtuma neljättä kertaa sekä kolmas koko perheen monipuolinen LystiKylä-festivaali. LystiKylä-festivaali keräsi ennätysyleisön ja ylitti tulotavoitteet. Osana festivaalia avattiin Mäki-Matin perhepuis-tossa sijaitseva lastenkulttuurin LystiMökki.

Sivistyksen toimialan yhteisellä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukemiseen kohdennetulla perintörahalta pystyttiin jatkamaan koulutaiteilijan työtä Huhtasuon yhtenäiskoululla luvulla vuonna 2025–2026. Koulutaiteilijan lisäksi elokuussa aloitti kolme uutta kohtaavaa työtä tekevää taiteilijaa: päiväkotitaiteilija Huhtasuon päiväkodilla ja kaksi yhteisötaiteilijaa Tikkakosken Nuotikka-nuorisotilalla.

Ikääntyneiden omaehtoisen kulttuuri- ja hyvinvointitoiminnan edistämiseen kohdennettu Jyväskylän Asumispalvelusäätiön lahjoitusraha mahdollisti laajan maksuttomien tapahtumien järjestämisen. Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä järjestettäviä Voi hyvin -iltapäiviä kehitettiin, jotta toiminta tavoittaa asukkaita useammalla asuinalueella. Taideapteekki oli mukana monissa ikäkaaritapahtumissa ja jalkautui urheilun suur tapahtumiin kohtaamaan uusia yleisöjä. Lisäksi kaupunkirakennepalveluiden kanssa aloitetun yhteistyön kautta taiteen keinoja hyödynnettiin kulttuuriperintö- ja luontokohteiden kunnostamisessa ja toteutettiin Struven ketjun juhlavuoteen liittyviä ylisukupolvisia tapahtumia.

Vanhustenviikolla järjestettävä Seniorimessut oli tuttuun tapaan vuoden suurin tapahtuma ikääntyneiden kulttuuripalveluissa. Vapaapääsyiset messut järjestettiin kaupunginkirjaston tiloissa ja juhlaohjelma toteutettiin maksullisena Valtiontalon Kulttuurisuojaissa. Tapahtuma keräsi kokonaisuudessaan yli 1 000 kävijää.

Eläkejärjestöjen kanssa tiivistettiin yhteistyötä ja suunniteltiin yhteisiä tapahtumakokonaisuuksia. Eläkejärjestöt sekä Ikääntyneiden neuvosto ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita ikääntyneille suunnatun toiminnan kehittämisessä. Vertaisarvio ja osallistumismahdollisuus kehittämiseen tukevat Taideapteekin toimintaa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					€/kpl	%
Tunnusluvut						
Lasten, nuorten ja perheiden kulttuuripalvelut						
Tapahtumien, työpajojen ja muiden toimintojen lukumäärä	822	807	731	1 130	-76	-9,4 %
Osallistujien lukumäärä	33 754	33 713	33 620	28 200	-93	-0,3 %
Ikäihmisten kulttuuripalvelut						
Tapahtumien, työpajojen ja muiden toimintojen lukumäärä	208	116	116	120	0	0,0 %
Osallistujien lukumäärä	6 806	5 174	5 336	4 800	162	3,1 %
Muut tapahtumat						
Tapahtumien lukumäärä	34	22	26	30	4	18,2 %
Osallistujien lukumäärä	13 272	10 680	8 514	10 000	-2 166	-20,3 %
Taiteilijat ja taidekasvattajat						
Lukumäärä	269	215	207	300	-8	-3,7 %

Jyväskylän kansalaisopisto

Kansalaisopistossa annettiin vuonna 2025 koulutusta yhteensä 41 217 tuntia, josta taiteen perusopetusta oli 9 695 tuntia ja maahanmuuttajille suunnattua 100 prosenttia valtionosuudella järjestettävää suomen kielen lukutaitokoulutusta 708 tuntia. Yksittäisiä opiskelijoita kansalaisopistossa opiskeli vuonna 2025 yhteensä 11 742.

1.4.2025 aloitti työnsä lakkautetun suunnittelijaopettajan viran tilalle perustetussa koulutussuunnittelijan toimessa uusi koulutussuunnittelija.

Lakkautetun käsityöneuvonnan tiloihin rakennettiin uusi lasityöluokka, jossa voidaan opettaa uudella tekniikalla valmistettavia kierrätyslasitöitä. Kansalaisopiston näyttämöluokkaan rakennettiin uusi koontaitettava katsomo.

Jyväskylän kansalaisopisto järjesti syyslukukaudella 2025 International House Jyväskylän tilaaman 100 tunnin koulutuksen "Suomen kielen koulutus, tilapäisen suojelun lisätuki". Suomen kielen koulutuksen kohderyhmänä olivat kotoutumiskoulutusta odottavat ja/tai työvoiman ulkopuolella olevat maahanmuuttajat.

OPH:lta saadulla 15 700 euron opintoseteliavustuksella tuettiin tiettyjen kohderyhmien opiskelua maksualennuksin tai maksuttomin kurssein. Opintosetelien kohderyhminä olivat työttömät, perusopetuksen jälkeistä koulutusta vailla olevat, oppimisvaikeuksia kokevat sekä eläkeläiset.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					€/kpl	%
Tunnusluvut						
Kansalaisopisto						
Opetustuntien lukumäärä (ei sis. tilauskoul./hankkeita),	37 789	38 209	37 970	38 700	-239	-0,6 %
josta taiteen perusopetuksen opetustunteja	6 511	6 479	6 542	6 500	63	1,0 %
Kurssilaisten määrä (ei sis. tilauskoul./hankkeita),	21 634	21 869	22 853	21 500	984	4,5 %
josta taiteen perusopetuksen kurssilaisia	1 546	1 556	1 673	1 550	117	7,5 %
Kurssien lukumäärä (ei sis. tilauskoul./hankkeita)	1 789	1 764	1 802	1 750	38	2,2 %
Maksuttomat yleisötilaisuudet (tuntia)	24	28	33	40	5	17,9 %
Tilauuskoulutuksen opetustuntien lukumäärä	111	69	27	120	-42	-60,9 %
Toimipisteiden lukumäärä	104	100	100	104	0	0,0 %
Kuvataidekoulu, laaja oppimäärä (ei sisällä hankkeita)						
Opetustuntien lukumäärä	3 035	3 019	3 079	3 000	60	2,0 %
Kuvataiteen oppilaiden lukumäärä	318	322	332	300	10	3,1 %
Arkkitehtuurin oppilaiden lukumäärä	47	35	41	40	6	17,1 %
Käsityöneuvonta						
Asiakkaiden lukumäärä (päivämaksun maksaneet)	1 751	-	-	-		
Toimipisteiden lukumäärä	1	-	-	-		
Mittarit						
Kansalaisopisto: nettomenot e / opetustunti	60,5	57,5	59,6	73,0	2	3,7 %
Kansalaisopisto: nettomenot e / kurssilainen	105,6	100,5	99,0	133,0	-2	-1,5 %
Kuvataidekoulu, laaja: nettomenot e / oppilas	1 002,8	999,1	954,0	1 130,0	-45	-4,5 %
Kuvataidekoulu, laaja: nettomenot e / opetustunti	120,6	106,6	115,6	128,0	9	8,4 %
Käsityöneuvonta: nettomenot e / asiakas	28,4	-	-	-		

Kirjastot

Jyväskylässä, samoin kuin muissakin suurissa kaupungeissa, kirjaston käyttö kasvoi edelleen vuonna 2025. Taloudellisen taantuman syvetessä ja työttömyyden kasvaessa kirjastonkäytöllä on aina tapana lisääntyä. Syinä lienee ihmisten lisääntynyt vapaa-aika sekä kirjastonkäytön matala kynnyks ja maksuttomuus.

Kaikkein eniten kasvoi e-aineistojen käyttö. E-kirjojen ja äänikirjojen käyttö kasvoi 51 prosenttia, e-lehtien 1 prosenttia ja etäkäyttöisen elokuvapalvelun (Cineast) käyttö 18 prosenttia.

E-aineistoja käytettiin 357 152 kertaa. Jyväskyläläiset ovat nyt löytäneet hyvin Suomessa 2024 käytönotetun valtakunnallisen e-kirjaston, jonka kautta Jyväskyläkin e-kirjat asiakkailleen tarjoaa.

Myös painettujen kirjojen kirjallisuus kasvoi. Kokonaislainaus Jyväskylän kaupungin 14 kirjastosta ja 2 kirjastoautosta lähentelee vuosi vuodelta enemmän kolmea miljoonaa lainaa, ollen tarkalleen 2 783 957 lainaa vuonna 2025 (vuonna 2024 2 716 775 lainaa).

Erityisen ilahduttavaa on lasten kaunokirjalainojen käytön jatkuva kasvu. Lastenkirjojen osuus oli 1 331 415 lainaa, kasvua tässä peräti 16 prosenttia (2 716 778 v. 2024). Jyväskylän kaupunginkirjasto tekee aktiivista yhteistyötä perheiden, koulujen, päiväkotien ja monien toimijoiden kanssa lukutaidon ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.

Lukemisen kiinnostavuuden kasvusta kertoo sekin, että varausten määrä kasvoi 10,4 prosentilla. Aikuisten kirjallisuus pysyi edellisvuoden tasolla. Myös kävijäluvut pysyivät edellisvuoden tasolla.

Tapahtumista yleisömääriltään suurimmat olivat messutyypisiä: Seniorimessut, Meidän Jyväskylä ja Vapaaehtoisuusseurat kiinnostivat eniten. Yleisömäärältään pienempiä – mutta yhtä kaikki merkityksellisiä – tapahtumia järjestettiin kaikissa kirjastoyksiköissä: satutuokioita, lukupiirejä, digineuvontaa, näyttelyitä ja paljon muuta. Maanantai-iltaisen Kulttuurilava pääkirjastolla järjestettiin 36 kertaa.

Teatteritilaisuuksia järjestettiin Teatteritalon peruskorjauksen takia pääkirjaston Lavalla. Yleisö löysi erittäin hyvin paikalle ja istumapaikoista oli hetimitä pulaa. Peräti kolmesti esiintynyt Juha Hurme keräsi kirjailijavieraista suurimman yleisön.

Pääkirjaston aukioloaikoja muutettiin asiakkaiden toiveista helmikuussa 2025, josta alkaen Jyväskylän pääkirjasto on ollut sunnuntaisin avoinna samoin palveluin kuin arkisin. Käytössä ovat kaikkien kerrostien asiakastilat luku- ja työskentelypaikkoineen sekä koko kirjaston kokoelma. Sunnuntain palvelulaajennuksen myötä pääkirjasto vastaavasti suljetaan perjantaisin vähän aikaisemmin eli kello 18. Muutoksen taustalla oli kokemuksen ja kävijäseurannan tukema havainto siitä, että perjantai-illat ovat olleet pääkirjastossa varsin hiljaisia verrattuna muihin arki-iltoihin. Sunnuntain palvelujen laajentamiselle taas on ollut selvästi asiakaspalautteen mukaan tarvetta.

Muutoin kirjastojen aukioloajat noudattelivat tuttuja aukioloaikoja. Keltinmäen kirjasto oli suljettuna salaojaremontin vuoksi 15.5.-1.6.2025 ja Halssilan kirjasto puolestaan 23.6-27.7.2025 märkätilojen korjaustöiden ajan.

Peruskorjausikäisen pääkirjaston tulevaisuutta käsiteltiin useissa kaupungin toimielimissä ja päätettiin etsiä rakennukselle uusi omistaja, joka toisi Yläkaupunkiin uudenlaista toimintaa. Jyväskylän pääkirjasto-kansalaisopistotalon myyntisuunnitelma liittyi Jyväskylän keskustan elävöittämiseen. Suunnittelussa on ollut vaihtoehto, jossa Lyseokortteliin rakentuisi uusi kulttuurikeskus, jonne pääkirjaston lisäksi siirtyisi Suomen Käsityön Museo ja Jyväskylän Taidemuseo. Asiakkaita osallistettiin suunnitteluun usealla tavoin keväällä 2025. Kirjaston päivänä 19.3. järjestettiin Kirjastolavalla myös paneelikeskustelu, jossa kaupunginjohtaja Timo Koivisto ja kulttuuri-, opisto- ja kirjastopalvelujen johtaja Seija Laitinen-Kuisma keskustelivat Jyväskylän kaupunginkirjaston tulevaisuuden näkymistä. Rakennuksen myynnille saatiin lisää aikaa ja päätös asiasta tehdään vuonna 2026.

Vuonna 2024 käyttöön otettu uusi kirjastoauto Wäinö on tuonut uusia tuulia kirjastoautojen palveluihin tarjoamalla kirjastopalveluja mm. monitoimipäivissä tilaisuuksissa eri yhteistyötahojen kanssa. Wäinö kulkee muutenkin ahkerasti mukana erilaisissa tapahtumissa. Vuonna 2025 kirjastoauton tapahtumat tavoittivat 7.500 kävijää.

Uusi kirjastoautomme valittiin Vuoden kirjastoautoksi Suomen kirjastoseuran syyskuussa järjestämällä Kirjastoautopäivillä. Paikalla oli palkintoa tavoittelemassa 23 kirjastoautoa eri puolilta Suomea. Palkinnosta seurasi myös kutsu tasavallan presidentin itsenäisyyspäivävastaanotolle 6.12.2025.

Jyväskylän kaupunginkirjastossa toteutettiin osallistuvaa budjetointia syksyllä 2025. Asiakkailta pyydettiin ehdotuksia uusista lainattavista esineistä. Kirjasto toivoi ideoita, jotka ovat ajankohtaisia, innostavia ja ympäristöystävällisiä ja ehdotuksia esineistä, joita kirjastosta on mahdollista järkevästi lainata, ja jotka eivät vaadi paljon huoltoa. Ehdotuksia jätettiin 278 vastauslomakkeella. Valitut esineet tulevat lainattavaksi helmikuun 2026 alussa.

Vuonna 2025 lisääntyi tarve ennakoida aiempaa paremmin kirjastotilojen turvallisuuteen liittyvää ohjeistusta ja täsmentää toimintaohjeita. Henkilöstölle järjestettiin työturvallisuuskoulutuksia keväällä 2025 ja tapahtumajärjestämisen periaatteet päivitettiin helmikuussa. Käyttökieltoja asiakkaille annettiin tapauksissa, joissa käyttösääntöjä rikottiin. Omatoimikirjastojen yleisöturvallisuutta varmistettiin

myös tilapäisillä suluilla sekä vartiointiliikkeen palveluiden käytöllä. Pääkirjaston kaikkiin yleisöwc-tiloihin hankittiin neularoskakorit.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025 €/kpl	
Tunnusluvut						
Lainat	2 629 700	2 714 600	2 784 000	2 600 000	69 400	2,6 %
joista lasten ja nuorten kirjalai- noja	1 209 000	1 269 300	1 330 000	1 100 000	60 700	4,8 %
Aukiolotunnit	47 614	47 381	47 109	45 000	-272	-0,6 %
joista omatoimisia aukiolotunteja	25 034	26 745	27 318	25 000	573	2,1 %
Kävijät	1 226 160	1 448 600	1 308 000	1 400 000	-140 600	-9,7 %
Verkkokäynnit	1 065 870	1 206 030	1 381 000	1 100 000	174 970	14,5 %
E-aineiston käyttökerrat	372 922	340 924	302 279	320 000	-38 645	-11,3 %
Tapahtumiin ja yleisötilaisuuksiin osallistuneiden määrä	11 557	15 268	16 580	11 000	1 312	8,6 %
Uutuusaineiston hankinta kpl	34 465	35 882	35 600	32 000	-282	-0,8 %
Mittarit						
Bruttomenot e / asukas	61,9	63,9	63,8	64,4	0	-0,2 %

Museot

Koko vuoden kävijämäärä Jyväskylän museopalveluiden museoissa oli 161 790. Museoiden kokoelmien digitaalista saavutettavuutta parannetaan vuosittain julkaisemalla aineistoja Finnassa. Yhteensä vuoden aikana julkaistiin 18 862 objektin tiedot. Lisäksi Suomen käsityön museo on julkaissut Europeana portaalissa yhteensä 7407 objektin tiedot, jotta kansainväliset asiakkaat löytävät paremmin tietoa museon kokoelmista.

Alueellinen vastuumuseo (Keski-Suomen museo ja Jyväskylän taidemuseo) toteutti ministeriön hyväksymää rahoituksen pohjana olevaa suunnitelmaa vuosille 2023–2026 ja valmistautui jo uuteen kauteen 2027–2030. Valtakunnallisen vastuumuseon Suomen käsityön museo toteutti suunnitelmaa vuosille 2024–2027.

Museoiden tapahtumia järjestettiin yhteensä 198 kpl, joista 8 verkossa. Jyväskylän taidemuseossa järjestettiin tapahtumia 70, Ratamossa 18; yhteensä 88 yksittäistä tilaisuutta. Keski-Suomen museossa/Aalto2-museokeskuksessa yleisötapahtumia järjestettiin yhteensä 29. Suomen käsityön museossa järjestettiin 77 erillistä tapahtumaa. Kaikki museot olivat mukana ensimmäistä kertaa järjestettävässä MuseoFest tapahtumassa, joka tavoitti noin 150 henkilöä.

Jyväskylän taidemuseon näyttelyissä ja tapahtumissa vieraili 43 281 henkilöä (edellisvuonna 38 190). Esillä olivat näyttelyt: Elina Brotherus – Aika, Kotien taidetta, Ajaton kauneus – teoksia keski-suomalaisista yksityiskokoelmista, Kenen luonto – Yhteisillä poluilla, Jonna Suurhasko – Dribble of Being, kansainvälinen Graphica Creativa -50-vuotisjuhlanäyttely, Tapahtumista eniten kävijöitä tavoittivat Valon kaupunki sekä Jouluisen taidebasaari.

Maksavien asiakkaiden määrä oli 18 287 (edellisvuonna 13 509), joista Museokortti-asiakkaita oli 113 114 (edellisvuonna 10 043). Taidemuseo huomioi palveluissaan erityisesti lapset ja nuoret, mikä näkyi myös Taidetila Ilmiössä, johon toteutettiin Jyväskylän yliopiston Mutkun sekä OKL:n ja Canberran yliopiston kanssa yhteistyössä kolme pedagogista näyttelyä.

Ilmaiskävijöissä suurimmat ryhmät olivat alle 24-vuotiaat, joita vieraili oppilaitos- ja päiväkotiryhmissä sekä yksittäin (yhteensä 3 992), ilmaistapahtumakävijät (mm. avajaispäivät, taidemuseon syntymäpäivä, Valon kaupunki, Jouluihin taidebasaari) sekä muut ilmaiskävijät (mm. kuvataide- ja museoaineiden ja opettajankoulutuslaitosten opiskelijat, kuvataiteilijaliittojen ja kuvataideseurojen jäsenet, kulttuuriluotsit ja luotsatut ryhmät, kaupungin ja yhdistysten kuntoutustoiminnan ja kotouttamistoiminnan ryhmät).

Grafiikka- ja valokuvakeskus Ratamon kokonaiskävijämäärä oli 7 373 henkilöä. Grafiikan työpajakäyntejä oli vajaa kaksituhatta ja loput näyttelykävijöitä yhteensä 14 näyttelyssä, joista taidemuseo järjesti yhden kokoelmanäyttelyn sekä avoimen haun -periaatteella yhdessä taiteilijoiden kanssa viisi ja loput kahdeksan Luovan valokuvauksen keskus ry.

Jyväskylän kaupungin ja Alvar Aalto-säätiön välinen palvelusopimus **Aalto2-museokeskuksen** toiminnasta astui voimaan vuoden 2025 alussa. Palvelusopimuksen myötä tehtiin muutos myös museokeskuksen vuokravastuisiin, jolla pyrittiin vakiinnuttamaan museokeskuksen toiminnan kannattavuutta. Aalto2-museokeskus yhdistää Keski-Suomen museon ja Alvar Aalto -säätiön ylläpitämän Alvar Aalto-museon näyttely- ja tapahtumatoiminnan saman katon alle. Aalto2 Oy (omistajana Jyväskylän kaupunki 80 prosenttia ja Aalto-säätiö 20 prosenttia) tuottaa asiakaspalvelun, keskuksen museokaupan, myynnin ja markkinoinnin palvelut. Museokeskuksen ja yhtiön toiminta alkoi toukokuussa 2023. Vuoden 2025 aikana museokeskuksen ja osakeyhtiön yhteistyötä, toimintamallia ja kannattavuutta pyrittiin vakiinnuttamaan.

Aalto2-museokeskus tarjosi vuonna 2025 monipuolisia ja kiinnostavia näyttelyitä sekä tapahtumia, jotka houkuttelivat laajan yleisön niin kotimaisia kuin ulkomaisia kävijöitä. Kokonaisuudessaan museokeskuksessa vieraili vuoden aikana 50 379 kävijää. Kansainvälisten vieraiden osuus kokonaiskävijöistä oli 18 prosenttia. Eniten turisteja saapui Saksasta, Ranskasta, Italiasta, Ruotsista ja Espanjasta.

Vuoden aikana Aalto2:ssa järjestettiin yhteensä 12 näyttelyä. Erityistä huomiota suomalaisten kävijöiden keskuudessa keräsi KeMun kesän päänäyttely Rantasipi – Tarinoita korpihotellien maailmasta, joka herätti muistoja 1960–1980-lukujen lomakylästä. Toinen merkittävän huomion saanut näyttely oli Aalto-museon Näkyvästi taustalla – Artekin piirustustoimisto 1936–2004, joka toi esille Artekissa työskennelleen suunnittelijajoukon yli 60 vuoden ajalta.

Keski-Suomen museo tuotti Aalto2-museokeskukseen seitsemän vaihtuvaa näyttelyä. Yläkeran Taidehallissa järjestettiin näyttelyt Marjo Hallila: Teoksia ja Rantasipi – Tarinoita korpihotellien maailmasta. Ensimmäisen kerroksen näyttelytilassa järjestettiin näyttelyt Pääkaupunki - Samplejä JKL-räpin historiasta, Outimäija Hakalan Metsän kuvia, Siksi oli Loiskis – Lastenmusiikkiorkesterin 25 ekaa vuotta, sekä Maanmittausta ja kartoitusta Suomessa – Keski-Suomi maailmankartalle. Taidehallissa lisäksi alkuvuonna jatkui vuonna 2024 alkanut Johanna Piston näyttely. Nivelosan parvella järjestettiin lisäksi Vedyn maailma näyttely yhdessä CefMof:in kanssa. Tämän näyttelyn tuotannosta vastasi Aalto2 Osakeyhtiö.

Keski-Suomen museon viranomaistyön määrä on hienoisessa kasvussa. Koko vuoden aikana Keski-Suomen museo antoi 539 lausuntoa (532 vuonna 2023). Näistä 323 koski metsänkäyttöilmoituksia.

Keski-Suomen museon pikkumuseoissa ja Museokauppa Sparvinissa kävi vuoden 2025 aikana yhteensä 22 603 asiakasta. Toivolan vanhalla pihalla sijaitsevassa Keski-Suomen museon Käsityöläismuseon Kuparisepän talossa ja Museokauppa Sparvinissa vieraili vuonna 2025 yhteensä 20318 kävijää. Vilkkaan kesä- ja joulusesongin lisäksi suosittuja tapahtumapäiviä museossa olivat jokavuotiset Yläkaupungin Yö ja Valon kaupunki -tapahtumat.

Heiskan taiteilijakoti oli avoinna kesällä 2025 kahtena ilmaispäivänä, sekä kesän ajan yleisöopastuksia järjestettiin kaksi kertaa viikossa Aalto2 museokeskuksen kautta. Kävijöitä oli yhteensä 624.

Pienmäen talomuseo Hankasalmella oli avoinna 24.6.–9.8. tiistaista lauantaihin, jonka lisäksi Hankasalmen koululaiset ja päiväkotilaiset pääsivät tutustumaan talomuseoon elokuussa. Yhteensä museossa vieraili kesän aikana 1075 kävijää.

Suomen käsityön museo ja Suomen kansallispukukeskus

Vuoden tärkein tilaisuus oli, kun kesäkuun lopussa avattiin uudistetut perusnäyttelyt *Käden jälki- Taidon kertomaa ja Ajaton perinne – Suomalainen kansallispuku*. Museo pidettiin auki ja näyttely- ja tapahtumatoiminta lähes ennallaan, vaikka henkilöstön työresurssia kohdennettiin perusnäyttelyiden sisältötyöhön ja näyttelyiden rakentamiseen. Perusnäyttelyiden uudistaminen toteutettiin investointirahoituksella. Museon kävijämäärä 38 154 henkilöä oli hyvä, koska näyttely- tapahtumaohjelmaa sekä museolta tilattavia palveluita oli vähennetty ja kokoelma- ja tietopalvelut olivat suljettuna puoli vuotta perusnäyttelyiden uudistustyön vuoksi. Vuonna 2025 maksavia kävijöitä oli 14 708 (15 772 vuonna 2024), ja heistä Museokorttia käytti 10 013 henkilöä (9 905 vuonna 2024). Yksittäisiä turisteja vieraili museossa 1 457 (1 761 vuonna 2024)

Museossa kävijävirta pysyi tasaisena koko vuoden, vaikka perusnäyttelyt olivat kiinni puoli vuotta. Alkuvuoden päänäyttelyssä *Aistinvarainen- Taitelijat O* vieraili 10 107 kävijää. Museon ehdottama teema oli museonäyttelynä poikkeuksellinen, koska kaikkiin näyttelyesineisiin sai koskea. Kesän päänäyttely *Ryijy. Nyt* ajankohtaisena ilmiönä kiinnosti 12 863 vierailijaa. Syksyn päänäyttelyn *Pirin sininen ja muita värejä* taiteilija/muotoilija Markku Pirin retrospektiivistä näyttelyä kävi katsomassa 8 027 henkilöä. Näyttelyssä oli suuri osa esineistöstä museolle lahjoitetusta Markku Pirin kokoelmasta. Suomen kansallispukukeskuksen kansainvälisessä näyttelyssä Perinnettä yli rajojen vieraili 19099 kävijää. Näyttelyitä varten museo sai Museovirastolta avustusta taiteilijoiden näyttelypalkkioiden maksamiseen.

Valtakunnallisen vastuumuseo suunnitelman mukaisesti museon on oltava saavutettava myös valtakunnallisesti. Sen vuoksi useita luentoja ja tapahtumia myös striimattiin. Museon tapahtumatoiminta Jyväskylässä säilyi myös vilkkaana ja monipuolisena. Kaupungin strategian mukaisesti tapahtumia/työpajoja kohdennettiin lapsiperheille. Suosituin tapahtuma oli edelleen perinteikäs Käsityöläisten joulutori 4 240 kävijällä (vuonna 2024 oli 3 417 kävijää), ilmaispäivinä Valon kaupunki ja Yläkaupungin yö toi museolle näyttelyihin ja työpajoihin hyvin kävijöitä (748 + 621 kävijää). Talviloma- ja syyslomaviikkojen työpajoihin osallistui 274 henkilöä. Opiskelijoille museo tuli tutuksi museoappro tapahtumassa, jolloin museossa kävi 726 opiskelijaa. Kansallispuvun juhlapäivää osallistui sekä museolla että netin välityksellä yhteensä 482 alan harrastajaa ja ammattilaista.

Kansainvälistä näkyvyyttä Suomen käsityön museon näyttelyille saatiin European Textile Networkin verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja matkailun yhteismarkkinoinnin kautta.

Perusnäyttelyiden asiakaskokemuksen tutkimuksen avustuksen käyttöön saatiin lisää aikaa, jolloin toteutettiin asiakaskyselyn uudistetuista perusnäyttelyistä. Suurin osa suosittelee näyttelyitä muillekin.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					€/kpl	%
Tunnusluvut						
Kävijöiden määrä	181 289	153 512	161 790	140 000	8 278	5,4 %
Opetus- ja opastustilaisuudet	2 894	2 304	2 125	2 500	-179	-7,8 %
Opintotilaisuuksiin osallistujien määrä	17 243	15 996	12 602	10 000	-3 394	-21,2 %
Yleisötapahtumat (fyysiset ja verkossa)	290	178	198	200	20	11,2 %
Aukiolotunnit	7 461	9 046	9 592	10 000	546	6,0 %
Mittarit						
Kävijät / aukiolotunnit	19,2	17,0	16,9	14,0	0	-0,6 %
Bruttomenot e / asukas	41,8	39,2	43,3	38,5	4	10,5 %
Nettomenot e / asukas	37,8	34,1	38,1	36,3	4	11,7 %

Jyväskylä Sinfonia

Vuonna 2025 Jyväskylä Sinfonian tuottamien tapahtumien kokonaiskuulijamäärä oli 37 573, joista sinfoniakonserttien kuulijoita kertyi 10 796.

Orkesteri tuotti vuoden 2025 aikana yhteensä 134 tilaisuutta, joista konsertteja oli 101 kappaletta. Konserteista sinfoniakonsertteja oli 22 ja muita konsertteja, kuten kamarimusiikkikonsertteja, lasten-konsertteja, viihdekonsertteja sekä ilmaiskonsertteja 79 kappaletta.

Konserttien ohella tehtiin monipuolista yleisötyötä, joka tavoitti huikeasti 13 924 henkilöä. Yleisötyö sisälsi muun muassa Sinfonia on the Move -projektin minikonsertteja eri puolilla kaupunkia, laitosp-konsertteja, koulukonsertteja, avoimia harjoituksia sekä taiteilijatapaamisia.

Vuoden kohokohtiin lukeutuvat erityisesti menestyksekkäät yhteiskonsertit Lohjan Kaupunginorkesterin, Kuopion kaupunginorkesterin sekä Oulu Sinfonian kanssa, ystävänpäivätanssiaiset upeaksi restauroidulla Valtiontalolla sekä loppuunmyydyt konsertit lauluyhtye Rajattoman ja blueskitaristi Erja Lyytisen kanssa. Jyväskylä Big Bandin kanssa tehty yhteinen joulukonsertti on osoitus korkeatasoisesta paikallisesta yhteistyöstä.

Jyväskylä Sinfoniaa johtivat vuoden aikana ylikapellimestari Lorenzo Passerinin lisäksi useat kapellimestarivieraat, kuten Gordon Hunt, Tomas Djupsjöbacka, Olli Mustonen, Rumon Gamba sekä Nick Davies. Vuoden sykehdyttäviin solistivieraisiin kuuluivat mm. pianisti Mackenzie Melemed, klarinetisti Christoffer Sundqvist, huilisti Janne Thomsen sekä orkesterin omista huippumuusikoista Elias Lassfolk, Inoko Isobe sekä Zoltán Kövér.

Vuoden aikana ilmestyi jälleen uusi levytys, Naava, joka sisältää Ville Matvejeffin sekä Joel Järven-taustan teoksia. Levynjulkaisukonsertin yhteydessä lokakuussa juhlittiin myös Suomen Säveltäjien 80-vuotista merkkipaalua.

Vuonna 2024 lanseerattu Kvartetti-sarjalippu on vakiinnuttanut asemansa Jyväskylä Sinfonian lipputuotteena, ja alla olevassa taulukossa kausikorttien lukumäärään on sisällytetty jo aiemmin tilastoidun Tutti-kausilipun lisäksi myös Kvartetti-sarjaliput.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					€/kpl	%
Tunnusluvut						
Kuulijat (lkm)	32 985	44 141	37 573	32 000	-6 568	-14,9 %
Salin täyttöaste (%)	91	73	58	60	-15	-20,5 %
Konsertit (lkm)	132	110	101	50	-9	-8,2 %
Kausikortit (lkm)	509	434	492	500	58	13,4 %
Yleisötyö (osallistujat)	20 691	10 313	13 924	7 000	3 611	35,0 %
Mittarit						
Bruttomenot, €/asukas	22,6	27,8	26,2	25,0	-2	-5,8 %
Nettomenot, €/asukas	20,3	22,8	22,3	21,5	-1	-2,2 %

Jyväskylän kaupunginteatteri

Jyväskylän kaupunginteatteri jatkoi toimintaansa Paviljongin väistötiloissa teatteritalon peruskorjauksen aikana. Ensimmäinen ensi-ilta oli Agatha Christien Hiirenloukku (18.1.2025), jonka ohjasi Anssi Valtonen. Toinen ensi-ilta, Mestari (22.1.2025), oli Tarmo Uusivirran elämästä kertova draama, jonka ohjasi Pasi Lampela. Martti Suosalon vierailuesitys Starman keräsi täydet katsomot. Kevään ohjelmistossa jatkoivat musikaali Bosslady, Laura, Pikkurikoksia rakkaudessa ja Voitto kotiin.

Syyskausi avattiin musikaalilla Rakkauden viisi vuotta (25.9.2025), jonka ohjasi Anssi Valtonen. Syksyn toisena ensi-iltana oli koko perheen musiikkinäytelmä Peppi Pitkätossu (27.9.2025), ohjaus Aino Kivi ja musiikista vastasi lastenmusiikkiorkesteri Loiskis. Suomen kantaesityksenä nähtiin norjalaiskirjailija Monica Isakstuenin Kato mua kun mä puhun sulle näytelmä (12.11.2025). Seitsemän veljestä sai ensi-iltansa 14.11. Näytelmä oli maailman kantaesitys Juha Hurmeen nykysuomeksi kääntämään Aleksis Kiven romaaniin perustuvasta dramatisoinnista, jonka Hurme myös sovitti ja ohjasi.

Keskeisin osa yleisötyötä oli Taidetestaajat-hanke keväällä 2025. Taidetestaaja-produktiona nähtiin Hiirenloukku yhteensä neljällä esityksellä. Myös kulttuurilavan tapahtumat kaupunginkirjastossa herättivät suurta kiinnostusta. Esimerkiksi tapahtuma, jossa teatterinjohtaja Marietta Kunnas haastatteli kirjailija, teatteriohjaaja Juha Hurmetta saavutti ennätysyleisön. Myös teatterin teosesittelyt kiinnostivat aiempaa paremmin yleisöä.

Vuoden 2025 kävijät teatterin tapahtumissa oli yhteensä 28 127 katsojaan. Esitysmäärät väistötiloissa olivat yli puolet pienempiä kuin teatteritalossa. Näyttämöiden täyttöaste 59 prosenttia. Esitysmäärien merkittävä putoaminen vaikutti teatterin lipputuloihin, jotka jäivät tulotavoitteistaan.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					€/kpl	%
Tunnusluvut						
Katsojien lukumäärä	51 352	33 493	33 496	37 800	3	0,0 %
Ensi-iltojen lukumäärä	5	6	6	6	0	0,0 %
Yleisötyön tilaisuudet	72	68	35	20	-33	-48,5 %
Mittarit						
Teatterin näyttämöiden täyttöaste %	63,0	65,7	56,0	80,0	-10	-14,8 %
Yleisötyö (osallistujat)	2 115	1 524	1 700	500	176	11,5 %
Bruttomenot, €/asukas	41,4	37,3	35,4	36,4	-2	-5,1 %
Nettomenot, €/asukas	31,5	28,8	30,3	27,9	2	5,2 %

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen organisaatio- ja palvelurakennetta on kehitetty vuosien aikana toiminta- ja palveluympäristön sekä käytössä olevien resurssien muuttuessa. Vuonna 2025 organisaatorakennetta uudistettiin tiivistämällä palveluuyksiköiden määrä neljästä kolmeen. *Liikuntapalvelujen kehittäminen ja suunnittelu* sekä *Kumppanuus- ja asiakaspalvelut* palveluuyksiköt yhdistettiin yhdeksi yksiköksi. Kolme palveluuyksikköä ovat uudistuksen jälkeen: 1) Liikkumaan aktivointi, joka vastaa eri ikäisille kohdennettujen liikunta- ja liikuntaneuvontapalvelujen, uinninvalvontapalvelujen sekä lasten ja nuorten harrastustoiminnan suunnittelusta ja järjestämisestä sekä liikkumista edistävien palvelujen ja toimintamallien kehittämisestä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. 2) *Liikuntapaikat*, joka huolehtii yli 300 kohdetta käsittävän liikuntapaikkaverkon hoidosta, ylläpidosta ja teknisestä huollosta sekä 3) *Asiakaspalvelut ja kehittäminen*, jonka tehtävänä on liikuntapalvelujen tilavaraus-, suunnittelu-, kehittämis-, yhteistyö- ja asiakaspalvelutoiminnot.

Uimahallipalvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevan sisäisen selvityksen (2024) mukaiset toimenpiteet toteutettiin suunnitellusti v. 2025 aikana. Uimahallien liikunnanohjauksen ja uinninvalvonnan tehtäväsisältöjä muokattiin yhdistelmätehtäväksi ja palvelujen järjestäminen siirtyi Liikkumaan aktivointi –palveluuyksikön vastuulle. Sisäisessä selvityksessä tarkasteltiin myös kassanhoidon palvelujen tarkoituksenmukaista järjestämistapaa. Toistaiseksi kassanhoidon palvelut ja toimipisteet päätettiin säilyttää ennallaan ja muutostarpeita arvioidaan uudelleen v. 2026 aikana edellyttäen teknisten kassajärjestelmien ja maksupalvelujen kaupunkitaseista kehittämistä. Lisäksi muutoksen ennakoinnissa huomioidaan Wellamon tulevan peruskorjauksen ajankohta.

Liikuntapalvelujen henkilöstön osaamisen kehittämisessä panostettiin erityisesti henkilöstön turvallisuusosaamisen vahvistamiseen, joka on ollut painopisteenä jo useamman vuoden ajan. Alkuvuodesta päivitettiin liikuntapaikkoja koskevat järjestyssäännöt sekä laadittiin henkilöstölle ulkopuolisen turvallisuusasiantuntijan kanssa yhteistyössä asiakkaiden häiriö- ja uhkatilanteita koskevat toimintaohjeet. Henkilöstölle järjestettiin toimintaohjeen pohjalta haastavien tai häiriökäyttäytyvän asiakkaiden kohtaamiseen sisäisiä koulutuksia. Asiakas- ja työturvallisuuden vahvistamiseen liittyen henkilöstölle järjestettiin myös ensiapu- ja asiakaspalvelukoulutusta sekä toteutettiin yksikökkökohtaisia turvallisuuskävelyitä, riskikartoituksia ja poistumisharjoituksia. Liikuntapalvelujen turvallisuustyöryhmä seurasi osaamisen kehittämisen tavoitteiden toteutumista.

Työterveyden kanssa toteutettiin suunnitellusti työympäristön terveellisyyttä kartoittavia työpaikkaselvityksiä liikuntapalvelujen työ- ja toimipisteisiin. Työpaikkaselvitykset kohdentuivat v. 2025 Huh-
tahalliin, uudistuneeseen AaltoAlvariin sekä Tikkakosken liikuntapuiston liikuntapaikolle. Lisäksi

toteutettiin liikuntapalvelujen esihenkilö- ja työnjohtotyötä tekeville psykososiaalisen kuormituksen suunnattu työpaikkaselvitys. Selvitysten havaintojen ja toimenpidesuosituksen pohjalta toteutettiin tarvittavia työskentelyä helpottavia ja riskejä pienentäviä korjaavia toimenpiteitä, kuten tehtäväkuvien tai työpaikan ohjeistusten täsmentämistä.

Eläkeperusteista ja muista henkilöstön liikkuvuuteen liittyvistä syistä johtuva työntekijävaihtuvuus oli edellisvuoden tasolla. Rekrytointilupia haettiin 37 tehtävään ja kaikki haussa olleet vakanssit saatiin täytettyä. Liikuntapalvelujen tehtävät olivat suosittuja hakukohteita. Korkeimmillaan hakijamäärä avoimessa haussa olleeseen tehtävään oli yli 200 hakijaa.

Liikkumaan aktivointi-palveluyksikön henkilöstömäärä kasvoi 9,5 henkilötyövuodella liikuntapalveluissa toteutetun organisaatiomuutoksen yhteydessä. Organisaatiota selkiytettiin ja kehitettiin vastaamaan tämänhetkistä palvelu- ja toimintarakennetta. Kohdennettujen liikuntapalvelujen toimintayksikön vastuulle siirtyi elokuun alussa uimahallien uinninvalvontapalvelut. Liikunnanohjaajien tehtäväkuvaa muutettiin ja uimahalleissa työskentelevien liikunnanohjaajien tehtäväkuvaan kuuluu jatkossa sekä liikunnanohjauksen että uinninvalvonnan tehtävät. Uuden tehtäväkuvamukaisia rekrytointia ja nimikemuutoksia tehtiin vuoden aikana. Lisäksi henkilöstölle järjestettiin mahdollisuus suorittaa uinninvalvojan ja uimaopettajan ammatilliset koulutukset sekä tarjottiin mahdollisuus aloittaa liikunnan ammattitutkinto-opinnot oppisopimuskoulutuksella. Tehtäväkuvien kehittämistyö jatkuu edelleen vuoden 2026 aikana ja tulevat rekrytoinnit toteutetaan uuden tehtäväkuvan mukaisesti.

Kohdennetut liikuntapalvelut -toimintayksikön vastuualue määriteltiin uudelleen 1.8. alkaen. Jatkossa yksikkö vastaa uinninvalvontapalvelujen lisäksi nuorten aikuisten ja aikuisten kohderyhmien ohjatuista liikuntapalveluista liikuntaneuvonnasta. Vastuu pitää sisällään senioreiden palvelut ja aikuisten ikäryhmiin kuuluvat erityisryhmät. Elokuun alusta aloitti myös lasten ja nuorten harrastaminen toimintayksikkö, johon kuuluu esihenkilön lisäksi yksi vakituinen työntekijä ja 8 määräaikaista työntekijää. Lisäksi yksikön harrastusohjaajan tehtävissä työskenteli 2 nuorisopalvelujen ja liikuntapalvelujen yhdistelmätyöntekijää. Yksikön vastuulle määriteltiin perheiden, alle kouluikäisten lasten sekä peruskouluikäisten lasten ja nuorten ohjatut liikuntapalvelut ja liikuntaneuvonta. Yksikkö vastaa myös peruskouluikäisten harrastamisen mallin toiminnan kokonaiskoordinoinnista ja kehittämisestä. Palvelut pitää sisällään myös lasten ja nuorten ikäryhmään kuuluvat erityisryhmät.

Vuoden aikana edistettiin suunnitelman mukaisesti erityisesti lasten ja nuorten liikunta- ja harrastuspolkuja. Kehittämistyötä toteutettiin muun muassa eri hankkeiden avulla, joille Aluehallintovirasto myönsi avustusta. Harrastamisen mallille avustusta myönnettiin 270 000 euroa. Harrastamisen mallin etsivä harrastustyötä kohdennettiin alueellisesti alueiden tarpeiden mukaisesti. Toiminnan ansiosta harrastamattomia lapsia ja nuoria tavoitettiin aiempaa paremmin, ja heitä ohjattiin sopivien harrastusten pariin sekä autettiin harrastustuen hakemisessa. Vuoden aikana tavoitettiin myös maahanmuuttajataustaisia oppilaita. Muun muassa perhekoulupilotin kautta tavoitettiin maahanmuuttajaperheitä, ja heidän tietoisuuttaan harrastusmahdollisuuksista lisättiin. Toimintaan sisältyi tutustumista uimaopetukseen, uimahallin käytäntöihin sekä pyöräilyn opettelua, mikä tukee koulumatkaliik-kumista ja harrastuksiin kulkemista. Lisäksi erityistä tukea tarvitsevien ryhmiä laajennettiin useammalle koulualueelle.

Harrastamisen Suomen mallin *liikuntaharrastuksesta polku seuratoimintaan* -avustushaussa liikuntapalveluille myönnettiin 50 000 euroa. Hankkeen tavoitteena on muun muassa kehittää toimintamalli, mikä edistää lasten ja nuorten siirtymistä aktiivisemmiksi harrastajiksi urheilu- ja liikuntaseurojen toimintaan. Yhteistyötä edistettiin muun muassa pienten ja keskisuurten seurojen kanssa. Vuoden aikana järjestettiin kaksi Harrastushulinat -tapahtumaa yhteistyössä 16 eri urheiluseuran ja muun toimijan kanssa. Tapahtumissa lapset pääsivät osallistumaan ohjatuille kokeilupisteille ja tutustumaan eri harrastusmahdollisuuksiin. Tapahtumissa oli yhteensä noin 600 kävijää. Lisäksi 19 liikunta- ja urheiluseuran kanssa sovittiin harrastusstartti-toiminnan kehittämisestä ja käynnistämisestä kevään 2026 aikana.

Liikkuva koulu ja KouluPT-toiminnan hankkeelle saatiin avusta 103 000 euroa. Liikkuva koulu- toiminnassa järjestettiin koulujen vertaisliikuttajaoppilaille kaksi tapaamista, jossa koulutuksen lisäksi oppilaat pääsivät toimimaan vertaisohjaajina ja kehittämään Liikuntadiplomia. Liikkuva koulu hanke mahdollisti 50 opettajan ja hankkeen ohjaajien osallistumisen Liikkuen läpi elämän seminaariin

keväällä 2025 sekä kahdeksan opettajan osallistumisen Liikunnan ja terveystiedon opettajien opin-
topäiviin syksyllä 2025. Jyväskylän Liikuntadiplomi otettiin käyttöön kaikilla Jyväskylän alakouluilla
syksyllä 2025. Liikuntavälineitä ja oppituntien toiminnallisuutta lisääviä välineitä hankittiin kouluille
noin 40 000 eurolla.

Lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan kehittämistyö jatkui KouluPT-toiminnan kehittämisen osalta.
Vuoden aikana KouluPT:den liikuntaneuvonnan tapaamisia oli yhteensä 552. Tapaamisia järjestet-
tiin lähes saman verran ala- ja yläkouluikäisille. Lähes puolet ohjautui liikuntaneuvontaan koulun
henkilökunnan ohjaamana, noin 32 prosenttia ohjautui joko huoltajan tai itsensä toimesta ja 18 pro-
senttia ohjautui läheteellä tai koulun oppilashuollon suosituksella.

Yhteistyössä Keski-Suomen Liikunta ry:n kanssa toteutettiin BeActive-viikot, mitkä olivat osa Liik-
kuva koulu- ja harrastuspolku-hankkeiden toimintaa. Toimintaan saatiin myös opetushallituksen
myöntämää BeActive-rahoitusta. Tapahtuman tavoitteena oli mm. tutustuttaa oppilaat Keski-Suo-
men liikunta ry:n jäsenseurojen monipuoliseen liikuntatarjontaan sekä innostaa heitä liikkumaan ja
mukaan seuratoimintaan. Toimintaa toteutettiin 23 koululla. Viikon aikana ohjattiin 98 tuntia liikuntaa
yhteensä 1420 oppilaalle ja koulujen 91 henkilökunnalle.

Jyväskylä valittiin myös mukaan Opetushallituksen Liikkuva kunta -hankkeeseen vuoden 2025
ajaksi. Jyväskylä sai vuoden aikana tukea opetushallituksen Liikkuvat-tiimiltä liikunnallisen toiminta-
kulttuurin kehittämiseen ulkopuolisen fasilitoinnin, tiedonkeruun ja sparrauksen muodossa. Kehittä-
misen kohderyhmäksi valikoitui alle kouluikäiset lapset ja perheet sekä opiskelikäiset nuoret ja nu-
oret aikuiset. Hankkeelle perustettiin kaksi työryhmää, joista toinen keskittyi alle kouluikäisten lasten
ja perheiden liikkumisen edistämiseen ja toinen opiskelikäisiin. Työryhmissä olivat mukana Jyväskylän
kaupungin liikuntapalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, nuorisopalvelut, Keski-Suomen hyvin-
vointialue, Keski-Suomen Liikunta, Gradia Jyväskylä, Jyväskylän kristillinen opisto, Jyväskylän am-
mattikorkeakoulu, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän yliopiston korkeakoululiikunta
sekä Ilmasotakoulu. Vuoden aikana kuvattiin kohderyhmien nykytila tämänhetkisestä liikkumisen
edistämisen toimista ja hahmotettiin tulevat kehittämistoimenpiteet. Alle kouluikäisten lasten ja per-
heiden liikkumisen edistämisen kehittämiseen haettiin hankeavusta 16.12.2025 päättyneessä avus-
tushaussa havaittujen kehittämistarpeiden pohjalta. Liikkuva varhaiskasvatuksen koordinointi sovit-
tiin myös siirtyvän liikuntapalvelujen vastuulle Liikkuva koulu -toiminnan tavoin.

Jyväskyläläisten lasten uimataitoisprosentti on laskenut noin 20 prosenttia viimeisen 15 vuoden ai-
kana. Tieto perustuu kuudesluokkalaisilta vuosittaisen uimataitotestin seurantatietoon. Uimataitoi-
suuden parantamiseksi luotiin kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet. Opetus- ja kulttuuriministeriö
myönsi Jyväskylälle perusopetuksen uimataidon opetuksen vahvistamiseen 85 600 euroa han-
keavustusta. Perusopetus- ja liikuntapalvelut hakivat hankeavustusta yhteistyössä 1.1.2026-
31.7.2027 väliselle ajalle.

Aikuisten liikuntaneuvontapalveluketjun kehittäminen eteni Liikuntaneuvonnan yritysysteistyö-han-
keen avulla, jossa pilotoitiin uutta yritysysteistyötoimintamallia. Keski-Suomen aluehallintovirasto
myönsi 70 000 euroa avustusta hankkeelle Yritysysteistyön kehittäminen osana liikuntaneuvonnan
palvelupolkua ja palvelusetelimallin rakentaminen. Hankkeen alkuselvitysten perusteella luovuttiin
palvelusetelimallista ja edettiin ostopalvelumallin kehittämiseen ja pilotointiin. Yksilö- ja ryhmämuo-
toisen liikuntaneuvonnan yritysysteistyötahona toimi LeWELL Oy. Pilotointivaiheen jälkeen syksyllä
2025 Dynaamisella hankintajärjestelmällä etsittiin palveluntuottajakumppaneita tuottamaan kaupun-
gille Liikuntaneuvonnan palvelua. Vuodelle 2026 mukaan saatiin 12 palveluntuottajaa. Osa avus-
tusrahasta siirrettiin vuodelle 2026. Toimintamallin kehittämiseksi haettiin myös jatkoavustusta vuo-
delle 2026.

Soveltavan liikunnan nykytilan selvitystyön ja kehittämissuunnitelman aloittamiseen saatiin tukea Lii-
kuntatieteellisen seuran Sopiva-hankkeelta. Varsinainen selvitystyö ja kehittämissuunnitelman aloit-
taminen siirtyi vuodelle 2026. Työttömien liikkumista edistävien palvelujen ja niiden tuottamistapojen
uudelleen organisointi siirtyi myös vuodelle 2026. Nuorten aikuisten osalta kehittämistyöhön saatiin
näkökulmia Liikkuva kunta-hanketyöstä. Lisäksi nuorten aikuisten liikuntatoiminnan yhdyshenkilöksi
nimettiin yksi Kohdennettujen liikuntapalvelujen liikunnanohjaajista.

Liikuntapaikat palveluyksikkö vastaa Jyväskylän kaupungin sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sekä ulkoilureittien, ulkoilualueiden, latujen ja uimarantojen hoidosta. Ylläpidettävään palveluverkkoon kohdistuu vuosittain muutoksia muun muassa uudishankkeiden sekä peruskorjauksien takia. Vuonna 2025 liikuntapaikkojen käyttöön vaikuttivat käynnissä olevat investointihankkeet, kuten esimerkiksi Harjun stadionin peruskorjaus ja -laajennus ja Vaajakosken liikuntapuiston peruskorjauksen ensimmäinen vaihe.

Huhtasuon jalkapallohalli Huhtahalli otettiin käyttöön helmikuun alusta. Jalkapallohallin käyttöaste on ollut odotetun mukainen, josta kertoo myös hallin tulotavoitteen maltillinen ylitys. Niin sanottujen iltojen "prime time"-tuntien (ma-pe 16.00–21.00) varausaste on talvikaudella 100 prosenttia. Vuoro-toiveita on näille tunneille enemmän, kuin mitä liikuntapalvelut pystyy tarjoamaan. Talvikauden viikonloppujen osalta varausaste on myös tavoitteen mukainen. Aamu- ja päiväaikoina Huhtahallia käyttävät osa urheiluseuroista aamuharjoitteluun, joiden lisäksi lähialueen koulut ja päiväkodit ovat iso käyttäjäryhmä.

Sääolosuhteet haastoivat erityisesti talviliikuntaan tarkoitettujen liikuntapaikkojen hoitoa. Alkuvuosi oli vähäluminen ja lämmin. Tällä oli vaikutuksia sekä hiihtolaturien että luistelukenttien ylläpitoon. Luistelukenttien käytössä oli tammi-helmikuussa useiden päivien katkoja ja hiihtoreittejä ei pystytty ylläpitämään päivittäin. Jyväskylän retkiluistelurata toteutettiin 4.1.-3.3.2025 yhteistyössä LähiTapiolan kanssa. Myös radan käyttöä ja ylläpitoa haastoi lämmin sää. Loppuvuonna 2025 talviliikuntakautta ei päästy käynnistämään tekojäitä lukuun ottamatta ollenkaan lämpimien säiden ja vähälumisuuden takia.

Vuoden aikana liikuntapaikkojen hoitoa kehitettiin vastaamaan paremmin toiminnan, palvelutarpeiden sekä muuttuvien sääolosuhteiden ja kausien vaihteluiden asettamia vaatimuksia. Henkilökunnan monialaosaamista sekä monipaikkatyöskentelyä vahvistettiin edelleen, jotta henkilöstön työkierto toimipisteiden välillä mahdollistuisi tarvittaessa aiempaa paremmin. Lisäksi liikuntapalveluiden hoidossa olevien kohteiden palvelukuvauksen sekä työmäärämitoituksen päivittäminen käynnistettiin. Työn tavoitteena on saada tukea työn suunnitteluun sekä raportointiin hyödyntäen sähköistä toiminnanohjausjärjestelmää. Työ valmistuu vuoden 2026 aikana.

Vuonna 2025 toteutettiin uimaranta- sekä latuselvitykset yhteistyössä ulkoisten asiantuntijoiden kanssa. Selvitysten pohjalta tavoitteena on vuoden 2026 aikana järjestää uimarantojen sekä latujen hoito nykyistä organisoidummin hoitoluokkamallin avulla, jossa eri kohteiden palvelukuvaukset eroavat toisistaan. Osana molempia selvityksiä toteutettiin käyttäjäkyselyt.

AaltoAlvarin pysäköintikannen ja -hallin vuokrasopimus päättyi 30.6.2025, minkä oletettiin vaikuttavan hipposhankkeen käynnistymisen lisäksi AaltoAlvarin asiakasmääriin laskevasti. Pysäköintikannen ja -hallin muuttuminen maksulliseksi ei kuitenkaan vähentänyt AaltoAlvarin kävijämääriä, vaan vuonna 2025 tehtiin uusi kävijäennätys 487 960. Yhteensä uimahallien vuoden 2025 kävijämäärä oli 628 839, mikä oli noin 67 500 kävijää enemmän, kuin vuonna 2024. AaltoAlvarissa tehtiin kaikkien aikojen kuukausittaisia kävijäennätyksiä 9 kuukautena tammi-, helmi-, maalisi-, touko-, elo-, syys-, loka-, marras- ja joulukuussa. Wellamossa kuukausittaiset kävijäennätykset tehtiin heinä- ja joulukuussa. AaltoAlvarin vastasauna otettiin käyttöön maaliskuussa. Vastasauna oli poissa käytöstä noin viisi vuotta, sillä erityisesti matalapaineen aikana uimahallin tiloihin aiheutui saunan lämmityksestä savuhaittoja. Tauon aikana ilmastointikoneisiin asennettiin aktiivihiilisuodattimet, jotka vähentävät mahdollisia savuhaittoja. Lisäksi saunaa ei lämmitetty matalapaineen aikana. Vastasaunaa lämmitettiin vuoden aikana 34 kertaa, jonka aikana saunoja oli 1 351 (n. 40 hlöä/kerta).

AaltoAlvarissa oli poikkeuksellisen pitkä kesähuoltojen sulkuaika (9.6.-27.7.2025.). Sulkuajan aikana 50 metrin altaalla tehtiin kuntokartoitukset, jonka lisäksi kaikkien saunojen lauteet ja lauteiden rungot uusittiin. Miesten saunojen kaikki pinnat uusittiin ja kylmäaltaiden suodatin huollettiin. Kylpylän puolella takuukorjauksina uusittiin kaakeleita ja valaisimia veden alle.

Hipposhankkeen viivästyminen aiheutti edelleen vuonna 2025 Tilapalvelun toteuttamia korjaustoimenpiteitä eripuolilla Hippoksen liikuntakiinteistöjä. Merkittävimpiä korjaustoimia olivat elokuussa 2024 tulleiden vesivahinkojen korjaustoimet, joilla oli merkittäviä vaikutuksia palvelutarjonnan näkökulmasta alkuvuodesta 2025 Monitoimitalon judosaleissa sekä kuntosalilla. Korjaustoimet

valmistuivat maaliskuun lopulla 2025. Huhti-kesäkuussa Hipposhallissa kunnostettiin myös muita tiloihin vuosien varrella kohdistuneita kosteusvaurioita, millä oli palveluntarjonnan kannalta vaikutuksia lyhyiden käyttökatojen muodossa. Näitä tiloja olivat Hipposhallin pukuhuone- ja käytävätilat sekä auditorio.

Hipposhankkeen rakentamispäätöksellä oli myös vaikutuksia Hippoksen alueen liikuntapaikkoihin ja pysäköintiin sekä kulkureitteihin. Hipposhankkeen myötä syksyllä 2025 Hippoksen tenniskentät purettiin ja nurmikenttä poistettiin käytöstä. Loppuvuodesta pysäköintikapasiteetti pieneni ja kulkureitteihin tuli merkittäviä muutoksia hankkeen rakennustöiden käynnistyttyä.

Liikuntapaikkojen suunnitelmallisen kunnossapidon haastoivat kesän ja loppuvuoden ennakoimattomat korjaustarpeet Laajavuoren mäkipesäalueen kesäkäytön keskeytymisen. Joulukuussa mäkipesäalueen kilparinteen vanha lumetusveden runkolinja katkesi kesken rinteen lumituksen. Lumetusvesilinjan katkeamisesta aiheutui merkittävät ennakoimattomat korjauskustannukset ja kilparinteen talvikauden avaamisen myöhästymisen. Liikuntapaikkojen suurimpana kunnossapitohankkeena oli Lohikosken vanhan uimalaiturin uusinta.

Liikuntapalvelujen kiinteistöjen osalta kehitettiin sisäisiä toimintamalleja ja prosesseja osana normaalia ylläpitoa. Rakennusten kunnossapito- ja vuosikorjaustöitä toteutettiin tarpeen mukaisesti ja käyttöturvallisuus edellä. Esimerkkinä turvallisuuden parantamisesta oli Laajavuoren K-100 mäen huipulla olevan näköalatasanteen korjaus- ja muutostyöt. Lisäksi käynnistettiin kiinteistötietojen kartointi osana Tilapalvelun kanssa tehtävää yhteistyötä.

Jäähallien ja tekojäiden kylmätekniikan huollon ja kunnossapidon haasteena olivat vanhimmat kylmälaitokset Palokan ja Viitaniemen tekojäillä. Tekniikan korjausvelkaa helpotettiin uusimalla Vaajakosken tekojään kylmätekniikka. Vanhimpien kylmälaitosten uusiminen jatkuu tulevana vuosina yhteistyössä Tilapalvelun kanssa.

Liikuntapalvelujen energiatehokkuustoimenpide oli Savonmäki-Asmalampi-Halssila valaisinvaihtojen käynnistyminen, joka rahoitettiin urheilu- ja retkeilyalueiden investointiohjelmasta. Valaisinvaihdot toteutuivat ennakkoa suppeampana valaistuksen sähköverkossa havaitun korjaustarpeen vuoksi. Valaisimia vaihdettiin 52 kpl. Vaajakosken liikuntapuiston peruskorjauksen ensimmäisen vaiheen rakennushankkeen yhteydessä uusittiin tekojään vanha kylmälaitteisto yhteistyöhankkeena Tilapalvelun kanssa. Kylmätekniikka toteutettiin rakennuksen sijasta erilliseen konttiin, josta rakennettiin lämmöntalteenottolinja rakennukseen. Tarkoitus on hyödyntää kentän jäähdytyksestä syntyvä lauhdelämpö jäänhoitoon tarvittavan veden lämmitykseen. Kyseessä on kaupungin ensimmäinen tekojäähäkö, jonka lauhdelämmön hyödyntäminen toteutuu. Uimahalleilla jatkettiin energian ja veden käytön tehostamista osana hallien normaalia hoitoa- ja huoltoa.

Asiakaspalvelut ja kehittäminen

Liikuntapalvelut on koordinoitunut kaupunkistrategian mukaista poikkihallinnollista liikkumisohjelmaa vuodesta 2024. Sen 102 toimenpiteistä oli vuoden loppuun mennessä aloitettu 52 ja valmiiksi saatu 6. Toimenpiteitä seurataan PowerBI-pohjaisella raportilla, joka on luettavissa ohjelman verkkosivuilta. Liikkumisohjelman ohjausryhmänä toimii Liikuntapääkaupunki -ohjausryhmä.

Liikkumisohjelmassa on yhtenä liikuntapalveluja koskevana toimenpiteenä liikunta- ja urheiluseurojen avustus- ja tukijärjestelmän kehittäminen. Avustusten kehittämiseksi toteutettiin keväällä 2025 selvitys avustusten vaikuttavuudesta. Selvityksen tueksi toteutettiin liikunta- ja urheiluseuroille palautekysely sekä hyödynnettiin vertailutietoja isojen kaupunkien liikunta-avustuskokemuksista. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan päätöksellä (3.12.2025) otettiin käyttöön liikunnan kumppanuussopimusmalli, joka on kohdennettu jyväskyläläisille yhdistysmuotoisille liikunta- ja urheiluseuroille, joiden toiminta on ammattimaista, pitkäjänteistä ja laajasti vaikuttavaa. Kumppanuussopimusmallia pilotoidaan v. 2026. Kumppanuussopimusmalli täydentää yhdistyksille suunnattua liikunnan avustuskokonaisuutta – toiminta-avustukset, kohdeavustukset ja yksityisten liikuntatilojen vuokra-avustukset avustustyyppinä säilyvät ennallaan. Vuonna 2025 toiminta-avustuksia myönnettiin 104 kappaletta ja kohdeavustuksia 29 kappaletta yhteissummalla 135 000 euroa. Yksityisten tilojen vuokra-avustuksia

myönnettiin 9 yhdistykselle yhteensä 94 500 euroa. Avustuksiin käytettävä kokonaissumma säilyi samana edelliseen vuoteen verrattuna.

Liikuntapaikat ovat keskeisiä kaupungin tapahtumien järjestämispaikkoja. Isoja tapahtumia järjestettiin vähemmän verrattaessa erittäin aktiiviseen tapahtumavuoteen 2024. Tähän vaikutti mm. eri lajien isompien kilpailujen kiertokulku muilla paikkakunnilla sekä käynnissä olevat Harjun stadionin peruskorjaus sekä Hipposkeskus-rakentamishanke, minkä vuoksi isompia tapahtumia ei voitu Hippokselle hakea. Tästä huolimatta kulunut vuosi 2025 sisälsi useita erilaisia ja eri kokoisia tapahtumia. Erillistapahtumien hakemuksia liikuntapalveluissa käsiteltiin 197 kappaletta.

Merkittävimpiä tapahtumia vuonna 2025 olivat 21.1. Hipposhallissa järjestetty kansainvälinen GP-Indoor halliyleisurheilukilpailu; 15.3. Viitaniemen liikuntapuistossa järjestetty jääpallon Bandyliigan finaaliottelu (yleisömäärä yli 1 800); Laajavuoressa 21.–23.3. pidetyt Hiihdon Hopeasomman loppukilpailut (yli 500 urheilijaa); 8.8. kilpajäähallissa järjestetty Susijengin maaottelu Belgiaa vastaan (yleisömäärä 4 294) sekä Vesiliikuntakeskus AaltoAlvarissa 18.–21.12. järjestetyt uinnin lyhyen radan SM-kilpailut (lähes 600 uimaria). Myös vuotuiset vakiintuneet suur tapahtumat, Suomen MM-ralli, Nuorten Maraton sekä Finlandia Marathon, täyttivät tapahtumatarjontaa kaupungissa. Hipposhalli toimi urheilukisojen ja -tapahtumien lisäksi jälleen myös muiden erilaisten erillistapahtumien tapahtumapaikkana mukaan lukien mm. messut, näyttelytapahtumat ja Jyväskylän kaikkien lukioden Vanhojen tanssit.

Nuorten Maraton –tapahtuma järjestettiin syyskuussa neljättä kertaa. Juoksutapahtumaan osallistui kaikkien kaupungin koulujen 5.–7. luokkien oppilaat. Yhteistyössä Linkin, kaupungin koulujen, Jyväskylän kenttäurheilijoiden ja Keski-Suomen Liikunnan kanssa toteutettuun tapahtumaan osallistui 3 893 oppilasta kiertämällä joko 4,2 kilometrin tai lyhyemmän soveltavan liikunnan lenkin. Oppilaiden tapahtumalle antama arvosana oli 8/10, mikä oli edellisvuotta korkeampi arvosana. Tyytyväisyyttä lisäsi mm. edellistä vuotta parempi tapahtuma-ajankohdan sää. Oppilaskyselyn mukaan 54 prosenttia oli harjoitellut tapahtumaa varten ja 66 prosenttia oli aiempaa kiinnostuneempi kestävyysharjoittelusta.

Tavoitteena oli vuoden 2025 aikana ottaa käyttöön sähköinen tapahtumavarauslomake tapahtumien varausprosessin helpottamiseksi ja sujuvoittamiseksi. Lomaketta ja sähköistä prosessia kehitettiin, mutta lomakkeen pilotointi ja käyttöönotto siirtyi vuodelle 2026.

Jyväskylän kaupungin liikuntapalvelut kerää vuosittain asukkailta ehdotuksia Jyväskylän vuoden liikuntateko -palkinnon saajaksi. Palkinto luovutetaan vuosittain järjestettävässä Keski-Suomen Urheilugaalassa. Liikuntatekovalinnassa nostetaan esiin kaupungissa merkittävästi liikunta-aktiivisuutta lisäävä toimija tai toiminta. Vuoden 2025 Liikuntateko-palkinnon sai joukkuevoimisteluvallmentaja Tarja Rasimus-Järvinen.

Liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelman päivitys käynnistyi vuonna 2025. Työ aloitettiin keräämällä ohjelmaan laaja ja monipuolinen tietopohja. Tietoa kerättiin muun muassa seura- ja harrastajakyselyistä, uimarantaselvityksestä, uimahallikyselystä, latukyselystä sekä latujenhoitohenkilökunnan näkemyksistä. Lisäksi hyödynnettiin suurimpien kaupunkien vertailuja, ulkokenttien palveluverkkoselvitystä, Liikuntabarometrin tuloksia, liikkumisohjelman työpajoja sekä liikuntapalvelujen henkilökunnan asiantuntijatyöpajaa. Taustatietoa saatiin myös asiantuntija- ja sidosryhmähaastatteluista, Huippu-urheilun instituutti KIHU:lta, Keski-Suomen Liikunta ry:ltä ja Jyväskylän yliopiston liikuntatieteiden tiedekunnalta. Lisäksi hyödynnettiin kumppanuussopimuksia, osallistuvan budjetoinnin toiveita, seurojen harrastajamääriä, eri lajien vuorovarausmääriä, Lipas-tietokantaa, Jyväskylän väestöennustetta sekä liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjaa.

Liikuntapalvelut oli aktiivisesti mukana monissa alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, kuten seitsikkokaupunkien liikuntaviranhaltijoiden verkossa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					€/kpl	%
Tunnusluvut						
Liikuntatiloihin myönnettyt vuorot yhteensä,	111 835	114 013	121 909	115 000	7 896	6,9 %
, joista juniorivuorojen osuus (%)	44 %	33 %	32 %	45 %	0	-3,0 %
Sisäliikuntatilojen käyttöaste-% (10 keskei- sintä)		82 %	76 %	80 %	0	-7,5 %
Ohjattujen ryhmien ja kurssien lukumäärä	411	431	395	400	-36	-8,4 %
, joissa suorituskertoja	68 799	60 654	78 020	70 000	17 366	28,6 %
Koulujen ja päiväkotien uinninopetus:						
Uimaopetustuntien määrä (h)	2 335	2 588	2 095	2 335	-493	-19,0 %
Uimaopetustuntien suorituskerrat	29 853	31 108	26 698	29 850	-4 410	-14,2 %
Uimataitoisuus (%)	80,6 %	74 %	77,3 %	83 %	0	4,9 %
Seniorikorttien (65 +) myyntimäärä	2 578	2 940	3 460	2 500	520	17,7 %
Uimahallien kävijämäärä yhteensä	506 474	561 331	628 839	520 000	67 508	12,0 %
Lasten ja nuorten (alle 18 v.) osuus uimahal- likäynneistä (%)	25 %	26 %	25 %	30 %	0	-3,8 %
Senioreiden osuus uimahallikäynneistä (%)	31 %	30 %	30 %	28 %	0	0,0 %
Jyväskylän harrastamisen malli, kävijämää- rät toiminnassa			41 236	43 170		
Hoidettuja latuja (km)			298	298		
Ylläpidettävien uimarantojen lukumäärä			36	35		
Ylläpidettävien ulkoistelukenttien luku- määrä			66	65		
Mittarit						
Bruttomenot € / asukas	150,4	159,1	179,3	178,6	20	12,7 %
Nettomenot € / asukas	111,5	113,0	130,4	137,2	17	15,4 %

Kaupunkirakennepalvelut

Rakentamisen heikko suhdanne jatkui edelleen vuonna 2025, mikä vaikutti olennaisesti taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Syksyllä tehtyjen talousarviomuutoksen myötä toimialan toimintakäytötavoitetta huojennettiin -2,1 miljoonaa euroa. Rakentamisen suhdannehaasteet ja poikkeuksellisen monen asemakaavan viipyminen valituskäsittelyissä haastoivat osan tavoitteista toteutumista. Toisaalta poikkeuksellisen helppo syksyn lumitilanne mahdollisti katupalveluiden pysymisen budjetissa. Perustehtävää pystyttiin toteuttamaan kelpoisesti.

Merkittäviä tehtäväkokonaisuuksia ovat olleet mm. yleiskaavavalmistelu, talvihoidon syksyllä 2024 käyttöön otetun toimintamallin toimenpiteistämisen jatkaminen ja luonnonsuojeluohjelman luonnoksen valmistelu – luonnonsuojeluohjelma on tarkoitus saada valmiiksi maaliskuussa 2026.

Asiakas- ja tukipalvelut

Palvelualue koostuu kolmesta yksiköstä: Asiakaspalvelu, Paikkatieto sekä Talous ja kehittäminen. Palvelualueen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi uudella organisoitumisella sujui varsin hyvin. Asiakaspalvelun tilat Rakentajantalolla uudistettiin täysin vuoden aikana. Paikkatiedossa siirryttiin toimintamalliin, jossa palvelinsaltila on ostettu palveluna.

Kaupunkisuunnittelu

Jyväskylän yleiskaava 2050 oli alkuvuodesta luonnoksena nähtävillä. Suuren palautemäärän sekä lukuisien tarkistusten vuoksi se päätettiin asettaa uudelleen luonnoksena nähtäville. Kaupunkirakennelautakunta päätti 2. luonnoksen nähtävillepanosta joulukuussa 2025. Kukkulan osayleiskaava saatiin ehdotusvaiheeseen myös joulukuussa 2025. Kärkisten pohjoisrannan osayleiskaava tuli viireille joulukuussa 2025.

TYKKI- ja KymppiR-ohjelmat päivittyivät vuosikellonsa mukaisesti. Valtatien 4 Jyväskylän kohdan vaihtoehtotarkastelut valmistuivat ja ne asetettiin nähtäville yleiskaavaluonnoksen yhteydessä. Koulusegregaatioon liittyvä Hyvä kasvu kaikille -hanke päättyi. Loppuvuodesta valmistui kaupungin massojenhallinnan toimintamalli –selvitys. Yleissuunnittelun osalta työpöydällä oli useita asemakaavoitukseen liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä. Kauppakadun kunnostuksen yleissuunnitelma hyväksyttiin kaupunkirakennelautakunnassa syyskuussa.

Vuonna 2025 hyväksyttiin tavoitetta vastaava määrä asemakaavoja eli 21 asemakaavaa. Neljä pitkään valitusprosessissa ollutta kaavaa sai lainvoiman (Äylä, Kauramäki II, Pitkäkatu 25 ja Kortepohjan liikekeskus). Edelleen valituksessa ovat Majajärven Toyota Gazoo Racing teknologiakeskuksen osayleiskaava ja asemakaava sekä pientalokaavat Ylämyllyjärvellä ja Tammirinteellä. Merkittävimpiä hyväksytyjä ja lainvoiman saaneita asumisen asemakaavoja ovat asuinkerrostalokorttelit keskustassa Sepänkadulla ja Keljossa Äströmin huvilan alueella sekä pientaloalueet Äijälänrannan puutarhakorttelissa, Haapaniemen Ristonmäellä ja Säynätsalon Lehtisaaressa. Muita merkittäviä lainvoiman saaneita kaavoja ovat Seminaarinmäen suojelukaava, Vaajakosken ohitustiekaavat, Länsi-Palokan liikuntapuisto ympäristöineen ja Taulumäen vesitorni.

Kun vuonna 2024 asemakaavoituksessa pääpaino oli pientalokaavoituksessa, vuonna 2025 työpästä suunnattiin erityisesti yritysalueiden kaavoittamiseen. Kooltaan suurin ja työllistävin yritys-kaava on ollut Itäisen Seppälänkankaan datakeskuksen asemakaava. Kaavan eteneminen ehdotusvaiheeseen on edellyttänyt mittavia selvityksiä ja vaikutusten arviointeja sekä osallistamista. Lainvoiman saaneita yrityskaavoja ovat Palokankaantie 22 ja Rekkamiehentien korttelit 18 ja 21.

Lyseokorttelin kaavaehdotus palautui valmisteluun ja kaava odottaa edelleen päätöstä kulttuuritilojen kokonaisratkaisusta. Kankaan aluekehittämishanke organisoitiin uudelleen ja jatkokehittämisen ja kaavoittamisen tueksi ryhdyttiin laatimaan uusia kehittämisperiaatteita. Kukkulan alueen aloitus-korttelin arkkitehtuurikilpailun voitti arkkitehtitoimisto Arco. Kilpailun pohjalta syntyi asemakaavaluonnos, joka luo Kukkulan alueen tulevan kaupunkikuvallisen identiteetin. Kortepohjan rivitaloalueen suojeluasemakaava ja sitä täydentävä korjaustapaohje valmistuivat. Niiden tavoitteena on turvata valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi tunnustetun alueen arvojen säilyminen. Pitkälle tulevaisuuteen tähtäävä Ratapihan siltakortteleiden konseptisuunnitelma julkistettiin. Keskustaa ja Lutakkoa yhdistävä suurhanke edellytti tiivistä yhteistyötä kaupungin, Väyläviraston

sekä konsultteina toimineiden A-Insinöörien ja arkkitehtitoimisto OOPEAAN välillä. Jyväskylän kaupungin käynnistämä kumppanuushanke, asuntoreformi 2018-kilpailun voittajakohde Kuokkalan Kalon sai valtakunnallisen Puu-palkinnon.

Ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen osana kaavaprosessia jatkui. Noin kolmasosassa tekeillä olevista kaavoista oli käytössä Planect-työkalu päästöjen ja vähähiilisyyden laskentaan. Myös ekologisen kompensaation pilottihanke käynnistyi Heikkilän alueen kaavoituksen yhteydessä. Jyväskylälle ja kolmelle muulle kaupungille myönnettiin Ympäristöministeriön avustus Ryhti-hankkeen ohjelmistokehittämiseen. Lisäksi asemakaavoituksen sisäistä toimintaa kehitettiin ja uudistettiin vastaamaan paremmin toimintaympäristön muutoksia.

Maankäytön palveluyksikössä valmistauduttiin organisaatiomuutokseen, jossa perustettiin asumisen toimintayksikkö vastaamaan asumisen viranomaistehtävistä, asumisen neuvonnasta sekä kaupungin osuudesta asunnottomuustyössä. Muutos tuli voimaan vuodenvaihteessa.

Tonttimyynti oli edelleen erittäin hiljaista yleisen taloudellisen tilanteen takia. Tonttivarauksia peruuntui ja varausaikoja jatkettiin erityisesti kerrostalotonttien osalta. Hankkeita siirtyi ja peruuntui kustannusten nousun ja yleisen epävarmuuden takia. Omakotitontteja on varattu kohtuullisen hyvin huolimatta siitä, että uusia tontteja on saatu tarjolle viimeksi keväällä 2024. Asemakaavojen valituksista johtui, että vuonna 2025 ei markkinointiin tullut uusia omakotitontteja, mikä on lisännyt aiemmin markkinointiin tulneiden tonttien kysyntää. Niin sanotusta kuukausihausta meni varaukseen noin 40 tonttia, joka on normaalia suurempi määrä. Vuonna 2025 luovutettiin yhteensä 45 omakotitonttia ja varauksessa tontteja oli vuoden vaihteessa noin kolmekymmentä kappaletta. Kerros- ja rivitalotontteja luovutettiin yhteensä noin 14600 kerrosneliömetrin verran. Hipposhankkeen käynnistyminen tuo lisää vuotuisia maanvuokratuloja. Rakennusten pienpuruissa saavutettiin tavoitteet.

Yritystonttien kysyntä on edelleen vilkasta eikä talouden suhdanne ole vaikuttanut yritystonttien kysyntään. Vireillä olevat hankkeet kuitenkin peruuntuvat normaalia herkemmin ja luovutukseen asti vuonna 2024 päätyi kuitenkin vain kuusi tonttia (yhteensä noin 4,4 hehtaaria), joista viisi vuokrattiin. Maankäyttösopimuksia solmittiin vuoden 2025 aikana kahdeksan, joista täydennysrakentamisen kohdentamisvyöhykkeellä oli kolme. Maanhankinnassa onnistuttiin hyvin ja loppuvuodesta saatiin allekirjoitettua kaksi isoa kiinteistökauppaa. Näiden lisäksi saatiin hankittua useita pienempiä maa-alueita.

Kiinteistönmuodostuksessa heikot suhdanteet ovat näkyneet edelleen vähäisenä kysyntänä toimitustuotannossa. Sen sijaan Poikkeamispäätösiin liittyvää neuvontaa on annettu merkittävästi enemmän kuin aiemmin. Syynä lieenee Rakentamislain voimaantulo. Yleinen käsitys on ollut, että poikkeamispäätöksiin liittyvä lakimuutos olisi vaikuttanut myös haja-asutusalueiden maankäytöllisiin perusteisiin. Maastomittauksen toimintayksikössä on ollut vähemmän työsuoritteita rakentamisen hiljaisen tilanteen vuoksi.

Rakentamisen matalasuhdanteen vuoksi valtion tukeman asuntotuotannon osuus oli vuonna 2025 yhteensä 52 prosenttia kaikesta asuntotuotannosta, kerrostalotuotannosta osuus oli jopa 73 prosenttia. Osuuden ennustetaan olevan suuri myös vuonna 2026 kun vuoden alussa on rakenteilla/rakennusluvan saaneena noin 380 valtion tukemaa asuntoa.

Asumisen neuvonnan kehittämistyötä vietiin eteenpäin aloittamalla uudenmallinen yhteistyö JVan kanssa sekä jatkamalla yhteistyötä Nuorten talon ja Ohjaamon kanssa. Vuonna 2025 asunnottomuus kasvoi edelleen Jyväskylässä. Asunnottomia vuonna 2025 oli 154 henkeä (144 v.2024). Eri-tyisesti pitkäaikaisasunnottomien määrä kasvoi ja asunnottomista lähes puolet, 47 prosenttia, oli pitkäaikaisasunnottomia. Asunnottomuustyön osalta käynnistettiin yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen valtakunnallisen ohjelmatyön mukainen Koti kaikille Keski-Suomessa –hanke, jolla tavoitellaan pitkäaikaisasunnottomuuden poistamista vuoteen 2027 mennessä. Vuoden 2025 aikana käynnistettiin myös uuden asumisen toimintayksikön perustamisen valmistelu. Yksikkö aloitti toimintansa vuoden 2026 alussa, tehtävänään muun muassa kaupungin asuntopolitiikan koordinaatiosta ja ohjauksesta sekä asuntolainsäädännön mukaisesti kunnalle kuuluvista viranomaistehtävistä huolehtiminen ja kaupungin asumisen neuvonnasta ja sen kehittämisestä sekä kaupungin asunnottomuustyöstä vastaaminen.

Joukkoliikennematkustus jatkaa Jyväskylän seudulla kasvamistaan. Vuonna 2025 matkoja kertyi 9,54 miljoonaa, mikä on noin 2 prosenttia edellisvuotta enemmän. Matkat tehtiin Linkki-joukkoliikenteen toimialueella Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa, Äänekoskella, Hankasalmella, Toivakassa ja Petäjävedellä. Uusista Linkki-kunnista kerätyt matkustustilastot kertovat, että esimerkiksi Äänekoskella matkamäärät kasvoivat 10 prosenttia, Hankasalmella 7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Liikennöinti hoitui pääosin päästöttömällä tai vähäpäästöisellä sähkö-, kaasu- ja biodieselkalustolla. Kesän 2024 linjastouudistuksen jälkeen Linkki-joukkoliikenteen hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet jopa 85 prosenttia, kun perinteisistä dieselbusseista on siirrytty ympäristöystävällisempiin käyttövoimiin: sähköön, kaasuun ja uusiutuvaan dieseliin. Syksyllä 2025 Linkki-kalusto täydentyi viidellä nolopäästöisellä vetybussilla. Vetybussit ovat Central Finland Mobility Foundationin (Cefmof) omistamia ja kahden vuoden pilottikäytössä Jyväskylän kaupunkiliikenteessä.

Lipputuotteiden hinnat nousivat vuoden 2025 alussa 3,64 prosenttia. Hintamuutoksen taustalla oli valtion päättämä joukkoliikenteen neljän prosentin arvonlisäverokannan nousu. Vuoden 2025 suosituin matkustuskuukausi oli maaliskuu (989 439 matkaa) ja suosituin matkustuspäivä keskiviikko 4.12. (42 837 matkaa). Lipputuotteista kausilipulla tehtiin 53 prosenttia ja arvolipulla 14 prosenttia matkoista. Suosituin lipputuote oli matkakortille ladattava aikuisen 30 vuorokauden kausilippu, jolla tehtiin 1 421 390 matkaa. Mobiililippumatkoja kertyi 631 624 ja lähimaksulla tehtyjä matkoja 730 562.

Palautekanavan kautta Linkille saapui 3035 asiakaspalautetta. Linkki-palvelupisteessä asioitiin 38 393 kertaa ja puhelinpalvelussa vastattiin 3015 neuvontapuheluun.

Aikatauluinformaatiota tarjoavaan reittiopas.jyvaskyla.fi -palveluun tehtiin noin 4,8 miljoonaa vierailua, sivukatseluita oli noin 22,7 miljoonaa. Perinteistä, paperista aikatauluvihkoa painatettiin ja jaettiin 43 000 kappaletta niitä asiakkaita varten, jotka eivät joko voi tai halua ottaa käyttöön sähköistä reittiopasta.

Linkki-liikenteen verkkosivuilla linkki.jyvaskyla.fi vierailtiin 924 822 kertaa ja sivukatseluita kertyi yhteensä 2 miljoonaa. Myös Linkin Facebook- ja Instagram-seuraajien yhteismäärä kasvoi 10 836:een.

Syyskuussa ilmestyi joukkoliikenteen ajankohtaisista asioista kertova Linkkiuutiset-lehti, joka jaettiin Jyväskylän, Laukaan, Muuramen, Äänekosken, Hankasalmen, Toivakan ja Petäjäveden asukkaille aluelehtien liitteenä. Lehteä sai myös kuntien jakelupisteistä ja se oli sähköisesti luettavissa Linkin verkkosivuilla linkki.jyvaskyla.fi.

Joukkoliikenneaiheinen Bussiloikka kouluun! eli Linkin perusopetuksen eppuluokkalaisille tarjoama opetustuokio pidettiin syyslukukauden aikana 108 luokassa ja siihen osallistui kaikkiaan 1881 lasta opettajineen. Oppitunnin käytännön toteutuksesta vastaa Jyväskylän kestävä kehitys JAPA ry.

Syyslukukauden alkajaisiksi Linkki toimitti uusille ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoille jaettavaksi 5970 joukkoliikenteen tervetuliaispakettia. Paketin sisältämällä kolmen päivän kokeilulipulla halutaan madaltaa Linkin käyttökynnystä ja tutustuttaa opiskelijat seudun palveluihin.

Uusia ja nykyisiä käyttäjiä houkuteltiin matkustamaan Linkillä myös lipputarjouksin. Syksyn Valon kaupunki –tapahtuman yhteydessä myytiin 30 vuorokauden kausilippua edulliseen hintaan 5001 kappaletta. Linkki-joukkoliikenteen linja-autoissa matkustaminen oli ilta-aikaan maksutonta Jyväskylän Valon kaupunki –tapahtumaviikonloppuna 26.–28.9. Ilmaismatkoja tehtiin tapahtuman yhteydessä noin 50 000.

Linkin ja jääkiekkoseura JYPin yhteistyön tuloksena JYPin kausilippuun sisällytettiin maksuton joukkoliikennematka Jyväskylän kotipeleihin. Etu laajenee vuoden 2026 aikana koskemaan myös yksittäisiä ottelulippuja.

Asiakkaiden tyytyväisyys Linkki-liikenteen palveluihin säilyi hyvänä. Keväällä 2025 tehdyssä kyselyssä 1655 vastaajaa antoi Linkin palveluista arvosanan 7,9 (asteikko 0-10, jossa 10 = erittäin hyvä, 0 = erittäin huono).

Linkki teettää vuosittain vakiona kolme palvelun laatututkimusta, joissa 700:lta satunnaisesti valitulta matkustajalta pyydetään arvosana palvelusta. Tarkasteltavana on kuljettajien asiakasystävällisyys ja ajotapa sekä kaluston siisteys. Vuonna 2025 palvelusta annettu keskimääräinen arvosana oli 4,21 (asteikko 1-5, jossa 1 = huono, 5 = erinomainen).

Palvelua koskevat asiakasarviot ovat pysytelleet erinomaisina jo useiden vuosien ajan. Suosittelevaindeksi NPS (Net Promoter Score) oli loppuvuodesta 2025 tehdyssä asiakastytytyväisyyssmittauksessa 55,3.

Joukkoliikenteen kehittäjänä toimii myös Linkin asiakasraati. Tapaamisia järjestettiin vuoden aikana yhteensä seitsemän: kaksi Jyväskylässä ja viisi Linkki-alueen muissa kunnissa.

Valon kaupunki jatkoi ValoVisio 2030 -kehittämissuunnitelman toteuttamista vuonna 2025. Jyväskylän kaupunkivalaistusta kehitettiin sekä julkisissa kohteissa että yksityisten toimijoiden kanssa.

Valon kaupunki tapahtuma järjestettiin 19. kerran kolmipäiväisenä kokonaisuutena. Tapahtumakokonaisuus sisälsi 23 valoteosta ja yli 60 valoteemaista oheistapahtumaa. Tapahtuma keräsi ennätyselliset 170 000 kävijää ja sen sosiaalisen median näkyvyys oli valtaisa, yli 1 600 000 näyttökertaa somekanavissa (FB ja IG). Tapahtuma sai laajaa positiivista huomiota, mutta suositeltavuusluku laski merkittävästi, koska tapahtumakävijät kokivat liikenteen ja tapahtuma-alueiden ruuhkautumisen epämiellyttävinä.

Lokakuussa järjestettiin ensimmäistä kertaa kansainvälinen Mapsion -projisointikilpailu. Kilpailuehdotuksia tuli yli 40 kappaletta 30:stä eri maasta, jota voidaan pitää kansainvälisesti merkittävänä saavutuksena. Kilpailutyöt olivat korkeatasoisia ja palkintosijat menivät Japaniin, Intiaan ja Suomeen.

Joulukuussa Kirkkopuiston Joulupalomaa tuotti jouluiloa kaupunkilaisille ja vierailijoille jo seitsemättä kertaa. Joulumaan valot syttyivät osana kaupungin ja yritysten yhteistä joulunavaustapahtumaa, jolloin puistossa järjestettiin perinteistä joulunajan ohjelmaa.

Jyväskylä toimi kansainvälisen valon kaupunkien järjestön LUCIn verkostossa. LUCI (Lighting Urban Community Internation) jäsenet ovat sekä kaupungeja (65 kpl) että kumppanijäseniä (55 kpl). Yhdistyksen kautta saatiin uusinta tietoa kaupunkivalaistuksen ja valotapahtumien kehittämisestä.

Kadut ja puistot

Talvihoidon osalta vuosi oli pidemmän ajanjakson ajan helpoin. Kevätkauden osalta talousarviovaara riitti kattamaan syntyneet kustannukset ja syksyn osalta varauksesta jäi iso osa käyttämättä.

Talvihoidon syksyllä 2024 käyttöön otetun toimintamallin jalkautusta on jatkettu. Talvihoitotoimenpiteitä on kohdistettu taloudellisesti järkevämällä tavalla tarveperusteisesti ja tuntihinnaltaan edullisemmille ajankohdille. Talvihoidon kehittämistä jatkettiin edelleen Toyota säätiön kanssa Winter Mobility –hankkeessa.

Raskasta kalustoa uusittiin hankkimalla yksi uusi taajamatraktori ja yksi uusi pyöräkuormaaja, joilla korvattiin aiemmin käytössä olleet koneet. Kaluston kokonaismäärä säilyi samalla tasolla vanhan kaluston poiston myötä.

Korjausvelan määrä tarkasteluhetkellä 1.1.2026 (korjausvelka on mallinnettu vuoden 2024 kuntomittauksen ja toteumatiedon 2025 perusteella) on 7,35 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa korjausvelan kasvua noin 0,4 miljoonaa euroa. Nykyisellä budjetilla 7,4 miljoonaa euroa (käyttötalouden osuus 3,6 miljoonaa euroa ja investointien osuus noin 3,8 miljoonaa euroa), korjausvelka kasvaa seuraavien 2–3 vuoden aikana 0,4–0,6 miljoonaa euroa vuodessa.

Katupalveluiden käyttötalouden rahoituksen lisäämisellä 4,6 miljoonaan euroon (+1 miljoona euroa vuosille 2026–2030) ja saneerausten määrän säilyttämisellä nykyisellä tasolla, korjausvelka on

vuonna 2035 arviolta 10,0 miljoonaa euroa. Nykyinen katuverkon kunto ei mahdollista korjausvelan hallintaa pelkästään kunnossapidon ja nykyisen saneeraustason avulla. Jos korjausvelan voimakas kasvu 2030-luvulla halutaan välttää, katuverkon saneerausta on lisättävä jo tämän vuosikymmenen aikana.

Vuoden aikana on jatkettu uuden tieliikennelain mukaisten liikenteenohjauslaitteiden päivitystä. Vuoden kuluessa vaihdettiin noin 2000 liikennemerkkiä uusiin (kustannus noin 206 000 euroa). Yhteensä vaihdoista on toteutettu noin 18 prosenttia. Vuoden 2025 vauhdilla kaikki vaihdettavaksi suunnitellut liikennemerkkit saadaan uusittua siirtymäajan, toukokuu 2030, loppuun mennessä.

Liikenneturvallisuuustyötä jatketaan Kaupunkirakennelautakunnassa vahvistetun Jyväskylän kaupungin liikenneturvallisuuden edistäminen 2026-2028 –suunnitelman mukaisesti.

Dynaamisen pysäköinninopastuksen taustajärjestelmän kilpailutusta valmisteltiin ja hankinta kilpailutetaan vuoden 2026 alussa. Yleisten alueiden kameravalvonnassa alkoi uusi neljän vuoden sopimuskausi BLC Turvan kanssa.

Hankittiin kaksi kappaletta Lidar -valotutkia, joiden käyttömahdollisuuksia liikennevalojen ilmaisimina selvitetään.

Pysäköinninvalvonnassa kilpailutettiin ja valittiin pysäköinninvalvonnan kokonaisjärjestelmä, joka otettiin käyttöön joulukuussa. Uusi järjestelmä korvaa entisen teknisesti vanhentuneen järjestelmän ja tehostaa sekä nopeuttaa toimintaa automatisoiden ennen manuaalisesti tehtyjä työvaiheita.

Ulkovalaistukseen käytettävän sähköenergian kokonaiskulutus pieneni vuoden aikana 694 MWh, mikä vastaa 11,8 prosentin vähennystä edellisvuoteen verrattuna.

Kadut ja puistot -palvelualueen tavoitteena oli kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) kaudeksi 2017–2025, että ulkovalaistuksen energiankulutus ei kasva vuoden 2016 tasosta. Lähtötilanteessa palvelualueen hallinnoiman ulkovalaistusverkon kulutus oli vuoden 2017 alussa 8 401 MWh. Vuoden 2025 lopussa vastaava kokonaiskulutus oli 5 163 MWh, mikä tarkoittaa, että kulutus väheni ohjelmakauden aikana yhteensä 3 238 MWh. Tavoite ei siis ainoastaan toteutunut, vaan se ylitettiin selvästi.

Energiansäästöön vaikuttivat erityisesti

- Kasvaneet korvausinvestoinnit energiatehokkaaseen valaistusteknologiaan
- järjestelmällinen vanhojen valaisimien uusiminen. Ohjelmakaudella uusittiin 19 877 led valaisinta ja 1 298 led lamppua- tai nauhaa

Ohjelmakaudella saavutettu energiansäästö vastaa noin 162 sähkölämmitteisen omakotitalon (20 MWh / talo) vuosittaista energiankulutusta. Säästön ansiosta voitiin samalla kattaa ulkovalaistusverkon laajeneminen, sillä verkkoon rakennettiin lisää 1 294 valaisinta ilman, että kokonaiskulutus kasvoi.

Katu- ja sijoituspaikkalupia myönnettiin vuoden aikana ennätysmäärä, yhteensä 1 211 kpl. Laajat valokuituhankkeet ovat edelleen olleet erittäin haastavia liikenneturvallisuuden, omaisuuden arvon säilymisen ja töiden yhteensovittamisen kannalta.

Viherpalveluissa kilpailutettiin ja valittiin toimijat metsänhoidon ennakkoraivaus- ja risujenkeruutöihin, jotka oli aiemmin toteutettu Työ- ja oppisopimustyösköön työnä. Kevättalvella kaupungin lähimetsien hoitotöitä tehtiin Mannilassa ja Halssilassa loppuvuodesta ne aloitettiin Lohikoskella ja Korpi- lahdella. Viherkunnossapidon oman tuotannon tehtäviksi siirtyi kokonaan vieraslajien torjunta sekä luontopolkujen ja lintutornien kunnossapito, mitkä oli aikaisemmin myös pääosin toteutettu ostoina Työ- ja oppisopimustyösköltä.

Vieraslajien torjuntaan kehitettyä joukkoistamiseen perustuvaa Crowdsorsa -torjuntapeliä kokeiltiin Jyväskylän kaupungilla alkukesästä ensimmäistä kertaa. Ulkoportaiden talvikunnossapitoa sekä

muiden käsilumityökohteiden määrää vähennettiin edelleen. Viljelypalstojen kastelujärjestelyjä parannettiin.

Katualueiden rakentamisen organisoinnin muutosta valmisteltiin vuoden 2025 aikana ja uusi malli otetaan käyttöön vuoden 2026 alusta. Eläköityneen työpäällikön seuraajaksi nimettiin yksi neljästä työnjohtajasta ja siirrytään kolmen työnjohtajan malliin. Myös Geopalveluiden palveluesihenkilö eläköityi ja hänen tehtäviään hoiti tilapäisesti kadunrakennuspäällikkö. Esihenkilötehtävät jatkossa on tarkoitus liittää vuoden 2026 talousarvion henkilöstösuunnitelmassa esitetyn, uuden maamassakoordinaattorin tehtävään.

Rakentaminen ja ympäristö

Rakentamislaki astui voimaan vuoden 2025 alusta, jolloin lainsäädännöstä poistui toimenpideluvat ja -ilmoitukset. Myös rakentamisen lupakynnys nousi merkittävästi lainsäädännön muutoksesta takia. Haettujen ja myönnettyjen rakennus- ja rakentamislupien määrä laski viime vuoteen verrattuna. Lupahakemuksia käsiteltiin rakennusvalvonnassa yhteensä 685 kpl, jossa pudotusta edelliseen vuoteen oli noin 28 prosenttia.

Myönnettyjen rakennusten kerrosala laski 93 441 kerrosneliömetriin, laskua oli 11,2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Samalla myönnettyjen lupapäätösten rakennustilavuus putosi 5,4 prosenttia vuoden takaisesta. Myönnettyjen teollisuusrakennusten kerrosala oli 20 628 kerrosneliömetriä, jossa nousua tapahtui 27,1 prosenttia. Uusia asuntoja valmistui 700 kpl (määrä kasvoi 7 kpl) ja lupia uusille asunnoille myönnettiin 413 kpl (laskua 325 kpl.) Sähköisen asiointipalvelun kautta haettiin noin 99 prosenttia koko lupamäärästä. Aiempien kiirevuosien takia tekemättä jääneiden työtehtävien loppuunsaattamista on jatkettu aktiivisesti vuoden aikana. Tässä apuna ovat toimineet myös kesätyöntekijät ja työllistettyjä pitkäaikaistyöttömiä. Rakennusvalvontatyöskentelyä on kehitetty aktiivisesti viimeisten vuosien aikana. Tärkein kehitystyö on nyt saatu tehtyä ja tavoitteen painopiste vuoden 2025 aikana on siirtynyt enemmän kehitystyön aiheuttamien muutosten viemiseksi käytännön tekemiseen ja työntekijöiden uusien toimintatapojen yhtenäistämiseen yksikön sisällä. Rakennusvalvonnan sähköisiä työkaluja ja lupaprosessien lomakkeita on parannettu, sekä vanhentuneiden lupien purkutalkoita on jatkettu. Lisäksi rakennusvalvonnan resurssien suuntauksen muutosta on jatkettu vuoden 2025 aikana jälkivalvonnasta enemmän ennen rakennusvaihetta tapahtuvaan ennakkointiin, ohjaukseen sekä työmaavalvontaan.

Ympäristönsuojelussa vuosi 2025 oli pitkälti lupa- ja valvontaviranomaisen perustehtäviä ja luonnon-suojeluohjelman valmistelua. Jätevesivalvontaa toteutettiin ranta-alueilla kahdella valuma-alueella kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien kuntoon saattamiseksi. Jätevesiselvitys pyydettiin 630 kiinteistöltä jätevedenkäsittelyn säädöstenmukaisuuden arvioimiseksi. Noin 60 kiinteistöltä ei saatu selvitystä. Korpivalu-vesistönkunnostushanke eteni näytteenottoon ja on raportointia vaille valmis.

Helmikuussa Jyväskylän lentoaseman alueella tapahtuneen sammutusvaahdosta aiheutuneen ympäristövahingon selvittely jatkui läpi vuoden. Ilmanlaatu pysyi keväällä melko hyvänä ja Jyväskylä sai kesällä julkisuutta ilmanlaatumme ollessa isojen kaupunkien vertailussa Euroopan toiseksi paras. Meluilmoituksia tehtiin jälleen runsaasti (58 kpl) tapahtumiin ja rakentamiseen liittyen.

Luonnonsuojeluohjelman luonnos valmisteltiin vuoden 2025 aikana ja oli nähtävillä marraskuussa. Luonnonsuojeluohjelma kaksinkertaistaa yleiskaavan suojelualuevarausten pinta-alan lainvoimaiseen yleiskaavaan nähden. Lisäksi luonnonsuojeluohjelma asettaa tavoitteet elinympäristöjen ennallistamiselle ja luonnonhoidolle sekä uhanalaisten lajien suojelulle. Luonnonsuojeluohjelma on tarkoitus saada valmiiksi maaliskuussa 2026.

Soidensuon ennallistaminen vaati lisäselvityksiä, jotka toteutettiin kevään ja syksyn 2025 aikana. Suon ennallistaminen toteutetaan vuonna 2026. Liito-oravaselvityksiä tehtiin Lohikosken, Heinälammien ja Korpilahden lähimetsissä ja ulkoilu- ja virkistysmetsissä metsien hoidon suunnittelua varten. Ison Haapasaaren luontopolun tietotaulut uusittiin, ja luontopolulle tuotettiin myös kuvitetut runotaulut, joihin jyvaskyläläinen runoilija teki tilaustyönä kymmenen runon runokokoelman.

Merkittävin työpanos suunnattiin Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelman päivitykseen, joka käynnistyi tammikuun lopulla starttitilaisuudella. Ohjelmaa valmisteltiin kaupunkikonsernin toimijoiden kanssa

kahdessa työpajapaketissa vuoden 2025 aikana. Tavoitteena on aikaisempaa rajatumpi ja vaikuttavampi kokonaisuus. Sisällössä kiinnitettiin myös erityistä huomioita selkeyteen ja ymmärrettävyyteen. Työskentely aloitettiin keväällä tavoitteiden ja niiden seurantaan tarkoitettujen mittareiden määrittelyllä. Määrittelyssä huomioitiin edellisen ohjelman sisällöt ja mahdolliset uudet avaukset. Syksyllä työskentelyä jatkettiin tavoitteita edistävien toimenpiteiden ideoinnilla, arvioinnilla, valinnalla ja tarkemmalla suunnittelulla. Työpajoja järjestettiin yhteensä 120. Työpajojen valmistelun ja toteutuksen sekä ohjelman valmistelun koordinoinnin toteutti omana työnä resurssiviisaustiimi.

Digitaalisen yhteistyöalustan Ympäristövahdin kehittämistä jatkettiin ja valmistauduttiin ohjelmapäivityksen tuomiin muutostarpeisiin. Resurssiviisauden uutiskirje julkaistiin kolme kertaa. Jyväskylä oli mukana Euroopan unionin ilmastokaupunkien (NetZeroCities) vertais- oppimishjelmassa, joka päättyi kesäkuussa. Vertaiskaupunkien ilmastotoimiin tutustuttiin Teams-työpajoissa sekä kaupunkivierailuilla. Jyväskylän resurssiviisaustyötä esiteltiin kansainväliselle yleisölle Cities Mission -konferenssissa ja kaupunkivierailulla Vilnassa toukokuussa ja ilmastokaupunkien webinaarissa kesäkuussa.

Ympäristöterveydenhuollossa päästiin suunnitelmallisen valvonnan osalta hyvin valvontasuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. Suunnitelmallisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 1105 kpl. Kokonaistarkastusmäärätavoite jopa ylitettiin, sillä tupakkavalvonnan ja terveydensuojelun tarkastuksia tehtiin suunniteltua enemmän.

Yhtään suurta epidemiaa (elintarvike- talous- tai uimavesi) ei ilmennyt, mutta elintarvikevalvonnassa oli muutama pienempi epidemiaepäily selvittävänä. Vesihuollon erilaisia häiriötilanteita vuoden aikana oli toiminta-alueella useampia.

Yhteistyö muiden ympäristöterveydenhuollon yksikköjen kanssa jatkui. Yhteistyötä tehtiin erityisen Keski-Suomen alueen yksikköjen kesken sekä Lahden kaupungin kanssa.

Eläinlääkintähuollossa lemmikkieläinpotilaiden määrä jatkoi kasvuaan. Lemmikkieläinvastaanotokäyntejä oli yhteensä virka-aikana 5331 kpl. Suurelänpotilaskäyntejä tehtiin 1850 kpl. Sijaistilanne oli koko vuoden ajan kohtuullisen hyvä. Loppuvuonna valmisteltiin uuden eläinlääkintähuoltolain toimeenpanemista 1.1.2026 alkaen. Uusi laki määrittelee, mitkä palvelut kuuluvat kuntien lakisääteeseen järjestämisvastuuseen ja mitkä palvelut voidaan järjestää täydentävinä palveluina. Täydentävien palveluiden hinnoittelu on markkinaperusteista.

Jätehuollon viranomaistehtävissä selvitettiin vuoden aikana lähes 6 000 rakennuksesta tietoa siitä, millaisia jätevesiä rakennuksesta muodostuu ja millainen käsittelyjärjestelmä jätevesille kiinteistöllä oli. Selvitystyö saatiin vuoden aikana tehtyä. Vuoden aikana aloitettiin myös jätehuollon palvelutason päivitystyö. Kompostitarkastuksia tehtiin kesän aikana 519 kiinteistölle Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa. Tarkastuksia tehtiin kiinteistöille, joiden biojätteen käsittelystä ei ollut tietoa tai joiden ilmoittamat tiedot kompostorista ovat olleet puutteelliset.

Jätelakiin tullut muutos kunnan jätehuoltovastuun uudelleen rajauksesta aiheutti myös vuoden aikana selvitystyötä siitä, että mitkä kohteet poistuvat kunnan jätehuoltojärjestelmästä 31.12.2025 alkaen. Kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvien kiinteistöjen jätehuoltovelvoitteita seurattiin jatkuvasti ja kattavasti vuoden aikana. Niille kiinteistöille, joiden jätehuoltoa ei ollut järjestetty asianmukaisesti lähetettiin huomautuskirjeitä. Myös saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjennysten seuranta jatkettiin vuonna 2025.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Organisaationa Jyväskylän kaupunki on suuri työnantaja Keski-Suomen alueella. Jyväskylän kaupungilla oli vuonna 2025 palvelussuhteessa kuukausittain eri ajankohtina vaihdellen noin 4 300–5 200 henkilöä. Henkilöstöstä suurin osa työskentelee perusopetuksen tai varhaiskasvatuksen eri tehtävissä.

Palkallisten henkilötyövuosien ja henkilöstömenojen kehitys

Työmarkkinoiden suhdanteet vaikuttivat merkittävästi hakijamääriin ja soveltuvia hakijoita oli hyvin eri tehtäviin, myös niihin, joissa aiemmin on ollut saatavuushaasteita. Tiettyjen tehtävien, kuten perusopetuksen erityisopettajien osalta, oli kuitenkin edelleen osaan tehtävistä rekrytointihaasteita. Rekrytointiin ja työnantajakuvaan liittyvässä markkinoinnissa keskityttiin erityisesti some-markkinointiin.

Vuoden 2025 aikana tehdyt rekrytoinnit toteutettiin rekrytointilupamenettelyn kautta. Menettelyn tarkoitus on varmistaa talousarvion ja henkilöstösuunnitelman toteutuminen suunnitellusti. Rekrytointiluvan yhteydessä arvioidaan vielä kertaalleen rekrytoinnin tarpeet ja perusteet, huomioiden muun muassa täytettävien tehtävien sisältö, rekrytointitapa, henkilöstön sisäisen liikkuvuuden mahdollisuudet (esimerkiksi mahdolliset irtisanomisuhkatilanteet sekä työkykyasiat huomioiden) sekä palvelussuhteen ehdot.

Palkallisten henkilötyövuosien määrä oli vuonna 2025 Jyväskylän kaupungissa 4 259 henkilötyövuotta, josta vakituisen henkilöstön osuus oli 3 562 henkilötyövuotta eli 83,6 prosenttia koko henkilöstöstä. Henkilötyövuosien määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 69 henkilötyövuodella, eli 1,6 prosenttia. Vakituisen henkilöstön osuus kasvoi 201 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien kasvuun vaikutti erityisesti TE-uudistus, ja siihen liittyvä liikkeen luovutus.

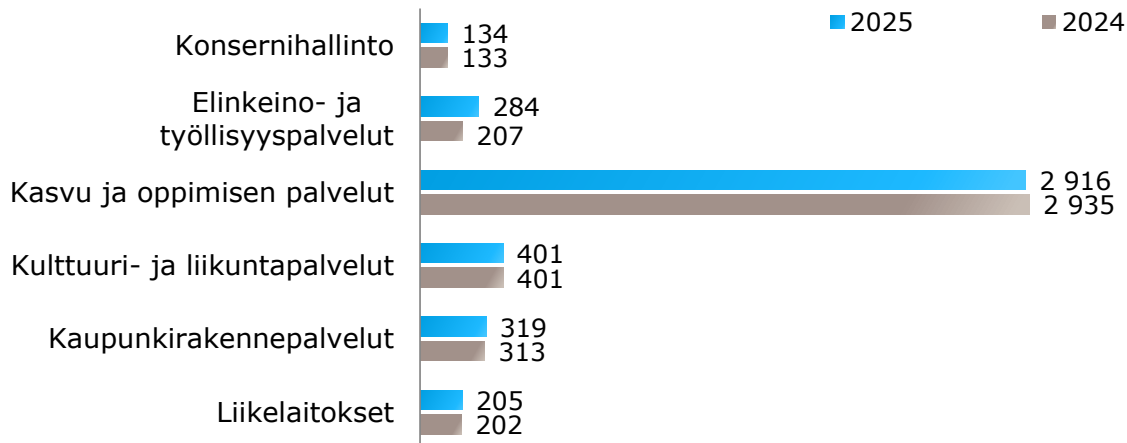
Henkilötyövuodet vähenivät erityisesti määräaikaisen henkilöstön henkilötyövuosissa (vähennys edelliseen vuoteen 40 htv, henkilötyövuodet yhteensä 283) sekä työllistettyjen osalta (vähennys edelliseen vuoteen 56 htv, henkilötyövuodet yhteensä 8).

Edellisinä vuosina kaupunki kävi talousarviovalmistelun yhteydessä laajat yhteistoimintaneuvottelut, jotka haastoivat rekrytointien toteutusta ja lisäsivät hetkellisesti määräaikaisia tehtäviä. Vuoden 2025 aikana yhteistoimintaneuvottelut eivät enää vaikuttaneet niin voimakkaasti rekrytointien toteutukseen ja tehtäviä pystyttiin täyttämään vakituisina tehtävinä henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2025 aikana astui voimaan lakiuudistus, joka esti kaupungin oman palkkatukityöllistämisen. Tämä vaikutti työllistettyjen määrän merkittävään vähenemiseen. Yhteensä määräaikaisen henkilöstön, sijaisten sekä muun henkilöstön (mukaan lukien työllistetyt) osalta vähennystä oli 133 henkilötyövuotta.

Palkallisten henkilötyövuosien kehitys 2024–2025

	TP	TP	Muutos TP24-TP25	
	2024	2025	htv	%
Toimialat	3 989	4 054	65	1,6 %
Liikelaitokset	202	205	3	1,7 %
Yhteensä	4 191	4 259	69	1,6 %

Henkilötyövuodet toimialoittain 2024-2025

Konsernihallinto

Konsernihallinnon palvelujen henkilötyövuosien määrä oli vuonna 2025 yhteensä 134. Henkilötyövuosien määrä säilyi vuoden 2024 tasolla. Konsernihallinnon henkilöstössä ei tapahtunut määrällisesti suuria muutoksia. Yksittäisiä tehtäviä kuitenkin päättyi ja sen lisäksi toteutui yksittäisiä henkilöstön siirtoja toimialoilta osaksi keskitettyjä palveluja.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimialan henkilötyövuodet olivat yhteensä myös työllistetyt huomioiden 284. Kasvu edelliseen vuoteen oli 77 henkilötyövuotta. Ilman työllistettyjä toimialan henkilötyövuodet olivat 276 ja edellisenä vuonna 143. Kasvu oli siten 133 henkilötyövuotta. Kasvu aiheutuu pääasiassa TE-palveluiden uudistuksesta, vuoden 2025 alussa siirtyi valtiolta 164 työntekijää Jyväskylän kaupungin palvelukseen. Vuoden alussa käytiin yhteistoimintaneuvottelut ja sen jälkeen ratkaisujen perusteella toimeenpantiin uusi organisoituminen sekä määriteltiin se, millaiset työtehtävät palvelevat parhaiten uudistuksen myötä muuttunutta tehtävä- ja toimintakenttää. Palkkatukilainsäädäntöön liittyvän uudistuksen myötä kaupungille työllistetyissä oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna 55 henkilötyövuotta (työllistettyjen määrä vuonna 2025 oli 8 henkilötyövuotta ja edellisenä vuonna 64 henkilötyövuotta).

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelujen toimialalla henkilöstöä oli yhteensä 3 317 henkilötyövuotta.

Kasvun ja oppimisen palveluissa palkalliset henkilötyövuodet olivat 2 916. Laskua edelliseen vuoteen oli 19 henkilötyövuotta. Kasvun ja oppimisen palveluissa kasvoivat vakituisen henkilöstön henkilötyövuodet (38 htv) ja muiden henkilöstöryhmien henkilötyövuodet puolestaan laskivat (-56 htv).

Varhaiskasvatuksen palvelualueen kokonaishenkilötyövuodet vähenivät 16 henkilötyövuotta ja nuorisopalveluiden 4. Perusopetuksessa henkilötyövuodet kasvoivat 8 aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä kouluilla. Perusopetuksen hankehenkilöstö väheni. Sijaisten rekrytoinnissa käytettiin koko toimialalla edelleen tarkkaa harkintaa ja varhaiskasvatuksessa päivystysjärjestelyt ja palkattomien vapaiden käyttö vähensivät loma-aikojen henkilöstötarvetta.

Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden henkilötyövuodet olivat aiempaa vastaavalla tasolla. Yhteensä 401 henkilötyövuotta.

Kaupunkirakennepalvelut

Kaupunkirakennepalveluiden toimialan palkalliset henkilötyövuodet olivat 319 ja kasvu edellisvuoteen oli 6 henkilötyövuotta.

Kylän Kattaus -liikelaitos

Kylän Kattaus -liikelaitoksen palkalliset henkilötyövuodet olivat 181 ja olivat aiempaa vastaavalla tasolla.

Tilapalvelu -liikelaitos

Tilapalvelu -liikelaitoksen palkallisten henkilötyövuosien määrä oli 24.

Henkilöstömenot

Vuoden 2025 toteutuneet henkilöstömenot olivat 230,2 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot kasvoivat edellisvuodesta 10,0 miljoonaa euroa (+4,5 %). Muutettuun talousarvioon nähden henkilöstömenot toteutuivat 2,2 miljoonaa euroa pienempinä.

Vuoden 2025 kunnallisten virka- ja työehtosopimusten sopimuskorotukset olivat sekä yleiskorotuksia että kehittämisohjelmaeria (paikallisia ja keskitettyjä). Paikallisten kehittämisohjelmaerien suuruus vaihteli eri sopimusaloilla välillä 0,25–0,8 prosenttia. 1.10.2025 alkaen toteutui yleiskorotus, joka oli suuruudeltaan 2,5 prosenttia. Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus osio G (varhaiskasvatuksen opetushenkilöstö) piirissä otettiin käyttöön uusi palkkausjärjestelmä, tasopalkkajärjestelmä. Näiltä osin tasopalkka korvasi tehtävän vaativuuden arviointiin perustuvan tehtäväkohtaisen palkan. Virka- ja työehtosopimuksiin perustuvat sopimuskorotukset kasvattivat henkilöstömenoja arviolta 5,2 miljoonaa euroa.

Kuten henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien niin myös henkilöstömenojen kasvuun vaikutti erityisesti TE-uudistus, jonka myötä työvoimapalveluiden sekä eräiden kototutustumispalveluiden järjestämisestä tuli kunnille uusia valtionosuutehtäviä. Uudistuksen seurauksena kaupungin henkilöstömenot kasvoivat noin 6,6 miljoonaa euroa. Työllistettyjen määrän väheneminen edellisvuodesta pienensi puolestaan henkilöstömenoja noin 1,5 miljoonaa euroa edellisvuodesta.

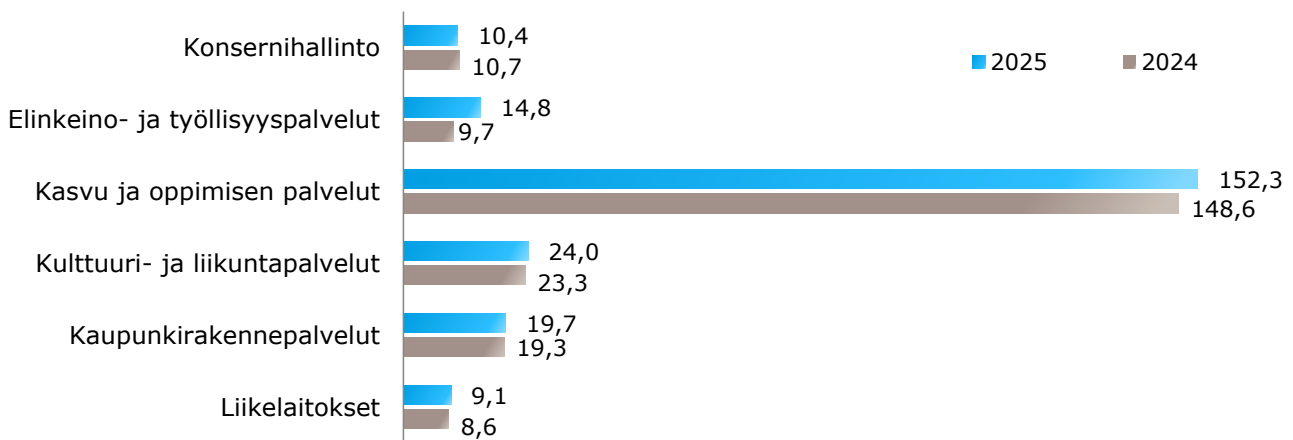
Vuoden 2025 lomarahoja oli mahdollista pelisääntöjen puitteissa vaihtaa vapaaksi kunnalliseen yleiseen virka- ja työehtosopimukseen perustuen. Näistä syntyi säästöä henkilösivukuluineen noin 450 000 euroa (vuonna 2024 noin 430 000). Myös säästösyistä pidettävät palkattomat vapaat olivat määräraikaisesti mahdollisia, ja niistä syntyi säästöä henkilösivukuluineen noin 1 030 000 euron verran (edellisenä vuonna noin 860 000 euroa).

Vuoden 2025 työntäjän palkkaperusteinen eläkemaksu kunta-alan eläkejärjestelmässä oli yhteensä 24,81 prosenttia palkoista. Palkkaperusteinen eläkemaksu muodostuu kaikilta työnantajilta perittävästä työansiopohjaisesta eläkemaksusta, joka oli 23,70 prosenttia palkoista sekä työnantajakohtaisesta työkyvyttömyyseläkemaksusta, joka oli 1,11 prosenttia palkoista. Suuren työnantajan omavastuusta on työkyvyttömyyseläkemaksussa 100 prosenttia, joten työkyvyttömyyseläkemaksu määräytyy kokonaan työnantajan työkyvyttömyysriskin perusteella. Tähän vaikuttavat muun muassa uudet alkaneet täydet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet, sen sijaan siihen eivät vaikuta osatyökyvyttömyyseläkkeet tai osakuntoutustuet. Työnantajan eläkemaksu oli yhteensä 32,5 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 31 miljoonaa euroa) ja tästä työkyvyttömyyseläkemaksu 2,1 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 2,1 miljoonaa euroa). Näissä luvuissa on mukana myös valtion eläkemaksujärjestelmän maksut.

Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen. Kuntien tasausmaksun jako-osuus on 48,7 %, tämä jaetaan kuntien kesken samassa suhteessa kuin ne saavat verorahoitusta. Vuonna 2025 Jyväskylän kaupungin osuus oli 6,1 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 6,8 miljoonaa euroa).

Henkilöstömenojen kehitys 2024–2025

milj. euroa	TP	TA/M	TP	Muutos TP24-TP25	
	2024	2025	2025	euroa	%
Palkat ja palkkiot	179,3	188,4	187,8	8,5	4,7 %
Henkilösivukulut					
Palkkaperusteinen eläkemaksu, työkyvyttömyyseläkemaksu	31,0	33,2	32,6	1,6	5,1 %
Tasausmaksu	6,8	6,1	6,1	-0,7	-10,5 %
Muut henkilösivukulut	3,1	4,6	3,7	0,6	20,6 %
Yhteensä	220,2	232,3	230,2	10,0	4,5 %

Henkilöstömenot toimialoittain 2024-2025, milj.euroa**Henkilöstön lukumäärän kehitys**

Jyväskylän kaupungin henkilöstömäärä poikkileikkaustietona 31.12.2025 oli 4 551, edellisen vuoden viimeisenä päivänä 4 286 henkilöä. Vakituista henkilöstöä heistä oli 4 027, edellisenä vuonna 3 794 henkilöä. Määräaikaista henkilöstöä oli 524, edellisenä vuonna 492. Määräaikaisesta henkilöstöstä sijaisia oli 183 (edellisenä vuonna 189), työllistetyt henkilöstön osuus oli 5, edellisenä vuonna 41 henkilöä ja oppisopimuksessa oli 15 henkilöä. Lisäksi kaupungin palveluksessa oli 195 sivutoimista henkilöä. Vakituudesta henkilöstöstä osa-aikaisia oli 16 prosenttia. Henkilöstömäärä sisältää kaikki palvelussuhteet, myös työ- ja virkavapaalla olevat henkilöt.

Henkilöstömäärä vaihteli kuukausittain jonkin verran. Se oli matalimmillaan vuoden vaihteessa ja kesäkuukausina. Sijaisten ja muiden määräaikaisten määrä vähenee lomakausina. Henkilöstömäärältään tyypillinen kuukausi oli esimerkiksi lokakuu, jonka viimeisenä päivänä henkilöstöä oli noin 4 900 henkilöä, josta vakituksia oli 4 033 ja määräaikaista henkilöstöä 897. Lisäksi sivutoimisissa palvelussuhteissa yli 200 henkilöä. Vuoden ensimmäisenä päivänä henkilöstöä oli noin 4 340 sekä sivutoimiset palvelussuhteet.

Päättäneitä vakituksia palvelussuhteita oli vuoden aikana 250 ja edellisenä vuonna 285. Kaupungin palveluksesta jäi eläkkeelle 99 henkilöä. Vanhuuseläkkeelle heistä jäi 88 eli 89 prosenttia, loput jäivät työkyvyttömyyseläkkeelle. Henkilöstön vanhuuseläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 64,3 vuotta. Työkyvyttömyyseläkkeelle jätiin keskimäärin 60,2 vuoden iässä. Kaupungin palveluksesta muutoin kuin eläkkeelle jäämisen vuoksi irtisanoutui 147 henkilöä (edellisenä vuonna 178).

Talousarviovalmisteluun liittyvät sekä elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimialan yhteistoimintaneuvottelut

Vuoden 2025 talousarviovalmisteluun liittyen käytiin yhteistoimintaneuvottelut syksyllä 2024. Neuvottelut käytiin ennen kuin kaupunginhallitus antoi oman talousarvioehdotuksensa. Neuvottelujen päättyessä todettiin, että mahdolliset henkilöstövaikutteiset toimenpiteet voisivat koskea enintään 258 henkilöä. Lomautukset eivät olleet käytyjen neuvotteluiden keinovalikoimassa.

Mahdollisten toimenpiteiden laajuutta arvioitiin neuvotteluissa enimmäisvaikutuksina. Tämä tarkoitti sitä, että neuvotteluissa käytiin läpi kaikki harkinnassa olevat toimenpiteet, eli neuvotteluissa käsiteltiin kaupunginjohtajan esityksessä sisällä olleet henkilöstövaikutteiset toimenpiteet mutta myös rinnalla valmistellut täydentävät, vaihtoehtoiset harkittavat mahdolliset toimenpiteet. Neuvottelussa laajuudessa ei harkituista toimenpiteistä päätetty osana talousarviopäätöksentekoa.

Kokonaisuudessa irtisanomisia toteutui 5 ja niin sanottuja irtisanomisperusteisia ehtomuutoksia 24. Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmän uudistuksen myötä hallinnollista työpanosta ohjattiin vahvemmin lapsiryhmiin. Johtamisalueita tiivistämällä päiväkodin johtajien määrä väheni kolmella. Johtamisen rakenteiden tarkastelun tuloksena myös pedagogisista johtajista ja tiimivastaavista luovuttiin.

Alkuvuodesta 2025 käytiin elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimialalla yhteistoimintaneuvottelut. Yhteistoimintaneuvotteluiden taustalla oli työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen valtiolta kunnille. Neuvottelujen käynnistyessä todettiin muun muassa se, että muutoksen takia toiminnan uudelleenjärjestämisen tarpeen lisäksi valtion kaupungille maksama TE-palveluiden järjestämiseen käytettävä valtionosuusraha oli kustannuksiin nähden alijäämäinen.

Työvoimapalveluiden järjestäminen, toimintojen uudelleen organisoitumisen tarpeet, tehtävien taroituksenmukainen uudelleen järjestely sekä taloudelliset ja tuotannolliset syyt johtivat tilanteeseen, jossa työnantaja joutui harkitsemaan erilaisia mahdollisia toimenpiteitä, joilla toteutuessaan olisi mahdollisesti erilaisia vaikutuksia toimialan henkilöstöön. Tarve tehtäväsisällöissä on ollut esimerkiksi painottaa ja kehittää entistä enemmän asiakastyötä.

Neuvotteluiden lopputuloksena todettiin esimerkiksi, että irtisanominen voisi koskea enintään 41 henkilöä. Samalla työnantaja totesi, että näistä suurimmassa osassa työnantajalla on mahdollisuus tarjota toista työtä.

Yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen, tehtyjen ratkaisujen lopputuloksena yhteensä 29 tehtävää lakasi, mutta kaikille pystyttiin tarjoamaan korvaavaa työtä ja irtisanomisia toteutui vain yksi. Lisäksi niin sanottuja irtisanomisperusteisia ehtomuutoksia toteutui 6. Työtehtävät ovat nyt painottuneet aiempaa enemmän asiakastyöhön niin henkilö- kuin yritysasiakaspalveluissa. Yleisin tehtävä toimialalla on asiakastyötä tekevän omaavamentajan tehtävä.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot (pv/htv) olivat laskussa edellisvuodesta. Sairauspoissaoloja kertyi 17,5 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden, mikä on 0,8 päivää henkilötyövuotta kohti vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sairauspoissaolojen kustannukset eli henkilöstölle sairauspoissaolojen ajalta maksetut palkat ja palkkiot ilman sivukuluja vähennettynä Kelan korvauksilla olivat yhteensä 4,9 miljoonaa euroa. Sairauspoissaaloista syntyy muitakin kustannuksia, muun muassa mahdolliset sijaiskulut.

Sairauspoissaolojen määrän pienentämiseen työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukemisen keinoin on tehtävä työtä eri toimialoilla. Jo tehtyjen viimeaikaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta on hankala arvioida, toimenpiteitä on useita erilaisia ja niissä on huomioitu yksiköiden ja henkilöstön erilaisuutta.

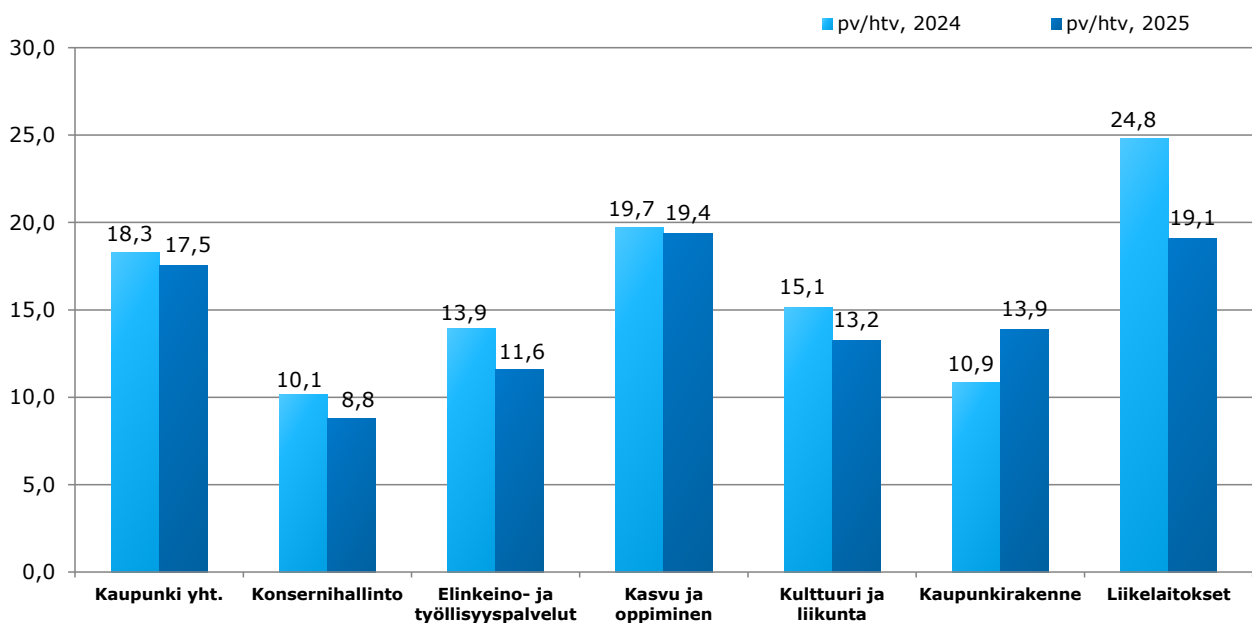
Toimialoittain sairauspoissaolot laskivat kaikilla toimialoilla lukuun ottamatta kaupunkirakennepalveluiden toimialaa, jossa sairauspoissaolot kasvoivat 3,0 pv/htv edellisvuodesta. Myös liikelaitoksia tarkasteltaessa yhdessä (Kylän Kattaus ja Tilapalvelu) sairauspoissaolot laskivat.

Poissaolojen lasku näkyi erityisesti 4-7 päivää sekä 30-60 päivää kestäneissä poissaoloissa, joissa laskua oli molemmissa ryhmissä 0,3 pv/htv.

Todistuksellisia poissaoloja tarkasteltaessa 7 prosenttia henkilöstöstä muodostaa noin 76 prosenttia sairauspoissaoloista. Tästä tarkastelusta puuttuu kuitenkin esihenkilöiden myöntämät sairauspoissaolot. Kun tarkastellaan kaikkia sairauspoissaoloja, vakituisesta henkilöstöstä 18 prosenttia (edellisenä vuonna 29 prosenttia) ei ollut sairauden vuoksi poissa lainkaan.

Sairauspoissaolojen suurimmat päädiagnoosiryhmät todistuksellisissa poissaoloissa olivat edelleen psykiatria (poissaolopäiviä vuonna 2025 noin 18 700, edellisenä vuonna noin 20 100) ja tuki- ja liikuntaelinsairaudet (poissaolopäiviä vuonna 2025 noin 16 900, edellisenä vuonna vastaava taso).

Sairaus- ja tapaturmapoissaolot 2024-2025

Toimet osaamisen ja työkyvyn kehittämiseksi

Henkilöstötyötä ja henkilöstöjohtamista ohjasivat kaupunginhallituksen hyväksymät henkilöstötyön linjaukset (henkilöstöpolitiikka). Kaupunginhallitus on hyväksynyt ne vuosille 2022–2025. Nämä linjaukset toimivat selkänöinä kaikelle henkilöstötyölle tavoitteena kaupunki, joka on houkutteleva työpaikkana ja työnantajana, mihin kytkeytyy myös hyvinvoiva henkilöstö.

Osaamisen ja työkyvyn tukemiseksi ja siten myös sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi kaupungin yhteisiä resursseja kohdennettiin yhteisesti sovittujen osaamisen kärkien sekä arvioitujen työkyvyn tarpeiden mukaisesti.

Osaamisen kehittämisen kärjet vuodelle 2025 nimettiin toimiala-, liikelaitos- tai palvelualuekohtaisesti. Esimerkiksi sivistyksen toimiala jaettiin perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, liikunta-, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden sekä nuorisopalveluiden palvelualueisiin, sillä ne ovat henkilöstömäärältään ja toiminnaltaan selkeästi erilliset palvelualueet.

Nämä kärjet kuvattiin talousarviota tarkentavaan henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan.

Suurimmalla toimialalla sivistyspalveluissa osaamisen kehittämisen kärjet olivat esimerkiksi:

- Perusopetuksessa
 1. kielellisesti tuettu opetus
 2. tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen
 3. tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen opetuksessa
 4. psyykkisten ongelmien kohtaaminen kouluarjessa - oppilaat, huoltajat ja henkilökunta.
- Varhaiskasvatuksessa
 1. henkilöstön omat tunne-, turva- ja vuorovaikutustaidot sekä lasten tunne-, turva- ja vuorovaikutustaidot
 2. ajan käytön priorisointi varhaiskasvatuksen arjessa.
-

Koulutuksia toteutettiin sekä etä- (ml. webinaarit) että läsnäolototeutuksina. Toteutustapa valittiin koulutuksen tavoitteiden ja saavutettavuuden pohjalta.

Vuonna 2025 koulutuksiin osallistuttiin:

- 1:n koulutuspäivän kriteerit täyttäviä: 794 henkilöä (vuonna 2024 henkilöitä 669)
- 2:n koulutuspäivän kriteerit täyttäviä: 352 henkilöä (vuonna 2024 henkilöitä 403)
- 3:n koulutuspäivän kriteerit täyttäviä: 557 henkilöä (vuonna 2024 henkilöitä 655).

Yhteensä edellä kuvattuja koulutuskorvauksiin laskettavia koulutuspäiviä oli 3 169 (edellisenä vuonna 3 470). 1 637 henkilöllä ei täytynyt yhteen koulutuspäivään vaadittu tuntimäärä vuoden aikana.

Esimerkkejä osaamisen, työturvallisuuden ja työkyvyn kehittämisen toimenpiteistä

Koulutuksissa hyödynnettiin myös Eduhouse-palvelua, erityisesti julkiselle toimijalle tarkoitettuja koulutuksia. Eduhousen käyttäjämäärät nousivat merkittävästi. Suosituin koulutusteema oli tietoturva- ja tietosuoja. Tämä oli määritelty koko henkilöstölle velvollisuudeksi suorittaa vuoden 2025 aikana.

Esihenkilöiden pakollinen koulutusohjelma jatkui aiemmilla sisällöillä. Koulutusohjelman painopisteet on erityisesti laadukkaan vuorovaikutuksen osaaminen ja vastuullinen johtaminen. Tästä esimerkkeinä palautteen antaminen, alisuoriutumiseen puuttuminen, oma rooli esihenkilönä ja haastavien tilanteiden ratkominen. Koulutusohjelmassa on myös strategian ja talouden osiot. Osana ohjelmaa uudet esihenkilöt tapaavat kaupunginjohtajan sekä talous- ja henkilöstöjohtajat. Koulutukset toistuivat useamman kerran vuoden aikana ja olivat pääosin pienryhmämuotoisia. Ohjelmaan osallistumisen kattavuus täydentyi, ja ohjelman on nyt aloittanut noin 75 prosenttia esihenkilöistä.

Vuonna 2025 toteutettiin henkilöstökysely uudella työkalulla kaupunkitasoisesti yhdellä kertaa koko henkilöstölle. Vastausprosentti oli 52. Kyselyn tuloksia käytiin läpi toimintayksiköissä ja niiden pohjalta sovittiin tarvittavia kehittämistoimia sekä sovittiin asioiden seuraamisesta.

Kaupunkitasoisista tuloksista ne väittämät, joissa keskiarvo 4 tai enemmän (5 = täysin sama mieltä – 1=täysin eri mieltä):

- Minun ja esihenkilön välillä vallitsee luottamuksellinen ilmapiiri (4,3)
- Olen selvillä työyksikköni tavoitteista (4,2)
- Voin käyttää tietojani ja taitojani monipuolisesti (4,2)
- Jokainen työyksikössäni tietää sen tärkeimmät tehtävät ja toimintatavat (4,1)
- Olen motivoitunut työstäni (4,1)
- Työyhteisössäni vallitsee luottamuksellinen ilmapiiri (4,0)
- Koen esihenkilöni toiminnan puolueettomaksi ja oikeudenmukaiseksi (4,0)
-

Lähes 80 prosenttia oli innostunut työstään useammin kuin kerran viikossa, vähintään kerran viikossa 88 prosenttia, ja ei koskaan tai muutaman kerran vuodessa innostunut 2,2 prosenttia vastaajista.

Matalimmat arvosanat saivat väittämät:

- Johtaminen organisaatiossa perustuu avoimuuteen (3,4)
- Minulla on tarpeeksi aikaa saada työni tehdyksi (3,3)
- Olen tyytyväinen koko organisaation johtamistapaan (3,3)

77,7 prosenttia vastaajista suosittelisi nykyistä työpaikkaansa tuttavalleen. 31,6 prosenttia oli kokenut työssään väkivallan uhkaa ja 30,2 prosenttia oli kokenut epäasiallista käytöstä työyhteisössään.

Pulssi-kyselytyökalun käyttö työyhteisön ajankohtaisemman tilanteen kartoittamiseksi henkilöstökyselyn rinnalla laajeni vuonna 2025. Laajempi henkilöstökysely on tarkoitus toteuttaa kahden vuoden välein.

Toimialoilla toteutettiin uuden turvallisuuskouluttaja-poolin avulla kohdennetusti entistä tiiviimmin turvallisuuskoulutuksia kunkin koulutettavan työyhteisön erityistarpeet huomioiden.

Työturvallisuuden tavoitteiden saavuttamisen, toimenpiteiden, työnvaarojen arvioinnin ja riskien tunnistamisen sekä seurannan parantamiseksi jatkettiin sekä ohjausta että Reiska-turvallisuusjärjestelmän käyttöä. Järjestelmä tukee laajemminkin turvallisuustyötä. Työn vaarojen arvioinnin ja riskien tunnistamisen työkalun lisäksi siihen kuuluvat henkilöstötyön näkökulmasta turvallisuusilmoitukset, turvallisuuskävelyt sekä erillinen melualtistusarviointi. Työterveysyhteistyössä korostettiin sitä, että työyhteisöjen yleinen riskikartoitus olisi tehtynä aina ennen työterveyden työpaikkaselvitystä.

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukemisen edistämiseksi arkityössä käytettiin ja edelleen kehitettiin jo olemassa olevia toimintamalleja sekä luotiin yhteistyössä uutta. Jo vuonna 2024 käynnistyneiden moniammatillisten pilottihankkeiden yhtenä toimivana esimerkkituotoksena oli työkummi -toimintamalli varhaiskasvatuksessa uusien työntekijöiden vastaanottamisen tueksi. Roolissaan nimetty työkummi ei korvaa esihenkilön tukea, eikä ole perehdyttäjää. Hän auttaa uutta työntekijää tunnistamaan vahvuuksiaan, liittymään työyhteisöön, saavuttamaan pystyvyyden ja hallinnan tunnetta työssään, antaa positiivista palautetta sekä ohjaa tarvittavan tiedon ja oikeiden ihmisten luo. Hän auttaa turvallisena, kokeneempana kollegana hahmottamaan yhteisön toimintakulttuuria ja työyhteisön arvoja. Työkummi on luotettu, jonka luo voi tulla matalalla kynnyksellä. Toimintamalli sai hyvää palautetta, toimintamallin kehittämistä jatketaan.

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukemisen edistämiseksi tarvitaan edelleen kehitystyötä, jotta osista muodostuva kokonaistoimintamalli on selkeä ja konkreettinen ohjeineen ja arviointineen. Se on tunnistettu, että täysin samat mallit tai toimintatavat eivät sovellu eri työyhteisöihin. Varsinainen työ, johtaminen, toteuttaminen ja arviointi työhyvinvoinnin ja työkyvyn kehittämiseksi tehdään työyhteisöissä esihenkilöiden johdolla.

Ammatillisen kuntoutushakemusten hylkäysprosentti on laskenut, mutta on edelleen 50 prosenttia. Hylkäysprosentti on hieman korkeampi kuin muissa suurissa kaupungeissa (seitsemän suurinta). Kevan analyysin mukaan syynä on useimmiten se, tilanteessa ei ole todennäköistä työkyvyttömyyden uhkaa eläkemielessä. Kokonaisuutena nykyorganisaatiossa on aiempaa vähemmän vaihtoehtoja tarjolla esimerkiksi tilanteessa, jossa työkyvyssä on terveydellisiä rajoituksia.

Esihenkilöille annettiin tukea ja ohjausta eri tavoin työyhteisöjen haasteellisiin ilmapiiri-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteisiin. Tukea tarvittiin esimerkiksi työyhteisöjen ristiriitojen käsittelyyn, muutoksen hallintaan sekä haastaviin asiakastilanteisiin työyhteisöissä. Työyhteisöjen tukitoimenpiteet räätälöidään aina tarpeen mukaan ja ne suunnitellaan sekä arvioidaan yhdessä esihenkilön itsensä sekä palvelujohdon ja työsuojelun kanssa.

Vuonna 2025 työturvallisuusvahingoista ilmoituksia turvallisuusjärjestelmään tehtiin 1 465 kappaletta. Vuonna 2024 vastaavia ilmoituksia kirjattiin 1 115 kpl. Käyttöönotto tapahtui helmikuussa 2024, joten vuodelta 2024 ilmoitukset eivät ole täysimääräisesti koko vuodelta.

Tyypillisimmät turvallisuushavaintojen alaluokat olivat työturvallisuuspoikkeama tai häiriö (945 kpl) ja havainto/läheltä piti tilanne (298 kpl), loukkaus ja rikos (222 kpl). Esimerkiksi työpaikkaväkivaltilanne on työturvallisuuspoikkeama. Havainto tai läheltä piti -tilanne on esimerkiksi kaatuminen tai muu vaaratilanne, josta olisi voinut seurata työtapaturma.

Vakuutusyhtiön tilastojen mukaan työtapaturmia korvattiin vuonna 2025 269 kappaletta (2024 korvattiin 250 kappaletta). Vuonna 2025 työmatkalla näistä työtapaturmista tapahtui 129 (vuonna 2024 yhteensä 11 kappaletta). Ammattitautien määrä oli 2025 sekä 2024 alle 5.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelman työterveysyhteistyön yleiset tavoitteet koko suunnitelma-kaudella 2025 olivat:

- Työkykyriskissä olevien varhainen tunnistaminen, tukeminen, jatkotoimet ja seuranta
- Työpaikkaselvitysprosessin toimivuuden ja vaikuttavuuden parantaminen sekä muu työyhteisötasoinen toiminta
- Kuntoutusyhteistyön parantaminen ja prosessin selkeyttäminen

Näiden eteen tehtiin myös toimenpiteitä. Tavoitteiden edistymistä seurattiin yhteistyötapaamisissa sekä laatuliitepalaverissa. Työterveyshuollon palvelut painottuivat ennaltaehkäisevään työhön. Työterveyshuolto pyrkii tietojen annon ja ohjauksen avulla ennaltaehkäisemään työstä aiheutuvia terveysriskejä ja edistämään työntekijän työkykyä. Esimerkki toiminnan kehittämisestä oli työpaikkaväkivallanuhka haltuun ottamisessa esihenkilöiden työterveyshuollosta saaman tuen näkökulmasta. Mikä tarkoitti esimerkiksi osaamisen vahvistamista siten, että työyhteisöjen psyykkinen kuormitus vähenisi ja tilanteissa olisi oikea aikainen jälkipurku.

Jyväskylän kaupungin (ml. liikelaitokset) työterveyshuollon verottomat kustannukset olivat vuonna 2025 yhteensä lähes 2,5 miljoonaa euroa. Työterveyshuollon kustannuksiin on arvioitu saatavan Kela-korvauksia yhteensä reilut 1,3 miljoonaa euroa.

Henkilöstökertomus diaesityksenä on luettavissa kaupungin internetsivulla osoitteessa: <http://www.jyvaskyla.fi/hallinto/konsernihallinto/henkilosto>.

1.1.6 Ympäristöasiat

Resurssiviisauden ohjaus, koordinointi ja toteutuminen

Jyväskylä on sitoutunut pitkäjänteisesti resurssiviisauteen, tavoitteenaan olla hiilineutraali vuonna 2030 sekä päästötön, jätteetön ja ylikulutukseton kestävä hyvinvoinnin kaupunki viimeistään 2040 (KV 25.5.2015/71). Hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi kasvihuonekaasupäästöjä on tarpeen vähentää 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta, vuoteen 2030 mennessä. Vuoden 2024 ennakkotiedon mukaan Jyväskylän kasvihuonekaasupäästöt kokonaisuudessaan olivat laskeneet 57 prosenttia vuoden 2007 tasosta, asukaskohtaiset päästöt 64 prosenttia (lähde: Suomen ympäristökeskus).

Kaupungin resurssiviisaustyötä ohjaa Resurssiviisas Jyväskylä –ohjelma, joka luotsaa Jyväskylää kohti kestävää hyvinvointia. Ohjelman toimenpiteet kohdistuvat kaupunkikonsernin omaan toimintaan, mutta rakentavat samalla pohjaa sekä kuntalaisten kestävälle arjelle että yritysten kestävälle kasvulle Jyväskylässä. Resurssiviisaustyö vahvistaa alueen elinvoimaa sekä edellytyksiä kestävälle hyvinvoinnille nyt ja tulevaisuudessa.

Resurssiviisautsuhjelman toteutusta seurataan ajantasaisesti Ympäristövahti-palvelun kautta. Vuoden 2025 lopussa valtuustokaudelle 2022–2025 asetetuista resurssiviisauden toimenpiteistä lähes 80 prosenttia oli jo toteutettu tai osa jatkuvaa toimintatapaa.

Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelman päivitys valtuustokaudelle 2025–2029 käynnistyi tammikuun lopulla kaupunginjohtajan avaamalla starttitilaisuudella. Ohjelmaa valmisteltiin kaupunkikonsernin toimijoiden kanssa kahdessa työpajapakettissa vuoden 2025 aikana. Tavoitteena on aikaisempaa rajatumpi ja vaikuttavampi kokonaisuus. Työskentely aloitettiin keväällä tavoitteiden ja niiden seurantaan tarkoitettujen mittareiden määrittelyllä. Määrittelyssä huomioitiin edellisen ohjelman sisällöt ja

mahdolliset uudet avaukset. Syksyllä työskentelyä jatkettiin tavoitteita edistävien toimenpiteiden ideoinnilla, arvioinnilla, valinnalla ja tarkemmalla suunnittelulla. Työpajoja järjestettiin yhteensä 120. Päivitetty ohjelma on kaupungin päätöksenteossa keväällä 2026.

Kaupungin ilmastobudjetti on osa kaupungin talousarviota. Siihen nostettiin resurssiviisauisohjelmasta kasvihuonekaasupäästövaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet. Ilmastobudjetin kautta tuodaan kaupungin merkittävimpiä ilmastotoimenpiteitä näkyvämmäksi ja seurataan kaupungin hiilineutraaliustavoitteen toteutumista tiiviimmin myös osana talouden seurantaa. Ilmastobudjetti ei ole kaupungin talousarviosta erillinen budjetti vaan siihen kirjatut toimintamenot ja investoinnit ovat osa kaupunkiorganisaation talousarviota sekä tytäryhtiöiden omia talousarvioita.

Kaupungin resurssiviisastyötä koordinoi resurssiviisaustiimi, jossa työskenteli vuonna 2025 kolme ympäristöasiantuntijaa, tiiminvetäjänään ympäristöjohtaja. Tiimin vastuulla on Resurssiviisas Jyväskylä 2040 -ohjelman toimeenpanon seuranta sekä toimialojen ja liikelaitosten resurssiviisaustyön tukeminen. Työtä ohjaa kaupungin toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhtiöiden edustajista koostuva resurssiviisaryhmä, joka kokoontui vuoden aikana neljästi.

Resurssiviisauden edistämiseen liittyvät hankkeet

Vuoden 2025 aikana toteutettiin seuraavia hankkeita:

Jyväskylän kaupunki sai hankerahoitusta jakamistalouden Interreg Europe Good cities -hankkeen kautta (Jyväskylän hankebudjetti 225 000 euroa). Hankkeessa Jyväskylän kaupunki mm. tutkii, miten jakamistalouden pilotit voisivat elävöittää kaupunkikeskustaa sekä kehittää ydinkeskustan kiinteistökehittämisen uuden innovatiivisen liiketoimintamallin yhdessä rakennuksen käyttäjien, kehittäjien ja sijoittajien kanssa (shared building). Hankekonsortiossa on mukana kumppaneita myös muualta Euroopasta, kuten Tartto (Viro), Tilburg (Hollanti) ja Malmö (Ruotsi).

Kaupunki sai Euroopan aluekehitysrahaston Hiilineutraali Suomi toimintalinjalta 211 000 euroa ”Datälähtöisen kaupunkisuunnittelun työkalut ja innovaatiot ilmastomuutokseen sopeutumisessa” -hankkeelle. Hankkeen päätavoitteena on kehittää ja soveltaa ilmastomuutokseen sopeutumisen työkaluja kaupunkisuunnittelun kontekstissa ja soveltaa tietoa osallistaen yrityksiä. Hanke on käynnissä vuosina 2025–2026.

Kaupunki valittiin mukaan kansainväliseen Net Zero Cities -verkoston vertaisoppimisohjelmaan, joka oli käynnissä 2023–2025. Ohjelman kaupungit pääsivät oppimaan parhaita ilmastokäytäntöjä EU:n ilmastokaupunkien eli Net Zero Cities -verkostolta. NZC-verkostossa on 53 pilottikaupunkia eri puolilta Eurooppaa. Kaupunkien ilmastotoimiin tutustuttiin Teams-työpajoissa sekä kaupunkivierailuilla. Jyväskylän resurssiviisastyötä esiteltiin kansainväliselle yleisölle Cities Mission -konferenssissa ja kaupunkivierailulla Vilnassa toukokuussa ja ilmastokaupunkien webinaarissa kesäkuussa. Vertaisoppimisohjelma on osa EU:n isompaa ohjelmaa, Ilmastoneutraalit ja älykkäät kaupungit -misiota, johon on valittu mukaan 112 edelläkävijäkaupunkia Euroopasta.

ILMASTOBUDJETTI 2025

Toimenpide	Vastuutaho	Talousarvio 2025		Tilinpäätös 2025		Päästösektori	Talousarvio 2025	Tilinpäätös 2025	Lisätietoja
		Käyttötalous (1000 euroa)	Investoinnit (1000 euroa)	Käyttötalous (1000 euroa)	Investoinnit (1000 euroa)		CO2-päästövähennys (t CO2-ekv./ vuosi)	CO2-päästövähennys (t CO2-ekv./ vuosi)	
Katu-, tie- ja muiden yleisten alueiden valaisimia vaihdetaan LED-valaisimiin investointiohjelman mukaisesti. Vaihtomäärä lisätään nykyisestä 1300 kappaleesta 2700 kappaleeseen vuodessa.	Kaupunkirakennepalvelut	-	1200	-	1050	Energia	34,0	62,0	Valaisimia vaihdettiin tavoitetta enemmän 4 453 kpl
Ulkokenttien ja kuntoratojen kaasupurkauslamppuja LED-valaisimiin investointiohjelman mukaisesti. Vaihtomäärä lisätään nykyisestä.	Sivistyspalvelut	-	160	-	154	Energia	3,6	0,2	Valaisimia asennettiin vain 58 kpl, koska suunnitteluvaiheessa havaittiin valaistuksen sähköverkon korjaustarve.
Korvataan öljylämmityskohteet.	Jyväskylän Tilapalvelu	-	2	2	475	Energia	6,0	828	Kuohun koulun maalämpö ja Asmalammen päiväkodin järjestelmän muutos bioöljylle soveltuvaksi
Toteutetaan kunta-alan energiatehokkuussopimuksen (KETS) sopimuskauden 2017-2025 suunnitelmallisia energiatehokkuustoimenpiteitä (*)	Jyväskylän Tilapalvelu	-	-	25	-	Energia	330		Vaajakummun koulun paineenalennusventtiili, säätötekniisiä toimia, laitteiden uusintoja energiatehokkaammiksi ym.
Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia pää- ja aluereittejä kunnostamalla investointiohjelman mukaisesti	Kaupunkirakennepalvelut	-	2400	-	1 200	Tieliikenne	-	-	

(*) Toimenpiteistä ei ole mahdollista tehdä ennakoarviota. Toteuma raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

		Talousarvio 2025		Tilinpäätös 2025			Talousarvio 2025	Tilinpäätös 2025	
Toimenpide	Vastuutaho	Käyttötalous	Investoinnit	Käyttötalous	Investoinnit	Päästösektori	CO2-päästövähennys (t CO2-ekv./ vuosi)	CO2-päästövähennys (t CO2-ekv./ vuosi)	Lisätietoja
Nostetaan kestävien puupolttoaineiden osuutta.	Alva-yhtiöt Oy	-	-	-	-	Energia	20000,0	7337 (*)	
Kehitetään, tuoteistetaan ja kaupallistetaan kysyntäjoustopjärjestelmä sekä todennetaan palvelun toimivuus käytännössä	Alva-yhtiöt Oy	-	400	-	166	Energia	159,0	62,0	.
Toteutetaan vuokra-asuntoyhteisöjen energiatehokkuussopimuksen (VAETS) sopimuskauden 2017-2025 suunnitelmallisia energiatehokkuustoimenpiteitä.	Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy	-	600		1500	Energia	-	-	

(*) Ennakkoarvio päästövähennemästä, vahvistamaton

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruptio voi ilmetä epäeettisenä etujen antamisena ja vastaanottamisena, eturistiriitoina ja suosintana sekä epäeettisenä päätöksentekona muodollisten päätöksentekorakenteiden ulkopuolella. Korruption ja lahjonnan torjumiseksi Jyväskylän kaupungissa on annettu ohjeet edustamisesta ja vieraanvaraisuudesta (16.6.2016) sekä viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä (1.6.2022). Lahjonnan vastaiset periaatteet sisältyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeeseen (16.4.2018). Valtuustokauden vaihtuessa luottamushenkilöille annettiin koulutusta esteteellisyyden tunnistamisesta ja laajemmin hyvän hallinnon toteuttamisesta. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa tiedot valtuustolle vuosittain.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja lakia tilaajan selvitysvelvollisuudesta. Hankintaohje (1.2.2021) edellyttää esteellisyyden tunnistamista ja eturistiriitojen ehkäisyä hankinnoissa. Hankintaohje ohjeistaa myös sosiaalisesti vastuullisiin hankintoihin ja hankintasopimusohjat sisältävät kartellilausekkeen. Pakotetarkastukset on toteutettu vuoden aikana.

Jyväskylän kaupungin työ- ja virkasuhteessa olevalla henkilöstöllä on käytössään kanavia, joilla voidaan ilmoittaa työn yhteydessä havaituista poikkeamista, epäkohdista sekä väärinkäytöksistä. Eri kanavat perustuvat eri lainsäädäntöihin. Väärinkäytösten ilmoituskanava toimii ilmoittajansuojelulain mukaisena organisaation sisäisenä ilmoituskanavana ja on yksi tunnistettu keino korruption torjunnassa. Ilmoittaminen on mahdollista anonyymisti ja ilmoituksia käsittelee vain nimetyt henkilöt sisäisestä tarkastuksesta ja juridisista palveluista.

Jyväskylän kaupunki edistää ihmisoikeuksien toteutumista monella tapaa. Viranomaisilla on lakisääteinen velvollisuus säännöllisesti arvioida toimintansa yhdenvertaisuutta. Lakisääteinen yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa elokuussa 2022 ja sen voimassaoloa jatkettiin marraskuussa 2024. Toimialojen osalta tavoitteena on edelleen vuosina 2022–2026 edistää kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta, palvelujen saatavuutta ja syrjimättömyyttä. Eri järjestelmin varmistetaan käyttäjien ja asiakkaiden osallistumista palvelujen suunnitteluun, toteuttamiseen, mittaamiseen sekä arviointiin. Suunnitelman toimenpiteiden toteutumista arviointiin osana laajaa hyvinvointikertomusta keväällä 2025. Yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään osana hyvinvointiohjelman päivitystä vuoden 2026 aikana.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Jyväskylän kaupungin vuoden 2025 talous toteutui ennakkoidusti alijäämäisenä viiden edellisen ylijäämäisen vuoden jälkeen. Kaupungin tilikauden vuoden 2025 alijäämä oli 7,7 miljoonaa euroa ja kaupungin taseessa on ylijäämäkertymiä 111,3 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta kasvoi 23,0 miljoonaa euroa ja lainakanta on nyt 388,1 miljoonaa euroa eli 2 588 euroa asukasta kohti. Kaupungin lainakanta asukasta kohti on koko kuntakentässä tarkasteltuna selvästi alle Manner-Suomen kuntien keskiarvon; tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan kuntien yhteenlaskettu lainakanta asukasta kohden vuoden 2025 tilinpäätöksissä oli 3 547 euroa.

Kaupungin talouden toteutumista vuoden 2025 osalta voidaan alijäämästä huolimatta pitää onnistuneena. Tilikauden tulos toteutui merkittävästi alkuperäistä talousarviota parempana ja alkuperäisen talousarvion tavoitteet saavutettiin. Ennakoitua parempi tulos vähensi edellisten tilikausien ylijäämäkertymää ennakoitua vähemmän ja kaupungille jää edelleen ylijäämäpuskuriä, jota tarvitaan myös tulevana vuosina.

Kaupungin talouden kuva tulevalle taloussuunnitelmakaudelle 2027–2029 on edelleen haastava. Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan kirjattu valtionosuusuudistus ei toteudu vuoden 2027 alussa ja sote-uudistuksesta johtuvat valtionosuusleikkaukset pienentävät kaupungin saamaa valtionosuusrahoitusta myös tulevana vuosina noin 20 miljoonaa euroa vuositasona. Valtakunnallisestikin haastava työllisyystilanne sekä ennustettua hitaampi talouden elpyminen ovat myös heikentäneet kaupungin verotuloennusteita syksyn 2025 arvioista, joiden pohjalta vuoden 2026 talousarviota ja vuosien 2027–2028 tulossuunnitelmia on laadittu.

Tuleva hankintalain uudistus aiheuttaa myös merkittävän epävarmuustekijän kaupungin talouteen erityisesti vuonna 2027, mutta mahdollisesti jo loppuvuonna 2026. Vähemmistöomistusosuuden 10 prosentin vähimmäisvaade aiheuttaa kaupungille useiden sidosyksikköhankintojen uudelleen kilpailuttamisen. Tietojärjestelmien ja IT-toimintojen osalta kertaluonteisten kilpailutus- ja muutuskustannusten on arvioitu nousevan yli kahteen miljoonaan euroon. Vuoden 2026 talousarviossa ei ole varauduttu hankintalain muutoksesta johtuviin kustannuksiin.

Kansainvälinen turvallisuustilanne luo osaltaan myös haasteita kaupungin tulevien vuosien talouteen. Turvallisuustilanne edellyttää kaupungin oman varautumisen tason korottamista. Varautuminen edellyttää jatkuvaa valmiutta reagoida yllättäviin tilanteisiin, ei pelkästään poikkeusoloihin vaan myös erilaisiin häiriötilanteisiin. Kriittisten palveluiden jatkuvuus on varmistettava kaikissa tilanteissa. Riittävä varautuminen edellyttää resursseja, mihin on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota tulevissa talousarvioissa.

Kaupungin talouden tulevien vuosien kehitysarvion kannalta on olennaista, että viime vuosina tehdyissä kaupungin talouden sopeutustoimissa on onnistuttu siten, että saavutetut säästöt jäävät pysyviksi. Myös vuodelle 2026 asetettujen sopeutustoimien tulee toteutua kaupunginvaltuuston marraskuussa 2025 hyväksymän talousarvion mukaisesti. Jotta kaupungin taloutta tasapainottavilta sopeutustoimilta välttyttäisiin tulevina vuosina, edellyttää se kuitenkin myös yleistä talouden elpymistä sekä työllisyyden kohentumista ja sitä kautta kaupungin verotulopohjan vahvistumista.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinnan järjestäminen ja toimintaympäristöanalyysi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännölliseksi raportoimiseksi. Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa kaupungin toimintojen häiriötön ja laadukas toteuttaminen. Riskienhallinnan avulla kyetään tunnistamaan myös uusia mahdollisuuksia. Jyväskylän kaupungilla riskienhallinnan järjestämisessä noudatetaan soveltuvin osin ISO 31000 -standardia ja organisaation yhteistä riskienhallinnan luokittelua, missä pääriskiluokat ovat strategiset, operatiiviset, taloudelliset ja vahinkoriskit.

Tilikauden aikana kaupungin johtoryhmä arvioi koko kaupungin toimintaan kohdistuvia riskejä. Arvioinnin perusteella muodostettiin talousarvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma. Toimialat ja liikelaitokset huomioivat talousarviossa määritellyn suunnitelman omassa riskienhallinnassa ja sisäisen valvonnan suunnitelmassa. Valmistelua on tehty riskienhallinta- ja turvallisuus-
päällikön toimesta, taloudenhallinnan sekä hallinnon ja kehittämisen ohjausryhmien tuella.

Taloudenhallinnan ryhmä vastaa talouden vuosikellon mukaisten dokumenttien, kuten tilinpäätöksen, neljännesvuosiraportointiin ja talousarvioon liittyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmien ja raporttien ohjauksesta. Hallinnon ja kehittämisen ryhmä käy säännöllisesti keskustelua merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallintatoimenpiteistä.

Lauta- ja johtokunnat sekä niiden alainen johto ovat lisäksi analysoineet toimintaympäristön muutoksia, tunnistaneet tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioineet niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatineet tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet merkittävimpien riskien hallitsemiseksi. Analyysin ja arvioinnin perusteella merkittävimmät uhat ja mahdollisuudet on priorisoitu ja valvonnan toimenpiteet on kohdistettu olennaisimpiin riskeihin. Näin on muodostettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma, joka konkretisoi riskiprofiilin ja riskienhallinnan toimintamallin sekä prosessin tavoitteet ja vastuut. Vuonna 2025 vaikea taloustilanne haastoi edelleen strategian tavoitteiden toteutumista ja seurantaa, mutta tilanne ei ollut enää aivan niin kireä, kuin edellisinä vuosina ja kaupungin lakisääteiset peruspalvelut on pystytty turvaamaan ja toteuttamaan.

Riskien tunnistaminen ja analysointi on toteutettu tilikaudella kattavasti. Riskien arvioinnin, seurannan ja raportoinnin sekä dokumentoinnin tueksi on käytetty REISKA-riskienhallinnan sovellusta, toimialoilla sekä liikelaitoksilla on ollut käytössään toimintaohjeet ja vastuut on määritetty. Lisäksi suunnitelman tukena on hyödynnetty visuaalista raportointia, joka on ollut ajantasaisesti johdon käytettävissä intranetissä.

Taloudenhallinnan sekä hallinnon ja kehittämisen ohjausryhmät ovat toimineet tuloksia koordinoivana elimenä sekä tukeneet toimialojen ja liikelaitosten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toteuttamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteiden tehokkuutta ja vaikuttavuutta on seurattu tilikauden aikana johtoryhmätasolla. Raportointi on toteutettu ensimmäisen ja kolmannen vuosineljännesraportoinnin, talousarvion laadinnan ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä.

Seuraavassa on esitetty kaupungin yleiseen kehityskuvaan liittyviä sekä toimialojen ja liikelaitosten vuoden 2025 suunnitelmissaan tunnistamia merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Taloudelliset ja strategiset riskit

Vuosi 2025 oli vaikeutuneen suhdannetilanteen vuoksi edelleen haastava. Kasvanut työttömyys, kysynnän hiipuminen ja hyvinvointialueen talousvaikeudet heijastuivat kaupungin palveluihin. Kaikkia riskejä ei ole onnistuttu hallintatoimenpitein pienentämään taikka poistamaan. Talouden maltillista sopeuttamista jatkettiin, mutta edellisten vuosien kaltaista yön kiristystä ei enää tarvittu. Lopulta talousarviovuosi 2025 päättyi ennakoitua huomattavasti positiivisempaan.

Tulevien vuosien kehitysarvioon vaikuttavat edelleen neljä kaupungin talouden kannalta merkittävää tekijää: kaupungin talouden tasapainottamisen onnistuminen, TE-2025 uudistuksen onnistuminen, valtionosuusjärjestelmän uudistaminen vastaamaan kuntien nykyisiä tehtäviä ja olosuhteita sekä verotulojen kehitys kansantalouden elpyessä taantumasta. Valtionosuusuudistus ei tule toteutumaan tämän hallituskauden aikana, sillä uudistuksen valmistelu pysäytettiin 5.12.2025. Tulevan hallituksen on kuitenkin jatkettava uudistuksen valmistelua ja Jyväskylän kaupunki tulee tekemään tätä tukevaa määrätietoista edunvalvontatyötä.

Kaupungin talouden tasapainottamisessa ja sopeutustoimenpiteiden jälkeen talouden vakauttamisessa merkittävässä roolissa ja riskien hallintakeinona on kaupungin talouden ja toiminnan reaaliaikainen seuranta ja korjaavien toimenpiteiden tekeminen, jos toimenpiteet eivät ole edenneet suunnitellusti. Seuranta edellyttää raportointiratkaisujen laajentamista ja myös digitalisaation ja tekoälyn hyödyntämistä talouden suunnittelussa, vaihtoehtojen ja riskien simuloinnissa, toteumaseurannassa ja valvonnassa. Tekoälyn laajempi hyödyntäminen on huomioitava erityisesti tulevissa talouden ja HR:n järjestelmäratkaisussa, sillä nuo mallit rakentuvat luotettavan ja ajantasaisen tiedon perustalle.

Merkittävimmistä riskeistä vuoden 2025 aikana realisoitui erityisesti rakentamisen suhdannevaihtelu. Nämä vaikuttivat myyntituottoihin ja rakennusvalvonnan lupatuottoihin ja näkyivät myös kohonneina rakentamiskustannuksina. Myös kaava- ja päätösvalitukset viivästivät edelleen eräitä hankkeita ja lisäsivät niihin sitoutuvaa henkilö- ja talousresurssia.

TE-palveluiden siirtyminen kunnille vuoden 2025 alusta on vaikuttanut merkittävästi kaupungin lakisääteisiin tehtäviin ja velvoitteisiin ja on lisännyt kuntien rahoitusvastuita työllisyyspalveluista ja työtömyysetuuksista vuoden 2025 alusta lukien. TE-toimintojen organisointi ja toteutus Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimialalle on onnistunut taloudellisesti ja toiminnallisesti erinomaisesti. Kuitenkin samaan aikaan työllisyystilanne on jatkunut haastavana ja edelleen heikentynyt vuoden 2025 lopulla. Tämä on aiheuttanut Jyväskylälle ennakoitua merkittävästi suuremmat työllisyyden kuntasuuden kustannukset. Kaupungilla tulee olla talouden puskuria muiden muassa suhdannevaihteluista johtuviin työllisyystilanteen ja edelleen kantokykyä työllisyyden ja toimeentulotuen maksuvastuiden merkittäviin vaihteluihin.

Kaupungin suurimman toimialan, Sivistyspalveluiden merkittävimpiä taloudellisia ja strategisia riskejä ovat liikuntapalveluiden omistamat ja/tai hallinnoimat ikääntyvät kiinteistöt sekä liikuntapaikat. Riskejä on kuitenkin saatu hallintaan kuluneen vuoden aikana. Näihin on tehty kunto- ja olosuhdekartoituksia sekä sen pohjalta suunniteltu investointiohjelmien tuleville vuosille. Riskit ovat suurimmat liikuntapalveluiden asiakasmääriltään suurimmissa liikuntapaikoissa, jonka takia riskin mahdollinen toteutuminen vaikuttaa laajempaan kohderyhmään ja tätä myöten myös taloudellisiin riskeihin. Kunto- sekä olosuhdekartoitusten pohjalta on laadittu ja laaditaan pitkän tähtäimen suunnitelmia (PTS), joiden avulla pyritään ennaltaehkäisemään riskien konkretisoitumista käyttökatkoihin tai väistötiloihin siirtymiseen. Lisäksi suunnitelmat auttavat allokoimaan taloudellisia resursseja ylläpidon sekä peruskorjausten rahoitukseen sekä vuosittaisiin kunnossapitotoimiin.

Kaupunki on varautunut laajasti hankintalain uudistukseen ja sen mukanaan tuomiin muutoksiin sidosyksikköomistuksissa ja uudelleenkilpailutuksiin. Hallitus on antanut esityksensä uudistetusta hankintalain 5.2.2026. Kaupunki on varautunut lakiuudistukseen suunnittelemalla tarvittavat toimenpiteet ja arvioimalla niiden vaatimat resurssit sekä taloudellisen riskin. Jyväskylän kaupunki on varautunut hankintalain muutoksiin määrittämällä hyvissä ajoin sidosyksikköomistukset ja -hankinnat sekä osallistumalla sekä sidosyksiköidensä omistajaneuvotteluihin ja valtakunnalliseen lakivalmisteluun. Merkittävimmät riskit näissä liittyvät sidosyksikköomistuksina toteutettuihin koko kaupungin yhteisiin ja toimialatason omiin tärkeisiin ICT-järjestelmiin ja -palveluihin.

Kaupunkistrategiaa päivitettiin vuonna 2025 ja uusi kaupunkistrategia vahvistettiin valtuustossa tammi-kuussa 2026. Riskejä strategian tavoitteiden toteutumiselle on tunnistettu muun muassa yleisestä talouden kehityksestä, investointien lykkääntymisestä sekä kaupungin talouden voimakkaasta

sopeuttamisesta. Viime vuosina strategista ohjausta on kytketty vahvemmin osaksi talousarvioprosessia, mikä osaltaan on pienentänyt strategian toteutumiseen liittyvää taloudellista riskiä.

Kaupungin edunvalvonnassa keskityttiin vuonna 2025 edelleen erityisesti kuntien valtionosuusdistukseen liittyvään vaikuttamistyöhön. Edunvalvonnan vaikuttavuuden riskinä on pieni valmistelu-resurssi suhteessa muihin suuriin kaupunkeihin, mikä rajaa mahdollisuutta keskittyä useampaan edunvalvonnan kärkeen yhtäaikaaisesti. Edunvalvontaa voidaan näin ollen toteuttaa pääasiassa reaktiivisesti valtion osapuolen esityksiin ja agendaan reagoiden, mutta vaikuttavuutta vahvistetaan tiiviillä yhteistyössä samassa tilanteessa olevien kaupunkien kanssa.

Lisäksi jatkettiin vuoropuhelua Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa strategisen tason yhteistyön sujuvoittamisesta. Loppuvuonna hyväksyttiin kaikkien Keski-Suomen kuntien, Keski-Suomen liiton ja Hyvaksin yhteinen yhteistyösopimus, jota täydennetään alkuvuodesta 2026 yhdyspintas suunnitelmalla. Yhteistyön toimintamalleja kehitetään jatkuvasti.

Operatiiviset riskit

Kaupunkitasoisissa riskeissä on toistuvasti noussut esille yhteisten kaupunkitasoisten prosessien haasteet. Viime vuosien sopeutustoimien seurauksena toimialojen hallinnon resurssit ovat vähentyneet ja konsernihallinnon vastuulla on tukea toimialoja hallinnon tehtävissä. Arjen sujuvoittamiseksi käynnistettiin useiden kaupunkien yhteinen PROTO-hanke, jossa suunnitellaan prosessikehittämisen toimintamalli, henkilöstön prosessienkehittämismallia sekä osallistavaa johtamistaitoa. Konkreettisina tuloksina saadaan valtakunnallinen toimintamalli työntekijälähtöisen prosessikehittämisen edistämiseksi, uudet toimintatavat yhteiskehittämiseen ja työntekijöiden arjesta nousevien ideoiden eteenpäinviemiseksi sekä toimintatapamuutoksen toteuttamiseksi ja parantuneet edellytykset prosessien sujuvoittamiselle, palvelujen digitalisoimiselle ja työn tehostumiselle.

Henkilöstön kokee osin kuormittuneisuutta. Kaupunkitasoisesti mielenterveysperusteiset poissaolot ovat todistuksellisten poissaolojen suurin ryhmä, vaikka niiden kasvu on taittunut viime vuosina. Hallintakeinoina on toteutettu toistuvia hyvinvointia mittaavia PULSSI-kyselyitä pilottiyksiköissä ja kyselyitä laajennetaan koko konsernihallintoon kevään 2026 aikana. Lisäksi henkilöstökyselyn tuloksia on purettu esihenkilöiden ja työntekijöiden kesken. Esihenkilötyön kehittämistä on jatkettu pakollisella koulutusohjelmalla. Avainhenkilöriskien on pureuduttu tehtäväkuvien tarkastelulla ja turvaamalla osin kriittisimpiä tehtäviä lisäresurssilla. Osassa tehtäviä työn määrä ja laajuus muodostavat edelleen riskin, myös siltä kannalta, etteivät kaikki velvoitteet ole mahdollista tulla toteutetuiksi. Henkilöstön vaihtuvuus ei ole kuitenkaan kasvanut. Henkilöstön saatavuus on parantunut mm. heikon suhdanteen takia.

Toimintavuoden aikana jouduttiin suorittamaan loppuvuodesta 2024 vaurioituneen Louhunsalmen sillan korjausrakka. Jännitteellisen lisätukivaijerin katkeamisen takia sillan liikennöintiä jouduttiin rajoittamaan voimakkaasti ja melko pitkäkestoisesti. Vaativa korjaustyö vei merkittävästi resurssia lähes koko vuoden ajan.

Rahoitusriskit

Kaupungin rahoitusriskit liittyvät pääosin lainasalkkuun, joka koostuu sisäisen pankin lyhytaikaisista lainoista konsernin tytäryhteisöiltä ja lyhytaikaisista kuntatodistuksista sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2025 yhteensä 388,1 milj. euroa (edellisvuonna 365,1 milj. euroa) ja lainasalkun keskimääräisellä pääomalla laskettu kesikorko oli 1,86 % (edellisvuonna 2,64 %).

Kaupungin lainasalkun suojausaste laski vuoden 2025 lopussa 46 %:iin (edellisvuonna 49 %), kun kaupungin lainakanta kasvoi maltillisesti eikä uusia korkosuojauksia tehty vuoden aikana. Korkokulut laskivat, kun markkinakorkojen taso oli huomattavasti edellisvuotta alhaisempi.

Lyhytaikaisten lainojen määrän osuus koko lainasalkusta nousi 32 %:iin (26 % edellisvuonna). Kaupunki ei nostanut vuoden aikana uusia pitkäaikaisia lainoja, vaan korvasi maltillisesti lisääntyntä

lainatarvetta lyhytaikaisella konsernin sisäisellä lainalla. Lainasalkun rakenteessa tai riskitasossa liittyen varainhankintaan tai maksuvalmiuteen ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Varainhankinnan riskit olivat kokonaisuutena arvioiden alhaisella tasolla.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupunki on myöntänyt antolainoja (150,7 miljoonaa euroa) ja takauksia (227,3 miljoonaa euroa) lähinnä kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille. Vuoden 2025 aikana ei ilmennyt tilanteita, joissa näiden yhteisöjen maksukyky olisi kokonaisuuden kannalta merkittävästi heikentynyt. Kaupungin antolainoissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden aikana. Takausvastuut ja niihin liittyvät riskit pienenevät vuoden aikana.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisia riskejä hallitaan parhaiten ennakolta varmistamalla päätösten ja oikeustoimien asianmukainen ja huolellinen valmistelu sekä toiminnan lainmukaisuus. Kaupungin tukipalveluilla on toimialojen tukena keskeinen rooli oikeudellisten riskien ennakollisessa tunnistamisessa ja hallinnassa.

Vuonna 2025 ei realisoitunut merkittäviä oikeudellisia riskejä tai ollut vireillä taloudellisesti merkittäviä oikeudenkäyntejä. Tilinpäätöspäivän jälkeen on keskeneräisenä yksittäisiä neuvonpitoja tai neuvotteluja liittyen virka- ja työehtosopimusten velvoittavien sopimusmääräysten tulkinta- ja soveltamiskysymyksiin, joihin voi liittyä oikeudellisia riskejä ja taloudellisia vaikutuksia.

Turvallisuus

Geopoliittinen epävakaus jatkui vuonna 2025. Venäjän Ukrainassa aloittama hyökkäyssota vaikuttaa edelleen laajasti koko yhteiskuntaan, myös kuntiin. Mahdollinen hybridivaikuttaminen ja verkkorikollisuus on jatkunut, mikä on näkynyt kunnissa erityisesti kyberhyökkäyksinä ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvana mahdollisena tiedusteluna. M365-kalastelukampanjat ovat jatkuneet myös vuonna 2025, mutta niillä ei ole pystytty aiheuttamaan merkittävää vahinkoa. Kesällä 2025 kaupungin verkkoyhteyksissä ilmeni laajoja ongelmia, mikä esti tietojärjestelmien sisäisen ja ulkoisen käytön kahteen otteeseen tuntien ajan. Syyksi paljastui lopulta laiterikko. Hyökkäysten torjunnassa on hyödynnetty automatisoituja suojauksia ja palautumisessa ICT-toipumissuunnitelmia ja poikkeamanhallintaprosessia.

Vuoden 2024 alussa käyttöön otettu REISKA-riskienhallinnan ja turvallisuushavaintojen järjestelmä tukee koko kaupungin henkilöstön turvallisuustoimijuutta poikkeamahavaintojen, turvallisuuskävelyjen ja riskienhallinnan saralla. Ajantasaisen tilannekuvan seuranta tapahtuu intranetissä johdon työpöydällä. Vuonna 2025 järjestelmään kirjattiin yli 3 100 tunnistettua riskiä tai poikkeamaa. Ylivoimaisesti eniten turvallisuushavaintoja kirjattiin sivistyksen toimialalla ja ne liittyivät pääasiassa asiakas- ja henkilöstöturvallisuuteen.

Kasvun- ja oppimisen palveluissa huoltajien, oppilaiden ja nuorten uhkaava ja asiaton käyttäytyminen on edelleen vuonna 2025 ollut merkittävä haaste. Nuorten ja nuorten aikuisten pahoinvoinnin lisääntyminen näkyy nuorisopalveluiden toiminnoissa. Myös asiakkaiden päihteiden käytön ja mielenterveysongelmien lisääntyminen näkyy kulttuuri- ja liikuntapalveluissa ja uhkatilanneilmoitusten määrän kasvussa. Henkilöstöresurssit koetaan paikoin riittämättömiksi suhteessa haastavien tilanteiden määrään ja vakavuuteen. Vastaavia havaintoja on noussut myös Elinkeino ja työllisyys- sekä Kaupunkirakenteen toimialaloilla ja Tilapalveluiden kiinteistöihin kohdistuvaa ilkeävaltaa koskevissa havainnoissa. Työttömyyden kasvu ja etuuksiin tehty leikkaukset näkyvät haastavina asiakaspalvelutilanteina erityisesti työllisyyspalveluissa. Työturvallisuuden varmentaminen onkin yksi vuoden 2026 tärkeistä painopisteistä. Vuoden aikana henkilöstölle suunnattuja koulutuksia haastavien asiastilanteiden kohtaamiseen on jatkettu. Riskienhallinta- ja turvallisuusyksikkö on jatkanut myös kokonaisvaltaisen turvallisuustoiminnan kehittämistä. REISKA-riskienhallinnan ja turvallisuushavaintojen järjestelmä on osaltaan tukenut myös operatiivisten riskien tunnistamista sekä niihin puuttumista.

Kaupunkilaisten turvallisuutta edistettiin edelleen varautumisen teemailloissa, joissa yhteistyössä reserviläisjärjestöjen ja Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa kerrottiin kotivarasta, väestönsuojista ja sisälle suojautumisesta. Samalla yhteistyörakenteella on koulutettu ja harjoitettu myös VSS- ja

varavoimajoukkueita kaupungin tueksi poikkeusoloihin. Jyväskylän ja järjestöjen varautumisen yhteistyön mallia on viety reserviläisten toimesta menestyksellisesti myös muualle Suomeen.

Keskustan heikentyneeksi koettu turvallisuus puhutti edelleen vuoden 2025 aikana. Vuoden 2024 puolella asetetun ja toimintansa vuoden 2025 alussa päättänyt turvallisuustyöryhmä laati listan toimenpide-ehdotuksista keskustan turvallisuuden kehittämiseksi. Näiden toimenpide-ehdotusten pohjalta vuoden 2025 aikana merkittävin toteutus keskustan turvallisuuden kohentamiseksi oli keskustaan poliisin tueksi asetettujen järjestyksenvainojien kilpailuttaminen ja toiminnan käynnistäminen kesäkuussa. Järjestyksenvainon aloittaminen keskusta alueella oli mahdollista keskustan kaupakeskusten, sosiaali- ja terveystalvuuia tarjoavien toimijoiden ja liikenneasemien yhteistyönä. Järjestyksenvainoa toimintaa seurattiin ja sen vaikutuksia arvioitiin säännöllisin seurantalalavereiden ja neljä kertaa vuodessa kokoontuvan ja kaupungin vetämän keskustan turvallisuusfoorumin toimesta. Järjestyksenvainotoiminta on koettu hyväksi ja tulokselliseksi, ja sen on kansalaisille suunnattujen katugallupien avulla katsottu parantavan keskustan käyttäjien turvallisuuden tunnetta.

Vahinkoriskit ja vakuutussuoja

Onnistuneesta riskienhallinnasta ja vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi tehdyistä toimenpiteistä huolimatta, kaikkien riskien toteutumista ei voida ennalta estää. Kaupungin omaisuuteen tai toimintaan liittyvät vahingot voivat olla taloudellisesti huomattavia ja niillä on monesti myös ihmisiin sekä toimintaan liittyviä vaikutuksia. Näihin on varauduttu kattavalla jäännösriskii vastaavilla vakuutusturvalla.

Raportointikaudella ei ole tapahtunut vahinkotapahtumien kokonaisuudessa merkittävää muutosta. Eniten vahinkoilmoituksia kirjattiin erilaisista tapaturmista. Merkittäviä, yli 100 000 euron vakuutus-tapahtumia ei ollut.

Kokonaisarvio

Riskien ennakkoinnissa ja hallintatoimissa on onnistuttu toimialoilla kohtuullisen hyvin. Yllättäviä ja ennalta tunnistamattomia merkittäviä riskejä ei vuonna 2025 realisoitunut. Laiterikosta johtunut tietoliikennehäiriö oli laaja ja vaikutti koko kaupungin palveluihin, mutta sen taloudelliset vaikutukset eivät olleet merkittävät.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Järjestäminen ja vastuut

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyillä varmennetaan toiminnan laillisuutta ja tuloksellisuutta, resurssien ja omaisuuden turvaamista, raportoinnin ja tiedon luotettavuutta sekä ennakkoivasti ja järjestelmällisesti tunnistetaan, analysoidaan ja hallitaan toimintaan liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia.

Jyväskylän kaupunkiorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla ja toteutettu annettuihin sääntöihin ja ohjeisiin perustuen. Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (KV 25.9.2017/103), jotka ohjaavat koko kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaikissa toiminoissa ja kaikilla organisaatiotasolla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut.

Kuntalain mukaisesti kaupunginhallitus huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa, tuloksellisuutta ja raportointia. Kaupunginhallitus on antanut täydentävät ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi (KH 16.4.2018/63). Kukin toimiala ja liikelaitos sekä niiden tilivelvollinen johto huolehtivat vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta, raportoinnista ja tähän liittyvästä viestinnästä kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Johto esimerkiksi rakentaa ja vahvistaa arjen toimintakulttuuria.

Konsernijohto, johon hallintosäännön mukaan kuuluu kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja, vastaa kuntalain mukaan konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta lainsäädännön, valtuuston määrittelemän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden sekä konsernijohtoon antaman ohjeistuksen mukaisesti. Konserniyhteisöjen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ja niihin liittyvät havainnot on esitelty konsernia käsittelevässä osiossa.

Hallinnon ja kehittämisen ryhmä ja taloudenhallinnan ryhmä ovat ohjanneet, tukeneet ja koordinoineet kaupunkitasoista sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ja niistä raportointia. Konserniohjausryhmä seuraa kaupunkikonsernitasolla merkittävimpiä riskejä ja niiden hallintakeinojen toteutumista.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta eivät ole erillisiä prosesseja tai toimenpidekokonaisuuksia, vaan johdon työkaluja varmistaa, että toiminta on tehokasta, tavoitteiden mukaista ja riskit riittävällä tasolla hallittu. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tulee toteuttaa kaikissa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminoissa, prosesseissa ja hankkeissa. Kunta- ja hallintolain sekä muiden säädösten lisäksi Jyväskylän kaupungin toiminnan perustana ovat kaupunkistrategia ja sen yhteydessä määritellyt arvot ja strategiakärjet. Ohjausympäristöä luovat myös toimivallan puitteissa annetut periaatteet, linjaukset ja ohjeet. Korruption torjuntaan liittyvistä ohjeista on kerrottu luvussa 1.1.7.

Lähtökohtana on, että kaupungin työntekijät ja luottamushenkilöt toimivat oikein ja sääntöjä noudattaen. Koska inhimilliseen toimintaan kuuluvat kuitenkin myös vahingot, virheet ja ei-toivotut tilanteet, kaupungilla on poikkeamien ilmoittamista varten useita kanavia, jotta epäkohtiin, tahattomiin virheisiin ja väärinkäytöksiin voidaan puuttua ja ne voidaan korjata. Läpinäkyvän ja eettisen toimintakulttuurin edistämiseksi sekä väärinkäytöksistä ilmoittavien suojelemiseksi kaupungilla on käytössä sisäinen ilmoituskanava, jossa henkilöstö voi ilmoittaa työnsä yhteydessä havaitsemistaan väärinkäytöksistä tai väärinkäytösepäilyistä. Kanava täyttää ilmoittajansuojeludirektiivin ja -lain vaatimukset organisaation sisäisestä ilmoituskanavasta ja toimii ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan kuuluvien ilmoitusten ensisijaisena ilmoituskanavana. Kaupungin keskitettyyn poikkeamienhallinnan järjestelmään puolestaan ilmoitetaan tietosuojaan, tietoturvaan, asiakasturvallisuuteen,

henkilöstöturvallisuuteen, lääkepoikkeamiin ja ylipäänsä toimintaan kohdistuvista turvallisuuspuutteista, läheltä piti -tilanteista ja vahingoista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan dokumentoitu suunnittelu ja raportointi on Jyväskylän kaupunkikonsernissa kytketty talouden vuosikellon aikatauluun. Talousarvion laadinnan yhteydessä toimialat ja liikelaitokset muodostavat tunnistettujen merkittävimpien riskien pohjalta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman, jossa on määriteltynä keskeiset toimenpiteet ja hallintakeinot riskien hallitsemiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Tämän suunnitelman toteutumista ja ajantasaisuutta seurataan ja ylläpidetään toimialoilla ja liikelaitoksissa vuoden aikana jatkuvasti ja dokumentoidaan ensimmäisen ja kolmannen neljännesvuosiraportoinnin yhteydessä sekä tilinpäätöksessä. Riskienhallinnan järjestämistä on kuvattu tarkemmin luvussa 1.1.9.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko perustuu lauta- ja johtokuntien sekä niiden alaisen johdon valmistelemiin selontekoihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja näissä mahdollisesti havaituista puutteista sekä valvonnan kehittämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Toimielimet ovat käsitelleet vastuualueensa selonteot ja antaneet ne kaupunginhallitukselle. Konsernihallinnon selonteon on viranhaltijapäätöksellään hyväksynyt kaupunginjohtaja. Tilinpäätöksen selonteon laatimisessa hyödynnetään myös riskienhallinnan ja turvallisuushavaintojen tietojärjestelmän poikkeamatietoa. Selonteon taustamateriaalina ovat lisäksi toimiala- ja liikelaitosjohtajien sekä eräiden muiden suurien vastuualueiden valvontavastuullisten vuoden vaihteessa 2025–2026 täyttämien itsearviointien tulokset. Näiden lisäksi selonteko perustuu sisäisen tarkastuksen kuluneella tilikaudella toteuttamien tarkastushavaintoihin.

Havaitut puutteet

Kaupungin sisäisen valvonnan toteuttamista ja kehittämistä on haastanut vajaa henkilöstöresurssi. Tilikauden aikana ei ole kuitenkaan raportoitu toteutuneista sisäisen valvonnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnalle. Yksityiskohtainen arvio merkittävimmistä riskeistä, hallintakeinoista ja realisoituneista riskeistä on esitetty toimintakertomuksen kappaleessa 1.1.9. Sen lisäksi, mitä kappaleessa on riskeistä esitetty, ei kaupunginhallituksen tiedossa ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista saattaisi seurata merkittävä korvaus, kanne tai muu sellainen vaatimus tai oikeusseuraamus.

Kehittäminen ja kehittämiskohteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirjan päivitys valmistui ja hyväksyttiin valtuustossa 16.2.2026. Kaupunginhallituksen päätöksentekoon on valmistumassa perusteellinen päivitys Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kaupunkiorganisaatiossa -ohjeeseen. Päivitetyissä ohjausasiakirjoissa on huomioitu entistä kattavammin erilaiset yhteiset prosessit, joissa toteutetaan sisäisen valvonnan velvoitteita. Samoin vastuiden kuvausta on selkiytetty. Ohjeen jalkautus on määrä aloittaa hallituksen päätöksen jälkeen kaikilla toimialoilla.

Riskienhallinta, strategian tavoitteiden seuranta ja talousarvioprosessi muodostavat tiiviin kokonaisuuden. Tätä yhteyttä tullaan edelleen tiivistämään talousarviovuoden 2026 suunnittelussa. Haastavan turvallisuusympäristön vuoksi myös varautumisen riskit, niin kansallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla on pyrittävä kuljettamaan mukana läpi talousarviovuoden.

Reiska-riskienhallintajärjestelmän kattava käyttöönotto yhtä aikaa muiden merkittävien järjestelmämuutosten kanssa on osoittautunut toimialoilla arvioitua työllistävämmäksi, on osin edelleen kesken ja vaatii työpanosta myös tulevina vuosina. Reiskan dataa kokoava johdon tilannekuvaraportti on kuitenkin ollut hyödyksi, kun on tunnistettu riskikasaumia ja siten päästy puuttumaan juurisyihin. Resursointi moniin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviin on havaittu toimialoilla paikoin puutteelliseksi. Tämä näyttäytyy valvonnan, varautumisen ja valmiuden tehtävissä viivästymisinä ja priorisoinnissa vain kaikkein välttämättömimpään. Toimialoilla tarvitaan tukea riskienhallinnan prosessin eri vaiheisiin, jotta saadaan aikaan kattavaa, tasalaatuaista ja vaikuttavaa tilanneymmärrystä. Toimialoilla on myös tunnistettu tarve tiiviimpään riskienhallinnan yhteistyöhön, sillä riskit ja hallintatoimenpiteet ovat usein yhteisiä.

Palvelu- ja liikelaitosjohtajille suunnatussa sisäisen valvonnan itsearvioinnissa vastaajat arvioivat sisäisen valvonnan olevan omalla vastuualueellaan keskimäärin hyvällä tasolla. Sisäisen valvonnan viidestä osa-alueesta (COSO IC) tiedon ja tiedonkulun osa-alue sai muita osa-alueita matalammat arviot. Osa-alueeseen kuului henkilöstön riittävän tekoälylukutaidon varmistamiseen liittynyt väite, joka sai kaikista 41:stä kysymyksestä matalimman arvosanan, joten sitä voidaan pitää kehittämis-kohteena, jotta voidaan varmistua tekoälyasetuksen henkilöstön osaamiseen liittyvien vaatimusten toteutumisesta. Eniten epävarmuutta (vastausvaihtoehto ”en osaa sanoa”) toiminnan ohjeiden mukaisuudesta liittyi väitteeseen, jossa pyydettiin arvioimaan, onko sopimuksilla aina dokumentoitu vastuuhenkilö, joka tuntee vastuuhenkilölle kuuluvat tehtävät.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen ja keskeiset tulokset

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Se on varmennus- ja neuvonantopalvelu, jonka tarkoituksena on tukea organisaation tavoitteiden saavuttamista, toiminnan tuloksellisuutta ja lainmukaisuutta sekä sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumista. Sisäisen tarkastuksen keskeisenä tehtävänä on tuottaa johdolle riippumatonta ja objektiivista arviointitietoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Näin sisäinen tarkastus tukee kaupunginhallituksen ja konsernijohdon kuntalakiin perustuvaa valvontavelvollisuuden toteuttamista. Sisäinen tarkastus esittää tarkastusten perusteella suosituksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi, seuraa sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajien antamien suositusten toteuttamista, neuvoo ja kouluttaa sisäisen valvonnan asioista, toimii sisäisen valvonnan asiantuntijana työryhmissä ja osallistuu nimettynä ilmoitusten käsittelijänä väärinkäytöstapausten selvittämiseen. Vuonna 2025 sisäinen tarkastus toteutettiin kaupungin omana toimintana ja sisäisen tarkastuksen yksikössä työskenteli yksi tarkastaja (1 HTV).

Sisäistä tarkastusta on ohjannut kaupunginhallituksen antama toimintaohje (KH 11.10.2021/302), jossa määritellään sisäisen tarkastuksen tarkoitus, toimivalta ja vastuut. Lisäksi kaupunginhallituksen hyväksymät (KH 28.3.2022/90) sisäisen tarkastuksen painopisteet vuosille 2022–2025 ohjasivat sisäisen tarkastuksen resurssien kohdistamista vuosisuunnittelussa sekä yksittäisissä tarkastuskonaisuuksissa. Painopisteiden mukaisesti sisäisen tarkastuksen toiminnassa valtuustokaudella painotettiin, arvioitiin ja edistettiin hyvän hallinnon toteutumista, tulevaisuuden ennakointia, tiedon hallittavuutta, riittävyttä, oikeellisuutta, eheyttä ja käytettävyyttä sekä varautumista ja valmiutta kaupunkikonsernissa. Kaupunginjohtaja hyväksyi sisäisen tarkastuksen yksikön vuosisuunnitelman mukaiset riskiperusteisesti valitut tarkastuskohteet ja kaupunginhallitus sai suunnitelman tiedoksi.

Vuonna 2025 valmistui kaksi uutta tarkastusta ja kolme seurantatarkastusta. Uusissa tarkastuksissa tehdyt havainnot liittyivät erityisesti vastuiden tarkentamiseen ja prosessien selkeämpään muotoiluun sekä tiettyjen kontrollipisteiden suunnitteluun ja käyttöönottoon. Seurantatarkastusten perusteella voidaan todeta sisäisen valvonnan kehittyneen tietoturvan ja maksukorttien käytön osalta. Yksittäiset tarkastukset tarkastushavaintoihin pohjautuvine suosituksineen on raportoitu tarkastuskohteisesti kaikille vastuullisille esihenkilötasoisille tarkastuksen valmistuttua. Tarkastustyön keskeiset tulokset ja ilmoituskanavaan saapuneiden ilmoitusten määrät raportoidaan kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle vuosittain.

Neuvonantopalveluna sisäinen tarkastus toteutti sisäisen valvonnan itsearviointityökalun, jonka avulla jokainen esihenkilö voi arvioida sisäistä valvontaa omalla vastuualueellaan, tunnistaa mahdollisia kehittämiskohteita ja suunnitella kehittämistoimenpiteitä. Kaikkia palvelu- ja liikelaitosjohtajia ja eräitä muita suurten vastuualueiden johtajia pyydettiin täyttämään sähköinen itsearviointilomake vuodenvaihteessa 2025–2026 arvioiden sen hetkistä tilannetta omalla vastuualueellaan. Vastausprosentti oli hyvä, 60 %. Sisäinen tarkastus analysoi tulokset sekä kaupunki- että toimialatasoilla ja jakoi tulokset talous- ja hallintopäälliköiden kautta toimialoille selonteon tukena hyödynnettäviksi. Vastaajat arvioivat sisäisen valvonnan olevan keskimäärin hyvällä tasolla.

Sisäinen tarkastus on osallistunut sisäisen valvonnan kehittämiseen myös osallistumalla asiantuntijana eri työryhmiin ja toiminut keskustelukumppanina sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asioissa. Sisäinen tarkastus osallistui kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden ja ohjeen päivitystyöhön.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Arvioitaessa kaupunkikonsernin valvontaympäristöä kokonaisuutena, muodostaa se hyvän pohjan sisäiselle valvonnalle. Valvonnan vastuut ja organisaatiotason kontrollit on määritelty kuntalain edellyttämällä tavalla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien kehittämisellä on edistetty seurannan ja raportoinnin sekä menettelyiden yhtenevyyttä, säännöllisyyttä sekä ajantasaisuutta. Riskien tunnistamisen ja hallintakeinojen suunnittelun nähdään kehittyvän vuosi vuodelta. Käytännön osaamista sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvistä vastuista ja toimenpiteistä on vahvistettu perehdytyksellä ja henkilöstökoulutuksilla. Valvontavastuisiin suhtaudutaan eri organisaatioilla vakavasti ja havaittuihin puutteisiin reagoidaan riittävällä tasolla.

Kaupunginhallituksen arvion mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on olennaisilta osiltaan toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty, ja ne tuottavat kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä ja raportoinnin oikeellisuudesta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta, ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta. Kaupungin sisäiset taloudelliset tapahtumat on laskelmasta eliminoitu.

(1 000 euroa)	2025	2024
Toimintatuotot	98 642,2	92 643,6
Valmistus omaan käyttöön	2 890,6	2 785,8
Toimintakulut	-453 352,6	-419 360,3
Toimintakate	-351 819,8	-323 930,9
Verotulot	338 012,3	343 135,1
Valtionosuudet	48 705,4	29 962,6
Rahoitustuotot ja -kulut	15 928,1	14 965,8
Korkotuotot	8 232,0	9 996,2
Muut rahoitustuotot	14 646,2	14 484,6
Korkokulut	-6 944,2	-9 479,6
Muut rahoituskulut	-6,0	-35,3
Vuosikate	50 826,0	64 132,7
Poistot ja arvonalentumiset	-58 842,9	-58 248,5
Tilikauden tulos	-8 016,9	5 884,1
Tilinpäätössiirrot	340,4	340,4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 676,5	6 224,6
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,8 %	22,1 %
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset %	86,4 %	110,1 %
Vuosikate, euroa/asukas	339	430
Asukasmäärä	149 967	149 194

Toimintakertomuksen tunnuslukulaskennassa on käytetty Jyväskylän asukasmääränä vuoden 2025 osalta Tilastokeskuksen ennakkotietoa ja vuoden 2024 osalta virallista asukaslukua. Vuoden 2024 osalta tunnuslukulaskenta poikkeaa siten vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetystä, jossa asukaslukuna on käytetty ennakkotietoa.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 \times (\text{Toimintatuotot}) / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan oli 21,8 prosenttia, eli toimintakuluista noin viidennes katettiin myynti- ja maksutuloilla. Verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla jäi rahoitettavaksi 4/5 toimintakuluista. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuottojen osuus toimintakuluista laski 0,3 prosenttiyksikköä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Tilivuonna 2025 vuosikate kattoi 86,4 prosenttia kokonaispoistoista. Vuonna 2024 vastaava tunnusluku oli 110,1 prosenttia. Tunnusluvun heikkeneminen johtui pääosin verotulojen laskusta (-1,5 %) sekä valtionosuusrahoitukseen sisältyvän verotulomenetysten korvausten vähentymisestä (-38,2 %). TE-palveluiden siirtyessä vuoden alusta kaupungin järjestämisvastuulle kaupungin toimintameno- not kasvoivat merkittävästi, mutta toiminta saatiin sovittua vuoden aikana palveluiden rahoittamiseksi saatuun valtionosuustasoon.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden oli 339 euroa, kun se vuonna 2024 oli 430 euroa.

Toimintatuotot olivat vuoden 2025 tilinpäätöksessä 98,6 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat 6,0 miljoonaa euroa (+6,5 %) vuodesta 2024. Tulolajeittain tarkasteltuna toimintatuotot muodostuvat myyntituotoista 36,7 miljoonaa euroa, maksutuotoista 14,8 miljoonaa euroa, tuista ja avustuksista 15,1 miljoonaa euroa ja muista toimintatuotoista 32,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 aikana valmistusta omaan käyttöön kirjattiin 2,9 miljoonaa euroa.

Tilivuoden 2025 toimintakulut olivat 453,4 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta 34,0 miljoonaa euroa (+8,1 %). Toimintakuluista oli henkilöstökuluja 230,2 miljoonaa euroa ja palvelujen ostoja 137,3 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta 10,0 miljoonaa euroa (+4,5 %) ja palvelujen ostot 8,9 miljoonaa euroa (+6,9 %). Aine-, tarvike- ja tavarahankintoihin kaupunki käytti 23,1 miljoonaa euroa (+2,4 %) ja avustuksiin 44,3 miljoonaa euroa, jotka kasvoivat edellisvuodesta 15,5 miljoonaa euroa (+53,9 %). Muihin toimintakuluihin käytettiin 18,5 miljoonaa euroa (-4,8 %).

Toimintatuottojen kasvusta 1,3 miljoonaa euroa oli valtion kaupungille maksamia korvauksia maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisen aiheuttamiin kustannuksiin. Joukko- ja palveluliikenteestä saadut lipputulot ja muut myyntituotot kasvoivat 1,1 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Vuonna 2025 matkoja kertyi 9,54 miljoonaa, mikä on noin 2 prosenttia edellisvuotta enemmän. Matkat tehtiin Linkki-joukkoliikenteen toimialueella Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa, Äänekoskella, Hankasalmella, Toivakassa ja Petäjävedellä. Uusista Linkki-kunnista kerätyt matkustustilastot osoittavat, että esimerkiksi Äänekoskella matkamäärät kasvoivat 10 prosenttia, Hankasalmella 7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Toimintatuottojen kasvuna näkyy myös uuden Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen jäsenosuuslaskutus 1,0 miljoonaa euroa Muuramen kunnalta sekä Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy:n osakassopimuksen mukaisesti yhtiöltä laskutetut kiinteistökehityssopimuksen kulut sekä pääomalle laskettu korko, yhteensä 1,0 miljoonaa euroa.

Toimintakulujen kasvusta 26,6 miljoonaa euroa oli TE-uudistuksen vaikutusta, jonka myötä työvoimapaalveluiden sekä eräiden kotoutumispalveluiden järjestämisestä tuli kunnille uusia valtionosuustehtäviä. Palkkojen sopimuskorotukset lisäsivät kaupungin henkilöstömenoja noin 5,2 miljoonaa euroa.

Toimintakuluja kasvattivat myös joukko- ja palveluliikenteen liikennöintikustannukset 1,5 miljoonaa euroa, perusopetuksen kotikuntakorvaukset 1,2 miljoonaa euroa sekä kaupungin digipalveluiden kustannukset 0,7 miljoonaa euroa. Tilapalvelu-liikelaitoksessa rakennusten ja alueiden kunnossapitoon ja purkutöihin kului 1,0 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Rakennusten ja huoneistojen vuokrat ja vastikkeet laskivat 1,0 miljoonaa euroa ja lämpimän alkutalven vuoksi sähkö- ja lämmityskuluihin käytettiin 0,5 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Vuonna 2024 järjestettyjen presidentinvaalien ja europarlamenttivaalien kustannukset 0,5 miljoonaa euroa näkyvät myös menojen vähennyksenä vuodelle 2025.

Verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet) rahoitettava toimintakate oli tilivuonna 2025 yhteensä -351,8 miljoonaa euroa eli 27,9 miljoonaa euroa (8,6 %) edellisvuotta heikompi.

Kaupungin verotulot olivat vuonna 2025 yhteensä 338,0 miljoonaa euroa ja laskivat edellisvuodesta 5,1 miljoonaa euroa (-1,5 %). Verotulot jakautuvat kunnan tuloveroon 254,8 miljoonaa euroa,

kiinteistöveroon 56,9 miljoonaa euroa sekä kaupungin osuuteen yhteisöveron tuotosta 26,4 miljoonaa euroa.

Kunnan tuloveron tuotto laski edellisvuodesta 1,8 miljoonaa euroa (-0,7 %). Kunnallisverotuottojen tilitykset verovuodelta kasvoivat 9,7 miljoonaa euroa, mutta tilitykset aiemmilta vuosilta laskivat 11,5 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2024 lopussa kunnallisveron ryhmäosuuteen tehtiin koko maan tasolla noin 150 miljoonalla euron positiivinen oikaisu, joka osoittautui perusteettomaksi ja verovuoden 2024 kunnallisveroa oikaistiin negatiivisesti yli 150 miljoonalla eurolla vuoden 2025 aikana. Työllisyyden hidas kehittyminen ja työttömyyden kasvu ovat myös osaltaan heikentäneet kunnallisverotuoton kertymistä.

Kiinteistöverotuotot jäivät 1,9 miljoonaa euroa edellisvuotta alhaisemmiksi kiinteistöveron perusteena olevien kiinteistöjen verotusarvojen laskun sekä rakennusalan heikon kysynnän seurauksena. Lisäksi koulutuskuntayhtymä Gradian kiinteistöverotukseen tehdyn tarkastuksen myötä kuntayhtymä sai kiinteistöveronpalautuksia yhteensä 1,7 miljoonaa euroa, joka vaikuttaa Gradian kiinteistöjen sijaintikuntien kiinteistöveron määrään. Yritysten heikentyneiden talousnäkökymien vuoksi yhteisöverojen tuotto laski myös 1,3 miljoonaa euroa (-4,8 %) edellisestä vuodesta.

Valtionosuudet olivat 48,7 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta 18,7 miljoonaa euroa (+62,6 %). Peruspalvelujen valtionosuus kasvoi 29,9 miljoonaa euroa, josta TE-uudistuksen vaikutus oli 27,0 miljoonaa euroa. Sote-uudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ja niihin liittyvät rahoituksen kompensaatiot olivat yhteensä 31,0 miljoonaa euroa ja soteleikkauksista johtuva muutos valtionosuudessa oli -2,0 miljoonaa euroa vuosien 2024 ja 2025 välillä. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaaminen sekä verotulomenetysten korvaus laskivat yhteensä 8,6 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Myös opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet vähensivät kaupungin valtionosuuksien kokonaismäärää 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Vuonna 2025 kaupungille kertyi korkotuottoja 8,2 miljoonaa euroa ja ne laskivat edellisvuodesta 1,8 miljoonaa euroa (-17,6 %). Korkotuottojen lasku johtui pääosin Alva Oy:n korkotuloutuksen alentumisesta. Alva Oy:n korkotuloutus on sidottu markkinakorkojen tasoon.

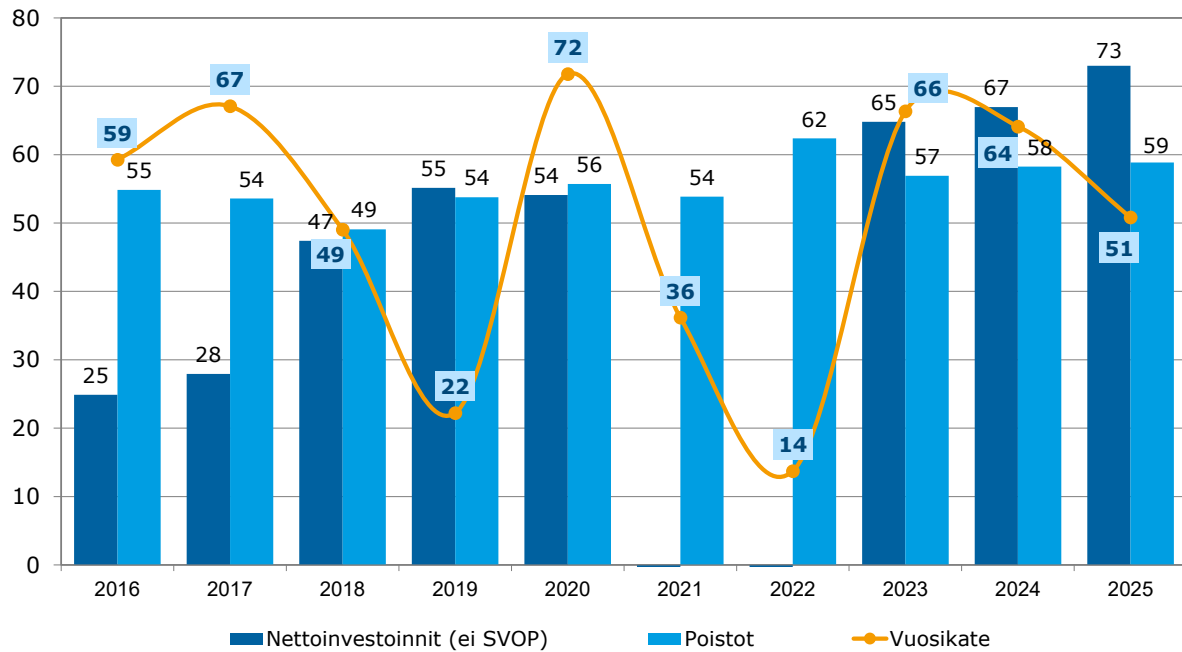
Muita rahoitustuottoja kertyi 14,6 miljoonaa euroa. Muut rahoitustuotot koostuivat suurimmalta osin osinkotuotoista (13,4 miljoonaa euroa) ja takausmaksuista (0,9 miljoonaa euroa) sekä osuus- ja peruspääoman koroista. Osinkotuotoista merkittävimmät olivat Alva-yhtiöt Oy 10,0 miljoonaa euroa, Jyväskylän vuokra-asunnot Oy 0,9 miljoonaa euroa, Jykia Oy 0,6 miljoonaa euroa ja Mustankorkea Oy 0,6 miljoonaa euroa.

Korkokulut olivat tilivuonna 2025 yhteensä 6,9 miljoonaa euroa ja ne laskivat 2,5 miljoonaa euroa (-26,7 %) edelliseen vuoteen verrattuna korkotason ollessa keskimäärin edellisvuotta merkittävästi alemmalla tasolla.

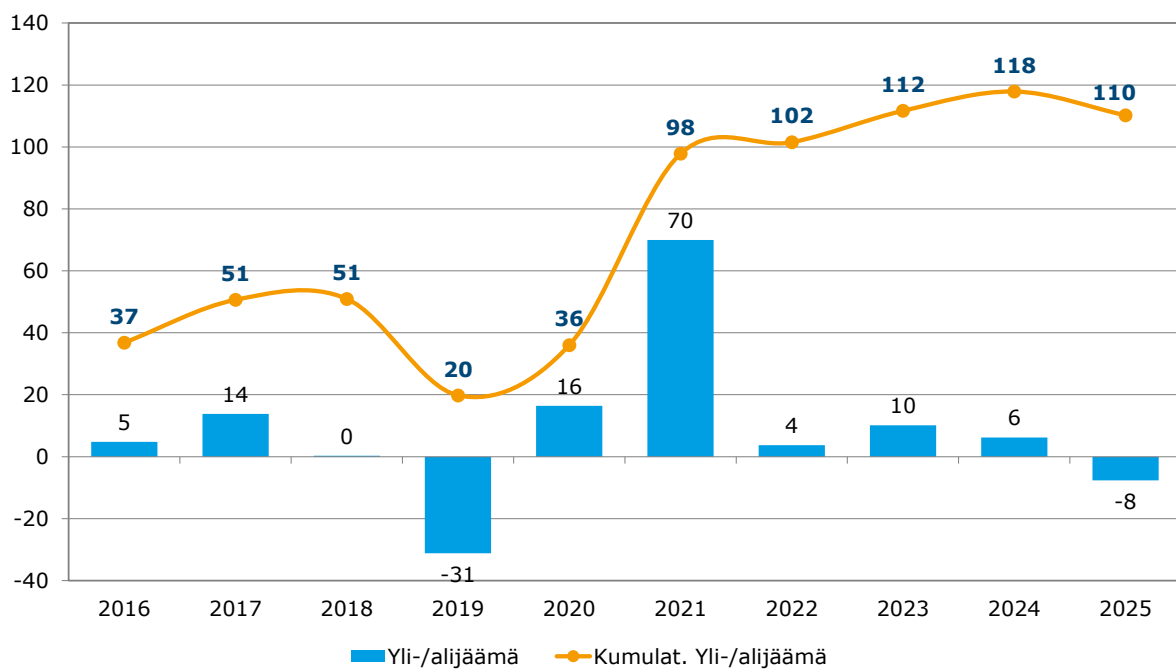
Kaupungin vuosikate oli 50,8 miljoonaa euroa ja se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 13,3 miljoonaa euroa. Vuosikate asukasta kohden oli 339 euroa ja vuosikate kattoi poistoista ja arvonalentumisista 86,4 prosenttia.

Tilikauden tulos oli -8,0 miljoonaa euroa. Tilikauden alijäämäksi muodostui poistoeron vähennyksen ja jälkeen 7,7 miljoonaa euroa.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit M€

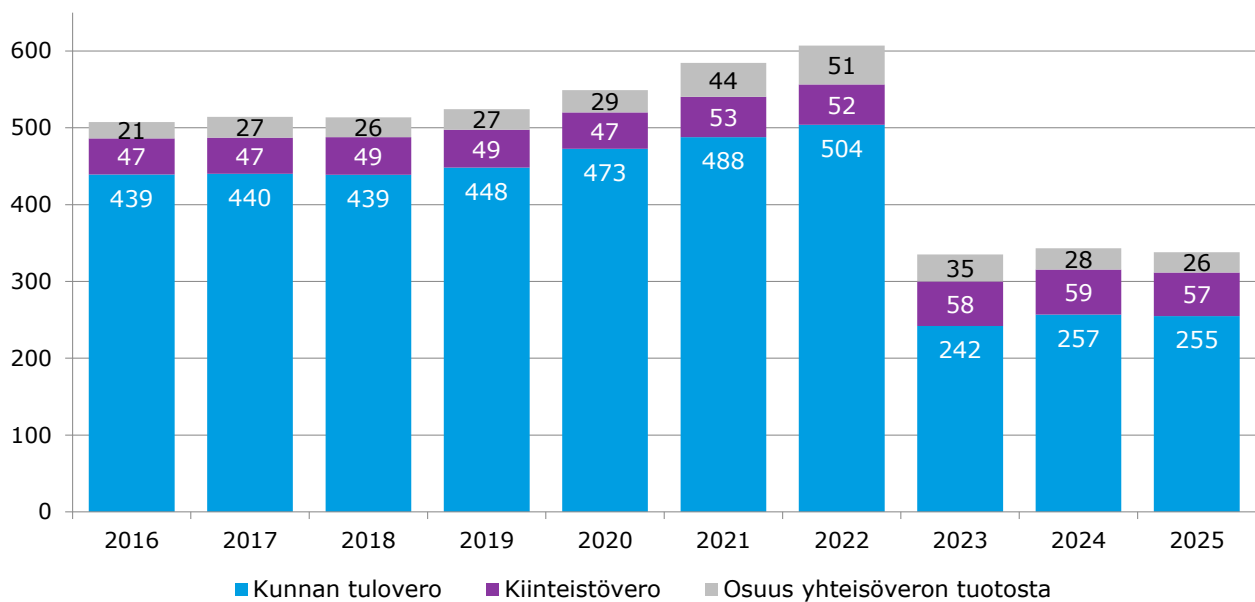
Yli-/alijäämä vuosittain ja kumulatiivisesti M€

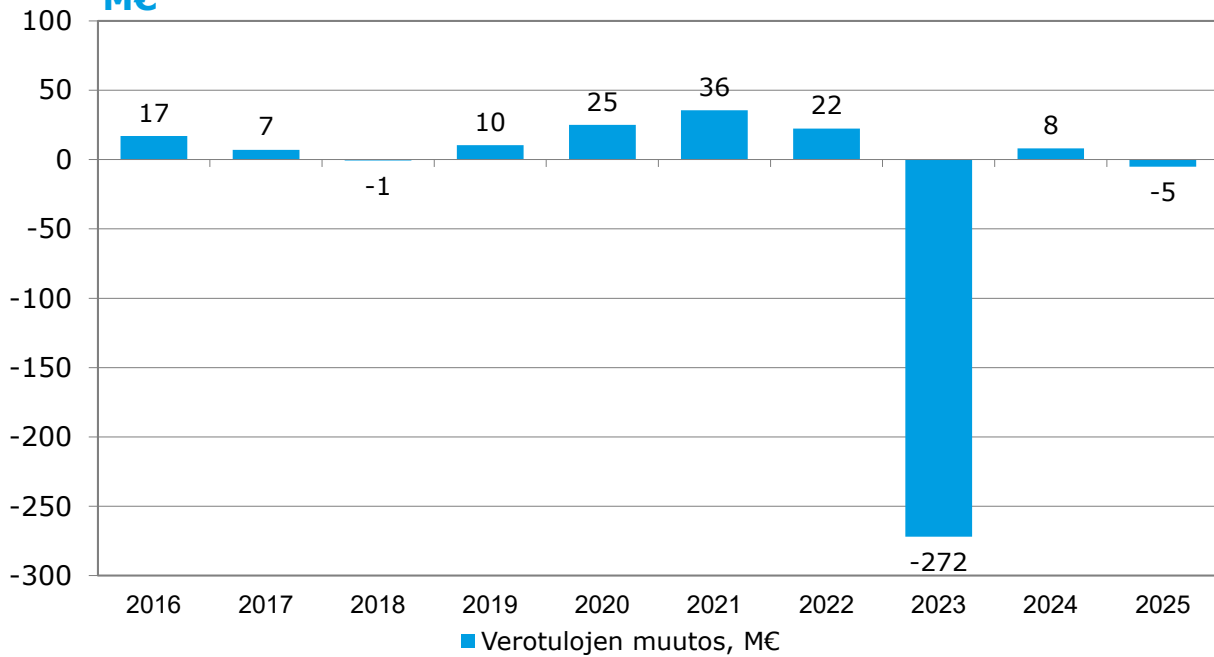
Verotulojen muutos 2024-2025

1 000 euroa	2024	2025	Muutos	Muutos -%
Kunnan tulovero	256 633	254 786	-1 847	-0,7 %
Kiinteistövero	58 798	56 862	-1 936	-3,3 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	27 704	26 364	-1 340	-4,8 %
Verotulot yhteensä	343 135	338 012	-5 123	-1,5 %

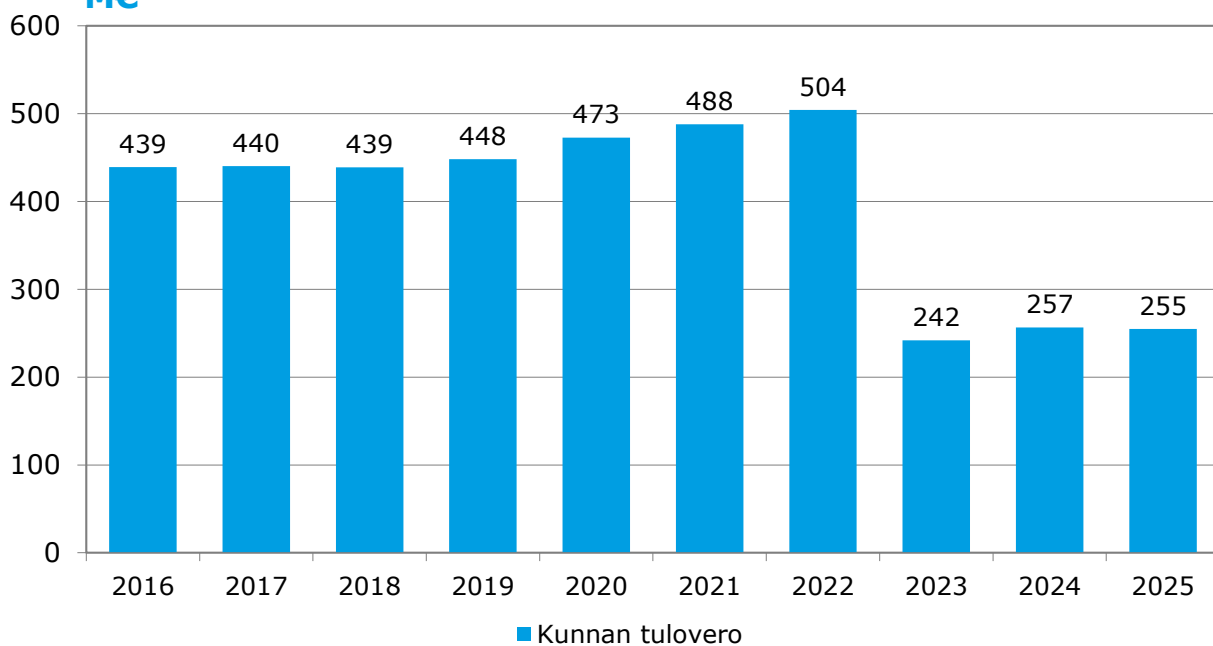
Verotulot 2016-2025 M€

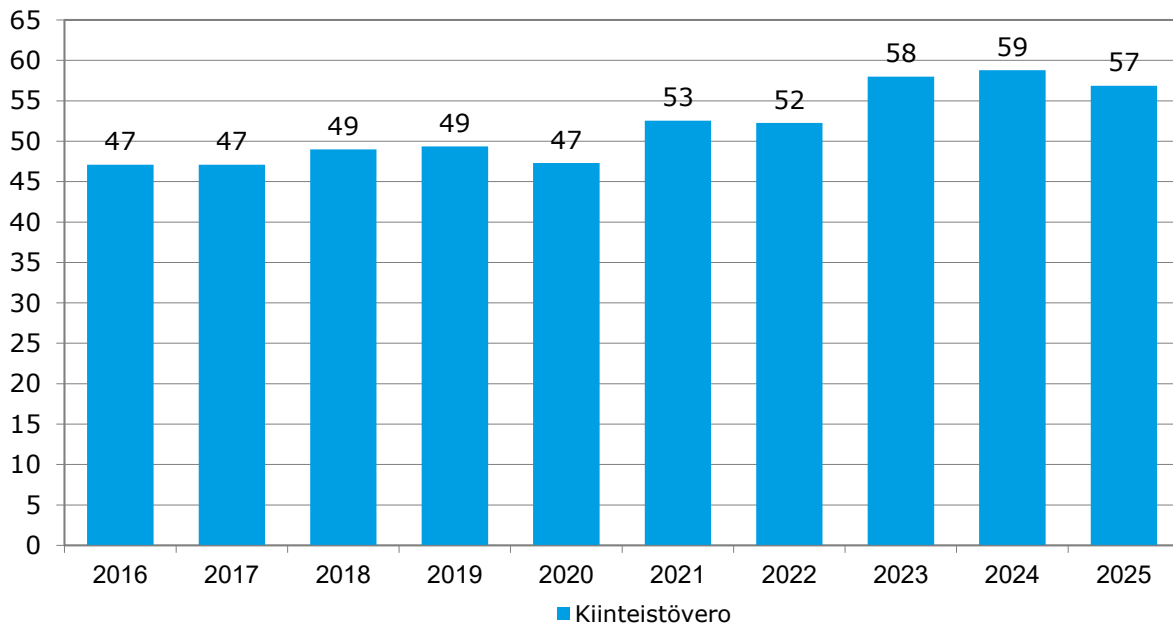
Verotulojen muutos 2016-2025 M€

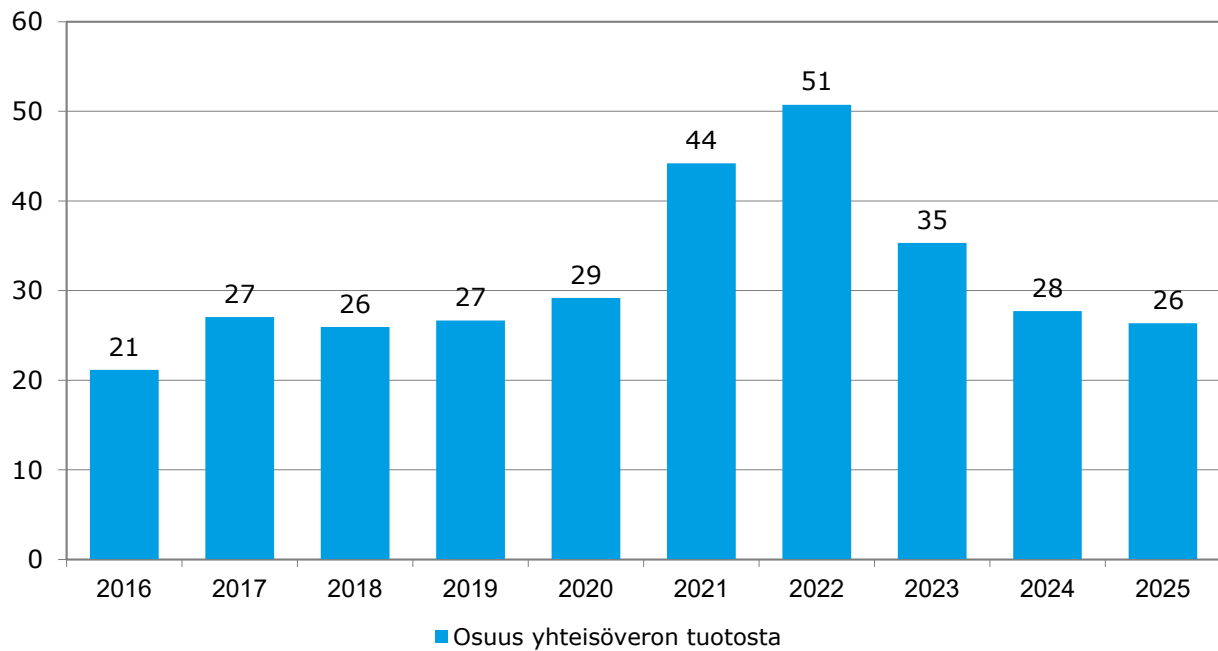
Kunnallisverot 2016 - 2025 M€

Kiinteistövero 2016 - 2025 M€

Yhteisövero 2016 - 2025 M€

TOIMINTAMENOT 2024 - 2025

1 000 euroa

	TP 2024	TP 2025	Muutos 2024 - 2025	
			euroa	%
Konsernihallinto	28 967,7	29 663,4	695,7	2,4 %
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus	7 527,9	7 116,9	-411,0	-5,5 %
Päätöksenteon tuki	4 787,0	4 710,6	-76,4	-1,6 %
Strategia ja kehittäminen	826,3	743,3	-83,0	-10,0 %
Henkilöstöpalvelut	4 626,0	5 101,2	475,3	10,3 %
Talous ja omistajaohjaus	8 359,8	9 071,9	712,1	8,5 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalv.	2 840,7	2 919,5	78,8	2,8 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	34 998,0	60 237,4	25 239,3	72,1 %
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	21 046,7	32 690,6	11 643,9	55,3 %
Elinkeinopalvelut	4 930,8	4 919,2	-11,7	-0,2 %
Työllisyyspalvelut	9 020,5	22 627,6	13 607,0	150,8 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	271 386,2	275 061,9	3 675,7	1,4 %
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto	8 116,4	7 689,0	-427,4	-5,3 %
Varhaiskasvatuksen palvelualue	108 021,0	108 793,4	772,4	0,7 %
Perusopetuksen palvelualue	148 154,0	150 906,7	2 752,7	1,9 %
Nuorisopalvelut	7 094,8	7 672,8	578,1	8,1 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	56 510,2	59 750,8	3 240,5	5,7 %
Kulttuuripalvelut	3 583,3	3 359,4	-223,9	-6,2 %
Kansalaisopisto	4 063,8	4 196,7	132,9	3,3 %
Kirjastot	9 542,0	9 570,5	28,5	0,3 %
Museot	5 849,0	6 487,6	638,6	10,9 %
Jyväskylän Sinfonia	4 147,4	3 929,4	-218,1	-5,3 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	5 578,6	5 312,5	-266,0	-4,8 %
Liikunta	23 746,2	26 894,7	3 148,5	13,3 %
Kaupunkirakennepalvelut	70 214,4	72 722,6	2 508,2	3,6 %
Asiakas- ja tukipalvelut	3 506,0	3 228,9	-277,1	-7,9 %
Kadut ja puistot	27 820,2	27 728,1	-92,1	-0,3 %
Kaupunkisuunnittelu	32 967,6	35 626,7	2 659,1	8,1 %
Rakentaminen ja ympäristö	5 920,6	6 139,0	218,3	3,7 %
YHTEENSÄ	462 076,6	497 436,1	35 359,5	7,7 %
Liikelaitokset	67 449,3	67 108,5	-340,8	-0,5 %
Tilapalvelu	52 088,9	51 525,7	-563,2	-1,1 %
Kylän Kattaus	15 360,4	15 582,8	222,4	1,4 %
KAIKKI YHTEENSÄ	529 526	564 544,6	35 018,7	6,6 %

Käyttötalousmenojen muutos 2024 - 2025

Konsernihallinto	696
Digipalveluiden kustannukset	746
Henkilöstön kertaluonteinen palkitseminen lahjakortein kaupungin omiin palveluihin	182
Valtuustokauden vaihtumisen vuoksi ylittyneet henkilöstökulut	162
Työterveyshuollon kustannukset	120
Vaalien kustannukset	-498
Muut toimintamenojen muutokset	-17
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	25 239
Kunnan maksuosuus työttömyystuista (TE-uudistuksen vaikutusta)	10 970
Henkilöstökulut (osin TE-uudistuksen vaikutusta)	5 067
Työllistymisen edistämiseen myönnetyt palkkatuet (TE-uudistuksen vaikutusta)	3 998
Työvoimakoulutukset (TE-uudistuksen vaikutusta)	3 412
Starttiraha aloittaville yrittäjille (TE-uudistuksen vaikutusta)	925
Toimitilojen vuokrat (TE-uudistuksen vaikutusta)	306
Muut toimintamenojen muutokset (osin TE-uudistuksen vaikutusta)	561
Kasvun ja oppimisen palvelut	3 676
Kasvun ja oppimisen palvelujen henkilöstömenojen muutos	3 500
Perusopetuksen kotikuntakorvaukset ja muut jyväsyläläisoppilaiden maksusuudet	1 032
Nuorisopalvelujen SIB-toiminnan toimintakulut	495
Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen palvelusetelikulut	436
Tarvikehankinnat	351
Kylän Kattauksen sisäiset ravitsemuspalvelut	-1 164
Kasvun ja oppimisen hanketoiminnan toimintakulut	-442
Lukiokoulutuksen tuki	-225
Lasten kotihoidon tuki	-220
Muut toimintamenojen muutokset	-87
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	3 241
Tilapalvelujen sisäiset tilavuokrat ja siivouspalvelut	2 224
Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen henkilöstömenojen muutos	647
Liikuntapalvelujen koneiden, kaluston ja rakentamisen palveluostot	290
Muut toimintakulujen muutokset	79
Kaupunkirakennepalvelut	2 508
Joukko- ja palveluliikenne, seudullinen - liikennöintikustannukset	1 486
Henkilöstömenot	356
Asiantuntijapalvelut (mm. MAL/kaupunkisuunnittelu)	236
Päällysteet ja liikennemerkkit	275
Muut toimintamenojen muutokset	156
Tilapalvelu	-563
Rakennusten ja alueiden kunnossapito, purkutyöt	1 047
Puhtaanapito ja pesulapalvelut	252
Rakennusten ja huoneiston vuokrat ja vastikkeet	-1 019
Sähkö- ja lämmityskustannukset	-490
Asiantuntijapalvelut	-428
Muut toimintamenojen muutokset	75
Kylän Kattaus	222
Henkilöstömenot	290
Elintarvikekustannukset	-166
Muut toimintamenojen muutokset	98

TOIMINTATULOT 2024 - 2025

1 000 euroa

	TP 2024	TP 2025	Muutos 2024- 2025	
			euroa	%
Konsernihallinto	9 406,9	9 804,5	397,6	4,2 %
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus	1 267,5	1 516,0	248,5	19,6 %
Päätöksenteon tuki	357,6	369,2	11,6	3,2 %
Strategia ja kehittäminen	3,5	3,0	-0,5	-13,6 %
Henkilöstöpalvelut	1 327,1	1 416,1	89,0	6,7 %
Talous ja omistajaohjaus	6 292,9	6 359,0	66,1	1,1 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalv.	158,3	141,2	-17,1	-10,8 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	6 915,4	9 529,8	2 614,4	37,8 %
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	31,5	49,9	18,4	58,5 %
Elinkeinopalvelut	1 138,1	1 370,0	231,9	20,4 %
Työllisyyspalvelut	5 745,9	8 110,0	2 364,1	41,1 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	12 807,0	13 290,4	483,4	3,8 %
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto	2 063,9	1 664,1	-399,8	-19,4 %
Varhaiskasvatuksen palvelualue	4 507,1	4 207,7	-299,5	-6,6 %
Perusopetuksen palvelualue	4 966,5	6 000,5	1 034,0	20,8 %
Nuorisopalvelut	1 269,5	1 418,1	148,6	11,7 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	11 472,8	11 338,0	-134,8	-1,2 %
Kulttuuripalvelut	451,2	242,4	-208,8	-46,3 %
Kansalaisopisto	1 162,0	1 190,1	28,1	2,4 %
Kirjastot	576,4	432,3	-144,1	-25,0 %
Museot	752,0	771,9	19,9	2,6 %
Jyväskylän Sinfonia	742,2	588,6	-153,6	-20,7 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	906,0	769,3	-136,7	-15,1 %
Liikunta	6 882,9	7 343,4	460,5	6,7 %
Kaupunkirakennepalvelut	55 768,6	59 164,7	3 396,1	6,1 %
Asiakas- ja tukipalvelut	364,9	366,6	1,7	0,5 %
Kadut ja puistot	15 294,8	16 808,8	1 514,0	9,9 %
Kaupunkisuunnittelu	35 942,9	38 076,3	2 133,5	5,9 %
Rakentaminen ja ympäristö	4 166,1	3 912,9	-253,2	-6,1 %
YHTEENSÄ	96 370,7	103 127,4	6 756,7	7,0 %
Liikelaitokset	109 224,3	109 597,4	373,1	0,3 %
Tilapalvelu	92 646,7	94 214,0	1 567,3	1,7 %
Kylän Kattaus	16 577,6	15 383,4	-1 194,2	-7,2 %
KAIKKI YHTEENSÄ	205 595,0	212 724,7	7 129,8	3,5 %

Käyttötaloustulojen muutos 2024 - 2025

Konsernihallinto	398
Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy:n osakassopimuksen mukaisesti yhtiöltä laskutetut kiinteistökehityssopimuksen kulut sekä pääomalle laskettu korko	963
Vaalien tulot	-669
Työterveyshuollon Kela-korvaus	66
Muut toimintatulojen muutokset	37
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	2 614
Kotoutumiskorvaukset	1 300
Muuramen osuus työllisyysalueen maksusta	1 007
Projektien hankejaksoukset	307
Kasvun ja oppimisen palvelut	483
Perusopetuksen kotikuntakorvaukset	683
Nuorisopalvelut; SIB-toiminnan toimintatulot ja hankeavustukset	263
Perusopetuksen palvelualueen muut toimintatulot	183
Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintamaksut ja Vertti-palvelu	168
Kasvun ja oppimisen hankeavustukset	-418
Varhaiskasvatuksen kaksivuotisen esiopetuksen erityisavustus	-210
Varhaiskasvatuksen palvelualueen muut toimintatulot	-89
Muut toimintatulojen muutokset	-96
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-135
Liikuntapalvelujen toimintatulot (liikuntapaikkamaksut, - vuokrat, hankeavustukset)	482
Kansalaisopiston lukukausimaksut	54
Kulttuuripalvelujen hankeavustukset	-213
Jyväskylä Sinfonian valtionavustus ja lipunmyyntitulot	-148
Kirjastojen hankeavustukset, myöhästymis- ja ilmoitusmaksut	-143
Jyväskylän kaupunginteatterin toimintatulot	-137
Muut toimintatulojen muutokset	-30
Kaupunkirakennepalvelut	3 396
Joukko- ja palveluliikenne, seudullinen - toimintatulot	1 076
Tonttipalvelujen yhteiset, muut tuotot (Hippos-hankkeen käynnistyminen, ulkoiset tulot)	845
SUP-korvaukset (kertakäyttöiset muovituotteet)	545
Katutyöluopatulot	539
Maankäytösopimustulot	487
Sisäiset maa- ja vesialueiden vuokrat	193
Valmistus omaan käyttöön -tulot	188
Geopalvelut, tulot (mm. maankaatopaikkatulot)	127
Katujen rakentamisen ulkoiset tilaustyöt	-270
Rakennusvalvonnan lupatulot	-240
Maanmyyntivoitot	-153
Katuhoitojen ulkoiset tilaustyöt	-142
Muut toimintatulojen muutokset	201
Tilapalvelu	1 567
Sisäiset tulot	2 269
Ulkoiset vuokratulot	-579
Muut toimintatulojen muutokset	-123
Kylän Kattaus	-1 194
Sisäiset ruokapalvelutulot	-1 194

TOIMINTAKATE 2024 - 2025

1 000 euroa

	TP 2024	TP 2025	Muutos 2024 - 2025	
			euroa	%
Konsernihallinto	19 560,9	19 858,9	298,1	1,5 %
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus	6 260,4	5 600,9	-659,5	-10,5 %
Päätöksenteon tuki	4 429,5	4 341,4	-88,0	-2,0 %
Strategia ja kehittäminen	822,8	740,3	-82,6	-10,0 %
Henkilöstöpalvelut	3 298,8	3 685,1	386,2	11,7 %
Talous ja omistajaohjaus	2 066,9	2 712,9	646,0	31,3 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalv.	2 682,5	2 778,4	95,9	3,6 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	28 082,6	50 707,5	22 624,9	80,6 %
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	21 015,2	32 640,7	11 625,5	55,3 %
Elinkeinopalvelut	3 792,8	3 549,2	-243,6	-6,4 %
Työllisyyspalvelut	3 274,7	14 517,6	11 242,9	343,3 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	258 579,2	261 771,5	3 192,3	1,2 %
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto	6 052,5	6 024,9	-27,6	-0,5 %
Varhaiskasvatuksen palvelualue	103 513,9	104 585,7	1 071,9	1,0 %
Perusopetuksen palvelualue	143 187,6	144 906,2	1 718,6	1,2 %
Nuorisopalvelut	5 825,3	6 254,7	429,5	7,4 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	45 037,4	48 412,8	3 375,3	7,5 %
Kulttuuripalvelut	3 132,0	3 117,0	-15,0	-0,5 %
Kansalaisopisto	2 901,7	3 006,5	104,8	3,6 %
Kirjastot	8 965,6	9 138,2	172,6	1,9 %
Museot	5 097,0	5 715,7	618,7	12,1 %
Jyväskylän Sinfonia	3 405,2	3 340,8	-64,5	-1,9 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	4 672,5	4 543,2	-129,3	-2,8 %
Liikunta	16 863,3	19 551,3	2 688,0	15,9 %
Kaupunkirakennepalvelut	14 445,8	13 558,0	-887,8	-6,1 %
Asiakas- ja tukipalvelut	3 141,1	2 862,3	-278,8	-8,9 %
Kadut ja puistot	12 525,4	10 919,3	-1 606,1	-12,8 %
Kaupunkisuunnittelu	-2 975,3	-2 449,7	525,6	-17,7 %
Rakentaminen ja ympäristö	1 754,6	2 226,1	471,5	26,9 %
YHTEENSÄ	365 705,9	394 308,7	28 602,8	7,8 %
Liikelaitokset	-41 775,0	-42 488,9	-713,9	1,7 %
Tilapalvelu	-40 557,8	-42 688,3	-2 130,5	5,3 %
Kylän Kattaus	-1 217,2	199,4	1 416,6	-116,4 %
KAIKKI YHTEENSÄ	323 930,9	351 819,8	27 888,9	8,6 %

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tavoin rahoituslaskelma sisältää ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet kaupungin kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

(1 000 euroa)	2025	2024
Vuosikate	50 826,0	64 132,7
Tulorahoituksen korjauserät	-6 296,1	-9 769,4
Toiminnan rahavirta	44 529,9	54 363,3
Investointimenot	-83 873,1	-76 030,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 208,5	1 506,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 651,0	7 571,1
Investointien rahavirta	-73 013,6	-66 953,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-28 483,7	-12 589,7
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	15,2	558,1
Antolainasaamisten vähennykset	15,2	558,1
Lainakannan muutokset	23 009,6	20 426,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	65 900,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 262,9	-22 457,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	26 272,5	-23 016,8
Muut maksuvalmiuden muutokset	7 857,2	-2 742,0
Rahoituksen rahavirta	30 882,0	18 242,1
Rahavarojen muutos	2 398,3	5 652,5
Rahavarat 31.12.	11 806,9	9 408,5
Rahavarat 1.1.	9 408,5	3 756,1
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä (ed. 5v)	35 021,6	73 554,3
Investointien tulorahoitus, %	62,2 %	86,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,3
Kassan riittävyys, pv	7,9	6,5
Asukasmäärä	149 967	149 194

Toimintakertomuksen tunnuslukulaskennassa on käytetty Jyväskylän asukasmääränä vuoden 2025 osalta Tilastokeskuksen ennakkotietoa ja vuoden 2024 osalta virallista asukaslukua. Vuoden 2024 osalta tunnuslukulaskenta poikkeaa siten vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetystä, jossa asukaslukuna on käytetty ennakkotietoa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investoinnit

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainoilla ja rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien tulorahoitus-% vuonna 2025 oli 62,2 %, eli tulorahoitus ei riittänyt kattamaan kaupungin investointien omahankintamenoa.

Toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä viideltä vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on tunnusluku, jonka positiivinen (yli-jäämäinen) määrä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omahankituksen osuutta pidemmällä aikavälillä. Omahankitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Eliminoidusta rahoituslaskelmasta laskettu toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä viideltä viime vuodelta on 31.12.2025 yhteensä 35,0 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden rahavirtojen kertymä oli 73,6 miljoonaa euroa. Investointien omahankitusosuuskertymä heikkeni 38,5 miljoonaa euroa.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tulorahoituksen vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Jyväskylän kaupungin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,0, kun se edellisenä vuonna oli 1,3.

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Tunnusluvun arviointiasteikko on seuraava:

- Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on suurempi kuin 2.
- Kunnan lainanhoitokyky on tyydyttävä, kun lainanhoitokate on 1–2.
- Kunnan lainanhoitokyky on heikko, kun lainanhoitokate on pienempi kuin 1.

Jyväskylän kaupungin lainanhoitokate oli 5,7, kun se edellisenä vuonna oli 2,3.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassan riittävyys 31.12.2025 oli 7,9 päivää. Kassan riittävyys piteni edelliseen vuoteen verrattuna 1,4 päivää rahavarojen lisääntymisen johdosta.

Tilinpäätöksessä 2025 varsinaisen toiminnan rahavirta oli 44,5 miljoonaa euroa positiivinen ja se heikkeni 9,8 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Investointien tulo-rahoitusprosentti heikkeni 23,9 prosenttiyksikköä ja oli 62,2 prosenttia vuonna 2025.

Investointimenot olivat vuonna 2025 yhteensä 83,9 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edellisvuodesta 7,8 miljoonaa euroa (+10,3 %). Vuoden 2025 investoinneista 33,4 miljoonaa euroa oli Tilapalvelun talonrakennusinvestointeja. Suurimmat talonrakennushankkeet tilivuonna 2025 olivat kaupungintalon peruskorjaus (12,3 miljoonaa euroa), Kivistön päiväkotia (5,2 miljoonaa euroa), Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus (3,6 miljoonaa euroa) ja Lohikosken päiväkodin uudisrakennus (3,2 miljoonaa euroa).

Kunnallistekniikkaan investoitiin 22,7 miljoonaa euroa, josta 16,9 miljoonaa euroa katupalveluihin ja 5,6 miljoonaa euroa viherpalveluihin. Urheilu- ja retkeilyalueisiin investoitiin 11,1 miljoonaa euroa, jossa suurin investointihanke oli Harjun stadionin peruskorjaus (9,0 miljoonaa euroa). Maa- ja vesialueiden hankintoihin käytettiin 4,0 miljoonaa euroa ja irtaimen käyttöomaisuuteen investoitiin 5,5 miljoonaa euroa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat 8,7 miljoonaa euroa, josta maan myyntivoittojen osuus oli 6,3 miljoonaa euroa. Rahoitusosuuksia investointihankkeisiin saatiin yhteensä 2,2 miljoonaa euroa.

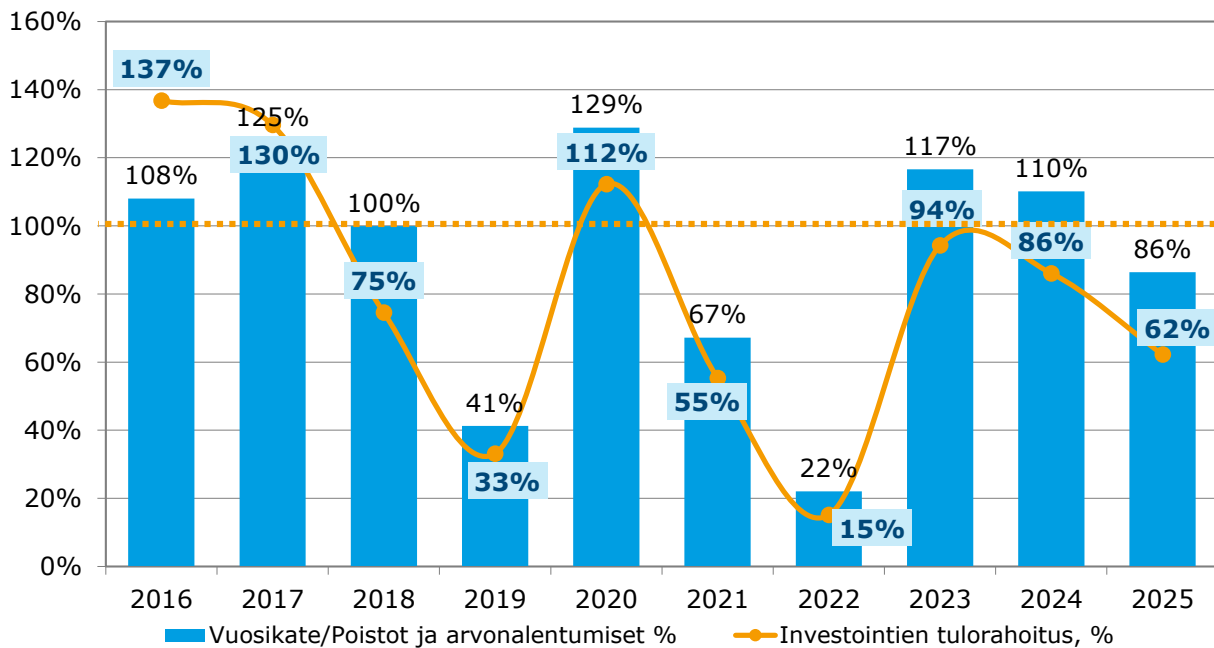
Kaupunki ei nostonut uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2025 aikana. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 3,3 miljoonaa euroa. Lyhytaikaiset lainat lisääntyivät 26,3 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta kasvoi 23,0 miljoonaa euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 28,5 miljoonaa euroa negatiivinen ja rahoitustoiminnan rahavirta 30,9 miljoonaa euroa positiivinen. Kaupungin rahavarat lisääntyivät 2,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 lopussa kaupungin rahavarat olivat 11,8 miljoonaa euroa.

Tulorahoituksen korjauserät 2025

1 000 euroa	Kaupunki	Tilapalvelu	Yhteensä
Myyntivoitot, käyttötalous	-6 293,2		-6 293,2
Satunnaiset myyntivoitot, käyttötalous			0,0
Tulojen korjauserät	-6 293,2	0,0	-6 293,2
Myyntitappiot, käyttötalous	0,0		0,0
Pakolliset varaukset	-2,8		-2,8
Menojen korjauserät	-2,8	0,0	-2,8
YHTEENSÄ	-6 296,1	0,0	-6 296,1

Vuosikate -% poistoista ja investointien tulorahoitus -%

Investoinnit 2025

1 000 euroa

Kunnallistekniikka, katupalvelut	16 907
Teatteritalon peruskorjaus	12 307
Urheilu- ja retkeilyalueet	11 050
Osakkeet ja osuudet	7 214
Kunnallistekniikka, viherpalvelut	5 573
Irtain käyttöomaisuus	5 522
Kivistön päiväkot	5 223
Maa- ja vesialueet	4 001
Keskustan päiväkotikoulu	3 620
Lohikosken päiväkot, uudisrakennus	3 169
Tekniset korjaustyöt	3 048
Jalkapallohalli, Huhtasuo	1 814
Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus	1 717
Cygnaeus vanha osa, peruskorjaus ja väistökeittiö	1 511
KOY Jyväskylän Huhtasuon koulukeskuksen rahoitusvastikkeen rahastointi	493
KOY Lääkäritalon lainaosuuden/rahoitusvastikkeen maksu	458
Kunnallistekniikka, satamapalvelut	246
Yhteensä	83 873

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

1.4.1 Tase ja sen tunnusluvut

Tase

Vastaavaa (milj. euroa)	2025	2024	Vastattavaa (milj. euroa)	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	957,2	936,7	OMA PÄÄOMA	532,7	540,4
Aineettomat hyödykkeet	5,1	6,4	Peruspääoma	422,5	422,5
Aineettomat oikeudet	2,5	3,0	Muut omat rahastot	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	2,6	3,4	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	117,9	111,7
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7,7	6,2
Aineelliset hyödykkeet	623,4	607,8	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2,7	3,1
Maa- ja vesialueet	154,4	151,3	Poistoero	2,7	3,1
Rakennukset	302,1	293,2			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	112,4	112,2	PAKOLLISET VARAUKSET	13,9	13,9
Koneet ja kalusto	12,9	13,2	Eläkevaraukset	0,2	0,2
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1	Muut pakolliset varaukset	13,6	13,6
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	41,5	37,8			
Sijoitukset	328,6	322,5	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3,8	3,2
Osakkeet ja osuudet	177,5	171,3	Lahjoitusrahastojen pääomat	2,9	2,3
Muut lainasaamiset	150,5	150,5	Muut toimeksiantojen pääomat	0,9	0,9
Muut saamiset	0,6	0,6			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,3	0,3	VIERAS PÄÄOMA	465,7	439,1
Valtion toimeksiannot	0,0	0,0	Pitkäaikainen	262,6	265,5
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,2	0,2	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	262,6	265,5
Muut toimeksiantojen varat	0,0	0,0	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0,0	0,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	61,4	62,6	Lyhytaikainen	203,1	173,6
Vaihto-omaisuus	0,6	0,8	Joukkovelkakirjalainat	0,0	18,0
Aineet ja tarvikkeet	0,5	0,6	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2,9	3,3
Muu vaihto-omaisuus	0,1	0,2	Lainat muilta luotonantajilta	122,6	78,3
			Saadut ennakot	14,4	13,2
Saamiset	49,0	52,4	Ostovelat	19,8	22,5
Pitkäaikaiset saamiset	0,1	33,1	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	8,4	7,9
Myyntisaamiset	0,0	0,0	Siirtovelat	35,0	30,3
Muut saamiset	0,0	33,1			
Lyhytaikaiset saamiset	48,9	19,3			
Myyntisaamiset	40,3	10,0			
Lainasaamiset	0,2	0,2			
Muut saamiset	2,9	3,6			
Siirtosaamiset	5,5	5,5			
Rahat ja pankkisaamiset	11,8	9,4			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 018,8	999,6	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 018,8	999,6

TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	53,3 %	55,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	93,0 %	91,4 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	110 229	117 906
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	735	790
Lainakanta 31.12., 1000 €	388 072	365 063
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 588	2 447
Lainat ja vastuut 31.12., 1 000€	435 784	417 667
Lainat ja vastuut, €/asukas	2 906	2 799
Lainasaamiset, 1000 €	150 528	150 531
Asukasmäärä	149 967	149 194

Toimintakertomuksen tunnuslukulaskennassa on käytetty Jyväskylän asukasmääränä vuoden 2025 osalta Tilastokeskuksen ennakkotietoa ja vuoden 2024 osalta virallista asukaslukua. Vuoden 2024 osalta tunnuslukulaskenta poikkeaa siten vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetystä, jossa asukaslukuna on käytetty ennakkotietoa.

Kaupungin taseen loppusumma oli 1 018,8 miljoonaa euroa ja se kasvoi edellisestä vuodesta 19,2 miljoonaa euroa. Kaupungin siirtovelat olivat vuoden 2025 lopussa 35,0 miljoonaa euroa. Siirtovelkojen suurin erä on henkilöstön jaksotettu lomapalkkavaraus, joka oli 31.12.2025 yhteensä 25,9 miljoonaa euroa.

Kaupungin kertynyt ylijäämä on 110,2 miljoonaa euroa ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä on 735 euroa. Kaupungin ylijäämäkertymää vuoden 2000 jälkeen on eniten kasvattanut vuonna 2005 kirjattu 116,9 miljoonan euron myyntivoitto, joka muodostui pääosin Jyväskylän Veden myynnistä Alva-yhtiöt Oy:lle (ent. Jyväskylän Energia Oy). Vuonna 2009 kirjattiin Jyväskylän maalaiskunnan ja Korpilahden vesiliiketoiminnan myynnistä myyntivoittoa 40,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2011 kirjattiin edellisten tilikausien ylijäämään liittymismaksuvelkojen tuloutusta 15,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 tilikauden ylijäämää kasvatti satunnaisiin tuottoihin kirjattu kaupungin tytäryhteisö Education Facilities Oy:stä irrotetun Apollo Oy:n osakekannan myyntivoitto 87,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 ylijäämää lisäsi sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen myynti perustettavien keskinäisten kiinteistöjen lukuun toimivalle IN Yhteiskuntakiinteistöt HoldCo Oy:lle. Myyntivoittoa kaupasta kertyi 52,0 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainakanta oli 388,1 miljoonaa euroa ja lainakanta kasvoi 23,0 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Lainakanta asukasta kohden on 2 588 euroa ja se kasvoi 141 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tilivuoden 2025 aikana kaupungin omavaraisuusaste laski 1,8 prosenttiyksikköä. Suhteellinen velkaantuneisuus nousi 1,6 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

1.4.2 Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Jyväskylän kaupungin omavaraisuusaste oli 53,3 prosenttia. Omavaraisuusaste laski 1,8 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Jyväskylän suhteellinen velkaisuus vuonna 2025 oli 93,0 prosenttia. Tunnusluku heikkeni 1,6 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta lainakannan kasvun myötä.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

$$= \text{Edellisten kausien ylijäämä} + \text{Tilikauden ylijäämä}$$

Tunnusluku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kaupungin taseen ylijäämien kertymä on 110,2 miljoonaa euroa.

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

= *(Edellisten kausien ylijäämä + Tilikauden ylijäämä) / Asukasmäärä*

Tunnusluku osoittaa kertyneen yli-/alijäämän asukasta kohden tilinpäätösvuoden päättymispäivänä. Taseen ylijäämien kertymä oli 735 euroa/asukas ja asukaskohtainen ylijäämäkertymä laski 55 euroa/asukas edellisvuodesta.

Lainakanta 31.12.

= *Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)*

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kaupungin lainakanta oli 388,1 miljoonaa euroa. Lainakanta kasvoi 23,0 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta.

Lainat euroa/asukas

= *Lainakanta 31.12. / Asukasmäärä*

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla kunnan lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella asukasluvulla. Kaupungin lainakanta oli 2 588 euroa/asukas ja kaupungin lainat asukasta kohden kasvoivat 141 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= *Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut*

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Jyväskylän lainat ja vuokravastuut 31.12 olivat 435,8 milj. euroa ja ne lisääntyivät 18,1 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

= *Lainat ja vuokravastuut / Asukasmäärä*

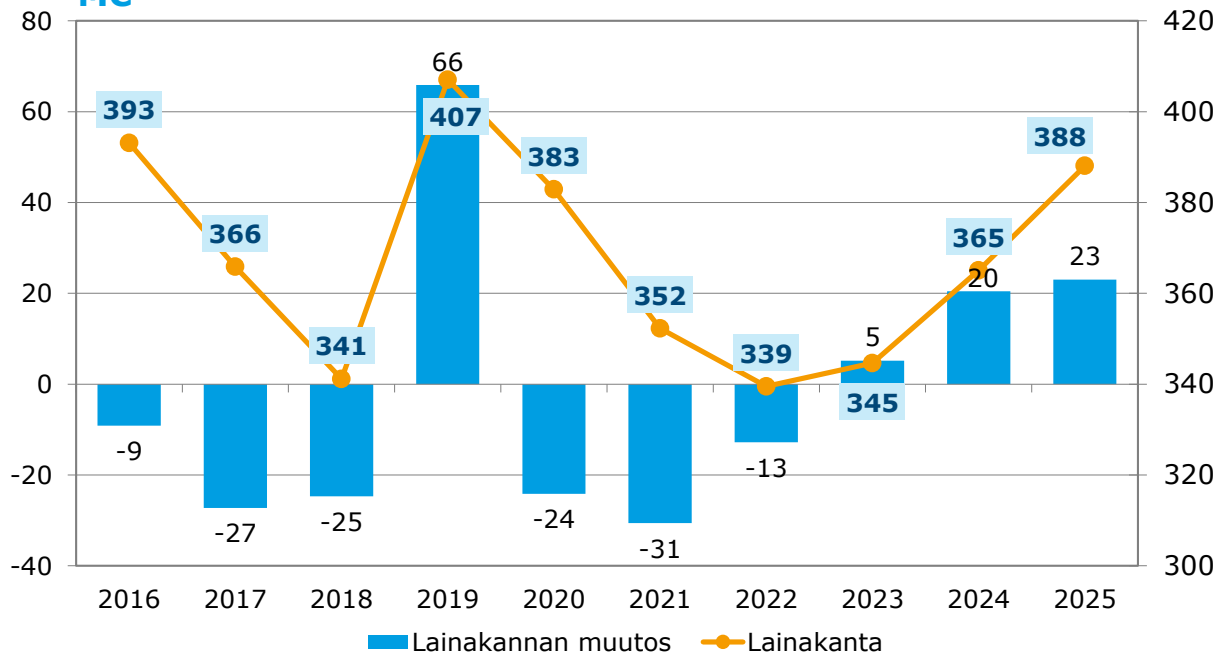
Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kaupungin lainat ja vuokravastuut olivat 2 906 euroa/asukas ja ne lisääntyivät edellisestä vuodesta 106 euroa/asukas.

Lainasaamiset 31.12.

= *Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset*

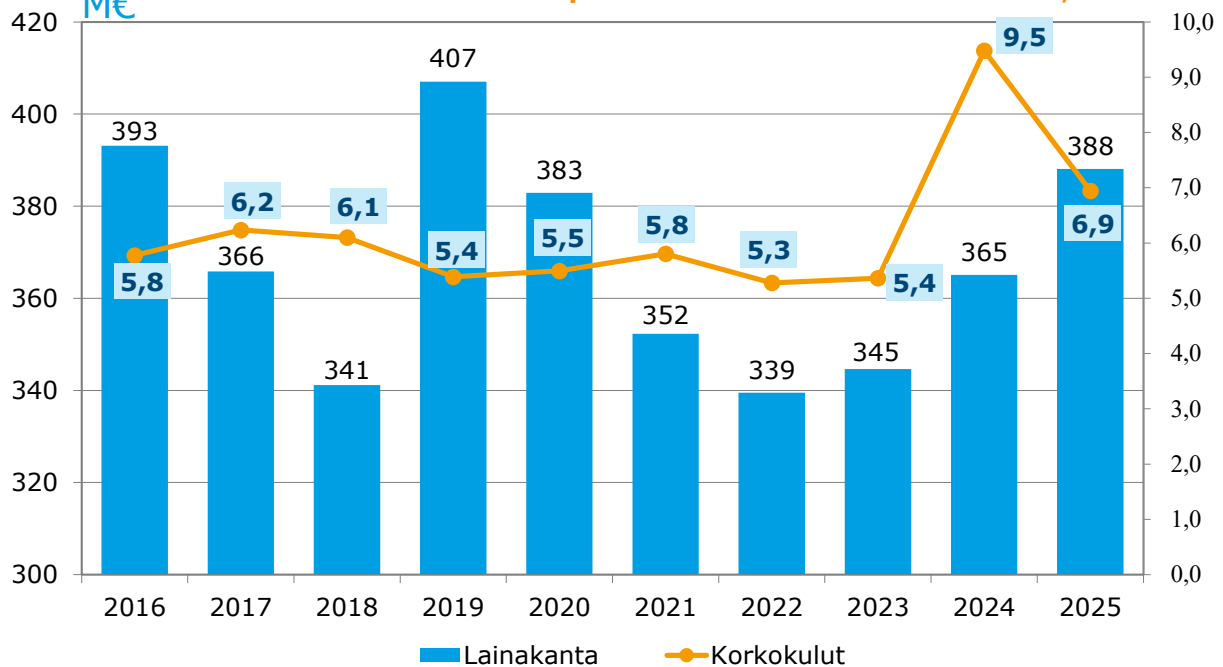
Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Lainasaamiset olivat 150,5 miljoonaa euroa ja lainasaamiset pysyivät edellisvuoden tasossa.

Lainakanta ja lainojen vuosimuutos M€

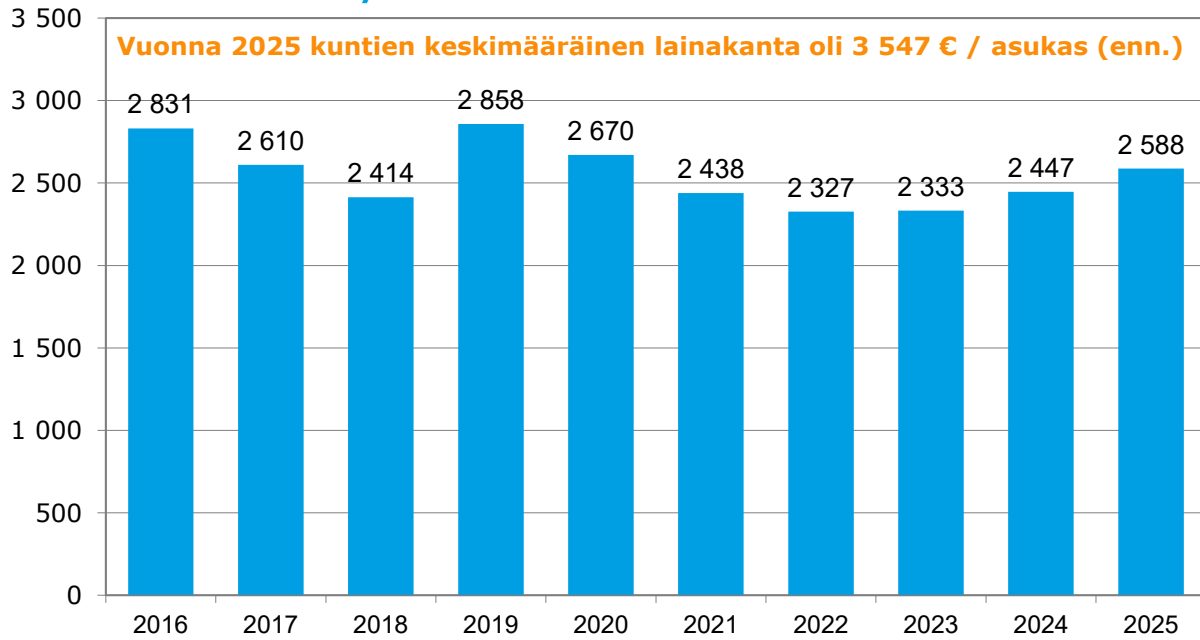

Lainakanta ja korkokulut M€

Vuonna 2025 lainakannan keskimääräisellä pääomalla laskettu keskikorko oli 1,86 %

Lainakanta €/ asukas

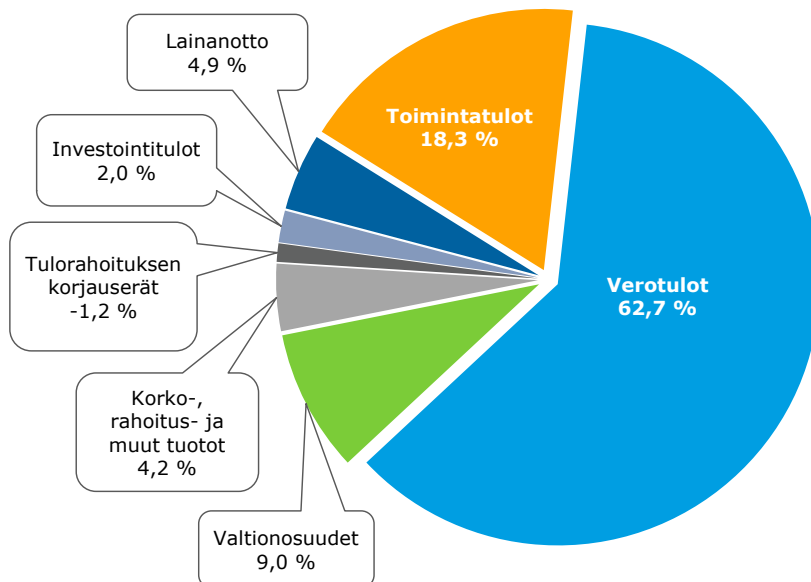
1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset on yhdistelty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

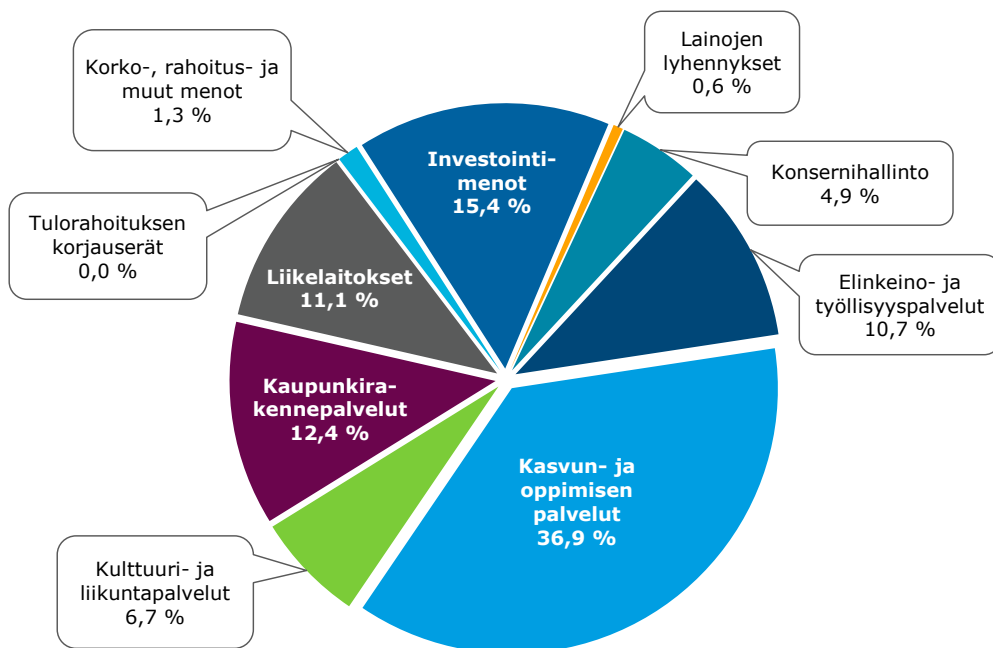
TULOT	Milj. euroa	%
Toiminta		
Toimintatuotot	98,6	18,3 %
Verotulot	338,0	62,7 %
Valtionosuudet	48,7	9,0 %
Korkotuotot	8,2	1,5 %
Muut rahoitustuotot	14,6	2,7 %
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-6,3	-1,2 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2,2	0,4 %
Pys.vast.hyödykk.luovutustulot	8,7	1,6 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	26,3	4,9 %
Kokonaistulot yhteensä	539,1	100,0 %
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	453,4	83,3 %
- Valmistus omaan käyttöön	-2,9	-0,5 %
Korkokulut	6,9	1,3 %
Muut rahoituskulut	0,0	0,0 %
Satunnaiset kulut	0,0	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos		
- Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	0,0	0,0 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	0,0 %
Investoinnit		
Investointimenot	83,9	15,4 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3,3	0,6 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	0,0 %
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0 %
Kokonaismenot yhteensä	544,6	100,0 %

KOKONAISTULOT TP 2025

539,1 milj. euroa

KOKONAISMENOT TP 2025

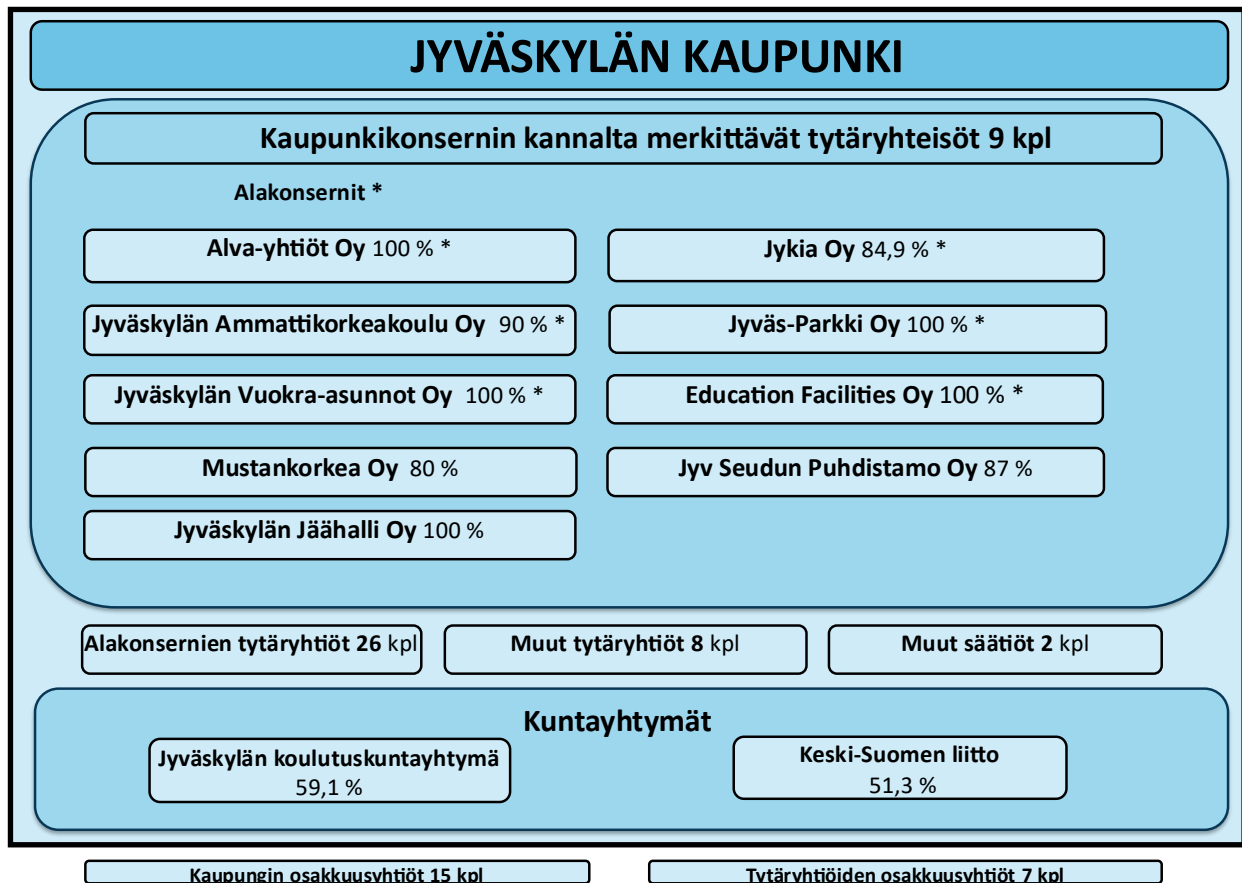
544,6 milj. euroa

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKIKONSERNI TP2025

Jyväskylän kaupunki yhdessä sen määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen (omistusosuus yli 50 %) kanssa muodostavat kaupunkikonsernin, jossa on 17 osakeyhtiötä, kaksi säätiötä ja kaksi kuntayhtymää. Seitsemällä tytäryhtiöllä (alakonsernit) on lisäksi 24 tytäryhtiötä, joten kaupunkikonserniin kuului tilivuoden 2025 lopussa yhteensä 45 tytäryhteisöä.

Konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kaupunki on jäsenenä, yhdistelmänä. Kaupungin konsernitilinpäätökseen yhdistellään tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien lisäksi konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhtiöiden voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta. Konsernitilinpäätöksessä konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat, omistukset sekä sisäiset katteet eliminoidaan.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu kaupunkikonserniin yhdistellyt tytäryhtiöt ja säätiöt, alakonsernit tytär- ja osakkuusyhtiöineen, kaupungin omistamat osakkuusyhtiöt (kaupungin omistusosuus 20–50 %) ja kuntayhtymät.

Jyväskylän kaupunki		2025	Muutos %	2025	Muutos %
Kaupunkikonsernin kannalta merkittävät tytäryhteisöt					
Alva-yhtiöt Oy *		100,0 %			
Alva Sähköverkko Oy		100,0 %			
Alva Hulevesi Oy		100,0 %			
Alva Viitasaari Vesi Oy (sulautunut emoyhtiöön)		0,0 %	-100,0 %		
Jyväskylän Voima Oy		83,0 %			
Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy *		90,0 %			
JAMK Turbiini-Rahasto Oy		100,0 %			
Jyväskylän Yritystehdas Oy	(alle 20 %)		-23,3 %		
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy *		100,0 %			
As Oy Jyv mlk:n Jokileinikki		100,0 %			
As Oy Jyv mlk:n Norolankuja 1		100,0 %			
As Oy Jyväskylän Juolukkatie 1		100,0 %			
JVA kodit Oy		100,0 %			
As Oy Jyväskylän Hjalmarinraitin Vuokra		100,0 %			
As Oy Jyväskylän Hjalmarinraitin Omax		100,0 %			
As Oy Tuulenkyliä		51,5 %			
As Oy Vastatuuli		41,4 %			
Ki Oy Jyv Palokunnanmäen Autoparkki		34,6 %			
Halssilan Huolto Oy		35,0 %			
Sulun Kiinteistöhoito Oy		29,3 %			
As Oy Muurarimäki		20,0 %			
Mustankorkea Oy		80,0 %			
MKO Ympäristöpalvelut Oy		0,0 %	-100,0 %		
Education Facilities Oy *		100,0 %			
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kankaan VPT:n siipi		100,0 %			
Jykia Oy *		84,9 %			
Ki Oy Asekatu 3		100,0 %			
Ki Oy Jyväskylän Härköojantie 5		100,0 %			
Ki Oy Jyväskylän Härköojantie 7		100,0 %			
Ki Oy Konttisentie 2		100,0 %			
Ki Oy Muuramen Keijonportti		100,0 %			
Ki Oy Tikkakosken Mekaanikontie		100,0 %			
Kortepohjan Matkailualue Oy		100,0 %			
Kiinteistö Oy Jyväskylän Lynx		100,0 %			
Ki Oy Jyväskylän U2		100,0 %			
Ki Oy Jyväskylän Pteromys Volans		100,0 %			
Kiinteistö Oy Jyväskylän Ursus		0,0 %	-51,0 %		
Ki Oy Kinkomaan Vitapolis (selvitystilassa)		40,0 %			
Jyvä-Parkki Oy *		100,0 %			
Ki Oy Jyväskylän Rahtiasema		100,0 %			
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy		87,0 %			
Jyväskylän Jäähalli Oy		100,0 %			
Muut tytäryhtiöt					
Ki Oy Jyväskylän Huhtasuon koulukeskus		100,0 %			
Ki Oy Tikkakosken Terveysasema		100,0 %			
Korpilahden Virastokeskus Oy		100,0 %			
Työterveys Aalto Oy		96,7 %			
Jyväskylän Yritystehdas Oy (80,0 % +9,0 %)		89,0 %	25,7 %		
Ki Oy Jyväskylän Lääkäritalo		58,2 %	2,4 %		
Aalto2-museokeskus Oy		80,0 %			
Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy *		100,0 %	100,0 %		
Kiinteistö Oy Jyväskylän Hippos-Parkki		84,3 %	84,3 %		
Jyväskylän Hippoksen Operaattori Oy		30,0 %	30,0 %		
Muut säätiöt					
Jyväskylän Rintamiesveteraanien Asuntosäätiö sr		93,8 %			
Keski-Suomen Sairaskotisäätiö sr		100,0 %			
Osakkuusyhtiöt					
Ki Oy Säynätsalon Palv. keskus		48,9 %			
Ki Oy Riikankulma		48,0 %			
Monetra Keski-Suomi Oy (31,1 % + 4,4 %)		35,5 %			
Keijonkankaan Palvelukeskus Oy		44,8 %			
Huhtakeskus Oy		41,1 %			
Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy		33,3 %			
Ki Oy Palokan Liikekeskus		32,7 %			
As Oy Jyv Säästökeskus		31,9 %			
Jyväskylän Hippos Ky		30,2 %			
Jyväskylän Hippos GP Oy		29,4 %			
Jyväskylän Messut Oy		26,5 %			
As Oy Jyv Kauppakatu 23		25,0 %			
As Oy Kuokkalan Toritalo		20,7 %	-1,1 %		
Ki Oy Palokan Nisulankulma		23,6 %			
Kankaan Palvelu Oy (äänivalta)		33,3 %			
Kuntayhtymät					
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia*		59,1 %			
Gradia-koulutuspalvelut Oy		100,0 %			
Keski-Suomen liitto		51,3 %			
* Yhtiöllä tai kuntayhtymällä alakonserni					

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupungin tytäryhtiöiden toiminnan ja talouden ohjaus perustuu valtuuston hyväksymiin omistajaohjauksen periaatteisiin ja konserniohjeeseen. Ohjeistus päivitetään valtuustokausien alkaessa sekä tarvittaessa. Viimeisin päivitys on kaupunginvaltuusto 27.11.2023/104, ja ohjeistuksen päivitystä on valmisteltu tilikauden päättymisen jälkeen (päättösenteiko kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa maaliskuussa 2026). Omistajaohjauksen ensisijaisena tavoitteena on sen omistamien yhteisöjen kehittäminen, omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen ja yhteisöjen kilpailukyvyyn turvaaminen siltä osin, kun siihen voidaan vaikuttaa omistajan toimin. Konserniohjeella varmistetaan konsernin kokonaisedun, valtuuston asettamien omistajaohjauksen periaatteiden sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen tytäryhteisöissä. Konserniohjeessä määritellään, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään. Konserniohje sisältää kaupunkikonsernin hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat määräykset.

Yhtiöiden taloudellisesta tilanteesta raportoidaan konsernijohtolle kolme kertaa vuodessa. Raporteissa arvioidaan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä kerrotaan olennaisista liiketoiminnan muutoksista.

Jyväskylän kaupungin rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteet on päivitetty tilikauden päättymisen jälkeen (kaupunginvaltuusto 26.1.2026/6). Rahoitustoiminnan ensisijainen tehtävä on tukea kaupunkikonsernin toimintaa valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteena on rahoituskustannusten minimointi pitkällä aikavälillä. Kaupunkikonsernin rahoitusta seurataan ja ohjataan kokonaisuutena konsernin kokonaisuutena varmistaen. Konsernin tytäryhtiöissä noudatetaan yhtenäistä laina- ja takauspolitiikkaa. Konsernin keskitetyn rahoituksen eli sisäisen pankin toiminta on vakiintunut perustuen sisäisen pankin ohjeeseen, maksuvalmiussuunnitelmaan ja konsernitiilin käyttöön. Konsernirahoituksesta sekä laina- ja takauksista raportoidaan säännöllisesti konsernijohtolle.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden 2025 lopussa Jyväskylän kaupunkikonserniin kuului 45 tytäryhteisöä. Merkittävimmät kaupunkikonsernin rakenteessa tapahtuneet muutokset tilivuonna 2025 olivat seuraavat:

- Mustankorkea Oy on myynyt tytäryhtiönsä MKO Ympäristöpalvelut Oy:n koko osakekannan Verdis Oy:lle. MKO Ympäristöpalvelut tarjoaa jätehuollon palveluita yrityksille.
- Jyväskylän Yritystehdas Oy:n toiminnan painopistettä ja toimintamallia muutettiin entistä selkeämmin yrityshautomopalvelujen tuottamiseen, kun taas korkeakoulut alkavat tuottaa itse yrittäjäysvalmennuspalveluita. Yhtiön omistusosuudet muutettiin vastaamaan uudistettavaa toimintamallia ja strategiaa. Kaupunki omistaa osakejärjestelyjen jälkeen 80 %:in omistusosuuden Yritystehtaasta ja Jyväskylän yliopisto sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulu molemmat 10 %:ia.
- Hipposhankkeen organisointiin on tehty kaupunginvaltuuston 30.9.2024/58 päättämien periaatteiden mukaisia muutoksia päätöksen saatua lainvoiman. Kaupungin omistus Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy:stä on järjestelyjen jälkeen 100 %:ia, ja Kiinteistöhallinto omistaa 84,3 %:in osuuden Kiinteistö Oy Jyväskylän Hippos-Parkista sekä 30 %:ia Jyväskylän Hippoksen Operaattori Oy:stä. Kiinteistöhallinnon omistus operaattoriyhtiöstä on nostettu 100 %:iin tilikauden päättymisen jälkeen. Jyvä-Parkki omistaa 15,7 %:in osuuden Hippos-Parkista. Hipposhankkeen rakennustyöt on aloitettu vuoden 2025 lopussa.
- Alva-yhtiöt Oy on myynyt muiden Väreän omistajien kanssa osuutensa (16,6 % omistus) yhtiöstä Helen-konsernille.
- Jykia Oy on myynyt osuutensa tytäryhtiönsä Kiinteistö Oy Jyväskylän Ursus osakekannasta. Alva Viitasaari Vesi Oy on sulautunut emoyhtiö Alva-yhtiöt Oy:öön.
- Tilikauden päättymisen jälkeen kaupunginvaltuuston 3.11.2025 päätöksen mukaisesti kaupunki on myynyt (kaupan toimeenpano 5.1.2026) Jamkista 50,6 %:in enemmistöosuuden 2.250.000 euron kauppahinnalla. Jyväskylän korkeakoulujen strategisemmalla yhteistyöllä tavoitellaan merkittäviä taloudellisia, koulutuksellisia, tutkimuksellisia ja alueellisia hyötyjä.

1.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Jyväskylän kaupunkikonsernin taloudellinen asema vahvistui tilivuoden 2025 aikana, kun tilikauden tulos oli 26,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Konsernitaseen ylijäämäkertymä nousi 279,3 miljoonaan euroon, joka on kohtuullisen hyvä talouden puskuri kaupunkikonsernin taloudelle. Kaupunkikonsernin tilikauden 2025 tulos paransi edelleen maltillisesti konsernin talouden liikkumavaraa ja riskinsietokykyä. Konserniyhtiöt vahvistivat edelleen kaupunkikonsernin tulosta. Konsernitaseen tunnusluvut paranivat hitusen omavaraisuuden osalta tilivuonna 2025, mutta velkaantuneisuuden tunnusluvut hieman heikkenivät. Konsernin vieraan pääoman määrä on korkea suhteessa konsernin käytötuloihin ja tilanteen kohentaminen tulevina vuosina edellyttää konsernin tulorahoituksen vahvistamista ja/tai velkamäärän pienentämistä.

Kaupunkikonsernin tulevaisuuden talouden kehityskuvaan liittyy epävarmuustekijöitä kaupungin lisäksi myös konserniyhtiöiden osalta. Epävarmuustekijät liittyvät pitkälti yhtiöiden toimintaympäristön muutoksiin, kuten esimerkiksi yleiseen taloustilanteen epävarmuuteen ja kustannustasoon, asiakaskäyttäytymisen muutoksiin tai pääomavaltaista liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden osalta korkotasoon. Yhtiöiden talouden kehityskuva näyttää pääosin kuitenkin positiiviselta ja konserniyhtiöiden odotetaan tekevän tulevina vuosina kokonaisuutena tarkastellen ylijäämäisiä tilinpäätöksiä. Yhtiöiden toimintaan vaikuttavat liiketoimintaympäristön muutokset tuovat haasteita yhtiöiden kassavirtaan ja osingonmaksukyky saattaa kokonaisuutena arvioiden heikentyä tulevina vuosina.

Kaupungin konsernirakenteessa on tapahtunut ja tapahtumassa useita merkittäviä muutoksia, kuten vuoden 2026 alussa toteutunut Jamkin enemmistöosuuden myynti. Kaupungin omistuksia ja konsernirakennetta kehitetään ja selkeytetään edelleen tulevinakin vuosina ja mahdollisen hankintalain edellyttämiä muutoksia tehdään yhtiörakenteisiin. Kaupunki kartoittaa jatkuvasti mahdollisuuksia tehostaa kaupunkikonsernin toimintaa kokonaisuutena ja pyrkii varmistamaan yhtiöiden tuloutustason vähintään entisellään. Tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin positiivinen tuloskehitys ja vahvistaa pitkäjänteisesti yhtiöiden taseita sekä konsernin ylijäämäkertymää.

Tilikauden päättymisen jälkeen Jyväskylän ammattikorkeakoulu (Jamk) on siirtynyt osakejärjestelyjen jälkeen Jyväskylän yliopiston konserniin. Korkeakoulujen entistä parempaan menestymiseen tähtäävä järjestely edistää kaupungin kasvua ja parantaa vetovoimaa. Huipputason yliopisto ja ammattikorkeakoulu houkuttelevat opiskelijoita eri puolilta Suomea ja tekevät huippututkimusta ja yrityksiä hyödyttävää soveltavaa tutkimusta.

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tehtävänä on päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Konserniohjauksen periaatteet, konserniohje ja hyvän hallinto- ja johtamistavan ohjeistus on yhdistetty yhdeksi omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje- dokumentiksi. Kaupunginvaltuusto päivittää omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen vähintään valtuustokausittain. Omistajaohjauksen periaatteissa ja konserniohjeessa painotetaan kuntalain mukaisesti konsernin kokonaisedun toteutumista ja omistajaohjauksen tuloksellisuuden näkökulmaa.

Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja jäsenten valinta on yksi merkittävimmistä omistajapoliittisista päätöksistä. Kaupunkikonsernin kannalta merkittäviin tytäryhteisöihin nimetään valtuustokausittain uudet hallituskokoonpanot. Kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti em. tytäryhteisöissä on kaikkiaan 9 ei poliittisin perustein valittavaa ns. asiantuntijajäsentä (yhteensä 50 hallituksen jäsentä). Asiantuntijajäsenenellä tarkoitetaan sellaista jäsentä, joka on nimetty yhtiön hallitukseen muilla kuin poliittisilla perusteilla.

Jyväskylän kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Kaupunkikonsernin kannalta merkittävien tytäryhteisöjen toimitusjohtajat esittelevät yhtiön toimintaa ja ajankohtaisia asioita vähintään kerran vuodessa kaupunginhallitukselle. Lisäksi järjestetään vuosittain kaksi kaupunkikonsernin yhtiötapaamista, joissa käydään läpi merkittävien yhtiöiden liiketoimintakatsausten lisäksi omistajaohjauksen ajankohtaiset asiat.

Kaupunginjohtaja on nimennyt kaupunkikonsernin kannalta merkittäviin tytäryhteisöihin controllerit, joiden tehtävä on olla yhteyshenkilönä konsernijohtoon ja tytäryhteisöjen välillä. Tytäryhtiöiden controller-toiminta on myös osa kaupungin suorittamaa yhteisöjen toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan valvontaa.

Kaupunginjohtaja kuulee säännöllisesti konsernियhteisöjen toimitusjohtajien toimintaraportit ja teettää tarvittaessa konserniyhteisöjen toimintaa koskevia erillisselvityksiä. Kaupunginjohtajan nimeämän konserniohjausryhmän tehtävänä on tukea konserniyhteisöihin liittyvien asioiden valmistelua ja tehdä valmisteltavista asioista lausuntoja konsernijohtoon päätöksenteon tueksi. Konserniohjausryhmä seuraa yhteisöjen toimintaa ja annettujen ohjeiden toimivuutta sekä ylläpitää konsernijohtoon ja konserniyhteisöiden välistä raportointia ja tiedonkulkua.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta konserniyhtiöissä

Tytäryhteisöt kehittävät jatkuvasti ja osana jokapäiväistä liiketoimintaprosessia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menetelmiä ja osa yhteisöistä on käyttänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistyössä myös ulkopuolista asiantuntijaa. Riskienhallinta perustuu sekä vuosikellon mukaiseen riskien kokonaistarkasteluun että toimintaan sisällytettyihin prosesseihin kuuluvaan jokapäiväiseen riskitarkasteluun.

Kaupungin tulee valvoa, että tytäryhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on riittävän kattavasti ja järjestelmällisesti toteutettu. Kaupunkikonsernin kannalta merkittävillä tytäryhteisöillä annettiin konsernitilinpäätöksen valmistelua varten ohjeet, joiden mukaan yhtiöt arvioivat talousarvion valmistelun yhteydessä lähettämänsä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman toteutumista ja antavat kokonaisarvion, miten yhteisön sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on vuoden 2025 aikana onnistuttu (onko keskeiset tavoitteet saavutettu, onko menettelyt ja toimintaperiaatteet

olleet riittävät, riskienhallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen sekä mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat).

Tytäryhteisöjen toimittamien kokonaisarvioiden perusteella tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyissä ja tuloksellisuudessa on onnistuttu hyvin ja asetettuihin keskeisiin tavoitteisiin on päästy vuoden 2025 aikana. Tytäryhteisöjen osalta voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on olennaisilta osiltaan toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty ja että toimenpiteet riskienhallinnan kannalta ovat olleet riittävällä tasolla yhteisöjen toiminnan laajuus ja liiketoimintaympäristöjen erot huomioiden. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen on jatkuvaa ja muutostarpeet riippuu liiketoiminnan ja toimintaympäristön muutoksista. Välittömiä tarpeita muuttaa olennaisesti riskienhallintakeinoja ei ole kuitenkaan havaittu. Riskien toteutumistodennäköisyyttä on tehdyillä toimenpiteillä saatu pienenemään, riittävien riskienhallintatoimenpiteiden varmistaminen onnistunut eri yhtiöiden ja organisaatioiden eri tasoilla eikä hallitsemattomia riskejä toteutunut.

Korot olivat vuoden aikana pitkän aikavälin kohtuullisella tasolla. Yhtiöt tekevät korkosuojausstrategioiden mukaisia toimenpiteitä ajallisesti hajauttaen. Geopoliittisiin uhkakuviiin liittyviä merkittäviä riskejä tai poikkeamia ei esiintynyt, mutta niihin liittyvät kansainväliset pakotteet toivat uusia haasteita. ICT-ympäristöjen kehitystyö on edelleen jatkunut ja saatu pienennettyä ulkopuolisten verkkohyökkäysten vaikutusten riskiä. Kannattavuuteen liittyviä konsernin kannalta olennaisia riskejä ei ole realisoitunut ja pitkän aikavälin taseen velkaisuutta pyritään välttämään rahoitukseen liittyvien korkeahkojen riskitasojen takia.

Kannattavuus- ja käyttöasteriskejä on hallittu aktiivisin toimenpitein mm. kustannusseurannan, projektihallinnan ja markkinoinnin keinoin. Pääomavaltaisella alalla toimivien yhtiöiden investointien suunnitteluun on kiinnitetty huomiota, sillä toteutukseen liittyy usein merkittäviä ja vaikuttavuudeltaan pitkiä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä. Yhtiöiden toimittamissa palveluissa onnistuttiin ilman merkittäviä häiriöitä.

Lainsäädännöllisiin muutoksiin, kuten esimerkiksi hankintalain mahdolliseen muuttumiseen, on yhtiöissä varauduttu ja erilaisia skenaarioita tehty toiminnan muutostarpeista. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen on onnistunut, henkilöstön työtyytyväisyys on hyvällä tasolla ja henkilöstön vaihtuvuus on ollut pientä.

Vuoden 2025 aikana tytäryhteisöjen osalta ei konkretisoitunut riskejä, joista olisi aiheutunut kaupunkikonsernin kokonaistoiminnalle merkittävää haittaa.

Kysely konsernivalvonnan toteutumisesta

Konsernivalvonnan toteutumista kohdealueittain on arvioitu osaltaan kaupunkikonsernin kannalta merkittävien tytäryhteisöjen controllereille (n = 9) kohdistetun kyselyn (asteikolla 1–5, 1 = täysin eri mieltä ja 5 = täysin samaa mieltä) vastausten perusteella. Kyselyllä arvioitiin konsernivalvonnan toteutumista mm. seuraavista näkökulmista: Toimivallan ja vastuun jako omistajaohjauksessa, ohjeiden antaminen ja niiden noudattaminen, tiedonkulku, tavoitteiden asettaminen ja niiden toteutuminen, tytäryhteisöjen taloudellisen aseman seuranta, konsernijohton valvonta sekä riskienhallinjärjestelmien toimivuus.

Controllereiden antamien vastausten perusteella konsernivalvonnan toimivuus tytäryhteisöissä on ollut hyvällä tasolla ja hieman edellisvuotta paremmalla tasolla. Kyselyn vastausten keskiarvo oli 4,8 (edellisvuonna 4,6). Paras keskiarvo 5,0 tuli väittämään ”Tytäryhteisö on toiminut omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kohdan 7 edellyttämällä tavalla (velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa)” ja ”Hallitus on velvoittanut toimitusjohtajaa luomaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt toiminnan luonteen, laajuuden ja riskien perusteella”. Nämä asiakohdat ovat myös keskeisiä kaupungin tytäryhteisöjen omistajaohjauksen ja konsernin riskienhallinnan toimivuuden kannalta. Alhaisin keskiarvo 4,4 tuli väittämään ”Kaupungin omistajana asettamat valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tytäryhteisölle ovat tarkoituksenmukaisia.” Yhtiöiden tavoiteasetantaan tulee kiinnittää huomiota seuraavan vuoden talousarvion valmistelun yhteydessä.

Väittämän ”Konsernijohto on luonut yhdessä tytäryhteisöjen kanssa ko. yhteisöjen hallitusten jäsenten systemaattiset perehdytys- ja koulutusmenettelyt” keskiarvo oli 4,8. Yhteisöt ovat järjestäneet vuoden 2025 lokakuun alusta aloittaneille uusille hallituksille perehdytystilaisuuksia yhtiön toiminnan eri osa-alueisiin ja lisäksi kaikkien konsernin kannalta merkittävien tytäryhteisöjen hallitusten jäsenille on järjestetty räätälöity neljän päivän koulutusohjelma, joka toteutetaan tilikauden päättymisen jälkeen alkuvuonna 2026. Konsernivalvonnan kyselyn avoimissa vastauksissa on mm. todettu, että konsernivalvonta on ollut tarkoituksenmukaista ja riittävää.

Tytäryhtiöiden hallitusten itsearviointi

Omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen mukaisesti yhteisön hallituksen on arvioitava vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan hallitustyöskentelyn kehittämiseksi. Hallitusten toimintaa ja työskentelytapoja on arvioitu kaupunkikonsernin kannalta merkittävillä tytäryhteisöillä kohdistetun itsearviointikyselyn perusteella. Kyselyssä oli 12 väittämää hallituksen toimintaan liittyen (asteikolla 1–5, 1 = täysin eri mieltä ja 5 = täysin samaa mieltä; n = 47). Kaupunkikonsernin kannalta merkittävässä tytäryhtiöissä on yhteensä 50 hallituksen jäsentä, joten vastausprosentti oli 94 %. Jyväskylän Ammattikorkeakoulun hallitusjäsenille ei ole enää kyselyä tehty, sillä yhtiön hallitus vaihtui heti omistusjärjestelyn toimeenpanon jälkeen 5.1.2026.

Kyselyillä arvioitiin hallitustyöskentelyä mm. seuraavista näkökulmista: osakeyhtiötoiminnan periaatteet ja vastuut, hallituksen ammattitaito ja sitoutuminen, keskittyminen strategiatyöhön sekä yhteisölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Vuoden 2025 kyselyn vastausten keskiarvo oli 4,55 (edellisvuonna 4,54). Vastausten korkeimmat keskiarvot tuli väittämälle ”hallitus on valmis tukemaan operatiivista johtoa vaikeissakin tilanteissa” (keskiarvo 4,81) sekä ”hallituksen ja toimitusjohtajan välinen työnjako on selkeä” (keskiarvo 4,75). Väittämän ”hallituksella on jäsentynyt kuva omistajan ja yhtiön hallituksen vastuista ja rooleista” (keskiarvo 4,30) ja väittämän ”hallitus keskittyy strategiseen työhön” (keskiarvo 4,31) keskiarvot olivat alhaisimmat.

Kysely tehtiin hallituksille, joiden hallitustyötä on kertynyt vain muutama kuukausi, joten kokemus yhteisön hallitustyöskentelystä on vielä ohutta. Lisäksi on huomioitava, että valtuustokauden alkaessa vaihtuvuus yhtiöiden hallitusten kokoonpanoissa on ollut kohtuullisen suuri. Itsearviointien perusteella voi todeta, että kokonaiskuva em. yhtiöiden hallitusten työskentelystä on kohtuullisen hyvä ja valmiudet entistä laadukkaampaan hallitustyöskentelyyn perehdytyksen ja koulutusohjelman jälkeen ovat kohtuullisen hyvät. Hallitustyössä on kyselyn perusteella kiinnitettävä huomiota aiempaa enemmän strategiseen työhön.

Hallitusten itsearviointikyselyn vastauksissa oli aiempia vuosia enemmän avoimia vastauksia (mainintoja ja kommentteja liittyen mm. yhtiöiden hallituskoulutuksiin, tavoiteasetantaan, rooleihin sekä liiketoimintojen riskienhallintaan). Tämä kuvastaa uusien hallitusten aktiivista otetta hallitustyöskentelyä kohtaan ja halua kehittää ja kehittyä yhtiön hallitustyössä. Vastauksia hyödynnetään omistajaohjauksen ja controller -toiminnon jatkuvassa kehittämisessä.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelmalla osoitetaan kaupunkikonsernin tulorahoituksen riittävyys ja toiminnan taloudellinen tulos. Tuloslaskelmassa vähennetään konsernin sisäiset tuotot ja kulut sekä sisäinen voitonjako. Sisäiset katteet ja niiden muutokset oikaistaan. Ulkopuolisten omistus tytäryhteisöjen tuloksesta merkitään omaksi eräkseen. Konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta merkitään omalle rivilleen ja saadut osingot vähennetään.

KONSERNITULOSLASKELMA	2025	2024
<i>(milj. euroa)</i>		
Toimintatuotot	436,9	417,6
Toimintakulut	-760,5	-735,8
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta	0,1	0,2
Toimintakate	-323,6	-318,0
Verotulot	335,1	338,9
Valtionosuudet	157,6	138,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-14,9	-19,2
Korkotuotot	2,2	3,1
Muut rahoitustuotot	3,6	3,3
Korkokulut	-20,7	-25,5
Muut rahoituskulut	0,0	-0,2
Vuosikate	154,2	140,2
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-120,6	-113,7
Omistuksen eliminointierot	-0,6	0,0
Arvonalentumiset	-1,5	-3,9
Satunnaiset erät	0,0	0,0
Tilikauden tulos	31,4	22,6
Tilinpäätössiirrot	0,0	0,0
Tilikauden verot	-2,7	-2,2
Laskennalliset verot	-0,9	-0,5
Vähemmistöosuudet	-1,7	-0,9
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	26,1	19,0
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	57,4 %	56,8 %
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset %	126,2 %	119,2 %
Vuosikate, Euroa/asukas	1 028	939
Asukasmäärä	149 967	149 194

Toimintakertomuksen tunnuslukulaskennassa on käytetty Jyväskylän asukasmääränä vuoden 2025 osalta Tilastokeskuksen ennakkotietoa ja vuoden 2024 osalta virallista asukaslukua. Vuoden 2024 osalta tunnuslukulaskenta poikkeaa siten vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetystä, jossa asukasluvuna on käytetty ennakkotietoa.

Kaupunkikonsernin toimintatuotot olivat 436,9 miljoonaa euroa ja kasvoivat edellisestä vuodesta 19,2 miljoonaa euroa (4,6 %). Kaupunkikonsernin liikevaihto oli tilivuonna 2025 yhteensä 929,5 miljoonaa euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 34,5 miljoonaa euroa (3,9 %). Kaupunkikonsernin liikevaihtoon lasketaan toimintatuottojen lisäksi verotulot ja valtionosuudet. Kaupunkikonsernin toimintakulut olivat -760,5 miljoonaa euroa ja ne lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 24,7 miljoonalla eurolla (3,4 %).

Kaupunkikonsernin toimintakate oli -323,6 miljoonaa euroa ja heikkeni 5,6 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Konsernin toimintakuluista 57,4 prosenttia katettiin toimintatuotoilla, joka oli 0,6 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisenä vuonna.

Kaupunkikonsernin verotulot olivat 335,1 miljoonaa euroa (kaupungin tulovero, kiinteistövero ja osuus yhteisöveron tuotosta), joka oli 3,8 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Valtionosuudet olivat 157,6 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 19,1 miljoonaa euroa (13,8 %). Konsernituloslaskelman valtionosuudet -rivillä yhdistellään kaupungin saaman valtion-osuusrahoitukseen (48,7 miljoonaa euroa) lisäksi kaupungin peruspääoman mukainen osuus koulutuskuntayhtymän valtionosuuksista (55,2 miljoonaa euroa) sekä Jyväskylän Ammattikorkeakoulun valtionosuudet (53,7 miljoonaa euroa).

Kaupunkikonsernin maksamat korkokulut olivat 20,7 miljoonaa euroa, joka oli 4,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna, johtuen alhaisemmasta markkinakorkotasosta. Kaupunkikonsernin vuosikate oli 154,2 miljoonaa euroa ja se koheni edelliseen vuoteen verrattuna 14,0 miljoonaa euroa (10,0 %). Konsernin vuosikate oli kohtuullisen vahva, ja edellisvuosien keskimääräisellä tasolla. Kaupungin vuosikate oli 50,8 miljoonaa euroa ja yhtiöistä Alvalle vuosikatetta kertyi 52,9 miljoonaa euroa. Muista yhtiöistä Jyväskylän Vuokra-asuntojen ja Jyväskylän Jyväskylän vuosikatekertymät olivat toiminnan laajuuteen nähden vahvat. Konsernin vuosikate kattoi poistoista 126,2 prosenttia. Kaupunkikonsernin vuosikate asukasta kohden oli 1 028 euroa, joka oli 89 euroa edellisvuotta enemmän. Kaupunkikonsernin suunnitelman mukaiset poistot olivat 120,6 miljoonaa euroa, joka on 6,9 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2024.

Konsernin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 31,4 miljoonaa euroa, joka kasvoi 8,8 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Yhteisöjen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään. Konsernin tilikauden verot olivat 2,7 miljoonaa euroa, joka oli 0,5 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Laskennalliset verot laskivat tulosta 0,9 miljoonalla eurolla.

Kaupunkikonsernin tilikauden ylijäämäksi muodostui 26,1 miljoonaa euroa, joka on 7,1 miljoonaa euroa edellisvuotta parempi. Konserniyhteisöjen vaikutus kaupunkikonsernin yli-/alijäämään on kokonaisuutena tulosta parantava. Yhteisöistä suurimman ylijäämän teki Alva-yhtiöt (Alva -konsernin ylijäämä oli 15,7 miljoonaa euroa), joka on suurin selittävä tekijä kaupunkikonsernin tilikauden ylijäämäkertymän muodostumisessa.

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 \times \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$$

Toimintatuotot kattoivat 57,4 prosenttia kaupunkikonsernin toimintakuluista. Tunnusluku oli 0,6 prosenttiyksikköä edellisvuotta suurempi.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvon alentumiset})$$

Kaupunkikonsernin vuosikate kattoi 126,2 prosenttia suunnitelman mukaisista poistoista ja arvonalentumisista. Tunnusluvun arvo kasvoi edellisestä vuodesta 7,0 prosenttiyksikköä.

Vuosikate euroa/asukas

$$= \text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$$

Kaupunkikonsernin vuosikate asukasta kohden oli 1.028 euroa ja se oli 89 euroa (7,3 %) enemmän kuin edellisenä vuonna.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu konsernitilinpäätöksessä yhdisteltyjen tytäryhteisöjen liikevaihto, tulos, yli-/alijäämä ja kertymä tilinpäätöksessä 2025:

Tilinpäätös 2025 (1000 euroa)	Liikevaihto	Tulos	Yli-/alijäämä	Kertymä
Alva-yhtiöt Oy (alakonserni)	206 792	9 163	9 900	229 167
Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy (alakonserni)	83 398	3 543	3 596	38 448
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (alakonserni)	60 662	5 095	387	74 760
Mustankorkea Oy	23 183	3 884	3 703	16 004
Jyväs-Parkki Oy (alakonserni)	12 238	3 047	1 852	22 568
Jykia Oy (alakonserni)	11 481	5 591	4 577	18 739
Työterveys Aalto Oy	10 427	421	344	1 472
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	8 539	0	0	-1
Jyv Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy (alakonserni)	6 459	33	24	7 249
Education Facilities Oy (alakonserni)	3 622	449	6	6 412
Ki Oy Jyv Huhtasuon koulukeskus	1 994	0	0	0
Jyväskylän Yritystehdas Oy	1 388	28	28	100
Aalto2-Museokeskus Oy	727	-146	-146	-600
Jyväskylän Jäähalli Oy	542	291	291	-1 378
Ki Oy Jyväskylän Lääkäritalo	335	1	1	1 245
Korpilahden Virastokeskus Oy	141	13	13	55
Ki Oy Tikkakosken Terveysasema	78	-10	-10	543
Keski-Suomen Sairaskotisäätiö	2	-67	-67	45
Jyv Rintamamiesveteraanien Asuntosäätiö	0	-3	-3	-4
Tytäryhteisöt yhteensä	432 009	31 333	24 496	416 807

Liikevaihto = Lisätty liiketoiminnan muut tuotot = kokonaistulot

Tulos = Emoyhtiön tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Ylijäämä = Emoyhtiön tilikauden ylijäämä

Kertymä = Emoyhtiön taseen ylijäämät, vapaan oman pääoman rahastot, vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Kaupunkikonsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan varojen hankinta ja niiden käyttö tilivuoden aikana. Laskelmassa otetaan huomioon tuloslaskelmaan ja taseeseen tehty eliminointi- ja yhdistelykirjaukset. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA (milj. euroa)	2025	2024
Vuosikate	154,2	140,2
Satunnaiset erät	0,0	0,0
Tilikauden verot	-2,7	-2,2
Tulorahoituksen korjauserät	-12,8	-7,3
Toiminnan rahavirta	138,7	130,7
Investointimenot	-187,9	-154,3
Rahoitusosuudet investointeihin	2,4	1,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	51,5	17,7
Investointien rahavirta	-134,0	-135,1
Toiminnan ja investointien rahavirta	4,7	-4,4
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,0	0,0
Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennys	0,0	0,0
Lainakannan muutokset	34,8	26,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	177,9	92,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23,6	-28,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-119,4	-38,0
Oman pääoman muutokset	-0,4	-1,2
Muut maksuvalmiuden muutokset	-31,1	-18,0
Rahoituksen rahavirta	3,3	7,0
Rahavarojen muutos	8,0	2,6
Rahavarat 31.12.	41,2	33,2
Rahavarat 1.1.	33,2	30,6
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	83,1 %	91,8 %
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, ed. 5 v (milj. euroa)	110,0	74,3
Lainanhoitokate (laskennallinen)	1,3	1,2
Kassan riittävyys, pv	15,1	12,8
Asukasmäärä	149 967	149 194

Toimintakertomuksen tunnuslukulaskennassa on käytetty Jyväskylän asukasmääränä vuoden 2025 osalta Tilastokeskuksen ennakkotietoa ja vuoden 2024 osalta virallista asukaslukua. Vuoden 2024 osalta tunnuslukulaskenta poikkeaa siten vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetystä, jossa asukaslukuna käytetty ennakkotietoa.

Kaupunkikonsernin varsinaisen toiminnan rahavirta eli tulorahoitus oli 138,7 miljoonaa euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 8,0 miljoonaa euroa (6,1 %). Kaupunkikonsernin investointimenot olivat 187,9 miljoonaa euroa ja investoinnit kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 33,7 miljoonaa euroa (21,8 %). Suurimmat investoinnit tekivät kaupungin (83,9 miljoonaa euroa) lisäksi yhteisistä Alva-konserni (75,5 miljoonaa euroa) ja Jyväskylän Vuokra-asunnot (8,3 miljoonaa euroa). Investointien tulorahoitusprosentti oli 83,7 prosenttia ja se oli 8,1 prosenttiyksikköä pienempi kuin

edellisenä vuonna. Kaupunkikonsernin toiminnan ja investointien rahavirta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 9,1 miljoonaa euroa.

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulorahoitus %

$$= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitusprosentti kaupunkikonsernilla oli 83,1 prosenttia ja se pieneni edelliseen vuoteen verrattuna 8,7 prosenttiyksikköä.

Toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä viideltä vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on tunnusluku, jonka positiivinen (yli-jäämäinen) määrä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Eliminoidusta rahoituslaskelmasta laskettu toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä viideltä viime vuodelta on 31.12.2025 yhteensä 110,0 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden rahavirtojen kertymä oli 74,3 miljoonaa euroa. Investointien omarahoitusosuuskertymä vahvistui 35,7 miljoonaa euroa.

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Kaupunkikonsernin lainakannasta on kertalyhenteisiä lainoja yli 20 %, joten tunnusluvun laskennassa on käytetty lainanlyhennyksen määränä laskennallista vuosilyhennystä.

Kaupunkikonsernin lainanhoitokate oli 1,3 joka oli 0,1 huonompi kuin edellisvuonna.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennallinen lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainat (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset) kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Tunnusluvun arvoasteikko on seuraava:

- Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on suurempi kuin 2.
- Konsernin lainanhoitokyky on tyydyttävä, kun lainanhoitokate on 1–2.
- Konsernin lainanhoitokyky on heikko, kun lainanhoitokate on pienempi kuin 1.

Kaupunkikonsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 1,3 joka oli 0,1 huonompi kuin edellisvuonna.

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kaupunkikonsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivinä. Tunnusluku osoittaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kaupunkikonsernin rahavaroilla tilikauden viimeisenä päivänä. Kaupunkikonsernin kassan riittävyys 31.12.2025 oli 15,1 päivää, joka kasvoi 2,3 päivää vuoteen 2024 verrattuna.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA (milj. euroa)	2025	2024	VASTATTAVAA (milj. euroa)	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 739,3	1 715,3	OMA PÄÄOMA	730,0	704,5
Aineettomat hyödykkeet	12,5	11,7	Peruspääoma	422,5	422,5
Aineettomat oikeudet	3,7	4,0	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0,0	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	8,8	7,7	Muut omat rahastot	28,2	28,8
Ennak.maksut ja kesk.er. aineet, hyödykkeet	0,0	0,0	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	253,1	234,1
Aineelliset hyödykkeet	1 652,2	1 621,0	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	26,1	19,0
Maa- ja vesialueet	175,8	173,1	VÄHEMMISTÖOSUDET	19,0	17,7
Rakennukset	820,1	839,3	PAKOLLISET VARAUKSET	17,3	17,3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	351,6	343,7	Eläkevaraukset	0,2	0,2
Koneet ja kalusto	170,6	182,4	Muut pakolliset varaukset	17,1	17,0
Muut aineelliset hyödykkeet	4,3	4,9	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6,3	7,9
Ennak.maksut ja kesk.er. hankinnat	129,8	77,6	Valtion toimeksiannot	2,2	4,4
Sijoitukset	74,6	82,6	Lahjoitusrahastojen pääomat	3,2	2,5
Osakkuusyhteisöosuudet	14,8	24,3	Muut toimeksiantojen pääomat	0,9	0,9
Muut osakkeet ja osuudet	58,9	57,2	KONSERNIRESERVI	0,5	0,6
Muut lainasaamiset	0,5	0,5	VIERAS PÄÄOMA	1 162,8	1 132,8
Muut saamiset	0,4	0,5	Pitkäaikainen	817,6	807,9
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2,1	2,9	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	746,4	733,3
Valtion toimeksiannot	1,6	2,3	Lainat muilta luotonantajilta	14,4	15,6
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,6	0,5	Saadut ennakot	2,7	4,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	194,4	162,6	Ostovelat	0,0	0,9
Vaihto-omaisuus	40,6	34,4	Muut velat	28,9	29,0
Aineet ja tarvikkeet	39,9	33,8	Siirtovelat	0,1	0,1
Keskeneräiset tuotteet	0,4	0,2	Laskennalliset verovelat	25,1	25,0
Valmiit tuotteet/Tavarat	0,1	0,2	Lyhytaikainen	345,1	324,8
Muu vaihto-omaisuus	0,1	0,2	Joukkovelkakirjalainat	0,0	18,0
Saamiset	112,7	95,0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	186,9	144,7
Pitkäaikaiset saamiset	3,5	33,4	Lainat muilta luotonantajilta	1,2	2,5
Myyntisaamiset	0,1	0,1	Saadut ennakot	23,7	25,0
Lainasaamiset	6,1	0,0	Ostovelat	52,3	63,3
Laskennalliset verosaamiset	0,3	0,2	Muut velat	22,3	17,9
Muut saamiset	-3,0	33,1	Siirtovelat	57,3	53,0
Lyhytaikaiset saamiset	109,2	61,5	Laskennalliset verovelat	1,4	0,5
Myyntisaamiset	79,3	36,9			
Lainasaamiset	0,3	0,2			
Muut saamiset	15,7	10,5			
Siirtosaamiset	13,9	13,9			
Rahoitusarvopaperit	5,8	3,2	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 935,9	1 880,7
Osakkeet ja osuudet	5,8	3,2	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Rahat ja pankkisaamiset	35,4	30,0	Omavaraisuusaste, %	39,2 %	39,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 935,9	1 880,7	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	122,2 %	119,9 %
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	279 298	253 123
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 862	1 697
			Lainakanta 31.12., 1000 €	948 902	914 074
			Lainakanta 31.12., €/asukas	6 327	6 127
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	1 077 611	1 054 647
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	7 186	7 069
			Lainasaamiset, 1000 €	528	531
			Asukasmäärä	149 967	149 194

Toimintakertomuksen tunnuslukulaskennassa on käytetty Jyväskylän asukasmääränä vuoden 2025 osalta Tilastokeskuksen ennakkotietoa ja vuoden 2024 osalta virallista asukaslukua. Vuoden 2024 osalta tunnuslukulaskenta poikkeaa siten vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetystä, jossa asukaslukuna on käytetty ennakkotietoa.

Kaupunkikonsernin taseen loppusumma oli 1 935,9 miljoonaa euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 55,2 miljoonaa euroa. Konsernitaseen suurimpia omaisuuseriä ovat rakennukset 820,1 miljoonaa euroa, kiinteät rakenteet ja laitteet 351,6 miljoonaa euroa sekä maa- ja vesialueet 175,8 miljoonaa euroa.

Kaupunkikonsernin oma pääoma oli 730,0 miljoonaa euroa, kun vähemmistöosuuksia ei huomioida. Kaupunkikonsernin oma pääoma kasvoi edellisestä vuodesta 25,6 miljoonaa euroa. Keskinäisten kiinteistöyhtiöiden ja säätiöiden rakennusten osalta on tehty poisto-oikaisu vastaamaan kaupungin poistosuunnitelmaa. Kaupunkikonsernin kertyneet ylijäämät olivat 279,3 miljoonaa euroa, joka on asukasta kohden laskettuna 1 862 euroa. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset jaetaan konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Kaupunkikonsernin lainakanta oli suurimmillaan vuonna 2020 (1 226,6 miljoonaa euroa). Kaupunkikonsernin ulkoinen lainakanta 31.12.2025 oli 948,9 miljoonaa euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 34,8 miljoonaa euroa (3,8 %).

Konsernin ulkoisen lainakannan kasvu johtui Alvan ulkoisen lainakannan kasvusta. Alvan lainakanta kasvoi 69,2 miljoonaa euroa hiilineutraaliin ja polttamattomaan lämmöntuotantoon tehtävien mittavien investointien johdosta. Kaupungin lainakanta kasvoi 23,0 miljoonalla eurolla, mutta ulkoinen lainakanta laski 21,2 miljoonalla eurolla. Kaupunki korvasi ulkoista pankkilainaa konsernin sisäisellä lainalla. Jykian lainakanta kasvoi 3,3 miljoonaa euroa, mutta muiden merkittävien tytäryhteisöjen lainakannat laskivat.

Kaupunkikonsernilla oli lainaa asukasta kohden 6 327 euroa ja asukaskohtainen lainakanta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 200 euroa. Kaupunkikonsernin ulkoisesta lainakannasta kaupungin, Alvan ja Jyväskylän Vuokra-asuntojen osuus on yhteensä yli 80 prosenttia (82,6 %).

Alla olevassa taulukossa on eritelty kaupunkikonsernin ulkoinen lainakanta yhteisöittäin.

Ulkoinen lainakanta kehitys (M€)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos
Alva-yhtiöt Oy	231,8	322,8	290,5	244,6	246,4	315,6	69,2
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy	201,0	208,0	215,9	217,5	207,8	203,0	-4,8
Education Facilities Oy	79,8	32,1	28,0	26,9	25,8	23,7	-2,1
Jykia Oy	40,9	43,3	51,2	47,7	44,2	47,5	3,3
Ki Oy Huhtasuon kouluk.	30,6	29,4	28,2	26,9	25,5	24,1	-1,4
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	27,3	25,9	30,9	28,3	27,1	25,4	-1,7
Jyvä-Parkki Oy	21,9	16,5	18,9	33,0	37,6	35,3	-2,3
Muut tytäryhteisöt	20,0	18,7	11,6	12,4	4,3	1,3	-3,0
Tytäryhteisöt, ulkoiset lainat	653,3	696,7	675,2	637,3	618,7	675,9	57,2
Kaupungin ulkoiset lainat	297,7	221,1	222,6	240,8	286,7	265,5	-21,2
Ulkoiset lainat yhteensä	951,0	917,8	897,8	878,0	905,4	941,4	36,0
Osuus KSSHP:n kuntayhtymästä	261,2	259,3	256,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Osuus koulutuskuntayhtymästä (Gradia)	14,4	12,9	12,9	9,9	8,7	7,5	-1,2
Konsernin lainakanta	1 226,6	1 190,0	1 167,5	887,9	914,1	948,9	34,8

Kaupungin tytäryhteisöilleen myöntämien omavelkaisten lainatakausten saldo 31.12.2025 oli yhteensä 226,2 miljoonaa euroa, mikä oli 24,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Takaukset Jyväskylän Vuokra-asunnoille vähenivät 13,9 miljoonaa euroa lainojen normaalien sekä ylimääräisten lyhennysten myötä. Takaukset tytäryhteisöille vähenivät kaikkien tytäryhteisöjen osalta. Kaupungin muille kuin tytäryhteisöille myöntämien omavelkaisten takausten määrä oli 1,1 miljoonaa euroa.

Antolainoja kaupunki on myöntänyt tytäryhteisöilleen 150,0 miljoonaa euroa, joka koostuu kokonaisuudessaan kaupungin Alva-yhtiöt Oy:lle myöntämästä heikomman etuoikeuden omaavasta lainasta. Lainan kokonaiskorko määritellään vuosittain, joka on vuoden lopun 12 kk Euribor -korko lisättynä 2,01 % -yksikön marginaalilla. Lainakorko huomioi markkinakorkojen muutokset (vaihtuvakorkoinen laina) ja lainan eräpäivä on 28.12.2035. Kaupungin muille kuin tytäryhteisöille myöntämien antolainojen määrä oli 0,7 miljoonaa euroa.

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kaupunkikonsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Kaupunkikonsernin omavaraisuusaste oli 39,2 prosenttia ja se kasvoi 0,2 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kaupunkikonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 122,2 prosenttia ja tunnusluvun arvo kasvoi 2,3 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna.

Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Konsernin lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Konsernin lainat ja vuokravastuut olivat 1 077,6 miljoonaa euroa, joka on 23,0 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= $\text{Konsernin lainat ja vuokravastuut} / \text{Asukasmäärä}$

Konsernin asukaskohtainen lainojen ja vuokravastuiden määrä oli 7 186 euroa, joka on 117 euroa edellisvuotta enemmän.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Kaupunkikonsernin kertynyt ylijäämä oli 279,3 miljoonaa euroa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Kaupunkikonsernin kertynyt ylijäämä asukasta kohden oli 1 862 euroa ja asukaskohtainen yli-/alijäämä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 166 euroa. Alla olevassa taulukossa eriteltynä kaupunkikonsernin kannalta merkittävien tytäryhteisöjen ja alakonsernien emoyhtiöiden taseen kertymät.

Tilinpäätös 2025 (1000 euroa)	Poistoero	Vapaaeht. varaukset	Vapaan opo:n rahastot	Yli-/ alijäämä kertymä	Kertymä
Alva-yhtiöt Oy (alakonserni)	45 687		116 094	67 386	229 167
Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy (alakonserni)			3 426	35 023	38 448
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (alakonserni)		74 283	42	435	74 760
Mustankorkea Oy	4 799			11 206	16 004
Jyvä-Parkki Oy (alakonserni)	4 538			18 030	22 568
Jykia Oy (alakonserni)				18 739	18 739
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy				-1	-1
Education Facilities Oy (alakonserni)	2 297			4 116	6 412
Jyväskylän Jäähalli Oy				-1 378	-1 378
Tytäryhteisöt yhteensä	57 319	74 283	119 562	153 555	404 719

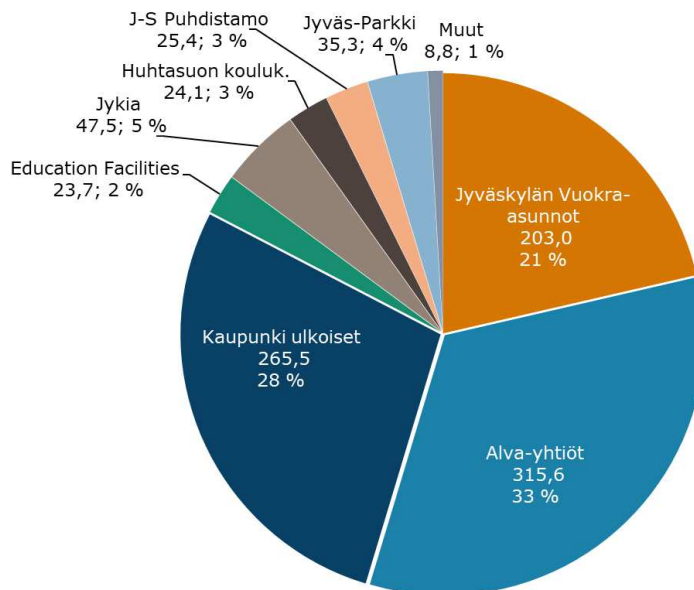
Konsernin lainakanta 31.12.

= *Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)*

Kaupunkikonsernin ulkoinen lainakanta oli 948,9 miljoonaa euroa ja lainakanta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 34,8 miljoonaa euroa.

Kaupunkikonsernin ulkoisten lainojen jakautuminen on esitetty alla olevassa graafissa.

KONSERNIN ULKOINEN LAINAKANTA TP 2025
948,9 milj. euroa

Konsernin lainakanta, euroa/asukas

= *Kaupunkikonsernin lainakanta / Asukasmäärä.*

Kaupunkikonsernilla oli lainaa 6 327 euroa asukasta kohden. Konsernin lainakanta asukasta kohden kasvoi 200 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= *Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset*

Kaupunkikonsernin lainasaamiset olivat 0,5 miljoonaa euroa, joka oli edellisvuoden tasolla.

Konsernin henkilöstömäärä 31.12.

= *Kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.*

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana oli 6 585 (edellisvuonna 6 496), mikä on 89 edellisvuotta vähemmän.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain (410/2015) 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Kunnanhallituksen esitys tuloksen käsittelystä voi tarkoittaa investointivarauksen, poistoeron tai rahaston lisäystä tai vähennystä.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on yleisohjeessaan kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta määritellyt seuraavat säännöt varaus- ja rahastosiirroille (Yleisohje 2024, s. 45–47):

1. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voidaan kirjata enintään kunnan ylijäämäerien määrään ja pääsääntöisesti enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran. Ylijäämäeriin lasketaan mukaan kunnan tilikauden yli- tai alijäämä ja edellisten tilikausien yli- tai alijäämä sekä kunnan omat rahastot. Arvonkorotusrahosta ja käyvän arvon rahastoa ei lasketa ylijäämäeräksi, koska näiden rahastojen pääoman käsitteleminen ylijäämänä tarkoittaisi arvioitujen, mutta vielä realisoitumattomien luovutusvoittojen ennakoon tulouttamista varauksiin. Poikkeuksena sääntöön on, että kunnan liikelaitoksen positiivisesta tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus enintään kunnan ylijäämäerien määrään, vaikka kunnan tilikauden tuloslaskelma osoittaa alijäämää.
2. Vapaaehtoisten varausten tai rahastojen purkamisella taikka poistoeron vähennyksellä ei pääsääntöisesti voi lisätä tilinpäätöksen varauksentekomahdollisuutta tilikauden ylijäämäistä tulosta suuremmaksi. Poikkeuksena sääntöön on, että mikäli investointihanketta ei toteuteta, voidaan siihen kohdistuva varaus purkaa ja muodostaa enintään vastaavan suuruinen varaus tilikauden tuloksesta riippumatta.
3. Investointivaraus voidaan muodostaa vain kunnan taloussuunnitelmassa yksilöityyn kohteeseen eikä investointivarausta voi kartuttaa taikka purkaa tilikauden tuloksen tasaamiseksi ilman, että siirtojen perustana on suunnitellut investointihankkeet tai niiden toteuttaminen.
4. Hankintamenoon kohdistetun investointivarauksen käyttö (+) edellyttää vastaavan, kuitenkin enintään hankintamenon suuruisen, poistoeron lisäystä (-) tuloslaskelmaan.
5. Siirron vahinkorahastoon tulee perustua hyväksyttyyn suunnitelmaan omavastuun kattamisesta. Siirto vahinkorahastosta tehdään kattamaan tuloslaskelmaan kirjattua vahingonkorvausmenoa tai vahingon kohteena olevasta omaisuudesta tehtyä poistoa.

Poistoeron muutos vuonna 2025

Jyväskylän maalaiskunnan vuoden 2007 taseessa oli 9 811 108,54 euron poistoero, joka oli muodostunut aikaisempina vuosina investointirahaston ja investointivarausten purkamisen yhteydessä. Poistoero syntyy siitä, ettei investointirahaston (oman pääoman erä) eikä investointivarausten (vapaaehtoinen varaus) purkamista saa kirjanpito-ohjeiden mukaan tulouttaa tuloslaskelmaan yhdellä kertaa, vaan nämä purkamiset on kirjattava poistoeroksi ja kohdistettava poistonalaisiin hyödykkeisiin, joiden poistosuunnitelmien mukaisesti poistoeroa tilinpäätöksessä vuosittain pienennetään. Käytännössä maalaiskunnassa poistoero oli kohdistettu 50 erilliseen kohteeseen, joiden poisto aika vaihteli kahdesta vuodesta 48 vuoteen ja määrä 126,76 eurosta 2,8 miljoonaan euroon.

Kaupunginhallituksen päätöksellä 19.1.2009/34 poistoeron käsittelemistä helpotettiin siten, että maalaiskunnan vuoden 2008 tilinpäätöksessä poistoeroa pienennettiin noin 1,3 miljoonalla eurolla. Normaalin poistoeron purkamisen lisäksi purettiin vesilaitosinvestointeihin ja purettaviin rakennuksiin

kohdistuvat poistoerot. Jäljellejäävä noin 8,5 miljoonan euron poistoero päätettiin purkaa tasasuuisina erinä 25 vuoden aikana vuosina 2009–2033. Päätöksen mukaisesti poistoeroa puretaan vuosittain 340 440,74 euroa.

Tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2025 tilinpäätöksessä tehdään seuraavat tuloksen käsittelyyn liittyvät poistoeron sekä rahastojen lisäykset ja vähennykset:

- Poistoeroa puretaan 340 440,74 euroa.
- Tilikauden alijäämä 7 676 462,66 euroa vähennetään edellisten tilikausien ylijäämästä kulu-
van vuoden (2026) kirjanpidossa.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä säädetään kuntalain 118 §:ssä. Lain mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Raja-arvon ylittävien arvojen (ns. punaiset valot) lisäksi on määritelty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johtaisi arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomiota taloutensa kehitykseen ja analysointiin:

5. Asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.
6. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 100 prosenttia;
7. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
8. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 25 prosentilla;
9. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 1,0.

Arviointimenettelyä koskevat raja-arvot on muutettu kuntalakiin 1.3.2019 ja niitä sovellettiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Seuraavassa taulukossa on esitetty tunnusluvut viimeisten viiden vuoden ajalta.

Kaupungin vuoden 2025 tilinpäätös on -7,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, mutta kertyneitä ylijäämiä kaupungilla on vuoden 2025 taseessa 110,2 miljoonaa euroa. Konsernin kertynyt ylijäämä on 1 862 euroa/asukas. Alla olevassa taulukossa on esitetty kaupungin tunnusluvut. Jyväskylän osalta raja-arvot (eikä myöskään väljemmät raja-arvot) eivät täytyneet vuosien 2024 ja 2025 tilinpäätösten tunnuslukujen osalta.

KRIISIKUNTAKRITEERIEEN TUNNUSLUKUIJEN MUKAISET RAJA-ARVOT:

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Kunnan yli-/Alijäämä, M€	97,8	101,5	111,7	117,9	110,2
Kuntakonsernin yli-/Alijäämä, €/asukas	706	1 095	1 587	1 696	1 862
1. Kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde, %	101,9	110,5	154,1	119,2	127,1
2. Kunnan tuloveroprosentti	20,0	20,0	7,36	8,00	8,10
3. Kuntakonsernin lainakanta ja vuokravastuut, €/asukas *	9 565	9 146	6 959	7 074	7 186
4. Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate **	0,9	1,0	1,5	1,2	1,3
<i>Painotettu tulovero % keskiarvo</i>	20,02	20,00	7,37	7,46	7,57
<i>Ero keskiarvoon, yksikköä</i>	-0,02	0,00	-0,01	0,54	0,53
<i>Kuntakonsernien lainakanta ja vuokravastuut €/asukas keskiarvo</i>	9 065	9 367	8 067	8 558	8 858
<i>Ero keskiarvoon, %</i>	6 %	-2 %	-14 %	-17 %	-19 %
<i>Asukasmäärä</i>	144 473	145 887	147 746	149 194	149 967

* Vuoden 2025 kuntakonsernien keskiarvoa ei ole vielä saatavilla.

** (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lask.lainanlyhennykset)

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

2.1.1 Kaupunkistrategian toteutuminen

Kaupunkistrategian toteutuminen

Kaupunkistrategian toteuttamista jatkettiin edelleen vuonna 2025. Kaupunkistrategian 2022–2025 visiona oli "Jyväskylä on kasvava ja kansainvälinen sivistyskaupunki". Missiona oli "Edistämme kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä". Kaupunkistrategiaa poikkileikkasivat arvot inhimillisyys, vastuullisuus, rohkeus, avoimuus ja turvallisuus. Strategiaa toteutettiin neljän kärjen avulla. Kärjet olivat 1) Koulutus- ja kulttuurikaupunki, 2) Elinvoiman kaupunki, 3) Liikuntapääkaupunki ja 4) Resurssiviisas kaupunki. Strategian kärkien toteuttamisen tueksi oli kirjattu 18 teemaa, joiden toteuttaminen oli tunnistettu keskeiseksi kaupungin menestyksen kannalta. Strategiakärjet ja teemat linjasivat strategiakauden toiminnan ja kehittämisen tahtotilan.

Strategian toteutumista arvioitiin maaliskuun valtuustoseminaarissa 17.3.2025. Strategiakauden loppuarvioinnissa todettiin, että strategiakaudelle ajoittui useita epävarmuustekijöitä (esim. koronarajoitukset ja niistä palautuminen, Venäjän hyökkäys Ukrainaan), jotka vaikuttivat osaltaan vaikuttaneet myös kaupungin toimintaan. Yleinen talouden suhdanne vaikutti myös strategian tavoitteiden saavuttamiseen. Tämä korostui etenkin Elinvoiman kaupunki –kärjessä. Haastava kuntatalouden tilanne sekä sopeutustoimenpiteet rajoittivat osaltaan mahdollisuuksia saavuttaa asetettu- ja tavoitetasoja myös vuonna 2025.

Koulutus- ja kulttuurikaupunki

Varhaiskasvatuksen-, perusopetuksen- ja nuorisopalveluiden yhteinen Kasvun ja oppimisen palvelujen kehittämisohjelma on kaupunkistrategiaa toteuttava toimenpideohjelma. Vuoden 2025 keskeisiä toimenpiteitä olivat tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen sekä tuen kehittämissuunnitelman toimeenpano. Lisäksi käynnistettiin Kasvun ja oppimisen palvelujen kehittämisohjelman päivitystyö vuosille 2026–2029.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on noussut vuosittain koronapandemian jälkeen. Vuonna 2025 esi- ja perusopetuksessa valmisteltiin laajasti 1.8.2025 voimaan tullutta tuen lakiuudistusta, joka korvasi kolmiportaisen tuen oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä ja ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla. Uudistus vahvisti ennaltaehkäisevää ja inklusiivista toimintakulttuuria kaikissa esi- ja perusopetuksen ryhmissä.

Jyväskylän kaupungin perusopetuksessa otettiin lukuvuonna 2024–2025 käyttöön väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli. Kiusaamisen vastaista työtä on tehty systemaattisesti syksystä 2022 lähtien, mikä näkyy oppilas- ja koulutyytyväisyyskyselyiden tuloksissa ja Kouluterveyskyselyn tuloksissa. Vuoden 2025 Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella yhä useampi jyvaskyläläinen lapsi ja nuori kokee, että kiusaaminen on vähentynyt koulussa verrattuna vuoden 2023 tuloksiin. 4.–5.luokan oppilaista 68 % vastasi, ettei ole tullut kiusatuksi lukukauden aikana (2023: 63 %). 8.–9.luokan oppilaista 75 % oppilaista ei ole tullut kiusatuksi lukukauden aikana (2023: 73 %). Koulupoissaolot ovat lisääntyneet ja kouluakäymättömien oppilaiden määrä on kasvanut. Tilanteeseen pyritään löytämään ratkaisuja sivistyspalvelujen ja hyvinvointialueen yhteistyöryhmässä, jonka lukuvuoden 2025–2026 teemana on koulupoissaolot ja kouluakäymättömyys. Työryhmä aloitti toimintansa syksyllä 2025 ja sen tavoitteena on vahvistaa monialaista yhteistyötä. Keväällä 2025 jäi ilman perusopetuksen päättötodistusta 55 oppilasta. Määrä on kasvanut tasaisesti viime vuosien aikana.

Kulttuuribarometrin mukaan käyttäjät ovat tyytyväisiä käyttäjäkokemukseen kulttuuritiloissa. Vuonna 2024 luku on 7,9 (asteikolla 4–10). Kulttuuribarometria ei toteutettu vuonna 2025. Kulttuuri-investoinnit ovat kasvaneet merkittävästi strategiakauden aikana verrattuna vuoteen 2021. Kaupunginteatterin peruskorjaus etenee suunnitellusti.

Elinvoiman kaupunki

Työttömyysasteessa tapahtuu kausivaihtelua vuosittain. Asiakasmäärissä tapahtuu määrällistä kasvua erityisesti kesän alussa (esim. vastavalmistuneet) sekä vuoden vaihteessa. Työttömyysaste oli joulukuussa 2025 16,5 %. Jyväskylän tilanne valtakunnan keskiarvoa selkeästi heikompi. Tilanne on haastava; avoimien työpaikkojen määrä on erittäin vähäinen suhteessa työnhakijoiden määrään. Työmarkkinoilla on nähtävissä, että julkisiin työnvälityskanaviin tulee avoimeksi työpaikkoja entistä vähemmän. Työttömyysaste on kasvanut vuoden takaisesta 1,1 % -yksikköä (12.2025). Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2032, kasvua vuoden 2024 joulukuun tilanteeseen nähden 250. Työttömyysaste reagoi herkästi talouden ja työmarkkinoiden suhdanteisiin, joiden osalta tilanne Jyväskylässä on haastava.

Ulkomaalaisten ja vieraskielisten työllisyyteen ja kotoutumiseen liittyvät palvelut on keskitetty International House Jyväskylään, joka toimii osana työllisyyspalveluita. International House Jyväskylä sisältää mm. osaamiskeskuspalvelut, jossa on tehty vieraskielisten työnhakijoiden työllistymiseksi tuloksellista rekrytointiyhteistyötä yritysten kanssa, palveluina uuden maahanmuuttaneen työntekijän perehdyttämisessä auttaminen sekä erilaiset työyhteisöjen koulutukset (selkosuomi, monikulttuurisuus).

Yhteistyöverkostossa olevien yritysten määrä kasvoi strategiakauden aikana. Yhteistyöverkostossa olevien yritysten määrä on kasvanut strategiakauden aikana 570 yritykseen (2024: 402, 2025: 570). TEMin vuonna 2025 toteuttaman ekosysteemisopimuksen väliarvioinnin mukaan Jyväskylällä arvioitiin olevan vahva ote TKI-yhteistyön kehittämiseen yritysten ja korkeakoulujen välillä. Väliarvioinnin mukaan Jyväskylän ekosysteemisopimus on ollut vahvasti vaikuttava ja fokusoitu, tuoden lisäarvoa yrityksille, yliopistoille ja sijoittajille.

Jyvaskyläläisten yritysten T&K-investointien määrä ei kasvanut odotetusti valtuustokauden aikana. T&K-investointien kehitystä kuvaava mittari on saatavissa ainoastaan Keski-Suomen maakunnan tasolla. Keski-Suomen yritysten T&K-investointien määrä on laskenut 168,1 miljoonasta vuonna 2023 164,6 miljoonaan euroon vuonna 2024. Vuoden 2025 tiedot eivät ole saatavissa, sillä tiedot päivittyvät joulukuussa edellisen vuoden osalta. Yhtenä indikaattorina T&K-kehityksestä voidaan pitää myös Business Finlandin rahoitusta, joka saadaan kuntatasoisena vuodelta 2025. Jyväskylän organisaatioille kohdentuva rahoitus on vaihdellut strategiakaudella 13 miljoonasta eurosta vajaaseen 24 miljoonaan euroon ollen vuonna 2025 noin 14 miljoonaa euroa, josta yritysten osuus oli 73 prosenttia. Jyväskylän BF-rahoitus muodosti noin 1,3 prosenttia koko maan BF-rahoituksesta vuonna 2025.

Jyväskylän T&K-investointien kasvutavoitteiden toteutumista on heikentänyt Suomen talouden poikkeuksellisen heikko suhdannetilanne, jossa vuosien 2023–2025 jaksoa ovat leimanneet matala talouskasvu, vaimea investointikysyntä ja yritysten varovaisuus epävarmassa toimintaympäristössä. OECD ja Suomen Pankki ovat arvioineet, että heikko tuottavuuskehitys, kohonnut kustannustaso ja globaalia taloutta varjostavat epävarmuudet ovat heikentäneet yritysten investointiedellytyksiä, mikä on hidastanut T&K-panostuksia ja jarruttanut innovaatiotoiminnan kasvua.

Vientiyritysten liikevaihto saadaan maakuntatasoisena tietona. Tammi–kesäkuussa 2025 Keski-Suomen ja koko maan yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 1,0 % edellisvuoden vastaavasta ajasta. Vientiliikevaihto kasvoi Keski-Suomessa 2,3 % ja koko maassa 6,2 %. Keski-Suomen vienti kasvoi erityisesti metsäteollisuuden vahvan ensimmäisen neljänneksen ansiosta. Teknologiateollisuudessa vientiliikevaihto oli edelleen reippaassa laskussa. Alkuvuodelle leimallista oli vahvaa ensimmäistä neljännestä seurannut heikko toinen neljännes, jota painoi kasvanut kauppasodan uhka. Ensimmäisellä kvartaalilla vientiliikevaihto kasvoi Keski-Suomessa 9,2 prosenttia ja toisella kvartaalilla laski 4,5 prosenttia. (Keski-Suomen aikajana II/2025)

Liikuntapääkaupunki

Liikuntapalvelut koordinoi strategian mukaisen liikkumishjelman etenemistä. Liikkumishjelman ohjausryhmänä toimii Liikuntapääkaupunki -ohjausryhmä. Ohjelma koostuu 102 konkreettisesta toimenpiteestä, joista monet ovat poikkihallinnollisia. Toimenpiteistä on käynnissä tai valmiina 57 %.

Lasten ja nuorten liikunta- ja harrastuspolkujen sekä niitä tukevien toimintamallien kehittämistä vietiin eteenpäin neljän erillisen hankkeen kautta. Hankkeita ovat olleet Liikkuva kunta, Jyväskylän harrastamisen malli, Liikkuva koulu ja KouluPT-toiminta ja Harrastamisen Suomen mallin liikuntaharrastuksesta polku seuratoimintaan. Kehittämistyön tavoitteena on ollut rakentaa yhteisiä ja johdonmukaisia palvelupolkuja varhaiskasvatusikäisistä nuoriin aikuisiin asti sekä löytää ja ottaa käyttöön uusia toimintamalleja, jotka vahvistavat liikunnallista elämäntapaa ja lisäävät harrastuneisuutta. Työ on edennyt suunnitellusti, mutta kokonaisuus on vielä kesken ja tulee jatkumaan edelleen.

Osallistuvan budjetoinnin toimenpiteenä on toteutettu vuonna 2025 frisbeegolfrata Kuokkalaan. Lisäksi vuonna 2026 toteutettavan kohteen, Laajavuoren ulkokuntosalin, suunnittelua on edistetty tiiviisti loppuvuodesta 2025.

Vuonna 2025 Jyväskylässä järjestettiin 42 suurempaa urheilutapahtumaa. Myös tapahtumien yleisömäärät ovat kasvaneet strategiakauden aikana. Tapahtumien ja niiden yleisömäärien mittaaminen ja tiedonkeruu ovat osoittautuneet haastavaksi tapahtumien luokittelun ongelmallisuuden sekä yhteisten tietolähteiden puuttumisen takia. Käytännössä tilastointia tehdään käsin tai yhdistämällä tietoja useammasta eri tutkimuksesta.

Liikunta- ja hyvinvointitoimialojen avainlukujen positiivisen kehityksen (kuten T&K-investointien määrä, LHT-alan yritysten määrä, liikevaihto ja työpaikkojen määrä) arviointi on haastavaa, koska liikunta- ja hyvinvointialojen erottelu toimialajoukosta on haasteellista niiden jakautuessa useiden

toimialaluokkien alle. Yritysten määrä-, liikevaihto-, TKI- ja työpaikkatietoja ei näin ollen saada luotettavasti kyseisen kohdejoukon osalta.

Tilanteen arviointia pääasiallisten toimialojen kehityksen kautta vaikeuttaa lisäksi se, että vuoden 2025 alussa voimaan tulleet lakimuutokset arvonlisäverotukseen johtavat siihen, että toimipaikkatilastoinnista on poistunut yrityksiä, joiden toiminta ei ole kuitenkaan lakannut. Muutos kohdistuu erityisesti vähäisen liiketoiminnan yrityksiin, jotka ovat tyypillisiä LTH-sektorille. Tammikuusta 2024 marraskuuhun 2025 terveysterveysten toimialalta on poistunut 56 toimipaikkaa ja urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut toimialalta on poistunut 34 toimipaikkaa, mikä johtuu todennäköisesti osittain arvonlisäverotukseen tulleista muutoksista.

Jyväskylän liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin -ekosysteemikehittämisessä mukana olevien yritysten määrä on kasvanut 57 yrityksestä 216 yritykseen vuodesta 2022 vuoteen 2025. Alueen avainyritykset, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset ovat vahvasti mukana Hippoksen liiketoimintaekosysteemin kehittämistyössä.

Resurssiviisas kaupunki

Resurssiviisas kaupunki -strategiakärjen toimenpideohjelmanä on toiminut kaupunginvaltuuston hyväksymä Resurssiviisas Jyväskylä 2040 –ohjelma, joka ohjaa kaupunkikonserniin kuuluvien toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhtiöiden resurssiviisaustyötä. Resurssiviisas Jyväskylä 2040 -ohjelman toteutusta seurataan ajantasaisesti Ympäristövahti-palvelun kautta. Vuoden 2025 lopussa lähes 80 prosenttia asetetuista resurssiviisauden toimenpiteistä oli valmiina tai otettu jatkuvaksi toimintatavaksi.

Strategisena tavoitteena on ollut kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä. Vuonna 2025 uudesta kerros- ja rivitalotuotannosta 90,6 % sijoittui yleiskaavan kestävästä liikkumisen vyöhykkeelle, jossa toiminnot tukeutuvat joukkoliikenteeseen, pyöräilyreitteihin ja kävelyyn.

Ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen osana kaavaprosessia jatkui. Noin kolmasosassa tekeillä olevista asemakaavoista oli käytössä Planect-työkalu päästöjen ja vähähiilisuuden laskentaan. Myös ekologisen kompensaation pilottihanke käynnistyi Heikkilän alueen kaavoituksen yhteydessä.

Joukkoliikenteen suosio jatkoi kasvuaan; vuonna 2025 matkoja kertyi 9,54 miljoonaa, mikä on noin 2 % edellisvuotta enemmän. Liikennöinti hoitui pääosin päästöttömällä tai vähäpäästöisellä sähkö-, kaasu- ja biodieselkalustolla. Kesän 2024 linjastouudistuksen jälkeen Linkki-joukkoliikenteen hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet jopa 85 prosenttia, kun perinteisistä dieselbusseista on siirrytty ympäristöystävällisempiin käyttövoimiin: sähköön, kaasuun ja uusiutuvaan dieseliin. Syksyllä 2025 Linkki-kalusto täydentyi viidellä nollapäästöisellä vetybussilla. Vetybussit ovat Central Finland Mobility Foundationin (Cefmof) omistamia ja kahden vuoden pilottikäytössä Jyväskylän kaupunkiliikenteessä.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi kasvihuonekaasupäästöjä on tarpeen vähentää 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Jyväskylän kasvihuonekaasupäästöt ovat edelleen laskussa. Viimeisimmän tiedon (ennakkotieto 2024) mukaan Jyväskylän kasvihuonekaasupäästöt olivat kokonaisuudessaan 414,3 ktCO₂ekv. Laskua vuoden 2007 tasosta on 57 prosenttia. Asukasta kohden päästöt ovat olleet 2.8 tCO₂e, mikä on selkeästi alhaisempi kuin koko maan keskiarvo (4.7 tCO₂e / asukas). Vertailuvuodesta 2007 lähtien asukaskohtaiset päästöt ovat laskeneet 64 prosenttia.

Jyväskylä on sitoutunut yhtenä Suomen kymmenestä suurimmasta kaupungista tavoittelemaan luontokadon pysäyttämistä ja vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta.

Suojeltujen metsien ja soiden osuus kaupungin omistamista metsistä ja soista on metsäohjelmassa asetetun tavoitteen mukaisesti 17 %. Jyväskylän ensimmäisen luonnonsuojeluohjelman valmistelu käynnistyi vuoden 2025 aikana ja luonnos oli nähtävillä marraskuussa. Luonnonsuojeluohjelma kaksinkertaistaa yleiskaavan suojelualuevarausten pinta-alan lainvoimaiseen yleiskaavaan nähden. Lisäksi luonnonsuojeluohjelma asettaa tavoitteet elinympäristöjen ennallistamiselle ja luonnonhoidolle sekä uhanalaisten lajien suojelulle.

Kaupunkistrategian päivitys

Kaupunkistrategian päivitys valmisteltiin ja toteutettiin pääasiassa vuoden 2025 aikana. Prosessi aloitettiin arvioimalla päättyvän strategian toimeenpanon onnistumista sekä tunnistamalla keskeisiä ilmiöitä ja teemoja, joita päivitystyössä tulee ottaa huomioon. Päättyvästä strategiasta kerättiin palautetta johtavilta viranhaltijoilta, henkilöstöltä, asukkailta sekä valtuustoryhmiltä. Palautteen perusteella tunnistettiin tarve päivittää kaupunkistrategia vastaamaan toimintaympäristössä ja organisatiossa tapahtuneita muutoksia sekä valmistella strategiasta entistä toimivampi työkalu kaupungin toiminnan ja resurssien kohdentamiseen.

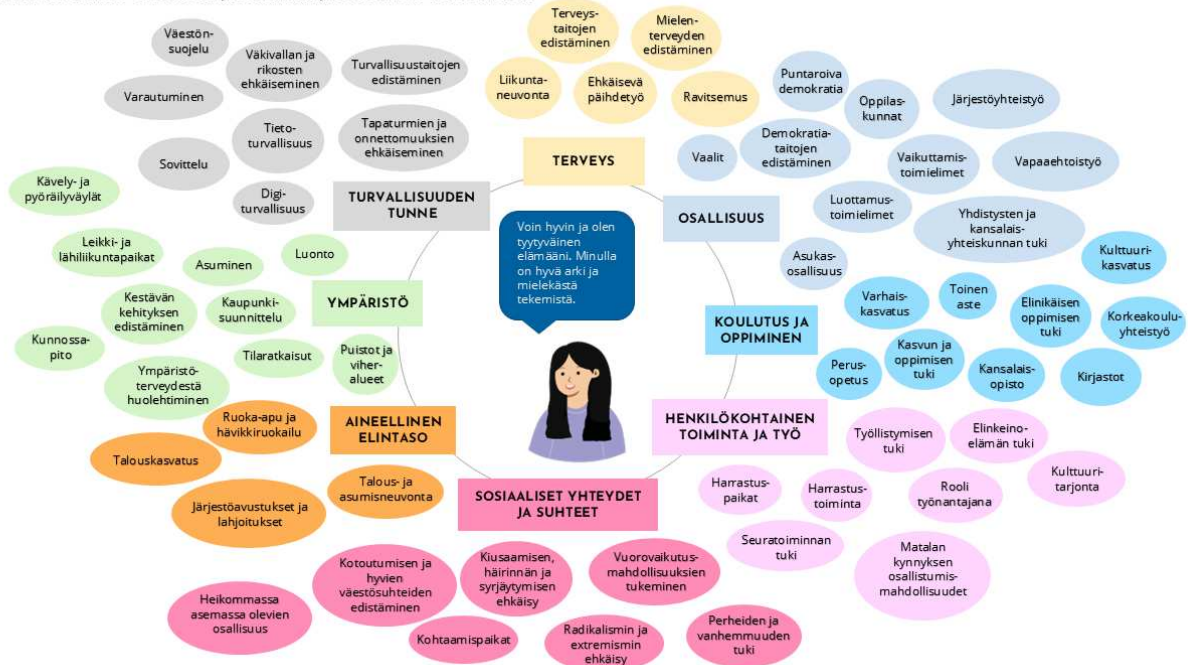
Kaupunginvaltuusto työskenteli kaupunkistrategian päivityksen parissa kolmessa työpajassa kesän ja syksyn aikana. Päivityksessä kuultiin valtuutettujen ja vaikuttamistoimielinten lisäksi kaupungin henkilöstöä, palvelujohtajia, toimialojen johtoryhmiä sekä sidosryhmiä. Asukasnäkökulmaa strategiatyöhön kerättiin sekä asukaskyselyn että satunnaisotannalla kootun asukaspaneelin avulla. Kaupunginjohtajan esitys kaupunkistrategiasta valmistui marraskuussa 2025 ja eteni valtuuston päätöksentekoon tammikuussa 2026.

2.1.2 Hyvinvoinnin edistäminen

2.1.2 Hyvinvoinnin edistäminen

Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on kuntien tärkeimpiä lakisääteisiä tehtäviä. Kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikissa kaupungin palveluissa.

MISTÄ HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN JYVÄSKYLÄN KAUPUNGILLA KOOSTUU?
STIGLITZIN HYVINVOINNIN OSA-ALUEET JA ESIMERKKEJÄ KAUPUNGIN TOIMINNOISTA

Mukailtu: STM, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuuri 11/2021

Vuonna 2025 hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä (hyte-työ) keskityttiin erityisesti valtuustokausittain laadittavan laajan hyvinvointikertomuksen valmisteluun, ja kaupunginvaltuusto hyväksyi kertomuksen kokouksessaan toukokuussa. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan jyvaskylälaisten hyvinvoinnin tilaa kattavalla indikaattoripaketilla sekä väestöryhmittäin että ilmiöittäin. Hyvinvointikertomuksessa tunnistettuja jyvaskylälaisten hyvinvoinnin edistämiseksi huomioitavia ilmiöitä ovat nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin haasteet, hyvinvoinnin polarisaatio ja asuinalueiden eriytymiskehitys sekä väestörakenteen muutokset.

Ehkäisevällä päihdetyöllä tarkoitetaan kokonaisuutta, jolla pyritään vahvistamaan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä vähentämään päihteisiin liittyviä haittoja. Ehkäisevä päihdetyö on osa kaupungin laajempaa hyvinvointityötä, jota toteutetaan eri toimialoilla sekä yhteistyössä eri toimijoiden kuten hyvinvointialueen, järjestöjen, seurakuntien, urheiluseurojen ja yritysten kanssa. Tavoitteena on, että ammatillisilla on tarvittavaa osaamista ja tarjolla olevia palveluita, toimintamalleja, materiaaleja ja menetelmiä osataan hyödyntää omassa työssä. Merkittävää on myös se, että huoli osataan ottaa tarvittaessa puheeksi ja ohjata asiakasta oikeaan palveluun. Palveluiden saatavuus vaikuttaa myös arjen turvallisuuden kokemukseen. Hyvä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on kokonaisuudessa merkittävää. Kaupungin ja ehkäisevää päihdetyötä tekevän Riemu Finland ry:n yhteistyössä toteutettiin päihdeteemainen verkkovanhempainilta, jossa käsiteltiin paikallisia ilmiöitä. Riemu Finland ry:n ja Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa kampanjoitiin myös ehkäisevän päihdetyön viikolla nikotiinittomuuden puolesta. Lisäksi yläkoululuokkien oli mahdollista osallistua järjestön maksuttomaan päihde- ja riippuvuustietoa lisäävään GameShow -livelähetykseen.

Hyte-työn yksi painopistealue edelleen vuonna 2025 oli myös hyvinvointialueyhteistyö erityisesti hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen yhdyspinnalla. Yhteistyörakenteita Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa on kehitetty vuosittain, ja vuonna 2025 yhteistyötä tehtiin muun muassa alueellisessa hyte-työryhmässä sekä lakisääteisten hyte-neuvottelujen myötä. Yhteistyömallien vakiintumiselle on koettu tarvetta, ja loppuvuodesta päivitettiin kuntien, Keski-Suomen hyvinvointialueen ja Keski-Suomen liiton strateginen yhteistyösopimus. Yhteistyösopimusta täydennetään yhdyspintas suunnitelmalla, jonka valmistelu aloitettiin loppuvuodesta. Yhdyspintas suunnitel-

massa on tarkoitus määritellä yhteistyösopimusta tarkemmin tavoitteita ja toimenpiteitä yhteistyön vahvistamiseksi, ja sen on tarkoitus edetä hyväksyttäväksi kevään 2026 aikana.

Asukkaiden hyvinvoinnin tila

Asukkaiden hyvinvointiin liittyvä indikaattoritieto on aina takautuvaa, ja etenkin kokemuksellisen tiedon osalta tietojen päivitysväli on pitkä. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen asukkaiden hyvinvointiin liittyvä tieto on ollut aiempaa pirstaleisempaa, ja sitä ei juurikaan ole ajankohtaisesti saatavilla erityisesti työikäisten ja ikääntyneiden osalta. Vuoden 2026 aikana on tarpeen määritellä yhteinen tietopohja ja tiedonkeruun aikataulu yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Lasten ja nuorten osalta tiedot on koottu syksyn 2025 kouluterveyskyselystä.

Suurin osa jyvaskyläläisistä voi hyvin ja kokee elämänlaatunsa hyväksi. Kuitenkin voidaan tunnistaa jyvaskyläläisten hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa haastavia ilmiöitä, joihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota hyvinvoinnin edistämisen työssä. Oman haasteensa kaupunkilaisten hyvinvoinnille on luonut myös tiukentunut taloustilanne. Hintojen nousulla sekä viimeaikaisilla heikennyksillä eri tukiin on mahdollisesti ollut vaikutusta yhä useamman ihmisen talouteen. Syksyllä 2024 toteutetun hyvinvointi- ja osallisuuskyselyn perusteella useampi kuin joka kymmenes jyvaskyläläinen on joutunut tinkimään perusasioista tai joutunut pelkäämään, että ruoka loppuu ennen kuin saa rahaa ostaakseen lisää. Myös julkisen talouden erittäin haastava tilanne on tuonut muutoksia sekä kaupungin että hyvinvointialueen palvelutarjontaan. Lisäksi monien kriisien (kuten koronapandemia ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan) vaikutuksia hyvinvointiin voidaan arvioida vasta viiveellä.

Vuonna 2025 kuntien hyvinvointityötä arvioiva valtionosuuden lisäosa (hyte-kerroin) oli Jyvaskylän osalta 3 238 300 euroa, ollen 21,7 euroa/as. Hyte-kertoimen suuruuden määrittelyn perusteena olevia pisteitä kaupunki on saanut 71, maan keskiarvon ollessa 63 (asteikko 0–100).

Lapset ja nuoret

Suurin osa jyvaskyläläisistä lapsista ja nuorista voi hyvin. Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan peruskoululaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan on Jyvaskylässä koko maan keskiarvoa vahvempi. Sama suunta näkyy myös lukiolaisilla, jotka kokevat hyvinvointinsa paremmaksi kuin muualla Suomessa. Ammatillisessa koulutuksessa hyvinvointikokemukset vastaavat valtakunnallista tasoa.

Kouluterveyskyselyn 2025 mukaan kouluinnostus on lisääntynyt 4.–5.-luokkalaisten keskuudessa. Vuoden 2023 46 %:sta kouluinnostus kasvoi vuonna 2025 56 %:iin. Niiden 4.–5.-luokkalaisten oppilaiden määrä, jotka eivät ole kokeneet kiusaamista lukukauden aikana, on kasvanut viidellä prosenttiyksiköllä vuoden 2023 tilanteeseen verrattuna (2025: 68 %).

4.-5.-luokkalaista 87 % kokee nukkuvansa riittävästi. Tilanne on parantunut vuoden 2023 tasosta, jolloin vastaava luku oli 84 %. Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus on vähentynyt hieman, erityisesti 4.–5.-luokkalaisten tyttöjen keskuudessa. Heistä vain 39 % kertoo liikkuvansa vähintään tunnin päivässä, kun taas saman ikäryhmän pojista puolet kertoo liikkuvansa päivittäin vähintään tunnin. Toisaalta Move!-mittausten mukaan niiden oppilaiden osuus, joiden toimintakyky on mahdollisesti terveystä kuluttavalla tai haittaavalla tasolla on pienentynyt sekä ala- että yläkoulussa. Jyvaskylän tulos on tässä suhteessa kymmenen suurimman kaupungin paras.

Huolena nuorten hyvinvoinnissa näyttäytyivät edelleen nuorten mielen hyvinvoinnin haasteet. Omasta mielialastaan huolissaan viimeisen 12 kk aikana kertoi olleensa 37 % 8. ja 9.-luokan vastaajista. Lukiolaisista näin kertoi 45 % ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista 38 %. Kouluterveyskyselyyn vastanneista tytöistä huolissaan omasta mielialastaan on ollut yli puolet vastaajista ja toisella asteella huolta on koettu enemmän kuin peruskoulussa.

Sosiaalisen ahdistuneisuuden osalta on sen sijaan tapahtunut myönteisiä muutoksia. 8.–9.-luokkalaisten tyttöjen kohdalla sosiaalinen ahdistuneisuus on vähentynyt. Sosiaalista ahdistuneisuutta raportoi edelleen kuitenkin 47 % 8.–9.-luokkalaisten tytöistä. Tilanteessa on tapahtunut selkeä muutos parempaan verrattuna vuoteen 2023, jolloin osuus oli 54 %. Pojilla luku on pysynyt samana aiempaan kyselyyn nähden (20 %). Lukion tytöistä sosiaalista ahdistusta raportoi vuonna 2025 46 % tytöistä ja ammatillisen koulutuksen tytöistä 48 %. Omaan elämään tyytyväisten osuus on kasvanut edellisestä mittauksesta sekä peruskoulussa (2025: 70 %) että lukiossa (2025: 75 %), mutta toisella asteella tyytyväisyys on laskenut muutaman prosenttiyksikön (2025: 68 %).

Positiivisena vuoden 2025 Kouluterveyskyselyn tuloksissa näyttäytyi, että yhä suurempi osa nuorista ei käytä alkoholia, tupakkaa tai nuuskaa. Tuloksissa yläkoululaisten ja toisen asteen oppilailla näyttäytyi kuitenkin edelleen uusien nikotiinituotteiden käyttö. Erityisesti nikotiinipussien käyttö oli peruskoulun ja toisen asteen oppilailla selvästi lisääntynyt. Edellisestä mittauksesta (2023) sähkösavukkeiden käyttö oli puolestaan hieman vähentynyt, samoin laittomien huumeiden kokeilu on yläkoululaisilla ja lukiossa vähentynyt. Peruskoulussa sekä toisella asteella poikien rahapelaaminen on lisääntynyt, ja peruskouluikäisten poikien rahapelaaminen on Jyväskylässä hieman yleisempää koko maahan verrattuna. Peruskoulun pojista 14 % kertoi pelaavan rahapelejä viikoittain. Energiajuomien käytön on havaittu lisääntyneen. Kouluterveyskyselystä on nähtävissä, että peruskoulun oppilailla käyttö on lähes kaksinkertaistunut ja ammatillisen oppilaitoksen oppilailla kaksinkertaistunut vuoteen 2023 verrattuna. Nuorten energiajuomien käytön vähentämiseksi on tehty jo toimenpiteitä.

Yläkouluikäisistä vastaajista ainoastaan 64 % kertoo syövänsä aamupalaa joka arkiamu, kun vastaava osuus vuonna 2023 oli 67 %. Koko maassa luku on vielä alhaisempi, 60 %. Samoin koululounaan päivittäinen syöminen on edelleen vähentynyt. Koulussa lounaan kertoi syövänsä vain 48 % tytöistä ja 63 % pojista. Nyt myös poikien syöminen on selvästi vähentynyt. Lukiolaisista 75 % ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista 61 % kertoi syövänsä koululounasta päivittäin.

Jyväskylässä on jatkettu määrätietoista työtä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ehkäisemiseksi, minkä myötä kiusaamiskokemukset ovat vähentyneet sekä peruskoulussa että toisella asteella. Jyväskylän kaupungin perusopetuksessa otettiin lukuvuonna 2024–2025 käyttöön väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli. Kiusaamisen vastaista työtä on tehty systemaattisesti syksystä 2022 lähtien, mikä näkyy oppilas- ja koulutyytyväisyyskyselyiden sekä Kouluterveyskyselyn tuloksissa. Vuoden 2025 Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella yhä useampi lapsi ja nuori kokee, että kiusaaminen on vähentynyt koulussa verrattuna vuoden 2023 tuloksiin.

Yhteisessä koulussa –hanke sai jatkoa toukokuussa 2025, kun Opetushallitus myönsi Jyväskylän kaupungille hankeavustusta kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn ja niihin puuttumiseen perusopetuksessa. Kyseessä on 17 Keski-Suomen kunnan yhteistyöhanke, jota Jyväskylän kaupunki koordinoi. Hankkeen päätavoitteena on yhtenäistää Keski-Suomen kuntien ja koulujen käytänteitä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaisessa toiminnassa sekä lainvastaisiin tekoihin puuttumisessa. Tavoitteena on myös vahvistaa monialaista yhteistyötä sekä lisätä oppilaiden ja huoltajien osallisuutta. Hanke päättyy heinäkuussa 2027.

Poikien osalta koettu syrjintä koulussa tai vapaa-ajalla on lisääntynyt kaksi prosenttiyksikköä ollen nyt 27 %. Kokemus syrjinnästä koulussa tai vapaa-ajalla on ulkomaalaistaustaisilla suomalaistaustaisia suurempaa. Sama näyttäytyy koko maan tuloksissa. Syrjintää kaikista suomalaistaustaisista vastaajista koki 27 %, ulkomaalaistaustaisista ulkomailla syntyneistä 47 % ja ulkomaalaistaustaisista Suomessa syntyneistä 52 %. Tyttöjen kohdalla syrjinnän kokemukset ovat vähentyneet 5 prosenttiyksikköä, mutta silti tytöt kokevat edelleen poikia enemmän syrjintää (31 %).

Positiivisia havaintoja vuoden 2025 Kouluterveyskyselyssä yläkoululaisten osalta oli useita. Esi-merkiksi kouluinnostus on lisääntynyt 8.–9.-luokkalaisten keskuudessa, ja yhä harvempi koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. 8.- ja 9.-luokkalaisista näin koki vuonna 2025 19 % kun vielä vuonna 2023 luku oli 26 %. Myös harrastaminen oli yleistynyt, ja entistä harvempi koki harrastukset liian kalliiksi.

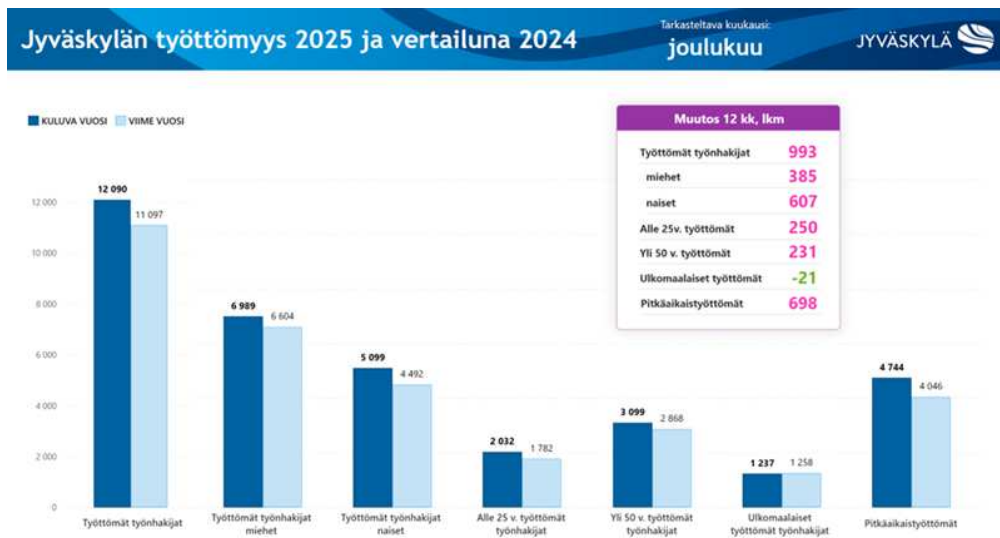
Harrastaminen on edelleen aktiivista myös toisen asteen opiskelijoiden joukossa. 89 % lukiolaisista ja 73 % ammatillisen oppilaitoksen oppilaista kertoo harrastavansa ainakin kerran viikossa. Tässä ikäluokassa hieman useampi vastaaja kuitenkin kokee nyt kiinnostavat harrastukset liian kalliiksi. Tämä kokemus on tytöillä poikia yleisempää. Kyselyssä vain noin puolet toisen asteen vastaajista kertoi tietävänsä asuinalueen harrastusmahdollisuuksista.

Nuorten aikuisten kohdalla suurimmiksi haasteiksi vuoden 2025 osalta nähtiin taloudellisen tilanteen heikentyminen eri tukien leikkausten myötä, NEET-nuorten määrän kasvu, mielenterveyden haasteet sekä työttömyys. Valtakunnallisesti on todettu, että koulunkäymättömyyden ja työkyvyttömyyden taustalla korostuvat yhä useammin mielenterveyteen ja jaksamiseen liittyvät syyt. Vaikka suurin osa Jyväskyläläisistä voi hyvin, on kuitenkin tunnistettu kasvava joukko nuoria ja nuoria aikuisia, joiden kohdalla pahoinvointi on lisääntynyt.

Työikäiset

Vuonna 2024 toteutetun hyvinvointi- ja osallisuuskyselyn mukaan Jyväskylässä oman hyvinvoinnin kannalta erityisen merkittäviksi asioiksi koettiin hyvä asuinympäristö, luonto ja virkistysalueet ja perhe ja muut läheiset. Samaisessa kyselyssä 70 % kertoi harrastavansa vapaa-ajan kuntoliikuntaa 2–3 kertaa viikossa ja 78 % kertoi haluavansa liikkua enemmän. Suppeammissa eri tapahtumissa toteutetuissa kyselyissä ja gallupeissa vuoden 2025 aikana nousi esiin, että edelleen nämä samat asiat koetaan arjen ja oman hyvinvoinnin kannalta merkittävinä. Vuonna 2025 toteutetun Kulttuuribarometrin mukaan kaksi vastaajaa viidestä kertoi, että heillä on jokin kulttuuriharrastus ja vastaajista 82% kokee taiteen ja kulttuurin lisäävän heidän hyvinvointiaan. Suurimmaksi esteeksi kulttuurin harrastamiselle koetaan rahanpuute 52%.

Työllisyystilanne on ollut Jyväskylässä haasteellinen, avoimien työpaikkojen määrä julkisissa työnhakukanavissa on laskenut koko vuoden 2025 ajan. Työnhakijoiden määrä nousi vuoden aikana, sekä pitkäaikaistyöttömyys että nuorten työnhakijoiden määrä on noussut. Työllisyyspalveluissa oli vuoden lopussa 18 000 työnhakija-asiakasta, joista n. 12 100 työtöntä tai lomautettua ja työttömyysaste oli Jyväskylässä 16,5 %. Kuva: joulukuun 2025 Jyväskylän työllisyyskatsaus Lähde: Työnvälitystilasto

Haastava talous- ja työllisyystilanne on vaikuttanut yhä useamman kotitalouden ja perheen tilanteeseen. Pelastakaa Lasten Lapsen ääni 2025 -kyselyn mukaan perheiden väliset tuloerot heijastuvat yhä selvemmin myös lasten arkeen. Sosiaaliturvaleikkausten vaikutukset kasautuvat jo valmiiksi heikossa asemassa olevien perheiden harteille.

Yksinelävien asunnottomien määrä jatkoi kasvua Jyväskylässä myös vuonna 2025. Erityisesti kasvua oli pitkäaikaisasunnottomien osuudessa, joka kasvoi noin 29 % tarkoittaen, että asunnottomista jyvaskyläläisistä jo lähes puolet, 47 % on pitkäaikaisasunnottomia. Jyväskylässä yksineläviä asunnottomia vuonna 2024 oli 154 henkeä kun vuonna 2024 luku oli 144 asunnottomia. Kaikkineen asunnottomuus on kasvanut erityisesti miesten osalta, ja pitkäaikaisasunnottomuus puolestaan on kasvanut sekä miesten, naisten että nuorten alle 25-vuotiaiden ryhmissä. Vuonna 2025 pitkäaikaisasunnottomia oli Jyväskylässä 72 henkeä kun edellisenä vuonna luku oli 56 pitkäaikaisasunnottomia. Asunnottomuuden torjuntaan keskittyvä Koti kaikille -hanke on käynnistynyt. Lisäksi yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa ollaan käynnistämässä asumisen kehittämisen työryhmän toimintaa.

Ikääntyneet

Ikääntyminen koskettaa kaikkia asukkaita. Tilastollisesti ikääntyminen huomioidaan eri toiminnoissa eri tavoin. Esimerkiksi senioriasunnon hakemiseen Jyväskylän vuokra-asunnoilla riittää 55 vuoden ikä, kun taas Keski-Suomen hyvinvointialueen itsearviointi on suunnattu 65 vuotta täyttäneille. Kokonaisuutena ajatellen ikääntyneitä käsitellään laajana asukasryhmänä, joka pitää sisällään erilaisia elämänvaiheita. Jyväskylässä vuoden 2025 lopulla oli 29 540 yli 65-vuotiaasta asukasta.

Heistä 11 140 oli yli 75 vuotta täyttäneitä ja 3 620 yli 85 vuotta täyttäneitä. Voidaankin todeta, että joka viides jyvaskyläläinen on yli 65- vuotias.

Ikääntyneille kohdistettuja toimintoja järjestettiin kaupungin palveluissa eri tavoin. Suurin osa palveluista järjestettiin sivistyspalveluissa sekä kaupunkirakennepalveluissa. Kulttuuripalveluissa ikääntyneille suunnatun Taideapteekin tilaisuudet tavoittivat vuoden 2025 aikana yli 5 300 osallistujaa. Lisäksi eri ikäisiä kohtasi kulttuurin yhteistapahtumissa 8 500 osallistujaa. Senioriliikunnan osallistujamäärä oli 1 206 kävijää yhteensä 69:llä senioreille suunnatuilla kurssilla. Kaupunkirakennepalveluissa asumisneuvontaan osallistui 56 senioria, joka oli 31 % kaikista kävijöistä. Asumisen ennakkoinnin ja varautumisen esittelyjä on ollut 9 tilaisuudessa. Tilaisuuksissa kohdattujen henkilöiden määrä 290. Piippurannan Klubilla käyntikertoja avoimissa tapahtumissa oli yhteensä 21 870.

Kaupungin omien toimintojen lisäksi ikääntyneiden hyvinvointia tuettiin yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen sekä eri järjestöjen ja yhdistyksen kanssa. Yhteistyön keskiössä olivat toimivat verkostot esimerkiksi Jyväskylän ikääntyneiden kumppanuuspöytä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen keskittyviä tapahtumia olivat muun muassa Voi hyvin -iltapäivät viidellä eri asuinalueella sekä senioripäivät ja -messut. Näiden tapahtumien keskiössä oli tavoittaa ikääntyneitä ja tiedottaa tarjolla olevista palveluista ennakkoivasti. Voi hyvin -iltapäiviin osallistui 650 osallistujaa, joista 72 henkilöä osallistui myös hyvinvointialueen Seniorin hyvinvointineuvolan vastaanotolle. Vaajakosken alueella hyvinvointialueen toteuttamiin 68-vuotiaiden terveystarkastuksiin osallistui 86 henkilöä. Suurimmassa senioreille suunnatussa tapahtumassa Seniorimessuilla oli 1 100 kävijää.

Toiminnoista ja palveluista tiedottaminen edellytti tarkkaa suunnitelmallisuutta, koska kaikkia ikääntyneitä ei tavoiteta verkkoviestinnän keinoin. Fyysiset tiedotelehtiset, kuten Liikkeelle-lehtinen, Piippurannan Klubin kuukausiliitteet sekä Kulttuuripalveluiden Taideapteekki ovat suuressa suosiossa ikääntyneiden asukkaiden keskuudessa.

Jyväskylän kaupunkiseudun kunnat (Hankasalmi, Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Toivakka, Uurainen, Äänekoski) käynnistivät selvityksen valmistelun ikääntyvien asumisen nykytilanteesta ja maankäyttöön liittyvistä kehittämistarpeista väestön asumistarpeiden ennakointiseksi sekä niitä vastaavan asumisen kehittämiseksi. Selvitys on tarkoitus valmistua kesäkuussa 2026.

Vanhusneuvosto vaihtoi nimensä Ikääntyneiden neuvostoksi, mikä on linjassa valtakunnallisen kehittämisen näkökulmasta. Nimenmuutoksen taustalla oli ikääntymisen tunnistaminen laajemmin, sillä vanhuus koskee vain osaa tähän väestöryhmään kuuluvia. Ikääntyneet ovat laaja väestöryhmä, joiden biologinen ikäjakauma on jopa 40 vuotta. Uudistuksen myötä ikääntyneiden neuvosto on kirkastanut toimintaansa kaupungin neuvostona ennakkoiva ote edellä. Yhteistyötä tehdään Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa, mutta molemmilla on omat roolinsa ikääntyvien kaupunkilaisten huomioimisessa. Neuvosto on järjestänyt kaupungin toimijoiden ja eläkejärjestöjen kanssa teematapahtumia. Yhteistyö on sujuvaa ja eteenpäin katsovaa.

Hyvinvointisuunnitelman 2023–2026 eteneminen

Hyvinvointisuunnitelmaan on asetettu neljä painopistettä, joita suunnitelman avulla edistetään. Painopisteet ovat poikkileikkaavia temaattisia kokonaisuuksia, joiden edistämiseksi suunnitelmassa on tunnistettu 15 hyvinvoinnin edistämisen tavoitetta. Hyvinvointisuunnitelman painopisteet ovat

1. Eriarvoisuuden vähentäminen ja yhdenvertaisuuden lisääminen
2. Mielenterveyden vahvistaminen
3. Vahvat peruspalvelut
4. Tiedolla johtaminen

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteistä on vuoden 2025 loppuun mennessä toteutettu tai toteutumassa 33/52, kesken tai osittain toteutuneita on 14, ja tietoa ei ole saatavilla kolmen toimenpiteen osalta. Kaksi toimenpidettä ei toteudu. Hyvinvointisuunnitelman seurantataulukko löytyy kaupungin hyvinvoinnin edistämisen verkkosivuilta. Palvelujen toiminnan tarkemmat kuvaukset löytyvät tilinpäätöksen toimintakertomusosasta.

2.1.3 Toimialojen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallisten tavoitteiden toteumaa arvioidaan alla olevan asteikon mukaan:

- **Tavoite toteutui**
 - Tavoite on toteutunut, mikäli tavoitellut tulokset on saavutettu täysin tai jos saavuttamatta jääneiden tulosten osuus on vähäinen ja epäolennainen.
- **Tavoite toteutui osittain**
 - Tätä arviointia sovelletaan moniosaisiin tavoitteisiin. Jos vähintään puolet moniosaisesta tavoitteesta on saavutettu vuoden loppuun mennessä, tavoite on toteutunut osittain.
- **Tavoite ei toteutunut**
 - Tavoite arvioidaan toteutumattomaksi, mikäli arvioidaan, että tavoite ei ole toteutunut vuoden loppuun mennessä miltään osin tai vain alle puolet osatavoitteista on saavutettu. Tätä kriteeriä käytetään myös, mikäli asetettu tavoite ei ole enää realistinen.
- **Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida**
 - Tällä arviointikriteerillä voidaan tarvittaessa todeta, että tavoitteen toteutumista ei voida arvioida. Tätä kriteeriä voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun tavoitteen toteutumisen arviointiin tarvittavaa tietoa tai mittaria ei ole saatavilla.
 - Mikäli tavoitteen toteutumista ei voida arvioida, tulee kuvata esimerkiksi, miksi arviota ei voida antaa, onko jotain toimenpiteitä jo tehty tai että niitä ei ole voitu vielä jostain syystä aloittaa.

Toimialojen valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Konsernihallinto

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 2.4 Kasvava ja saavutettava maakunnan keskuskaupunki					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vahvistetaan Jyväskylän asemaa suurena kaupunkina aktiivisella edunvalvontatyöllä	Edunvalvontasuunnitelma	Edunvalvontasuunnitelma päivitetty	Aktiivinen edunvalvontasuunnitelman toteuttaminen ja osallistuminen keskeisiin kaupunkipolitiikan sidosryhmiin	Strategia- ja kaupunkipolitiikka	Tavoite toteutui. Edunvalvontasuunnitelman tavoitteet päivitettiin syksyllä 2025. Edunvalvontaa toteutettiin aktiivisesti vuoden aikana.

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.2 Jyväskylä on hiilineutraali 2030					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Suositaan konsernin varainhankinnassa vihreää rahoitusta (vihreän rahoituksen kriteerien huomioiminen)	Nostettu uusi vihreä laina	Konsernissa 6 kappaletta vihreitä lainoja	Vihreän rahoituksen lisääminen	Talous- ja omistajaohjaus	Tavoite toteutui. Konserniyhtiöt on nostanut vihreän rahoituksen lainoja (2 kpl)

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu- alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Nuorten työllistymiseen ja koulutukseen ohjaamiseen panostetaan	Alle 25-vuotiaiden työllisyyspalveluiden piirissä oloaika	6/2024 26 viikkoa MME: 21 viikkoa	06/2025 23 viikkoa MME: 20 viikkoa	Työllisyyspalvelut / Hanna Lähteelä	Tavoite ei toteutunut. 12/2025 Jyväskylä 29 vkoa Muurame 20 vkoa (huom! palveluiden piirissä oloaika lyhentynyt Q4:llä Jyväskylä -4 vkoa, Muurame -7 vkoa)
Analyysi kuntalaisista. Tavoitteena löytää palveluiden ulkopuolelle jääneet ryhmät.	Analyysi tehty ja toimenpiteet määritetty	2024: Analyysi kuntalaisista tehty	2025: Tunnistetuille kohderyhmille hankitaan tarpeen mukaisia osaamisen vahvistamisen palveluita (nuoret, ammattikouluttamattomat, vieras-kieliset, korkeasti koulutetut)	Työllisyyspalvelut / Hanna Lähteelä	Tavoite toteutui. Analyysi tehty ja päivitetty edellisen raportoinnin yhteydessä. Strategian mukaisesti palveluhankintoja on kohdennettu tunnistetuille asiakaskohderyhmille, esim. rekrytointituki kohdentuu ko. ryhmään erityisesti.
Vaikuttavuustavoite: 1.5 Kulttuuritilojen ja kiinnostavien kulttuuriympäristöjen edelläkävijä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu- alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Aalto- ja Unesco -matkailun tunnettuuden lisääminen	Markkinointitoimenpiteiden ja yhteistyön tekeminen ympärivuotisesti	K-S matkailun strategiakauden 2021–2025 mukaiset resurssoinnit ja painopisteet.	Säilytetään lähtötason tason mukaiset resurssit (sopeutus-toimia ei kohdenneta näihin markkinointitoimenpiteisiin). Alueen tunnettuuden lisäämisen v. 2025 Aalto- ja	Visit Jyväskylä Region / Susanne Rasmus	Tavoite toteutui. Aalto-sisällöt ovat olleet alueen matkailumarkkinoinnin keskeinen sisältö strategian mukaisesti. Merkittävää lisänäkyvyyttä on saatu useissa kansainvälisissä median julkaisuissa VJR:n tekemien media- ja vaikuttajayhteistöiden kautta. Jyväskylä esiteltiin Alvar Aallon arkkitehtuurin pääkaupunkina myös Japanin

Talousarvion toteutuminen

			Unesco-aiheisilla sisällöillä kansainvälisessä markkinoinnissa.		Osaka Expon Jyväskylä Day ohjelmassa (osana matkailun esitysosuutta). Lisäksi Aalto on kirjattu uudessa, vuosia 2026-2030 koskevassa, Keski-Suomen matkailustrategiassa yhdeksi alueen tärkeimmistä ja uniikeista myyntivalteista. VJR on myös mukana ohjausryhmässä, joka valmistelee vuoden 2026 Aalto-kohteisiin liittyvää Unescon maailmanperintö-tunnusta.
Kaupungin kulttuuritoimintojen kehittäminen resurssiviisaasti	Vuodelle 2023 haettu Good Cities -hanke käynnistyy.	Good Cities -rahoitus haettu	Haettu hanke käynnistynyt ja etenee suunnitelman mukaan yhteistyössä Reviitin kanssa.	Elinkeinopalvelut/ Risto Kovala, Tiina Järvelin	Tavoite toteutui. Good Cities –hanke etenee, Jyväskylän osalta uusien toimenpiteiden arviointi tarpeen Peltirumpu –hankkeen tapahtumien vuoksi.

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki

Vaikuttavuustavoite: 2.1 Työllisyyden vahvistaminen

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu- alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Työttömyysaste laskee	Työttömyysaste laskee suhteessa valtakunnalliseen tasoon	6/2024: JKL 15 %, valtakunta 10,9 %, Ero 4,1 %-y. MME 8,8% Ero -2,1%	ero alle 3,5 % MME: 8,2 %	Työllisyyspalvelut / Hanna Lähteelä	Tavoite ei toteutunut. Tilanne 12/2025 Valtakunnallinen: 13,0 % Jyväskylä: 16,5 % Erotus: 3,5 %-yksikköä Muurame 10,1 Erotus: -2,9 %-yksikköä
Työttömyyden kesto lyhenee kuntakokeilun asiakkailla Huom. 1.1.2025 alkaen työllisyyspalveluissa ovat kaikki jyväskyläläi-	Työttömyyden kesto kuntakokeilun asiakkailla	6/2024: kaikki asiakkaat 75 viikkoa, MME: 61 viikkoa Alle 30-v. 34 viikkoa, MME: 27 viikkoa, maahan- muuttaneet 38 viikkoa	2025: Kaikki asiakkaat 72 viikkoa, MME 60 viikkoa, Alle 30-v. 32 viikkoa, MME 25 viikkoa, maahan- muuttaneet 36 viik-	Työllisyyspalvelut / Hanna Lähteelä	Tavoite ei toteutunut. 12/2025 Jyväskylä yhteensä 73, maahanmuuttaneet 53 Alle 30-vuotiaat 38

Talousarvion toteutuminen

set työnhakija-asiakkaat (myös nykyiset TE-toimiston asiakkaat)		MME: 27 viikkoa	koa MME: 25 viikkoa		Muurame yhteensä 64 maahanmuuttaneet 54 Alle 30-vuotiaat 27 Työllisyysalue yhteensä 73 maahanmuuttaneet 53 Alle 30-vuotiaat 38
Palveluiden piirissä olevien osuuden kasvattaminen suhteessa koko työttömien työnhakijoiden määrään	Aktivointiasteen nostaminen kuntakokeilun asiakkailla	04/2024: 31 % MME: 31%	2025: 33 % MME: 33%	Työllisyyspalvelut / Hanna Lähteelä	Tavoite ei toteutunut. 12/2025 Jyväskylä 19,5 % Muurame 20,6 %
Pitkäaikaistyöttömyys laskee	Pitkäaikaistyöttömien määrä työttömistä työnhakijoista	04/2024: 3 613 pitkäaikaistyöttöntä MME 129 pitkäaikais-työttöntä	alle 3 500 pitkäaikais-työttöntä MME 120 pitkäaikaistyöttöntä	Työllisyyspalvelut / Hanna Lähteelä	Tavoite ei toteutunut. 12/2025 Jyväskylä 4744 Muurame 197

Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvavat yritykset ja houkuttelevat työpaikat

Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Sijoittumis- ja rekrytointipalveluilla edistetään aktiivisesti yritysten sijoittumista Jyväskylään	Rekrytointipalveluiden yrittäjäasiakkaiden määrän kasvu Uusien sijoittuneiden yritysten määrä Jyväskylässä	150 asiakasta 11	150 asiakasta, tavoitteena palvelutason ylläpitäminen vähenevillä resursseilla 12	Yrityspalvelut / Risto Kovala, Harri Heinänen	Tavoite toteutui osittain. Sijoittumispalvelut on tehnyt systemaattista markkinointi- ja myyntityötä haastavasta taloustilanteesta huolimatta. Onnistuneen prosessin ansiosta sijoittumisneuvotteluja käytiin vuoden 2025 aikana 135 kpl. Rekrytointipalveluita käyttäneiden yritysten määrä on ollut tavoitetta vähäisempi. Sijoittumispäätöksen tehneitä yrityksiä on 5 kpl.
Kansainvälisen matkailijaosuuden kasvattaminen (K-S)	KV-matkailijoiden osuus rekisteröidyistä yöpymisistä Keski-Suomessa	2023 ka: 10,2 %	15 %	Visit Jyväskylä Region / Susanne Rasmus	Tavoite ei toteutunut. Kv –osuus rekisteröidyistä yöpymisistä

Talousarvion toteutuminen

					12,8% (11/2025). Tavoitteen mukaista osuutta ei siis täysin tavoitettu, mutta käynnissä on voimakas kv-kasvu. Saatavilla 2025 vuodelta tammi-marraskuun tilasto, jossa kv-matkailijoiden osuus oli edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna +22 %. Tulevan strategiakauden osalta mittaria on myös järkevöitetty seuraavaan ulkomaisten matkailijoiden määrän kasvua, eikä osuutta suhteessa kotimaisiin.
Kotimaisten matkailijoiden markkinaosuuden kasvattaminen (K-S)	Rekisteröidyt yöpymiset Keski-Suomessa suhteessa koko Suomeen	2023 ka: 5,5 %	6,5 %	Visit Jyväskylä Region / Susanne Rasmus	Tavoite ei toteutunut. Saatavilla 2025 vuodelta tammi-marraskuun tilasto, jossa kotimaisten matkailijoiden markkinaosuus 5,1 % (kumulatiivinen luku). Edellinen kokonainen vuosi (2024): 5,8% Yleisesti: kotimaisen matkailijan ostovoima heikentynyt merkittävästi koko Suomen tasolla ja markkinatilanne kiristynyt.
Vaikuttavuustavoite: 2.3 Innovaatioiden ja T&K-investointien vauhdittaminen yritysten ja korkeakoulujen yhteistyönä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Yritysten osallistuminen korkeakoulujen ja kaupungin yhteiseen innovaatioekosysteemiin vahvistuu	JYU ja JAMKin kanssa yhteisen toimintamallin rakentaminen yritysten innovaatio-toiminnan edistämiseksi	TEM:n väliarviointi toteutetaan syksyllä 2024	2025-2027 sopimuskauden tavoitteena vuosittain 175 ekosysteemityöhön osallistuvaa yritystä	Elinvoimapalvelut / Timo Harju, Sanna Laakso, Taija Lappeteläinen, Nina Rautiainen	Tavoite toteutui. Ekosysteemeihin osallistuvien yritysten määrä oli 243 vuonna 2025. TEMin väliarvioinnin mukaan Jyväskylällä arvioitiin olevan vahva ote TKI-yhteistyön kehittämiseen yritysten ja korkeakoulujen välillä. Vuonna 2025 innovaatio-ekosysteemityö täydentyi kolmella hankkeella, jossa rakennetaan alueellinen puolituotannollinen TKI- ja pilotointialusta kuituteknologialle ja biotaloudelle, kehitetään uusia liiketoimintamahdollisuuksia puolustuksessa ja kaksikäytös-

Talousarvion toteutuminen

					sä sekä edistetään vedyn käyttöä liikenteessä, teollisuudessa, energiasektorilla ja kaupunkikehittämisessä.
Vetytalouden edistäminen Jyväskylässä	Vetytalouteen liittyvä sijoitus- tai kehityshanke, esim. Toyota Mobility Foundationin kanssa	Hanketta ei ole	Käynnissä min. 2 vetyhanketta yhdessä Cefmofin kanssa	Elinkeinopalvelut / Ari Tolonen, Nina Rautiainen, Timo Harju	Tavoite toteutui. Jyväskylän kaupunki sai vuonna 2025 innokaupunkirahoituksen yllä mainitulle Vetyinnovaatioita Jyväskylästä -hankkeelle. Lisäksi Jyväskylä jätti hankehakemuksen EU:n LIFE-rahoitukseen kaupunkiliikenteeseen liittyvälle vetyhankkeelle. Vuonna 2025 käynnistyivät kumppanuusneuvottelut vedyn pientuotantoon ja huoltovarmuuteen liittyvien hankkeiden valmistelusta. Vetykehittämiseen liittyen toteutettiin myös kaksi vetyverkottamoa sekä solmittiin strateginen yhteistyöverkosto H2 Innovation Alliancessa, joka kokoaa vetykehittämisen kumppanitoimijat mukaan yhteiskehittämiseen.
Vaikuttavuustavoite: 2.4 Kasvava ja saavutettava maakunnan keskuskaupunki					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Kankaan rakentuminen vetovoimaiseksi kaupunkikeskustan laajenusalueeksi	Rakentaminen Kankaalla	Vuoden 2024 lopussa asukkaita 1414, työpaikkoja 1158	Suvanto ja Sydän III kaavoitus etenee. asukkaita 1481 ja työpaikkoja 1170.	Yritysympäristön kehittäminen /Risto Kovala	Tavoite ei toteutunut Kankaan projektipäällikkö on lopettanut työnsä ja Kangas on siirtynyt osaksi kaupunkirakennepalveluiden prosesseja. Kankaan Sydän III ja IV-kortteleiden kaavoitusta pohjustava viitesuunnittelu käynnistyi keväällä 2025.
Kansallinen edunvalvonta ja uusien ratkaisujen löytäminen kansainvälisen saavutettavuuden parantamiseksi	Lentoliikenteen lisääntymisen (matkustajamäärät) Sähköisen lentoliikenteen ja matkaketjujen edistäminen hankkeella	2023: 11 400 saapunutta matkustajaa Kekasa-hanke aloitettu 3/2024	Kasvusuunta (kasvu sidoksissa olemassa olevien yhteyksien mahdollisuuksiin) Hankesuunnitelman mukainen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut / Ari Tolonen / Visit Jyväskylä Susanne Rasmus	Tavoite toteutui osittain. Lentokentälle saapui yhteensä 13 200 matkailijaa, joten lentomatkustajien saapumiset lisääntyivät 9%. Paikallis-matkustajista 11,2 % saapui ulkomailta. Näin ollen kotimaasta saapuneiden

Talousarvion toteutuminen

			eteneminen onnistunut aikataulusaan		paikallis-matkustajien osuus oli 88,8 %. Lisäksi 15 100 matkailijaa lähti lento-asemalta (10,4 %), joten yhteensä matkoja tehtiin lentoaseman kautta 28 300 (9,9 %). (Visitory) Huomioita: Ulkomaiset matkailijat hyödyntävät edelleen pääsääntöisesti raide- ja maaliikenneyhteyksiä, nykyiset vuorot eivät edelleenkään palvele kv-matkailua. Kasvu tulee kotimaan liikenteestä. Kekasa-hanke edennyt tavoitteen mukaisesti. Keski-Suomen ja Jyväskylän saavutettavuutta on kehitettävä lentoliikenteen osalta reittilentojen lisäksi koskemaan myös tilausliikennettä/chartereita. Tässä hankkeen toimesta tehty hyvää tunnustelua ja luotu kontakteja tuleville vuosille. Myös matkakaketju-työ ja AirBaltic-yhteistyö Tren kanssa aloitettu. Sähköiset lennot eivät kuitenkaan ole toteutumassa lähivuosina.
Kaupunkikeskusta kehittyä Vilkas ydinkeskusta -ohjelman mukaisesti	Täyden kymppin keskustan tunnettuus ja mielikuva kohenee, investointien merkittävyys ja yhteistyö kehittyy. Lyseokorttelin kehittäminen etenee Kauppakatu-yhteisön ydinkorttelien kehittämisperiaatteet	Lyseon kulttuuri-korttelin kehittämisen periaatteet hyväksytyt	Lyseon kulttuuri-korttelin rakentamisen valmius vuodelle 2027	Elinkeinopalvelut / Yritysympäristön kehittäminen /Risto Kovala	Tavoite toteutui osittain Kauppakatu-yhteisön kehittäminen on valmistunut ulkopuolisen asiantuntijayrityksen toimesta. Lyseokorttelin kulttuuri-keskuksen suunnittelua jatketaan ja nykyisen pääkirjastorakennuksen tulevasta käytöstä laaditaan suunnitelma.
Ulkomaalaistaustaisen opiskelijoiden juurtumisen edistäminen Jyväskylään TalentHUB- ja TalentBOOST-yhteistyöllä	Alkukartoitusten määrä kohderyhmälle	6/2024: tammi-toukokuussa tehty 35 kpl	75	Työllisyyspalvelut/ International House Sari Miettinen	Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida kotoutumislainsäädännön muutoksen johdosta.

Strategiakärki: 3. Liikuntapääkaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 3.2 Suomen parhaat olosuhteet liikunnalle					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu- alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Hippoksen positiivinen kehittyminen jatkuu	Hipposkeskuksen rakentamisen käynnistyminen	Rakentamista ei ole aloitettu	Rakentaminen on käynnissä ja operointiyhtiön toiminnan pystytys etenee	Elinkeinopalvelut / Ville Niskakangas, Ari Tolonen	Tavoite toteutui Hippoksen rakentaminen käynnistyi joulukuussa 2025. Operointiyhtiön toiminnan pystytys etenee.
Vaikuttavuustavoite: 3.3 Pohjoismaiden vetovoimaisin liikunnan sekä hyvinvoinnin osaamiskeskittymä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu- alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Liikunta- ja hyvinvointitoimialojen avainlukujen positiivinen kehitys	Liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnit (LTH) ekosysteemi- ja verkostotyössä mukana olevat kumppanit	Sport Suomi, Well-being Data Lab ja muita hankkeita käynnissä. Yhteistyö Biskajan alueen kanssa käynnissä.	Hankkeet ja yhteistyö etenevät suunnitelmien mukaan vuonna 2024.	Elinvoimapalvelut / Taija Lappeteläinen	Tavoite toteutui. Hippoksen TKI- ja liiketoimintaekosysteemin suunnittelutyö on käynnistynyt avaintoimijahaastatteluilla, yritysverkottamolla ja TKI-työpajalla. Tavoitteena on saada aikaan kansainvälisesti merkittävä liikunnan, urheilun, hyvinvoinnin ja datatalouden keskittymä, joka yhdistää tutkimuksen, yritykset, teknologian ja osaamisen uudeksi kasvua ja innovaatioita tuottavaksi kokonaisuudeksi. Tavoitetta tuettiin myös tapahtumilla, kuten Sporttibusiness, Sport Tech Day sekä Slush side event. Vuoden loppupuolella käynnistyi Hippoksen kiihdyttämökonseptin mallintamista koskevan hankkeen suunnittelutyö kumppanien kanssa.
LTH-ekosysteemin kansainvälinen yhteistyön vahvistaminen	Kansainvälinen verkostossa 2 kumppanuutta	Biskaya Innovation Bridge käynnistynyt, Eban verkosto	KV-verkostojen ylläpitäminen vähenevillä resursseilla.	Elinvoimapalvelut / Taija Lappeteläinen	Tavoite toteutui. Vuonna 2025 liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin Hhub-ekosysteemi solmi Nordic Sportstech Alliancen kanssa sopimuksen auttamaan startup-yrityksiä skaalautumaan globaaliin urheilumarkkinaan. Jyväskylä

Talousarvion toteutuminen

					on ilmaissut myös kiinnostuksensa osallistua EPSIn Connecting Accelerator Programs for Sport Innovations -konsortioon, joka yhdistää kansalliset kiihdyttämöt eurooppalaiseksi verkostoksi ja luo pääsyn rahoitukseen, testausympäristöihin ja kv-markkinoihin. Jyväskylä on hyödyntänyt vahvasti myös EBAN Sport -verkostoa vahvistaakseen alueen sport- ja hyvinvointiteknologiayritysten pääsyä eurooppalaisiin sijoittajaverkostoihin.
Vaikuttavuustavoite: 3.4 Kiinnostava hyvinvointimatkailun ja liikuntatapahtumien kaupunki					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Online-matkailutuotteiden kehittäminen yhdessä matkailuyritysten kanssa. <i>* sis. luonto-, urheilu- ja saunatuotteet</i>	Datahubiin viedyt tuotteet	Strategiakauden alkuperäiset luvut 15/30 (Datahub) 2023: 80 yritystä/ 250 tuotetta	95 yritystä/290 tuotetta (Datahub)	Visit Jyväskylä Region Yhteistyö: Visit Finland, JAMK, K-S liitto, Lakeland-kumppanit	Tavoite toteutui. Yhteensä 150 yritystä yhteensä 531 tuotetta Visit Jyväskylä Regionin matkailun alue-neuvojien aktivointi- ja sparraus yritysten apuna tuottanut todella hyvin tulosta.

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.2 Jyväskylä on hiilineutraali 2030					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Yritysten ja yritys ympäristöjen tietoisuus ympäristövaikutuksista lisääntyä	Green Industrial Areas (GIA) -hanke OECD arviointi käynnissä	GIA hanke on käynnissä	Lintukankaan T-alueen kestävän kehityksen tavoitteet ja vahva imago Kankaan kaupunkikehitysalustan vastuullisuusstrate-	Elinvoimapaalvelut / Timi Tiira	Tavoite toteutui. Teollisuusalueiden kestävä kehitys ja imago vaatii vielä jatkotyötä. GIA-hankkeessa tavoitteena olleet sertifikaatti ja ohjekirja (Green Transition Toolbox and Certification Standard) saatiin valmiiksi yhteistyössä kansainvälisten Inter-

Talousarvion toteutuminen

			gian laadinta		reg-hankekumppanien kanssa. Jyväskylän teollisuusalueiden yritysten tietoisuus ympäristövaikutuksista lisääntyi hankkeen johdosta. Hankkeen jälkeen yhteistyö kaupungin sekä Eteläportin ja Lintukankaan teollisuusalueen yritysten välillä jatkuu. Hankkeen tuloksia olivat myös OECD:n kiertotalouskatsaus Jyväskylää, Lintukankaan energiaselvitys, valosaasteeseen liittyvä ulkovalaistusohjeistus ja selvitys kestävästä työmatkailusta.
--	--	--	---------------	--	---

Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Matkailualueen yritysten kansainvälisyystason ja vastuullisuustason nostaminen	Lähtötilakartoitukset ja seurannat. Kansainvälisyyspolku ja Sustainable Travel Finland-valmennusohjelma (Bislenz)	Sustainable Travel Finland ohjelman tunnusluvut 2023: 70/30/8 KV: vain muutamia steady tai go-tasolla. Suurin osa ready-tasolla.	STF 2025: 100/50/25 STF 2024: 85/40/15 Kansainvälisyys: Tasainen kehitys, steady- ja go-tasoille.	Visit Jyväskylä Region Yhteistyö: Visit Finland	Tavoite toteutui. Visit Jyväskylä Regionin edustamalle matkailualueelle myönnetty alkuvuonna Sustainable Travel Finland – tunnus, joka oli strateginen päätavoite ja tavoite-tason määrittelyssä tähdätty juuri tähän. Kansainvälistymispolku käynnissä uusille kv-halukkaille yrityksille. Vuosittain polulla mukana 8-15 yritystä. Kv-markkinoinnin paketissa osallistujia alkavalle kaudelle 2026 ennätysmäärä (26 kpl)

Sivistys

Kasvun ja oppimisen palvelut

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Varmistamme palvelutarpeen mukaiset alueelliset palvelut päivittämällä palveluverkkoa vuosittain.	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee vuosittain 0,5 %.	83,6 % (1–6-vuotiaat lapset)	85,6 %	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite toteutui. Osallistumisaste 87 %.
Varmistamme yleisen, tehostetun ja erityisen tuen toteutumisen.	Jyväskyläläisten lasten ja nuorten oppimisen tuen ostopalveluiden määrä Valteri- koulu Onervassa.	59 jyväskyläläistä oppilaista	44 jyväskyläläistä oppilasta	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite toteutui. Valteri koulu Onervassa oli syksyllä 2025 42 oppilasta.
Alueellisen palveluverkon moninaisuus mahdollistaa kaikille vaativan erityisen tuen oppilaille koulupaikan lähikoulusta tai lähialueelta	Vaativan erityisen tuen oppilaiden määrä lähi-alueella tai -koulussa	100 (40 %) erityisen tuen oppilasta	124 (50 %) vaativan erityisen tuen oppilasta	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite ei toteutunut. 100 (40 %)
Inklusiivisen valmistavan opetuksen laajentaminen alkuopetuksessa	Valmistava opetus 1. lk yleisopetuksen ryhmässä	99 % 2017 syntyneistä oppilasta valmistavassa opetuksessa yleisopetuksen ryhmässä	100 % 2018 syntyneistä oppilasta valmistavassa opetuksessa yleisopetuksen ryhmässä	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite ei toteutunut. Osallistumisaste 98 %.

Talousarvion toteutuminen

Nuorisopalveluiden ehkäisevällä työllä alueellisessa ja koulunuorisotyössä tavoitetaan 10–20 v nuoria mahdollisimman laajasti eri alueilla. Tarpeen mukaan ohjataan nuoria myös muihin palveluihin. (Huom. nuorisotyöllinen kohtaaminen ei ole sama kuin käyntikerta). Nuorisotiloja käyttävät myös muut alueen toimijat.	Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuorisotyössä (tavoiteluvussa huomioitu palveluverkkoon kohdistuvat supistukset)	38 000	40 000	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui. Kohtaamiskertoja toteutui 49 360.
	Koulunuorisotyössä kohdatut nuoret	60 000	65 000	Nuorisopalvelujen palvelualue	Kohdattuja nuoria 73 681.
	Nuorisotilojen käyttötunnit (tavoiteluvussa huomioitu palveluverkkoon kohdistuvat supistukset)	14 500	20 000	Nuorisopalvelujen palvelualue	Käyttötunteja toteutui 20 077.
Tehostamme työpajatoiminnassa nuorten läpivirtausta huolehtien myös toiminnan laadusta ja vaikuttavuudesta.	Työpajatoimintaan osallistuvien nuorten määrä. (VAT)	360	360	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui osittain. Nuorten määrä oli 313.
	Nuoret sijoittuvat positiivisesti pitkässä (1–2 v) seurannassa. (VAT)	75 %	75 %	Nuorisopalvelujen palvelualue	75 %
	Nuorten kokemus sosiaalinen vahvistuminen suhteessa valtakunnalliseen vertailu. (Sovari).	On valtakunnan tason (95 %) yläpuolella. Jyväskylä 99 %.	Pysyy valtakunnan tason yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelualue	98 %

Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vahvistamme koulupoissaoloja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja puutemme koulupoissaoloihin varhaisessa vaiheessa. Tavoitteena koulupudokkuuden vähentäminen.	Wilmaan merkittyjen poissaolomerkintöjen määrän väheneminen pidemmällä aikavälillä.	Luvattomia poissaoloja 43888 Selvittämättömiä poissaoloja 22868	Luvattomia poissaoloja 39499 Selvittämättömiä poissaoloja 20 581	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite ei toteutunut. Selvittämättömien poissaolojen määrä laskenut tavoitetason mukaiseksi. Luvattomia poissaoloja 45 578. Selvittämättömiä poissaoloja 19 211.
	Ilman peruskoulun päättötodistusta jääneet oppilaat.	30 oppilasta	Alle 20 oppilasta		Keväällä 2025 ilman päättötodistusta jäi 55 oppilasta.
Parannamme oppijoiden ja huoltajien osallisuutta ottaamalla käyttöön DigiOne -palvelut kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön, opetuksen suunnitteluun ja arviointiin sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.	Käyttäjämäärä	Käyttäjiä 0 %.	50 %	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite ei toteutunut. Projekti viivästynyt ja käyttöönotto tapahtuu pääosin vuonna 2026
Edistämme lasten tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja tunnetaitokerhoilla päiväkodeissa	Tunnetaitokerhoihin osallistuneiden lasten lukumäärä	148 lasta	200 lasta	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite ei toteutunut. 178 lasta osallistui.
Edistämme oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja.	Yksinäisyyden kokemus / Oppilaskysely	Yksinäisyyttä kokenut 10,9 % oppilaista	Alle 6 %	Perusopetuksen palvelualue	Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida. Oppilaskysely tehdään keväällä 2026.

Talousarvion toteutuminen

Kohdennamme erityisnuorisotyössä työtä entistä enemmän palveluiden ulkopuolella oleviin nuoriin (NEET-nuoret) sekä tavoittamaan, tukemaan ja autamaan kaikista heikoimmassa asemassa olevia nuoria.	Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä pysyy samalla tasolla.	740	740	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui osittain. 884. Luvuissa näkyy vielä Ankkurihankkeessa tavoitetut yksilöt. Hanke päättyi syksyllä 2025.
	NEET nuorten osuus etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten kokonaismäärästä on vähintään 70 %: a.	50 %	70 %	Nuorisopalvelujen palvelualue	78 %.
	Nuorten kokemus tyytyväisyys palveluun ja nuorten antama kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle valtakunnallisessa vertailussa.	On valtakunnallisen vertailun yläpuolella	Pysyy valtakunnallisen vertailun yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelualue	Jyväskylä: 4,6 Valtakunnallinen: 4,6.
Ohjaamon käyttökerrat palaavat koronaa edeltävälle kasvu-uralle ja nuoret kokevat saamansa palvelun laadukkaaksi.	Ohjaamon käyttökerrat.	10 000	10 500	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui osittain. Käyntikerrat 6 855.
	Nuorten kokemus ohjauksen laadusta suhteessa valtakunnalliseen vertailu säilyy kiitettävänä.	Kiitettävä	Kiitettävä	Nuorisopalvelujen palvelualue	Arvosana: kiitettävä (2024)

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Agenda2030 ohjelman tavoitteiden toteutus kouluissa	5.–6. luokkien valinnaiset kurssit	Ei ole toteutettu kouluilla	Toteutuu jokaisella kouluilla	Perusopetus	Tavoite toteutui

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Strategiakärki:		1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki			
Vaikuttavuustavoite:		1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen			
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Taiteen perusopetuksen kattavuus ikäluokasta on suurempi kuin Suomessa keskimäärin	Taiteen perusopetuksen oppilasmäärä	1 335	1 550	Kulttuuripalvelut / kansalaisopisto	Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida. Oppilaita oli 1442, mutta vertailulukua taiteen perusopetuksen kattavuudesta Suomessa vuonna 2025 keskimäärin ei ole saatavilla.
Palveluiden saavutettavuus digitaalisessa muodossa paranee	Verkkokäynnit OKM:n määritelmien mukaisesti	1 065 870 verkkokäyntiä (2023)	1 100 000 verkkokäyntiä	Kulttuuripalvelut / kirjasto	Tavoite toteutui. Verkkokäyntejä oli 1 381 144
	Finnassa julkaistujen objektien määrä	12 632 objektia (2023)	14 000 objektia	Kulttuuripalvelut / Museopalvelut	Tavoite toteutui. KeMu 9754, JTM 1 242 SKM 8997 objektia

Vaikuttavuustavoite:		1.4 Suomen monipuolisin kulttuurinen kasvualusta lapsille ja nuorille			
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Lisätään ja monipuolistetaan lapsille ja nuorille suunnattua tapahtumatoimintaa	Lasten Lystin, LystiKylä-festivaalin ja nuorten TaidFest-kesätapahtuman osallistujamäärät	10 400 (2023)	13 000	Kulttuuripalvelut / kaikki kulttuuriyksiköt	Tavoite toteutui. Kävijämäärä yhteensä 13 233.
Jyväskylä Sinfonia laajentaa lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa	Sinfonia tavoittaa kaikki Jyväskylän 6-luokkalaiset sekä 8. luokan taidetestaajat.	5 000	10 000	Kulttuuripalvelut / Jyväskylän Sinfonia	Tavoite ei toteutunut. 8 362 kuulijaa lapsille ja nuorille suunnatuissa tapahtumissa

Talousarvion toteutuminen

Jyväskylän kaupungin- teatteri on mukana taidetestaajat hank- keessa	Kaupunginteatteri tavoittaa kaikki Jyväskylän 8- luokkalaiset taide- testaajat	2000	1360	Kulttuuripalvelut / Jyväskylän kaupunginte- atterit	Tavoite toteutui
---	--	------	------	---	------------------

Vaikuttavuustavoite: 1.5 Kulttuuritilojen ja kiinnostavien kulttuuriympäristöjen edelläkävijä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Aalto2-museokeskus saavuttaa kävijämäärä-tavoitteensa	A2:n kävijämäärä	Kävijämäärä vuo- den 2024 lopussa	70 000	Kulttuuripalvelut/ Keski-Suomen museo Alvar Aalto -museo	Tavoite toteutui osittain. v. 2025 kävijämäärä 50 379
Edistetään Lyseokortte- lin kulttuurikeskuksen suunnittelua yhteistyös- sä Tilapalvelun kanssa	Tilasuunnitelman edistyminen	Tilasuunnittelu aloitettu	Suunnitelma etenee päättökseen	Kulttuuripalvelut/ kirjasto, museopalvelut, kansalaisopisto	Tavoite toteutui osittain. Suunnittelu keskeytyi pääkirjastotalon myynnin ajaksi, etenee päätöksente- koon 2026
Jyväskylän kaupungin- teatterin peruskorjaus 2024–2026	Etenee suunnitel- mien mukaan	Peruskorjaus aloi- tettu	Teatteritalo valmistuu syksyllä 2026	Tilapalvelu / Jyväskylän kaupunginte- atteri	Tavoite toteutui. Peruskorjaus etenee aikataulun mu- kaisesti

Vaikuttavuustavoite: 1.6 Valovoimaisen taiteen ja kulttuurin kehittäjä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Laajennetaan kulttuuri- palvelujen yleisöpohjaa tehostamalla yhtenäistä viestintää ja markki- nointia.	Kulttuuriyksiköiden yleisömäärät	Yhteensä 1 568 032 kävijää (2023)	1 600 000 kävijää	Kulttuuripalvelut / Kaikki kulttuuriyksiköt	Tavoite ei toteutunut. Museopalvelut 161 790 Kirjastopalvelut 1 308 572 Jyväskylä Sinfonia 37 573 Kulttuuripalvelut 47 470 Teatteri 28 127 Yht. 1 583 532

Talousarvion toteutuminen

Kaupunki hankkii tilaisuuksiin ja tapahtumiin kulttuuripalvelut (esiintyjät jne.) ensisijaisesti paikallisilta toimijoilta.	Kulttuuripalvelut-yksikössä käytetty summa paikallis-toimijoilta ostettuihin palveluihin	vuonna 2023 94 000 euroa	120 000 euroa	Kulttuuripalvelut / Koko kaupunki	Tavoite ei toteutunut. Kulttuuripalveluita hankittiin paikallis-toimijoilta yhteensä 94 939 eurolla.
Jyväskylän kaupungin-teatteri on mukana useissa valtakunnallisissa teatterihankkeissa, jotka edistävät kotimaista näytelmäkirjallisuutta	Toteutuvat ensi-illat	1	3	Kulttuuripalvelut / Jyväskylän kaupunginteatteri	Tavoite toteutui. Mestari; Kato mua kun mä puhun sulle; Seitsemän veljestä
Suomen käsityön museon uusi perusnäyttely lisää museopalveluiden kiinnostavuutta valtakunnallisesti	Valmistuva näyttely	Vanha perusnäyttely päättyy vuonna 2024	Uusi perusnäyttely avataan aikataulussa	Kulttuuripalvelut/ Museo-palvelut	Tavoite toteutui. Näyttelyt avattiin kesäkuussa 2025.

Strategiakärki:		3. Liikuntapääkaupunki			
Vaikuttavuustavoite:		3.1 Suomen liikkuvimmat kaupunkilaiset			
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Liikkumisohjelman liikuntapalvelujen vastuulla olevien kehittämistoimenpiteiden käynnistäminen	Käynnistettyjen toimenpiteiden määrä	0/70 käynnistetty	32/70 käynnistetty	Liikuntapalvelut	Tavoite toteutui. 29/63 liikuntapalveluiden vastuulla olevista toimenpiteistä: 25 käynnistetty 4 valmis

Vaikuttavuustavoite:		3.2 Suomen parhaat olosuhteet liikunnalle			
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelman (2021) toteutuminen vuoden 2025 investointiohjelman mukaisesti.	Vuoden 2025 investointiohjelman mukaisten hankkeiden toteuttaminen suunnitelman mu-	Puutteelliset ja peruskorjauskuntoiset olosuhteet.	Hankkeiden toteuttaminen liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelman mukaisesti. Olosuhde korjat-	Liikuntapalvelut	Tavoite toteutui. Rakennushankkeet toteutuivat investointiohjelman mukaisesti.

Kärkihankkeina Harjun Stadionin peruskorjaus ja laajennus sekä Vaa-jakosken liikuntapuiston peruskorjauksen käynnistyminen.	kaisesti.		tu/rakennettu ja hanke toteutunut		
---	-----------	--	-----------------------------------	--	--

Strategiakärki:	4. Resurssiviisas kaupunki				
Vaikuttavuustavoite:	4.2 Jyväskylä on hiilineutraali 2030				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Kuntoratojen ja valaistuksessa käytettävien, energiatehottomien kaasupurkauslamppujen vaihtaminen ympäristöystävällisempiin led-valaisimiin.	Vaihdettujen valaisimien määrä kpl/vuosi ja led valaisimien osuus kaikista valaisimista (%)	Vuonna 2022 Kuntoradoilla ja ulko-kentillä oli 2 337 valaisinta, joista led-valaisimiksi on päivitetty 275 kpl.	Vaihdettavien valaisimien kappalemäärä noin 260 kpl/vuosi.	Liikuntapalvelut	Tavoite ei toteutunut. Uusia led-valaisimia vaihdettiin 52 kpl Savonmäki-Halssila-Asmalampi alueelle. Syy ennakoitua pienempään vaihtomäärään oli suunnitteluvaiheessa ilmi tullut valaistuksen sähköverkon korjaustarve. Led-valaisimien osuus kuntoratojen kaikista valaisimista on 43 prosenttia.

Kaupunkirakennepalvelut

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvatavat yritykset ja houkuttelevat työpaikat					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Palvelemme yritysten sijoittumista ja kasvua laadukkaalla tonttitarjonnalla tarjontaa kasvattaen	Luovutettujen teollisuus-, varasto- ja toimitilatonttien määrä vuoden vaihteessa hehtaareina	7,4 ha vuonna 2023	10 ha	Kaupunkisuunnittelu ja Kadut ja puistot	Tavoite toteutui osittain Tavoitetasoa ei saavutettu, toteutuma oli 4,4 hehtaaria
	Yritys- ja työpaikkatonttien tarjonta vuoden vaihteessa kappalemääränä ja hehtaareina	22 kpl ja 22 ha vuoden 2024 alussa	30 tonttia ja 30 hehtaaria. Valmius tarjota myös vähintään kahta ns. suuronttia (yli 10 ha)	Kaupunkisuunnittelu ja Kadut ja puistot	Tavoitetaso saavutettiin, toteutuma oli 35 tonttia ja 44 hehtaaria
Vaikuttavuustavoite: 2.4 Kasvava ja saavutettava maakunnan keskuskaupunki					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu-alue/vastuutaho	Toteuma 2025
Saavutettavuuden parantaminen VT4:n investointihankkeilla	Palokanorsi-hankkeen toteutus	Toteutuksen käynnistämiseen on suunniteltu valmius	Palokanorren toteutus käynnistyy v. 2025	Kadut ja puistot	Tavoite ei toteutunut.
	Vaajakoski-hankkeen toteutusvalmius	Hankkeen asemakaavat on hyväksytty ja hanke on valtion investointiohjelmassa	Toteutussopimus ja rahoitusvastuiden periaatteet	Kaupunkirakenteen toimiala	Tavoitetasoa ei saavutettu. Ohjausryhmässä päädyttiin ratkaisuun, jossa tilaajat teettävät yhdessä rakentamissuunnitelmat, jotta saadaan tarkemmat kustannusarviot toteuttamissopimusta varten. Ohjausryhmässä päädyttiin vaihtamaan urakasuunnittelutapaa. Kaupunki laati tarvittavat katusuunnitelmat v. 2025 rs-suunnittelun pohjaksi.
	Jyväskylän kohdan yhteisen (valtio ja kaupunki) prosessin ja kaavoituksen eteeneminen	Väylän ja Keski-Suomen Ely-keskuksen tiesuunnitteluprosessi odottaa kaupungilta jatkokehityskelpoista näkemystä yhteisen prosessin jatkosta	Kaupungin ja valtion prosessit etenevät, yleiskaava ehdotusvaiheessa, Kankaan asemakaavoitus etenee	Kaupunkisuunnittelu	Tavoitetaso ei toteutunut. Vaihtoehtoiset tarkastelut valmistuivat ja asetettiin nähtäville yleiskaavaluonnoksen kanssa

Talousarvion toteutuminen

Asumisvision toteuttaminen	Vision suosituksista johdettuja, kokonaisuuksia viedään toteutukseen. Teemojen ja hankkeiden raportointi vuosittain KymppiR-ohjelmassa.	Visio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa	Kolme asuinrakentamiseen uutta luovaa kokonaisuutta käynnistyy: 1) uuden asuinalueen arkkitehtikilpailu, 2) tuottajamuotoinen pientalorakentaminen sekä 3) olemassa oleva uuteen arvoon – käyttötarkoituksen muutospilotti	Kaupunkisuunnittelu	Tavoite toteutui osittain. 1) Kukkulan aloituskorttelin arkkitehtuurikilpailu järjestettiin kesällä 2025. 2) Tuottajamuotoiselle pientalorakentamiselle kaavoitettiin useita tontteja usealla eri alueella. 3) Voionmaankoulun käyttötarkoituksen muutospilottia pohjustanut diplomityö valmistui (Vesterinen Elli, Voionmaankoulu - Rakennushistoriallinen selvitys&käyttötarkoitusehdotukset). Kaavoitusta ei käynnistetty, koska koulukäyttö rakennuksessa jatkuu toistaiseksi.
Kankaan alueen veto-voimaisuuden vahvistaminen ja virkistyskäytön edistäminen.	Tourujoen kunnostus	Kunnostaminen karsitulla suunnitelmalla on käynnissä.	Kunnostaminen etenee urakkasuunnitelman mukaisesti. Joen vesi johdettavissa uuteen uomaan 31.12.2025.	Kadut ja puistot	Tavoite toteutui. Vettä johdettiin uuteen uomaan marraskuussa. Kunnostaminen etenee suunnitellun mukaisesti.
Yleiskaavan uudistaminen	Yleiskaavan uudistamisen valmistelutilanne	Yleiskaavan valmistelu aloitettu	Yleiskaavan ehdotus valmistuu 2025	Kaupunkisuunnittelu	Tavoite ei toteutunut. Yleiskaava päätettiin asettaa uudelleen nähtäville luonnoksena. Ehdotusvaihe siirtyy noin vuodella eteenpäin.

Strategiakärki: 3. Liikuntapääkaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 3.2 Suomen parhaat olosuhteet liikunnalle					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Liikkumisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen KRP:ssä	Käynnistettyjen ja toteutettujen toimenpiteiden määrä	Liikkumisohjelma hyväksytty kv:ssa 5/2024.	KRP:n toimenpiteistä 10/24 käynnissä tai toteutettu	Kadut ja puistot Kaupunkisuunnittelu	Tavoite toteutui. KRP:n toimenpiteistä 18/24 käynnissä tai toteutettu.
Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.1 Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Olemme parantaneet edellytyksiä kysyntää vastaavalle asumiselle ja hiilineutraalille liikkumiselle.	Kerrostalo- ja rivitalo-asuntotuotannon osuus yleiskaavan kestävän liikkumisen vyöhykkeellä	93,5 % v. 2021	95 %	Kaupunkisuunnittelu	Tavoite toteutui osittain. Tavoitetaso ei toteutunut. (toteuma 90,6 %)
	Joukkoliikenteen matkamäärä	8,7 milj. vuonna 2023	9,5 milj.	Kaupunkisuunnittelu	Tavoitetaso toteutui. Matkamäärä oli 9,54 milj. matkaa
Vaikuttavuustavoite: 4.2 Jyväskylä on hiilineutraali 2030					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Resurssiviisas Jyväskylä 2040 -ohjelman toimenpano	Kaupungin resurssivii- sausohjelman toimenpi- teiden valmiusaste (valmis ja toimintatapa)	26,6 % v. 8/2024	50 %	Toimialat/Palvelualueet Liikelaitokset Yhtiöt	Tavoite toteutui Valmiusaste oli 78,9 %.
Vaikuttavuustavoite: 4.3 Luontoympäristön monimuotoisuuden turvaaminen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	Suojeltujen metsien ja soiden osuus kaupungin metsien kokonais- pinta-alasta	17 %	Vähintään 17 %	Rakentaminen ja ympäristö, Kaupunkisuunnittelu, Kadut ja puistot	Tavoite toteutui. Tavoitetaso toteutui (17 %)
	Niityt (rakennetut ja luonnonniityt sekä muut avoimet alueet) koko nurmialasta	70 % (v.2024)	72 %	Kadut ja puistot	Tavoitetaso toteutui (72 %)

Talousarvion toteutuminen

Luonnonsuojelualueiden verkosto on ekologisesti laadukas.	Luonnonsuojelulailla ja kaavoilla suojeltujen kohteiden pinta-alan osuus metsäsuunnitelman suojelualueiden pinta-alasta.	46 %	47 %	Rakentaminen ja ympäristö/ ympäristönsuojelu Kaupunkisuunnittelu	Tavoite ei toteutunut. Toteuma 46 % Tavoite täyttyy selvästi, kun uusi yleiskaava saadaan vahvistettua.
---	--	------	------	---	---

2.1.4 Liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Liikelaitosten valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Tilapalvelu-liikelaitos

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.2 Jyväskylä on hiilineutraali 2030					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Luovutaan öljylämmitys-kohteista joko luopumalla kohteesta tai korvaamalla öljylämmitys kestävämmällä lämmitysmuodolla	Öljylämmityskohteiden määrä (kpl)	5 kpl	4 kpl 1/vuosi	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite toteutui 2024 tavoitteena ollut Kuohun koulu valmistui alkuvuodesta 2025. Toimintavuoden aikana toteutui Asmalammen päiväkodin lämmitysjärjestelmän muutos.
Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Toimitilojen vajaakäyttö pienenee	tyhjen tilojen suhde kaikkiin hallinnassa oleviin tiloihin (%)	7,85 % (2023 toteuma)	6,5 %	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite toteutui. Toimitilojen vajaakäyttöasteen toteuma oli 6,44 %
Sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat	sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat (m2)	0 m ² (2023 toteuma)	0 m ²	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite toteutui Sisäilmasto-ongelmien vuoksi ei ollut käytössä väistötiloja.
Tehostetaan tilankäyttöä ja haetaan säästöjä pienentämällä markkinoilta vuokrattujen tilojen määrää	markkinoilta vuokrattujen tilojen määrä (m2)	43 218 m ² (2023 toteuma)	40 500 m ²	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite ei toteutunut. Markkinoilta vuokrattuja tiloja oli tilinpäätöshetkellä 41 031 m2.
Markkinaehtoisten (sote) kiinteistöjen yhtiöittämisen edistäminen	Markkinaehtoiset (sote) kiinteistöt siirtyneet yhtiöön	Yhtiöittämistä ei tehty	Yhtiöittäminen tehty	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite ei toteutunut Markkinaehtoisten (sote) kiinteistöjen yhtiöittäminen tehdään 2026 keväällä.

Kylän Kattaus -liikelaitos

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Tuemme lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatus- ja kouluruokailua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin.	Ruokailijamäärän seuranta toteutetaan manuaalisesti.	Ka. 80 %	Ka. 85 % syö koululounasta päivittäin.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	Tavoite toteutui. Vuonna 2025 ruokailijamäärän seuranta oli tehty 4 kertaa, keskiarvo on 91 %.

Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Olemme aktiivisesti mukana ympäristö- ja ruokakasvatustyössä.	Osuus päiväkodeista ja kouluista, joissa ruokakasvatusyhteistyö toteutuu (%)	50 %	100 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö sekä Sivistyspalvelut/varhaiskasvatus ja perusopetus	Tavoite ei toteutunut, koska tavoitetasoa on useamman vuoden tavoite. Keskiarvo on 68 %.

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 2.1 Työllisyyden vahvistaminen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vahvistamme työllisyyttä lisäämällä lähiruoan ja -kalan käyttöä	Lähiruoan ja -kalan osuus kokonaisostoista	25,9 %	25,9 %	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja	Tavoite ei toteutunut lähiruoan heikon saatavuuden vuoksi. Lähiruoan ja -kalan osuus kokonaisostoista 21,2 %.

Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvatavat yritykset ja houkuttelevat työpaikat					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vahvistamme työantajakuvaa ja tiivistämme yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa.	Harjoittelijoiden ja työssä oppijoiden määrä (kpl)	13	13	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja ja Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	Tavoite toteutui. Harjoittelijoita oli vuonna 2025 15 ja sisäisiä oppisopimusopiskelijoita 17.

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vähennämme tarjoiluhävikkiä.	Tarjoiluhävikin seuranta manuaalisesti tai Aromisähköisellä järjestelmällä päivittäin 2 kertaa vuodessa (%)	15,3 %	12 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö, tuotannon vastaava esihenkilö ja Aromitiimi	Tavoite toteutui. Tarjoiluhävikki oli 12 %.

2.1.5 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Tytärtyhtiöiden valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso	Toteuma 2025
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy	Asuntojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	Ennuste 2024: 94,5 %. Käyttöaste ollut laskusuunnassa. Asumistuen ja sosiaaliturvan leikkaukset ovat aiheuttaneet arvaamattoman ja erittäin vaikeasti ennustettavan asuntomarkkinatilanteen	93,0 % Em. lisäksi vuoden alussa käyttöön tulevat tulorajat ARA-asuntojen asukasvalinnoissa tulevat vaikuttamaan haitallisesti käyttöasteeseen.	Tavoite toteutui Oikaistu käyttöaste 94,7 %
	Asukaskastyytyväisyys hyvällä tasolla	Asukaskastyytyväisyys, yleisarvosana asteikolla 1-6	Ennuste 2024: Tavoitteen mukainen 4,1/6,0	4,0	Tavoite toteutui 4,3 asiakaskastyytyväisyystutkimus
	Kohtuuhintainen asuminen	Vuokrataso suhteessa Jyväskylän vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen keski-vuokriin	Ennuste 2024: JVA:n vuokrahyöty 18 % alhaisempi	18 % alhaisempi	Tavoite toteutui 18,1 %
Jyväskylän Ammatti-korkeakoulu Oy	Vetovoima	Ensisijaiset hakijat/aloituspaiikat	Ennuste 2024: 5,05	>5	Tavoite ei toteutunut 2,4
	Yrittäjyyden vahvistaminen.	Jamkin opiskelijoiden käynnistämät uudet yritykset (kpl)	Ennuste 2024: 30	30	Tavoite toteutui 32
	Rahoituspohjan vahvistaminen.	OKM:n rahoituksen ulkopuolisen rahoituksen osuus	Ennuste 2024: 34 %	> 30 %	Tavoite toteutui 36 %

	Aluevaikuttavuus Jyväskylän kehitysalustojen kautta	liikevaihdosta (%)			
		Yhteisten hankkeiden määrä, joissa Jamk mukana	Ennuste 2024: 4	4	Tavoite toteutui 5
Alva-yhtiöt Oy	Kaukolämmön hinta ei merkittävästi poikkea kymmenen suurimman kaupungin keskiarvosta	Kaukolämmön hinta verrattuna verrokkikaupunkien hintaan	Viimeisimmässä hintavertailussa vertailuryhmän toiseksi edullisin.	Kaukolämmön hinta ei merkittävästi poikkea kymmenen suurimman kaupungin keskiarvosta	Tavoite toteutui. Viimeisimmässä hintavertailussa vertailuryhmän toiseksi edullisin.
	Hiilineutraali energiantuotanto	Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi luodun tiekartan toimenpiteet	JSP lämpöpumppulaitteiston investointihanke etenee projektisuunnitelman mukaisesti.	Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi luodun tiekartan toimenpiteet suunnitelman mukaisesti	Tavoite toteutui. Etenee projektisuunnitelman mukaisesti, mutta budjetti ylittyy.
	Pääoman tuotto hyvällä tasolla	Sijoitetun pääoman tuotto - %	Ennuste 2024: 2,7%	2,0 %	Tavoite toteutui. Toteutui yli tavoitteen
	Kysyntäjouaston lisääminen	Toimenpiteet kysyntäjouaston lisäämiseksi kaupungin kiinteistöihin	Kysyntäjouaston pilotti-kohteet suunnittelussa Tilapalvelun kanssa.	Toimenpiteet kysyntäjouaston lisäämiseksi kaupungin kiinteistöihin 10 kpl	Tavoite ei toteutunut Yhteistä näkemystä hankkeiden kannattavuudesta ei löytynyt.
	Yhtiön toimittamien vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus hyvällä valtakunnallisella tasolla	Vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus suhteessa valtakunnalliseen tasoon	Vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus on ollut vuoden 2024 aikana vähintään valtakunnallista keskitasoa.	Yhtiön toimittamien vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus hyvällä valtakunnallisella tasolla	Tavoite toteutui Vuonna 2025 ei merkittäviä poikkeamia toimitusvarmuudessa.
	Kaupungin ja Alvan yhteisten infrarakenuskohteiden kustannustehokkuuden parantaminen.				

	Hannikaisenkadun hulevesien hallinnan tilannetta parannetaan vuoden 2025 aikana.				
		Merkittävien hankintojen kilpailutuksen aikaistaminen viimehetken tilausten välttämiseksi ja hintahyödyn saavuttamiseksi.	Analysoidaan merkittävien hankkeiden kaavoituksesta toteutukseen - aikataulu lähtötason selvittämiseksi.	Merkittävien hankintojen kilpailutuksen aikaistaminen viime hetken tilausten välttämiseksi ja hintahyödyn saavuttamiseksi	Tavoite toteutui Analysointi käynnissä.
		Tehdyt toimenpiteet	Tehty hulevesimallinnus ja useita toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi.	Hannikaisenkadun, Väinönkadun ja Kilpisenkadun risteyksen tulvakaivojen rakentaminen. Tarkistetaan Kilpisenkadun ja huoltoaseman kohdalta lähtevien hulevesiputkien kapasiteetti johtaa hulevesiä Jyväskylään asti.	Tavoite toteutui Suunnittelu edennyt, toteutus vuoden 2026 aikana yhteistyössä kaupungin katusaneerauksen kanssa.
Jyvä-Parkki Oy	Yhtiö on aktiivisesti mukana kaupungin kehittämishankkeissa	Kehittämishankkeiden määrä	P-Paraati hanke valmistumassa sekä Lyseokorttelin pysäköintiratkaisut suunnittelussa.	Yhtiö edistää aktiivisesti Lyseokorttelin ja P-Torin pysäköintiratkaisujen suunnittelua ja kehittämisestä.	Tavoite toteutui Yhtiö on osallistunut aktiivisesti Lyseokorttelin suunnitteluryhmään ja tutkii P-Torin pysäköintiratkaisuvaihtoehtoja
	Moovy-pysäköintien kasvu	Moovy pysäköintien määrän kasvu	Ennuste 2024: 1 100 000 kpl	1.150.000 kpl	Tavoite toteutui 1-12/2025 toteutuneet Moovy-pysäköinnit: 1 778 364 kpl
	Kokonaispysäköintien	Kokonaispysäköintien määrä	Ennuste 2024: 2 600	2.650.000 kpl	Tavoite toteutui

	määrän kasvattaminen	rän kasvu	000 kpl		1-12/2025 toteutunut kokonaispysäköintimäärä 2 686 114 kpl
	Yhtiön taloudellinen kannattavuus säilyy hyvänä	Tilikauden tulos	Ennuste 2024: 0,4 M€	1,061 M€	Tavoite toteutui 1,85 M€
	Resurssiviisaus toimenpiteet	Tehdyt toimenpiteet	Ennuste 2024: tehty sähkölatauspisteitä 10 kpl	Sähkölatauspisteitä 6 kpl	Tavoite toteutui osittain Tehty uusia sähkölatauspisteitä 2 kpl
	Yhtiö osallistuu kaupunkikeskustan vetovoimaa tukeviin toimenpiteisiin	Tehdyt toimenpiteet	Tehty vetovoimaa tukevia toimenpiteitä keskustan toimijoiden kanssa	3 keskustan vetovoimaa tukevaa toimenpidettä	Tavoite toteutui - Yritysten sopimus- pysäköinti lisääntyi P- Peraatissa - Tapahtumatoiminnan tukeminen (mm. Valon kaupunki ja Muotipäivät) - P-Bussiparkin toteuttaminen turistibusseille
Education Facilities Oy	VPT Siiven omistuksesta luovutaan vaihteittain	C4-tontin myyntitilanne ja toimistorakennuksen vuokrasopimusten tilanne.	C4-tontin osat osin yhtiön ja osin kaupungin omistuksessa. Toimistorakennuksen vuokrasopimuksista yksi päättymässä vuoden 2025 lopussa.	C4-tontin osat myyty ja toimistorakennuksen vuokrasopimuksia uusittu.	Tavoite toteutui Maanomistus myyty Kankaan sydämen C4-tonttiin liittyen. Vuokrasopimuksen jatkosta ankkurivuokralaisen kanssa sovittu. Yhden vuokralaisen kanssa neuvottelut menossa.
	VPT Siiven toimistorakennuksen tilojen käytöstäaste korkea	VPT Siiven toimistorakennuksen tilojen vuokrausaste -%	2024: 100 %	100 %	Tavoite toteutui 100 %

	EF:n kiinteistöjen (Ristonmaan ateriakeskus ja Mankolan koulu) omistuksien siirto kaupungin suoraan omistukseen	Mankolan koulun ja Ristonmaan ateriakeskuksen hallinnoinnin ja omistuksen siirron eteneminen	Kiinteistön hallinnan siirrosta keskusteltu Tilapalvelun kanssa. Tilapalvelu laatimassa selvityksen asiasta 2025 aikana.	Selvitys omistuksen siirrosta Tilapalvelun kanssa laadittu.	Tavoite toteutui Selvitys ja keskustelu kiinteistöomistuksista Tilapalvelun ja yhtiön välillä läpikäyty. EF:n kiinteistöjen siirto ei tässä vaiheessa perusteltua.
	EF:n ja VPT Siiven taloudellinen kannattavuus vakaa	Yhteenlaskettu konsernin tulos/eur (ennen tp-siirtoja)	TP2024: 870.451euroa	358.000 euroa	Tavoite toteutui Selvitys ja keskustelu kiinteistöomistuksista Tilapalvelun ja yhtiön välillä läpikäyty. EF:n kiinteistöjen siirto ei tässä vaiheessa perusteltua.
Mustankorkea Oy	Yhtiön tulee hoitaa omistajakuntiensa jätehuollon palvelutehtävät kustannustehokkaasti	Kiinteistöliiton indeksitalovertailussa jätehuollon kustannukset verrattuna muihin kuntiin.	12.9.2024 julkaistu vertailu: Jyväskylä sijalla 9	10 edullisimman joukossa	Tavoite toteutui 11.9.2025 julkaistu vertailu: Jyväskylä vertailun 8. edullisin
	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla	NPS-palautemittari	Ennuste 2024: NPS 70	$NPS \geq 70$	Tavoite toteutui NPS 73,7
	Yhtiön taloudellinen kannattavuus vakaa	Liikevoitto / eur	Ennuste 2024: n. 1,36 M€	$\geq 0,766 \text{ M€}$	Tavoite toteutui Oikaistu liikevoitto (MKO:n myyntivoitto vähennetty) n. 2,3 M€
Jykia Oy	Yhtiö kehittää elinkeinopoliittisesti tärkeitä kumppanuushankkeita.	Vireillä olevien kumppanuushankkeiden määrä (kpl)	Ennuste 2024: 2 kumppanuushanketta hankeselvitysvaiheessa	2 kumppanuushanketta	Tavoite toteutui kumppanuushankkeiden osalta
	Kohteiden vajaakäytön minimointi	Vajaakäyttöaste -%	Ennuste 2024: <2,0 %	< 2 %	Tavoite toteutui < 2 %

	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla				
	Yhtiö on taloudellisesti kannattava	Asiakastyytyväisyys, yleisarvosana asteikolla 1-5	Vuonna 2024 kysely käyttöön otettu	Arvosana > 3,5	Tavoite toteutui Tavoitteen mukaisesti
		Tilikauden tulos/eur	Ennuste 2024: 3,4 M€	2,9 M€	Tavoite toteutui 4,36 M€
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset ovat kohtuullisella tasolla vertailukaupunkien joukossa.	Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset (Nenäinniemen puhdistamo).	Ennuste 2024: ylittää tavoitetason 0,55 €/m ³	Kustannustason nousun johdosta (käyttö- ja pääomakustannukset) tavoitetaso on 0,61 €/m ³	Tavoite toteutui Jäteveden käsittelykustannus Nenäinniemen puhdistamolla oli 0,59 €/m ³ .
	Yhtiö käsittelee puhdistamoille johdetut jätevedet voimassa olevien ympäristölupaehdojen mukaisesti.	Jätevesien käsittely ympäristölupaehdojen mukaisesti:	Ennuste 2024: Toteutuu Nenäinniemen puhdistamolla. Korpilahden vanhalla puhdistamolla kaikkien ympäristöluvan tavoitteiden saavuttaminen on haastavaa.	Toteutuu Nenäinniemen puhdistamolla. Toteutuu mahdollisimman hyvin Korpilahden puhdistamolla. Vuonna 1974 toteutettu prosessi ei vastaa tämän päivän vaatimuksia.	Tavoite toteutunut Tavoite toteutunut oikein hyvin sekä Nenäinniemen kuin myös Korpilahden puhdistamolla.
	Yhtiö käyttää hiilijalanjalan laskentaraaportteja toiminnan suunnittelussa ja tavoiteasetanassa. Energiankulutuksen seuranta ja säästötoimet rakennus- ja prosessikohtaisesti.	Hiilijalanjalan vuosittainen muutos.	Lähtötasona hiilijalanjälki vuonna 2024	Hiilijalanjälki pienempi kuin 2024.	Toteutumista ei voi arvioida. Tavoitteen toteutuminen selviää keväällä 2026, kun vuoden 2025 hiilijalanjälkiraportti valmistuu.

	Nenäinniemen puhdistamon ja Alvan rakenteilla olevan lämpöpumppulaitoksen rajapintojen onnistunut yhteen sovittaminen.				
		Nenäinniemen puhdistamon kokonaisenergiakulutus.	Vuoden 2021 kokonaisenergiakulutus	Tavoitteena vähentää Nenäinniemen puhdistamon energiankulutusta vuosittain 1 %	Tavoite toteutui. Vuotuinen kokonaisenergiakulutus väheni vuoteen 2021 verrattuna 26 %.
		Rajapintojen (jäteveden pumppaus lämpöpumppulaitokselle, sähkö- ja laitosautomaatio) suunnittelu toteutetaan siten, että prosessi toimii jatkossa tehokkaasti, luotettavasti ja turvallisesti.	Nenäinniemen puhdistamon ja lämpöpumppulaitoksen rajapintojen toteutuksesta on tehty esisuunnitteluvaihe ja toteutussuunnittelu aloitettu.	Toteutussuunnittelu on valmis ja toteutus on pääosin valmis..	Tavoite toteutui Toteutunut suunnitelman mukaisesti ja nyt odotellaan lämpöpumppulaitoksen vuonna 2026 toteutuvaa käynnistymistä.
Jyväskylän Jäähalli Oy	Yhtiön tulee toimia kannattavasti ilman kaupungin lisäpanostusta.	Toiminnan järjestäminen ilman kaupungin lisärahoitusta (antolaina tai takaus)	Ennuste 2024: Kaupunki kirjannut tilinpäätökseen ja maksanut takaustappion n. 3,2 milj. euroa.	Ei lisäpanostusta kaupungilta	Tavoite toteutui. Ei lisärahoitusta kaupungilta.
	Yhtiö pyrkii nollatulokseen ja perii osakkailtaan vastiketta hoito- ja rahoituskuluja vastaavan määrän.	Tilikauden tulos	Ennuste 2024: Tilikauden tulos 0	Tilikauden tulos 0	Tavoite toteutui Tilikauden tulos positiivinen.
	Yhtiön tulee toimia aktiivisesti Hippos -hankkeen kehittämis-	Hippos -hankkeen edistäminen ja yhtiön tulevaisuus.	Yhtiö edistänyt Hippos -hanketta omalta osin vuoden aikana.	Rakennuksen kauppa toteutunut kevään 2025 aikana, jonka	Tavoite toteutui Rakennuksen kauppa toteutui ja yhtiön alas-ajon

	työssä ja edistää hanketta omalta osaltaan.			jälkeen yhtiön alaspäin.	valmistelut aloitettu
--	---	--	--	--------------------------	-----------------------

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Talousarvion toteutumisvertailu esitetään samalla tarkkuudella (1 000 euroa) kuin talousarvio.

Käyttötaloustulojen toteutuminen 2025

1 000 euroa	TA 2025	TA+M 2025	TP 2025	Poikkeama TP/TA euroa	Poikkeama TP/TA %	Poikkeama TP/TA+M euroa	Poikkeama TP/TA+M %
Konsernihallinto	8 218	8 508	9 805	1 587	19,3 %	1 297	15,2 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	5 309	9 423	9 530	4 221	79,5 %	106	1,1 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	13 393	13 096	13 290	-103	-0,8 %	194	1,5 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	10 452	10 655	11 338	886	8,5 %	683	6,4 %
Kaupunkirakennepalvelut	59 857	57 757	59 165	-692	-1,2 %	1 408	2,4 %
Toimintatulot	97 229	99 439	103 127	5 899	6,1 %	3 689	3,7 %
Tilapalvelu	94 405	94 405	94 214	-191	-0,2 %	-191	-0,2 %
Kylän Kattaus	16 577	16 577	15 383	-1 194	-7,2 %	-1 194	-7,2 %
Toimintatulot Liikelaitokset	110 983	110 983	109 597	-1 385	-1,2 %	-1 385	-1,2 %
Toimintatulot yhteensä	208 211	210 421	212 725	4 513	2,2 %	2 303	1,1 %

Toimintatulojen poikkeamien syyt, TA+M / TP 2025

Konsernihallinto	1 297
Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy:n osakassopimuksen mukaisesti yhtiöltä laskutetut kiinteistökehityssopimuksen kulut sekä pääomalle laskettu korko	963
Työterveyshuollon kustannusten korvaus Kelalta	102
Digipalveluiden tulot	115
Muut toimintatulojen muutokset	117
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	106
International House Jyväskylä, hankkeiden erityisavustukset	383
Elinkeinopalveluiden hankejaksotukset	278
Kotoutumiskorvaukset	-555
Kasvun ja oppimisen palvelut	194
Perusopetuksen koulujen tilavuokratuotot ja perusopetuksen muut toimintatulot	239
Perusopetuksen muiden jyvskyläisoppilaiden maksuosuudet (toimintatulot)	94
Kasvun ja oppimisen hanketoiminnan avustukset	88
Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintamaksut ja Vertti-palvelun laskutus	53
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot ja muut tulot	-148
Nuorisopalvelujen hanketoiminnan avustukset ja muut nuorisopalvelujen toimintatulot	-131
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	683
Liikuntapalvelujen toimintatulot (liikuntapaikkamaksut ja -vuokrat)	1 132
Museoiden lipunmyyntitulot, avustukset ja muut toimintatulot	234
Kulttuuripalvelujen lipunmyyntitulot ja muut toimintatulot	76
Jyväskylä Sinfonian lipunmyyntitulot	56
Teatterin lipunmyyntitulot ja muut toimintatulot	-505

Kirjastojen tilavuokrat	-162
Kansalaisopiston kurssimaksutulot	-146
Kaupunkirakennepalvelut	1 408
Valmistus omaan käyttöön -tulot	846
SUP-korvaukset (kertakäyttöiset muovituotteet)	545
Katutyölupatulot	400
Puun myyntitulot	320
Ympäristöterveyspalvelut, seudullinen	189
Tontinvuokratulot (mm. Hippos-hankkeen käynnistyminen)	188
Rakennusvalvonnan lupatulot	-457
Katujen rakentamisen ulkoiset tilaustyöt	-447
Joukkoliikenteen tulot	-408
Maanmyyntivoitot	-221
Muut toimintatulojen muutokset	455
Tilapalvelu	-191
Sisäiset vuokratulot (Alvar Aalto-museo siirtyi osin sisäisiin vuokriin, Työntalon siirtyminen sisäiseen käyttöön)	394
Ulkoiset vuokratulot (Aalto-säätiön ja K-S Museon vuokratulot alenivat)	-474
Valmistus omaan käyttöön -tulot	-217
Muut toimintatulojen muutokset	106
Kylän Kattaus	-1 194
Ulkoiset ruokapalvelutulot	-1 194

Käyttötalousmenojen toteutuminen 2025

	TA	TA+M	TP	Poikkeama TP/TA		Poikkeama TP/TA+M	
1 000 euroa	2025	2025	2025	euroa	%	euroa	%
Konsernihallinto	32 478	29 836	29 663	-2 814	-8,7 %	-173	-0,6 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	66 374	62 689	60 237	-6 136	-9,2 %	-2 451	-3,9 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	276 949	275 805	275 062	-1 887	-0,7 %	-743	-0,3 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	58 776	59 421	59 751	975	1,7 %	330	0,6 %
Kaupunkirakennepalvelut	73 695	73 796	72 723	-972	-1,3 %	-1 073	-1,5 %
Toimintamenot	508 271	501 547	497 436	-10 835	-2,1 %	-4 111	-0,8 %
Tilapalvelu	54 446	54 446	51 526	-2 920	-5,4 %	-2 920	-5,4 %
Kylän Kattaus	15 877	15 877	15 583	-294	-1,9 %	-294	-1,9 %
Toimintamenot Liikelaitokset	70 323	70 323	67 108	-3 214	-4,6 %	-3 214	-4,6 %
Toimintamenot yhteensä	578 594	571 870	564 545	-14 049	-2,4 %	-7 325	-1,3 %

Toimintamenojen poikkeamien syyt, TA+M / TP 2025

Konsernihallinto	-173
Digipalveluiden menot	212
Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen ennen vuotta 2023 syntyneet kustannukset	195
Säästöt palvelujen ostoissa	-397
Säästöt henkilöstökuluissa	-88
Työterveyshuollon kustannukset	-60
Muut toimintamenojen muutokset	-35
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	-2 451
Kunnan maksuosuus työttömyystuista	1 582
Työvoimakoulutukset	-2 080
Henkilöstömenot	-915
Työllistymisen edistämiseen myönnetty palkkatuet	-505
Työnantajille myönnettävä Jyväskylä-lisä pitkäaikaistyöttömien tai muuten vaikeasti työllistettävien työllistämiseen	-188
Starttiraha aloittaville yrittäjille	-75
Muut toimintamenojen muutokset	-270
Kasvun ja oppimisen palvelut	-743
Perusopetuksen palvelualueen henkilöstökulut (lomapalkkavelan muutos)	403
Kasvun ja oppimisen hanketoiminnan toimintakulut	90
Toimialan hallinnon toimintakulut	43
Varhaiskasvatuksen palvelualueen henkilöstökulut	-774
Nuorisopalvelujen palvelualueen henkilöstökulut ja muut toimintakulut	-213
Määrärahalle kohdentuvat konsernihallinnon vyörytyserät	-184
Varhaiskasvatuksen palvelualueen muut toimintakulut	-109
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	330
Kulttuuripalvelujen palvelualueen johtaminen ja määrärahalle kohdentuvat konsernihallinnon vyörytyserät	172
Kulttuuripalvelujen hanketoiminnan ja muun toiminnan toimintakulut	157
Jyväskylä Sinfonian toimintakulut (vierailijat ja muut toimintakulut)	155
Museoiden toimintakulut (palvelujen ostot ja tarvikkeisto)	119
Liikuntapalvelujen toimintakulut	27
Kaupunginteatterin henkilöstökulut	-169
Kirjaston toimintakulut	-93
Kansalaisopiston toimintakulut	-37
Kaupunkirakennepalvelut	-1 073
Katualueet, menosäästöt	-472
Henkilöstömenot	-236
Pilaantuneiden maiden ja rakennusten purkujen kustannukset	-224
Joukkoliikenne, menosäästöt	-58
Muut toimintamenojen muutokset	-84
Tilapalvelu	-2 920
Ohjelmoitu kunnossapito (useat purkutyöt)	203
Sähkö- ja lämmityskustannukset	-1 070
Vuokratilojen päättymisen (mm. vastikkeiden säästö jäähallin myynnin vuoksi)	-698
Ennakoimattomat korjaustyöt	-514

Isojen rakennustutkimusten määrän väheneminen	-281
Hallinnon palvelujen ostot ja muut menot, menosäästöt	-209
Muut toimintamenojen muutokset	-351
Kylän Kattaus	-294
Elintarvikekustannukset	-339
Muut toimintamenojen muutokset	45

Käyttötalouden nettomenojen toteutuminen 2025

1 000 euroa	TA 2025	TA+M 2025	TP 2025	Poikkeama TP/TA euroa	Poikkeama TP/TA %	Poikkeama TP/TA+M euroa	Poikkeama TP/TA+M %
Konsernihallinto	24 260	21 328	19 859	-4 401	-18,1 %	-1 469	-6,9 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	61 064	53 265	50 708	-10 357	-17,0 %	-2 558	-4,8 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	263 556	262 709	261 772	-1 784	-0,7 %	-937	-0,4 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	48 324	48 766	48 413	89	0,2 %	-354	-0,7 %
Kaupunkirakennepalvelut	13 838	16 039	13 558	-280	-2,0 %	-2 481	-15,5 %
Toimintakate	411 042	402 108	394 309	-16 733	-4,1 %	-7 799	-1,9 %
Tilapalvelu	-39 960	-39 960	-42 688	-2 729	6,8 %	-2 729	6,8 %
Kylän Kattaus	-700	-700	199	899	-128,5 %	899	-128,5 %
Toimintakate Liikelaitokset	-40 660	-40 660	-42 489	-1 829	4,5 %	-1 829	4,5 %
Toimintakate yhteensä	370 382	361 448	351 820	-18 562	-5,0 %	-9 629	-2,7 %

Konsernihallinto

Käyttötalouden toteutuminen

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kaupungin yhteiset					
Toimintatulot	170,0	230,0	400,0	1 516,0	1 116,0
Toimintamenot	-11 008,7	4 016,2	-6 992,5	-7 116,9	-124,4
Toimintakate	-10 838,7	4 246,2	-6 592,5	-5 600,9	991,6
Päätöksenteon tuki					
Toimintatulot	448,8	0,0	448,8	369,2	-79,6
Toimintamenot	-4 981,0	0,0	-4 981,0	-4 710,6	270,4
Toimintakate	-4 532,2	0,0	-4 532,2	-4 341,4	190,8
Strategia ja kehittäminen					
Toimintatulot	50,0	-40,0	10,0	3,0	-7,0
Toimintamenot	-979,5	166,9	-812,6	-743,3	69,3
Toimintakate	-929,5	126,9	-802,6	-740,3	62,3
Henkilöstöpalvelut					
Toimintatulot	1 306,4	0,0	1 306,4	1 416,1	109,7
Toimintamenot	-5 417,2	222,9	-5 194,3	-5 101,2	93,1
Toimintakate	-4 110,8	222,9	-3 887,9	-3 685,1	202,8
Talous ja omistajaohjaus					
Toimintatulot	6 136,6	100,0	6 236,6	6 359,0	122,4
Toimintamenot	-7 267,5	-1 645,0	-8 912,5	-9 071,9	-159,4
Toimintakate	-1 130,9	-1 545,0	-2 675,9	-2 712,9	-37,0
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut					
Toimintatulot	106,0	0,0	106,0	141,2	35,2
Toimintamenot	-2 823,8	-119,4	-2 943,2	-2 919,5	23,7
Toimintakate	-2 717,8	-119,4	-2 837,2	-2 778,4	58,8
Konsernihallinto yhteensä					
Toimintatulot	8 217,8	290,0	8 507,8	9 804,5	1 296,7
Toimintamenot	-32 477,7	2 641,6	-29 836,1	-29 663,4	172,7
Toimintakate (sitova)	-24 259,9	2 931,6	-21 328,3	-19 858,9	1 469,4

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Konsernihallinnon vuoden 2025 talous toteutui noin 1,5 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Toimintatuotot ylittivät noin 1,3 miljoonalla eurolla ja toimintamenot alittuivat noin 0,2 miljoonalla eurolla talousarvioon nähden. Toimintakatteen alitus johtuu suurilta osin ennakoimattomista tulosta.

Kaupungin yhteiset -palvelualueen toimintakate toteutui noin 1,0 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Kaupungin yhteisiin tuloihin on muun muassa Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy:n osakassopimuksen mukaisesti yhtiöltä laskutetut aikanaan maksetut kiinteistökehityssopimuksen kulut sekä pääomalle laskettu korko. Tämä kertaluonteinen tulo paransi toimintakatetta noin 960 000 euroa. Kaupungin yhteisiin on myös kirjattu sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä Keski-

Suomen Pelastuslaitos -liikelaitoksen budjetoimattomia kuluja ja tuottoja, jotka ovat toteutuneet hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Sosiaali- ja terveystalouden osalta vuodelle 2025 on kirjattu esimerkiksi perinnässä olleita maksutuottoja ja jo luottotappioiksi kirjattujen saatavien suorituksia noin 111 000 euroa, joita ei kirjattu vuoden 2022 tilinpäätökseen niiden ennakoimattomuuden vuoksi. Toimintamenoja toteutui 156 000 euroa. Ennakoimattomia menoja ovat olleet esimerkiksi sosiaali- ja terveystalouden saamattomista maksutuotoista kirjattavia luottotappioita. Keski-Suomen Pelastuslaitos -liikelaitoksen osalta ennen vuotta 2023 toteutuneita kuluja kirjattiin vuodelle 2025 119 000 euroa ja tuottoja 159 000 euroa. Toimintakuluihin on kirjattu esimerkiksi takautuvasti korjattuja ennen vuotta 2023 syntyneitä paloaseman sähkökuluja ja toimintatuloihin palosuojelurahaston avustuksia vuosia 2021 ja 2022 koskien. Vuonna 2025 järjestettyjen vaalien (kunta- ja aluevaalit) osalta talous toteutui talousarvion mukaisesti. Kaupunginvaltuuston- ja hallituksen toimintakulut ylittivät yhteensä noin 89 000 euroa. Ylitys johtuu valtuustokauden vaihtumisesta ja uuden valtuuston perehdytystilaisuuksien kustannuksista. Tarkastuslautakunnan toimintakulut alittivat noin 81 000 euroa talousarvioon nähden.

Päätöksenteon tuen palvelualueen toimintakate toteutui noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Strategian ja kehittämisen palvelualueen toimintakate toteutui noin 62 000 euroa talousarviota parempana. Molemmilla palvelualueilla toimintakatteen alitus johtuu suurilta osin toteutuneista säästöistä palvelujen ostoissa.

Henkilöstöpalveluiden toimintakate toteutui noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Työterveyshuollon tulot toteutuivat noin 0,1 miljoonaa euroa arvioitua suurempana ja työterveyshuollon kustannukset toteutuivat noin 60 000 euroa talousarviota pienempinä. Menokohta pitää sisällään kaupunkitasoisesti esimerkiksi henkilöstöpalveluiden johtamien työkyvyn, osaamisen ja työturvallisuuden kehittämisen sekä ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteitä, yhteistyötoimikunnan kuluja sekä kestävän liikkumisen henkilöstötoimenpiteet ja rekrytoinnin yksittäiset erilliset toimenpiteet.

Talouden ja omistajaohjauksen palvelualueen toimintakate toteutui noin 37 000 euroa talousarviota heikompana. Digipalveluiden osalta toimintatulot ylittivät talousarvion noin 115 000 euroa ja toimintakulut ylittivät noin 212 000 euroa. Toimintakulujen ylitystä selittää mm. lomapalkkavelan muutos, joka kasvoi vuonna 2025 digipalveluihin siirtyneiden uusien työntekijöiden osalta.

Viestinnän, markkinoinnin ja osallisuuden palvelualueen toimintakate toteutui noin 59 000 euroa talousarviota parempana.

Vuoden 2025 syksyn toisissa talousarviomuutoksissa konsernihallinnon toimintakuluja lisättiin nettona 1,1 miljoonaa euroa. Toimintakulujen lisäystä kohdennettiin 1,5 miljoonaa euroa digipalveluihin budjetoitua suurempien perustietotekniikan ulkoistamisen kulujen kattamiseen. Muilta konsernihallinnon palvelualueilta vähennettiin toimintakuluja yhteensä 0,1 miljoonaa euroa. Toimintatuottoja lisättiin yhteensä 0,3 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2026 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Myös vuonna 2025 tiukka menokuri piti konsernihallinnossa edellisvuoden tapaan ja toimintamenot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti. Budjetin toteutuminen vuonna 2025 suunnitellusti tarkoittaa, että liikkumavaraa vuonna 2026 ei juurikaan ole. Tarkkaa taloudenpitoa jatketaan edelleen vuonna 2026, mutta erityisiin sopeutustoimenpiteisiin ei ole tarvetta.

Tuleva hankintalain uudistus aiheuttaa merkittävän epävarmuustekijän konsernihallinnon talouteen erityisesti vuonna 2027, mutta mahdollisesti jo loppuvuonna 2026. Vähemmistöomistusosuuden 10 prosentin vähimmäisvaade aiheuttaa kaupungille useiden sidosyksikköhankeiden uudelleen kilpailuttamisen. Tietojärjestelmien ja IT-toimintojen osalta kertaluonteisten kilpailutus- ja muutostutustusten on arvioitu nousevan yli kahteen miljoonaan euroon. Vuoden 2026 talousarviossa ei ole varauduttu hankintalain muutoksesta johtuviin kustannuksiin.

Kansainvälinen turvallisuustilanne edellyttää kaupungin oman varautumisen tason korottamista. Varautuminen edellyttää jatkuvaa valmiutta reagoida yllättäviin tilanteisiin, ei pelkästään poikkeusoloihin vaan myös erilaisiin häiriötilanteisiin. Kriittisten palveluiden jatkuvuus on varmistettava kaikissa tilanteissa. Riittävä varautuminen edellyttää resursseja, mihin on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota tulevilla talousarvioilla.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Käyttötalouden toteutuminen

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous					
Toimintatulot	0,0	0,0	0,0	49,9	49,9
Toimintamenot	-28 364,3	-2 684,7	-31 049,0	-32 690,6	-1 641,6
Toimintakate	-28 364,3	-2 684,7	-31 049,0	-32 640,7	-1 591,7
Elinkeinopalvelut					
Toimintatulot	1 154,0	-299,0	855,0	1 370,0	515,0
Toimintamenot	-6 333,8	1 150,3	-5 183,4	-4 919,2	264,3
Toimintakate	-5 179,8	851,3	-4 328,4	-3 549,2	779,2
Työllisyyspalvelut					
Toimintatulot	4 155,3	4 413,2	8 568,5	8 110,0	-458,5
Toimintamenot	-31 675,7	5 219,6	-26 456,1	-22 627,6	3 828,5
Toimintakate	-27 520,4	9 632,8	-17 887,6	-14 517,6	3 370,0
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut yhteensä					
Toimintatulot	5 309,3	4 114,2	9 423,5	9 529,8	106,4
Toimintamenot	-66 373,8	3 685,2	-62 688,6	-60 237,4	2 451,2
Toimintakate (sitova)	-61 064,5	7 799,4	-53 265,1	-50 707,5	2 557,6

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimintakate alittui suhteessa talousarvioon 2,56 miljoonaa euroa ollen 50,71 miljoonaa euroa (talousarviossa 53,27 miljoonaa euroa). Toimialan toimintatuotot olivat 0,11 miljoonaa euroa talousarviota korkeammat, kun toteuma oli 9,53 miljoonaa euroa (talousarviossa 9,42 miljoonaa euroa). Lisäksi toimintamenot olivat noin 2,45 miljoonaa euroa talousarviota pienemmät ollen noin 60,24 miljoonaa euroa (talousarviossa noin 62,69 miljoonaa euroa).

Talousarvion huomattava alittuminen johtui pääosin TE-uudistuksessa siirtyneiden työvoimakoulutuskulujen merkittävästä alittumisesta. Lisäksi palkkatukikulut olivat huomattavasti alhaisemmat kuin talousarviossa. Alittumiseen on vaikuttanut varautuminen vuodelle 2026 tuleviin säästöihin sekä palkkatuen osittaiseen muutokseen kuntalisäksi. Kaikki vuoden 2025 aikana näkyvät säästöt ja lisääntyneet tuotot eivät ole luonteeltaan pysyviä, vaan osa niistä johtuu esimerkiksi toimialan hankkeiden tai kehitykseen tähtäävän valmistelutyön siirtymisistä.

Toimialan yhteiset, hallinto ja talous

Toimialan yhteiset, hallinto ja talouden kustannuksista kunnan maksuosuus työttömyystuista ylittyi 5,7 % eli noin 1 582 000 euroa suhteessa vuoden 2025 muutettuun talousarvioon. Tuottoja yksiköllä ei vuonna 2025 ollut.

Kokonaisuudessa toimialan yhteiset, hallinto ja talous ylitti talousarvion toimintakatteen noin 1,59 miljoonalla eurolla ollen 32,64 miljoonaa euroa (talousarviossa 31,05 miljoonaa euroa).

Elinkeinopalvelut, yhteiset

Elinkeinopalveluiden yhteiset ylittivät talousarvion toimintatuotot noin 21 400 eurolla. Elinkeinopalveluiden, yhteisiin on kirjattu mm. tapahtumista muilta osallistujilta veloitetuista osallistumismaksuja. Toimintakulut alittuivat noin 30 700 euroa. Elinkeinopalveluiden yhteiset toimintakate oli tilinpäätöksessä - 293 500 euroa kun talousarviossa sen oli arvioitu olevan noin -345 600 euroa.

Visit Jyväskylä Region

Visit Jyväskylä Regionin toimintatuotot ylittivät 21 600 euroa. Lisäksi palveluyksikön toimintamenot olivat noin 25 900 euroa alhaisemmat. Toimintamenojen alittuminen johtuu kaupungin talouden sopeuttamisesta tehdystä menojarrutuksesta vuonna 2025. Kokonaisuutena yksikön vaikutus toimialan toimintakatteeseen alittumiseen oli noin 47 500 euroa. Palveluyksikön toteutunut toimintakate oli - 713 600 euroa kun talousarviossa sen oli ennakoitu olevan - 761 100 euroa.

Elinvoiman kehittäminen

Vuoden 2025 talousarvioon verrattuna Elinvoiman kehittäminen -palveluyksikön tuottojen ylittyminen johtuu käynnissä olevien hankkeiden tulojen jaksottamisesta, sekä kustannusten alittuminen selittyy pääosin ulkopuolisten palveluostojen vähäisempänä toteutumisena. Palveluostojen säästöt johtuvat kehittämishankkeiden päätösaikataulujen viivästymisestä ja kaupungin talouden sopeuttamistoimiin liittyvästä menojarrutuksesta. Palveluyksikön toteutunut toimintakate oli - 0,78 miljoonaa euroa, talousarviossa ennakoitu toimintakate oli - 1,56 miljoonaa euroa.

Yrityspalvelut

Yrityspalvelut-palveluyksikön kustannukset hiukan ylittivät, koska henkilöstökulut ylittivät. Tämä johtui toimintojen siirrosta työllisyyspalveluiden ja yrityspalveluiden kesken. Palveluyksikön toimintakate oli -1,76 miljoonaa euroa (talousarviossa -1,66 miljoonaa euroa).

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluiden toimintatulot olivat tilikaudella yhteensä noin 8,11 miljoonaa euroa, kun talousarviossa niiden oli ennakoitu oleva 8,57 miljoonaa euroa. Suurimmat alitukset johtuivat Osamisenpalveluiden koulutuskorvausten laskutuksen toteutumisesta odotettua pienempänä.

Varsinaiset kotoutumiskorvaukset, toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa pienempinä kuin talousarviossa oli budjetoitu. Kuitenkin vuoden 2025 aikana kotoutumiskorvauksiin tehtiin korotus alkuperäiseen talousarvioon nähden, joten alkuperäiseen talousarvioon nähden kotoutumiskorvaukset kasvoivat. Kokonaisuutena työllisyyspalveluiden toimintatulot toteutuivat tilikaudella 0,46 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä.

Työllisyyspalveluiden toimintakulut olivat tilikaudella 22,63 miljoonaa euroa. Talousarviossa toimintakulujen ennakoitiin olevan 26,46 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena siis toimintakulut alittuivat noin 3,83 miljoonaa euroa. Suurimpia alituksia olivat avustusten eli lähinnä palkkatuen toteutuminen 0,50 miljoonaa euroa pienempänä. Myös rekrytointi- ja Jyväskylälisä toteutui 0,19 miljoonaa euroa pienempänä, sillä päätöksiä päästiin tekemään vasta toukokuusta alkaen, lisäksi yleisen taloustilanteen takia yritykset olivat varovaisia rekrytoinneissa. Iso alitus oli myös palvelujen ostoissa, jotka koko työllisyyspalvelualueella toteutuivat 2,59 miljoonaa pienempinä kuin talousarviossa oli budjetoitu. Sopeuttamistointien takia henkilöstökuluissa säästöä syntyi myös 1,06 miljoonaa euroa.

Työllisyyspalveluiden oma toiminta, joka käsittää työllisyyspalveluiden hallinnon ja toimintaavustukset alittivat talousarvion mukaisen toimintakatteen noin 215 000 eurolla ollen noin 328 000 euroa. Toimintamenot alittuivat 167 700 euroa lähinnä palvelujen ostojen 131 000 euroa ja 263 200 euroa pienempien henkilöstömenojen vuoksi.

Työllisyyspalveluiden organisaatio muuttui vuoden 2025 aikana, kun Työnantajapalvelut tulivat osaksi työllisyyspalveluita. Yrityspalveluiden organisaatioon aiemmin kuuluneiden Työnantajapalveluiden talouden raportointi säilyi kuitenkin yrityspalveluiden organisaatiossa vuoden 2025 ajan. Palveluyksiköt tekivät merkittäviä säästöjä, josta henkilöstömenojen säästöt kertyivät pääosin sopeuttamisen toimenpiteistä ja TE-alueen toiminnan käynnistymisen aiheuttamista henkilöstömuutoksista. Alkupalveluiden kokonaismenot alittuivat 270 000 euroa, joka koostui pääasiassa henkilöstömenojen toteutumisesta 231 000 euroa pienempänä. Rekry- ja urapalveluiden toimintamenot olivat 79 700 euroa pienemmät johtuen myös henkilöstömenojen toteutumisesta pienempänä talousarvioon verrattuna. Työkyvyn vahvistaminen henkilöstömenot toteutuivat 109 600 euroa pienempänä, ja kokonaistoimintamenot jäivät 125 700 euroa talousarviosta. Osaamisen palveluista syntyi suurin osa koko Työllisyyspalveluiden säästöistä. Osaamisen palveluiden menot toteutuivat 3,81 miljoonaa euroa pienempänä kuin talousarvio. Työnantajapalvelut säästivät toimintamenoissa 37 500 euroa josta 33 900 euroa syntyi henkilöstömenoista. Ylipäätään Työllisyyspalveluiden kuten koko toimialan toiminnassa on pyritty mahdollisimman kustannustehokkaaseen toimintaan.

Palkkatukityöllistämiseen kului vuoden 2025 määrärahaa 3,9 miljoonaa euroa, palkkatukeen varattu budjetti alittui 0,6. Tähän oli vaikutuksensa TE-palvelu ja rahoitusuudistuksella. Vuodelle 2025 palkkatukeen tehtyjä määrärahasidontoja purkautui odotettua enemmän, samoin määrärahan käytössä ja tuen kohdentumisessa käytettiin tiukempaa harkintaa. Palkkatukeen sidottujen määrärahan purkautumisen volyymia ei pystytty ennakoimaan etukäteen. Kuukausitasolla on merkittäviä vaihteluja, mikä vaikuttaa edelleen palkkatuen rahankulutuksen ennustamiseen. Palkkatukivarojen sidontojen muutoksiin vaikuttavat mm. erisyistä kesken jääneet palkkatukijaksot esimerkiksi vakituisen työllistymisen kautta tai muista syistä.

Kaupungin oppisopimusohjelmaan varattuja henkilöstömenoja jäi käyttämättä 70 000 euroa verrattuna muutettuun talousarvioon. Uusia oppisopimuksia vuonna 2025 käynnistyi eri toimialoilla odotettua vähemmän.

Palvelu- ja koulutushankintojen osalta määrärahaa ei käytetty täysimääräisenä. Budjetti alittui 2,23 miljoonaa euroa. Palveluhankinnoissa kaikkia TE-palvelu-uudistuksen myötä siirtyneitä isoja hankintasopimuksia ei hyödynnetty täyteen arvoonsa saakka ja siirtyneitä optioita ei käytetty esimerkiksi loppuvuodesta 2025. Vahvempi valtionosuusjärjestelmän työvoimakoulutuksiin ohjaus ja sidosyksikköhankinnan käynnistyminen toivat myös osaltaan säästöjä työvoimakoulutusten määrien pysyessä aiempien vuosien tasolla. TE-palvelu-uudistuksen myötä työllisyysalueen palveluhankintojen painopistettä muutettiin pelkästä suoriteperusteisuudesta tulosperusteisempaan suuntaan, mikä vaikutti myös rahamäärän kulutukseen. Loppuvuodelle vähennettiin myös valmennuksiin liittyviä palveluostoja ja laitettiin pääpainoa valmennuspalvelujen oman tuotannon järjestämiseen sekä digitaalisen oppimisalustan hyödyntämiseen.

Kuntalisän pilotointi jaoston aloitteesta yksinyrittäjien ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen toteutettiin vuonna 2025. Ensimmäisen työntekijän palkkaamisen tukea markkinoitiin laajasti eri yritysverkostoissa sekä tapahtumissa ja viestinnässä. Euromääräisen tuen lisäksi tarjottiin rinnalle palvelua työnantajana toimimiseen. Tukeen budjetoitiin 200 000 mutta vallitseva taloustilanne sekä yksinyrittäjien tilanne heijastui tuen käyttöön. Tukea hyödynsi vain muutama ensimmäistä työntekijää palkkaava yrittäjä.

International House Jyväskylän toimintatuotot alittuivat 0,16 miljoonaa euroa tilikaudella ollen 6,43 miljoonaa euroa (talousarviossa 6,59 miljoonaa euroa). Tämä johtuu Kotoutumis-palveluihin kohdistuneiden korvauksien toteutumisesta pienempänä suhteessa muutettuun talousarvioon.

International House Jyväskylän toimintamenot vastaavasti alittivat talousarvion 0,45 miljoonalla eurolla jääden 3,18 miljoonaan euroon, talousarviossa toimintamenoiksi oli arvioitu 3,63 miljoonaa euroa. Toimintamenoista säästöä kertyi yhteensä 0,45 miljoonaa euroa, joista suurin osa johtui henkilöstömenojen toteutumisesta 0,41 miljoonaa euroa pienempinä.

Kokonaisuudessaan International House Jyväskylän toimintakate oli ylijäämäinen ja paransi koko toimialan toimintakatetta 3,26 miljoonaa euroa. Talousarviossa toimintakatteen oli arvioitu 2,957 miljoonaa euroa eli se toteutui 0,29 miljoonaa parempana.

Työllisyyspalvelualueen toimintakatteen muodostui 14,52 miljoonaa euroa, kun muutetussa talousarviossa se oli 17,89 miljoonaa euroa. Toteutunut toimintakate alittaa muutetun talousarvion 3,4 miljoonalla eurolla parantaen näin koko toimialan toimintakatetta huomattavasti.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2026 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2026 talousarviossa pysymiseen on sekä positiivinen, että myös negatiivinen. Talousarvioon nähden toiminnasta tuli sekä pysyviä säästöjä, että kertaluontoisia säästöjä, mutta myös kulujen ylityksiä.

Palveluiden järjestäminen on saatu vuoden 2025 aikana järjesteltyä hyvin ja niistä saadut henkilöstökulujen ja palveluostojen säästöt ovat pysyväisluonteisia pääosin myös jatkossa. Pieni epävarmuus henkilöstökuluissa sisältyy yleiseen työttömyystilanteeseen ja sitä kautta työllisyyspalveluiden asiakasmääriin, joiden kasvaessa myös henkilöstöä saatetaan tarvita lisää.

Työllisyysalueen maksamat palkkatuet, starttirahat ja kaupungin rekrytointilisä sen sijaan ovat vuosittaisen talousarvion tarkastelun alla. Nämä kuten myös kunnan maksuosuus työttömyystuista, eli niin sanottu sakkomaksu riippuvat alueen työllisyystilanteesta ja muutokset työllisyystilanteessa voivat aiheuttaa muutoksia maksettuihin korvauksiin, sekä muihin kuluihin. Lisäksi saadut kotokorvaukset ovat riippuvaisia maailmantilanteesta ja tämän hetken tilanteen mukaan kaupungin saamat kotokorvaukset tulevat laskemaan nykyisestä tilanteesta.

Sivistyspalvelut

Kasvun ja oppimisen palvelut, käyttötalouden toteutuminen

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto					
Toimintatulot	2 756,0	-1 180,0	1 576,0	1 664,1	88,1
Toimintamenot	-8 743,4	1 003,8	-7 739,6	-7 689,0	50,6
Toimintakate	-5 987,4	-176,2	-6 163,6	-6 024,9	138,7
Varhaiskasvatuksen palvelualue					
Toimintatulot	3 866,1	490,0	4 356,1	4 207,7	-148,4
Toimintamenot	-112 360,7	2 684,2	-109 676,5	-108 793,4	883,1
Toimintakate	-108 494,6	3 174,2	-105 320,4	-104 585,7	734,6
Perusopetuksen palvelualue					
Toimintatulot	5 381,7	232,8	5 614,5	6 000,5	386,0
Toimintamenot	-148 455,3	-2 048,1	-150 503,4	-150 906,7	-403,3
Toimintakate	-143 073,6	-1 815,3	-144 888,9	-144 906,2	-17,3
Nuorisopalvelut					
Toimintatulot	1 389,4	160,0	1 549,4	1 418,1	-131,3
Toimintamenot	-7 389,3	-496,3	-7 885,6	-7 672,8	212,7
Toimintakate	-5 999,9	-336,3	-6 336,2	-6 254,7	81,4
Kasvun ja oppimisen palvelut yhteensä					
Toimintatulot	13 393,2	-297,2	13 096,0	13 290,4	194,4
Toimintamenot	-276 948,7	1 143,7	-275 805,0	-275 061,9	743,1
Toimintakate (sitova)	-263 555,5	846,5	-262 709,0	-261 771,5	937,5

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut, käyttötalouden toteutuminen

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kulttuuripalvelut					
Toimintatulot	166,2	0,0	166,2	242,4	76,2
Toimintamenot	-3 108,0	77,0	-3 031,0	-3 359,4	-328,4
Toimintakate	-2 941,8	77,0	-2 864,8	-3 117,0	-252,2
Kansalaisopisto					
Toimintatulot	1 336,6	0,0	1 336,6	1 190,1	-146,5
Toimintamenot	-4 209,3	-25,2	-4 234,5	-4 196,7	37,8
Toimintakate	-2 872,7	-25,2	-2 897,9	-3 006,5	-108,6
Kirjastot					
Toimintatulot	594,7	0,0	594,7	432,3	-162,4
Toimintamenot	-9 621,5	-42,3	-9 663,8	-9 570,5	93,3
Toimintakate	-9 026,8	-42,3	-9 069,1	-9 138,2	-69,1
Museot					
Toimintatulot	335,3	203,0	538,3	771,9	233,6
Toimintamenot	-5 785,6	-582,6	-6 368,2	-6 487,6	-119,4
Toimintakate	-5 450,3	-379,6	-5 829,9	-5 715,7	114,2
Jyväskylän Sinfonia					
Toimintatulot	532,5	0,0	532,5	588,6	56,1
Toimintamenot	-3 755,5	-18,8	-3 774,4	-3 929,4	-155,0
Toimintakate	-3 223,0	-18,8	-3 241,9	-3 340,8	-98,9
Jyväskylän kaupunginteatteri					
Toimintatulot	1 274,8	0,0	1 274,8	769,3	-505,5
Toimintamenot	-5 459,2	-22,4	-5 481,6	-5 312,5	169,0
Toimintakate	-4 184,4	-22,4	-4 206,8	-4 543,2	-336,4
Liikunta					
Toimintatulot	6 211,7	0,0	6 211,7	7 343,4	1 131,7
Toimintamenot	-26 836,8	-30,9	-26 867,7	-26 894,7	-27,0
Toimintakate	-20 625,1	-30,9	-20 656,0	-19 551,3	1 104,7
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut yhteensä					
Toimintatulot	10 451,8	203,0	10 654,8	11 338,0	683,2
Toimintamenot	-58 776,0	-645,2	-59 421,2	-59 750,8	-329,6
Toimintakate (sitova)	-48 324,2	-442,2	-48 766,4	-48 412,8	353,6

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon**Kasvun ja oppimisen palvelut**

Kasvun ja oppimisen palvelujen määrärahan toimintakate toteutui noin 0,94 miljoonaa euroa muutettua talousarviota pienempänä (talousarvion toteumaprosentti 99,6 prosenttia). Talousarviolla budjetoitu toimintakate oli – 262 709 002 euroa ja toteuma vuonna 2025 oli – 261 771 521 euroa. Toimintatuotot toteutuivat noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviota suurempina ja toimintakulut noin 0,74 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä.

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon talousarvio alitti toimintakatteen noin 0,14 miljoonaa euroa, kun toimintatuotot ylittivät suunnitellun noin 90 000 euroa ja toimintakulut alittuivat talousarvion noin 51 000 eurolla. Toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon määrärahakokonaisuus koostuu keskitetyistä palveluista ja hallinnosta, palveluohjaus- ja kehittämisyksiköstä, kasvun ja oppimisen hankekokonaisuudesta sekä määrärahalle kohdentuvista konsernihallinnon vyörytyseristä.

Toimialan hallintoon on keskitetty sivistyslautakunnan, toimialan sekä kasvun ja oppimisen hallinnon sekä toimialatasoisen talousyksikön määrärahat. Hallinnon kokonaisuuden talous toteutui lähes talousarvion mukaisena ja toimintakate ylittyi vain 12 000 eurolla. Henkilöstömenot ja tarvikehankinnat toteutuivat suunniteltua pienempänä. Keskitettyyn määrärahaan on varattu kesken vuotta konkretisoituvien akuuttien kalustohankintojen (täydennyskalustamisen) varaus, joka jäi tilinpäätösvuodelta lähes kokonaan käyttämättä. Toisaalta keskitetyt palvelujen ostot, avustukset ja muut toimintakulut toteutuivat talousarviota suurempina.

Palveluohjaus- ja kehittämisyksikön (kasvun ja oppimisen palveluohjaus-, asiantuntija- ja TVT-tiimit) toimintakate ylitti talousarvion noin 25 000 eurolla. Tietokonelaitteiden leasing-maksut toteutuivat noin 106 000 euroa talousarviolla suunniteltua pienempänä, kun sekä vuosien 2024 että tilinpäätös 2025 sopeuttamistoimenpiteet konkretisoituivat. Talousarvio kuitenkin ylittyi henkilöstömenoissa, palvelujen ostoissa (ICT-palvelujen ostot) sekä tarvikehankinnoissa.

Kasvun ja oppimisen keskitetyn hankekokonaisuuden toimintakate (eli hankkeiden omarahoitusosuudet; talousarvio 290 000 euroa) toteutui lähes talousarvion mukaisena, kun toimintakate alitti talousarvion noin 8 000 eurolla. Hankekokonaisuuteen kuuluvat erilaiset OKM:n, OPH:n ja AVI:n rahoittamat opetuksen ja koulutuksen kehittämiseen, toiminnallisiin muutoksiin ja koulutuspoliittisten linjausten toimeenpanoa toteuttavat hankkeet ja erityisavustukset.

Konsernihallinnon vyörytyserinä Kasvun ja oppimisen palvelujen määrärahalle kohdentui toimintatuottoja noin 584 000 euroa ja toimintakuluja noin 416 000 euroa, jolloin toimintakate jäi noin 168 000 euroa positiiviseksi (talousarvilla huomioitu nettovaikutuksettomana eränä). Vyörytyserät perustuvat laskennallisiin vakuutusmaksuihin (tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut) sekä konsernihallinnon kautta tehtyihin hankintoihin (vakuutuspalvelut, asiantuntijapalvelut ja muut). Vuositaitosten vyörytyserien suuruutta on hankala etukäteen arvioida ja talousarviovaraus tehdään edellisten vuosien toteumaan perustuen.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen palvelualueen toimintakate toteutui noin 730 000 euroa pienempänä kuin talousarviolla suunniteltiin. Toimintatuotot alittivat talousarvion noin 150 000 eurolla ja toimintakulut alittivat talousarvion noin 880 000 euroa. Merkittävin osa palvelualueen toimintatuotoista koostuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloista, jotka eivät toteutuneet talousarvion mukaisina.

Palvelualueen henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 775 000 euroa. Henkilöstökulujen talousarvioon sisältyi edellisten vuosien tapaan säästötavoite, noin 600 000 euroa. Säästötavoitetta toteutettiin laatimalla varhaiskasvatuksen kesä- ja loma-ajoille suunnitelmat lomarahen vaihtamiseksi vapaaksi, pitämällä palkattomia vapaita ja säästövapaita. Lisäksi päiväkotien tiivistettyjä päivystysjärjestelyjä vakiinnutettiin. Varhaiskasvatuspalveluille kohdistui vuodelle 2025 useita säästötoimenpiteitä, jotka kohdentuivat henkilöstökuluihin.

Perusopetuksen palvelualue

Perusopetuksen palvelualueen toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti. Vaikka talousarviossa pysyttiin kokonaisuutena, ylittivät henkilöstökulut noin 0,4 miljoonaa euroa lomapalkkavelkavarauksen kasvun vuoksi. Näin merkittävään lomapalkkavelan kasvuun ei oltu perusopetuksen palvelualueen talousarviossa varauduttu, mutta noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua suurempina toteutuneiden toimintatuottojen sekä noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua pienempinä toteutuneiden toimintakulujen myötä henkilöstökulujen ylitys saatiin tasapainotettua.

Toimintatuottojen osalta talousarviossa asetettu tavoite ylitettiin muun muassa kotikuntalaskutus-
tuottojen ja koulujen (esimerkiksi tilojen vuokraamisesta) saatujen tuottojen myötä. Toimintakulujen
talousarvion alitus syntyi lopulta koulukuljetuskustannuksista, joiden osalta talousarviota tarkistet-
tiin syksyllä 2025.

Nuorisopalvelujen palvelualue

Nuorisopalvelujen palvelualueen toimintakate toteutui noin 81 000 euroa talousarviolla suunniteltua
pienempänä.

Toimintatuotot toteutuivat noin 131 000 euroa suunniteltua pienempinä. Toimintatuotot koostuvat
pääosin nuorisotoiminnan hankekokonaisuuteen saatavista avustuksista sekä avustuksiin kirjatta-
vista ulkopuolisen toiminnan rahoituksista. Muita tuloja muodostuu SIB-toimintaan kohdentuvista
tuloista, erilaisista myyntituloista sekä nuorisotilojen vuokrauksesta. Olennaisin poikkeama talous-
arvioon nähden syntyi hanketoiminnan toimintatuloista, joita toteutui tilikaudelle 2025 talousarviolla
suunniteltua vähemmän.

Toimintakulut toteutuivat noin 213 000 euroa talousarviolla suunniteltua pienempinä. Henkilöstöku-
lut, palvelujen ostot sekä ulkopuolisille tahoille maksettavat avustukset toteutuivat ennakoitua pie-
nempänä. Vakituisen henkilöstön sijaisuuksiin ei palkattu määräaikaista työntekijöitä tai sijaisilla oli
pienempi palkkataso.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen määrärahan toimintakate toteutui noin 0,35 miljoonaa euroa muutet-
tua talousarviota pienempänä (talousarvion toteumaprosentti 99,3 prosenttia). Talousarviolla bud-
jetoitu toimintakate oli – 48 766 401 euroa ja toteuma vuonna 2025 oli – 48 412 755 euroa. Toimin-
tatuotot toteutuivat noin 0,68 miljoonaa euroa talousarviota suurempina ja toimintakulut 0,3 miljo-
onaa euroa talousarviota suurempina.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen toimintakate ylitti talousarviolla suunnitellun noin 252 000 eurolla. Toimintatuotot
toteutuivat noin 76 000 euroa ja toimintakulut noin 328 000 euroa suunniteltua suurempina.

Kulttuuripalvelujen toimintayksikön toimintakate toteutui lähes talousarvion mukaisena, kun toimin-
takate ylitti talousarviolla suunnitellun noin 12 000 eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 26 000 euroa
suunniteltua suurempina ja toimintakulut noin 38 000 euroa talousarviota suurempina. Toimintaku-
lujen ylitys johtui Kulttuurin kasvuohjelman hankkeen omavastuuosuudesta, jota ei oltu otettu huo-
mioon talousarviossa. Hankkeiden omavastuuosuus on budjetoitu jatkossa talousarvioon kulttuurin
hankkeille.

Palveluyksikön kokonaisuuteen kuuluu kulttuuripalvelujen johtamiseen liittyvät keskitetyt sekä kult-
tuuri- ja liikuntalautakunnan kulut. Näiden toimintakate ylittyi noin 69 000 euroa, koska talousarvi-
ossa palvelualueen johtamiseen kohdentuvia menoja on vaikea ennakoida.

Koko kulttuuri- ja liikuntapalvelujen määrärahaa koskevat konsernihallinnon vyörytyserät kohden-
netaan Kulttuuripalvelut- yksikölle. Vyörytyseriä ei ole talousarviolla huomioitu ja vuonna 2025 niitä
toteutui noin 108 000 euroa (toimintakulut). Vyörytyserät perustuvat laskennallisiin vakuutusmak-
suihin (tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut) sekä konsernihallinnon kautta tehtyihin hankin-
toihin (vakuutuspalvelut, asiantuntijapalvelut ja muut). Vuosittaisten vyörytyserien suuruutta on
hankala etukäteen arvioida.

Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan avustuksiin varattu määräraha toteutui noin 40 000 euroa talousar-
violla suunniteltua suurempina talousarviovirheen vuoksi. Kulttuuritoiminnan hanketoiminnan oma-
rahoitusosuuksia toteutui noin 23 000 euroa, eikä tilikauden 2025 talousarviolla ollut tähän vielä
määrärahavarausta. Euromääräisesti merkittävin hankekokonaisuus oli Kulttuurin kasvuohjelma-
hanke.

Jyväskylän kansalaisopisto

Kansalaisopiston toimintakate toteutui noin 109 000 euroa talousarviota suurempana. Talousarvion mukaisesta tulotavoitteesta jäätin noin 146 000 euroa, josta kurssimaksujen osuus oli noin 136 000 euroa. Vuoden 2025 talouden tasapainottamistoimenpiteenä osaan kursseista toteutettu kurssimaksun nosto vaikutti osaltaan opiskelijoiden määrän vähenemiseen. Osassa kursseja täyttää suunniteltua 10 prosentin kurssimaksun nostoa ei tehty.

Toimintakulut alittivat talousarviolla suunnitellun noin 38 000 eurolla. Henkilöstökulut toteutuivat noin 29 000 euroa talousarviota suurempana, mutta vastaavasti palvelujen ostot, tarvikkehankinnat sekä muut toimintakulut toteutuivat suunniteltua pienempinä.

Kirjastot

Kirjastopalvelujen toimintakate ylittyi noin 69 000 eurolla. Toimintatuotot alittivat korotetun tulotavoitteen noin 162 000 eurolla. Kirjastotilojen vuokratuottoja odotettiin talousarviolla toteutuvan noin 158 000 euroa, mutta tilikauden toteuma jäi tätä olennaisesti matalammaksi, noin 15 000 euroon. Hanketoiminnan avustuksia toteutui edellisvuotta vähemmän, ja niitä kohdentui vain henkilöstön kieli- ja kulttuuriosaamisen kehittämishankkeeseen.

Toimintakulut toteutuivat talousarviota noin 93 000 euroa pienempänä. Henkilöstökulut toteutuivat talousarviota noin 70 000 euroa, tarvikkehankinnat noin 10 000 euroa ja muut toimintakulut noin 38 000 euroa pienempinä. Palvelujen ostoissa talousarvio ylittyi pääasiassa ICT-palvelujen sekä posti- ja kuriiripalvelujen ostojen vuoksi.

Museot

Museopalvelujen toimintakate alitti talousarvion noin 114 000 eurolla. Toimintatuotot ylittivät talousarviolla suunnitellun noin 234 000 eurolla. Maksutuotot ylittivät talousarviolla asetetun tulotavoitteen Jyväskylän taidemuseossa sekä Suomen käsityön museossa. Talousarvion mukaisissa toimintatuotoissa ei ole huomioitu vuosittain tuloiksi kohdentuvia hanke- ja näyttelyavustuksia, joita kohdentui tilikaudelle 2025 yhteensä noin 85 000 euroa.

Toimintakulut ylittivät talousarvion yhteensä noin 119 000 eurolla. Olennaisimmat ylitykset muodostuivat palvelujen ostoista (asiantuntijapalvelut, ICT-palvelut ja muut palvelujen ostot) sekä tarvikkehankinnoista. Ylitykset johtuivat kustannustason noususta, joka näkyy erityisesti näyttelytyössä. Jyväskylä Sinfonia

Jyväskylä Sinfonian toimintakate toteutui noin 99 000 euroa talousarviolla suunniteltua suurempana. Toimintatuottoja kertyi noin 56 000 euroa ja toimintakuluja toteutui noin 154 000 euroa talousarviolla suunniteltua enemmän. Toimintakatetta heikensi osaltaan talousarviolle sisällytetty 40 000 euron osuus valtion kertaluontoisesta toiminta-avustuksesta ("joululahjarahasta"), joka jäi suunnitellusta poiketen järjestelmissä siirtämättä vuodelta 2024 vuodelle 2025.

Toimintatuottojen ennustettua suurempi toteuma kertoo ylittyneestä lipputulotavoitteesta. Sisällyttämällä runsaasti suuren kysynnän viihdekonseritteja kausiohjelmistoon optimoitiin Paviljongin Encore-salin suuri tilakapasiteetti. Viihdekonserit tuovat pääsääntöisesti mukanaan myös korkeat kulut, mikä osaltaan nosti vuoden 2025 teknisiä ja tuotannollisia kuluja, jotka nousivat kokonaisuudessaan suunniteltua korkeammiksi, koskien esimerkiksi koneiden ja laitteiden vuokria, tekijänoikeuspalkkioita sekä majoitus- ja kuljetuspalveluita.

Jyväskylän kaupunginteatteri

Jyväskylän kaupunginteatterin toimintakate toteutui noin 336 500 euroa talousarviolla suunniteltua suurempana. Toimintatuotot jäivät talousarviota noin 505 500 euroa pienemmiksi ja merkittävin poikkeama syntyi lipunmyynnin tuloksesta. Lipunmyynti jäi tavoitteestaan 416 500 euroa. Teatterin siirtyessä peruskorjattavalta teatteritalolta väistötiloihin esitysmäärä putosi noin puolella ja väistötiloissa suuren näyttämön koko pieneni 35 prosenttia. Teatteri ei saanut väistötiloissa kerrytettyä vuokratuottoja talousarviolla huomioiden mukaisesti (30 000 euroa) ja myyntituotot toteutuivat talousarviolla suunniteltua noin 59 000 euroa pienempänä.

Toimintakulut toteutuivat talousarviolla suunniteltua pienempinä noin 170 000 euroa. Henkilöstökulut toteutuivat suunniteltua noin 255 000 euroa pienempinä, kun pienemmät tuotannot vaativat vähemmän vierailijoiden ja tuntityöntekijöiden tarvetta, ja osa työstä hankittiin ostopalveluna (palvelujen ostot). Vastaavasti palvelujen ostot ylittivät talousarvion noin 47 000 eurolla. Paviljongin väistötiloissa tarvittavat vuokrarakenteet kasvattivat muita toimintakuluja siten, että talousarvio ylittyi noin 79 000 eurolla. Vaatteistoon, rakennusmateriaaleihin ja kalustoon liittyviä hankintoja tehtiin väistötiloihin talousarviolla suunniteltua vähemmän.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen toimintakate alittui noin 1,1 miljoonalla eurolla. Toimintatulot ylittyivät noin 1,13 miljoonaa euroa, jonka lisäksi toimintamenot ylittyivät noin 27 000 euroa. Toimintatulojen osalta uimahallit ylittivät talousarvion 623 000 eurolla ja Hippoksen liikuntapaikat 123 000 eurolla. Aalto-Alvarin pysäköinnin muuttuminen ei vaikuttanut asiakasmäärään laskevasti toisin kuin ennakoitiin. Liikuntapalvelut sai erilaisia hankeavustuksia palvelujen kehittämiseen 460 000 euroa, joka on noin 40 000 euroa enemmän kuin oli ennakoitu. Kaupungin henkilöstön *Kiitos hyvästä työstä*-lahjakortteja lunastettiin liikuntapalveluilta 1 996 kpl, joista liikuntapalvelut sai tuloja 99 000 euroa.

Liikuntapaikat -palveluyksikkö ylitti toimintamenot 369 000 eurolla. Ylitykset johtuivat Viitaniemen liikuntapuiston 199 000 euron ja Laajavuoren toimintamenojen 123 000 euron ylityksistä, jotka muodostuivat ennakoimattomista ja yllättävistä kunnossapitokorjauksista. Laajavuoressa kustannuksia aiheuttivat Matti Pullin mäen romahtanut alastulorinne sekä rikkoontuneen lumetuslinjan korjauskustannukset. Vastaavasti Viitaniemessä kylmäkoneen kompressoreiden korjaus lisäsi kustannuksia. Lisäksi liikuntapaikkojen henkilöstömenojen ylittyivät 134 000 eurolla.

Liikuntapaikkojen ylitys saatiin kompensoitua, kun vastaavasti kumppanuus- ja asiakaspalveluyksikkö alitti toimintakulunsa 350 000 eurolla. Toimintakuluja saatiin laskettua ostopalveluja karsimalla ja hankintoja siirrettyä tuleville vuosille.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2026 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Kasvun ja oppimisen palvelujen hankekokonaisuuden omarahoitusosuuksiin on talousarviolla 2026 varattu n. 340 000 euroa (toimintatuotot 1,8 miljoonaa euroa ja toimintakulut 2,1 miljoonaa euroa). Talousarviovalmistelujen yhteydessä toimintatuottoja ja – kuluja laskettiin lähemmäs toteumaa vastaavaa tasoa, mutta edelleen vuoden 2026 talousarviolle tullaan tekemään nettovaikutukseton tekninen oikaisu tuottojen ja kulujen osalta talouden seurantaan helpottamaan. Hanketoiminnan tilikausikohtaiseen kohdentumiseen ja talouden seurantaan vaikuttavat hankkeiden käynnistymisen ajankohta, hankekohtaisten kulujen muodostumisen ajankohta, uudet hankehaut sekä käynnissä oleville hankkeille haettavat jatkoajat.

Konsernihallinnon vyörytyseriin on myös vuodelle 2026 talousarviolla tehty nettovaikutukseton varaus. Laskennallisten erien suuruus vaihtelee tilikausittain ja ennusteen laatiminen on haastavaa, mutta edellisten kahden tilikauden toteumatietojen perusteella varaus on riittävä.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotoissa jäätin alle talousarvion vuonna 2025. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut tarkistetaan kahden vuoden välein, seuraava tarkistus on 1.8.2026. Asiakasmaksut sekä tulorajat tulevat hieman nousemaan. Riskinä vuodelle 2026 on, että varhaiskasvatuspalvelut eivät saavuta tulotavoitetta.

Vuoden 2026 talousarvioon sisältyy noin 0,8 miljoonan euron säästötoimenpiteet, joita toteutetaan kesäajan ja koulujen loma-aikojen järjestelyillä. Säästötavoite pyritään saavuttamaan esimerkiksi keskittämällä varhaiskasvatuspalveluja alueellisesti, tarkentamalla vuosilomasuunnittelua, myön-

Vuodelle 2028 suunniteltu kansalaisopiston ja kuvataidekoulun muuttaminen peruskorjattavaan vanhaan lyseorakennukseen etenee. Tähän prosessiin on nyt liitetty Lyseon välittömään läheisyyteen kaavailtu kulttuurikortteli, jonka toimintakonseptin suunnittelussa kansalaisopiston ja kuvataidekoulun osuus huomioidaan.

Kirjastot

Kirjastopalvelujen tilavuokria korotettiin talouden tasapainottamistoimenpiteen mukaisesti 1.1.2025 alkaen, mutta korotettua tulotavoitetta ei saavutettu ja vuokratulot jopa vähenivät vuodesta 2024. Vuoden 2026 talousarvion mukaisen tulotavoitetta ei tultane saavuttamaan.

Museot

Vuoden 2025 aikana on pystytty tehostamaan toimintaa siten, että vähenevilläkin henkilöstöresursseilla on mahdollista toteuttaa laadukasta sisältöä.

Jyväskylä Sinfonia

Jyväskylä Sinfonian toiminta Paviljongissa vuosina 2024 ja 2025 on osoittanut uuden toimitilan toimintakulujen vakiintuneen tasolle, johon nykyiset resurssit ovat riittämättömät, ellei toiminnan sisältöön tehdä selkeitä leikkauksia. Vuonna 2026 on odotettavissa edelleen uusia kuluja, kuten Encore-salin sähköakustisen järjestelmän takuuajan päättymisestä johtuvat järjestelmän uuteen huoltosopimukseen liittyvät kulut.

Paviljonkiin siirryttäessä toiminnan nouseviin kuluihin haettiin kuluarvion perusteella 70 000 euron lisärahoitusta, josta myönnettiin 35 000 euroa. Puuttumaan jäänyt lisärahoitus asettaa haasteita toiminnalle, ja myös vuosi 2024 olisi ollut alijäämäinen ilman valtion kertaluonteista toimintaavustusta.

Jyväskylä Sinfoniale asetettu tulotavoite nousi 90 000 euroa vuodelle 2024 ja 34 800 euroa vuodelle 2025. Tulotavoitteisiin on päästy, mutta tulotavoitteen kasvattaminen edelleen taloutta korjaavana toimenpiteenä ei ole realistinen keino talouden tasapainottamiseksi. Samalla, kun lisärahoitus toimintakulujen kattamiseen on tarpeen, yksikössä etsitään edelleen keinoja kustannusten vähentämiseksi, ja esimerkiksi freelance-muusikoiden määrää vähennetään entisestään ennakoivan ohjelmistosuunnittelun avulla.

Ylivuotinen budjetointi on orkesterin kannalta toimiva järjestely, joka mahdollistaa joustavuuden tilanteessa, jossa toiminnan suunnittelua ja taiteilijakiinnityksiä tehdään huomattavasti yhtä budjettivuotta pidemmällä ajanjaksolla. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Jyväskylä Sinfonian kumulatiivinen ylijäämä on 554 510 euroa.

Jyväskylän kaupunginteatteri

Teatteri pystyi vuoden 2025 aikana säästämään kuluissa, mutta toimintakate ylittyi toimintatulojen jäädessä talousarvion mukaisesta tulotavoitteesta merkittävästi. Väistötilojen haasteellisuus vaikuttaa vielä vuoden 2026 talousarvioon.

Teatteri toimii edelleen koko vuoden 2026 kevätkauden väistötiloissa, jossa esitysmäärät sekä katsomon koot ovat pienemmät kuin teatteritalolla. Lisäksi muutto takaisin teatteritalolle lyhentää syyskautta, jolloin myös syksyn esitysmäärät ovat pienemmät. Talousarvion 2026 mukaisen tulotavoitteen saavuttamisessa on riski, jota pyritään ennakoimaan talouden raportointiajankohtien yhteydessä.

Liikuntapalvelut

Hipposkeskuksen rakentamisen käynnistymisellä tulee olemaan vaikutuksia Hippoksen alueen nykyisten liikuntapaikkojen sekä pysäköintialueiden käyttöön. Tämän odotetaan vaikuttavan mm. tapahtumien järjestämiseen pysäköintikapasiteetin ollessa alueella rajallinen. Lisäksi vaikutukset koskevat kulkemista AaltoAlvariin maksuttoman pysäköintialueen siirtyessä Hipposkeskuksen rakentamisen aikana kauemmaksi vesiliikuntakeskuksesta. Mahdolliset tapahtumatoiminnan ja kävijämäärien muutokset voivat vaikuttaa liikuntapalvelujen tulokertymään. Uusittu Harjun stadion ote-

taan käyttöön kesällä 2026, jossa järjestetään Kalevan Kisat heinäkuussa 2026. Vastaavasti Vaa-jakosken yleisurheilukenttä sekä Huhtasuon liikuntapuisto ovat peruskorjauksen vuoksi suljettuina vuonna 2026, mikä aiheuttaa vuorojen uudelleen järjestelytarpeita.

Uimahallien alennusryhmien lasten-hintakategoriaa muutettiin tammikuun alusta 2026. Ikärajan maksuttomuus muutettiin alle 9-vuotiaisiin, mikä voi vaikuttaa tulokertymään. Mikäli liikuntapaikkoihin tulee edelleen yllättäviä käyttökatkoja tai ennakoimattomia sulkuja, on sillä välittömiä vaikutuksia sekä toimintamenoihin, että tuloihin. Lisäksi nämä aiheuttavat tarpeita investointeihin.

Kaupunkirakennepalvelut

Käyttötalouden toteutuminen

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Asiakaspalvelu ja johdon tuki					
Toimintatulot	289,0	0,0	289,0	366,6	77,6
Toimintamenot	-3 468,8	75,5	-3 393,3	-3 228,9	164,4
Toimintakate	-3 179,8	75,5	-3 104,3	-2 862,3	242,0
Kadut ja puistot					
Toimintatulot	14 770,2	0,0	14 770,2	16 808,8	2 038,6
Toimintamenot	-27 801,0	-76,5	-27 877,5	-27 728,1	149,4
Toimintakate	-13 030,8	-76,5	-13 107,3	-10 919,3	2 188,0
Kaupunkisuunnittelu					
Toimintatulot	40 564,1	-2 100,0	38 464,1	38 076,3	-387,8
Toimintamenot	-35 750,9	-45,7	-35 796,6	-35 626,7	169,9
Toimintakate	4 813,2	-2 145,7	2 667,5	2 449,7	-217,9
Rakentaminen ja ympäristö					
Toimintatulot	4 233,4	0,0	4 233,4	3 912,9	-320,5
Toimintamenot	-6 673,9	-54,8	-6 728,7	-6 139,0	589,7
Toimintakate	-2 440,5	-54,8	-2 495,3	-2 226,1	269,2
Kaupunkirakennepalvelut yhteensä					
Toimintatulot	59 856,7	-2 100,0	57 756,7	59 164,7	1 408,0
Toimintamenot	-73 694,6	-101,5	-73 796,1	-72 722,6	1 073,5
Toimintakate (sitova)	-13 837,9	-2 201,5	-16 039,4	-13 558,0	2 481,4

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Kaupunkirakenteen toimintakate on noin 2,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Yksittäisten palveluiden välillä on eroja sekä toimintatuottojen että -menojen toteumisissa. Tulojen poikkeamia on mm. puunmyyntitulot, tulojen lisäys noin 320 000 euroa ja tonttien vuokratulojen nousu, tulojen lisäys noin 188 000 euroa, katutyöluopamaksujen talousarviovarausta noin 400 000 euroa suuremmat tulot ja lisäksi SUP-korvaukset (kertakäyttöiset muovituotteet) tulivat vuosien 2024 ja 2025 osalta maksuun vuoden 2025 puolella, tulojen lisäys yhteensä noin 544 000 euroa. Talvihoidon talousarviovarauksesta jäi osa käyttämättä helpon syyskauden vuoksi. Henkilöstömenot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti, säästöä syntyi vain n. 200 000 euroa. Talvihoidossa syntyi menosäästöjä helpon talven vuoksi. Lisäksi tiukan talouskurin avulla toimialan toimintamenot toteutuivat selvästi talousarviota parempana.

Kaupunkisuunnittelu

Asemakaavoituksen palveluysikön tulot ylittyivät 51 000 € budjetoidusta, mikä johtui Itäisen Sepälänkankaan suunnitteluvarausmaksuista. Kaavamuutosmaksuja tuloutettiin 140 000 €. Henkilöstömenot alittuivat osa-aikaisuuksien takia.

Joukko- ja palveluliikenteen toimintakate oli -9,43 miljoonaa euroa ja toteutui 350 000 euroa tavoitetta heikompana. Joukkoliikenteen asiakastuloissa jäätin tavoitteesta 597 000 euroa. Kuntien kuntaosuudet nousivat 88 000 euroa. Kustannuksissa merkittävimmät muutokset olivat liikenteen kustannukset, jotka seudullisessa liikenteessä alittuivat 223 000 eurolla, mutta Louhunsalmen silta-

työmaan lisäkuljetusten takia joukko- ja palveluliikenteen kokonaisliikennöintikustannukset alittuivat koko vuoden osalta vain 33 000 eurolla. Muissa palveluiden ostoissa säästettiin yhteensä 94 000 euroa. Eniten säästöjä syntyi asiantuntijapalveluissa 36 000 euroa, rahoitus- ja pankkikuluissa 26 000 euroa ja viestinnän ja markkinoinnin kustannuksissa 44 000 euroa. Vuoden 2025 tulot sisältävät myös koko seudun joukkoliikenteelle myönnetyt valtionavustukset 2,08 miljoonaa euroa.

Kadut ja puistot

Katupalveluiden tulot ylittyivät SUP-korvausten (kertakäyttöiset muovituotteet, 380 000 euroa) ja katutyölupamaksutulojen (400 000 euroa) osalta. Syksyn talvihoitovarauksesta jäi käyttämättä reilu 1 miljoonaa euroa. Katupalveluiden kate toteutui lähes 2 miljoonaa euroa talousarviota parempana.

Viherpalveluiden kulut toteutuivat noin 140 000 euroa talousarviota suurempina johtuen lisäkuluista metsäpalvelujen ostopalvelutöissä. Puunmyyntituloja tuloutettiin noin 320 000 euroa talousarviota enemmän. Lisätuottoja saatiin myös budjetoimattomista vuosien 2024 ja 2025 SUP-roskakorvauksista, yhteensä 165 000 euroa, jotka molemmat tulivat maksuun vuoden 2025 aikana. Viherpalveluiden toimintakate toteutui kaikkiaan noin 360 000 euroa talousarviossa tavoiteltua parempana.

Kadunrakentamisen käyttötalouden toimintakate oli noin 157 000 euroa tavoitetta huonompi. Katualueiden rakentamisen ulkoisten tilaustöiden tulojen osuus toteutui pienempänä talousarvioon nähden. Pääsyynä oli uusien asuinalueiden kaavavalitukset, jonka takia vuonna 2025 ei käynnistynyt yhtään uuden asuinalueen rakennushanketta. Tämän aiheuttamaan tulovajetta saatiin osittain korvattua hallintokorttelin katuhankeiden töillä. Geopalveluiden ja katualueiden rakennuttamisen tulot olivat suuremmat talousarvioon nähden.

Rakentaminen ja ympäristö

Palvelualueen kate toteutui noin 270 000 euroa budjetoitua parempana. Palvelualueen tulot alittuivat noin 320 000 euroa. Tähän vaikutti pääasiassa rakennusvalvonnan lupamaksujen budjetoitua pienempi kertymä, joka johtui rakennusalan jatkuneesta hiljentyämisestä. Henkilöstövaihdokset, viivästetyt rekrytoinnit ja pitkät poissaolot näkyvät tilinpäätöksessä talousarviota pienempinä henkilöstökustannuksina (alitus 245 000 euroa). Taloutta tasapainotettiin tiukentamalla asiantuntijapalvelujen hankintaa, joissa määrärahat alittuivat yhteensä 155 000 eurolla.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2026 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Yleinen taloussuhdannetilanne on vaikuttanut ja vaikuttaa todennäköisesti vielä vuoden 2026 hankkeiden aloitukseen merkittävästi. Yritystonttien kysyntä on kuitenkin pysynyt vilkkaana ja tavoitteena on edelleen parantaa yritystonttien markkinointia ja yritysasiakkaiden palvelua sekä lisätä tonttien luovutusta. Arvioidaan, että yritystonttien kysyntä säilyy suhdannetilanteesta huolimatta edelleen vilkkaana.

Vuonna 2026 Valtion tukeman asuntotuotannon suhteellinen osuus asuntotuotannosta ennustetaan olevan edelleen suuri. Asumisen neuvonnan tarve on kasvava ja asiakasmäärien ennustetaan nousevan.

Pilaantuneiden maiden puhdistamistarpeita on aina vaikea ennustaa ja niihin on reagoitava nopeasti. Maiden puhdistamisen ja rakennusten purkamisen tarve pysyy edelleen suurena täydennysrakentamisen ollessa isossa roolissa rakentamisen kentällä. Maa- ja vesialueiden isännöinnissä on ollut normaalin vilkasta ja sen ennustetaan jatkuvan.

Talvikausien vaihtelevien sääolojen kustannusvaikutukset saattavat jatkossakin aiheuttaa merkittäviä yllätyksiä kustannusten muodostumiseen. Myös katujen ylläpidon kustannusindeksi jatkaa edelleen nousuaan ja hallinnollisten muutosten paine on edelleen aiempia vuosikymmeniä suurempi. Kunnossapidettävien alueiden määrä nousee jatkuvasti ja nykyisellä rahoitustasolla katuverkon korjausvelka alkaa kasvaa merkittävästi.

Viherpalveluja voidaan hoitaa laadukkaasti, kun palveluverkon laajenemisen ja uusinvestointien myötä kunnossapidettävien alueiden määrät kasvavat maltillisesti ja suunnitellusti, resursoinnissa huomioidaan riittävästi kustannusten nousu, eikä jo olemassa oleviin resursseihin kohdistu suuria vähentämisspaineita. Velvoitetyöllistettävien sekä työ- ja oppisopimusyksikön työntekijöitten työpa-noksen jäätyä pois metsänhoidon avustavien työtehtävien sekä kunnossa- ja puhtaanapidon, vie-rasrajatorjunnan ja luontopolkujen ja lintutornien huoltamisen työkustannuksia nostetiin vuoden 2026 talousarvioon. Puusta toistaiseksi saatava hyvä hinta takaa tällä hetkellä hyvän tuoton kau-pungin metsistä myytävälle puulle. Metsäohjelma 2030 linjaa edelleen sekä metsäluonnon suoje-lua, että kaupungin metsistä myytävän puun määrää.

Joukkoliikenteessä vuonna 2026 keskitytään matkamäärien tavoitteelliseen kasvattamiseen palve-lutarjonnan muutoksilla ja Linkki tulevaisuuteen 2040-kehittämisohjelman tekemisellä. Linkki tule-vaisuuteen kehittämisohjelma laaditaan koko toimivalta-alueelle ja työn on tarkoitus olla valmis elokuun loppuun mennessä, jonka jälkeen ohjelma viedään kuntien valtuustoihin päätettäväksi.

Jyväskylän kaupungin liikelaitokset

Liikelaitokset 2025 / Tuloslaskelma

1 000 euroa	Tilapalvelu	Kylän Kattaus	Yhteensä
Toimintatuotot	94 061	15 383	109 444
Valmistus omaan käyttöön	153	0	153
Toimintakulut	-51 526	-15 583	-67 108
TOIMINTAKATE	42 688	-199	42 489
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 616	0	-12 616
Muut rahoitustuotot	4	0	4
Peruspääoman korko		0	0
Muut rahoituskulut	-12 620	0	-12 620
VUOSIKATE	30 072	-199	29 873
Poistot ja arvonalentumiset	-28 187	0	-28 187
Satunnaiset erät	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 885	-199	1 686
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1 885	-199	1 686
Kumulatiivinen ylijäämä / alijäämä	2 662	-957	1 705

Liikelaitokset 2025 / Rahoituslaskelma

1 000 euroa	Tilapalvelu	Kylän Kattaus	Yhteensä
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Vuosikate	30 072	-199	29 873
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0
Toiminnan rahavirta	30 072	-199	29 873
Investointimenot	-33 360	0	-33 360
Rahoitusosuudet investointimenoihin	997	0	997
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0
Investointien rahavirta	-32 363	0	-32 363
Toiminnan ja inv. rahavirta	-2 291	-199	-2 490
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainasaamisten vähennykset	12		12
Antolainauksen muutokset	12	0	12
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0
Lainakannan muutokset	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalm. muutokset	2 278	199	2 478
Rahoituksen rahavirta	2 291	199	2 490
Rahavarojen muutos	0	0	0

TILAPALVELU	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos	
1 000 €						€	%
Toimintatuotot	103 591	108 263	89 512	92 427	94 061	1 634	2 %
Valmistus omaan käyttöön	389	362	375	220	153	-67	-30 %
Toimintakulut	-65 095	-70 059	-53 024	-52 089	-51 526	563	-1 %
TOIMINTAKATE	38 885	38 566	36 863	40 558	42 688	2 130	5 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-13 001	-12 999	-11 453	-12 000	-12 616	-616	5 %
VUOSIKATE	25 884	25 567	25 411	28 558	30 072	1 514	5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-26 229	-33 752	-25 390	-28 129	-28 187	-58	0 %
Satunnaiset erät	0	8 200	0	0	0	0	0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-345	15	20	429	1 885	1 456	339 %
Kumulatiivinen ylijäämä (alijäämä)	312	327	347	777	2 662	1 885	243 %
TOIMINNAN RAHAVIRTA	25 707	25 510	25 376	28 498	30 072	1 574	6 %
Investointimenot	-29 935	-47 687	-34 872	-36 856	-33 360	3 496	-9 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	970	160	1 970	400	997	597	149 %
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	271	39 845	980	74	0	-74	-100 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-28 694	-7 682	-31 922	-36 382	-32 363	4 019	-11 %
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	0	0	7	0	12	12	100 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET	4 172	14 285	7 401	-79 815	0	79 815	-100 %
MUUT MAKSUVALM. MUUTOKSET	-1 184	-32 114	-861	87 699	2 278	-85 421	-97 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 987	-17 828	6 547	7 885	2 291	-5 594	-71 %
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0	0	0 %
Vakituinen henkilöstö	24	23	22	21	26	5	24 %
KYLÄN KATTAUS	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos	
1 000 €						€	%
Toimintatuotot	28 182	27 070	17 213	16 578	15 383	-1 194	-7 %
Toimintakulut	-28 070	-28 346	-15 804	-15 360	-15 583	-222	1 %
TOIMINTAKATE	112	-1 276	1 409	1 217	-199	-1 417	-116 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	0	-1	0	0	0	-150 %
VUOSIKATE	110	-1 276	1 409	1 217	-199	-1 416	-116 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	110	-1 276	1 409	1 217	-199	-1 416	-116 %
Kumulatiivinen ylijäämä (alijäämä)	-2 107	-3 383	-1 974	-757	-957	-199	26 %
TOIMINNAN RAHAVIRTA	110	-1 276	1 409	1 217	-199	-1 416	-116 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET	0	1 062	-205	-838	0	838	-100 %
MUUT MAKSUVALM. MUUTOKSET	-111	213	-1 204	-380	199	579	-153 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-111	1 275	-1 409	-1 218	199	1 417	-116 %
Rahavarojen muutos	-1	-1	0	-1	0,0	1	-100 %
Vakituinen henkilöstö	305	324	187	185	197	12	6 %

2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailussa liikelaitoksia ei yhdistellä muuhun talouteen rivi riviltä. Liikelaitosten maksama sijoitetun pääoman tuotto esitetään rivillä korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta. Toteutumisvertailuun sisältyvät myös kaikki palvelualueiden väliset kaupungin sisäiset erät, joten tässä esitettävä tuloslaskelma poikkeaa näiltä osin tilinpäätöksen mukaisesta virallisesta vuoden 2025 tuloslaskelmasta.

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot	95 342,9	2 210,0	97 552,9	100 389,7	2 836,8
Myyntitulot	37 794,5	1 057,7	38 852,2	41 316,7	2 464,5
Maksutulot	15 217,7	553,0	15 770,7	14 822,8	-947,9
Tuet ja avustukset	13 168,5	1 828,4	14 996,9	14 969,8	-27,1
Muut toimintatulot	29 162,1	-1 229,1	27 933,0	29 280,4	1 347,4
Valmistus omaan käyttöön	1 885,9	0,0	1 885,9	2 737,7	851,8
Toimintamenot	-508 270,8	6 723,8	-501 547,0	-497 436,1	4 110,9
Henkilöstömenot	-232 117,8	9 055,3	-223 062,5	-221 047,6	2 014,9
Palvelujen ostot	-142 727,0	-686,3	-143 413,3	-139 375,0	4 038,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 228,2	60,0	-9 168,2	-9 368,7	-200,5
Avustukset muille	-42 177,1	-1 363,0	-43 540,1	-44 278,2	-738,1
Muut toimintamenot	-82 020,6	-342,2	-82 362,9	-83 366,6	-1 003,7
Toimintakate	-411 042,0	8 933,8	-402 108,2	-394 308,7	7 799,5
Verotulot	351 629,9	-9 600,0	342 029,9	338 012,3	-4 017,6
Valtionosuudet	48 544,4	450,6	48 995,0	48 705,4	-289,6
Rahoitustulot ja -menot:	24 067,3	1 400,0	25 467,3	28 544,3	3 077,0
Korkotulot muilta	8 565,0	0,0	8 565,0	8 232,0	-333,0
Muut rahoitustulot muilta	13 202,5	0,0	13 202,5	14 642,1	1 439,6
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta</i>	<i>12 619,8</i>	<i>0,0</i>	<i>12 619,8</i>	<i>12 619,8</i>	<i>0,0</i>
Korkomenot	-10 300,0	1 400,0	-8 900,0	-6 944,2	1 955,8
Muut rahoitusmenot	-20,0	0,0	-20,0	-5,5	14,5
Vuosikate	13 199,6	1 184,4	14 384,0	20 953,3	6 569,3
Poistot ja arvonalentumiset	-32 925,0	0,0	-32 925,0	-30 655,9	2 269,1
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset tulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset menot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	-19 725,4	1 184,4	-18 541,0	-9 702,5	8 838,5
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	340,4	0,0	340,4	340,4	0,0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-19 385,0	1 184,4	-18 200,6	-9 362,1	8 838,5

Verotulot olivat tilinpäätösvuonna yhteensä 338,0 miljoonaa euroa ja toteutuivat 4,0 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikompana. Alkuperäiseen talousarvioon nähden verotulot toteutuivat 13,6 miljoonaa euroa heikompana. Vuoden aikana kunnallisveroarviota laskettiin talousarvionmuutoksissa 6,7 miljoonaa euroa, kiinteistöveroarviota 1,6 miljoonaa euroa ja yhteisöverojen tuottoarviota 1,3 miljoonaa euroa.

Verotulot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 5,1 miljoonaa euroa eli noin 1,5 %. Kunnan tuloveron tuotto oli 254,8 miljoonaa euroa ja se laski 1,8 miljoonaa euroa (-0,7 %) edellisestä vuodesta. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisverotuottoja kertyi 3,3 miljoonaa euroa ennakoitua vähemmän. Kunnallisverotuottojen tilitykset verovuodelta kasvoivat 9,7 miljoonaa euroa ja tästä arviolta 3,0 miljoonaa euroa oli seurausta tuloveroprosentin nostosta. Tuloveroprosentti oli 8,1 %

vuonna 2025 ja sitä nostettiin 0,1 %-yksikköä edellisvuodesta. Verovuoden kunnallisverotuottojen kasvuun vaikutti osaltaan myös kunnallisverotuksen puolella tehty ansiotulovähennyksen poisto. Kunnallisveron tilitykset aikaisemmilta verovuosilta laskivat 11,5 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2024 lopussa kunnallisveron ryhmäosuutta oikaistiin koko maan tasolla positiivisesti noin 150 miljoonalla eurolla, joka osoittautui perusteettomaksi. Verovuoden 2024 kunnallisveroa oikaistiin lopulta negatiivisesti yli 150 miljoonalla eurolla vuoden 2025 aikana. Työllisyyden hidas kehittyminen ja työttömyyden kasvu ovat myös osaltaan heikentäneet kunnallisverotuoton kertymistä.

Yhteisöveroja kaupungille kertyi 26,4 miljoonaa euroa ja yhteisöverojen tuotto laski edellisestä vuodesta 1,3 miljoonaa euroa (-4,8 %) yritysten heikentyneiden talousnäkymien vuoksi. Alkuperäisestä talousarviosta yhteisöverotuotot jäivät 0,3 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveron tuotto oli 56,9 miljoonaa euroa ja se toteutui 1,7 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikompana. Edellisvuoteen verrattuna kiinteistöveron tuottoa kertyi 1,9 miljoonaa euroa vähemmän kiinteistöveron perusteena olevien kiinteistöjen verotusarvojen laskun sekä rakennusalan heikon kysynnän seurauksena. Lisäksi koulutuskuntayhtymä Gradian kiinteistöverotukseen tehdyn tarkastuksen myötä kuntayhtymä sai kiinteistöveronpalautuksia yhteensä 1,7 miljoonaa euroa, joka vaikuttaa Gradian kiinteistöjen sijaintikuntien kiinteistöveron määrään.

Valtionosuudet olivat 48,7 miljoonaa euroa ja toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa muutetun talousarviota heikompana. Edellisvuodesta valtionosuudet kasvoivat yhteensä 18,7 miljoonaa euroa (+62,6 %). Peruspalvelujen valtionosuuden kasvu oli 29,9 miljoonaa euroa, josta TE-uudistuksen vaikutus oli 27,0 miljoonaa euroa. Sote-uudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ja niihin liittyvät rahoituksen kompensatiot olivat yhteensä 31,0 miljoonaa euroa ja soteleikkauksista johtuva muutos valtionosuudessa oli -2,0 miljoonaa euroa vuosien 2024 ja 2025 välillä.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus heikkeni 0,5 miljoonaa euroa (-1,3 %) ja verotulomenetysten korvaus 8,1 miljoonaa euroa (-38,2 %) edellisvuodesta. Verotulomenetysten korvauksen lasku oli pääosin seurausta maan hallituksen päätöksestä, jonka mukaisesti kunnallisverotuksen puolella tehty ansiotulovähennys poistui ja ensisijaisesti valtion verosta tehtävä työtulovähennys kasvoi vuoden 2025 alusta lukien. Muutos toteutettiin voimaantulohetkellä kustannusneutraalisti siten, että kuntien verotulomenetysten korvauksia vähennettiin kuntien verotulojen kasvua vastaavasti. Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet vähensivät kaupungin valtionosuuksien kokonaismäärää 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Rahoitustulot ja -menot olivat yhteensä 28,5 miljoonaa euroa ja toteutuivat 3,1 miljoonaa euroa muutettua talousarviota suurempina. Osinkotuotot ylittivät muutetun talousarvion 1,6 miljoonaa euroa ja korkomenot jäivät 2,0 miljoonaa euroa alle talousarvion korkotason ollessa ennakoitua alemmalla tasolla. Tilapalvelu-liikelaitoksen maksama korvaus peruspääomasta oli 12,6 miljoonaa euroa.

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
1 000 euroa					
Kunnan tulovero	264 800	-6 700	258 100	254 786	-3 314
Kiinteistövero	60 130	-1 600	58 530	56 862	-1 668
Osuus yhteisöveron tuotosta	26 700	-1 300	25 400	26 364	964
Verotulot yhteensä	351 630	-9 600	342 030	338 012	-4 018

	Tulovero-%	Verotettava tulo (milj. euroa)	Muutos-%
Verovuosi 2004	18,52 %	1 487	2,6 %
Verovuosi 2005	18,55 %	1 548	4,1 %
Verovuosi 2006	18,69 %	1 620	4,7 %
Verovuosi 2007	18,69 %	1 738	7,3 %
Verovuosi 2008	18,69 %	1 857	6,8 %
Verovuosi 2009	18,50 %	1 869	0,6 %
Verovuosi 2010	19,00 %	1 896	1,5 %
Verovuosi 2011	19,00 %	1 963	3,5 %
Verovuosi 2012	19,50 %	2 020	2,9 %
Verovuosi 2013	20,00 %	2 091	3,5 %
Verovuosi 2014	20,00 %	2 122	1,5 %
Verovuosi 2015	20,00 %	2 153	1,5 %
Verovuosi 2016	20,00 %	2 181	1,3 %
Verovuosi 2017	20,00 %	2 155	-1,2 %
Verovuosi 2018	20,00 %	2 213	2,7 %
Verovuosi 2019	20,00 %	2 294	3,7 %
Verovuosi 2020	20,00 %	2 361	2,9 %
Verovuosi 2021	20,00 %	2 445	3,5 %
Verovuosi 2022	20,00 %	2 552	4,4 %
Verovuosi 2023	7,36 %	2 913	14,1 %
Verovuosi 2024	8,00 %	3 054	4,8 %

Kiinteistöveroprosentit	Vero-%
Vakituiset asuinrakennukset	0,55 %
Muut asuinrakennukset	1,55 %
Yleinen kiinteistövero	1,30 %
Voimalaitokset	3,10 %
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00 %

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
1 000 euroa					
Peruspalveluiden valtionosuus	23 452	480	23 932	23 932	0
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	35 640	-255	35 385	35 385	0
Verotulomenetyksen korvaus	12 468	637	13 106	13 106	0
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-23 016	-413	-23 428	-23 718	-290
Valtionosuudet yhteensä	48 544	451	48 995	48 705	-290

2.2.3 Investointien toteutuminen

Valtuustoon nähden sitovia ovat seuraavat investointimenot ja -tulot:

- Maa- ja vesialueet
- Yhdyskuntarakentaminen / urheilu- ja retkeilyalueet
- Yhdyskuntarakentaminen / kunnallistekniikka.
- Irtain käyttöomaisuus
- Osakkeet ja osuudet
- Tilapalvelun investointimenojen loppusumma

1 000 euroa	Alkuper. TA 2025	Muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Maa- ja vesialueet, netto	-5 000	0	-5 000	-3 066	1 934
Tulot (sitova)	1 000	0	1 000	935	-65
Menot (sitova)	-6 000	0	-6 000	-4 001	1 999
Urheilu- ja retkeilyalueet, netto	-7 960	-5 595	-13 555	-10 229	3 326
Tulot (sitova)	0	0	0	820	820
Menot (sitova)	-7 960	-5 595	-13 555	-11 050	2 505
Kunnallistekniikka, netto	-21 500	-2 860	-24 360	-22 335	2 025
Tulot (sitova)	0	0	0	391	391
Katupalvelut	-16 350	-2 450	-18 800	-16 907	1 893
Viherpalvelut	-5 050	-310	-5 360	-5 573	-213
Satamapalvelut	-100	-100	-200	-246	-46
Menot yhteensä (sitova)	-21 500	-2 860	-24 360	-22 726	1 634
Irtain käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot, netto	-6 354	-1 251	-7 605	-5 487	2 118
Tulot (sitova)	0	0	0	35	35
Konsernihallinto	-2 360	-474	-2 834	-1 444	1 390
Kasvun ja oppimisen palvelut	-800	-135	-935	-704	231
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-2 194	-422	-2 616	-2 535	81
Kaupunkirakenne	-1 000	-220	-1 220	-839	381
Menot yhteensä (sitova)	-6 354	-1 251	-7 605	-5 522	2 083
Osakkeet ja osuudet, netto	-200	-7 000	-7 200	-5 827	1 373
Tulot (sitova)	0	0	0	1 387	1 387
Menot (sitova)	-200	-7 000	-7 200	-7 214	-14
Kaupunki ilman liikelaitoksia, netto	-41 014	-16 706	-57 720	-46 944	10 776
Tulot	1 000	0	1 000	3 569	2 569
Menot	-42 014,0	-16 706	-58 720	-50 513	8 207
Liikelaitokset, netto	-41 642	3 492	-38 150	-32 363	5 787
Liikelaitokset, tulot	0	0	0	997	997
Tilapalvelu/Talonrakennus (sitova)	-41 582	3 492	-38 090	-33 360	4 730
Kylän Kattaus	-60	0	-60	0	60
Liikelaitokset, menot yhteensä	-41 642	3 492	-38 150	-33 360	4 790
Kaupunki yhteensä, netto	-82 656	-13 214	-95 870	-79 307	16 563
Tulot	1 000	0	1 000,0	4 566,3	3 566
Menot	-83 656	-13 214	-96 870	-83 873	12 997

Talonrakennusinvestointien toteutumisvertailu löytyy Tilapalvelu-liikelaitoksen tilinpäätöksestä.

Maan osto ja myynti

1 000 euroa	TP 2023	TP 2024	TAM 2025	TP 2025	Ero TP-TAM euroa
Maan osto	-4 315,6	-4 060,6	-6 000,0	-4 000,5	1 999,5
Maan myynti, tase	722,6	972,3	1 000,0	934,9	-65,1
Maan myyntivoitot	3 773,7	6 431,2	6 500,0	6 278,6	-221,4

Vuoden 2025 investointien määrä alittui budjetoidusta tonttien tasaustöiden osalta. Tavoitteesta jäätin ja määrärahoja jäi käyttämättä noin 2 miljoonaa euroa. Raakamaan ostoneuvottelut etenivät hyvin ja hyviä raakamaakauppoja saatiin loppuvuodesta tehtyä. Osa neuvotteluista kuitenkin kariutui ja osa jatkuu edelleen.

Muutetun talousarvion mukainen myyntivoittotavoite oli 6,5 miljoonaa euroa, joka lähes saavutettiin. Tonttimyynti pysyi edelleen hiljaisena ja varauksia peruttiin ja jatkettiin huomattava määrä. Erityisesti tämä oli huomattavissa kerrostalotonttien osalta. Rakentamisen aloituksia lykättiin ja hankkeita edelleen peruuntui yleisen taloudellisen tilanteen ja rakentamisen kustannusten nousun takia. Pientalotonttien luovutuksen osalta ei päästy tavoitteeseen ja niidenkin osalta varauksia peruuntui normaalia enemmän. Pientalotontteja luovutettiin yhteensä 45 kappaletta. Yritystonttien kysyntä oli vilkasta, mutta luovutustavoitetta ei siinäkään saavutettu, koska hankkeita viivästyi ja peruuntui myös yritystonttien osalta.

Urheilu- ja retkeilyalueiden investoinnit

Urheilu ja retkeilyalueiden investointeja toteutettiin liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelman (2021) ja myönnettyjen määrärahojen mukaisesti. Investointimääräraha vuodelle 2025 oli yhteensä 13,5 miljoonaa euroa, joka sisälsi Harjun stadion hankkeen uudelleenbudjetoinnin vuodelta 2024 ja Vehkalammen ylipainehallin lunastamisen kuntarahoitukselta. Liikuntapalvelut käyttivät urheilu- ja retkeilyalueiden investointeihin yhteensä 11 miljoonaa euroa. Investointimäärärahasta uudelleen budjetoidaan 2.5 miljoonaa euroa vuodelle 2026 Harjun stadion hankkeen loppuun saattamiseksi.

Vuoden 2025 hankkeille kohdentui rakentamisavustuksia 820 000 euroa. Avustusta saatiin Harjun stadionhankkeen lisäksi Vaajakosken liikuntapuiston ensimmäisen vaiheen ja Tuomionjärven kuntoportaiden rakentamiseen. Tuomionjärven kuntoportaiden avustus oli osa valtion rahoittamaa Suomi liikkeelle ohjelmaa ja sen myönsi Uudenmaan ELY-keskus. Muut avustukset rakentamiseen saatiin opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Uusia liikuntapaikkoja valmistui Kuokkalaan, Palokkaan sekä Tuomiojärven uimarannalle. Kuokkalaan toteutettiin frisbeegolfrata, Palokan Luhtisenpuistoon valmistui täysikokoinen katukoripallokenttä ja Tuomionjärven uimarannalla rakennettiin kuntoportaat.

Harjun stadion peruskorjaus- ja laajennushankkeen syksyllä 2024 alkanut rakentaminen jatkui. Yleisurheilualueen joustopinnoitteen asennus päätettiin siirtää keväälle 2026. Toimenpiteellä haluttiin varmistaa hyvä lopputulos ilman asennusolosuhteisiin liittyvää riskiä. Alkuperäistä suunnitelmaa ja asennusaikataulua jouduttiin muokkaamaan katsomon isojen elementtien turvallisen asentamisen varmistamiseksi.

Vaajakoskella käynnistyi liikuntapuiston peruskorjaus. Peruskorjauksen ensimmäinen vaiheen tavoitteena oli monipuolistaa Vaajakosken liikuntapuiston liikuntapaikkatarjontaa, sujuvoittaa alueen käyttöä ja lisätä liikettä tarjoamalla monipuolisia liikuntamahdollisuuksia eri ikäisille kaupunkilaisille. Rakennushanke sisälsi tekojääkaukalon kesäkäytön mahdollistava tekonurmipinnan, monipuolisen ulkokuntosalikonaisuuden ja kuntoportaat. Lisäksi tekojään energiatehokkuus parani

uuden valaistuksen myötä. Liikuntapuiston peruskorjauksen toinen vaihe toteuttaa kesällä 2026. Se pitää sisällään yleisurheilukentän ja jalkapallonurmen uusinnan.

Energiansäästöohjelman toteutusta jatkettiin kuntoratojen korvausinvestointisuunnitelman mukaisesti Savonmäki-Halssila-Asmalampi alueella. Valaistuksen sähköverkon korjaustarpeiden vuoksi laajan alueen vaihdot toteutetaan vaiheistettusti vuosien 2025 ja 2026 aikana.

Vuoden 2025 osallistuvan budjetoinnin toimenpiteenä toteutettiin frisbeegolfrata Kuokkalaan. Uusi 10-väyläinen rata on osa Pohjanlammen lähiliikuntapaikan kokonaisuutta ja se on Jyväskylän ensimmäinen valaistu frisbeegolfrata. Viitaniemen liikuntapuistoon vaihdettiin tekonurmi ja uusittiin tausta-aita, johon sijoitettiin uusi tulostaulu.

Kunnallistekniikan investoinnit

1 000 euroa	TP 2023	TP 2024	TAM 2025	TP 2025	Ero TP- TAM euroa
Katupalvelut	-18 896,1	-20 028,1	-18 800,0	-16 907,2	1 892,8
Viherpalvelut	-2 493,5	-4 759,1	-5 500,0	-5 573,4	-73,4
Satamapalvelut	-96,8	-904,5	-200,0	-245,8	-45,8
Kunnallistekniikka menot yht.	-21 486,4	-25 691,7	-24 500,0	-22 726,4	1 773,6
Valtionavustukset/rahoitustulot	325,2	872,4	0,0	391,1	391,1
Muut investointitulot	35,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kunnallistekniikka inv.tulot yht.	360,2	872,4	0,0	391,1	391,1
Maankäyttösopimusmaksut	1 463,9	1 525,0	2 000,0	2 012,4	12,4

Kunnallistekniikan bruttomenot alittuivat muutetun talousarvion tavoitteen mukaisesta muutetusta investointiohjelmasta. Investointeihin kohdistetut käyttötaloustulot (maankäyttösopimustulot) toteutuvat suunnitellusti. Investointitulot toteutuivat talousarviota suurempina. Katupalveluissa merkittävimmät alitukset kohdistuivat pääliikenneväyliin, uusiin asuntoalueisiin ja muihin investointeihin. Merkittävimmät ylitykset kohdistuivat suunnitteluun ja siltojen peruskorjauksiin. Kesken jääneiden ja joidenkin aloittamattomien hankkeiden osalta tullaan esittämään investointimäärärahan uudeleen budjetointia vuoden 2026 ensimmäisessä TA-muutoksessa.

Katupalveluiden suunnittelumenot ylittyivät huomattavasti. Suurin yksittäinen suunnitteluhanke oli marraskuussa 2024 vaurioituneen Louhunsalmen sillan korjaussuunnittelu, noin 0,3 miljoonaa euroa. Työn alla oli kappalemääräisesti paljon hankkeita, suurimpina mainittakoon Satama/Siltakadun pp-pääreitti, Nisulankatu, Kauramäki II sekä Ylämyllyjärvi II asuntoalueet, muut siltojen peruskorjaukset, erilliset ulkovalaistuskohdeet, Hannikaisen kadun pp-pääreitti, Pumperi-Aholaita alueva-raussuunnitelma ja Palokanorrenhankkeeseen liittyvät Ruokkentie ja Saarenmaantie.

Rajakatua ei voitu käynnistää suunnitelmavalituksen takia.

Yhdenkään uuden asuinalueen toteuttamista varsinaisten rakennustöiden osalta ei käynnistetty kaavavalitusten takia. Uusien asuinalueiden toteuttamista jatkettiin Tourulan Pajalassa sekä Kankaalla. Samulinniityn osalta viimeisteltiin ulkovalaistusta. Keskeneräisiä asuntoalueita viimeisteltiin Kangasrinteellä, Pupuhuhdassa, Savulahdessa ja Haapanimessä.

Työpaikka-alueiden osalta toteutettiin suunnitellun mukaisesti Lintukankaan ensimmäinen vaihe ja Tikkatie. Kirrinrinteen osalta maston huoltotie siirrettiin uuteen sijaintiin, kaapelisiirrot siirtyivät seuraavalle vuodelle.

Muissa investoinneissa Hippoksen alueella toteutettiin tilapäinen pysäköintialue. Varsinaiset kadunrakennustyöt ajoittuvat vuosille 2027-28. Linkkikeskuksen saneeraus valmistui isoja katoksia lukuun ottamatta, joiden muutostyöt siirtyivät seuraavalle vuodelle. Nisulankatu/Keskikatu liittymän ja siihen liittyvän Nisulankadun pyöräilyn pääreitin rakentaminen käynnistyi suunnitellusti ja työt jatkuvat vuonna 2026. Tourulantien joukkoliikennekaistojen rakentamispäätös jäi odottamaan Linkki-tulevaisuuteen 2040 –selvityksen johtopäätöksiä. Keskustan pyörätelineitä uusittiin runkolukittaviin telineisiin osana Kävelyn- ja pyöräilyn edistämishjelmaa. Lutakon aukio viimeisteltiin uusilla kalusteilla ja maalauksilla. Samassa yhteydessä parannettiin esteettömyyttä kohteissa, joista oli tullut palautetta. Tahkonkaaren (Kuokkalan tori) toisen vaiheen työ käynnistyivät loppuvuodesta ja osa töistä jouduttiin siirtämään seuraavalle vuodelle. Pumperinkatu valmistui uuden liikekiinteistön avautumiseen mennessä. Tikkakosken lammikkopuhdistamon muutostyöt valmistuivat pääosin. Alueelle tarvitaan vielä täyttömaita lähialueen hankkeista.

Katujen saneerausten osalta siltojen peruskorjaushankkeita edistettiin laatimalla korjaussuunnitelmat Kinkosalmen sillalle ja Länsiväylän ylikulkusillalle. Niiden rakentamistyöt on ajoitettu vuodelle 2026. Louhunsalmen sillan vaurioiden osalta suunnittelua edistettiin korjaustöiden vaatimassa laajuudessa. Vaurioituneet lisäjänteet tarvittavine rakenteineen saatiin tehtyä ja liikenne palautettua vauriota edeltäneeseen tilaan. Korjaustyö maksoi noin 1,7 miljoonaa euroa. Tätä ei osattu etukäteen budjetoida investointiohjelmaan riittävällä rahoituksella. Jyväskylä-Pieksämäki ratahankkeeseen liittyvä Tölskän ylikulkusilta saneerattiin osana radan parannus hanketta. v siirtyi seuraavalle vuodelle. Hallintokorttelin katujen (Vapaudenkatu, Kilpisenkatu, Gummerruksenkatu) muutostyöt valmistuivat teatterin edustaa ja Kilpisenkatu väliä Vapaudenkatu-Hannikaisenkatu lukuun ottamatta. Kilpiskatua ei voitu edistää suunnitelmavalituksen takia. Auratien viimeistelyt siirtyivät seuraavalle vuodelle. Raivionmutkan urakka laajeni hankkeen aikana ja osa töistä siirtyi seuraavalle vuodelle. Permi- ja Luttoskadun urakassa louhintamäärät lisääntyivät huomattavasti ja hidastivat työn etenemistä. Työt jatkuvat seuraavana vuonna. Anttoninkadun ja Jyskän katujen työt valmistuivat viimeistelyjä lukuun ottamatta. Jokelantien, Levästäntien ja Toivonkadun saneeraukset valmistuivat. Muuratsalon viimeistelyjä ei päästy tekemään Louhunsalmen sillan vaurioitumisen takia. Tölskän saneeraukset jatkuvat suunnitellusti seuraavana vuonna.

Pieniin liikenneturvallisuushankkeisiin ollut varaus ylittyi. Urakassa parannettiin suojatiekohteita, joissa poistettiin kahden samansuuntaisen kaistan ylityksiä ja lisättiin hidastetöyssyjä. Lisäksi kaksi suojatietä muutettiin pyöräsuojatieksi.

Erillisistä kevyen liikenteen väylät -kohteista toteutettiin Vaajakosken suunnan pääreitti välille Rauhanlahti-Kammintie. Vesmannintie-Lepolantien jalankulun ja pyöräilyn väylä viimeisteltiin. Hippoksenpuiston pääreittiä ei päästy rakentamaan Hipposhankkeen toteutuspäätöksen viivästy-misen takia. Satama- ja Siltakadun pääreitin rakennustyöt siirtyivät seuraavalle vuodelle suunnitelmien viivästy-misen takia.

Pienet rakennushankkeet –varauksella toteutettiin kohteita, joille ei ollut rahoitusvarausta. Näitä olivat mm. Vesangantien kalliroleikkauksen lujitustyöt, joukkoliikenteen pysäkkimuutokset, Mustan- korkean varastokenttä ja Pitkädun päällystys.

Erillisinä ulkovalaistushankkeina toteutettiin katuvalaistuksen uusimisia mm. Hupelissa, Etu-Kanavuorella, Haukkalassa ja Kylmänorossa. Kortemäessä. Asema- ja Väinönkadun välille Yli-opistonkatu-Vapaudenkatu toteutettiin vaijerivalaistus. Tällä saatiin katutilasta vaurioherkät pylvää poistettua. Rantaraitin valaistuksen saneeraus jatkui Äijälänsalmen ja Rauhanlahden välisellä osuudella. Valaisinvaihtourakassa uusittiin 4 385 led-valaisinta. Led-valaistuksen osuus oli vuoden lopussa n. 77 prosenttia, joten resurssiviisautsohjelman tavoitteesta (100 % vuonna 2030) ollaan noin kaksi vuotta edellä.

Viherinvestoinneista Tourujoen kunnostusurakka jatkui koko vuoden 2025. Vuoden loppuun mennessä oli urakassa aikataulun mukaisesti kaikki betonoinnit tehty, Kankaankosken silta puukantta vaille valmis ja vesi otettavissa uuteen uomaan. Joen kunnostuksen urakka-aika jatkuu vuoden 2026 marraskuun loppuun.

Keskustan alueella Kirkkopuiston kunnostus paraatiauukioineen ja uusine leikkipuistoineen saatiin valmiiksi. Jonkin verran viimeistelyitä tehdään vielä kaudella 2026. Mäkimatin perhepuistossa kunnostettiin valaistusta ja pienten lasten leikkialueita.

Leikkipuistoja peruskorjattiin Kortemäessä ja Kuokkalassa (Lukkaripuisto sekä Samulinniityn leikkipuisto). Lohikoskella tyhjennettiin vedestä, ruopattiin ja täytettiin uudelleen rehevöitymään päässyt Tuukkaskenlampi. Lutakonrannan puinen rantavalli uusittiin settilankkuseinin ja Korpilahdella rakennettiin loppuun uusi parkkialue ja huoltorakennus Oravivuoren ulkoilureitin yhteyteen.

Liikuntapalvelujen osallistavan budjetoinnin kohteena valmistuneen Kuokkalan frisbeegolfradan toteutusta rahoitettiin myös viherinvestoinneista. Harjun urheilukentän peruskorjaukseen osallistuttiin rakentamalla fanzone, lämmittelysuora ja kuntoiluvälineitä kentän viereiselle viheralueelle. Kankaan tai Hippoksen alueella ei tehty viherinvestointeja kaudella 2025.

Satamapalveluissa Korpilahden sataman vierasvenelaituri valmistui ja saatiin käyttöön veneilykauden alkuun mennessä. Haapaniemeen tehtiin uusia soutuvenepaikkoja.

Investointitulot koostuivat Samulinniityn asuntoalueen ARA-avustuksesta, Tourujokeen kohdistuneista Elyn avustuksista ja Traficomien kävelyn- ja pyöräilyn edistämisyavustuksesta keskustan pyörätelineiden uusimiseen.

Irtain käyttöomaisuus

Konsernihallinto

Digipalveluiden ICT-investoinnit

Palvelualueiden investoinnit (irtain käyttöomaisuus) ICT-hankkeisiin on keskitetty digipalveluiden määrärahoiksi. Kaupungin hallinnon ja kehittämisen ryhmä päättää ICT-määrärahojen käytöstä toimialojen hanke-esitysten perusteella.

Digipalveluiden ICT-investointien määräraha talousarviossa vuodelle 2025 oli 2 834 000 euroa. Määrärahasta käytettiin 1 444 218 euroa ja käyttämättä jäi 1 389 782 euroa.

Digipalvelun konesalipalveluissa konesaliympäristön muutos- ja päivitysinvestointeihin käytettiin 7 670 euroa siihen varatuista 30 000 eurosta. Tämän lisäksi kapasiteettipalveluiden ulkoistusprojektille varattiin 500 000 euroa, josta käytettiin 67 460 euroa. Ulkoistusprojekti on kesken, joten hankkeelle esitetään uudelleenbudjetoitavaksi 430 000 euroa.

Digipalvelun tietoliikennepalveluiden uudelleen järjestämiseen käytettiin 40 945 euroa siihen varatuista 400 000 eurosta. Kilpailutusprosessin viivästysten takia projekti on kesken, joten projektille esitetään uudelleenbudjetoitavaksi 350 000 euroa.

CRM-kehitystyöhön käytettiin 91 996 euroa siihen varatuista 105 000 eurosta. Projekti on kesken, joten hankkeelle esitetään uudelleenbudjetoitavaksi 13 000 euroa. Suojatun sähköpostin hankintaa varten varattiin 30 000 euroa, josta käytettiin 18 071 euroa. Käyttämättä jäänyt 11 000 esitetään uudelleenbudjetoitavaksi hankinnan ollessa vielä kesken.

Hallintopalveluiden asianhallinnan uudistamiseen ja kehittämiseen varattiin 155 000 euroa ja käyttö ylittyi ollen 191 121 euroa. Sähköisen allekirjoituksen ja arkistoinnin projektit etenivät ja ne tulevat jatkumaan edelleen vuoden 2026 puolella. Hankkeelle varatusta 170 000 eurosta käytettiin 68 384 euroa. Käyttämättä jääneestä rahasta esitetään uudelleenbudjetoitavaksi 65 000 euroa.

Thinking Portfolion projektihallinnan jatkokehittämiseen varattiin 23 000 euroa ja siitä käytettiin 5 600 euroa. Projekti jatkuu vuonna 2026, joten hankkeelle ehdotetaan uudelleenbudjetoitavaksi 17 000 euroa. Prosessien kehittämisen projektiin käytettiin 2 025 euroa siihen varatuista 80 000 eu-

rosta. Hanke on kesken, joten käyttämättä jääneet 77 000 euroa esitetään uudelleenbudjetoitavaksi. Tilkku-projektiin liittyvä tilavarausjärjestelmän hankinta aloitettiin vuonna 2025, joten hankkeelle varatut 19 000 euroa esitetään uudelleenbudjetoitavaksi.

Henkilöstöpalveluiden HR-järjestelmän uudistamiseen oli varattu 280 000 euroa ja siitä käytettiin 38 546 euroa. Projekti on kesken, joten sille esitetään uudelleenbudjetoitavaksi 240 000 euroa. Lisäksi HR:n tasopalkkauudistuksen vaatimille järjestelmien kehitystoille varattiin 16 000 euroa ja käyttö ylittyi ollen 17 520 euroa.

Talouden ohjauksen hankkeista kuntatiedon automaattiseen xbrl-raportointiin varattiin 30 000 euroa, josta käytettiin 26 194 euroa. Uuden talousjärjestelmän hankintaan käytettiin 114 506 euroa siihen varatuista 140 000 eurosta. Tietovaraston ja raportoinnin kehittämishankkeelle varattiin yhteensä 104 000 euroa, josta käytettiin 21 583 euroa. Kesken jääneiden projektien loppuun saattamiseksi esitetään uudelleenbudjetoitavaksi 15 000 euroa.

Viestinnän ja markkinoinnin hankkeista saatettiin loppuun viime vuonna aloitettu Intran päivitysprojekti, johon käytettiin 1 825 euroa siihen varatuista 5 000 eurosta.

Elinkeino ja työllisyyspalveluiden CRM-kehitystyöhön varattiin yhteensä 41 000 euroa ja käyttö ylittyi hieman ollen 41 272 euroa. Integraatioiden toteuttamiseen käytettiin 7 452 euroa siihen varatuista 35 000 eurosta. Työllisyyspalveluiden sähköisen oppimisalustan hankinta toteutettiin lopulta ilman investointirahan käyttöä, joten siihen varatut 32 000 euroa jäivät käyttämättä.

Sivistyksen toimialalla museopalveluiden kulttuuriympäristön kokoelmahallintajärjestelmän käyttöönottoon viimeistelyyn varatuista 15 000 eurosta käytettiin 750 euroa.

Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta, joten käyttöönottoon ja integraatioihin varatut 50 000 euroa esitetään uudelleenbudjetoitavaksi. Perusopetuksen digiOne -hankkeelle varattiin 371 000 euroa ja käyttö ylittyi ollen 584 120 euroa. Opetuspuolen M365 A5-lisenssien käyttöönottoon käytettiin 3 397 euroa, siihen varatuista 50 000 eurosta. Hanke on pitkittynyt ulkopuolisesta toimittajasta johtuvista syistä, joten käyttämättä jääneet 45 000 euroa esitetään uudelleen budjetoitavaksi.

Kylän kattauksen sähköisen lähetyslistan käyttöönottoprojekti Aromi-toiminnanohjausjärjestelmässä aloitettiin loppuvuodesta, joten hankkeelle varatut 20 000 euroa esitetään uudelleenbudjetoitavaksi.

Kaupunkirakennepalveluille ICT-investointirahoissa oli vuonna 2025 varattu Trimble-kehitykseen 119 000 euroa, joista käytettiin 81 240 euroa. Pysäköinnin opastuksen taustajärjestelmän hankintaan käytettiin yhteensä 12 540 euroa siihen varatuista 14 000 eurosta.

Tietohallinnon ICT-investointirahoista jäi käyttämättä 1 389 782 euroa. Hankkeiden täysipainoiseen toteuttamiseen ja aloitusten viivästymiseen on vaikuttanut kilpailutusprosessien pitkittyminen. Myös ulkopuolisista toimittajista johtuvat viivästykset ovat pitkittäneet hankkeita. Kesken jääneet hankkeet on budjetoitu uudelleen vuoden 2026 ICT-investointeihin.

Uudelleenbudjetoinnit:

Tietohallinnon säästyneitä investointimäärärahoja esitetään käytettäväksi uudelleenbudjetoinnilla kapasiteettipalveluiden ulkoistusprojektiin 430 000 euroa, tietoliikennepalveluiden uudelleen järjestämiseen 350 000 euroa, CRM-kehitykseen 13 000 euroa, suojatun sähköpostin hankintaan 11 000 euroa, sähköiseen allekirjoitukseen ja arkistointiin 65 000 euroa, Thinking Portfolion projektihallinnan jatkokehittämiseen 17 000 euroa, prosessien kehittämiseen 77 000 euroa, tilavarausjärjestelmän hankintaan 19 000 euroa, HR-järjestelmän uudistamiseen 240 000 euroa, tietovaraston ja raportoinnin kehittämishankkeelle 15 000 euroa, sähköisen lähetyslistan käyttöönottoon 20 000 euroa, eVakan käyttöönottoon ja integraatioihin 50 000 euroa sekä A5-lisenssien käyttöönottoon 45 000 euroa.

Sivistyspalvelut

Kasvun ja oppimisen palvelujen irtaimen käyttöomaisuuden investointimenoihin varattiin vuoden 2025 talousarviolla uudelleenbudjetoinnit huomioiden yhteensä 935 000 euron määräraha ja investointimenoja toteutui yhteensä noin 704 000 euroa.

ICT-investointeihin varattiin talousarviolla 212 000 euroa perusopetuksen koulujen ja varhaiskasvatuksen päiväkotien pedagogisiin AV- ja TVT-laitehankintoihin sekä DigiOne- järjestelmän käyttöönoton tukeen. Investointikuluja toteutui noin 172 000 euroa. Käyttämättä jäänyt investointimääräraha esitetään sivistyslautakunnalle uudelleenbudjetoitavaksi ja käytettäväksi vuodelle 2026.

Perusopetuksen palvelualueelle vuodelle 2025 myönnettiin investointimääräraha 70 000 euroa koulujen täydennyskalusteiden hankintaan ja määrärahaa käytettiin noin 65 600 eurolla.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen irtaimen käyttöomaisuuden investointimäärärahalla toteutettiin Lohikosken uuden päiväkodin ensikertainen kalustaminen, Liinalammin päiväkotiin tarvittava täydennyskalustaminen sekä hankittiin muihin päiväkoteihin täydennyskalusteita päiväkotij- ja toimistokalustetarpeisiin. Talousarviolla varattu Savulahden liikuntapuiston päiväkodin ensikertainen kalustaminen jäi tilikaudelta 2025 kokonaan toteuttamatta hankkeen siirtyessä tulevaisuuteen. Talousarvion mukainen varaus oli 600 000 euroa, josta toteutumattoman Savulahden liikuntapuiston päiväkodin osuus 95 000 euroa. Investointikuluja toteutui 427 700 euroa.

Nuorisopalvelujen palvelualueen irtaimen käyttöomaisuuden investointimäärärahana talousarviolla varattiin uudelleenbudjetoinnit huomioiden digitaalisen nuorisotyön laitehankintoihin sekä nuorisotilojen kalusteiden ja välineiden hankintaan 53 000 euroa, joista käytettiin noin 38 800 euroa.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen irtaimen käyttöomaisuuden investointihankintoihin varattiin uudelleenbudjetoinnit huomioiden talousarviolla 2 145 000 euroa. Hankinnat ylittivät talousarvion n. 107 000 eurolla.

Jyväskylän kansalaisopisto

Kansalaisopiston irtaimen käyttöomaisuuden investointimenoihin varattiin talousarviolla yhteensä 62 000 euron määräraha, joka toteutui talousarviolla suunnitellun mukaisesti. Määrärahalla hankittiin kalustoa lasityöluokkaan, näyttöjä ja tulostimia Vaajakummun ja Kuokkalan opetustiloihin, opiston näyttämö, soitininstrumentteja sekä musiikkiluokan AV-tekniikkaa.

Kirjastot

Kirjastojen irtaimen käyttöomaisuuden investointimäärärahaa varattiin talousarviolla 90 000 euroa ja investointikuluja toteutui noin 42 500 euroa. Investointimäärärahalla hankittiin lähikirjastojen työskentelyn ja oppimisen tiloiksi tarkoitettuja työtilakuutioita ja viimeisteltiin vuonna 2024 hankitun kirjastoauton kalustus. Tilavuokratulokertymän lisäämiseksi suunniteltu tilojen varausjärjestelmä jätettiin kokonaan hankkimatta kaupunkitasoisen Tilkku-kehityshankkeen käynnistyttyä.

Museot

Jyväskylän taidemuseon pedagogisten tilojen suunnitteluun, toteutukseen, kalustukseen ja laitteistohankintoihin varattiin investointisuunnitelmalla 40 000 euron määräraha, jota käytettiin noin 29 000 euroa. Käyttämättä jäänyt määräraha 11 000 euroa esitetään uudelleenbudjetoitavaksi ja käytettäväksi tilikauden 2026 aikana.

Suomen käsityön museon perusnäyttelyn uudistamiseen varattiin talousarviolla pitkävaikutteisten menojen kokonaisuuteen uudelleenbudjetoinnit huomioiden yhteensä 411 000 euron määräraha. Hankintojen luonteen mukaisesti osa (noin 137 700 euroa) kuluista kirjattiin pitkävaikutteisten menojen sijasta irtaimen käyttöomaisuuden investointikuluiksi.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden irtaimen käyttöomaisuuden investointeihin oli varattu 560 000 €. Kaikki suunnitellut investoinnit hankittiin. Hankittujen investointien hankintahinnaksi tuli yhteensä 537 208 €. Investoinnit jakaantuivat kolmeen merkittävään kalustoinvestointiin sekä kahteen tulostauluun.

Laajavuoren latureittien ylläpitoa varten hankittiin latukone, harjoitusjäähalliin uusi jäänhoitokone sekä Viitaniemen liikuntapuistoon ympäristöhoitokone, jolla ylläpidetään myös kantakaupungin muita ulkoalueita. Huhtahallin käyttöönottoa varten Liikuntapalvelut investoi halliin liikuntapalveluiden vastuulle kuuluneen uuden tulostaulun. Lisäksi Viitaniemen liikuntapuiston tekonurmen uusimisen yhteydessä liikuntapuistoon hankittiin uusi tulostaulu.

Jyväskylän Sinfonia

Jyväskylän Sinfonian irtaimen käyttöomaisuuden investointeihin varattiin uudelleenbudjetointi huomioiden talousarviolla yhteensä 193 000 euron määräraha instrumentti- ja kalustohankintojen toteuttamista varten. Hankintoja toteutettiin tilikauden aikana noin 88 000 eurolla ja määrärahalla hankittiin Paviljongin tiloihin tarvittavaa kalustoa.

Instrumenttihankintoihin varattu ja tilikaudelta 2025 käyttämättä jäänyt määräraha esitetään uudelleenbudjetoitavaksi tilikaudelle 2026 hankintojen toteuttamiseksi.

Paviljonkiin tarvittavan kaluston investointihankkeelta käyttämättä jäänyt määrärahan osuus esitetään uudelleenbudjetoitavaksi tilikaudelle 2026 hankintojen loppuun saattamiseksi.

Jyväskylän kaupunginteatteri

Jyväskylän kaupunginteatterin irtaimen käyttöomaisuuden investointihankintoihin varattiin talousarviolla 1 200 000 euron määräraha esitystekniikan ja kalusteiden hankintoja varten (valot, ääni- ja näyttämötekniikka sekä kalusteet). Investointikuluja toteutui tilikauden aikana noin 1 356 000 euroa, eli talousarvio ylittyi noin 156 000 eurolla.

Kaupunginteatterin esitystekniikan ja kalusteiden hankinta on euromäärältään merkittävä ja monelle tilikaudelle (2024–2026) kohdentuva hanke, jonka kulujen kohdentuminen tilikausille riippuu suori-teperusteen mukaisesti hyödykkeiden vastaanotosta ja tarkka arviointi etukäteen on hankalaa. Investointihanketta ja sen euromääräistä toteutumista tarkastellaan kokonaisuutena ja vuosien 2024–2025 kohdentuvista talousarvioyhtälöistä huolimatta hankekokonaisuus pysyy sille määritellyssä talousarviossa.

Kaupunkirakennepalvelut

	TP 2023	TP 2024	TAM 2025	TP 2025	Ero TP- TAM euroa
1 000 euroa					
Irtain omaisuus	-810,3	-736,1	-1 220,0	-839,2	380,8

Irtaimen investoinneista suurin osuus kohdistui Kadut ja puistot -palvelualueen hankintoihin. Palvelualueen irtaimen hankintojen osuus oli noin 620 000 euroa sisältäen muun muassa pysäköinninvalvonnan kokonaisjärjestelmän uudistamisen (uudelleenbudjetointi vuodelta 2024), katunäkymäkuvaukset sekä konekaluston hankintoja. Kaupunkisuunnittelun osuus irtaimen omaisuuden hankinnoista oli n.160 200 euroa (reaaliaikaiset matkustajalaskentalaitteet, pysäkkien infonäytöt). Asiakas- ja tukipalvelujen irtaimen omaisuuden hankintojen osuus oli noin 60 000 euroa (asiakastilojen tiivistämisestä johtuvat kalustamiset ja rakentajantalon neuvottelutilojen Teamsroom laitteistot)

Kadut ja puistot palvelualueen ajoneuvokaluston hankintoja (270 000 euroa) esitetään kokonaisuudessaan uudelleenbudjetoitavaksi johtuen latausinfraan toteuttamisen epäselvyydestä tukikohdissa (Onkapannu, Kuormaajantie). Sähköistä ajoneuvokalustoa ei ole ollut järkevää hankkia en-

nen latausinfraan olemassaoloa. Lisäksi uudelleenbudjetoitavaksi esitetään osa joukkoliikenteen reaaliaikaisen matkustajalaskentalaiteiston hankinnasta. Matkustajalaskentalaiteiston asennus busseihin on viivästynyt ja siirtyy siksi osittain vuodelle 2026. Vuonna 2025 saatiin osa laskentalaiteiston hankinnasta toteutettua (n. 40 500 euroa), uudelleenbudjetoitavaksi esitetään 59 500 euroa. Uudelleenbudjetointiesitykset ovat yhteensä 329 500 euroa.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeiden ja osuuksien tuloissa näkyy 1,4 miljoonaa euroa kaupungin saamia palautuksia Hippos Ky:n tehdyistä pääomituksista.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailussa liikelaitoksia ei yhdistellä muuhun talouteen rivi riviltä. Toteutumisvertailuun sisältyvät myös kaikki palvelualueiden väliset kaupungin sisäiset erät, joten tässä esitettävä rahoituslaskelma poikkeaa näiltä osin tilinpäätöksen mukaisesta virallisesta vuoden 2025 rahoituslaskelmasta.

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	3 274,6	1 184,4	4 459,0	14 657,3	10 198,3
Vuosikate	13 199,6	1 184,4	14 384,0	20 953,3	6 569,3
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 925,0	0,0	-9 925,0	-6 296,1	3 628,9
Investointien rahavirta	-31 014,0	-16 706,0	-47 720,0	-40 650,7	7 069,3
Investointimenot	-42 014,0	-16 706,0	-58 720,0	-50 513,0	8 207,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	0,0	0,0	1 211,3	1 211,3
Pysyvien vast. hyödyk. luovutusvoitot	11 000,0	0,0	11 000,0	8 651,0	-2 349,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-27 739,4	-15 521,6	-43 261,0	-25 993,5	17 267,5
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	0,0	0,0	0,0	2,7	2,7
Antolainojen lisäykset muille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainojen vähennykset muilta	0,0	0,0	0,0	2,7	2,7
Lainakannan muutokset	41 341,4	12 029,3	53 370,7	23 009,6	-30 361,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 000,0	0,0	60 000,0	0,0	-60 000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 342,9	0,0	-2 342,9	-3 262,9	-920,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-16 315,7	12 029,3	-4 286,4	26 272,5	30 558,9
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-14 242,0	3 492,3	-10 749,7	5 379,5	16 129,2
Rahoituksen rahavirta	27 099,4	15 521,6	42 621,0	28 391,8	-14 229,2
Rahavarojen muutos	-640,0	0,0	-640,0	2 398,3	3 038,3

Tilinpäätös vuonna 2025 kaupungin lainakanta kasvoi 23,0 miljoonaa euroa. Muutetussa talousarviossa lainakannan muutoksen tarpeeksi arvioitiin +53,4 miljoonaa euroa. Muutettua talousarviota pienempää rahoitustarvetta selittävät seuraavat asiat:

Lainakannan muutos 2025:

Talousarvio	41,3
+ muutos	13,3
TA-muutokset, kevät	54,7
+ muutos	5,6
TA-muutokset, syksy 1	60,2
+ muutos	-6,9
TA-muutokset, syksy 2	53,4
TILINPÄÄTÖS	23,0
=ero / TA+M	-30,4

Lainakannan muutoksesta:

Käyttötalous	-9,6
Verotulot	4,0
Valtionosuudet	0,3
Rahoitustulot ja -menot	-3,1
Satunnaiset erät	0,0
Investoinnit	-12,9
Tulorahoituksen korjauserät	-3,6
Antolainauksen muutokset	0,0
Oman pääoman muutokset	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7,9
Rahat ja pankkisaamiset	2,4
Yhteensä	-30,4

Virallisen rahoituslaskelman investointimenot ja -tulot 2025**MENOT**

Investointiosan toteutumisvertailun menot	50 513,0
Sijoituspääoman muutos, menot	0,0
Investointimenot, rahoituslaskelman toteutumisvertailu	50 513,0
Jyväskylän Tilapalvelu	33 360,1
Eliminoinnit	0,0
Investointimenot, virallinen rahoituslaskelma 2025	83 873,1

TULOT

Investointiosan tulot	3 569,1
Sijoituspääoman muutos, tulot	0,0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot, käyttötalousosa	6 293,2
Käyttöomaisuuden myyntitappiot, käyttötalousosa	0,0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot, satunnaiset	0,0
Investointitulot, rahoituslaskelman toteutumisvertailu	9 862,3
Käyttöomaisuuden myyntivoitot, käyttötalousosa	-6 293,2
Käyttöomaisuuden myyntitappiot, käyttötalousosa	0,0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot, satunnaiset	0,0
Investointiosan tulot, toteutumisvertailu	3 569,1
Käyttöomaisuuden myyntivoitot, käyttötalousosa	6 293,2
Käyttöomaisuuden myyntitappiot, käyttötalousosa	0,0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot, satunnaiset	0,0
Tilapalvelu	997,2
Eliminoinnit	0,0
Investointitulot, virallinen rahoituslaskelma 2025	10 859,5

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tulot ja menot 2025

KÄYTTÖTALOUS (Nettomenot)					
Konsernihallinto	24 259,9	21 328,3	19 858,9	-1 469,4	-6,9 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	61 064,5	53 265,1	50 707,5	-2 557,6	-4,8 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	263 555,5	262 709,0	261 771,5	-937,5	-0,4 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	48 324,2	48 766,4	48 412,8	-353,6	-0,7 %
Kaupunkirakennepalvelut	13 837,9	16 039,4	13 558,0	-2 481,4	-15,5 %
LIIKELAITOKSET (Yli-/alijäämä)					
Tilapalvelu	0,0	0,0	1 885,0	1 885,0	100,0 %
Kylän Kattaus	700,0	700,0	-199,4	-899,4	-128,5 %
TULOSLASKELMA					
Verotulot	351 629,9	342 029,9	338 012,3	-4 017,6	-1,2 %
Valtionosuudet	48 544,4	48 995,0	48 705,4	-289,6	-0,6 %
Rahoitustulot ja -menot	11 447,5	12 847,5	15 928,1	3 080,6	24,0 %
RAHOITUSLASKELMA					
Antolainauksen muutokset	0,0	0,0	15,2	15,2	100,0 %
Lainakannan muutokset	41 341,4	53 370,7	23 009,6	-30 361,1	-56,9 %
INVESTOINTIOSA					
Maa- ja vesialueet, menot	6 000,0	6 000,0	4 000,5	-1 999,5	-33,3 %
Maan myynti, tulot	1 000,0	1 000,0	934,9	-65,1	-6,5 %
Irtain käyttöomaisuus, menot	6 354,0	7 605,0	5 522,4	-2 082,6	-27,4 %
Irtain käyttöomaisuus, tulot	0,0	0,0	35,5	35,5	100,0 %
Osakkeet ja osuudet, menot	200,0	7 200,0	7 214,2	14,2	0,2 %
Osakkeet ja osuudet, tulot	0,0	0,0	1 387,4	1 387,4	100,0 %
Tilapalvelun investointimenot	41 582,0	38 089,7	33 360,1	-4 729,6	-12,4 %
Urheilu- ja retkeilyalueet, menot	7 960,0	13 555,0	11 049,5	-2 505,5	-18,5 %
Urheilu- ja retkeilyalueet, tulot	0,0	0,0	820,1	820,1	100,0 %
Yhdyskuntarakentaminen, menot	21 500,0	24 360,0	22 726,4	-1 633,6	-6,7 %
Yhdyskuntarakentaminen, tulot	0,0	0,0	391,1	391,1	100,0 %

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toimintatuotot	98 642 192,14	92 643 576,71
Myyntituotot	36 716 677,44	31 650 438,65
Maksutuotot	14 822 817,14	14 422 607,30
Tuet ja avustukset	15 087 940,01	15 654 682,46
Muut toimintatuotot	32 014 757,55	30 915 848,30
Valmistus omaan käyttöön	2 890 591,77	2 785 803,87
Toimintakulut	-453 352 631,30	-419 360 286,43
Henkilöstökulut	-230 161 969,72	-220 152 666,77
Palkat ja palkkiot	-185 095 392,50	-176 532 821,03
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-38 665 099,33	-37 795 939,12
Muut henkilösivukulut	-6 401 477,89	-5 823 906,62
Palvelujen ostot	-137 291 387,55	-128 405 424,22
Aineet ja tarvikkeet	-23 143 531,79	-22 605 360,19
Avustukset	-44 254 549,13	-28 754 367,17
Muut toimintakulut	-18 501 193,11	-19 442 468,08
Toimintakate	-351 819 847,39	-323 930 905,85
Verotulot	338 012 313,14	343 135 105,24
Valtionosuudet	48 705 434,00	29 962 617,00
Rahoitustuotot- ja kulut	15 928 092,05	14 965 844,98
Korkotuotot	8 232 049,86	9 996 181,44
Muut rahoitustuotot	14 646 234,49	14 484 553,95
Korkokulut	-6 944 186,63	-9 479 579,09
Muut rahoituskulut	-6 005,67	-35 311,32
Vuosikate	50 825 991,80	64 132 661,37
Poistot ja arvonalentumiset	-58 842 895,20	-58 248 546,47
Suunnitelman mukaiset poistot	-56 929 825,05	-55 163 724,80
Muut lisäpoistot	-953 070,15	-445 717,21
Arvonalentumiset	-960 000,00	-2 639 104,46
Tilikauden tulos	-8 016 903,40	5 884 114,90
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	340 440,74	340 440,74
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 676 462,66	6 224 555,64

3.2 Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toiminnan rahavirta	44 529 924,67	54 363 295,83
Vuosikate	50 825 991,80	64 132 661,37
Tulorahoituksen korjauserät	-6 296 067,13	-9 769 365,54
Investointien rahavirta	-73 013 630,77	-66 952 970,72
Investointimenot	-83 873 114,69	-76 030 440,99
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 208 468,77	1 506 412,14
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 651 015,15	7 571 058,13
Toiminnan ja investointien rahavirta	-28 483 706,10	-12 589 674,89
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	15 182,00	558 143,75
Antolainasaamisten vähennykset	15 182,00	558 143,75
Lainakannan muutokset	23 009 625,48	20 426 013,84
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	65 900 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 262 905,00	-22 457 140,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	26 272 530,48	-23 016 846,16
Muut maksuvalmiuden muutokset	7 857 233,96	-2 742 015,05
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	586 554,00	-160 000,75
Vaihto-omaisuuden muutos	213 945,99	13 253,12
Saamisten muutos	4 695 684,16	264 224,68
Korottomien velkojen muutos	2 361 049,81	-2 859 492,10
Rahoituksen rahavirta	30 882 041,44	18 242 142,54
Rahavarojen muutos	2 398 335,34	5 652 467,65
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	11 806 853,78	9 408 518,44
Rahavarat 1.1	9 408 518,44	3 756 050,79
	2 398 335,34	5 652 467,65

3.3 Tase

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	957 151 503,19	936 702 732,24
Aineettomat hyödykkeet	5 128 553,31	6 413 619,08
Aineettomat oikeudet	2 482 634,36	2 968 905,19
Muut pitkävaikutteiset menot	2 645 918,95	3 444 713,89
Aineelliset hyödykkeet	623 435 824,48	607 824 478,07
Maa- ja vesialueet	154 382 875,17	151 317 280,29
Rakennukset	302 137 785,37	293 165 664,91
Kiinteät rakenteet ja laitteet	112 364 604,26	112 190 746,07
Koneet ja kalusto	12 888 507,18	13 229 947,20
Muut aineelliset hyödykkeet	136 000,00	137 026,46
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	41 526 052,50	37 783 813,14
Sijoitukset	328 587 125,40	322 464 635,09
Osakkeet ja osuudet	177 460 666,05	171 322 993,74
Muut lainasaamiset	150 528 422,87	150 531 113,87
Muut saamiset	598 036,48	610 527,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	293 681,61	281 367,97
Valtion toimeksiannot	14 248,81	16 248,81
Lahjoitusrahastojen varat	240 432,80	230 119,16
Muut toimeksiantojen varat	39 000,00	35 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	61 399 983,72	62 623 929,46
Vaihto-omaisuus	589 496,36	803 442,35
Aineet ja tarvikkeet	524 496,36	568 442,35
Muu vaihto-omaisuus	65 000,00	235 000,00
Saamiset	49 003 633,58	52 411 968,67
Pitkäaikaiset saamiset	88 778,38	33 137 804,59
Myyntisaamiset	47 520,00	59 520,00
Muut saamiset	41 258,38	33 078 284,59
Lyhytaikaiset saamiset	48 914 855,20	19 274 164,08
Myyntisaamiset	40 278 647,54	9 973 590,43
Lainasaamiset	157 879,77	187 573,71
Muut saamiset	2 928 390,07	3 618 419,74
Siirtosaamiset	5 549 937,82	5 494 580,20
Rahat ja pankkisaamiset	11 806 853,78	9 408 518,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 018 845 168,52	999 608 029,67

VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA	532 734 363,74	540 410 826,40
Peruspääoma	422 505 148,75	422 505 148,75
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	117 905 677,65	111 681 122,01
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 676 462,66	6 224 555,64
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 723 525,96	3 063 966,70
Poistoero	2 723 525,96	3 063 966,70
PAKOLLISET VARAUKSET	13 862 676,36	13 865 526,11
Eläkevaraukset	225 000,00	227 849,75
Muut pakolliset varaukset	13 637 676,36	13 637 676,36
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 793 771,09	3 194 903,45
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 878 806,04	2 260 115,72
Muut toimeksiantojen pääomat	914 965,05	934 787,73
VIERAS PÄÄOMA	465 730 831,37	439 072 807,01
Pitkäaikainen	262 581 878,46	265 517 092,69
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	262 560 000,00	265 480 000,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	21 878,46	37 092,69
Lyhytaikainen	203 148 952,91	173 555 714,32
Joukkovelkakirjalainat	0,00	18 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 920 000,00	3 262 905,00
Lainat muilta luotonantajilta	122 592 324,04	78 319 793,56
Saadut ennakot	14 381 848,78	13 218 843,66
Ostovelat	19 803 809,42	22 468 262,83
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	8 405 436,52	7 945 621,98
Siirtovelat	35 045 534,15	30 340 287,29
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 018 845 168,52	999 608 029,67

Konsernilaskelmat

3.3.1 Konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2025		1.1. - 31.12.2024	
Toimintatuotot		436 854 167,16		417 606 837,79
Toimintakulut		-760 549 315,57		-735 823 996,58
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta		142 148,64		222 539,83
Toimintakate		-323 552 999,77		-317 994 618,97
Verotulot		335 104 353,42		338 934 210,39
Valtionosuudet		157 584 431,73		138 483 548,46
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 222 388,05		3 126 056,09	
Muut rahoitustuotot	3 568 574,50		3 292 233,31	
Korkokulut	-20 694 675,80		-25 467 946,60	
Muut rahoituskulut	-45 429,18	-14 949 142,43	-160 601,66	-19 210 258,86
Vuosikate		154 186 642,94		140 212 881,02
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-120 628 386,76		-113 748	956,13
Omistuksen eliminointierot	-612 515,75		0,00	
Arvonalentumiset	-1 516 721,57	-122 757 624,08	-3 909 376,29	-117 658 332,42
Tilikauden tulos		31 429 018,87		22 554 548,60
Tilinpäätössiirrot		33 360,09		35 825,53
Tilikauden verot		-2 696 333,96		-2 207 836,21
Laskennalliset verot		-946 909,17		-482 476,09
Vähemmistöosuudet		-1 670 740,69		-906 279,67
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		26 148 395,13		18 993 782,16

3.3.2 Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2025		1.1.-31.12.2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	154 186 642,94		140 212 881,02	
Tilikauden verot	-2 696 333,96		-2 207 836,21	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-12 769 749,40</u>	138 720 559,58	<u>-7 320 079,02</u>	130 684 965,79
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-187 938 867,81		-154 264 072,50	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 414 733,48		1 506 412,14	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>51 500 603,94</u>	<u>-134 023 530,38</u>	<u>17 678 325,03</u>	<u>-135 079 335,33</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		4 697 029,20		-4 394 369,54
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	<u>15 182,00</u>	15 182,00	<u>2 691,00</u>	2 691,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	177 853 924,18		92 403 891,59	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-23 621 587,33		-28 272 188,71	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-119 404 731,15</u>	34 827 605,70	<u>-37 972 471,38</u>	26 159 231,50
Oman pääoman muutokset		-439 125,23		-1 213 688,67
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-855 459,24		-3 051 680,31	
Vaihto-omaisuuden muutos	-6 154 239,41		-8 101 220,84	
Saamisten muutos	-17 637 569,98		7 799 753,32	
Korottomien velkojen muutos	<u>-6 434 665,46</u>	<u>-31 081 934,09</u>	<u>-14 634 330,96</u>	<u>-17 987 478,78</u>
Rahoituksen rahavirta		3 321 728,38		6 960 755,05
Rahavarojen muutos		8 018 757,59		2 566 385,51
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	41 205 931,74		33 187 174,16	
Rahavarat 1.1.	33 187 174,16	8 018 757,59	30 620 788,62	2 566 385,51

3.3.3 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 739 316 850,85	1 715 262 091,13
Aineettomat hyödykkeet	12 508 178,10	11 682 860,25
Aineettomat oikeudet	3 665 696,78	4 013 974,89
Konserniliikearvo	3 469 029,79	1 090 198,15
Muut pitkävaikutteiset menot	5 373 451,53	6 578 687,21
Aineelliset hyödykkeet	1 652 231 493,78	1 621 017 517,60
Maa- ja vesialueet	175 836 177,81	173 057 837,23
Rakennukset	820 145 994,19	839 313 153,22
Kiinteät rakenteet ja laitteet	351 581 210,37	343 722 924,07
Koneet ja kalusto	170 552 147,34	182 390 260,13
Muut aineelliset hyödykkeet	4 331 025,78	4 894 438,49
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	129 784 938,29	77 638 904,47
Sijoitukset	74 577 178,97	82 561 713,28
Osakkuusyhteisöosuudet	14 752 340,90	24 331 005,71
Muut osakkeet ja osuudet	58 856 274,81	57 246 962,31
Muut lainasaamiset	528 422,87	531 113,87
Muut saamiset	440 140,38	452 631,38
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 123 197,36	2 888 589,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT	194 454 927,75	162 570 055,57
Vaihto-omaisuus	40 587 269,25	34 433 029,85
Saamiset	112 661 726,75	94 949 851,55
Pitkäaikaiset saamiset	3 479 455,19	33 416 807,13
Lyhytaikaiset saamiset	109 182 271,56	61 533 044,42
Rahoitusarvopaperit	5 841 320,51	3 193 867,80
Rahat ja pankkisaamiset	35 364 611,23	29 993 306,36
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 935 894 975,95	1 880 720 736,28

VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
OMA PÄÄOMA	730 040 067,97	704 461 770,73
Peruspääoma	422 505 148,75	422 505 148,75
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	45 410,74	71 227,59
Muut omat rahastot	28 191 357,43	28 761 950,69
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	253 149 755,92	234 129 661,54
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	26 148 395,13	18 993 782,16
VÄHEMMISTÖOSUUDET	18 979 726,45	17 738 084,65
KONSERNIRESERVI	519 388,09	582 344,29
PAKOLLISET VARAUKSET	17 302 107,27	17 277 277,77
Eläkevaraukset	225 000,00	227 849,75
Muut pakolliset varaukset	17 077 107,27	17 049 428,02
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 277 183,66	7 898 035,15
VIERAS PÄÄOMA	1 162 776 502,50	1 132 763 223,70
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	760 827 874,01	748 864 757,92
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	56 794 678,28	59 053 731,39
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	188 073 669,28	165 209 179,67
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	157 080 280,93	159 635 554,72
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 935 894 975,95	1 880 720 736,28

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

4.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (kohta 11).

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintameno. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno.

Ympäristömenojen ja -vastuiden laskennassa on sovellettu samoja arvostusperiaatteita ja -menetelmiä kuin muissakin arvostuksissa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varasto:	31.12.2025	31.12.2024	Muutos
Murskausvarasto	524 217,48	568 298,27	-44 080,79
Wellamon kioskin varasto	278,88	144,08	134,80
Yhteensä	524 496,36	568 442,35	-43 945,99
Muu vaihto-omaisuus:			
Myytävät kiinteistöt ja asunto-osakkeet	65 000,00	235 000,00	-170 000,00
Yhteensä	589 496,36	803 442,35	-213 945,99

Kaikista varastoista on laadittu inventaario 31.12.2025, jonka mukaan joko lisäys tai vähennys on kirjattu. Vaihto-omaisuus on arvostettu muuttuvaan hankintameno painotetun keskihinnan menetelmällä.

Muu vaihto-omaisuus pitää sisällään tilikauden lopussa myytäväksi tarkoitetun kiinteistön, joka on arvostettu käypään arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronavaihtosopimuksia. Suojaamistarkoituksessa tehdyt koronavaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa kohdassa *Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt*. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronavaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa 30.4.2046 asti.

Valuuttamääräiset erät

Ei ole.

Jaksotukset

Lomapalkkavelan sivukulujen kirjaamisessa käytetään soveltuvien osien prosentteja, jotka ovat voimassa lomapalkkavelan maksuhetkellä. Lomapalkkavarauksia kirjattiin vuoden 2025 taseeseen 25.900.462,46 euroa ja lomapalkkavelka kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 698.481,43 euroa. Lomapalkkavelan muutoslaskennassa on huomioitu 1.1.2025 Jyväskylän kaupungille TE24- uudistuksesta siirtynyt henkilöstön lomapalkkavelka, jonka osuus on 1.287.349,07 euroa.

4.1.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

TE-palveluiden siirtyminen 1.1.2025 alkaen uuden Jyväskylä-Muurame työllisyysalueen järjestämisvastuulle vaikuttaa vuosien 2024 ja 2025 taseen vertailukelpoisuuteen saamisen ja siirtovelkojen osalta. Uudistus vaikuttaa osaltaan myös tilikauden tuloserien vertailtavuuteen. Myös kunnan tuloveroprosentin korotus 8,1 prosenttiin vuonna 2025 sekä kunnallisverotuksen puolella tehty ansiotulovähennyksen poisto vaikuttavat verotulojen ja valtionosuuksien vertailukelpoisuuteen.

TE-uudistuksen yhteydessä Jyväskylän kaupungille on kirjattu taseeseen valtiolta siirtynyt TE-palveluiden lomapalkkavelka sekä tätä vastaava saaminen valtiolta. Kirjaukset on tehty alkusaldojen tase-eriä oikaisemalla siten, että niillä ei ole vaikutusta tilikauden tulokseen. Vuoden 2025 avaava tase sisältää nämä siirtyneet erät, joita ei ole vuoden 2024 vertailutiedoissa.

TE-palveluiden siirtymisen myötä kaupungin toimintakulut kasvoivat arviolta 26,6 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 1,0 miljoonaa euroa. Valtionosuusrahoitusta palveluiden järjestämiseen saatiin 27,0 miljoonaa euroa. Vuoden aikana työllisyyspalveluiden toimintaa onnistuttiin tehostamaan siten, että toiminnan menot saatiin sovitettua saadun valtionosuusrahoituksen tasoon ja uudistuksen vaikutus kaupungin tulokseen oli vuoden 2025 osalta lopulta 1,4 miljoonaa euroa positiivinen.

Kaupungin toimintatuottojen vertailtavuuteen vaikuttaa osaltaan myös kertaluonteinen tulokirjaus, jossa Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy:n osakassopimuksen mukaisesti yhtiöltä laskutettiin kiinteistökehityssopimuksen kulut sekä pääomalle laskettu korko, yhteensä 1,0 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuoden 2025 valtionosuudet olivat kokonaisuudessaan 48,7 miljoonaa euroa ja valtionosuudet kasvoivat 18,7 miljoonaa euroa (+62,6 %) edellisvuodesta. Peruspalvelujen valtionosuuden kasvu oli 29,9 miljoonaa euroa, josta TE-uudistuksen vaikutus oli 27,0 miljoonaa euroa. Sote-uudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ja niihin liittyvät rahoituksen kompensatiot olivat yhteensä 31,0 miljoonaa euroa ja soteleikkauksista johtuva muutos valtionosuudessa oli -2,0 miljoonaa euroa vuosien 2024 ja 2025 välillä.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus heikkeni 0,5 miljoonaa euroa (-1,3 %) ja verotulomenetysten korvaus 8,1 miljoonaa euroa (-38,2 %) edellisvuodesta. Verotulomenetysten korvauksen lasku oli pääosin seurausta maan hallituksen päätöksestä, jonka mukaisesti kunnallisverotuksen puolella tehty ansiotulovähennys poistui ja ensisijaisesti valtion verosta tehtävä työtulovähennys kasvoi vuoden 2025 alusta lukien. Muutos toteutettiin voimaantuloa hetkellä kustannusneutraalisti siten, että kuntien verotulomenetysten korvauksia vähennettiin kuntien verotulojen kasvua vastaavasti. Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet vähensivät kaupungin valtionosuuksien kokonaismäärää 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Kaupungin verotulot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 5,1 miljoonaa euroa eli noin 1,5 %. Kunnan tuloveron tuotto oli 254,8 miljoonaa euroa ja se laski 1,8 miljoonaa euroa (-0,7 %) edellisestä vuodesta. Kunnallisverotuottojen tilitykset verovuodelta kasvoivat 9,7 miljoonaa euroa ja tästä arviolta 3,0 miljoonaa euroa oli seurausta tuloveroprosentin nostosta. Tuloveroprosentti oli 8,1 % vuonna 2025 ja sitä nostettiin 0,1 %-yksikköä edellisvuodesta. Verovuoden kunnallisverotuottojen kasvuun vaikutti osaltaan myös kunnallisverotuksen puolella tehty ansiotulovähennyksen poisto. Kunnallisveron tilitykset aikaisemmilta verovuosilta laskivat 11,5 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2024 lopussa kunnallisveron ryhmäosuutta oikaistiin koko maan tasolla

positiivisesti noin 150 miljoonalla eurolla, joka osoittautui perusteettomaksi. Verovuoden 2024 kunnallisveroa oikaistiin lopulta negatiivisesti yli 150 miljoonalla eurolla vuoden 2025 aikana.

Tilikauden tuloksen vertailtavuuteen vaikuttavat myös lisäpoistot ja arvonalentumiset. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä kertaluonteisia lisäpoistoja ja arvonalentumisia oli yhteensä 3,1 miljoonaa euroa, josta Tilapalvelu-liikelaitoksen osuus oli 2,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä tulokseen vaikuttavia kertaluonteisia lisäpoistoja kirjattiin yhteensä 1,9 miljoonaa euroa ja niistä 1,8 miljoonaa euroa oli Tilapalvelu-liikelaitoksen poistoja.

4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupunkikonsernin tytäryhteisöt sekä jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on lisäksi yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kaupunkikonsernissa on kirjattu rakennusten poisto-oikaisua vuoteen 2009 asti, jolla erilaiset poistosuunnitelmat on yhdenmukaistettu konsernitaseella. Tätä rakennusten poisto-oikaisua puretaan niiltä osin, kuin se kohdistuu rakennuksiin, jotka on purettu tai myyty pois kaupunkikonsernista.

Vuodesta 2018 alkaen keskinäisten kiinteistöyhtiöiden ja säätiöiden, jotka eivät tee suunnitelman mukaisia poistoja, rakennusten poistot on oikaistu takautuvasti kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi. Oikaisu on tehty tytäryhtiöasemassa olevien yhtiöiden ja säätiöiden osalta. Osakkuusyhtiöissä poisto-oikaisua ei ole tehty, koska sen ei ole katsottu olevan olennainen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhtiöiden yhdistelemissä. Laskennalliset verovelat on kirjattu kokonaisuudessaan pitkäaikaisiin velkoihin, ellei tapauskohtaisesti ole ollut perusteltua esittää niitä lyhytaikaisissa veloissa.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Konserniliikearvon käsittely

Alva-yhtiöt-konserni on kirjannut konserniliikearvon poistoa 278 348,52 euroa ja Jyväskylän Hippoksen kiinteistöhallinto Oy konserniliikearvon poistoa 295 242,24 euroa. Tuloslaskelman suunnitelman mukaisissa poistoissa on esitetty näiden nettomäärä.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella 2025 on selostettu kohdassa 1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tytäryhtiöiden ja konsernin edeltäviin vuosiin kohdistuvat oikaisut, jotka eivät ole olennaisia, on kirjattu tilikauden tuloslaskelman asianmukaiseen tuotto- tai kuluerään.

Vuoden 2025 tase on vertailukelpoinen vuoden 2024 taseeseen.

Tilikauden 2024 tulokseen sisältyy kaupungin kertaluonteisia lisäpoistoja 0,4 miljoonaa euroa ja Tilapalvelu-liikelaitoksen kirjaamia arvonalentumisia 2,6 miljoonaa euroa. Jyvä-Parkin tulokseen sisältyy kertaluonteisia eriä 2,7 miljoonaa euroa pääosin Ki Oy Vapaudenkatu 55 osuuden myynnistä ja konsernituloslaskelmaan kirjautuu 2,4 miljoonaa euroa Gradian rakennusten arvonalentumisia.

Ilman kertaluonteisia eriä konsernin vuoden 2024 tilikauden ylijäämä olisi ollut 19,0 miljoonan euron sijasta 21,7 miljoonaa euroa ja taseen kertyneet ylijäämät 253,1 miljoonan euron sijasta 255,8 miljoonaa euroa.

Tilikauden 2025 taseen ja tuloksen vertailtavuuteen vaikuttavat asiat on kaupungin osalta kuvattu kohdassa 4.1.2. Konserniyhtiöistä Mustankorkean tulokseen sisältyy kertaluonteisia merkittävä erä tytäryhtiö MKO Ympäristöpalvelut Oy:n myynnistä. Konsernituloslaskelmaan kirjautuu 1,5 miljoonaa euroa arvonalentumisia, joista suurin yhtiöiden osalta Jyväskylän Vuokra-asunnot 0,5 M€.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot toimialoittain

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Konsernihallinto	12 422 194,47	6 259 781,21	4 527 953,65	4 204 197,25
Sosiaali- ja terveystuotot	7 924 628,42	8 350 805,64		
Elinkeino- ja työllisyystuotot	9 466 375,13	6 635 584,56	9 519 661,00	6 745 185,68
Kasvun ja oppimisen palvelut	47 478 068,42	49 862 367,48	13 137 189,65	12 596 916,03
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	10 306 252,58	10 044 659,02	10 679 901,72	10 780 424,74
Kaupunkirakenne	341 930 977,07	328 240 498,87	53 199 635,88	50 103 712,00
Liikelaitokset				
Liikenvaihto	814 443,20	847 194,66	814 443,20	847 194,66
Muut tuotot	6 511 227,87	7 365 946,35	6 763 407,04	7 365 946,35
Toimintatuotot yhteensä	436 854 167,16	417 606 837,79	98 642 192,14	92 643 576,71

*Konsernin osalta esitystapaa yhdenmukaistettu yleisohjeen kanssa. Vertailutietoa 2024 muutettu liikelaitosten osalta.

7) Verotulojen erittely

	2025	2024
Kunnan tulovero	254 786 203,29	256 633 192,98
Osuus yhteisöveron tuotosta	26 364 165,45	27 703 850,75
Kiinteistövero	56 861 944,40	58 798 061,51
Verotulot yhteensä	338 012 313,14	343 135 105,24

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspalvelujen valtionosuus *	23 932 479,00	31 853 229,00	59 317 866,00	31 853 229,00
Verotuloihin perustuva				
valtionosuuksien tasaus	35 385 387,00	35 839 223,00	35 385 387,00	35 839 223,00
Verotulomenetysten korvaus	13 105 574,00	21 221 489,00	13 105 574,00	21 221 489,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut				
valtionosuudet	85 160 991,73	85 408 830,46	-23 718 006,00	-23 112 101,00
Valtionosuudet yhteensä	157 584 431,73	138 483 548,46	48 705 434,00	29 962 617,00

*Esitystapaa yhdenmukaistettu yleisohjeen kanssa

9) Palvelujen ostojen erittely

	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	17 761 707,74	17 045 871,29
Muiden palvelujen ostot	119 529 679,81	111 359 552,93
Palvelujen ostot yhteensä	137 291 387,55	128 405 424,22

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

	2025	2024
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	4 425,00	3 000,00
Kokoomuksen valtuustoryhmä	3 550,00	3 900,00
Keskustan valtuustoryhmä	3 050,00	2 850,00
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	1 525,00	2 100,00
Vihreän liiton valtuustoryhmä	3 250,00	3 600,00
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	2 334,33	1 521,07
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	1 150,00	1 650,00
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	19 284,33	18 621,07

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Pysyvien vastaavien poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa (8.6.2009 § 122, kaupunginhallitus tarkensi ohjeita 26.11.2012 § 385).

Pienet hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Taseryhmä	Poistoaika/prosentti	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet	2-20 vuotta	Tasapoisto
Maa-alueet	Ei poistoaikaa	Ei poistoa
Hallinto- ja laitosrakennukset kiviset	25 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset puiset	20 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 %	Menojäännös
Koneet ja kalusto	3-5 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Substanssi
Taide- ja arvoesineet	Ei poistoaikaa	Ei poistoa
Puusto	Käytön mukainen poisto	Substanssi
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	Ei poistoa

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Eläkevaraukset 1.1.	227 849,75	245 600,00	227 849,75	245 600,00
Lisäykset tilikaudella	14 208,97		14 208,97	
Vähennykset tilikaudella	-17 058,72	-17 750,25	-17 058,72	-17 750,25
Eläkevaraukset 31.12.	225 000,00	227 849,75	225 000,00	227 849,75
Ympäristövelvoitevaraukset 1.1. *)	2 993 074,78	3 000 281,75	81 323,12	152 408,16
Lisäykset tilikaudella	56 822,28	63 878,07		
Vähennykset tilikaudella	-29 143,03	-71 085,04		-71 085,04
Ympäristövelvoitevaraukset 31.12.	3 020 754,03	2 993 074,78	81 323,12	81 323,12
Muut pakolliset varaukset 1.1. *)	500 000,00	500 000,00		3 176 757,00
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella*				-3 176 757,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	500 000,00	500 000,00	0,00	0,00
Sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisvaraus 1.1.	13 556 353,24	13 556 353,24	13 556 353,24	13 556 353,24
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
SHP:n alijäämän kattamisvaraus 31.12	13 556 353,24	13 556 353,24	13 556 353,24	13 556 353,24
Pakolliset varaukset yhteensä	17 302 107,27	17 277 277,77	13 862 676,36	13 865 526,11

Vertailuvuoden 2024 muiden pakollisten varausten vähennys 3 176 757,00 euroa oli pakollisiin varauksiin kirjattu takaustappio kaupungin omavelkaisesti Jäähalli Oy:lle takaamasta yritystodistustalainasta Kuntarahoitus Oy:ltä. Kaupunki on maksanut vuonna 2024 kyseisen osuuden Jäähalli Oy:n lainasta rahoittajalle. Tällä valmistauduttiin Hippos-hankkeen ja jääturheilukeskuksen kokonaisjärjestelyihin. Vuonna 2025 kaupunginhallitus on päättänyt muuttaa annetun antolainan sijoitukseksi Jäähalli Oy:n sijoitetun vapaan pääoman rahastoon. Päätöksellä ei ole vaikutusta kaupungin taseeseen.

Sairaanhoitopiirin alijäämän kattamiseen tehtiin vuonna 2022 pakollinen varaus, 13,6 miljoonaa euroa, (viimeisen lisälaskun osuus koskien peruspääoman alentamisen perumista), koska kaupungin sekä muiden omistajakuntien näkemyksen mukaan lisälasku on aiheeton. Asian käsittelyt hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa ovat edelleen kesken.

Ympäristövelvoitteisiin liittyvien varausten vähennys vertailutilikaudella 2024 liittyvät sora-alueiden maisemoinnin varauksen vähennykseen. Muutosta ei ole ollut tilikaudella 2025.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot**Pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot****Kaupat vuonna 2025**

	Kauppasumma	tasearvo	voitto/tappio
Tonttiosasto maakaupat	7 213 466,89	934 905,60	6 278 561,29
Osakekaupat	1 387 401,80	1 387 401,80	
Muut myynnit	50 146,46	35 490,37	14 656,09
Investointien luovutustulot			
Yhteensä	8 651 015,15	2 357 797,77	6 293 217,38

Toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyvät luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	6 346 816,63	6 799 767,99	6 278 561,29	6 431 185,71
Rakennusten luovutusvoitot	37 309,75			
Muut luovutusvoitot	84 852,40	290 516,54	14 656,09	60 735,14
Osakkeiden luovutusvoitot	5 164 544,39	60 300,40		60 300,40
Luovutusvoitot yhteensä	11 633 523,17	7 150 584,93	6 293 217,38	6 552 221,25
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot	-483 579,08	-1 258 877,71		
Osakkeiden luovutustappiot		-48 448,00		-48 448,00
Muut luovutustappiot		-283 608,83		
Luovutustappiot yhteensä	-483 579,08	-1 590 934,54	0,00	-48 448,00

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisia tuottoja tai kuluja ei ole kirjattu tilikaudella 2025 eikä vertailutilikaudella.

14) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Mustankorkea Oy	600 000,00	600 000,00
Jyväskylän Vuokra-Asunnot Oy	900 000,00	1 200 000,00
Jykia Oy	600 000,00	600 000,00
Alva-yhtiöt Oy	10 000 000,00	10 000 000,00
Muut	328 630,92	265 486,73
Yhteensä	12 428 630,92	12 665 486,73
Osinkotuotot muista yhteisöistä	924 436,56	505 813,47
Yhteensä	924 436,56	505 813,47
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	242 582,58	242 582,58
Yhteensä	242 582,58	242 582,58
Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot yhteensä	13 595 650,06	13 413 882,78
<i>*Esitystapaa yhdenmukaistettu yleisohjeen kanssa</i>		

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

16) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Taseeseen ei ole aktivoitu mainittuja menoja.

17) Arvonkorotukset

Ei ole tehty vuonna 2025.

18) Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien tase-eräkohtaiset tiedot

	tase 1.1.2025	lisäys 2025	rah.osuudet 2025	vähennykset 2025	sis.siirot	poistot 2025	arvon alentumiset 2025	lisäpoistot 2025	tase 31.12.2025
Aineettomat oikeudet	2 968 905,19	1 669 606,68				-2 155 877,51			2 482 634,36
Muut pitkävaikutteiset menot	3 444 713,89	353 956,63				-534 281,57		-618 470,00	2 645 918,95
Aineettomat hyödykkeet	6 413 619,08	2 023 563,31	0,00	0,00	0,00	-2 690 159,08	0,00	-618 470,00	5 128 553,31
Maa- ja vesialueet	151 317 280,29	4 000 500,48		-934 905,60					154 382 875,17
Rakennukset	293 165 664,91				35 874 816,47	-26 648 377,35		-254 318,66	302 137 785,37
Kiinteät rakenteet	112 190 746,07		-611 268,77		24 519 775,12	-23 654 366,67		-80 281,49	112 364 604,26
Koneet ja kalusto	13 229 947,20	3 570 414,00		-35 490,37	59 531,84	-3 935 895,49			12 888 507,18
Muut aineelliset hyödykkeet	137 026,46					-1 026,46			136 000,00
Keskeneräiset hankinnat	37 783 813,14	65 793 562,79	-1 597 200,00		-60 454 123,43				41 526 052,50
Aineelliset hyödykkeet	607 824 478,07	73 364 477,27	-2 208 468,77	-970 395,97	0,00	-54 239 665,97	0,00	-334 600,15	623 435 824,48
Tytärtyhtiöosakkeet	153 809 277,91	8 370 005,49					-660 000,00		161 519 283,40
Osakkuusyhtiöosakkeet	5 124 091,21	115 068,62		-1 387 401,80			-300 000,00		3 551 758,03
Muut osakkeet	3 964 898,21								3 964 898,21
Kuntayhtymäosuudet	8 424 726,41								8 424 726,41
Osakkeet ja osuudet	171 322 993,74	8 485 074,11	0,00	-1 387 401,80	0,00	0,00	-960 000,00	0,00	177 460 666,05
Lainasaamiset ym.	150 531 113,87			-2 691,00					150 528 422,87
Muut saamiset	610 527,48			-12 491,00					598 036,48
Sijoitukset	322 464 635,09	8 485 074,11	0,00	-1 402 583,80	0,00	0,00	-960 000,00	0,00	328 587 125,40
Pysyvät vastaavat	936 702 732,24	83 873 114,69	-2 208 468,77	-2 372 979,77	0,00	-56 929 825,05	-960 000,00	-953 070,15	957 151 503,19

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	7 310 158,84	7 528 203,01	2 187 340,15	1 991 539,15
Muut maa- ja vesialueet	168 526 018,97	165 529 634,22	152 195 535,02	149 325 741,14
Maa- ja vesialueet yhteensä	175 836 177,81	173 057 837,23	154 382 875,17	151 317 280,29

Kunta on aktivoinut vuonna 2025 maa-alueisiin arvonlisäverollisia ei-palautettavia, mutta siirtokelpoisia liittymismaksuja lisää 195.801,00 euron edestä. Konsernissa liittymismaksujen kokonaismäärä on kasvanut yhteensä 2.778 340,58 euroa vuonna 2025.

Sijoitusten erittely

	tase 1.1.2025	lisäys 2025	vähennys 2025	sis.siirrot 2025	arvonalentumiset 2025	tase 31.12.2025
Tytäryhtiöosakkeet	153 809 277,91	8 370 005,49			-660 000,00	161 519 283,40
Osakkuusyhteisöosakkeet	5 124 091,21	115 068,62	-1 387 401,80		-300 000,00	3 551 758,03
Muut osakkeet	3 964 898,21					3 964 898,21
Kuntayhtymäosuudet	8 424 726,41					8 424 726,41
Osakkeet ja osuudet yhteensä	171 322 993,74	8 485 074,11	-1 387 401,80	0,00	-960 000,00	177 460 666,05
Jvk-lainasaamiset tytäryhteisöiltä						
Pääomalainasaamiset tytäryhteisöiltä						
Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä	150 000 000,00					150 000 000,00
Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta						
Muut lainasaamiset muilta	531 113,87		-2 691,00			528 422,87
Muut saamiset tytäryhteisöiltä						
Muut saamiset muilta	610 527,48		-12 491,00			598 036,48
Jvk-lainasaamiset ja muut yhteensä	151 141 641,35	0,00	-15 182,00	0,00	0,00	151 126 459,35
Sijoitukset yhteensä	322 464 635,09	8 485 074,11	-1 402 583,80	0,00	-960 000,00	328 587 125,40

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

19) Tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräämisvalta

Konsernin omistukset 2025	Y-tunnus	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin osuus omasta pääomas- ta (1000 €)	Konsernin osuus vieraasta pääomas- ta (1000 €)	Konser- nin osuus tilikauden tulokses- ta (1000 €)
Nimi						
Tytäryhteisöt						
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (alakonsernitp)	0879243-6	100,0	100,0	60 094	224 622	3 875
As Oy Jyv. mlk:n Jokileinikki	1759600-7		100,0			
As Oy Jyväskylän Juolukkatie 1	2914950-3		100,0			
As Oy Jyv. mlk:n Norolankuja 1	0869011-4		100,0			
As Oy Tuulenkyliä	0581313-1		51,5			
JVA Kodit Oy	3249796-3		100,0			
As Oy Jyväskylän Hjalmarinraitin Omax	3242176-6		100,0			
As Oy Jyväskylän Hjalmarinraitin Vuokra	3242223-2		100,0			
Alva-yhtiöt Oy (alakonsernitp)	1071200-1	100,0	100,0	197 531	546 252	15 742
Alva Sähköverkko Oy	1998118-7		100,0			
Alva Viitasaari Oy	0177313-6		100,0			
Alva Viitasaari Vesi Oy	3351313-6		100,0			
Alva Hulevesi Oy	2860287-1		100,0			
Jyväskylän Voima Oy	2033847-1		81,4			
Jyvä-Parkki Oy (alakonsernitp)	1889676-5	100,0	100,0	25 445	41 350	2 405
Ki Oy Jyväskylän Rahtiasema	1735088-3		100,0			
Jykia Oy (alakonsernitp)	0506036-0	84,9	84,9	29 072	42 005	3 703
Ki Oy Asekatu 3	1758730-3		84,9			
Ki Oy Jyväskylän Härköojantie 5	2213628-3		84,9			
Ki Oy Jyväskylän Härköojantie 7	2150739-6		84,9			
Ki Oy Konttisentie 2	0784346-5		84,9			
Ki Oy Muuramen Keljonportti	2195668-5		84,9			
Ki Oy Tikkakosken Mekaanikontie	2181825-8		84,9			
Ki Oy Jyväskylän Ursus	2908268-7		43,3			
Ki Oy Jyväskylän Lynx	2908267-9		84,9			
Kortepohjan Matkailualue Oy	1085344-5		84,9			
Ki Oy Jyväskylän U2	3159782-3		84,9			
Ki Oy Jyväskylän Pteromys Volans	3159785-8		84,9			
Ki Oy Jyväskylän Logistiikka	2340809-2		100,0			
Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy (alakonsernitp)	1006550-2	90,0	90,0	34 678	14 709	3 337
JAMK Turbiini-Rahasto Oy	2706148-7		90,0			
Education Facilities Oy (alakonsernitp)	0514515-3	100,0	100,0	7 867	24 599	-27
Ki Oy Jyväskylän Kankaan VPT:n siipi	2688939-7		100,0			
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	0174407-9	87,0	87,0	1551	23 851	0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Lääkäritalo	0219484-9	58,2	58,2	1149	809	0
Jyväskylän Jäähalli Oy	2183263-1	100,0	100,0	422	6	291
Kiinteistö Oy Tikkakosken Terveysasema	0194790-9	100,0	100,0	634	5	-10
Korpilahden Virastokeskus Oy	0292734-4	100,0	100,0	1 233	9	13
Kiinteistö Oy Jyväskylän Huhtasuon koulukeskus	2420966-9	100,0	100,0	610	24 566	0
Mustankorkea Oy	1108572-4	80,0	80,0	9 637	2 252	2962
MKO Ympäristöpalvelut Oy*	3101540-8		80,0			
Jyväskylän Yritystehdas Oy	2868950-8	80,0	80,0	112	119	22
Työterveys Aalto Oy	2957137-6	96,8	96,8	1 498	1 673	333
Aalto2-museokeskus Oy	3261400-7	80,0	80,0	-480	629	-117
Jyväskylän Hippoksen kiinteistöhallinto Oy	3467205-9	100,0	100,0	12 648	3 354	5975
Kiinteistö Oy Jyväskylän Hippos-Parkki**	3253431-4		84,3			
Jyväskylän Hippoksen Operaattori Oy	3237168-2		30,0			
Keski-Suomen Sairaskotisäätiö	0668254-0	100,0	100,0	62	2	-67
Jyväskylän Rintamamiesveteraanien Asuntosäätiö	0792671-1	93,8	93,8	21	0	-2

*Poistunut konsernista 2025

**Konsernin omistussuus yhteensä 100%, Jyvä-Parkki Oy:n omistaessa 15,7%.

20) Kuntayhtymät

Konsernin omistukset 2025	Y-tunnus	Kaupungin omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (1000 €)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (1000 €)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (1000 €)
Kuntayhtymät						
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	0208201-1	59,1	59,1	69 790	13 815	2 423
Gradia Koulutuspalvelut Oy	1065006-6		59,1			
Keski-Suomen liitto	0830155-3	51,3	51,3	585	787	47

21) Osakkuusyhteisöt

Konsernin omistukset 2025	Y-tunnus	Kaupungin omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (1000 €)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (1000 €)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (1000 €)
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Jyväskylän Kauppakatu 23	0732858-6	25,0	25,0	1 426	111	0
As Oy Jyväskylän Säästökeskus	0219505-9	31,9	31,9	345	107	0
As Oy Kuokkalan Toritalo	0795410-6	21,8	21,8	766	4	4
Huhtakeskus Oy	0301874-0	41,1	41,1	1861	32	15
Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy	2761585-7	33,3	33,3	4	3	592
Jyväskylän Messut Oy (konsernitp)	0626505-0	26,5	26,5	803	0	-152
Kankaan Palvelu Oy	2753969-8	0	33,3	636	6	-51
Keljonkankaan Palvelukeskus Oy	0684275-1	44,8	44,8	644	4	1
Kiinteistö Oy Palokan Liikekeskus	0655613-0	32,7	32,7	395	20	0
Kiinteistö Oy Palokan Nisulankulma	0580080-8	23,6	23,6	234	2	-8
Kiinteistö Oy Riikankulma	0176322-9	48,0	48,0	88	5	-1
Kiinteistö Oy Säynätsalon Palvelukeskus	0402825-4	48,9	48,9	23	4	-541
Monetra Keski-Suomi Oy	2930116-5	31,1	35,5	1433	775	66
Jyväskylän Hippos GP oy	3000801-1	29,4	29,4	-6	7	0
Jyväskylän Hippos ky	3006218-1	30,2	30,2	19	890	-59
Alva-yhtiöt Oy (alakonsernitp)	1071200-1					
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (alakonsernitp)	0879243-6					
As Oy Vastatuuli	0834372-9		41,4			
Ki Oy Jyv. Palokunnanmäen Autoparkki	2554009-7		34,6			
Halssilan Huolto Oy	0174344-7		35,0			
Sulun Kiinteistönhoito Oy	0175262-6		29,3			

22) Saamisten erittely

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		1 534 841,58		4 493 898,89
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		162 879,34		78 289,22
Yhteensä	0,00	1 697 720,92	0,00	4 572 188,11
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		22 239,13		30 136,61
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	22 239,13	0,00	30 136,61
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus-yhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	47 520,00	336 500,23	59 520,00	571 804,05
Siirtosaamiset				
Yhteensä	47 520,00	336 500,23	59 520,00	571 804,05
Saamiset yhteensä	47 520,00	2 056 460,28	59 520,00	5 174 128,77

*Esitystapaa yhdenmukaistettu yleisohjeen kanssa. Vuoden 2024 vertailutietoja on täsmennetty osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöryksien myyntisaamisten osalta.

23) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtosaamiset yhteensä				
Siirtyvät korot	45 329,27	43 703,94	17 815,53	18 679,47
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	1 465 974,71	1 383 627,38	1 294 290,00	1 240 368,00
EU-tuet ja avustukset	2 278 857,05	2 806 467,12	3 486 634,20	3 407 493,26
Verosaamiset				2 826,92
Muut siirtosaamiset	10 074 600,63	9 673 351,80	751 198,09	825 212,55
Siirtosaamiset yhteensä	13 864 761,66	13 907 150,24	5 549 937,82	5 494 580,20
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	13 864 761,66	13 907 150,24	5 549 937,82	5 494 580,20

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

24) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma	422 505 148,75	422 505 148,75	422 505 148,75	422 505 148,75
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	45 410,74	71 227,59		
Ylikurssirahasto	1 383 956,89	1 383 956,89		
Muut omat rahastot 1.1.	27 377 993,79	27 467 716,57		
Lisäykset	376 940,59	25 883,50		
Vähennykset	-947 533,85	-115 606,28		
Muut omat rahastot 31.12.	26 807 400,53	27 377 993,79		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	253 123 443,70	234 403 968,02	117 905 677,65	111 681 122,01
Edell. tilikausien yli-/alijäämän oikaisu	26 312,22	-274 306,47		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	253 149 755,92	234 129 661,54	117 905 677,65	111 681 122,01
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	26 148 395,13	18 993 782,16	-7 676 462,66	6 224 555,64
Oma pääoma yhteensä	730 040 067,96	704 461 770,73	532 734 363,74	540 410 826,40

25) Erittely poistoerosta

Kunnalla ei ole verotussyistä kirjattua poistoeroa.

26) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	407 574 283,39	413 577 716,45	210 880 000,00	218 800 000,00
Muut velat	8 096 489,78	8 111 704,01	21 878,46	37 092,69
Pitkäaikaiset velat yhteensä	415 670 773,17	421 689 420,46	210 901 878,46	218 837 092,69

28) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	225 000,00	227 849,75	225 000,00	227 849,75
Ympäristövastuut	3 020 754,03	2 993 074,78	81 323,12	81 323,12
Muut pakolliset varaukset	500 000,00	500 000,00		0,00
Sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisvaraus	13 556 353,24	13 556 353,24	13 556 353,24	13 556 353,24
Pakolliset varaukset yhteensä	17 302 107,27	17 277 277,77	13 862 676,36	13 865 526,11

29) Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		71 795,75		74 018,41
Ostovelat		2 104 485,85		3 703 089,23
Muut velat				
Siirtovelat		154 702,00		218 483,46
Yhteensä	0,00	2 330 983,60	0,00	3 995 591,10
Velat kuntayhtymille, joissa Jyväskylä on jäsenenä				
Saadut ennakot		1 399,59		1 391,83
Ostovelat				
Yhteensä	0,00	1 399,59	0,00	1 391,83
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saanut ennakot		14 571,24		-1 336 764,60
Ostovelat		370 319,44		700 486,39
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	384 890,68	0,00	-636 278,21
Vieras pääoma yhteensä	0,00	2 717 273,87	0,00	3 360 704,72

*Esitystapaa yhdenmukaistettu yleisohjeen kanssa

29 a) Laskennalliset verovelat

	Konserni	
	2025	2024
Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	25 061 580,99	25 033 518,94
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 418 999,63	461 000,16
Laskennalliset verovelat yhteensä	26 480 580,62	25 494 519,10

30) Luottolimiitti

	2025	2024
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12	1 000 000,00	1 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	1 000 000,00	1 000 000,00

31) Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut velat				
Liittymismaksut, pitkäaikaiset	28 830 130,27	28 867 164,27		
Muut velat				
Pitkäaikaiset	96 919,36	173 871,21	21 878,46	37 092,69
Lyhytaikaiset	22 327 213,11	17 896 604,66	8 405 436,52	7 945 621,98
Muut velat yhteensä	51 254 262,74	46 937 640,14	8 427 314,98	7 982 714,67

32) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Siirtovelat				
Tuloennakot			2 221 072,01	2 068 350,60
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösi-				
vukulujen jaksotukset	41 799 068,85	42 199 411,37	25 900 462,46	23 914 631,96
Korkojaksotukset	1 866 103,99	2 546 917,22	469 795,86	980 570,76
Verovelat	263 250,89	611 735,19		
Muut menojäämät	13 345 027,08	7 678 756,03	6 454 203,82	3 376 733,97
Siirtovelat yhteensä	57 273 450,81	53 036 819,81	35 045 534,15	30 340 287,29

*Vuoden 2024 vertailutietoja on täsmennetty konsernin ja kunnan osalta vastaamaan oikeaa ja riittävää kuvaa.

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

33) Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Velat, joiden vakuutena kiinteistökiinnityksiä	131 520 978,20	117 300 447,28		
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	186 625 746,13	158 899 746,13		
Velat, joiden vakuutena yritysikiinnityksiä	0,00	1 786 252,92		
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	0,00	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	164 149 146,13	136 423 146,13		

36) Erittely annetuista vakuuksista

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	29 200 000,00	30 200 000,00		
Yritysikiinnitykset	6 600 000,00	7 000 000,00		
Muut	4 327 577,00	4 327 316,00		
Yhteensä	40 127 577,00	41 527 316,00		
Yhteensä	40 127 577,00	41 527 316,00		

*Vertailukauden liitetietoja täsmennetty konsernin osalta.

37) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	114 213 234,00	124 645 756,81	43 340 393,46	46 659 534,87
Leasingvastuut yhteensä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 972 698,00	7 671 735,00	35 842 697,51	39 112 451,61
Leasingvastuut yhteensä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	14 496 003,00	15 927 571,00	4 371 648,78	5 945 141,15
Leasingvastuut yhteensä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 498 689,00	5 327 478,00	1 762 931,19	2 377 730,82
Yhteensä	128 709 237,00	140 573 328,00	47 712 042,24	52 604 676,02

38) Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			456 198 421,00	472 042 610,00
Jäljellä oleva pääoma			226 201 841,00	250 384 056,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			4 406 406,00	4 406 406,00
Jäljellä oleva pääoma	1 285 539,00	31 561 975,00	1 145 539,00	1 361 975,00

39) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 385 834 633,00	1 276 897 254,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	1 773 844,00	1 370 234,00

40) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Sopimusvastuut	4 441 903,00	2 731 014,00		
Maankäyttösopimukset	14 825 291,13	15 578 323,00	16 903 891,13	17 906 323,00
seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	2 015 250,00	2 039 820,00	2 015 250,00	2 039 820,00
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	2 126 469,68	2 068 521,00		
Elinkaarimallilla toteutettu kiinteistö				
Huhtasuon koulukeskuksen palvelumaksu yhteensä v. 2033 loppuun asti			9 875 657,00	11 192 411,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus			1 316 754,00	1 316 754,00
Arvonlisäveron palautusvastuut	17 902 906,25	22 743 017,00	485 000,00	868 000,00
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuut	19 299 155,00	17 739 155,00	19 299 155,00	17 739 155,00
Sote-kiinteistökaupan vastavakuuksien pantit	559 000 000,00	559 000 000,00	559 000 000,00	559 000 000,00
Yrityskortit		90,39		90,39

* Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuiden vertailuvuoden tietoa täsmennetty

Huhtasuon koulu- ja päiväkotikeskuksen elinkaarihankkeen palvelujakson yhteenlasketut palvelumaksuvastuut ovat ajalle 2015–2033.

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Johdannais sopimukset				
Koronvaihtosopimukset yhteensä	413 053 979,92	243 917 142,00	102 500 000,00	103 500 000,00
Käypäarvo yhteensä	-1 287 601,54	-1 708 182,00	-1 248 949,85	-8 593 210,27
Sähköjohdannaiset yhteensä	23 012 666,00	28 501 992,00		
Käypäarvo yhteensä	1 904 150,00	3 476 557,00		
Päästöoikeusjohdannaiset yhteensä	1 422 340,00	5 642 950,00		
Käypäarvo yhteensä	325 060,00	-203 330,00		

Kaupungin korkojohdannaiset ovat lainoihin kohdistettuja koronvaihtosopimuksia. Korkojohdannaiset on tehty korkomenojen suojaamistarkoituksessa, joten ne on käsitelty taseen ulkopuolisina vastuina. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Kaupungin korkosuojausten tulosvaikutukset realisoituvat sopimusten vaikutusaikana, sopimukset eivät sisällä pankin ennaaikaista purkumahdollisuutta markkina-arvoonsa. Koronvaihtosopimusten korot on sidottu Euribor 3 kk ja 6 kk viitekorkoihin. Lainasalkun keskikorko suojausten vaikutukset huomioonotettuna vuonna 2025 oli 1,86 % (ed. vuonna 2,64 %). 1 %-yksikön korkojen nousun vaikutus korkomenoihin on noin 2,1 miljoonaa euroa suojausten vaikutukset huomioonotettuna.

Konsernin kaikki korkojohdannaiset ovat lainoihin kohdistettuja koronvaihtosopimuksia. Korkojohdannaiset on tehty korkomenojen suojaamistarkoituksessa, joten ne on käsitelty taseen ulkopuolisina vastuina. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Konsernin korkosuojausten tulosvaikutukset realisoituvat sopimusten vaikutusaikana, sopimukset eivät sisällä pankin ennenaikaista purkumahdollisuutta markkina-arvoonsa. Konsernin lainakohtaisten suojauksen lainojen ja koronvaihtosopimusten pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat oleelliselta osin toisiaan. Korkosuojaukset ovat näin ollen tehokkaita. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu pääosin vaihtuvat korot kiinteiksi. Konsernin koronvaihtosopimukset on tehty yhtiöiden hallitusten hyväksymän, yhtiökohtaisen korkosuojauspolitiikan puitteissa.

Kaupungin koronvaihtosopimukset

	2025	2024
Koronvaihtosopimus 1		
Nimellisarvo 20 000 000,00		
Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi hintaan 2,08%		
Sopimus on tehty ajalle 21.12.2018-15.11.2027		
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	48 739,13	65 940,93
Koronvaihtosopimus 2		
Nimellisarvo 20 000 000,00		
Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi hintaan 2,08%		
Sopimus on tehty ajalle 21.12.2018-14.11.2028		
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	136 905,05	96 852,47
Koronvaihtosopimus 3		
Nimellisarvo 50 000 000,00		
Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi hintaan 3,314%		
Sopimus on tehty ajalle 29.4.2016 - 30.4.2046		
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 571 296,00	-8 297 215,00
Koronvaihtosopimus 4		
Nimellisarvo 12 500 000,00		
Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi hintaan 2,64%		
Sopimus on tehty ajalle 8.6.2023-8.6.2028		
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-107 166,03	-188 299,67
Koronvaihtosopimus 5		
Nimellisarvo 22 500 000,00		
Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi hintaan 2,515%		
Sopimus on tehty ajalle 12.6.2026-13.6.2033		
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	243 868,00	-270489
Markkina-arvo yhteensä	-1 248 949,85	-8 593 210,27

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapah- tumia koskevat liitetiedot

41) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

HTV/2	2025	2024
Konsernihallinto	133,7	132,6
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	284,4	207,0
Kasvun ja oppimisen palvelut	2 916,1	2 934,9
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	400,9	401,1
Kaupunkirakenne	318,8	313,1
Liikelaitokset	205,2	201,8
Yhteensä	4 259,1	4 190,6

42) Taseeseen aktivoidut henkilöstömenot

	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	230 161 969,72	220 152 666,77
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	2 113 677,61	2 049 366,52
Henkilöstökulut yhteensä	232 275 647,33	222 202 033,29

Henkilöstökulut on esitetty tilinpäätöslaskelmien yhteydessä kohdassa 3.1 Tuloslaskelma.

Aineellisten hyödykkeiden arvoon on tilikaudella aktivoitu henkilöstökuluja laskennallisella tuntihinnalla laskien yhteensä 2 113 677,61 euroa. Tuntihinta sisältää henkilöstökustannuksia sekä muita tehdyn työn arvoon liittyviä kustannuksia.

43) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2025	2024
Keskusta	20 546,00	28 540,00
Kokoomus	25 498,80	31 826,00
Kristillisdemokraatit	6 909,00	9 663,00
Jyväskylän Seudun Perussuomalaiset	5 716,00	6 944,00
SDP	36 020,00	34 752,50
Suomen kommunistinen puolue	2 124,00	4 308,00
Vasemmistoliitto	25 080,00	27 360,00
Vasemmistoliitto K-S piiri	36,00	0,00
Vasemmistoliitto/Muurame ry	72,00	288,00
Vihreät	23 838,00	30 816,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	145 839,80	174 497,50

44) Tilintarkastajan palkkiot

	2025	2024
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	59 328,61	58 488,67
Hanketarkastus ja lausunnot	2 593,06	7 753,68
Muut palkkiot (neuvonantopalvelut)	16 340,00	35 800,00
Yhteensä	78 261,67	102 042,35

45) Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kaupungin ohjeessa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimista varten on pyydetty toimittamaan muut intressitahotapahtumien tiedot, mikäli ne ovat olennaisia ja mikäli niitä ei ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Intressitapahtumia ei ole ilmoitettu.

Kaupunginjohtajan virkasuhde on määräaikainen (kahdeksan vuotta) päättyen 30.4.2031. Mikäli kaupunginjohtaja irtisanoutuu johtajasopimuksen mukaisessa irtisanomismenettelyssä vapaaehtoisesti, on hänellä oikeus kuuden kuukauden palkkaa vastaavaan irtisanomiskorvaukseen.

Kaupungilla on käytössä konsernitilijärjestelmä.

Jyväskylän kaupunki on valtuuston päätöksillä myöntänyt vuosien 1999–2008 aikana 12 896 775 euron edestä omavelkaisia lainatakauksia, joista ei ole peritty takausmaksua ja joiden avoinna oleva saldo 31.12.2025 on yhteensä 4 067 343 euroa. Lisäksi kaupunki on myöntänyt vuosien 1991–2000 välisenä aikana 297 693 euron edestä antolainoja, joista ei ole peritty korkoa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty em. lainatakausten ja antolainojen avoinna olevat saldot yhteisöittäin.

Intressitapahtumat liitetieto

1 000 euroa	2025	2024
Takaukset, joista ei peritty takausmaksua		
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy	3 220	3 432
Kuiville Pyrkivien Tuki ry	131	147
Korpilahden Vanhusten Tuki ry	232	260
Kärkisten vesiosuuskunta	484	604
Yhteensä	4 067	4 443
Antolainat, joiden korko 0 %		
Korpilahden vet.asuntosäätiö sr	298	298
Yhteensä	298	298

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

5.1 Liikelaitosten erillistilinpäätökset

5.1.1 TILAPALVELU-LIIKELAITOS

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen sekä arvio tulevasta kehityksestä

Tilapalvelu-liikelaitos vastaa kaupungin omistuksessa ja hallinnassa olevien kiinteistöjen ja toimitilojen hallinnosta, käyttäjien tarvitsemista toimitilapalveluista, ylläpidosta ja vuokrauksesta sekä niihin liittyvistä omistajalle kuuluvista talonrakennusinvestointi- ja rakennuttamistehtävistä. Liikelaitoksen taloudellisena tavoitteena on kattaa saamallaan vuokratuloilla omistajalle maksettava korvaus peruspääomasta (tuottovaatimus), poistot sekä kiinteistöjen kunnossapidon- ja ylläpidon menot.

Tilapalvelun tuloslaskelmaosa toteutui 1,9 milj. euroa ylijäämäisenä, kun talousarviossa tavoitteena oli nolloylijäämä. Toimintakate toteutui noin 2,7 milj. euroa talousarviota parempana johtuen menojen alituksesta.

Toimintamenot alittuivat 2,9 milj. euroa. Suurin menojen alitusta selittävä tekijä on energiabudjetin toteutuminen 1,1 milj. euroa talousarvioita pienempänä. Tästä sähkön osuus on 0,5 milj. euroa, mikä selittyy pääosin sähkön hinnan laskulla. Lämmitysmenot alittuivat 0,5 milj. euroa, joka johtui poikkeuksellisen lämpimästä loppuvuodesta. Palveluostot alittuivat 1,0 milj. euroa. Tästä asiantuntijapalveluiden osuus oli 0,3 milj. euroa. Ylläpidon palveluostoissa eniten alitusta syntyi ennakoimattomassa rakennusten kunnossapidossa 0,5 milj. euroa. Ohjelmoitu kunnossapito ylittyi 0,2 milj. euroa, joka johtui rakennusten purkumenoista. Vuokra- ja vastikemenot alittuivat 0,7 milj. euroa johtuen pääosin jäähallikiinteistön myynnistä aiheutuneesta vastikemenojen säästymisestä. Henkilöstömenot toteutuivat 0,07 milj. euroa talousarviota pienempinä.

Toimintatulot alittuivat talousarvioon noin 0,2 milj. euroa. Ulkoiset vuokratulot alittuivat 0,5 milj. euroa johtuen Aalto-säätiön ja Alvar Aalto-museon vuokratulojen pienentymisestä sekä Paviljongin ulkoisten tulojen ennakoitua pienemmästä toteutumasta.

Sisäisiä vuokratuloja saatiin yht. 0,4 milj. euroa enemmän kuin oli budjetoitu. Tämä johtui pääosin Alvar Aalto-museon tilojen osittaisesta siirtymisestä sisäiseen vuokraukseen Keski-Suomen museon käyttöön sekä Lääkäritalo/Työtalon siirtymiseen kokonaan työllisyyspalvelujen käyttöön. Muut tulot toteutuivat 0,1 milj. euroa pienempinä.

Poistot toteutuivat 0,8 milj. euroa talousarviota suurempina, sillä tasetarkastelun myötä päädyttiin tekemään ennakoitua enemmän arvonalennuksia.

Liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 885 016,73 euroa, siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien yli/alijäämään. Kumulatiivinen ylijäämä siirron jälkeen on 2 661 627,08 euroa.

Toimintavuoden aikana kaupungin 100 % omistama keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Jyväskylän Jäähalli Oy myi omistamansa jäähallikiinteistön. Tilapalvelulta poistui myynnin seurauksena jäähallin vastikemenot. Salmirannan rantarakennus siirtyi kaupunkirakenteen tonttutuotantoon purettavaksi. Toimintavuoden aikana purettiin yhteensä 11 690 m². Kohteet olivat Puuppolan hoivasairaala, Cygnaeuksen päiväkotikoulu, Tikan ja Tikkakosken päiväkodit sekä Jyskän koulun asunto-osa. Tilapalvelulla on edelleen noin 32 000 m² tilaa tyhjänä odottamassa purkamista, myyntiä tai kiinteistökehityksen toimenpiteitä. Merkittävimpiä järjestelyä odottavia kohteita ovat Lehtisaaren koulukeskus, Lyseon uusi osa sekä osa Voionmaan koulua Tyhjänä olevien kohteiden osalta on merkittävä säästöpotentiaali, jonka ennakoitaan realisoituvan osittain myös ensi vuonna. Kehityksen toimenpiteitä.

Talonrakennusinvestointeihin käytettiin toimintavuoden aikana 33,4 milj. euroa. Alkuvuodesta 2025 valmistuivat Huhtasuon jalkapallohalli sekä Cygnaeuksen koulun vanhan osan peruskorjaus. Kesällä 2025 valmistui Lohikosken uusi päiväkotikoti. Jyskän koulun vanhan osan peruskorjauksen, Keskustan päiväkotikoulun ja Kivistön päiväkodin rakennushankkeet käynnistyivät vuonna 2025. Teatteritalon peruskorjaus on alkanut kesällä 2024 ja jatkuu vuoteen 2026.

Tilapalvelu-liikelaitoksen sosiaali- ja terveydenhuollonpalveluiden sekä pelastustoimen käytössä olevat tilat oli vuokrattu Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtymäkaudeksi 2023–2025. Suurelle osalle vuokrasopimuksista on saatu jatkoa myös vuoden 2025 jälkeen. Osa hyvinvointialueelle vuokratuista kohteista kuuluu kuntalain 126 §:n mukaisen yhtiöittämisen piiriin siirtymäkauden jälkeen ja näiden kohteiden siirtoa kaupunkikonserniin kuuluvan yhtiön omistukseen toteutuu kevään 2026 aikana.

Kasvun ja oppimisen palveluverkkotyötä on jatkettu rullaavana prosessina, ja valmistelua on uudistettu kokoamalla työryhmä konkreettista palveluverkkotyötä tekevästä asiantuntijoista. Tämä on vahvistanut työn käytännönläheisyyttä ja yhteistä tilannekuvaa.

Syksyllä 2024 käynnistettiin selvitys Jyväskylän Normaalkoulun oppilasmäärän kasvattamisesta. Selvitystyöhön on vuoden aikana sisällynyt uusien vaihtoehtojen tarkastelua, vaikutusten arviointia sekä henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien osallistamista. Työn yhteydessä on tunnistettu uusia peruskorjaustarpeita, jotka on nostettu investointiohjelmaan tukemaan keskustan ja läntisen alueen palveluverkon muutosten hallittua ja sujuvaa toteuttamista.

Myös kulttuuripalveluiden tilakysymyksiä on edistetty osana palveluverkkojen kokonaisuutta, vaikka lopulliset ratkaisut ovat edelleen avoimia. Keväällä valmistuivat tarveselvitystasoiset suunnitelmat Lyseo-korttelin kulttuurikeskuksesta. Työ luo tärkeän pohjan kulttuuritilojen kehittämiselle ja jatkovalmistelulle osana kulttuuripalveluiden tilaverkkoa.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla toimielimet, johtavat viranhaltijat ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, resurssien ja omaisuuden turvaamisen sekä raportoinnin ja tietojen luotettavuuden. Riskienhallinnalla puolestaan tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyitä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Lait, organisaation säännöt sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje määrittelevät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja menettelyt. Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain mukaan kaupunginhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tulokellisuudesta omalla vastualueellaan.

Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta ja viranhaltijajohto on järjestänyt vastualueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan annettujen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. Tilapalvelun johtoryhmä tekee riskiarvioinnin sekä käsittelee ja raportoi arvioinnin toimintakatsauksien sekä talousarvion laatimisen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi kaupunkitasoisesti koordinoitu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan itsearviointi on tehty Tilapalvelun osalta johdon toimesta. Jatkuva sisäistä valvontaa suoritetaan ja riskien seuraamista tapahtuu viikoittaisissa johtoryhmän kokouksissa. Sisäilmastoris-kiä hallitaan ja seurataan säännöllisissä sisäilmastoryhmän tapaamisissa ja tarpeen mukaan

perustettavissa sisäilmaston projektiryhmissä kiinteistökohtaisesti. Vajaakäyttöasteen toteutumisen seuranta tapahtuu kvartaaliraporttien yhteydessä.

Toimintaympäristöanalyysi ja riskiarvio

Vuonna 2025 Tilapalvelu-liikelaitoksessa jatkettiin toimintaympäristön muutosten seuranta, riskien tunnistamista ja arviointia sekä merkittävimpien riskien hallintatoimenpiteiden suunnittelua ja toteuttamista. Riskien arvioinnin, seurannan ja raportoinnin tueksi on käytetty Reiska-riskienhallintajärjestelmää, joka otettiin käyttöön vuoden 2024 aikana. Lisäkokemuksen myötä järjestelmän hyödyntäminen on syventänyt ymmärrystä riskiprofiilista sekä vahvistanut riskienhallinnan toimintamallin ja prosessin tavoitteiden ja vastuiden konkretisoitumista. Riskien riskienhallintasuunnitelman laatimista.

Tilapalvelun merkittävimmät riskit on tunnistettu vuoden 2025 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmassa. Niihin kuuluvat kiinteistöjen sisäilmastoriskit, kiinteistöjen vajaakäyttö, palvelutilojen kapasiteetin riittävyys sekä investointihankkeiden priorisoinnin ja toteutuksen epäonnistuminen. Lisäksi kaupungin yhteisistä riskeistä merkittäväksi on viimeisimmän riskienhallintasuunnitelman laadinnan yhteydessä määritetty epävakaa turvallisuusympäristö.

Kiinteistöjen sisäilmastoriski

Sisäilmaongelmien vuoksi ei ole ollut väistötilojen tarvetta. Sisäilmaston projektiryhmien määrä ei ole lisääntynyt vaikkakin osa kohteista on uusia ja joitakin projektiryhmiä on lopetettu. Talouden sopeutustoimenpiteitten takia keskustelu sisäilman ympärillä ja siihen liittyvät ilmoitukset ovat lisääntyneet. Vuonna 2023 päivitetty sisäilmasto-ohje on todettu toimivaksi ja riskienhallintaa mahdollistavaksi, mutta havaittu tietoisuuden lisäämisen tarvetta. Sisäilmariskiä hallitaan ennakoivilla oikein kohdennetuilla tutkimuksilla ja niiden perusteella laadituilla PTS toimenpiteillä. Sisäilmastoriskiä hallitaan myös palveluverkkotyöllä ja oikein mitoitettulla käyttäjämäärällä. Käytettäessä hallintatoimenpiteiden onnistumisen mittarina väistötilojen tarvetta, riski ei ole realisoitunut. Viestinnässä koetaan kuitenkin parantamisen tarvetta.

Kiinteistöjen vajaakäyttö

Kiinteistöjen vajaakäyttöastetta seurataan neljännesvuosittain ylläpidettävän tilaraportin avulla. Toimintavuoden vajaakäyttöasteen lähtötaso oli 7,85 %. Vajaakäyttöä saatiin toimintavuoden aikana vähennettyä rakennusten puruilla ja joitakin tiloja saatiin vuokrattua. Vuonna 2025 purettiin Tikka-kosken ja Tikan päiväkodit yht. 2 172 m², Puuppolan hoivasairaalan uusi osa 3 702 m², Jyskän koulun asunto-osa 624 m², Cygnaeuksen päiväkotikoulu 5 162 m² ja Hipposhallin liikuntapuiston konehuonerakennus 30 m². Maankäyttöyksikköön siirrettiin purettavaksi Salmirannan rantarakennus 1 031 m². Kohde purettiin vuonna 2025.

Palvelutilojen kapasiteetin riittävyys

Ennakoimattomia väliaikaisia tiloja ei tarvinnut hankkia vuonna 2025, mikä osoittaa, että riskien hallinta on onnistunut. Palvelutilojen kapasiteetin riittävyyden hallintakeinona toimi poikkihallinnollinen palveluverkkotyö, jonka vaikuttavuutta on vahvistettu päivittämällä palveluverkkotyöryhmää. Toimintavuonna toteutettiin vuosittaiset palveluverkkotarkastelut. Kapasiteetin hallintaan vaikuttivat viime vuonna keskustan varhaiskasvatuksen palveluverkkoratkaisut sekä esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen lainsäädäntöuudistus, jonka myötä luokkakokoja ja tuen ratkaisuja on tarkasteltu uudelleen.

Investointihankkeiden priorisoinnin ja toteutuksen epäonnistuminen

Hankkeiden toteutusjärjestystä priorisoidaan alueellisen kapasiteettitarpeen, toiminnallisten tarpeiden sekä rakennusten kuntoselvitysten pohjalta. Investointihankkeiden suunnittelua ohjataan Tilapalvelun suunnitteluohjeilla, kokouskäytänteillä sekä elinkaaritavoitteilla. Investointipäätöksiä valvotaan hallintosäännön mukaisilla päätöskäytänteillä. Hankkeen toteutusta hallitaan määritellyllä työmaavalvonnalla, ennakoivalla talousseurannalla sekä sopimus- ja kokouskäytänteillä. Riskienhallintatoimenpiteet ovat olleet riittäviä ja investointihankkeisiin liittyviä riskejä ei ole realisoitunut.

Epävakaata turvallisuusympäristöä

Epävakaata turvallisuusympäristöä näkyy kiinteistöihin kohdistuvina yksittäisinä uhkatilanteina. Toiminta- ja varautumissuunnitelmat ovat olleet riittäviä ja epävakaasta turvallisuusympäristöstä ei ole aiheutunut merkittäviä seurauksia. Hallintatoimenpiteinä kiinteistöjen turvajärjestelmiä on päivitetty, kohdennettuja vartijakäyntejä harkinnanvaraisesti lisätty ja käyty vuoropuhelua muiden viranomais-tahojen kanssa. Kiinteistöihin kohdistunut ilkeä on lisääntynyt, kuitenkin kohdistuen käyttöaikojen ulkopuolelle ja tyhjiin kiinteistöihin, jolloin siitä ei ole tullut merkittäviä seurauksia tilojen käyttäjille tai toimintaan.

Kokonaisarvio Tilapalvelu-liikelaitoksen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Liikelaitoksen riskienhallinnassa on onnistuttu. Kiinteistöjen vajaakäyttöastetta on saatu laskettua ja palvelutilojen kapasiteetin riittävyyteen sekä kiinteistöjen sisäilmastoon liittyvät riskit ovat pysyneet hallinnassa. Myöskään epävakaaseen turvallisuusympäristöön liittyvästä riskistä ei ole realisoitunut merkittäviä seuraamuksia toimintaan ja tilojen käyttäjille. Kokonaisarvio perustuu tehtyihin toimenpiteisiin, tunnuslukujen toteutumisiin sekä johtoryhmän tekemään itsearviointiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja tavoitteet

Kiinteistöjen vajaakäytön riskin hallintaa jatketaan kehittämällä sidosryhmien kanssa tehtävää ennakkoivaa yhteistyötä. Palveluverkkomuutosten seurauksena tyhjiksi jäävien rakennusten osalta pyritään tekemään suunnitelma rakennuksesta luopumiseksi korvaavan rakennuksen hanke päätöksen yhteydessä. Hallintatoimenpiteenä tarkastellaan myös uusia rahoitusmalleja, joissa kiinteistön omistus ei käyttöajan loputtua jäisi Tilapalveluille.

Epävakaan turvallisyyden aiheuttamien riskien hallintaan panostetaan. Laaditaan poikkeusolojen valmiussuunnitelma sekä tarkastellaan kiinteistöjärjestelmien tietoturva.

Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.2 Jyväskylä on hiilineutraali 2030					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Luovutaan öljylämmityskoh-teista joko luopumalla koh-teesta tai korvaamalla öljy-lämmitys kestävämmällä lämmitysmuodolla	Öljylämmityskohteiden määrä (kpl)	5 kpl	4 kpl 1/vuosi	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite toteutui. 2024 tavoitteena ollut Kuohun koulu valmistui alkuvuodesta 2025. Toiminta-vuoden aikana toteutui Asmalammen päiväkodin lämmitysjärjestelmän muu-tos.
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Toimitilojen vajaakäyttö pie-nenee	tyhjiä tilojen suhde kaik-kiin hallinnassa oleviin ti-loihin (%)	7,85 % (2023 toteuma)	6,5 %	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite toteutui. Toimitilojen vajaakäyttöasteen toteu-tuma oli 6,44 %
Sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väis-tötilat	sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat (m2)	0 m ² (2023 to-teuma)	0 m ²	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite toteutui. Sisäilmasto-ongelmien vuoksi ei ollut käytössä väistötiloja.
Tehostetaan tilankäyttöä ja haetaan säästöjä pienentä-mällä markkinoilta vuokrattu-jen tilojen määrää	markkinoilta vuokrattujen tilojen määrä (m2)	43 218 m ² (2023 to-teuma)	40 500 m ²	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite ei toteutunut. Markkinoilta vuokrattuja tiloja oli tilinpää-töshetkellä 41 031 m2.
Markkinaehtoisten (sote) kiinteistöjen yhtiöittämisen edistäminen	Markkinaehtoiset (sote) kiinteistöt siirtyneet yhtiöön	Yhtiöittämistä ei tehty	Yhtiöittäminen tehty	Tilapalvelu-liikelaitos	Tavoite ei toteutunut. Markkinaehtoisten (sote) kiinteistöjen yhtiöittäminen tehdään 2026 keväällä.

Vuodelle 2025 määriteltyjen talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutuminen

Vuoden 2025 tasapainotustoimenpiteistä osa aloitettiin kesken vuotta 2024, joten näistä toimenpiteistä aiheutui säästön häntävaikutus vuonna 2025. Toimenpiteet olivat tyhjien ja purettavien rakennusten käyttömenojen minimointi sekä energiansäästö ilmanvaihdon ja lämmön säätelyllä.

Tavoite tyhjien purettavaksi suunniteltujen rakennusten käyttömenojen minimoimisesta saavutettiin. Laskennassa on huomioitu Lehtisaaren koulukeskuksen, Puuppolan hoivasairaalan alueen, Kortepohjan vanhan päiväkodin ja Tikan päiväkodin juoksevien käyttömenojen säästön häntävaikutukset. Lisäksi Tikan päiväkodin purku kesällä 2025 lisää saavutettavaa juoksevien käyttömenojen säästöä. Lehtisaaren koulukeskuksen purun siirtyminen vuodelle 2026 pienensi saavutettavissa ollutta säästöä.

Energiansäästötoimenpiteiden tavoitellun säästön häntävaikutus toteutui tavoitetta pienempänä. Alkuvuodesta säästöä muodostui, mutta suuri määrä kunnossapitotöitä ja arviota lyhyempi yöaikainen sulkuaika vähensivät saavutettavissa olevan säästön määrää. Kulutusta ei saatu pienennettyä verrattuna vuoteen 2024, jolloin säästötoimia on jo toteutettu.

Keskustan kohteiden kasvi-istutuksista ja projektipankkiohjelmistosta luopuminen toteutui suunnitellusti, ja hankinnoista on luovuttu.

Ylläpidon asiantuntijapalveluissa, hankintojen vähentämisessä sekä kunnossapidon rahoituksen leikkauksessa tavoitteet toteutuivat. Ylläpidon asiantuntijapalveluostojä vähennettiin ja kunnossapitotöiden osalta pysyttiin tavoitteen rajoissa.

Valvonnan siirto omaksi toiminnaksi toteutui suunnitellusti ja rekrytoidut valvojat aloittivat Tilapalvelussa ennen kesää. Taloudellinen tavoite valvonnan siirron osalta toteutui ja vuoden 2026 aikana tullaan arvioimaan oman valvonnan laajentamista.

Tiloista luopumiset ja tilankäytön tiivistäminen ovat toteutuneet. Sievisenmäentie 8:n, Nevakatu 2:n ja Vapaudenkatu 28:n osalta häntävaikutus toteutui. Lisäksi Matarankatu 6:n, Vapaudenkatu 48–50:n ja muiden tilojen osalta toimenpiteet on toteutettu ja vuokrasopimukset päättyneet. Matarankadun toiminnoille on vuokrattu lisätilaa Mutterista, josta syystä siihen kohdistuva säästö ei toteutunut täysimääräisesti. Tikkakosken päiväkodin käytöstä luopuminen sekä rakennuksen purku toteutettiin kesällä. Juoksevien siivous- ja käyttömenojen säästötavoite toteutui ja loppu säästö toteutuu häntävaikutuksena vuonna 2026.

Tilapalvelu-liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu

1 000 euroa	TA 2025	Muutokset	TA/M 2025	Toteuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA					
Toimintatulot	94 405,4	0,0	94 405,4	94 214,0	-191,4
Toimintamenot	-54 445,6	0,0	-54 445,6	-51 525,7	2 919,9
Toimintakate	39 959,8	0,0	39 959,8	42 688,3	2 728,5
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0
Muut rahoituskulut	-12 619,8	0,0	-12 619,8	-12 620,3	-0,5
Vuosikate	27 340,0	0,0	27 340,0	30 072,0	2 732,0
Poistot	-27 340,0	0,0	-27 340,0	-28 187,0	-847,0
Tilikauden tulos	0,0	0,0	0,0	1 885,0	1 885,0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (si-tova)	0,0	0,0	0,0	1 885,0	1 885,0
RAHOITUSLASKELMA					
Toiminnan rahavirta	27 340,0	0,0	27 340,0	30 072,0	2 732,0
Investointien rahavirta	-41 582,0	3 492,3	-38 089,7	-32 362,9	5 726,8
Rahoituksen rahavirta	14 242,0	-3 492,3	10 749,7	2 290,9	-8 458,8
Rahavarojen muutos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tilapalvelun vuosi 2025 toteutui talouden osalta suunniteltua paremmin. Saavutimme meille asetetut taloudelliset tavoitteet.

Tilapalvelun liikevaihto vuonna 2025 oli 94,0 miljoonaa euroa, minkä lisäksi kirjattiin muita tuottoja sekä tukia ja avustuksia 0,2 miljoonaa euroa.

Toimintakulut olivat 51,5 miljoonaa euroa, jossa suurin erä oli palveluiden ostot 24,4 miljoonaa euroa. Tästä valtaosa eli 20,5 miljoonaa euroa käytettiin siivouspalveluihin, kiinteistöjen hoitopalveluihin, kunnossapitoon, piha-alueiden hoitoon sekä koneiden ja laitteiden huoltoon ja kunnossapitoon. Energiakustannukset olivat 9,3 miljoonaa euroa ja ulkoiset vuokratkustannukset ja osaketilojen vastikevuokrat 12,1 miljoonaa euroa.

Toimintakatetavoite toteutui 2,7 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Omistajalle maksettava korvaus oli 12,6 miljoonaa euroa, joka on 3,34 % peruspääomasta. Poistot alittivat talousarvion 0,1 miljoonaa euroa minkä lisäksi kirjattiin arvonalennuksia 1,0 miljoonaa euroa.

Toiminnan tulos oli 1,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen poistojen ja rahoituskulujen jälkeen, kun talousarvion tavoitteena oli nollaylijäämä.

Talonrakennusinvestointeihin käytettiin toimintavuoden aikana 33,4 miljoonaa euroa. Merkittävimpiä investointihankkeita olivat alkuvuodesta 2025 valmistuneet Huhtasuon jalkapallohalli sekä Cygnauksen koulun vanhan osan peruskorjaus. Kesällä 2025 valmistui Lohikosken päiväkodin uudisrakennus. Keskustan päiväkotikoulun ja Kivistön päiväkodin rakennushankkeet käynnistyivät vuonna 2025. Teatteritalon peruskorjaus on alkanut kesällä 2024 ja se jatkuu vuoteen 2026.

Talonrakennusinvestointien toteutuminen

1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Talonrakennusinvestoinnit					
Tulot	0,0	0,0	0,0	997,2	997,2
Menot (sitova)	-41 582,0	3 492,3	-38 089,7	-33 360,1	4 729,6
Netto	-41 582,0	3 492,3	-38 089,7	-32 362,9	5 726,8

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT 2025, 1000 €

	TA 2025	TA/M 2025	TP 2025	Ero
Cygnaeus vanha osa, peruskorjaus ja väistökeittiö	1 782	1 782	1 511	271
Teatteritalon peruskorjaus	13 500	13 500	12 307	1 193
Lohikosken päiväkotia, uudisrakennus	4 300	3 200	3 169	31
Kivistön päiväkotia	4 500	5 600	5 223	377
Jalkapallohalli, Huhtasuo	4 000	1 900	1 814	86
Keskustan päiväkotikoulu	6 000	6 000	3 620	2 380
Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus	2 000	2 000	1 717	283
Savulahden liikuntapuiston päiväkotia	2 000	0	0	0
Tekniset korjaustyöt	3 000	3 150	3 048	102
KOY Jyväskylän Huhtasuon koulukeskuksen rahoitusvastikkeen rahastointi	500	500	493	7
KOY Lääkäritalon lainaosuuden/rahoitusvastikkeen maksu	0	458	458	0
Yhteensä	41 582	38 090	33 360	4 730

Tilapalvelu-liikelaitoksen tuloslaskelma

		1.1.-31.12.2025		1.1.-31.12.2024
Liikevaihto		94 022 406,79		92 324 402,41
Valmistus omaan käyttöön		152 905,82		220 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot		38 684,45		102 305,63
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-9 870 587,39		-10 345 178,97	
Palvelujen ostot	-24 417 335,47	-34 287 922,86	-23 388 503,98	-33 733 682,95
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 462 552,22		-1 304 593,49	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-305 250,61		-278 447,27	
Muut henkilösivukulut	-59 994,95	-1 827 797,78	-40 360,46	-1 623 401,22
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelmanmukaiset poistot	-26 361 348,91		-25 415 170,97	
Muut lisäpoistot	-865 670,00		-74 508,98	
Arvonalentumiset	-960 000,00	-28 187 018,91	-2 639 104,46	-28 128 784,41
Vuokratkulut		-15 386 617,29		-16 174 100,29
Liiketoiminnan muut kulut		-23 344,61		-557 694,68
Liikelylijäämä (-alijäämä)		14 501 295,61		12 429 044,49
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	4 051,59		855,33	
Korvaus peruspääomasta	-12 619 800,00		-12 000 000,00	
Muut rahoituskulut	-530,47	-12 616 278,88	-742,65	-11 999 887,32
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		1 885 016,73		429 157,17
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		1 885 016,73		429 157,17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		1 885 016,73		429 157,17
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		3,81 %		3,28 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		3,81 %		3,28 %
Voitto, %		2,00 %		0,46 %

Tilapalvelu-liikelaitoksen rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
+/- Liikeliijäämä (-alijäämä)	14 501 295,61	12 429 044,49
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	28 187 018,91	28 128 784,41
+/- Rahoitustuotot ja -kulut	-12 616 278,88	-11 999 887,32
+/- Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-60 300,40
	30 072 035,64	28 497 641,18
Investointien rahavirta		
- Investointimenot	-33 360 108,10	-36 856 266,95
+ Rahoitusosuudet investointimenoihin	997 200,00	400 000,00
+ Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	74 074,99
	-32 362 908,10	-36 382 191,96
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 290 872,46	-7 884 550,78
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
+ Antolainasaamisten vähennykset muilta	12 491,00	0,00
Lainakannan muutokset		
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0,00	-79 814 702,50
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
+/- Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14 767,76	-353 168,73
+/- Saamisten muutos kunnalta	4 335 991,06	87 048 882,74
+/- Saamisten muutos muilta	625 111,30	194 538,27
+/- Korottomien velkojen muutokset muilta	-2 697 488,66	809 001,00
Rahoituksen rahavirta	2 290 872,46	7 884 550,78
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
+ Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
- Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	92,9 %	78,3 %
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 v, 1 000 euroa	1 881,1	2 695,6

Tilapalvelu-liikelaitoksen tase

		31.12.2025	31.12.2024
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot		1 710 674,14	2 568 592,79
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset	293 322 717,49		283 865 402,41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31 484 279,00	324 806 996,49	36 218 649,35
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	5 811 592,08		5 500 728,97
Muut saamiset	112 038,90	5 923 630,98	124 529,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		47 520,00	59 520,00
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	106 329,14		444 001,54
Muut saamiset	52 532 368,89		57 226 239,60
Siirtosaamiset	151 504,30	52 790 202,33	69 063,55
VASTAAVAA YHTEENSÄ		385 279 023,94	386 076 728,11
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		377 699 876,45	377 699 876,45
Edellisten tilikausien alijäämä		776 610,35	347 453,18
Tilikauden ylijäämä		1 885 016,73	429 157,17
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Huhtasuon elinkaarihankkeen korjausra- hasto	625 429,72		610 661,96
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	625 429,72	0,00
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä	0,00		0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	18 186,10	18 186,10	33 400,33
Lyhytaikainen			
Ostovelat	3 911 530,69		6 610 381,72
Muut velat	35 979,68		30 203,67
Siirtovelat	326 394,22	4 273 904,59	315 593,63
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		385 279 023,94	386 076 728,11
Taseen tunnusluvut			
Omavaraisuusaste, %		98,7 %	98,0 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		4,6 %	7,6 %
Velat ja vastuut, % käyttötuloista		51,2 %	58,8 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 euroa		2 661,6	776,6

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 885 016,73 euroa siirretään edellisten tilikausien ylijäämään. Kumulatiivinen ylijäämä siirron jälkeen on 2 661 627,08 euroa.

Tilapalvelu-liikelaitoksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jakso- tusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (kohta 11).

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

4) Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tilikauden ja edeltävän tilikauden tuloslaskelmat ovat vertailukelpoisia.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet**

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginhallituksen hyväksymää poistosuunnitelmaa (26.11.2012 asia 385). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Taseryhmä	Poistoaika/prosentti	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet	5–20 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset	20–30 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 %	Menojäännös
Koneet ja kalusto	3–5 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Substanssi

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä tehtiin arvonalennuksia 960 000 euroa ja lisäpoistoja 865 670 euroa. Arvonalennusten ja lisäpoistojen selvitys on kohdassa 19.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot**Pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot**

Toimintavuonna ei toteutunut kiinteistöjen myyntejä.

Vuonna 2025 purettiin Tikkakosken ja Tikan päiväkodit yht. 2 172 m², Puuppolan hoivasairaalan uusi osa 3 702 m², Jyskän koulun asunto-osa 624 m², Cygnaeuksen päiväkotikoulu 5 162 m² ja Hipposhallin liikuntapuiston konehuonerakennus 30 m².

Maankäyttöyksikköön siirrettiin purettavaksi Salmirannan rantarakennus 1 031 m². Kohde purettiin vuonna 2025.

Kohteilla ei ollut tasearvoa purku- ja siirtohetkellä.

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat**Pysyvien vastaavien tase-eräkohtaiset tiedot**

Yritys 1001	tase 31.12.2024	lisäys 2025	rah.osuu- det 2025	vähennys 2025	sis.siirot	poistot 2025	Arvon alentumi- set 2025	Lisäpoistot 2025	tase 31.12.2025
Muut pitkävaikutteiset menot	2 568 592,79	71 598,87	0,00	0,00	0,00	-311 047,52	0,00	-618 470,00	1 710 674,14
Aineettomat hyödykkeet	2 568 592,79	71 598,87	0,00	0,00	0,00	-311 047,52	0,00	-618 470,00	1 710 674,14
Rakennukset	283 865 402,41	0,00	0,00	0,00	35 754 816,47	-26 050 301,39	0,00	-247 200,00	293 322 717,49
Kiinteät rakenteet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Keskeneräiset hankinnat	36 218 649,35	32 017 646,12	-997 200,00	0,00	-35 754 816,47	0,00	0,00	0,00	31 484 279,00
Aineelliset hyödykkeet	320 084 051,76	32 017 646,12	-997 200,00	0,00	0,00	-26 050 301,39	0,00	-247 200,00	324 806 996,49
Tytäryhtiöosakkeet	1 198 712,85	1 155 794,49	0,00	0,00	0,00	0,00	-660 000,00	0,00	1 694 507,34
Osakkuusyhteisöosakkeet	3 612 986,34	115 068,62	0,00	0,00	0,00	0,00	-300 000,00	0,00	3 428 054,96
Muut osakkeet	689 029,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	689 029,78
Osakkeet ja osuudet	5 500 728,97	1 270 863,11	0,00	0,00	0,00	0,00	-960 000,00	0,00	5 811 592,08
Muut saamiset	124 529,90	0,00	0,00	-12 491,00	0,00	0,00	0,00	0,00	112 038,90
Pysyvät vastaavat yhteensä	328 277 903,42	33 360 108,10	-997 200,00	-12 491,00	0,00	-26 361 348,91	-960 000,00	-865 670,00	332 441 301,61

Lisäpoistot ja arvonalentumiset

Huhtakeskus Oy, osakkeet	300 000,00	arvon alennus	Kiinteistökehityskohde, purku suunnitteilla, maanvuokrasopimus päättyy 2027
Korpilahden Virastokeskus Oy, osakkeet	660 000,00	arvon alennus	Arviokirja, arvioitu tulontuottamiskyky (sote-kohde)
Korpilahden Virastokeskus Oy, pv menot	618 470,00	lisäpoisto	Arviokirja, arvioitu tulontuottamiskyky (sote-kohde)
Ritoniityn palvelukoti	205 500,00	lisäpoisto	Arviokirja
Jyskän koulu, asunto-osa	41 700,00	lisäpoisto	Asuntojen osuus purettu 15 % (koulu 5 535 m2)
	1 825 670,00		

23) Saamisten erittely

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	141 795,05	0,00	45 137,37
Yhteensä	0,00	141 795,05	0,00	45 137,37
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	47 520,00	12 000,00	59 520,00	328 520,26
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	
Yhteensä	47 520,00	12 000,00	59 520,00	328 520,26
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	94 329,14	0,00	115 481,28
Muut saamiset	0,00	52 532 368,89	0,00	57 226 239,60
Siirtosaamiset		9 709,25		23 926,18
Yhteensä	0,00	52 636 407,28	0,00	57 365 647,06
Saamiset yhteensä	47 520,00	52 790 202,33	59 520,00	57 739 304,69

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	2025	2024
Peruspääoma	377 699 876,45	377 699 876,45
Edellisten tilikausien ylijäämä	776 610,35	347 453,18
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 885 016,73	429 157,17
Oma pääoma yhteensä	380 361 503,53	378 476 486,80

29) Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Lainat julkisyhteisöiltä				
Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	962 171,33	0,00	1 642 002,26
Yhteensä	0,00	962 171,33	0,00	1 642 002,26
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	224 100,50	0,00	494 844,81
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	224 100,50	0,00	494 844,81
Velat muille				
Ostovelat	0,00	2 725 258,86	0,00	4 473 534,65
Muut velat	18 186,10	35 979,68	33 400,33	30 203,67
Siirtovelat	0,00	326 394,22	0,00	315 593,63
Yhteensä	18 186,10	3 087 632,76	33 400,33	4 819 331,95
Vieras pääoma yhteensä	18 186,10	4 273 904,59	33 400,33	6 956 179,02

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**37) Vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä**

	2025	2024
Vuokravastuut yhteensä (liitetietosite 1)	43 340 393	46 659 535
- seuraavalle tilikaudella maksettava osuus	7 497 696	7 547 083
Leasingvastuut yhteensä (liitetietosite 2)	524 458	706 941
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	183 524	180 904

40) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2025	2024
Sopimusvastuut		
Elinkaarimallilla toteutetun kiinteistön Huhtasuon Koulukeskuksen palvelumaksu yhteensä vuoden 2033 kesään asti	9 875 657	11 192 411
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	1 316 754	1 316 754
Arvonlisäveron palautusvastuut (liitetietosite 3)	485	868
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu (liitetietosite 4)	15 817 155	14 757 155
Sote-kiinteistökaupan vastavakuuksien pantit (liitetietosite 5)	559 000 000	559 000 000
Sopimusvastuut yhteensä	586 010 051	586 267 188

Tilapalvelu-liikelaitoksella on arvonnäköavero palautusvastuu kiinteistöinvestointien hankintamenon arvonnäköavero, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitut muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön. Palautusvastuuna on esitetty seuraavilla tilikausilla todennäköisesti realisoituva palautusvastuu.

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuuna on ilmoitettu koko maksetun avustuksen määrä niistä avustuskohteista, joissa on ollut avustustapahtumia vuosina 2010–2024. Palautusvastuun kokonaismäärä sisältää vuonna 2022 myydyin kiinteistön peruskorjaukseen saatua perustamishankkeen valtionavustusta 580 257 euroa, johon liittyy kohonnut vastuun realisoitumisen riski. Kyseinen valtionavustuspäätös on tehty vuonna 2010 ja peruskorjaus on valmistunut 2012. Vastuun realisoitumisesta tai sen suuruudesta ei ole vielä varmuutta.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

41) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä on 27.

42) Taseeseen aktivoidut henkilöstömenot

Henkilöstömenojen kokonaismäärä on esitetty tilinpäätöslaskelmien yhteydessä. Pysyvien vastavien arvoon on tilikaudella aktivoitu valmistus omaan käyttöön -erän kautta Tilapalvelun henkilöstökuluja laskennallisella tuntihinnalla laskien yhteensä 152 905,82 euroa.

5.1.2 KYLÄN KATTAUS -LIIKELAITOS

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen sekä arvio tulevasta kehityksestä

Kylän Kattaus -liikelaitoksen toimintavuodelle 2025 asetetut tavoitteet saavutettiin osittain. Monista haasteista huolimatta toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin. Kylän Kattaus -liikelaitoksen talousarvioon sisältyvä ylijäämätavoite alittui 0,9 miljoonalla eurolla. Alitus aiheutuu ensisijaisesti ulkoisten tulojen toteutumisesta olennaisesti talousarviossa asetettua tasoa matalampina. Lisäksi ruokakuljetusvaunujen hankinnasta syntyneet menot 51 360 euroa on kirjattu käyttötalousmenoiksi investointimenojen sijaan, mikä on omalta osaltaan heikentänyt tilikauden tulosta. Tilikauden tulokseen vaikuttavat myös liikelaitoksen lakkauttamiseen liittyvät kertaluonteiset Monetran veloitukset sekä talousarviossa budjetoimaton, palkkojen sopimuskorotuksista johtuva vuoden 2025 lomapalkkavelan kasvu.

Sisäiset palvelutarvearviot onnistuivat hyvin. Varhaiskasvatuksen sisäiset ruokapalvelutulot ylittivät talousarvion 1,1 prosentilla ja perusopetuksen vastaavat tulot ylittivät talousarvion 0,6 prosentilla. Ulkoiset tulot jäivät talousarviota heikommiksi useista syistä. Kylän Kattauksen ulkoista myyntiä on hallitusti vähennetty vuodesta 2023 alkaen hankintalain mukaisesti. Viimeinen yksityisen päiväkodin ruokapalvelusopimus päättyi maaliskuussa 2025, eikä sopimusten päättymisestä ollut tietoa talousarvion laadintavaiheessa. Näiden sopimusten päättymisen vaikutti merkittävästi tulojen laskuun. Henkilökuntaruokailu väheni 21 prosenttia edellisen vuoden verrattuna, mihin osittain on voinut vaikuttaa hävikkiruokan myynti. Muu ulkoinen myynti, kuten leirit ja suurtapahtumat, toteutui suunnitellusti keväästä lähtien.

Osana kaupungin taloudensopeutusta tehtiin vuonna 2023–2024 selvitys, jossa tarkasteltiin Kylän Kattauksen rakenteellisia muutoksia. Selvityksen lopputuloksena käynnistettiin vuonna 2025 liikelaitoksen muuttaminen nettoyksikkömuotoon sivistyksen alaisuuteen vuoden 2026 alusta. Liikelaitoksen lakkauttamiseen, nettobudjetoidun yksikön perustamiseen ja fuusion toteutumiseen liittyviä toimenpiteitä tehtiin koko vuosi ja ne jatkuvat vielä alkuvuoden 2026 ajan. Myös muiden Kylän Kattauksen sopeuttamissuunnitelmaan liittyvien toimenpiteiden ”häntien” toteutusta jatkettiin.

Sairauspoissaolojen kokonaismäärä väheni vuonna 2025, mutta osalla palveluhenkilöstöä sairauspoissaoloja on edelleen runsaasti. Poissaolojen vähentämiseksi toteutettiin useita toimenpiteitä. Vuonna 2025 sairauspoissaolojen määrä oli 21,1 päivää henkilötyövuotta kohden. Verrattuna vuoteen 2024 sairauspoissaolot vähenivät 7,1 päivää henkilötyövuotta kohden eli 25,2 prosenttia. Sairauspoissaolojen syitä olivat mm. infektiosairaudet ja tilapäiset hoitovapaat. Pitkiä poissaoloja aiheuttivat lähinnä tuki- ja liikuntaelinvaiat.

Kylän Kattaus oli mukana Euroopan sosiaalirahaston ja Keski-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen rahoittamassa Kohtaus-hankkeessa, jota koordinoi Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja osatoteuttajina olivat Jyväskylän yliopisto ja Jyväskylän kaupunki. Hankkeen tavoitteena oli lisätä työyhteisöjen monimuotoisuus- ja kansainvälisyysosaamista. Hankkeen tuloksena tietoisuus monimuotoisuudesta lisääntyi, kansainväliset työntekijät verkostoituivat, materiaalia tuotettiin rekrytoinnin ja perehdytyksen tueksi sekä selkeäkielisyys tiedottamisessa ja viestinnässä huomioitiin entistä paremmin. Hanke onnistui Kylän Kattauksen osalta hyvin ja kielitietoista toimintaa jatketaan sisäisesti.

Yhteistyötä tehtiin aktiivisesti verkostoissa. Ruokakasvatusyhteistyötä tiivistettiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Yhteistyössä suunniteltiin syksylle hävikkiviikot, joiden aikana varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa kiinnitettiin huomiota ruokahävikin määrään ja hävikin määrästä tiedotettiin yksiköissä päivittäin. Biovaaka oli kevätlukukauden Kypärämäen koululla ja syyslukukauden Palokan yhtenäiskoululla. Molemmissa kouluissa pidettiin ympäristö- ja ruokakasvatusinfo

biovaa'an keräämän tiedon pohjalta. Huhtikuussa osallistuttiin Lasten parlamentin suuristuntoon. Työpajassa toteutettiin ravitsemusta koskeva tehtävä, jossa lapset opettelivat terveellisen ruokavali-ion koostamista oman tietämyksen pohjalta ja yhteisesti ruokapyramidin avulla. Aihe ja toteutustapa olivat mieleisiä lapsille.

Turvaruokien määrä on kasvanut huomattavasti vuoden 2025 aikana. Turvaruoka myönnetään terveydellisin perustein, ja on tarkoitettu lapsille, joilla on vakavia syömisen haasteita. Tästä syystä ravitsemusterapeuttien kanssa sovittiin yhtenäisistä toimintatavoista turvaruokien koostamisessa. Loppuvuonna käytiin yhteistyöpalaveri hyvinvointialueen ja tilaajan kanssa tavoitteena hillitä turvaruokien jatkuvaa kasvua ja niistä aiheutuvia kustannuksia.

Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän sähköinen ostaminen aloitettiin palvelukeittiöissä ja selvitys sähköisten lähetyksien käyttöönotosta keskuskeittiöihin käynnistettiin. Palvelukeittiöiden mitoitusp-projekti saatiin päätökseen elokuussa. Tulokset käsiteltiin johto- ja yhteistyöryhmässä ja siitä järjestettiin myös henkilöstöinfo.

Toiminnan kehittämisessä keskityttiin tiedolla johtamisen ja raportoinnin kehittämiseen. Vuonna 2024 kaikissa palvelukeittiöissä otettiin käyttöön sähköinen, sisäinen raportointi. Vuonna 2025 sisäisen raportoinnin kehittämistä jatkettiin. Raportointiprojektin tavoitteena on kirkastaa tiedolla johtamisen ja raportoinnin rooleja ja vastuita ja luoda ruokapalvelulle sisäisen raportoinnin toimintamalli, jonka mukaan palvelualue raportoi säännöllisesti vuonna 2026.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla toimielimet, johtavat viranhaltijat ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, resurssien ja omaisuuden turvaamisen sekä raportoinnin ja tietojen luotettavuuden. Riskienhallinnalla puolestaan tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Lait, organisaation säännöt sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohje määrittelevät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja menettelyt. Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain mukaan kaupunginhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta omalla vastualueellaan.

Kylän Kattaus -liikelaitoksen johtokunta ja liikelaitoksen viranhaltijajohto on järjestänyt vastuualueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan annettujen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti.

Valvontaa toteutettiin raportointijärjestelmän avulla sekä keittiöissä tehtävillä auditoinneilla. Palveluohjaajan toteuttamia sisäisiä auditointeja tehtiin vuoden 2025 aikana 35 keittiöön, joka on 44 prosenttia palvelukeittiöiden kokonaismäärästä. Myös muita ohjauskäyntejä toteutettiin säännöllisesti koko palvelualueella. Vuonna 2025 tehtiin kassatarkastukset kaikissa keittiöissä, joissa on käteismyyntiä. Pääasiassa kassat olivat tarkastushetkellä asianmukaisessa kunnossa. Yhdessä kohteessa suoritettiin seurantatarkastus, jolla varmistettiin, että havaitut puutteet oli korjattu asianmukaisesti. Työpaikkaselvitykset tehtiin suunnitellusti ja havaitut korjausehdotukset hoidettiin. Omavalvonnan toteutumista seurattiin sekä itse että terveystarkastajan toimesta. Oiva-raportit löytyvät valtakunnallisesta rekisteristä.

Sisäisen valvonnan itsearviointi tehtiin ja käsiteltiin johtoryhmässä. Itsearvioinnin perusteella sisäistä valvontaa kehitettiin. Keittiöhenkilöstölle toteutettiin ammattiryhmittäin laaja osaamiskartoituskysely, jonka perusteella laadittiin koulutussuunnitelma vuodelle 2026. Henkilöstö suoritti säännöllisesti työn kannalta tarpeelliset koulutukset kuten hygieniapassin ja ensiapukoulutuksen. Riittävä tiedonsaanti varmistettiin säännöllisillä työpaikkakokouksilla ja tiedotteilla. Palautteita ja reklamaatioita saadaan monien eri kanavien kautta. Kokonaiskuvan saamiseksi palautteiden järjestelmällistä keräämistä ja analysointia kehitettiin vuonna 2025 ja sitä jatketaan vuonna 2026. Henkilöstön runsaiden poissaolojen vuoksi esihenkilöiden työaika meni paljon rekrytointiin ja henkilöstön järjestelyyn yksiköissä, jolloin aikaa ei jäänyt riittävästi sisäiseen valvontaan.

Toimintaympäristöanalyysi ja riskiarvio

Vuoden 2025 aikana Kylän Kattaus -liikelaitoksessa on analysoitu toimintaympäristön muutoksia, tunnistettu tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioitu niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laadittu tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet merkittävimpien riskien hallitsemiseksi. Riskien arvioinnin, seurannan ja raportoinnin sekä dokumentoinnin tukena on käytössä yhdenmukainen työkalu, johon johtoryhmä dokumentoi riskiarvion ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi. Valmiusryhmä arvioi valmiuteen ja varautumiseen liittyviä riskejä. Näin on muodostettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma, joka konkretisoi riskiprofilin ja riskienhallinnan toimintamallin sekä prosessin tavoitteet ja vastuut.

Tehdyn riskiarvion perusteella Kylän Kattaus -liikelaitoksen merkittävimmät toimintaan ja tavoitteisiin vaikuttavat riskit, niiden hallintakeinot ja sisäisen valvonnan toimenpiteet esiteltiin johtokunnalle 12.12.2024 § 11. Arvioituja riskejä seurattiin Kylän Kattauksen johtoryhmässä ja niistä raportoititiin neljännesvuosikatsausten yhteydessä.

Merkittävimmät tunnistetut riskit ja tilikaudella toteutuneet merkittävät riskit

Taloudelliset ja strategiset riskit

Riskiarviossa merkittäväksi taloudelliseksi riskiksi arvioitiin elintarvikekustannusten nousu, joka vaikutti ruokapalvelun kannattavuuteen. Riskiä hallittiin tarkalla ruokalistasuunnittelulla ja tilaamisella, kehittämällä osto-osaamista Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän koulutuksilla ja rakentamalla omia MonetTieto-raportteja kaupungin talousraporttien lisäksi, jotta taloustietoa hyödynnetään aktiivisesti. Hankintasopimusten mukaisten sopimustuotteiden tilaamista valvottiin ja uusia, edullisempia raaka-aineita nostettiin sopimustuotteiksi. Aromi-toiminnanohjausjärjestelmässä otettiin käyttöön menekkihävikki-työkalu, jonka avulla ruokahävikin määrää seurattiin ja valvottiin tehostetusti. Biojätteen seurantavelvoitetta jatketaan osana päivittäistä toimintaa ja keskitytään tulosten raportointiin ja ohjaustoimenpiteisiin biojätteen/hävikin vähentämiseksi.

Kaupungin yhteisistä riskeistä merkittäväksi arvioitiin yhteisten prosessien toimimattomuus ja tehotomuus, mikä vaarantaa tavoitteiden saavuttamisen ja lisää henkilöstön kuormittumista. Kylän Kattauksen hallinnon tehtävänkuvat ovat pirstaleisia ja laajoja. Jokainen tekee myös ruokapalvelun substanssitehtäviä. Mikäli resursseja pienennetään, ei kaupungin yhteisiä tehtäviä voida vähenevillä resursseilla hoitaa. Riski ei toteutunut vuonna 2025.

Operatiiviset riskit

Talousarviossa merkittäviksi operatiivisiksi riskeiksi arvioitiin henkilöstön runsaat sairauspoissaolot ja osaavan ja sitoutuneen henkilöstön puute. Poissaolot aiheuttivat määräaikaisen henkilöstön rekrytointia ja vaikeuttivat talousarviossa pysymistä lisäten henkilöstökustannuksia. Riskiä äkillisissä poissaoloissa hallittiin varautumissuunnittelulla ja varahenkilöstön tehokkaalla työkierrolla. Pidempien poissaolojen ennaltaehkäisemiseksi varhaisen tuen toimiin kiinnitettiin erityistä huomiota, pidettiin tarvittaessa työterveysneuvotteluita tai tehtiin muita ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä sairauspoissaolojen välttämiseksi. Keskustelukuluttuuria kehitettiin pitämällä alueiden yhteisiä palaverieita. Ohjaus- ja esihenkilöresurssia lisättiin, ja rekrytointisuunnittelua ja yhteistyötä henkilöstöpalveluiden ja oppilaitosten kanssa jatkettiin. Näillä toimilla sairauspoissaolojen määrä laski 7,1 päivää henkilötyövuotta kohden eli 25,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaolot ja

työkykyprosesseista johtuvat järjestelyt sekä sijaisrekrytointi veivät runsaasti esihenkilöiden työaika. Rekrytoinnin kehittämisen palaveri pidettiin henkilöstöpalvelun kanssa tavoitteena kehittää rekrytointia uuden rekrytointijärjestelmän avulla. Kehittämistyö on käynnissä.

Kaupungin yhteisistä riskeistä merkittäväksi arvioitiin epävakaata turvallisuusympäristö, joka vaikuttaa mm. elintarvikkeiden saatavuuteen, kustannusten nousuun sekä asiakkaiden ja työntekijöiden pahoinvoinnin lisääntymiseen, mikä taas lisää asiakas- ja työturvallisuushakia ja työstä poissaoloja. Riskiä hallittiin varhaisella puuttumisella ja parantamalla ruokapalvelun omaa varautumista.

Virhe erityisruokavaliossa on ruokapalvelussa tunnistettu, mahdollinen ja toteutuessaan merkittävä riski. Riskiä on hallittu mm. osaamisen kehittämisellä ja huolellisuudella prosessin eri vaiheissa, eikä riskiä siksi ole nostettu riskienhallinnan suunnitelmaan merkittäväksi riskiksi. Alkuvuonna johtoryhmä havaitsi Reiskan turvallisuusilmoituksista, että virheitä erityisruokavalioiden käsittelyssä ja tarjoilussa on tapahtunut huomattavan paljon ja käynnisti välittömästi selvityksen tilanteesta. Virheiden juurisyyt selvitettiin ja koko henkilöstölle kerrottiin tilanteen vakavuudesta. Erityisruokavalioprosessi tarkistettiin ja laadittiin tarkennettu ohje erityisruokavalioiden käsittelystä. Tilannetta seurataan aktiivisesti ja siihen puututaan tarvittaessa uudelleen.

Avainhenkilöriski on tunnistettu, mahdollinen ja toteutuessaan merkittäväksi arvioitu riski. Riskiä on hallittu mm. sijaisten riittävällä perehdytyksellä, eikä riskiä siksi ole nostettu riskienhallinnan suunnitelmaan merkittäväksi riskiksi. Alkuvuonna avainhenkilöiden poissaolot vaikuttivat toimintaan, mikä kuormitti muita työntekijöitä. Tilanteeseen etsittiin ratkaisuja mm. työsuojelun ja henkilöstöyksikön kanssa ja resursointia lisättiin.

Kokonaisarvio Kylän Kattaus -liikelaitoksen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta

Riskiarvioiteihin perustuen Kylän Kattaus -liikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat kokonaisuudessaan hyvällä tasolla. Sisäisen valvonnan itsearviointin perusteella sisäistä valvontaa kehitetään vuonna 2026. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti neljännesvuosiraportoinnin yhteydessä sekä riskienhallinnan työkalun avulla. Lisäksi keittiöissä tehdään säännöllisesti työpaikkaselvitykset, työsuojeluvaltuutettujen ja -yhdysheikilöiden käynnit sekä Oiva-tarkastukset.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja tavoitteet

Viime vuosina on panostettu riskienarviointiin ja hallintaan. Sisäisen valvonnan itsearviointin perusteella johtoryhmässä päätettiin, että vuonna 2025 panostetaan sisäiseen valvontaan. Sisäisen valvonnan suunnitelman ja sisäisen valvonnan ohjeen päivitys aloitettiin. Kehityskohteina oli mm. hyvän hallintotavan perusteet, kentän ohjauksen edelleen tiivistäminen ja sisäisen valvonnan merkityksen korostaminen ohjauskäynneillä. Tehtäväkuvien tarkistuksen yhteydessä on tarkistettu ja määritelty myös vastuut ja toimivaltuudet. Kehitystyö on osin kesken ja jatkuu vuonna 2026.

Eri kanavien kautta saapuvien palautteiden keräämistä, analysointia ja vaadittavien toimenpiteiden tekemistä varten otettiin vuonna 2025 käyttöön sisäinen järjestelmä, johon kaikki saapuneet palautteet kerätään. Kehittämistyötä jatketaan vuonna 2026. Palautteita ja niiden vaatimia toimenpiteitä käydään läpi jatkossa säännöllisesti esihenkilöpalavereissa ja johtotiimissä.

Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Tuemme lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatus- ja kouluruokailua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin.	Ruokailijamäärän seuranta toteutetaan manuaalisesti.	Ka. 80 %	Ka. 85 % syö koululounasta päivittäin.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	Tavoite toteutui. Vuonna 2025 ruokailijamäärän seuranta oli tehty 4 kertaa, keskiarvo on 91 %.

Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Olemme aktiivisesti mukana ympäristö- ja ruokakasvatustyössä.	Osuus päiväkodeista ja kouluista, joissa ruokakasvatussyhteistyö toteutuu (%)	50 %	100 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö sekä Sivistyspalvelut/varhaiskasvatus ja perusopetus	Tavoite ei toteutunut, koska tavoitetasoa on useamman vuoden tavoite. Keskiarvo on 68 %.

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 2.1 Työllisyyden vahvistaminen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vahvistamme työllisyyttä lisäämällä lähiruoan ja -kalan käyttöä	Lähiruoan ja -kalan osuus kokonaisostoista	25,9 %	25,9 %	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja	Tavoite ei toteutunut lähiruoan heikon saatavuuden vuoksi. Lähiruoan ja -kalan osuus kokonaisostoista 21,2 %.

Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvatavat yritykset ja houkuttelevat työpaikat					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vahvistamme työntajakuva ja tiivistämme yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa.	Harjoittelijoiden ja työssä oppijoiden määrä (kpl)	13	13	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja ja Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	Tavoite toteutui. Harjoittelijoita oli vuonna 2025 15 ja sisäisiä oppisopimusopiskelijoita 17.

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vähennämme tarjoiluhävikkiä.	Tarjoiluhävikin seuranta manuaalisesti tai Aromisähköisellä järjestelmällä päivittäin 2 kertaa vuodessa (%)	15,3 %	12 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö, tuotannon vastaava esihenkilö ja Aromitiimi	Tavoite toteutui. Tarjoiluhävikki oli 12 %.

Vuodelle 2025 määriteltyjen talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutuminen

Toiminnan rakenteelliset muutokset

Osana kaupungin taloudensopeutusta tehtiin vuonna 2023–2024 selvitys, jossa tarkasteltiin Kylän Kattauksen rakenteellisia muutoksia. Tarkastelun lopputuloksena käynnistettiin vuonna 2025 liikelaitoksen muuttaminen nettoyksikkömuotoon sivistyksen alaisuuteen vuoden 2026 alusta. Tarkoituksena on keventää nykyistä toimintojen hallinnollista ja taloudellista käsittelyä.

Tehtäväkuvat, henkilöstömitoitus, osaaminen ja hyvinvointi

1. Varhaiskasvatuksen ja Kylän Kattauksen henkilöstön yhteiskäyttö
 - Joustavien työnkuvien käyttöönotto on mahdollista pienissä päiväkodeissa. Joustavien työnkuvien laajentaminen ei edistynyt vuoden 2025 aikana. Edistykseen suunnittelu vaatii yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa. Varhaiskasvatuksen kanssa on sovittu, että selvittämistä jatketaan vuonna 2026.
2. Siivoustyön lisääminen tehtäväkuvaan
 - Siivoustyön lisääminen pienten yksiköiden ruokapalvelutehtäviin ei edistynyt vuoden 2025 aikana, mutta edellisten vuosien toimenpiteitä jatkettiin. Vuotuinen säästö kaupungille on noin 25 431 euroa. Siivoustyön lisääminen onnistuu tällä hetkellä vain uusissa kohteissa, koska Tilapalvelu kilpailutti suurimman osan kohteista vuonna 2022 ja kohteissa on tällä hetkellä voimassa olevat sopimukset. Vuonna 2026 osan sopimusten päättyessä arvioidaan ko. kohteissa siivous- ja ruokapalvelutyön yhdistäminen ja kilpailuttaminen yhteistyössä Tilapalvelun ja varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.
3. Palkattomat vapaat
 - Säästösyistä palkattomia lomia pidettiin 1 264 päivää, tästä saatiin säästöä 86 024 euroa. Kylän Kattauksen lomapalkkavelka kasvoi edelliseen tilikauteen verrattuna, mikä heikensi vuoden 2025 tulosta 39 074 eurolla. Vaikka ohjeistuksen mukaisesti lomien pitämistä tehostettiin vuoden 2025 aikana, palkankorotukset lisäsivät lomapalkkavelkaa ja selittävät kasvun.

Hankinnat

1. Elintarvikeostot ja muut hankinnat
 - Tavoitteena oli vähentää hankintakustannuksia kehittämällä osto-osaamista. Henkilöstölle suunniteltiin kolmiosainen koulutus, jonka ensimmäinen osa pidettiin palveluvas- taaville ja varahenkilöille loppuvuonna. Koulutus jatkuu vuonna 2026. Ruoan tilausosaa- mista lisättiin toiminnanohjausjärjestelmäkoulutusten ja ohjaamisen avulla. Elintarvike- hankinnoissa korostettiin sopimustuotteiden ja tarkemman tilaamisen merkitystä. Tuot- teita vaihdettiin vastaaviin edullisempiin vaihtoehtoihin ja omaa leipomista lisättiin. Vuo- den 2025 talousarvion laadinnassa elintarvikekustannusten määrärahaa korotettiin 1,9 prosenttia verrattuna vuoden 2024 talousarvioon. Vuoden 2025 elintarvikekustannukset alittivat talousarvion 338 607 eurolla (8,4 prosenttia), alentamatta kuitenkaan palveluta- soa.
 - Kaikkia hankintoja tarkasteltiin edelleen kriittisesti, tavoite saavutettiin osittain.
 - Astioiden ja siivousvälineiden hankintatarpeet kartoitettiin koko palvelualueelta vuodelle 2025. Tarpeista vain palvelun sujumisen kannalta kriittisimmät huomioitiin. Toimisto- ja ensiaputarviketilauksia keskitettiin.
2. Hävikkiruoan hyödyntäminen
 - Vuonna 2025 hävikkiruoan myynti kasvoi 10 430 eurolla (15,7 prosenttia) verrattuna vuoteen 2024. ResQ-myynti on vakiintunut yhdeksi hävikkiruoan hyödyntämistavaksi.

Vuoden 2025 loppuun mennessä ResQ oli käytössä jo noin 50 keittiössä. Hävikkilounasruokailu jatkui 10 koululla.

- Hävikkiruokaa on hyödynnetty hävikkimyynnin lisäksi leivonnassa. Hävikkiin muuten menneistä raaka-aineista on valmistettu tuotteita ruokailuun, välipalamyyntiin ja sisäiseen Take Away -myyntiin.
- Kylän Kattaus osallistui 19.12.2025 MLL:n jouluruoka-aputapahtumaan lahjoittamalla lounaalta yli jäänyttä ruokaa. Lahjoituksia tehtiin yhteensä 13 koululta.

3. Hävikkiruuan vähentäminen

- Keittiöissä seurattiin hävikkiä ja siihen reagoitiin tarkentamalla elintarvike- ja ruokatalouksia.
- Aromin hävikinseurantaa tehtiin tehostetusti vuoden 2025 aikana. Hävikin mittaamiseen ja merkitsemiseen liittyvää koulutusta annettiin kaikille työntekijäryhmille.

4. Käytöstä poistetun irtaimiston myynti ja kierrättäminen

- Suurin osa tarpeettomasta irtaimistosta on myyty. Käytöstä poistettua irtaimistoa myytiin vuonna 2025 noin 1000 euron edestä. Käytöstä poistetun irtaimiston myyntiä ja kierrättämistä jatketaan normaalina toimintatapana.

5. Toimintajärjestelmien tarpeellisuuden arviointi

- Toimintajärjestelmien tarpeellisuus on arvioitu ja tarpeettomista luovuttu. Keväällä 2025 toteutettiin mitoitustyö Atop-mitoitusjärjestelmän avulla. Atop-mitoitusjärjestelmän tarpeellisuus arvioitiin loppuvuonna ja sen käyttöä jatketaan. Jatkossa mitoitus sisällytetään osaksi esihenkilötyötä.

Tulorahoituspohjan vahvistaminen

1. Välipalamyynnin ja henkilöstöruokailun myynnin lisääminen

- Välipalan voi maksaa käteisellä tai Ceepos-sovelluksella, jonka käyttöönotosta ja käytöstä on tullut edelleen palautetta. Varsinkin sovelluksen käyttöönotto koetaan hankalaksi. Kylän Kattauksen henkilöstöltä tulleen palautteen mukaan myyntiä olisi enemmän, jos sovellus olisi helppokäyttöisempi. Puhelinten ja mobiililaitteiden käyttöä perusopetuksen tunneilla säätelevä laki tuli voimaan 1.8.2025. Jyväskylän perusopetuksen järjestyssääntöjä päivitettiin uuden lain mukaiseksi. Järjestyssäännöissä huomioitiin, että välituntien aikana mobiililaitetta sai käyttää välipalamyyntiin liittyvässä käytössä.
- Välipalamyynti kasvoi edellisvuoteen verrattuna 11,5 prosenttia johtuen valikoiman laajentamisesta ja uudistamisesta.
- Yksiköiden sisäinen Take Away-myynti on vakiintunut osaan palvelukeittiöistä ja sitä pyritään laajentamaan mahdollisuuksien ja kysynnän mukaan.

Palveluverkko ja tilojen käytön tehostaminen

1. Mahdollisesti lakkautettavien koulujen ruokapalvelujen säästöt

- Vuonna 2025 kouluja ei lakkautettu, joten tästä ei saatu ruokapalvelulle säästöjä.

2. Palvelukeittiöverkon jatkokehittäminen

- Palveluvastaavatyön uudelleenorganisointia suunniteltiin pitkään ja muutokseen liittyvä tiedottaminen sekä henkilöstökeskustelut toteutettiin syksyn aikana. Varsinaiset muutokset tapahtuvat pääsääntöisesti vuoden 2026 alussa. Muutoksen tavoitteena oli sujuvoittaa palveluvastaavatyötä ja kehittää vuonna 2021–2025 tehtyjä muutoksia.
- Kolmen pienen palvelukeittiön ruokapalvelutyö ulkoistettiin vuonna 2024 ja kokonaistaloudellisen tarkastelun perusteella palvelut päätettiin hankkia kiinteistöihin siivouspalveluja tuottavalta toimijalta, jotta voitaisiin hyödyntää yhdistelmätyöntekijää. Päiväkotinäppäulan ruokapalvelutyö kilpailutettiin ja sopimus on toistaiseksi voimassa.

Oravasaaren ja Kukkulan koulujen ruokapalvelutyön osuuksista tehtiin suorahankinnat ja määräaikaisten sopimukset ovat voimassa 31.5.2026 saakka. Kukkulan koulun palvelun hallinnointi siirrettiin perusopetukselta Kylän Kattaukselle. Toimenpiteiden yhteydessä sovittiin, että osaulkoistettujen keittiöiden kustannuksia seurataan. Tehdyn kannattavuusselvityksen perusteella todettiin syksyllä 2025, että Punapaulan ruokapalvelun tuottaminen tulisi edullisemmaksi kaupungin omana toimintana. Päätettiin, että Punapaulan sopimus tullaan irtisanomaan alkuvuodesta 2026 ja ruokapalvelu otetaan Kylän Kattauksen hoitoon elokuun 2026 alusta alkaen. Kahden muun palvelukeittiön ruokapalveluiden jatkosta tehdään selvitys alkuvuonna 2026.

Kylän Kattaus -liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu

1 000 euroa	TA 2025	Muutokset	TA/M 2025	Toteuma	Poikkeama
TUOSLASKELMA					
Toimintatulot	16 577,1	0,0	16 577,1	15 383,4	-1 193,7
Toimintamenot	-15 877,1	0,0	-15 877,1	-15 582,8	294,3
Toimintakate	700,0	0,0	700,0	-199,4	-899,4
Rahoitustulot ja -menot					
Muut rahoitustulot	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Vuosikate	700,0	0,0	700,0	-199,4	-899,4
Tilikauden tulos	700,0	0,0	700,0	-199,4	-899,4
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (sitova)	700,0	0,0	700,0	-199,4	-899,4
RAHOITUSLASKELMA					
Toiminnan rahavirta	700,0	0,0	700,0	-199,4	-899,4
Investointien rahavirta	60,0	0,0	60,0	0,0	-60,0
Rahoituksen rahavirta	0,0	0,0	0,0	199,4	199,4
Rahavarojen muutos	760,0	0,0	760,0	0,0	-760,0

Taloudellinen tavoite

Liikelaitoksen toimintaa ohjataan kaupungin talousarvion suunnitteluohjeessa määritellyn hinnoitteluluohjeen mukaisesti. Vuoden 2025 talousarviokeskus laadittiin perustuen vuoden 2023 tilinpäätökseen, vuoden 2024 raportointitietoihin sekä vuoden 2025 talousennusteisiin.

Kylän Kattaus -liikelaitokselle annetun vuoden 2025 taloussuunnittelu- ja hinnoitteluluohjeen mukaan tilikauden tuloksen tuli olla ylijäämäinen 0,7 miljoonaa euroa, jotta kertyneitä alijäämiä voidaan katkaa. Hinnoitteluun ei ohjeen mukaisesti tehty hintojen korotuksia.

Kylän Kattaus -liikelaitoksen liikevaihto vuonna 2025 toteutui 92,4 prosenttia talousarviossa asetetusta tavoitteesta. Ulkoisten tulojen osalta toteuma jäi merkittävästi ennakoitua pienemmäksi, ollen 38 prosenttia talousarviosta. Ulkoisten tulojen alittumiseen vaikuttivat useat tekijät, joista keskeisimmät olivat ulkoisen myynnin hallittu vähentäminen hankintalain mukaisesti vuodesta 2023 alkaen, viimeinen yksityisen päiväkodin ruokapalvelusopimus päättyi maaliskuussa 2025, eikä päättymisestä ollut tietoa talousarvion laadintavaiheessa. Tämä heikensi ulkoisten tulojen toteumaa merkittävästi.

Henkilökuntaruokailun väheneminen selittynee osin hävikkiruoan myynnin kasvulla, joka ohjasi myyntiä pois henkilökuntaruokailusta. Muu ulkoinen myynti, kuten leirit ja suur tapahtumat, toteutui suunnitellusti, mutta volyymi ei riittänyt kompensoimaan edellä mainittuja menetyksiä.

Vuoden 2025 liikevaihto toteutui 7,6 prosenttia talousarviota heikompana, johtuen ensisijaisesti ulkoisten tulojen toteutumisesta olennaisesti talousarviossa asetettua tasoa matalampina. Verrattuna

vuoden 2024 tilinpäätökseen liikevaihto pieneni kaupungin varhaiskasvatuksen ruokapalveluissa 3,8 prosenttia palvelutarpeen supistumisen vuoksi ja kasvoi perusopetuksen ruokapalveluissa 1,3 prosenttia palvelutarpeen kasvun vuoksi. Edellä mainituissa luvuissa ei huomioitu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen vuoden 2024 lisälaskutusta. Tilauskäytäntöjä kehitetään yhteistyössä jatkuvana työnä. Varhaiskasvatuksen palvelut tarkensivat mm. päivystysaikojen hoidon tarvetta, mikä selkeytti myös Kylän Kattauksen palvelun järjestämistä keskitetysti. Taloudellisesti arvioituna Kylän Kattaus -liikelaitoksen talous toteutui talousarviota heikompana johtuen pääosin ulkoisten tulojen toteutumisesta olennaisesti talousarviota alhaisempana.

Liikelaitoksen toiminnan on lähtökohtaisesti oltava tehokasta ja kannattavaa. Kylän Kattauksen toiminnan on oltava taloudellisesti tuloksellista ja liikelaitoksen on katettava sekä menot, että kehittämiskulut toiminnasta saatavilla tuloilla.

Vuoden 2025 talousarvio laadittiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluiden antamien palvelutarvearvioiden sekä kaupungin talousarvion laadintaohjeiden pohjalta. Ateriahintoja ei korotettu vuosina 2024 eikä 2025, mikä näkyi selvästi toiminnan tulopohjassa. Tilinpäätöksen perusteella Kylän Kattauksen toiminnasta saadut tulot eivät täysin riittäneet kattamaan toimintamenoja, minkä vuoksi tilikausi muodostui alijäämäiseksi.

Alijäämä syntyi useista samanaikaisista tekijöistä. Ateriahintojen pitäminen ennallaan kahden vuoden ajan kasvavasta kustannustasosta huolimatta heikensi liikelaitoksen tulorahoitusta ja loi epätasapainoa tulojen ja menojen välille. Lisäksi ulkoiset tulot jäivät odotettua pienemmiksi, mikä heikensi tilikauden lopputulosta.

Tilikaudella ilmeni myös menoja, joita ei ollut talousarviossa ennakoitu. Näihin sisältyivät esimerkiksi ruokakuljetusvaunujen hankinnat, jotka kirjautuivat käyttötalousmenoihin investointimenojen sijaan. Palkankorotuksista aiheutunut lomapalkkavelan kasvu lisäsi henkilöstökuluja. Lisäksi liikelaitoksen lakkauttamiseen liittyi kertaluonteisia, mutta taloudellisesti merkittäviä kustannuksia, joita ei ollut budjetissa varattu.

Kokonaisuudessaan vuoden 2025 taloudellinen tulos muodostui alijäämäiseksi useiden yhtä aikaa vaikuttaneiden tekijöiden seurauksena. Vuoden 2025 tilinpäätös osoittaa, että Kylän Kattauksen toiminnasta saatavat tulot eivät kattaneet sekä menoja että kehittämiskuluja. Tilanne korostaa tarvetta palveluhintojen säännölliselle tarkastelulle sekä investointi- ja käyttötalousmenojen huolelliselle kohdistamiselle jatkossa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos 2024-2025, %
Tunnusluvut:				
Liikevaihto / henkilötyövuosi, euroa	92 358	85 000	82 451	-10,7 %
Aterioita / vuosi, 1000 kpl	5 637,5	5 578,1	5 441,1	-3,5 %
Henkilötyövuodet	178,1	187,3	184,6	3,6 %
Toimipisteet, kpl	80	81	79	-1,3 %
Toimitilat, m ²	8 233,6	8 391,2	8 446,4	2,6 %
Mittarit				
Asiakastyytyväisyys	3,3	3,7	-	
Koulutus, pv / htv	1,6	3,0	2,4	50,0 %
Sairauslomapäivät, pv / htv	28,2	23,4	21,1	-25,2 %

Kylän Kattaus -liikelaitoksen tuloslaskelma

		1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Liikevaihto		15 220 425,18	16 449 043,18
Liiketoiminnan muut tuotot		162 932,32	127 150,03
Tuet ja avustukset kunnalta		0,00	1 377,78
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-3 918 331,23		-4 071 922,17
Palvelujen ostot	-1 135 575,23	-5 053 906,46	-1 067 231,10
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-5 853 649,61		-5 618 163,27
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-1 221 047,58		-1 198 086,39
Muut henkilösivukulut	-211 849,01	-7 286 546,20	-180 449,68
Liiketoiminnan muut kulut		-3 242 342,01	-3 222 148,16
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-199 437,17	1 219 570,22
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	65,95		101,55
Muut rahoituskulut	0,00	65,95	-234,39
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-199 371,22	1 219 437,38
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-199 371,22	1 219 437,38
Tuloverot		0,00	-2 400,42
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-199 371,22	1 217 036,96
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Voitto, %		-1,3	7,4

Kylän Kattaus -liikelaitoksella ei ole sijoitettua pääoman tuottoa eikä kunnan sijoittaman pääoman tuottoa. Tunnuslukuja sijoitetun pääoman tuotolle ja kunnan sijoittamalle pääomalle ei voida laskea.

Kylän Kattaus -liikelaitoksen rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-199 437,17	1 219 570,22
Rahoitustuotot ja -kulut	65,95	-132,84
Tuloverot	0,00	-2 400,42
	-199 371,22	1 217 036,96
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-199 371,22	1 217 036,96
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-838 067,85
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	154 737,26	-214 474,60
Saamisten muutos muilta	-57 696,14	46 070,22
Korottomien velkojen muutos muilta	102 330,10	-211 185,73
Rahoituksen rahavirta	199 371,22	-1 217 657,96
Rahavarojen muutos	0,00	-621,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 206,00	1 206,00
Rahavarat 1.1.	-1 206,00	-1 827,00
	0,00	-621,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1000 euroa	1 260,2	-1 725,2
Kassan riittävyys, pv	-0,03	-0,03
Quick ratio	0,3	0,4
Current ratio	0,3	0,4

Kylän Kattaus -liikelaitoksella ei ole investointeja eikä korollista lainaa, joten tunnuslukuja investointien tulorahoituksesta ja lainanhoitokatteesta ei voida laskea.

Kylän Kattaus -liikelaitoksen tase

		31.12.2025	31.12.2024
VASTAAVAA			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	83 285,02		59 525,92
Saamiset kunnalta	59 737,34		214 474,60
Muut saamiset	74 493,53		51 027,96
Siirtosaamiset	101 652,92	319 168,81	91 181,45
			416 209,93
Rahat ja pankkisaamiset		1 206,00	1 206,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ		320 374,81	417 415,93
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		-757 154,98	-1 974 191,94
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-199 371,22	1 217 036,96
VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikainen			
Ostovelat	140 322,35		90 444,96
Muut velat	84 634,22		76 304,86
Siirtovelat	1 051 944,44	1 276 901,01	1 007 821,09
			1 174 570,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		320 374,81	417 415,93
Taseen tunnusluvut			
Omavaraisuusaste, %		-298,6	-181,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		8,3	7,1
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %		8,5	7,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 euroa		-957	-757

Kylän Kattaus -liikelaitoksella ei ole korollista vierasta pääomaa, joten tunnuslukuja lainakannasta ja lainasaamisista ei voida laskea.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden alijäämä 199 371,22 euroa, siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Kylän Kattaus -liikelaitoksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja rahoituslaskelman vertailutietoina on esitetty vuoden 2024 tilinpäätöstiedot.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot

	2025	2024
Varhaiskasvatuksen ruokapalvelut	7 728 788,40	8 887 322,60
Perusopetuksen ruokapalvelut	7 184 306,76	7 295 058,33
Tuotanto	427 342,19	330 441,55
Hallinto	42 920,15	64 748,51
Toimintatuotot yhteensä	15 383 357,50	16 577 570,99

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

23) Saamisten erittely

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa Jyväskylä on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	4 531,50	0,00	5 946,60
Yhteensä	0,00	4 531,50	0,00	5 946,60
Saamiset kunnalta				
Muut saamiset	0,00	59 737,34	0,00	214 474,60
Yhteensä	0,00	59 737,34	0,00	214 474,60
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	78 753,52	0,00	53 579,32
Muut saamiset	0,00	74 493,53	0,00	51 027,96
Siirtosaamiset	0,00	101 652,92	0,00	91 181,45
Yhteensä	0,00	254 899,97	0,00	195 788,73
Saamiset yhteensä	0,00	319 168,81	0,00	416 209,93

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Korvaus työterveyshuollosta	64 290,00	60 368,00
Kouluhedelmätuki	23 847,22	24 049,19
Muut tulojäämät	1 845,50	6 764,26
Tulojäämät yhteensä	89 982,72	91 181,45
Menoennakko	10 324,89	0,00
Muut siirtosaamiset	1 345,31	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	101 652,92	91 181,45

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	2025	2024
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-757 154,98	-1 974
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-757 154,98	191,94
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-199 371,22	-1 974
Oma pääoma yhteensä	-956 526,20	1 217 036,96

29) Vieras pääoma

Lyhytaikainen

	2025	2024
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille		
Ostovelat	6 670,80	-784,39
Yhteensä	6 670,80	-784,39
Velat muille		
Ostovelat	133 651,55	91 229,35
Muut velat	84 634,22	76 304,86
Siirtovelat	1 051 944,44	1 007 821,09
Yhteensä	1 270 230,21	1 175 355,30
Vieras pääoma yhteensä	1 276 901,01	1 174 570,91

31) Muiden velkojen erittely

	2025	2024
Muut velat		
Muut velat	84 634,22	76 304,86
Muut velat yhteensä	84 634,22	76 304,86

32) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	1 044 939,51	1 005 865,70
Muut menojäämät	7 004,93	1 955,39
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 051 944,44	1 007 821,09

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**37) Vuokrasopimusten mukaiset jäljellä olevat määrät**

	2025	2024
Vuokravastuut		
Leasingvastuut yhteensä	38 305,92	52 783,00
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	14 326,18	14 477,08

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot**41) Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	2025	2024
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	210	198
vakinaiset	198	184
määräaikaiset	10	12
työllistetyt	0	2
oppisopimus	2	0

42) Henkilöstökulut

Henkilöstökulut on esitetty tilinpäätöslaskelmien yhteydessä.

5.2 Liikelaitosten vaikutus kunnan talouteen

5.2.1 Liikelaitosten vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

	<i>Sitovuustarkastelu</i> <i>Talousarvion toteutuminen</i>		<i>Eliminoinnit</i>		<i>Kokonaistarkastelu</i>
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Tuloslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
Toimintatuotot	100 389 708	109 444 449	-9 325 366	-101 866 599	98 642 192
Myyntituotot	41 316 727	22 672 651	-5 414 493	-21 858 208	36 716 677
Maksutuotot	14 822 817	0			14 822 817
Tuet ja avustukset	14 969 774	152 106	-33 940		15 087 940
Muut toimintatuotot	29 280 390	86 619 691	-3 876 934	-80 008 391	32 014 758
Valmistus omaan käyttöön	2 737 686	152 906			2 890 592
Toimintakulut	-497 436 119	-67 108 477	104 597 200	6 594 764	-453 352 631
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-177 780 709	-7 314 684			-185 095 393
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-37 138 801	-1 526 298			-38 665 099
Muut henkilöstösivukulut	-6 128 116	-273 362			-6 401 478
Palvelujen ostot	-139 374 967	-25 552 911	27 132 967	503 523	-137 291 388
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 368 714	-13 788 919	14 101		-23 143 532
Avustukset	-44 278 239	0	23 690		-44 254 549
Muut toimintakulut	-83 366 573	-18 652 304	77 426 443	6 091 241	-18 501 193
Toimintakate	-394 308 725	42 488 877	95 271 834	-95 271 834	-351 819 847
Verotulot	338 012 313	0			338 012 313
Valtionosuudet	48 705 434	0			48 705 434
Rahoitustuotot ja -kulut	28 544 305	-12 616 213			15 928 092
Korkotuotot	8 232 050	0			8 232 050
Muut rahoitustuotot	27 261 917	4 118	-12 619 800		14 646 234
Korkokulut	-6 944 187	0			-6 944 187
Muut rahoituskulut	-5 475	-12 620 330		12 619 800	-6 006
Vuosikate	20 953 327	29 872 664	82 652 034	-82 652 034	50 825 992
Poistot ja arvonalentumiset	-30 655 876	-28 187 019			-58 842 895
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 568 476	-26 361 349			-56 929 825
Muut lisäpoistot	-87 400	-865 670			-953 070
Arvonalentumiset	0	-960 000			-960 000
Tilikauden tulos	-9 702 549	1 685 646	82 652 034	-82 652 034	-8 016 903
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)	340 441	0			340 441
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 362 108	1 685 646	82 652 034	-82 652 034	-7 676 463

5.2.2 Liikelaitosten vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	<i>Sitovuustarkastelu</i> <i>Talousarvion toteutuminen</i>		<i>Eliminoinnit</i>		<i>Kokonaistarkastelu</i>
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Rahoituslaskelma kun- nan tilinpäätöksessä
Toiminnan rahavirta	14 657 260	29 872 664	0	0	44 529 925
Vuosikate	20 953 327	29 872 664			50 825 992
Satunnaiset erät	0	0			0
Tulorahoituksen korjauserät	-6 296 067	0			-6 296 067
Investointien rahavirta	-40 650 723	-32 362 908	0	0	-73 013 631
Investointimenot	-50 513 007	-33 360 108			-83 873 115
Rahoitusosuudet invest.menoihin	1 211 269	997 200			2 208 469
Pys.vast.hyödykk.luovutustulot	8 651 015	0			8 651 015
Toiminnan ja investointien rahavirta	-25 993 462	-2 490 244	0	0	-28 483 706
Rahoituksen rahavirta	28 391 798	2 490 244	-4 490 728	4 490 728	30 882 041
Antolainasaamisten lisäys	0	0			0
Antolainasaamisten vähennys	2 691	12 491			15 182
Antolainauksen muutokset	2 691	12 491		0	15 182
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 262 905	0			-3 262 905
Lyhytaikaisten lainojen muutos	26 272 530	0			26 272 530
Lainakannan muutokset	23 009 625	0	0	0	23 009 625
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	571 786	14 768			586 554
Vaihto-omaisuuden muutos	213 946	0			213 946
Saamisten muutos	-362 459	5 058 143	-4 490 728	4 490 728	4 695 684
Korottomien velkojen muutos	4 956 208	-2 595 159			2 361 050
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 379 481	2 477 753	-4 490 728	4 490 728	7 857 234

5.3 Muut eriytetyt laskelmat

5.3.1 Ulkoinen tilavuokraus

Tuloslaskelma ulkoinen tilavuokraus

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Liikevaihto		
Liiketoiminnan muut tuotot	3 374 115,59	3 921 972,38
Liiketoiminnan kulut	-2 131 483,27	-3 414 296,93
Henkilöstömenot	-163 675,13	-127 968,85
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-671 372,60	-694 950,03
Palvelujen ostot	-1 169 055,27	-1 477 307,00
Muut menot (sis. osaketilojen vuokrat)	-127 380,27	-1 114 071,05
Poistot ja arvonalentumiset	-894 580,07	-937 288,24
Suunnitelman mukaiset poistot	-894 580,07	-937 288,24
Liikeliiketoiminta (-)liiketoiminta	348 052,25	-429 612,79
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korko- ja rahoitustuotot	0,00	0,00
Korko- ja rahoituskulut	-146 908,67	-134 328,22
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-146 908,67	-134 328,22
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	201 143,58	-563 941,01
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	201 143,58	-563 941,01
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	201 143,58	-563 941,01
Voitto, %	5,96 %	-14,38 %

Kilpailuilla markkinoilla tapahtuva ulkoinen tilavuokraus

Ulkoisen tilavuokrauksen tuloslaskelmalla on esitetty pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla ulkoisille vuokralaisille vuokratut kohteet lukuun ottamatta hyvinvointialueelle lakisääteisesti vuokrattuja tiloja. Lisäksi lakisääteisen työterveyshuollon järjestäjälle vuokratut toimitilat on jätetty laskelman ulkopuolelle, koska ko. toiminta ei tapahdu kilpailuilla markkinoilla.

Kustannuslaskennan periaatteet ulkoinen tilavuokraus

Tilapalvelun rakennuskohtainen kustannusseuranta toteutetaan kiinteistötietojärjestelmällä. Toimintamenot on jaettu kahteen tulosityksikköön, ylläpitoon ja hallintoon. Ylläpidon tulosityksikön laskut kirjataan pääosin suoraan ko. rakennukselle eli kohteelle ja tehtävälle. Näitä kustannuksia ovat kaikki rakennuksen ylläpitoon liittyvät kustannukset, kuten mm. huolto-, hoito-, kunnossapito- ja energia-kustannukset. Hallinnon tulosityksikön laskut kirjataan kohderyhmälle, johon on kytketty kaikki hallinnassa olevat rakennukset. Näitä hallinnon tulosityksikön kustannuksia ovat kaikki yhteiset kustannukset kuten henkilöstö-, ict-, toimisto-, vakuutus- ja muut yhteiset kustannukset. Hallinnon kustannukset jaetaan kaikkien rakennusten kesken pinta-alojen suhteessa. Järjestelmä muodostaa kaikista rakennuksista rakennuskohtaiset kiinteistökustannuslaskelmat, joissa on jokaisen rakennuksen vuoden toteutuneet kustannukset.

Poistot on kohdistettu rakennuksille kirjanpidon suunnitelman mukaisten poistojen mukaisina. Korko- ja rahoituskulut sisältävät Tilapalvelun osuuden kaupungin korkomenoista, jotka on kohdistettu kohteille niiden tasearvojen suhteessa. Kohteen ulkoiseen vuokraukseen kohdistuva osuus poistoista sekä korko- ja rahoituskuluista on määritelty pinta-alojen suhteella. Tilapalvelun osuus kaupungin kaikista korkomenoista on laskettu Tilapalvelun pysyvien vastaavien suhteellisella osuudella kaupungin pysyvistä vastaavista.

Tuloslaskelmat ovat vertailukelpoiset.

5.3.2 Ateriapalvelut

Tuloslaskelma ateriapalvelut

		1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Liikevaihto		736 712,57	779 628,09
Liiketoiminnan muut tuotot		4 497,09	4 589,42
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-186 349,94		-188 942,88
Palvelujen ostot	-41 079,16	-227 429,10	-36 397,49
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-187 128,72		-163 931,61
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-38 980,16		-34 875,27
Muut henkilösivukulut	-6 771,46	-232 880,34	-5 262,59
Liiketoiminnan muut kulut		-111 786,89	-102 540,32
Liikeliiketoiminta (-)liiketoiminta		169 113,33	252 267,35
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	-5,85
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		169 113,33	252 261,50
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		169 113,33	252 261,50
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		169 113,33	252 261,50
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Voitto, %		22,96 %	32,36 %

Kustannuslaskennan periaatteet ateriapalvelut

Kustannuslaskennan yleiskuvaus

Kustannuslaskennan toteutuksessa määritellään laskentakohteen kustannusten aiheuttamisperiaate ja laskentateknikka. Aiheuttamisperiaatteen perusteella määritellään, onko kyseessä toiminnan aiheuttama erilliskustannus vai yhteiskustannus.

Toiminnan aiheuttamat erilliskustannukset käsitellään välittömänä kustannuksena, jos tämä on tarkoituksenmukaista ja todellisen aiheutumisen osoittava kohdistamisperiaate on määriteltävissä. Mikäli erilliskustannusten kohdistaminen aiheuttaa merkittävän työn hyötyyn nähden, voidaan osa erilliskustannuksista käsitellä välillisenä kustannuksena, kuten esimerkiksi osa tukitoimintojen kustannuksista.

Yhteiskustannukset, joilla ei ole olemassa todellisen aiheutumisen osoittavaa kohdistamisperustetta, käsitellään välillisinä kustannuksina, koska todellisen aiheutumisen osoittavaa kohdistamisperustetta ei ole olemassa, esimerkiksi hallinnon tukipalvelut ja yhteiset ict-kustannukset. Välilliset kustannukset kohdistetaan parhaiten kyseiseen toimintaan soveltuvan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti lopullisille laskentakohteille. Toiminnasta vastaava kirjanpitoyksikkö vastaa aiheuttamisperiaatteen noudattamisesta.

Kirjanpitoyksikön sisällä kustannukset lasketaan samalla tavalla sekä kunnan sisäisessä toiminnassa, että markkinoille suuntautuvassa toiminnassa. Näin ollen yhteiskustannuksista kohdistuu vastaavanlaiset osuudet lopullisille seurantakohteille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023. Siirto koski myös tukipalveluja, joten hyvinvointialueelle siirtyi myös Kylän Kattauksen sosiaali- ja terveyspalvelujen ruokapalvelut sekä henkilöstöruokailu ja kahvilatoiminta.

Aiheuttamisperiaate

Erilliskustannukset käsitellään välittömänä kustannuksena, mikäli se työmäärä huomioon ottaen on järkevää. Ateriapalveluiden aiheuttamina erilliskustannuksina on otettu huomioon aterioiden valmistus- ja palvelukustannukset. Yhteiskustannukset käsitellään välillisenä kustannuksena. Ateriapalveluiden kustannuslaskelmassa yhteiskustannuksina on otettu huomioon Kylän Kattauksen hallinnon ja konsernihallinnon kustannukset sekä rahoituskulut.

Laskentatekniikka

Välittömät kustannukset:

Laskun tiliöinti ja työajan kohdentaminen suoraan lopulliselle laskentakohteelle:

Henkilöstökulut

Asiantuntijapalvelut

ICT-palvelut

Posti- ja kuriiripalvelut

Koneiden, kaluston ja laitteiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut

Matkustus- ja kuljetuspalvelut

Muut palvelut

Toimisto- ja koulutarvikkeet

Elintarvikkeet

Vaatteisto

Hoitotarvikkeet

Puhdistusaineet ja tarvikkeet

Kalusto

Muu materiaali

Rakennusten ja huoneistojen vuokrat

Koneiden ja laitteiden vuokrat

Välilliset kustannukset:

Kohdistetaan kustannuslaskennan kautta valitun jakoperusteen mukaan. Jakoperusteina on käytetty toimintojen liikevaihto ja henkilöstökulut. Kustannuslaskennan kautta kohdistettuja välillisiä kustannuksia ovat olleet:

Henkilöstökulut

Asiantuntijapalvelut

Toimistopalvelut

ICT-palvelut

Rahoitus- ja pankkipalvelut

Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi

Posti- ja kuriiripalvelut

Puhtaanapito- ja pesulapalvelut

Majoitus- ja ravitsemispalvelut

Matkustus- ja kuljetuspalvelut
 Sosiaali- ja terveystarvikkeet
 Koulutus- ja kulttuuripalvelut
 Muut palvelut
 Toimisto- ja koulutarvikkeet
 Kirjallisuus
 Elintarvikkeet
 Vaatteisto
 Puhdistusaineet ja tarvikkeet
 Kalusto
 Muu materiaali
 Koneiden ja laitteiden vuokrat
 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat

5.3.3 ICT-tukipalvelut

Tuloslaskelma ICT-tukipalvelut

		1.1.-31.12.2025		1.1.-31.12.2024
Liikevaihto		112 105,04		150 966,64
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-177,21		-49,61	
Palvelujen ostot	-100 365,90	-100 543,11	-133 428,79	-133 478,40
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-12 375,44		-15 826,03	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 174,32		-2 732,41	
Muut henkilösivukulut	-396,87	-14 946,63	-431,11	-18 989,55
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-7 438,02		-12 262,59
Liiketoiminnan muut kulut		-1 539,51		-2 761,83
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-12 362,23		-16 525,74
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-12 362,23		-16 525,74
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-12 362,23		-16 525,74
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-12 362,23		-16 525,74
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Voitto (tappio), %		-11,03 %		-10,95 %

Kustannuslaskennan periaatteet ICT-tukipalvelut

Kustannuslaskennan yleiskuvaus

Digipalveluiden palvelut on tuoteistettu omiin kokonaisuuksiin, joita ovat työasemamaksut (koostuu kolmesta alakokonaisuudesta), palvelin- ja verkkolevymaksut sekä wlan-tukiasemamaksut. Digipalvelut toimii kaupungin sisäisenä nettoyksikkönä, joten tuotekohtaiset hinnat lasketaan siten, että ne kattavat kaikki tietohallinnon toiminnasta syntyvät kulut. Palveluveloituksia laskettaessa käytetään samoja tuotteita sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaille, mutta ulkoisilta asiakkailta veloitetaan lisäksi erillinen palveluveloitus. Tilikaudella 2025 ja 2024 ICT-tukipalveluja tuotettiin yhdelle kaupungin tytäryhtiölle.

Laskentatekniikka

Kirjanpidosta ei ole saatavissa tuotekohtaista kustannusseurantaa, joten tilikauden toteutuneista kustannuksista on tehty manuaalinen jälkilaskelma Excel-tiedostossa. Kaikki kulut on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan joko suoraan tuotteille tai luokiteltu yleiskustannuksiksi. Lisäksi jälkilaskelmalla on huomioitu omana kokonaisuutenaan erillisveloitettavat kulut (ei-pakolliset lisenssit ym.), jotka eivät sisälly tuotteistettujen palveluiden sisältöön. Välilliset kulut (mm. hallinto ja toimitilat) on kohdistettu tuotteille toteutuneitten kustannusten suhteessa yleiskustannuslisänä. Tuotekohtaiset yksikköhinnat on saatu jakamalla kokonaiskustannukset kyseisten laitteiden kokonaismäärällä.

5.3.4 Museokauppa

Tuloslaskelma museokauppa

	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Liikevaihto	134 273,92	127 220,57
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-63 840,12	-49 600,41
Palvelujen ostot	-15 201,26	-13 152,26
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-119 258,36	-111 723,59
Henkilösivukulut	-24 347,98	-22 418,63
Liiketoiminnan muut kulut	-19 486,91	-18 908,15
Liikealijäämä	-107 860,71	-88 582,47
Alijäämä ennen satunnaisia eriä	-107 860,71	-88 582,47
Alijäämä ennen varauksia	-107 860,71	-88 582,47
Tilikauden alijäämä	-107 860,71	-88 582,47
Voitto, %	-80,33 %	-69,63 %

Kustannuslaskennan periaatteet museokauppa

Museopalveluissa on museokauppoja tai myyntipisteitä kaikkiaan neljä: Jyväskylän taidemuseossa Holvin museokauppa (Kauppakatu 23) ja Galleria Ratamon myyntipiste (Veturitallinkatu 6), Suomen käsityön museon museokauppa (Kauppakatu 25) sekä Keski-Suomen museon museokauppa Sparvinin talossa Toivolan Vanhalla pihalla (Cygnaeuksenkatu 2).

Laskentatekniikka

Välittömät kustannukset

Kirjanpidossa jokaiselle museokaupalle on perustettu oma laskentakohde, jolle toimintaan välittömästi kohdistuvat ostot kirjataan. Laskentakohteiden kulut kohdistetaan pääsääntöisesti kokonaan museokauppatoiminnolle, mutta osasta kassajärjestelmiin ja -tilityksiin liittyvistä kuluista on jyvitetty osuus perustoimintaan kassamyynnin kokonaissummien suhteessa.

Välittömiä kustannuksia ovat kirjallisuus, elintarvikkeet ym. myyntituotteet, näiden posti- ja rahtikulut sekä pakkausmateriaalit. Toiminnalle kohdistetaan lisäksi suoraan kassajärjestelmiin liittyvät laitevuokrat ym. kulut sekä rahaliikenteen palvelu- ja provisiomaksut sekä turvakuljetukset.

Välilliset kustannukset

Välilliset kustannukset kohdistetaan museokauppatoiminnalle tapauskohtaisesti arvioitujen prosentiosuuksien mukaisesti. Osuudet arvioidaan museokohtaisesti ja lisäksi eri kustannuslajeilla käytetään omia jakoprosentteja.

Välillisinä kustannuksina on kohdistettu erilaisia hallintokuluja, kuten taloushallintopalveluita, ict-palveluita, puhelinkuluja, toimistotarvikkeita sekä atk-laitteistokuluja. Toimitilakuluista on kohdistettu museokauppatoimintaan Tilapalvelun sisäisiä vuokra- ja siivousmenoja sekä ulkopuolisia vartiointikuluja ja siivouspalveluita. Myös museokaupan henkilöstömenot kohdistetaan toiminnalle arvioitujen prosentiosuuksien mukaisesti, koska museokauppaan liittyvien tehtävien osuus vaihtelee työntekijän mukaan muutamasta prosentista aina 60 prosenttiin asti. Lisäksi museoiden oman siistijän henkilöstökuluista on kohdennettu osuus museokaupalle.

5.3.5 Vertti-toiminta

Tuloslaskelma Vertti-toiminta

	1.1. - 31.12.2025	1.1. - 31.12.2024
Liikevaihto	1 136 120,00	1 136 120,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 785,99	-441,27
Palvelujen ostot	-266 299,92	-207 154,42
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-397 171,99	-441 485,47
Henkilösivukulut	-83 298,31	-90 861,27
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-121 786,55	-81 944,97
Liikeylijäämä (-alijäämä)	264 777,24	314 232,59
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	264 777,24	314 232,59
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	264 777,24	314 232,59
Tilikauden ylijäämä	264 777,24	314 232,59
Voitto (tappio), %	23,31 %	27,66 %

Kustannuslaskennan periaatteet Vertti-toiminta

Vertti-toiminta on perusopetusikäisille kehitysvammaisille ja autistisille lapsille ja nuorille järjestettyä ohjattua iltapäivätoimintaa. Toimintaa järjestetään koulupäivinä pääsääntöisesti klo 12.00–16.30, paitsi toiminta-alueittain etenevässä opetuksessa klo 16.00 saakka. Vertti-ryhmät toimivat Huhtasuon, Keljonkankaan, Keltinmäen, Kuokkalan, Kypärämäen, Lohikosken, Mankolan, Vaajakummun ja Tikkakosken kouluilla.

Oikeuden Vertti-toimintaan myöntää vammaispalvelut. Toiminta on erityishuoltolain perusteella maksutonta, kun maksuttomuudesta on kirjaus lapsen erityishuolto-ohjelmassa. Erityishuoltolain perusteella järjestettävä toiminta siirtyi 1.1.2023 Hyvinvointialueen laissa säädetyksi tehtäväksi ja Hyvinvointialueen vastuulle. Jyväskylän kaupunki järjestää perusopetuslain mukaisen toiminnan 1.–2. luokkalaisten ja lisäksi toimintaa 3.–5. luokkalaisten osalta erityisen tuen piirissä oleville.

Jyväskylän kaupunki on sopinut Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa, että Jyväskylän kaupungin perusopetuksen palvelualue järjestää hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvasta Vertti-toiminnasta seuraavat osiot:

- Vertti-iltapäivätoiminta pidennetyn oppivelvollisuuden esioppilaille sekä 6.–9. vuosiluokan oppilaille
- Toiminta-alueittain etenevän opetuksen iltapäivätoiminta
- Siilinmajan Vertti-ryhmän toiminnan kokonaisuudessaan (aamu- ja iltapäivätoiminta sekä lomatoiminta).

Laskentatekniikka

Välittömät kustannukset

Toiminnan kustannusseurannassa on hyödynnetty Vertti-toiminnan laskutettavia palveluja (erityis- huoltolain mukainen toiminta) varten perustettua omaa kustannuspaikkaa (100042240 Vertti, lasku- tettavat). Laskentatunnisteena kustannuspaikkaa on käytetty pääasiassa kohdennettaessa henki- löstökuluja Vertti-toiminnan järjestämiseen pidennetyn oppivelvollisuuden esioppilaille ja 6.–9. vuo- siluokan oppilaille sekä toiminta-alueittain etenevän opetuksen oppilaille.

Kustannuspaikkaa on käytetty laskentatunnisteena myös tiliöitäessä välittömästi pidennetyn oppi- velvollisuuden esioppilaiden, 6.–9. vuosiluokan oppilaiden tai toiminta-alueittain etenevän opetuksen oppilaiden Vertti-toimintaa koskevia kustannuksia.

Välittöminä kustannuksina erityishuoltolain mukaiselle Vertti-toiminnalle on huomioitu:

- Henkilöstökulut
 - o Palkat ja palkkiot
 - o Henkilösivukulut
- Palvelujen ostot
 - o Toimistopalvelut
 - o Matkustus- ja kuljetuspalvelut (MunSchool-järjestelmää hyödyntäen)
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat
 - o Tarvikkeisto (mm. Vertti-toimintaan kohdentuvat materiaalit, puhdistusaineet ja tar- vikkeet)
- Liiketoiminnan muut kulut
 - o Välilliset verot

Välilliset kustannukset

Pääasiassa muut kuin henkilöstö- ja kuljetuskustannukset on kohdennettu samoille kustannuspai- koille (laskentatunnisteille), joille kirjataan myös perusopetuslain mukaisen toiminnan kustannuksia, sillä eri vuosiluokkien Vertti-ryhmät toimivat tyypillisesti samoissa tiloissa. Välilliset kustannukset on kohdennettu kustannuslaskennassa toimintaan osallistuneiden oppilaiden luokka-astetietoihin pe- rustuen sekä toimintaan kohdennettuihin tuntiresursseihin suhteutettuina laskennallisina kustannuk- sina. Kustannuslaskennan kautta erityishuoltolain mukaiselle Vertti-toiminnalle muilta kustannuspai- koilta välillisinä kustannuksina on huomioitu:

- Henkilöstökulut
 - o Palkat ja palkkiot (Siilinmajan Vertti-ryhmä)
 - o Henkilösivukulut (Siilinmajan Vertti-ryhmä)
- Palvelujen ostot
 - o Toimistopalvelut (Siilinmajan Vertti-ryhmä)
 - o Matkustus- ja kuljetuspalvelut (Siilinmajan Vertti-ryhmä)
 - o Muut palvelujen ostot (mm. ICT-palvelut, ravitsemuspalvelut, puhtaanapitopalvelut)
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat
 - o Tarvikkeisto (mm. Vertti-toimintaan kohdentuvat materiaalit, puhdistusaineet ja tar- vikkeet) (Siilinmajan Vertti-ryhmä)
- Liiketoiminnan muut kulut
 - o Tilavuokrat

Niin sanottuina yleiskustannuksina esimerkiksi hallintoon kohdentuvia kustannuksia (pääasiassa henkilöstökuluja) ei ole tässä kustannuslaskennassa kohdistettu lainkaan. Myöskään lyhytaikaisista sijaistamisista aiheutuneita henkilöstökustannuksia ei tässä kustannuslaskennassa ole huomioitu.

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET

6.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja aineistoista

Tositelaji	Nimi	Tositelaji	Nimi
AA	Käyttöomaisuuskirjaus	KS	Sisäiset maksut
AF	Poistokirjaukset	KT	Toimittajat - tasaus
AZ	Investointien purku	KU	Ulkom.maksut
B1	Tiliote Nordea	KX	Sisäinen lasku
B2	Tiliote Sampo	KY	Toimitt. - man.maksu
B3	Tiliote KSOP	KZ	Toimittajat - maksu
B4	Tiliote Optia	L4	YPH
B6	Tiliote Sampo Sotepa	L7	Analyste, palv.kassa
BH	Tiliote Handels 4224	L8	TIMMI avustukset
BL	Tilio. KSOP Sotepa/lapset	L9	Effica-liittymä
BS	Tilio. KSOP Sotepa/aikuiset	LA	COMP-liittymä
DA	*Asiakastosite	LB	Lippupisteliiittymä
DH	As.-lasku man.hyv	LC	Verkkokaupan liittymä
DL	Luottotapp.tilitys	M2	Matkanhallinnan tositteet
DP	Perintätoimisto/Uo suor	PA	Palkkaliittymä
DS	Viites.yhdystilikirj	PE	Peruutustosite
DT	Asiakkaat - tasaus	PR	*Hinnanmuutos(MM)
DV	Myyntisuor.(autom.)	RE	Lasku - brutto(MM)
DZ	Myyntisuor.(man.)	RS	Sis.sopimuslask.
K1	Toim.- lasku Basware	RU	Ulk.sopimuslask.
K2	Toim.- lasku Basware	RV	Laskun siirto(lask.p
K3	Toim.- lasku Basware	RX	Sisäinen laskutus
K4	Toim.- lasku Basware	SA	Muistiotositteet
K5	Toim.- lasku Basware	SC	Käteisal.kirjaus
K6	Toim.- lasku Basware	SL	Sopimusl.muistio
K7	Toim.- lasku Basware	ST	Pääkirjatil.tasaus
K8	Effica ip laskut	SU	Alv-jakoajo
K9	KRP/Kankaan alue.	WA	*Tavarantuovutus(MM)
KM	Toim.- matkustajat	WE	*Tavarantvast.ottoMM
KP	Tilin ylläpito	WI	*InventointitositeMM
KR	Toim.- lasku Basware	WL	*Varast.otto/toimit.

6.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Varsinaiset kirjanpitokirjat

Tilinpäätös	Jyväskylän kaupungin sähköinen säilytysjärjestelmä
Pääkirja	Monetra Keski-Suomi, Rondo
Päiväkirja	Monetra Keski-Suomi, Rondo
Tase-erittelyt	Jyväskylän kaupungin sähköinen säilytysjärjestelmä
Palkkaerittelyt	paperiarkisto, keskusarkisto Monetra Keski-Suomi, Rondo
Tositelajit	arkistomapissa numerojärjestyksessä

Yhdistelmälaskelmat

LIITTEET

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2025

	Kaupunki 1000	Tilapalvelu 1001	Kylän Kattaus 1004	Yhteensä
Toimintatuotot	100 389 708,15	94 061 091,24	15 383 357,50	209 834 156,89
Myyntituotot	41 316 727,00	7 451 176,00	15 221 475,18	63 989 378,18
Maksutuotot	14 822 817,14	0,00	0,00	14 822 817,14
Tuet ja avustukset	14 969 773,58	38 684,45	113 421,97	15 121 880,00
Muut toimintatuotot	29 280 390,43	86 571 230,79	48 460,35	115 900 081,57
Valmistus omaan käyttöön	2 737 685,95	152 905,82		2 890 591,77
Toimintakulut	-497 436 118,84	-51 525 682,54	-15 582 794,67	-564 544 596,05
Henkilöstökulut	-221 047 625,74	-1 827 797,78	-7 286 546,20	-230 161 969,72
Palkat ja palkkiot	-177 780 708,91	-1 462 552,22	-5 852 131,37	-185 095 392,50
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-37 138 801,14	-305 250,61	-1 221 047,58	-38 665 099,33
Muut henkilöstösivukulut	-6 128 115,69	-59 994,95	-213 367,25	-6 401 477,89
Palvelujen ostot	-139 374 966,60	-24 417 335,47	-1 135 575,23	-164 927 877,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 368 714,11	-9 870 587,39	-3 918 331,23	-23 157 632,73
Avustukset	-44 278 239,12	0,00	0,00	-44 278 239,12
Muut toimintakulut	-83 366 573,27	-15 409 961,90	-3 242 342,01	-102 018 877,18
Toimintakate	-394 308 724,74	42 688 314,52	-199 437,17	-351 819 847,39
Verotulot	338 012 313,14	0,00	0,00	338 012 313,14
Valtionosuudet	48 705 434,00	0,00	0,00	48 705 434,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	8 232 049,86	0,00	0,00	8 232 049,86
Muut rahoitustuotot	27 261 916,95	4 051,59	65,95	27 266 034,49
Korkokulut	-6 944 186,63	0,00	0,00	-6 944 186,63
Muut rahoituskulut	-5 475,20	-12 620 330,47	0,00	-12 625 805,67
Vuosikate	20 953 327,38	30 072 035,64	-199 371,22	50 825 991,80
Poistot ja arvonalentumiset	-30 655 876,29	-28 187 018,91	0,00	-58 842 895,20
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 568 476,14	-26 361 348,91	0,00	-56 929 825,05
Ylimääräiset poistot	-87 400,15	-865 670,00	0,00	-953 070,15
Arvonalentumiset	0,00	-960 000,00	0,00	-960 000,00
Satunnaiset erät				
Tilikauden tulos	-9 702 548,91	1 885 016,73	-199 371,22	-8 016 903,40
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)	340 440,74			340 440,74
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 362 108,17	1 885 016,73	-199 371,22	-7 676 462,66

TULOSLASKELMAN ELIMINOINNIT	Kaupunki 1000	Tilapalvelu 1001	Kylän Kattaus 1004	Yhteensä
Toimintatuotot	-9 325 366,25	-87 459 566,52	-14 407 031,98	-111 191 964,75
Myyntituotot	-5 414 492,76	-7 451 176,00	-14 407 031,98	-27 272 700,74
Maksutuotot				0,00
Tuet ja avustukset	-33 939,99			-33 939,99
Muut toimintatuotot	-3 876 933,50	-80 008 390,52		-83 885 324,02
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut	104 597 200,49	3 137 467,32	3 457 296,94	111 191 964,75
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot				0,00
Henkilösivukulut				
Eläkekulut				0,00
Muut henkilöstösivukulut				0,00
Palvelujen ostot	27 132 966,53	232 467,32	271 055,90	27 636 489,75
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	14 100,94			14 100,94
Avustukset	23 689,99			23 689,99
Muut toimintakulut	77 426 443,03	2 905 000,00	3 186 241,04	83 517 684,07
Toimintakate	95 271 834,24	-84 322 099,20	-10 949 735,04	0,00
Verotulot				0,00
Valtionosuudet				0,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				0,00
Muut rahoitustuotot	-12 619 800,00			-12 619 800,00
Korkokulut				0,00
Muut rahoituskulut		12 619 800,00		12 619 800,00
Vuosikate	82 652 034,24	-71 702 299,20	-10 949 735,04	0,00
Poistot ja arvonalentumiset				0,00
Suunnitelman mukaiset poistot				0,00
Ylimääräiset poistot				0,00
Arvonalentumiset				0,00
Tilikauden tulos	82 652 034,24	-71 702 299,20	-10 949 735,04	0,00
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)				0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	82 652 034,24	-71 702 299,20	-10 949 735,04	0,00

ELIMINOITU TULOSLASKELMA 31.12.2025

Toimintatuotot	98 642 192,14
Myyntituotot	36 716 677,44
Maksutuotot	14 822 817,14
Tuet ja avustukset	15 087 940,01
Muut toimintatuotot	32 014 757,55
Valmistus omaan käyttöön	2 890 591,77
Toimintakulut	-453 352 631,30
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-185 095 392,50
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-38 665 099,33
Muut henkilöstösivukulut	-6 401 477,89
Palvelujen ostot	-137 291 387,55
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 143 531,79
Avustukset	-44 254 549,13
Muut toimintakulut	-18 501 193,11
Toimintakate	-351 819 847,39
Verotulot	338 012 313,14
Valtionosuudet	48 705 434,00
Rahoitustuotot ja -kulut	15 928 092,05
Korkotuotot	8 232 049,86
Muut rahoitustuotot	14 646 234,49
Korkokulut	-6 944 186,63
Muut rahoituskulut	-6 005,67
Vuosikate	50 825 991,80
Poistot ja arvonalentumiset	-58 842 895,20
Suunnitelman mukaiset poistot	-56 929 825,05
Ylimääräiset poistot	-953 070,15
Arvonalentumiset	-960 000,00
Tilikauden tulos	-8 016 903,40
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)	340 440,74
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-7 676 462,66

RAHOITUSLASKELMA 1.1 - 31.12.2025

	Kaupunki 1000	Tilapalvelu 1001	Kylän Kattaus 1004	Yhteensä
Vuosikate	20 953 327,38	30 072 035,64	-199 371,22	50 825 991,80
Tulorahoituksen korjauserät	-6 296 067,13	0,00	0,00	-6 296 067,13
Toiminnan rahavirta	14 657 260,25	30 072 035,64	-199 371,22	44 529 924,67
Investointimenot	-50 513 006,59	-33 360 108,10	0,00	-83 873 114,69
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 211 268,77	997 200,00	0,00	2 208 468,77
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 651 015,15	0,00	0,00	8 651 015,15
Investointien rahavirta	-40 650 722,67	-32 362 908,10	0,00	-73 013 630,77
Toiminnan ja investointien rahavirta	-25 993 462,42	-2 290 872,46	-199 371,22	-28 483 706,10
Antolainasaamisten vähennys	2 691,00	12 491,00	0,00	15 182,00
Antolainauksen muutokset	2 691,00	12 491,00	0,00	15 182,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 262 905,00	0,00	0,00	-3 262 905,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	26 272 530,48	0,00	0,00	26 272 530,48
Lainakannan muutokset	23 009 625,48	0,00	0,00	23 009 625,48
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	571 786,24	14 767,76	0,00	586 554,00
Vaihto-omaisuuden muutos	213 945,99	0,00	0,00	213 945,99
Saamisten muutos	-362 459,32	4 961 102,36	97 041,12	4 695 684,16
Korottomien velkojen muutos	4 956 208,37	-2 697 488,66	102 330,10	2 361 049,81
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 379 481,28	2 278 381,46	199 371,22	7 857 233,96
Rahoituksen rahavirta	28 391 797,76	2 290 872,46	199 371,22	30 882 041,44
Rahavarojen muutos	2 398 335,34	0,00	0,00	2 398 335,34
Rahavarat 31.12	11 805 647,78	0,00	1 206,00	11 806 853,78
Rahavarat 1.1	9 407 312,44	0,00	1 206,00	9 408 518,44
Rahavarojen muutos	2 398 335,34	0,00	0,00	2 398 335,34

RAHOITUSLASKELMAN ELIMINOINNIT	Kaupunki 1000	Tilapalvelu 1001	Kylän Kattaus 1004	Yhteensä
Vuosikate				0,00
Tulorahoituksen korjauserät				0,00
Toiminnan rahavirta	0,00	0,00	0,00	0,00
Investointimenot				0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin				0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				0,00
Investointien rahavirta	0,00	0,00	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta				0,00
Antolainasaamisten vähennys				0,00
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos				0,00
Lainakannan muutokset		0,00	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset				0,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				0,00
Vaihto-omaisuuden muutos				0,00
Saamisten muutos	-4 490 728,32	4 335 991,06	154 737,26	0,00
Korottomien velkojen muutos				0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 490 728,32	4 335 991,06	154 737,26	0,00
Rahoituksen rahavirta	-4 490 728,32	4 335 991,06	154 737,26	0,00
Rahavarojen muutos	-4 490 728,32	4 335 991,06	154 737,26	0,00

ELIMINOITU RAHOITUSLASKELMA 31.12.2025

Vuosikate	50 825 991,80
Tulorahoituksen korjauserät	-6 296 067,13
Toiminnan rahavirta	44 529 924,67
Investointimenot	-83 873 114,69
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 208 468,77
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 651 015,15
Investointien rahavirta	-73 013 630,77
Toiminnan ja investointien rahavirta	-28 483 706,10
Antolainasaamisten vähennys	15 182,00
Antolainauksen muutokset	15 182,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 262 905,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	26 272 530,48
Lainakannan muutokset	23 009 625,48
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	586 554,00
Vaihto-omaisuuden muutos	213 945,99
Saamisten muutos	4 695 684,16
Korottomien velkojen muutos	2 361 049,81
Muut maksuvalmiuden muutokset	7 857 233,96
Rahoituksen rahavirta	30 882 041,44
Rahavarojen muutos	2 398 335,34
Rahavarat 31.12	11 806 853,78
Rahavarat 1.1	9 408 518,44
Rahavarojen muutos	2 398 335,34

TASE 31.12.2025	Kaupunki 1000	Tilapalvelu 1001	Kylän Kattaus 1004	Yhteensä
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 002 410 078,03	332 441 301,61	0,00	1 334 851 379,64
Aineettomat hyödykkeet	3 417 879,17	1 710 674,14	0,00	5 128 553,31
Aineettomat oikeudet	2 482 634,36	0,00	0,00	2 482 634,36
Muut pitkävaikutteiset menot	935 244,81	1 710 674,14	0,00	2 645 918,95
Aineelliset hyödykkeet	298 628 827,99	324 806 996,49	0,00	623 435 824,48
Maa- ja vesialueet	154 382 875,17	0,00	0,00	154 382 875,17
Rakennukset	8 815 067,88	293 322 717,49	0,00	302 137 785,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	112 364 604,26	0,00	0,00	112 364 604,26
Koneet ja kalusto	12 888 507,18	0,00	0,00	12 888 507,18
Muu aineelliset hyödykkeet	136 000,00	0,00	0,00	136 000,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 041 773,50	31 484 279,00	0,00	41 526 052,50
Sijoitukset	700 363 370,87	5 923 630,98	0,00	706 287 001,85
Osakkeet ja osuudet	549 348 950,42	5 811 592,08	0,00	555 160 542,50
Muut lainasaamiset	150 528 422,87	0,00	0,00	150 528 422,87
Muut saamiset	485 997,58	112 038,90	0,00	598 036,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	293 681,61	0,00	0,00	293 681,61
Valtion toimeksiannot	14 248,81	0,00	0,00	14 248,81
Lahjoitusrahastojen varat	240 432,80	0,00	0,00	240 432,80
Muut toimeksiantojen varat	39 000,00	0,00	0,00	39 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 241 886,58	52 837 722,33	320 374,81	61 399 983,72
Vaihto-omaisuus	589 496,36	0,00	0,00	589 496,36
Aineet ja tarvikkeet	524 496,36	0,00	0,00	524 496,36
Muu vaihto-omaisuus	65 000,00	0,00	0,00	65 000,00
Saamiset	-4 153 257,56	52 837 722,33	319 168,81	49 003 633,58
Pitkäaikaiset saamiset	41 258,38	47 520,00	0,00	88 778,38
Myyntisaamiset		47 520,00	0,00	47 520,00
Muut saamiset	41 258,38	0,00	0,00	41 258,38
Lyhytaikaiset saamiset	-4 194 515,94	52 790 202,33	319 168,81	48 914 855,20
Myyntisaamiset	40 089 033,38	106 329,14	83 285,02	40 278 647,54
Lainasaamiset	157 879,77	0,00	0,00	157 879,77
Muut saamiset	-49 738 209,69	52 532 368,89	134 230,87	2 928 390,07
Siirtosaamiset	5 296 780,60	151 504,30	101 652,92	5 549 937,82
Rahat ja pankkisaamiset	11 805 647,78	0,00	1 206,00	11 806 853,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 010 945 646,22	385 279 023,94	320 374,81	1 396 545 044,97

TASE 31.12.2025	Kaupunki 1000	Tilapalvelu 1001	Kylän Kattaus 1004	Yhteensä
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA	531 029 262,86	380 361 503,53	-956 526,20	910 434 240,19
Peruspääoma	422 505 148,75	377 699 876,45	0,00	800 205 025,20
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	117 886 222,28	776 610,35	-757 154,98	117 905 677,65
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 362 108,17	1 885 016,73	-199 371,22	-7 676 462,66
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 723 525,96	0,00	0,00	2 723 525,96
Poistoero	2 723 525,96	0,00	0,00	2 723 525,96
PAKOLLISET VARAUKSET	13 862 676,36	0,00	0,00	13 862 676,36
Eläkevaraukset	225 000,00	0,00	0,00	225 000,00
Muut pakolliset varaukset	13 637 676,36	0,00	0,00	13 637 676,36
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 168 341,37	625 429,72	0,00	3 793 771,09
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 878 806,04	0,00	0,00	2 878 806,04
Muut toimeksiantojen pääomat	289 535,33	625 429,72	0,00	914 965,05
VIERAS PÄÄOMA	460 161 839,67	4 292 090,69	1 276 901,01	465 730 831,37
Pitkäaikainen	262 563 692,36	18 186,10	0,00	262 581 878,46
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	262 560 000,00	0,00	0,00	262 560 000,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	3 692,36	18 186,10	0,00	21 878,46
Lyhytaikainen	197 598 147,31	4 273 904,59	1 276 901,01	203 148 952,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 920 000,00	0,00	0,00	2 920 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	122 592 324,04	0,00	0,00	122 592 324,04
Saadut ennakot	14 381 848,78	0,00	0,00	14 381 848,78
Ostovelat	15 751 956,38	3 911 530,69	140 322,35	19 803 809,42
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	8 284 822,62	35 979,68	84 634,22	8 405 436,52
Siirtovelat	33 667 195,49	326 394,22	1 051 944,44	35 045 534,15
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 010 945 646,22	385 279 023,94	320 374,81	1 396 545 044,97

TASE ELIMINOINNIT	Kaupunki 1000	Tilapalvelu 1001	Kylän Kattaus 1004	Yhteensä
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT	377 699 876,45			377 699 876,45
Aineettomat hyödykkeet				0,00
Aineettomat oikeudet				0,00
Muut pitkävaikutteiset menot				0,00
Aineelliset hyödykkeet				0,00
Maa- ja vesialueet				0,00
Rakennukset				0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet				0,00
Koneet ja kalusto				0,00
Muu aineelliset hyödykkeet				0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				0,00
Sijoitukset	377 699 876,45			377 699 876,45
Osakkeet ja osuudet	377 699 876,45			377 699 876,45
Muut lainasaamiset				0,00
Muut saamiset				0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				0,00
Valtion toimeksiannot				0,00
Lahjoitusrahastojen varat				0,00
Muut toimeksiantojen varat				0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	-51 738 847,17	51 679 109,83	59 737,34	0,00
Vaihto-omaisuus				0,00
Aineet ja tarvikkeet				0,00
Muu vaihto-omaisuus				0,00
Saamiset	-51 738 847,17	51 679 109,83	59 737,34	0,00
Pitkäaikaiset saamiset				0,00
Myyntisaamiset				0,00
Muut saamiset				0,00
Lyhytaikaiset saamiset	-51 738 847,17	51 679 109,83	59 737,34	0,00
Myyntisaamiset				0,00
Lainasaamiset				0,00
Muut saamiset	-51 738 847,17	51 679 109,83	59 737,34	0,00
Siirtosaamiset				0,00
Rahat ja pankkisaamiset				0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	325 961 029,28	51 679 109,83	59 737,34	377 699 876,45

TASE ELIMINOINNIT	Kaupunki 1000	Tilapalvelu 1001	Kylän Kattaus 1004	Yhteensä
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA		377 699 876,45		377 699 876,45
Peruspääoma		377 699 876,45		377 699 876,45
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)				0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)				0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				0,00
Poistoero				0,00
PAKOLLISET VARAUKSET				0,00
Eläkevaraukset				0,00
Muut pakolliset varaukset				0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat				0,00
Muut toimeksiantojen pääomat				0,00
VIERAS PÄÄOMA				0,00
Pitkäaikainen				0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat				0,00
Lyhytaikainen				0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				0,00
Lainat muilta luotonantajilta				0,00
Saadut ennakot				0,00
Ostovelat				0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat				0,00
Siirtovelat				0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	0,00	377 699 876,45	0,00	377 699 876,45

ELIMINOITU TASE 31.12.2025**VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****957 151 503,19**

Aineettomat hyödykkeet	5 128 553,31
Aineettomat oikeudet	2 482 634,36
Muut pitkävaikutteiset menot	2 645 918,95
Aineelliset hyödykkeet	623 435 824,48
Maa- ja vesialueet	154 382 875,17
Rakennukset	302 137 785,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	112 364 604,26
Koneet ja kalusto	12 888 507,18
Muu aineelliset hyödykkeet	136 000,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	41 526 052,50
Sijoitukset	328 587 125,40
Osakkeet ja osuudet	177 460 666,05
Muut lainasaamiset	150 528 422,87
Muut saamiset	598 036,48

TOIMEKSIANTOJEN VARAT**293 681,61**

Valtion toimeksiannot	14 248,81
Lahjoitusrahastojen varat	240 432,80
Muut toimeksiantojen varat	39 000,00

VAIHTUVAT VASTAAVAT**61 399 983,72**

Vaihto-omaisuus	589 496,36
Aineet ja tarvikkeet	524 496,36
Muu vaihto-omaisuus	65 000,00
Saamiset	49 003 633,58
Pitkäaikaiset saamiset	88 778,38
Myyntisaamiset	47 520,00
Muut saamiset	41 258,38
Lyhytaikaiset saamiset	48 914 855,20
Myyntisaamiset	40 278 647,54
Lainasaamiset	157 879,77
Muut saamiset	2 928 390,07
Siirtosaamiset	5 549 937,82
Rahat ja pankkisaamiset	11 806 853,78

VASTAAVAA YHTEENSÄ**1 018 845 168,52**

ELIMINOITU TASE 31.12.2025**VASTATTAVAA****OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	532 734 363,74
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	422 505 148,75
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	117 905 677,65
	-7 676 462,66

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	2 723 525,96
-----------	--------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	13 862 676,36
Muut pakolliset varaukset	225 000,00
	13 637 676,36

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	3 793 771,09
Muut toimeksiantojen pääomat	2 878 806,04
	914 965,05

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen	465 730 831,37
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	262 581 878,46
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	262 560 000,00
	21 878,46
Lyhytaikainen	203 148 952,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 920 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	122 592 324,04
Saadut ennakot	14 381 848,78
Ostovelat	19 803 809,42
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	8 405 436,52
Siirtovelat	35 045 534,15

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**1 018 845 168,52**